

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבחר
עלוני השבוע

שונה שישית
גיליון מספר 597

שלח
תשפ"ה

שבת

אתווקים

לוננים ותוכן של הארץ אורחיים

חפשו את
חוברת העלונים
לילדים
מבית דפוס
ספיד

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

זמן קצת ויצאת השבת

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
09:05	08:30	07:12	ירושלים
09:03	08:33	07:28	בני ברק
09:07	08:35	07:21	חיפה
09:03	08:33	07:27	אשדוד
09:04	08:31	07:11	בית שמש
09:04	08:32	07:28	קרית גת
09:07	08:33	07:24	נוף הגליל

פנים מאירות 8 ירושלים

טל' 02-500-4569

So25004569@Gmail.com

ספיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
פרשת שלח תשפ"ה

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובות על בעלותך, בנושא "מעגלים פתוחים"

המסר השבועי טלטל אותי קשות. לפני כמה שנים אחותי נפטרה לאחר מחלה של כמה שנים. באתי לבקר אותה בבית החולים. ערב לפני הפטירה, בלי לדעת מה יקרה למחרת. אחרי שחזרתי הביתה אחד האחים התקשר אלי שאחותי רוצה לדבר איתי, היא רוצה להגיד לי משהו. למחרת בבוקר, כבר היה מאוחר מדי. עד היום אין לי מושג מה היא רצתה לומר לי. זה מטריף אותי.

*

יישר כח. נפלא מאד.

הבאת דוגמא נפוצה מאדם שיש לו שני קולות בפנים, אחד של אבא גאה ואחד של אבא מאשים, והאב עצמו לא נמצא מאיזו שהיא סיבה, ובעזרת עבודה לומד האדם לומר לעצמו את המשפטים החזקים במקום אביו.

אך יש מקרים, שהאבא עדיין חי בבריאות. והילד מרגיש שאבא כל הזמן עדיין מאשים אותו. במקרה הזה לא נאמר לאדם לעבוד על זה ולעבוד בפסיכודרמה. כי זה לא יעזור לו. אלא הוא צריך ללמוד כיצד לקבל באופן נכון את הדברים.

*

אני קורא את המאמרים שלך כמה שנים טובות. כל פעם שאתה מתאר את מה שמתרחש במהלכים הפסיכודרמטיים, לי זה נשמע יותר 'דרמה' מאשר סיפור. קשה לי להאמין שתהליכים מתרחשים כך. אולי כי אני באופן כללי כופר בשינויים... יש לעיין!

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

שאלה: חברים מתעניינים בשלומי, וצר לי 'לאכול' אותם. מבחינתי הכול כרגיל. אני עובד "בעבודה חיונית". מנהל סדר יום. לא מרגיש כלום. אומרים שמשנה אצלי זה...

תשובה: יכולות להיות כמה וכמה סיבות לכך, ובכל מקרה - אתה נורמלי!

1. אופי שכלתני. מנותק רגשית. אוהב לנתח כל דבר. מתייחס לדברים בהתעניינות. יש שנולדו ככה (צריך לבדוק את הסבא...) ויש שזה קרה להם במהלך החיים, מה שקוראים לזה "מנגנון ניתוק רגשי".

2. לעתים, ייתכן אופי רגשי, מחובר וחי. אך זו תגובה מיידית של מנגנון הניתוק. החוויה של המלחמה קשה מדי, ויש מעבר מידי למקום גבוה ומרחף מלעלה.

3. ויש בזה גם את העיתוי. באופן כללי, קשה לאנשים לחיות בדריכות מתמדת. בסוף מתרגלים לכל מצב. לאחר שנה וחצי אינטנסיבי, זה הפך לסוג של שיגרה.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

המלחמה האישית שלי באיראן

מעוררת בו הכול מחדש. 'לך תדע - הוא מהרהר - מה עוד יתהפך בחיי...'

ויש את אברומי. הבן של המשב"ק. כולם התחנפו אליו. המלמדים, המנהל, השרת. היו לו את כל המפתחות של החיידר. בישיבה גדולה קיבל את בעיטת החיים. החברים לא מצאו בו כלום חוץ ממפתחות. התחתן בזכות הקשרים. אשתו בזה לו מהיום הראשון.

אחרי שנים של שקיעה בתוכו, החל לבנות את עצמו נדבך על גבי נדבך. נלחם על הזכות שלו להיות הוא עצמו, בעל אישיות תורנית, ערכית, מטיבה.

המלחמה הזאת מעניקה לו סיכוי מחדש. הוא מציין לעצמו: חתירה ארוכה של שנים, השקעה שקטה, יכולה לשנות את כל המפה.

ויש את דובי. הבכור במשפחה. גדל לצד אבא עם התקפי זעם. בזמנים הכי לא צפויים: בליל שבת אחרי המרק, באמצע קריאת שמע על ידי מיטת הילד או תוך כדי שיחה אישית נעימה, פתאום היתה מותקפת. צרחות אימים עד השמים.

האזעקות מזכירות לו את הצרחות הללו. התקפי חרדה מתעוררים, זכר לאותם ימים.

ויש את שרוליק. ילד נמוך, צנום. מצטיין בכישורים נדירים. ראש ענק על גבי גוף ננסי. בשיעורים בכיתה הוא במרכז. בהפסקות בחצר הוא בשוליים. כל פעם שילדים מרימים ידיים, הוא תופס קילומטר. עד היום בגיל עשרים וחמש. המון מתנצח בדיבור. גם מול קהל. אך נתקף פחד מוות, מול מריבות, הרמת ידיים, אלימות.

כעת יש אלימות. לא משנה מי נגד מי. מי מנצח או מי מנוצח? הוא מתכוון בפנית הממ"ד. לא יוצא משם.

וכל זה על קצה המזלג.

אני יכול לשער שעברת על הדברים ואמרת לעצמך, 'לא קשור אלי'. אני אומר את אותו הדבר.

ומעניין שגם מוישי, אברומי, דובי ושרוליק, אומרים את אותו הדבר. 'לא קשור אלי'.

אנחנו מדברים על משהו שמתרחש לרוב בתת-המודע. אך ההשפעה שלו היא לגמרי בהתנהגות החיצונית שלנו.

יש וויכוח בבית. אמא מודאגת, אבא רגוע. אבא דואג, אמא מזלזלת. וכן הלאה.

הוויכוח ביניהם הוא לא על עוצמת הטילים, לא על אחוזי הסיכון שיש בחדר הילדים, ולא על אחוזי ההגנה שהממ"ד מספק. שניהם לא מבינים לא בזה ולא בזה. כל אחד מהם מביא את מסכת החיים שלו. הלוואי שיכירו יותר.

*

כחלוף כמה ימים מאז החלה הדרמה הגדולה, אנחנו יכולים לשאול את עצמנו: מה באמת מפעיל אותי?

לעתים השאלה בעצמה כבר מהווה פתח נרחב, כדי להתחיל למצוא את התשובות בתוכנו.

הלוואי שנזכה לבשורות טובות במהרה. אמן.

מה הרגשת השבוע? אושר? פחד? תקווה? דאגה? קשה לדעת. הכול התערבב. היו רגעים של אופוריה, ולצידם רגעים של חרדה. ידיעות שמרימות אותנו לשמים, ואז ידיעה אחרת שמטיחה אותנו בקרקע חזרה. ובתוך כל זה - סערת רגשות שקטה, פנימית, אינסופית. ומה שאנחנו צריכים יותר מהכול - זה קצת הבנה: מה באמת עובר עלינו?

*

ליל שבת בהעלותך. השעה תשע בערב. בית המדרש באשדוד - עיר מגוריי.

פתאום אזעקה מנסרת את החלל, ולאף אחד אין ספק. קל לשער. זה מאיראן.

במבט הראשוני והמהיר, ראיתי לפניי שני אנשים.

האחד קמטי דאגה במצחו. השני מחייך באושר.

רגע לאחר מכן, הראשון כבר נעלם מהעין. רץ בכל הכוח. השני, התנהל לאיטו, הלך בצעדי ריקוד.

שניהם יהודים יקרים עם כוונות טובות. ועדיין, את כל אחד זה מעורר באופן אחר.

בהמשך השבוע, תוך כדי שיחות עם עשרות אנשים, אני נדהם לגלות שלא מצאתי עדיין שני אנשים בעלי התייחסות שווה, לאותן עובדות לכאורה.

זה מגיע עד המקורות. הראשון איתר איזכור מפורש במגילת אסתר. חודש סיון. שלושה ועשרים בו. מדינת פרס. היהודים. נבואה גלויה.

השני קפץ לו מיד פרשת המעפילים בפרשתנו. קומץ אנשים פזיזים, פורקי עול, לקחו את החוק לידיים. "אל תעלו כי אין ה' בקרבכם" - אמר להם משה רבינו.

*

נניח בצד לרגע את המלחמה שמדינת ישראל מנהלת נגד איראן. לפעמים שתי הדמויות האלו - של התוקפן ושל המתוחכם - נאבקות זו בזו בתוך עצמנו.

אצל רבים מתוכנו, יש את המדינה החלושה והקטנטנה בפנים. איש קטן וחלש, מותקף ושנוא. דרוך מאיפה תבוא המכה הבאה.

ויש גם רבים שמחזיקים את המדינה החכמה והערמומית, שמוצאת בדרך לא דרך את היכולת לחמוק מהמכה ולהתגבר על התוקפן.

והמלחמה היא שמה בפנים.

אציין כמה דוגמאות שנחשפתי אליהן במהלך השנים: (בשינוי שמות ופרטים, כמובן)

הערשי היה ילד בכיתה ו'. כל החברים התאגדו נגדו. במשך חודשים ארוכים סבל הצקות, השפלות, חרמות. מוישי הצליח לשרוד את זה ולהישאר שפוי. כל מי שנחשף לסיפורו מגדיר את זה כנס גלוי.

הערשי בן 32. איש מוצלח. מנהל רשת מוסדות ביד רמה. בימים של אופוריה הוא בטוח שסיפור הילדות מאחוריו. לא עוד!! כל כך הרבה אנשים תלויים היום בחסדו, כך שאין סיכוי שזה יקרה לו שוב.

מלחמה כזאת, מהפכנית, שמטלטלת את הכול -

לקוטים וספורים נפלאים

פרשת שלח

שמע הצדיק והזדעזע, ומיד שלח לקרוא למקורבו אלימלך הגביר.

תחילה ברר אצלו על נכונות השמועה, ומשאישר אלימלך את הידיעה החל הרבי להסביר לו את חומרת מעשיו.

הגביר שבדרך כלל נטה לקבל את דברי רבו, אטם אוזניו משמוע: "רצונו של בני להשתלם בלימודים כלליים ולהיות איש העולם הגדול" טען, "וכי מה רע בכך?!" תמה.

משראה הרבי שאלימלך עומד בדעתו, החליט לסלקו מחצרו.

בלב כבד עזב אלימלך את חצר אנטיניא והצטרף לחצרו של ה"אהבת ישראל" מויו'ניץ שהיה אחיו של הרבי מאנטיניא.

הרבי קרבו עד למאד, והדבר חיזק בו את תחושת העול שנגרמה לו לפי דעתו ע"י רבו הראשון.

הרבי מויו'ניץ היה צריך ללכת בעצת רופאיו מידי יום לטיול.

יום אחד קרא הרבי לאלימלך שילווח אותו בטיול היומי.

הם הלכו בינות לעצים, והרבי החל לדבר עימו בניחותא: פעם בילדותי, סיפר הרבי, ניקתה אשת המלמד את ביתה בערב פסח, ולכן יצאנו ללמוד בחצר.

ראה המלמד שדעתנו פזורה, והחליט לעניין אותנו בעצים שגדלו בחצר. "הנה, זהו עץ תפוח" הצביע על אחד העצים, "וזהו עץ אגוז" הצביע על אילן אחר.

כך עמד ומנה את שמות האילנות שהיו בחצר, ונתן בהם סימנים: זה גזעו חלק וזה מחוספס, זה ענפיו מרובים וזה מועטים.

"ומה הארץ השמנה היא אם רזה היש בה עץ אם אין והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ" (יג, כ) ופירש רש"י "אם יש בהם אדם כשר שיגין עליהם בזכותו".

ויש להקשות: דאם הוצרכו לברר האם יש להם אדם כשר, כיצד נבאר לפי זה את המשך הפסוק: "והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ"?

את התשובה לשאלה נבין ע"פ המעשה הבא: אחד האנשים המכובדים

בבית מדרשו של הצדיק רבי חיים מאנטיניא היה אלימלך הגביר.

מקום מושבו היה תמיד בכותל המזרח, סמוך לכסאו של הרבי, ותמיד בשעת 'עריכת השולחן' היה הצדיק נוהג לקרבו ולרחוש לו כבוד, והוא מצידו נהג לתרום סכומי כסף גבוהים למטרות הצדקה של חצר הרבי.

בקרוב החסידים נפוצה השמועה שאין פיו ולבו שווים, וכי בביתו נוהג הוא בקלות ראש.

כל עוד היו הדברים בינו לבין קונו הבליגו החסידים והעלימו עין,

אולם כאשר הכניס אלימלך את בנו לגימנסיה הממלכתית הפך הדבר לשיחת היום, והם החליטו שאסור להחריש עוד.

קבוצת חסידים נכנסה לקודש פנימה ושחה לו את הדברים כהווייתם.

תור ארץ קדם את פניו בחדר ההמתנה. כלם מחכים להכנס לחדרו של הגביר, כל אחד ואחד הצדקה שלו, כל אחד והמטרה לשמה הוא מקבץ נדבות. הוא הגיע לכאן בטיסה ארצה, כדי להתרים על חלקת ענק שנערכת בירושלים למשפחות נצרכות. פרוספקט ההתרמה מוכן בדיו, תמונות מרהיבות של החלקה, של ארגוני העופות, ושל משטחי הירקות. אם הגביר ישתכנע בעצמת החלקה - הוא מסגל לממן חלק גדול מהוצאות. סוף סוף מגיע תורו, והוא נכנס לחדר המפא"ר יחד עם עוד שנים שלושה 'משלחים', כלם מארץ ישראל. העשיר יושב על פסא מכבד, והראשון נגש אליו בלחישת, והוא עומד מאחוריו, מצליח לשמע את השיחה ביניהם.

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל

כ"ו בניסן תשע"ז

יותר, עם ערים גדולות ובצורות בשמים, כך ניתן לקחת מהם יותר שלל ועושר עד אין קץ ותכלית, והכל לטובת עם ישראל.

אולם כאשר לא זוכים לראות את הדברים באור האמונה הנכונה, רק מסתכלים לפי הבנה שכלית, אנושית וחומרית, גם כאשר יראו את כל האותות והמופתים שעשה הקב"ה לישראל עמו, ועל אף ההבטחה המפורשת של הקב"ה, עדיין עושים חשבונות של ערים בצורות ואנשים ענקים.

מסופר על האדמו"ר מגור בעל האמרי אמת שאחד מחסידיו היה עשיר מופלג ושאל בעצתו אם לרכוש סחורה בהשקעה כספית ניכרת.

הרבי עודדו לעסקה זו, אך בסופו של דבר העסקה כשלה והוא הפסיד את כספו.

החסיד היה מאד ממורמר ומאוכזב, ובלית ברירה, מכר את נכסיו הנותרים ועלה לארץ ישראל.

והנה דבר זה נעשה מעט קודם שעלה הכורת על קהילות

אירופה ופולין, והתברר כי דווקא עצתו של הרבי הצלתו, ומחיר רכושו שהלך לאבדון, היה תמורה קטנה מדי לעומת חייו וחיי משפחתו שניצלו.

רק אז הבין כי גם דבר שנראה כהפסד מוחלט, יכול להיות הישועה בעצמה.

(פניני הפרשה)

"ועבדי כלב עקב היתה רוח אחרת עמו" (יד, כד)

מנהגו של מרן החזון איש זצוק"ל בשנותיו האחרונות היה ללכת

"אני יהודי מארץ הקדש" - מתחיל ההוא שלפניו -
 "ואני עורך חלקת ענק בירושלים עיר הקדש..."
 הוא נדרך. גם הוא עורך חלקת בירושלים!
 המשלח ממשיך: "הנה, הבאתי אתי תמונות
 מהחלקה האחרונה, תראה..."
 הוא מציץ לתמונות הצבעוניות - ועיניו חשכו.
 זו החלקה שלו! אלה התמונות שלו!
 המשלח הראשון מתחזה, והוא 'גונב' לו את
 הגביר!!!
 הוא יצא משם שבור, חזר את כל הדרך ארצה -
 ונכנס בסערה לר' אשר: "מה עושים? איך מעמידים
 אותו על המקום? הוא עלול לקצר את כל הפרות
 לעצמו!"
 אמר ר' אשר: "שיהיה לו לבריאות..."

באותה עת, אנו כילדים לא קלטנו את הסבריו המלומדים, אולם לאחר שלושה חודשים החלו העצים שבחצר לטעון את פירותיהם, או אז כבר לא הווקנו להסברים: ידענו שעץ שמניב אגס - אגס הוא, ואילן שצומחים בו תפוחים - בודאי הוא עץ תפוח. על פי הפרי יכולים לזהות בנקל את סוג העץ, סיים הרבי את דבריו, והמסר היה ברור וחד: גם אם כעת לא ניכרת משמעות המעשה, כעבור זמן ניתן יהיה לזהותו על פי פירות הבאשים שיעלו מכך.

אלימלך הבין והפנים את הדברים, ועוד באותו יום הוציא את בנו מהגימנסיה.

מבאר הרבי מסאטמר: כאשר משה הורה למרגלים לבחון "היש בה עץ" - האם יש בה אדם כשר שיגן עליהם, הוא נתן להם את הכלים למצוא מיהו אדם כשר: "והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ" - התבוננו בפירות העולים ממנו, הסתכלו בבניו ובתלמידיו, ואם תראו שהם הולכים בדרך ישרה תדעו לבטח שמדובר באדם כשר, כי על פי הפירות ניתן לזהות את העץ.

(ללמדך)

"אך בה' אל תמרו ואתם אל תיראו את עם הארץ כי לחמנו הם" (יד, ט)

כתב רבנו בחיי מכאן יש ללמוד כי יראה מפני בשר ודם, נחשבת כמרידה בקב"ה, שכן בדוד נאמר "ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם". נשאלת השאלה הרי טבע בני אדם לפחד מדברים גדולים ומפחידים, וברגע האמת האדם שוכח מכל

מה שלמד וידע, ואם כן איך אפשר לקרוא לזה מרידה במלכות שמים? ועוד איך אפשר להרגיע את הפחד והמחשבות על ידי דמיון לאכילתם כלחם?

בביאור הדבר כתב החפץ חיים שאדם יכול לראות את אותם דברים ולצאת עם מסקנות הפוכות, הכל תלוי באיזה משקפיים הוא מתבונן על העולם.

אדם הרואה את הכל בראיה של אמונה, בכל דבר הוא מוצא את החסד והטובה שה' עושה.

כלב ויהושע ראו את חוזק הארץ ויושביה לטובה - "כי לחמנו הם", כמה שהם גדולים ועצומים כך ננחל יותר, כי אנשים גדולים וחזקים בונים הרבה ערים בצורות ונוטעים הרבה, כמו לחם שככל שיהיה גדול ומשובח יותר, כך יהיה ניתן לאכול ממנו יותר.

כך גם אצל העם הכנעני, אין מקום לפחד מגדלם ועוצמתם, ואדרבה כמה שהם גדולים ועצומים

לעי"נ האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי

יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

כי כך היא דרכם של גדולי ישראל, בענווה ושפלות הרוח. (שבענו מטובך)

"כי דבר ה' בזה" (טו, לא)

שנינו בגמרא בחגיגה (דף יב:): "אמר רבי לוי, כל הפוסק מדברי תורה ועוסק בדברי שיחה מאכילין לו גחלי רתמים", שגם אם כבו מבחוץ, לא כבו מבפנים (בראשית רבה צח, יט).

והוא עונש מידה כנגד מידה, שאמרו חז"ל בגמ' בסנהדרין (דף צט): "כי דבר ה' בזה הכרת תכרת..." זה מי שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק.

כתב ה"חזון איש" באגרותיו, שלכאורה החטא קל: שוחח קצת, אז מה. אבל כשמתבוננים, הרי זה מגלה שאינו יודע

איזה אוצר לפניו, אינו מבין שהיושב ושונה הקב"ה יושב ושונה כנגדו (תנא דבי אליהו רבה יח), ואינו יודע שמפסיד נצחיות. והרי זה ממש כגחלי הרתמים שנראים ככבויים מבחוץ ויוקדים מבפנים (מדרש תהילים קכ), כך התבטלותו מהתורה נראית זניחה מבחוץ ובפנימיותה צופנת השקפה כה נוראה!

שח מגיד המישרים רבי יעקב גלינסקי זצ"ל: שמעתי מרבי אליהו דושניצר זצ"ל, המשגיח דלומז'ה: אם יעבור אדם ברחוב, ויראה ילד ממרר בבכי, מה יעשה? יגש, ינסה להרגיעו, ויברר על מה הבכי.

ואם יתעלם, וימשיך בדרכו, ויניח לילד למרר בבכי? אטום לב הוא, קשוח ואכזר!

ואם יראה את גדול הדור, עומד ונאנח, ונאנק - ויעבור על פניו, ימשיך בדרכו באדישות, בלי לגשת בכבוד ובמורא, לשאול מה זה ועל מה זה, ואולי באפשרותו לעזור, מה נאמר עליו - ואם כן באפשרותך לעזור!

ויותר: מה אם הוא בעצמו פגע בגדול הדור וקדושו, חפז בדרכו והפילו ארצה, וגדול הדור מתגולל בעפר, כובעו התגלגל, משקפיו נפלו, והוא נאנח - והבחור לא יפנה ראשו, ימשיך בדרכו?! לא, אינו בגדר אדם!

אז אין המדובר בילד, וגם לא בגדול הדור. בכל יום - בכל יום ויום! - בוכה הקב"ה על מי שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק (חגיגה ה)! ואנו גרמנו לבכיה, וממשיכים בדרכנו! (והגדת)

"ונתנו על ציצית הכנף פתיל תכלת... וראיתם אותו וכרת את כל מצות ה'" (טו, לח-לט).

שנינו בגמרא (חולין פט). רבי מאיר אומר: מה נשתנה תכלת מכל הצבעונין? מפני שתכלת דומה לים, וים דומה לרקיע, ורקיע דומה לאבן ספיר, ואבן ספיר דומה לכסא הכבוד.

הבה נודה: אנו, במיעוט הבנתנו ובדרגתנו הפשוטה, מתקשים להבין איך בדיוק התבוננות בחוטי התכלת מסוגלת להזכיר את כסא הכבוד, ועל ידי כך לגרום לנו לזכור את כל מצוות ה'.

מסופר, כי הגה"צ רבי אליהו לופיאן, בעל "לב אליהו" נשאל פעם שאלה זו, והוא השיב באוזני השואל: הלא נפסק להלכה (אבן העזר כא, א) שאסור להסתכל בבגדים צבעונים של אשה, שמא

יבוא להרהר בה. האם אתה מבין הלכה זו?

בהחלט, השיב השואל, את ההלכה הזו אני אכן

מבין.

ואילו אני, אמר ר' אל'ה, דוקא את ההלכה הזו אינני מבין, ואילו את עניינו של התכלת

שמסוגלת להזכיר את כסא הכבוד - אני מבין...

מה כוונת הדברים? הסביר פעם הגאון רבי

משה מרדכי חדש ז"ל, ראש ישיבת "אור

אלחנן", שביאר את העניין על פי משלו של

המגיד מדובנא, כפרי אחד הזדמן פעם לביתו

של גביר עשיר בעיר הגדולה.

הזמינו העשיר להתארח

אצלו בסעודתו, והנה, הבחין העני בתופעה מעניינת:

בכל פעם שהעשיר רצה לאכול, הוא צלצל בפעמון -

ותיכף ומיד הגיעה משרתת והגישה לפניו אוכל כאוות נפשו.

למחרת, בטרם שב לכפרו, הלך הכפרי ורכש לו בעיר פעמון דומה. נסע לביתו, התיישב ליד השולחן, והחל

לצלצל בפעמון בעוז. לאכזבתו הגדולה, שום משרתת לא הופיעה בידיים עמוסות קערות מאכלים מהבילים.

הוא נסע לחנות וטען כי הפעמון שנמכר לו - מקולקל ואינו ממלא את יעדו...

בסופו של דבר הוא הבין: אצל העשיר, האוכל היה מונח במטבח, וצלצול הפעמון רק סימן למשרתת כי בעל הבית מעוניין לאכול עתה.

הַחֶבֶר, לֹא יָדַע אִיךָ לְהַכִּיל אֶת הַתְּשׁוּבָה הַזֹּאת. יֵשׁ כָּאֵן גִּבְבִּי, וְהוּא עֲלִיל לְהִרְסָא אֶת כָּל הַהִשְׁקָעָה שֶׁל הָאֲרָגוֹן שֶׁלּוֹ בְּהִתְרַמָּה!

אָמַר לוֹ ר' אֶשֶׁר: בּוֹא נִגִּיד שְׁתַּכְנֵס אֶתוֹ לְמַרְיָכָה, שְׁתַּזְמִין אוֹתוֹ לְדִינֵי תוֹרָה. מַה נִּרְוִיחַ? גְּרוֹשׁ לָפָה -

גְּרוֹשׁ לְשֵׁם... אָבֵל אֶת הָעֶקֶר - תִּפְסִיד! אֶת הָקֶשֶׁר שְׁאֵתָה יָכוֹל לְהַשִּׁיג בְּשִׁתְיָקָה הַזֹּאת, בְּהִתְמוֹדְדוֹת הַזֹּאת, אֵתָה עֲלִיל לְפִסְפָּס!

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא זָמַן לָךְ הַזְדַּמְנוֹת לְהִתְחַבֵּר אֵלָיו דֶּרֶךְ הַהִתְמוֹדְדוֹת הַזֹּאת, לְנִשְׁךְ שְׁפָתִים, לְהַבְלִיג מִתּוֹךְ הַכְּנָעָה, מִתּוֹךְ הַכְּנָה שְׁאֵתָה לֹא מְנַהֵל אֶת הָעוֹלָם, שְׁאֵתָה לֹא יוֹתֵר טוֹב מִמֶּנּוּ...

אִם תִּתֵּר עַל זֶה לְטוֹבַת עוֹד שֶׁק תִּפְּחוּ אֲדָמָה - אוֹלֵי זֶה יִצְטָלֵם יוֹתֵר טוֹב, אוֹלֵי תִקְבֵּל אֶת הַתֹּאֵר 'אִישׁ הַחֶסֶד הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר בִּירוּשָׁלַיִם', אָבֵל אֶת ה'מַלְכוּת' פִּסְפָּסָתָּ!

"לָךְ דּוּמְיָה תִהְיֶה".

(נְקֻדּוֹת שֶׁל אוֹר - סְפִינְקָא)

לעי"נ האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

והרי בעל-הבית יצא לנופש, נטל עמו את כל הבלי העולם הזה, ורק אותי לבד עזב כאן לאנחות'.

ניחמתי את הטלית ואמרתי לה: מנעי קולך מבכי, טלית, יבוא יום, ובעל-הבית יצא לדרך רחוקה מאד, רחוקה יותר מנסיעתו עתה, ואז לא יטול עמו לא כסף ולא זהב, אלא רק אותך בלבד, ורק את תתלווי אליו...

"והייתם קדושים לאלוהיכם" (טו, מ)

סיפר פעם המגיד הנודע הגאון ר' שלום שבדרון זצ"ל, על אחד מחסידי גור שהגיע עם קבוצה גדולה מעירו למחנה הריכוז באושוויץ.

הרשעים פקדו עליהם להתרחץ בתוך בור של מי חומצה, והוכרחו אף להטביל שם את ראשם. כל אנשי הקבוצה קפצו לבור, טבלו את ראשם, ומיד מיהרו לצאת החוצה, כשכל עורם צורב ובווער.

אותו אברך חסידי שהיה עמם, קפץ אף הוא לבור וטבל את ראשו, אך בניגוד לחבריו - לא מיהר לצאת החוצה. כשיצא לבסוף מהבור, חבריו תמחו על התנהגותו ושאלוהו מדוע לא מיהר לנוס על נפשו כמותם.

השיב להם בשוויון נפש לתדהמת כולם: "היה לי טוב שם, לכן לא מיהרתי לצאת..."

לפליאתם הגדולה למה יכוונו דבריו, הסביר בפשטות: "הנה היו לי הורים ומשפחה, אחים ואחיות, אשה וילדים, בית וחברים, והכל נלקח ממני בגטו שלב אחר שלב. עדיין התנחמתי שיש לי לפחות בגדים לגופי, וכשהגענו לכאן, עדיין התנחמתי שיש לי לכל הפחות את רמ"ח אברי ושס"ה גידי - גוף בריא וחסון.

אולם כשנכנסתי למי החומצה וחשתי שגם הגוף כבר נפגע, חשבתי להישבר, אך אז קיבלתי הארה ממרומים. עברה בי המחשבה הנפלאה - הלא יש לי אותך, רבוננו של עולם! ואת זאת לא יוכלו לקחת ממני לעולם.

מחשבה נפלאה זו - שאין לי כלום בעולם מלבד הדבקות בהקב"ה - אפפה אותי ומילאה את כל ישותי. כל כך התענגתי במחשבה זו, עד שכמעט לא הרגשתי ביסורים..."

ממשיך הרב שבדרון לספר: אותו חסיד מופלא, בסיום המלחמה, בעמדו בשערי אושוויץ לאחר שעבר שם שבעה מדורי גיהנום, פנה אל הקב"ה בתפילה זכה וטהורה ואמר: "עומד אני כעת ברגעים של נעילה, לאחר יום כיפור ארוך של חמש שנים. אנא זכני, ריבוננו של עולם, שלכל הפחות פעם בשנה בכל יום כיפור, אזכה לחוש את הקרבה והדבקות בך יתברך, כפי שחשתי בשנים אלו".

הנה כי כן מצינו אפשרות של יהודי בדור האחרון אשר חש בתוך החושך הענן והערפל כי הקב"ה לצידו, וקיים בהדור מדרגה זו של "חביבין עליך יסורין."

(ע"פ שאל אביך ויגדך א, עמוד רג)

במטבח של הכפרי לא היו לא אוכל ולא משרתת, ולא פלא שצליל הפעמון נשאר כקול קורא במדבר...

אף בעניינינו: מי שיש באמתחתו מאגר של יראת שמיים, זוכר הוא את בוראו ואת הדר גאונו ושגב גדולתו, הרי בראותו את התכלת - מיד נזכר הוא בכסא הכבוד, אבל מי שאין בו אוצר של יראת שמים, גם אלף חוטי תכלת לא יהיו מסוגלים להזכיר לו מאומה.

ולהיפך בבגדי צבעונים: אדם שבליבו תאוות, ראיית הבגדים עלולה למשוך אותו לחטא, אך מי שליבו טהור ונקי מתאוות, הבגדים לא יפעלו בו מאומה.

כך נבין איך המרגלים, ש"כולם אנשים" - לשון חשיבות, הוציאו את דיבת הארץ רעה, שכן ארץ ישראל היא הטובה מכל הארצות - לשומרי מצוות, אך היא רעה מכל הארצות עבור אלו שאינם שומרים מצוות. והנה, המרגלים היו נוגעים בדבר, כי אילו נכנסו לא"י היו מועברים מנשיאותם, ומתוך שהיו נגועים בליבם - ראו בעיניהם את ה'רע' שבארץ ישראל.

לאור זאת נבין את סדר הפסוק: "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם", שרש"י מפרש: 'הלב והעיניים הם מרגלים לגוף ומסרסרים לו את העבירות: העין רואה והלב חומד והגוף עושה את העבירות'.

ולכאורה, אם כן, צריך היה לומר "אחרי עיניכם ואחרי לבבכם", שהרי קודם העין רואה ואח"כ הלב חומד? אלא, מכאן למדנו שהעין רואה לפי הלב: כשהלב טהור - העין רואה תכלת ונזכרת בכסא הכבוד, וכשאין הלב טהור - העין רואה אפשרויות לחטא, חלילה.

על כן אנו מתפללים "וטהר ליבנו לעבדך באמת", כי כשהלב יהיה טהור - גם העין תראה דברים טובים, ולא להיפך. הכל תלוי בטהרת הלב.

(ושלל לא יחסר)

"והיה לכם לציצית וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה'" (טו, לט)

המגיד מקלם, רבי משה יצחק דרשן, הגיע פעם בימות הקיץ לעיירה דובלין הסמוכה לריגה, שהייתה עיר נמל ורבים היו מגיעים לנופש בה ולהתרחץ במימיה.

בשבת קודש הלך המגיד לבית הכנסת, וראה שרבים מהמתפללים, אורחים מריגה הגדולה שבאו לנופש בעיירה, עומדים ללא טלית, מכיון שהתרשלו להביא את טליתותיהם עמם.

עלה הדרשן על הבימה, פתח ואמר: "רבותי, אספר לכם מעשה שהיה.

בעונת קיץ אחת, הייתי בשבת בעיר ריגה. נכנסתי לבית אחד כדי לפגוש את בעל הבית, ונאמר לי כי הוא נסע לנופש בדובלין.

לפתע הגיע לאזני קול בבי תמרורים מן החדר הסמוך, נכנסתי וראיתי נרתק של טלית תלוי על הקיר והטלית שבתוכו גועה בבכיה.

'טלית, טלית - שאלתי אותה, מדוע נשאת את קולך בבכיה?' והיא השיבה ואמרה לי: 'איך לא אבכה?'

א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת לכוונת "עין חמד" - מכללת ציון

פרשת שלח לך - הרהורי כפירה

"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר, שְׁלַח לְךָ אֲנָשִׁים"
(במדבר י"ג, ב')

לא מדקדקים עם האדם על כל דבר כמו בדורות הקודמים".

"אמנם בדבר אחד דורשים מכל אדם בדורות האחרונים להתחזק, והוא בעניין האמונה בחי העולמים. בעיקר - לעקור את קליפת 'אם הייתי עושה כך וכך'. לפי שכל המחשבות שחושב האדם: 'אם לא הייתי עושה כך - לא הייתי מפסיד'. 'אם הייתי עושה כך - הייתי מצליח ומרוויח'. כל אלו מחשבות כפירה ואפיקורסות גמורה, לפי שאין כוח בעולם לשום נברא שבעולם לעשות דבר שהוא כנגד רצון ה'".

אדם שיודע שהכל מאיתו יתברך וחי באמונה - ממשיך הלאה. אשת לוט בורחת מסדום, מביטה אחורה ונהפכת לנציב מלח. והשאלה מה היה החטא שלה שהביטה אחורה למקום שממנו יצאה?

חכמי המוסר מבארים: החטא שלה היה שלא הביטה קדימה, אלא בחרה להביט לאחור ולשקוע באבלות על מה שאירע למשפחתה ולעיר ממנו יצאה.

האם פעם חשבנו למה אי אפשר לסובב את הראש אחורה רק לצדדים? לומר לנו: אל תסתכלו אחורה!

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחס שליט"א
ראש בד"ץ 'כשרות בישראל'

שבת שלום

שבת	כנסת לבית	צאת לבית	רבני חמ
י"ג	19:11	20:23	21:21
י"ד	19:31	20:23	21:18
ט"ו	19:34	20:26	21:22
ט"ז	19:30	20:23	21:17

אנחנו קוראים בפרשה שבורא עולם אומר למשה רבינו: "שְׁלַח לְךָ אֲנָשִׁים" (במדבר י"ג, ב'). רש"י הקדוש מבאר: "לך" - לדעתך, אני אני מצווה לך. נראה שה' לא רצה בשליחת מרגלים.

כתוב בפסוק לאחר מכן: "וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה מִמִּדְבַּר פָּאֶרָן עַל פִּי ה'" (במדבר י"ג, ג') **משמע, שזה רצון ה' שישלחו מרגלים.** הדבר תמוה - האם בורא עולם רצה שמשה רבינו ישלח את המרגלים או לא?

בעלי המוסר מבארים: לפני שהאדם רוצה לעשות איזה פעולה, כגון: ללכת לרופא, לחפש עבודה וכדו', עליו לעשות השתדלות ולבדוק מה הכי נכון וכדאי - כאילו הדבר בידיים שלו.

כל זה לפני מעשה, אבל אחרי שהדבר נעשה: אחרי שהחלטת להתחתן עם אותה אישה, אחרי שהשקעת במקום מסוים - אתה חייב להאמין באמונה שלימה שבורא העולם, מסובב כל הסיבות, הוא זה שהכניס מחשבה והחלטה בלבך לעשות כן, ואין לך להתחרט או להתמרמר למה עשית זאת.

לפני שהמרגלים הלכו - הבחירה הייתה בידם. לאחר מכן "על פי ה'".

הגאון הרב חיים טירר (מח"ס 'באר מים חיים' ורב העיירה צ'רנוביץ) עשה עילוי נשמה לעולם העליון. הרב ראה שם נשמה שהכיר כאן בעולם הזה ואמר לו: "דעו לכם, בדורות האחרונים יש יותר קושי לעבוד את ה'. כל מעשה קטן וכל פעולה קטנה לכבוד בורא עולם עושה רושם רב למעלה.

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה
שמואל אימן בן אסתר זרי
מאיר ישראל בן רחל ברכה - יראת שמים
ליאור יהושע סומך וב"ב
יהודה אריה בן רחל ברכה
רונן אברהם וב"ב
קסיר אפרים וב"ב
רחל ברכה בת פדילה דליה
משפ' שטרית
נעם יצחק בן רחל ברכה
רינה בת סימי וב"ב
יוסף ליאור בן דליה אפרת - הצלחה בכל העניינים
שלמה ודנה דוד וב"ב
אריה ושרה לוי וב"ב
י.מ.ש כדורי
נתנאל בן ג'ניה
שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב
עמית בן אהרון וב"ב
רז דוד בן לאה וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר
רונית בת סימי
תרצה בתיה בת ימנה נינט
יוסף בן רוחמה
אילן בן ג'ולייט
יפית שרה בת ג'ניה
אנאל חביבה בת שולמית
לאה בת תמר
מיטל בת מלכה
מאיר בן שרית ואיליה
טליה עדן אסתר בת שולמית
נעם בן שרה
שרי ימנה בת שולמית
דוד עומרי בן יהודית
שושנה שירה בת סילביה
שמעון בן שולמית
אברהם גורג' בן דליה אפרת
אורן בן נעמי
סיון רבקה בת אלן אסתר
יניב בן פרידה

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מוסר
אליהו דרר בן ימנה
אילנה בת רוחמה
שמואל אימן בן אסתר זרי
סיון בת אסתר
רחל מרים בת יהודית
דניאל בן שרה
אושרית בת שושנה
נעמה בת יפה
דגנית בת שושנה
מיטל בת שושנה
אסף בן סופיה
דרור בן סופיה
לימור בת פרידה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה
יצחק בן עזרא
ימנה ניצור בת סטה - בריאות ואריכות ימים
מרדכי ניצור בן פרח - בריאות ואריכות ימים
סימי בת סוליקה
מיכאל יהודה בן מרים
אורן בן אסתר
דינה בת מזל
נעם יצחק בן רחל ברכה
נעמי בת רחל
שרה שילת בת אורי
אפרים בן שרה
לביא ישראל בן תמר חיה
אסתר בת סוליקה
מוריה בת רחל ברכה
נחום בן כירה
יהודה אריה בן רחל ברכה
ישראל בן חווה
יפה בת שרה-הצלחה ורפואה
רחל בת זוהרה
משה בן דנימה
עונת בת רחל ברכה
רפאל משה בן רחל
נטע רותי בת פלורה
רחל ברכה בת פדילה דליה
קסנש בת דגטו
רונית בת סבריה
יצחק בן חנון
רפאל אבידן בן תקווה
אליהו בן רחל
בנימין בן ברכה
אלן אסתר בת שרלוט
נעמי בת שרה
יהודה לייב בן אסתר מלכה
נעם אלימלך בן אושרית - ר"ש ובריאות איתנה
לימור בת פרידה
יניב בן פרידה
מאיה בת עדי
אורן בן פרידה
יהודית אסתר פראדל בת חיה - בריאות ואריכות ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת
משה בן גורג'יה ז"ל

לעילוי נשמת
אדי אדוניו מזרחי בן שרה סרח

לרפואה שלימה
לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה
לאיידה חיה בת אסתר
נועה בת אסתר
ולילד אורי חיים בן שלי

שואל ומשיב בהלכה - בשר וחלב - חלק ח'

האם צריך לייחד סקוטש לצורך שטיפת כלים בשרי בנפרד וחלבי בנפרד?

שאלה: ?

תשובה: !

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחס' ראש בד"ץ 'כשרות בישראל', מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':
לכתחילה יש לייחד סקוטש לצורך שטיפת הכלים אחד בשרי ואחד חלבי, אבל מי שאין לו אלא אחת, מותר להשתמש בו לשטיפת כל הכלים גם במים רותחים. הערה: החשש הוא שמא יישאר על הסקוטש שומן בשרי ולאחר מכן שיורי חלב ועל ידי פתיחת זרם מים חמים נמצא מבשל את שניהם יחד, אבל בדיעבד אין להחמיר מכיוון שהניקוי הוא עם סבון הנותן טעם לפגם באותם פירורים שנדבקים. ועוד, ברוב הפעמים לא שוטפים את הכלים במים חמים הרבה. ראה עוד מה שכתב בספר שערי תורת הבית (עמוד לד), ודמי למ"ש הרמ"א (סימן צה ס"ג) שבזה אחר זה גם במים רותחים אפילו שומן דבוק- מותר. על ידי עירוי גם יחד מותר. כ"פ הגר"י יוסף שליט"א (עונג שבת כג שבט תשע"ה). לעניין כיבוס מגבות או מפות שהיו לשימוש בשרי וחלבי, ראה בשו"ת שבט הקהתי ח"ב (סימן מה) שפסק להתיר. עיין מה שהאריך בזה בספר השולחן כהלכתו (סימן ה).

כפפות שמשתמשים בהם להחזקת סירים או מגשי עוגות חמות, בדרך כלל המציאות שהם מתלכלכים מממשות של המאכלים ויש להיזהר לייחד כפפות נפרדות לחלבי ולבשרי. הערה: כשיש ממשות חלב או בשר בכפפות, אין הטעם נפגם גם לאחר כמה ימים ורק לעניין בליעה שבכלים אמרינן שנפגם לאחר 24 שעות. אולם באופן שמכבס את הכפפות תיכף לאחר השימוש, אין צורך לייחד כלים חד פעמיים נקיים שהיו על השולחן בשעת אכילת בשר ולא השתמשו בהם כלל בסעודה, אפשר להשתמש בהם בסעודה חלבית בלא קינוח והדחה וניקוי כלל וכן להיפך. מקורות: כן העלה הרב הכותב בקובץ מכון הוראה ומשפט ח"ה (עמוד קפ).
אדם שקנה במכולת לחם או חלה, כשמגיע לקופה עליו להיזהר שלא להניחם על גבי המסוע של המוצרים ללא ניילון וכדומה, מפני שפעמים המסוע רטוב מלחלוחית חלב שנשפך, ויהיה אסור להשתמש בחלה זו לארוחה בשרית.

מותר לכתחילה להניח בתוך מקרר כלי שיש בו תבשיל בשר ליד כלי שיש בו חלב ואין לחוש שמא יפול מתבשיל הבשר לתבשיל החלב או להיפך. מקורות: שו"ע (יו"ד סימן צה ס"ו) וסיים הרמ"א, וטוב להיזהר לכתחילה במקום שאין צורך. עיין שו"ת שבט הקהתי ח"ה (סימן קל) שכתב טעם על מה שמקילין להניח במקרר קדירות של בשר וקדירות חלב סמוכין זה לזה כשאין מכוסים.

מכל מקום נכון וראוי שהכלים יהיו מכוסים. מקורות: הש"ך (שם ס"ק כד) כתב שכל החשש הוא בכלים מגולים. ע"ע להראש"ל בספרו הליכות עולם ח"ז (עמוד כז).

יש להקפיד לכתחילה שלא להניח במקרר במדפים העליונים בקבוקי חלב וכדומה כאשר יש מתחתיו מאכלי בשר [וכן להפך]. כיוון שמצוי שמזיזים את המאכלים תוך המקרר עצמו ויכול להישפך החלב על הבשר. מן הראוי להיזהר ולהניח את כד החלב רק בדלת המקרר ולא במדפים. הערה: גם אם שקית החלב מלאה ופתוחה ומונחת בדלת המקרר, סגירת הדלת עלולה לגרום להתזת החלב על המדפים וראוי לשים לב לסגור בזהירות ובעדינות.

כבוד הזולת

להלן סיפור מופלא המעובד מתוך 'גאון התורה'. ממעשה זה ניתן ללמוד כיצד גדולי הדור חששו מפגיעה בכבוד הזולת וכיצד הם בענוותנותם ברחו מהכבוד. פעם הגאון רבי אליהו חזן זצ"ל (ראש ישיבת תורה ודעת) הזדמן להתפלל בישיבת 'נצח ישראל רמיילס' בשכונת רחביה בירושלים.

כאשר ראש הישיבה מו"ר הגאון רבי ישראל זאב גוסטמן זצ"ל הבחין בו, הוא ביקש מיד לכבד את הרב ולהושיב אותו בכותל המזרח בסמוך לו כראוי למעמדו הרם. רבי אליהו שלא ייחס חשיבות רבה מדי למעמדו, ראה בכך פגיעה בכבוד מעמדו הרם של הגאון הרב זאב גוסטמן שהיה ידוע כאחד מגדולי ישראל אם יישב איתו בשורה אחת (מסופר שעד גיל עשר כבר ידע את כל שישה סדרי משנה על בוריים. כבר בצעירותו נודע כעילוי. התקבל לגרודנא עוד לפני שהגיע לגיל 12. בגיל 16 ידע את התלמוד בבלי והתלמוד הירושלמי. עד גיל 18 הספיק לחזור על תלמוד בבלי שלוש פעמים).

רבי אליהו אמר לו נחרצות: "אם כבוד תורתו יבקש ממני בקשה זו, אני אמלא את בקשתו אבל יותר אני לא אכנס לישיבה זו!". הגאון הרב גוסטמן שמע את המילים, חשב מעט ולאחר מכן הפטיר ואמר: "אני צריך לעשות את המוטל עלי מפאת כבוד התורה, ואם אתה תחליט שלא לבוא יותר לישיבה, אני לא אוכל למנוע ממך לנהוג כרצונך". הגאון הרב גוסטמן ביקש ממנו שיצטרף אליו וישב במזרח. רבי אליהו חזן עלה בעל כורחו להתפלל במזרח במענה לאותה בקשה אבל הוא אכן מימש את דבריו, יותר הוא כבר לא הגיע להתפלל שם כדי להימנע מכל תחושת פגיעה בכבוד הגאון הרב ישראל זאב גוסטמן.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחס' שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

קו לעניית 'אמן' ו'אמן יהא שמיה רבה' לאחר שיעור תורה- בזמן אמת מספר פעמים ביום 02-313-7905

העלון נמצא בחובות גדולים. בעל בית-הדפוס העלה את מחיר ההדפסה בבת אחת ב-220 ₪ לכל הדפסה
מי שיוכל לעזור, תבוא עליו ברכת טוב. למעוניינים לעזור נא להתקשר 052-7652084 או לשלוח מייל PnineEH@gmail.com

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון,

חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 א.ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחס'

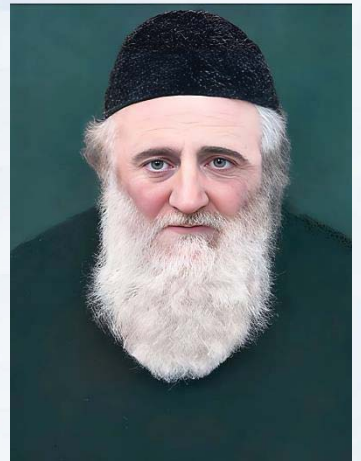
בטל' 052-6329144

(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים- הצדיק הרב יצחק גרודזינסקי זצ"ל

הצדיק הרב יצחק (איצ'ה) גרודזינסקי זצ"ל- נולד בשנת ה'תר"ז (1847) בוורשה. עוד בצעירותו יסד חברות לימוד לפועלים ופשוטי העם. בתחילת דרכו הכיר את מרן ר' ישראל מאיר הכהן מראדין (ה'חפץ חיים') שהגיע לוורשה לצורך הדפסת ספריו. בהשפעתו, תמיכתו ועידודו התפתחו מוסדותיו של רבינו לכדי רשת מוסדות תורניים בכל רחבי וורשה כאשר תלמידיו של רבינו נטלו חלק בפתיחת שלוחות חדשות ופיתוח הרשת.

בין השאר יסד ישיבה קטנה, תלמוד תורה, ישיבה גדולה 'ישיבת תורת חיים' בה למדו תלמידים רבים מוורשה ומעיירות פולין, בית כנסת ברחוב ספודזינסקי ובית מדרש בשם 'בית הכנסת של טרוקנהיים' עבור לומדי תורה לבעלי מלאכה הקובעים עיתים לתורה. יסד בית-המדרש 'קבוץ' לבחורים כשרוניים בו למדו עשרות אברכים יומם ולילה כאשר רבינו ואשתו פרנסו וכלכלו אותם ודאגו לכל הצרכים שלהם. ישיבה עבור בחורים צעירים מעיקר מדלת העם. מינה עליהם ראשי ישיבה גדולי תורה וגם משפיעים בעלי מוסר כנהוג בישיבות ליטא. הישיבה נקראת על שמו 'ישיבת רבי איצ'ה', שכן גם דאג לכלכל ולספק את צורכי התלמידים.

ביתו של רבינו היה מקום הקנָסֶת אורחים מרכזי לכל באי וורשה התורנית מכל שכבות העם, שימש כמקום מפגש ואכסניה לגדולי תורה שהגיעו לוורשה כדי להדפיס ספרים או כדי לאסוף כספים. נזקקים רבים מצאו בבית רבינו מקום לינה וסעד. בין השאר הגיעו אליו גם עובדי דרך וחולים שבאו לוורשה וסביבותיה כדי לדרוש ברופאים. אירח בביתו כל צרוע וזב. היה פעיל גם בעסקנות ציבורית, תיקון עירובין והפיץ את ספרי רבו מרן ה'חפץ חיים'. היה בקשרים עם הממשל והשתמש בהם כדי לשחרר בחורים מגיוס או במתן עזרה עבור אנשים שהסתבכו עם השלטון.

תלמיד חכם מובהק, מרביץ תורה ועושה צדקה וחסד בגופו ובממונו במסירות נפש ממש. בעמל וביגיעה רבה הצליח לפרנס את ביתו. למרות זאת הוא לא נתן לטרדותיו להשתלט עליו. היה מקורב לגדולי דורו, וביחוד למרן ה'חפץ חיים' שהתארח בבית רבינו בכל פעם שהיה מגיע לוורשה כדי להדפיס את ה'משנה ברורה' והיה מתעכב בביתו במשך מספר שבועות ולעיתים אף מספר חודשים. כונה 'החפץ חיים של וורשה'. נפטר ב-כ"ה סיוון ה'תרפ"א (1921). חי כ-74 שנים. מרן ה'חפץ חיים' התאבל על רבינו ימים רבים. בנו של מרן ה'חפץ חיים', רבי אריה ליב הכהן אמר: "לא אגזים אם אומר, כי לא הניח אחריו כמותו בכל עיר וורשה בפעליו העצומים להרביץ תורה ולחזק הדת בכל ימי חייו".

אשתו: מרת חיה מלכה לבית גרודזינסקי (קרובת משפחתו). **מרבותיו:** מרן ר' ישראל מאיר הכהן (ה'חפץ חיים') מראדין, מרן ר' יוסף דב הלוי סולוביצ'יק (רב העיר סלוצק ובריסק), מרן ר' חיים הלוי סולוביצ'יק (רבה של בריסק), מרן ר' חיים אריה לייב מיישקובסקי (רבה של סטוווסק). **מתלמידיו:** ר' משה רוזנברג, ר' אפרים סוקולובר. **ילדיו:** הגאונים ר' משה הי"ד (משגיח בישיבת 'תורת חיים' בוורשה. עלה לארץ ישראל ונרצח במאורעות תרפ"ט בחברון), ר' אברהם הי"ד (משגיח ישיבת 'כנסת ישראל' בסלובודקה), מרת רבקה (נישאה לר' ישראל צבי וינצמר), מרת שרה גצלזאהן.

היה זה בלילה חשוך. הבחור ר' אפרים סוקולובר תלמיד הישיבה בוורשה לא מצא מקום לינה. רבינו הציע לו ללון בביתו למספר ימים. בצידי המטבח ישנה אשה אחת והרבנית טיפלה בה כמה פעמים בלילה. בשאר החדרים ישנו באותה השעה עובר אורח ושני בחורי ישיבה. הם פינו לו מקום נוסף על מזרון בתוך החדר הגדול עד שימצא מקום אחר. (לימים שימש כרבה של רעננה וסיפר את הדברים לרבי ברוך רוזנברג זצ"ל ראש ישיבת סלבודקא שנישא לנכדתו). בלילה הראשון הוא ישן טוב. אבל בלילה השני, כחצי שעה לאחר חצות רבינו נקש על גב התלמיד העיר אותו ולחש: "רצוני שתתלווה אלי".

ר' אפרים קם. רבינו סימן לו בידו לצאת אחריו בשקט. הם יצאו מהבית. החושך קידם את פניהם. רבינו פסע בזריזות והבחור הלך אחריו. הם פנו שמאלה וימינה ושוב שמאלה לרחוב הארוך ישר עד סופו. הירח האיר מעט את האפלה וגילה כי הם הגיעו לשכונת הבניינים העזובה בפאתי העיר וורשה. התחלתי לפחד מעט. אך ההליכה הבטוחה של רבי נסכה בי בטחון עצמי, סיפר ר' אפרים. הם פסעו בשבילים. ניתן היה להבחין כי רבינו מחפש משהו, עד שלפתע אמר: "הנה כאן הבית!".

רבינו נעמד ליד הדלת ונקש פעם פעמיים, כופף את הידיים ניסה לפתוח והדלת נפתחה. "תישאר כאן, אל תיכנס!", אמר. כדי שהבחור לא יפחד רבינו השאיר את הדלת פתוחה. רבינו נעמד בפתח החדר הראשון. ליד הדלת נראתה מיטה. הוא התכופך לראש המיטה ואמר בקול: "שלום!" קול חרחור נשמע מתוך השינה. רבינו קפץ ונכנס לתוך המיטה והחל לחבק. קולו נשמע חרישי ונרגש. לא שמעתי מה הם מדברים. לאחר מספר רגעים הצלחתי להבחין כי הוא ממשש בידיו את פני האיש, לפתע הוא מצא משהו ונשיקה נשמעה בחלל - הוא העניק נשיקה לאיש. יצא מהמיטה בירך אותו שוב לשלום העריך עוד ברכות נרגשות באידיש לבבית, יצא מהחדר בברכת: "לילה טוב".

לאחר שיצאנו מהרחוב רבינו אמר: "באותו בניין עזוב שוכן תלמיד חכם מצורע, חולה בצרעת ממארת. לא אגיד לך את שמו, אבל זאת אומר לך שהוא ת"ח צעיר. בני משפחתו הובילו אותו לכאן בהסכמתו. הוא מתגורר לבד בעצב רב. אחד הגורמים להידרדרות מחלת הצרעת היא מצב הרוח הירוד, העצבות והיגון. באתי לעודד את רוחו השבורה. הבנתי מדוע רבינו לא רצה שאכנס - כדי שלא אדבק חלילה. לגבי עצמו לא חשש".

"עוד הבנתי, כי הוא חיפש בראשו מקום שאין בו פצע כדי שיוכל. לנשק את המצורע אבל לא על הפצעים... המשכנו לצעוד ללא אומר ודברים נוספים, פתחנו את דלת הבית הוא כיסה את עובר האורח ששכב בחדר הקדמי. נכנסתי למקומי בין הישנים על מזרונים על הארץ, שכבתי ונרדמתי".

כָּל מֵה שֶׁה' עוֹשֶׂה - הַכֹּל לְטוֹבָה

היהלומים ואמר: "אני מצטער, אבל כל היהלומים שקנית הם מזויפים".

ר' שמואל דוד עמד משתומם ולא ידע את נפשו. ברגע אחד הוא איבד את כל כספו! שנים רבות עבד במסעדה, צבר הרבה מאוד כסף. ממכירת המסעדה היה לו הון רב. את כל הכסף הוא השקיע ביהלומים, וכעת הוא איבד את הכל. **ברגע אחד הפך להיות מיהודי נכבד ועשיר לעני ואביון גדול.**

הוא לא הצליח לכלכל את אשתו ובניו ולכן החליט מחוסר ברירה לעשות מה שהיו נוהגים לעשות בימים ההם, נוסעים לאמריקה לעבוד ולשלוח כסף למשפחתו שיוכלו להתכלכל.

לא היה לו כסף אפילו כדי לקנות כרטיס נסיעה. הוא לווה כסף, קנה כרטיס הפלגה ונסע לאמריקה. הסיפור היה בשנת ה'תר"פ. באמריקה היה צריך לעבוד קשה מאוד. הוא היה שוחט ועבד משעה ארבע לפנות בוקר עד עשר בלילה. זו היתה העבודה היחידה שלא עבדו בשבת.

כך עבד זמן רב עד שהצליח לצבור סכום כסף נכבד. הוא פרע את החוב שלוהו עבור הנסיעה. את הכסף שנשאר לו הוא שלח למשפחתו שיקנו כרטיס נסיעה ויבואו לאמריקה.

כל משפחתו היגרה לאמריקה. זה היה ממש בטרם פרצה המלחמה הנוראה השניה. זמן קצר לאחר מכן הנאצים נכנסו לעיר, שם הם הרגו את כולם. גם את היהודי שקנה ממנו את המסעדה באנטוורפן.

האיש שהונה אותו במכירת היהלומים היה חמש שנים באושוויץ. לאחר מכן הוא הגיע לאמריקה. כשנודע לר' שמואל דוד שאותו יהודי מגיע לשם, הוא מיהר לנסוע לנמל להמתין לו. כשירד האיש ההוא מהספינה, ר' שמואל דוד קיבל אותו עם 'ברוך הבא' גדול.

הוא לקח אותו אליו, דאג שתהיה לו עבודה להתפרנס. דאג לו לדירה. הלווה לו כסף והעמידו על רגליו. האיש שאל אותו בתמיחה: "אני לא מבין מה פשר כל הדברים האלה שאתה עושה עבורי, אתה משלם לי טובה תחת רעה שעשיתי לך?".

ר' שמואל דוד אמר לו בהתרגשות: "אילולי מה שעשית לי, לא הייתי היום בין החיים! אני חייב לך הכרת הטוב על כל מה שעשית לי! אילו לא הונית אותי, והיית נותן לי יהלומים אמיתיים, הייתי סוחר גדול באנטוורפן".

"הייתי נשאר שם. בפשטות לא הייתי חי היום - לא אני ולא בני משפחתי! רק הודות לך זכיתי ואני חי היום יחד עם כל משפחתי בלעה"ר!".

מעובד מתוך 'נעם שיח' מדברי הגאון רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א, אב"ד סאנטוב ליקווד

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	ולד יחיא בן יוסף ז"ל
פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	יצחק בן ברוך דב ז"ל
יצחק יצחק בן רחל ז"ל	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	מאירה בת יפה ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל	עמרים בן דבורה ז"ל	אקבלי יוסף חיים בן נסכה ז"ל
סעידה בת תפוחה ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל	צדיק חכם בן צהלה ז"ל
מזל בת שמעון ע"ה	שני בת אסתר ע"ה	דוד בר חסיבה ז"ל
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה	חוה בת יעקב צבי ע"ה
יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה	יצחק בן מישא אסתר ז"ל
אביגדור בן ג'ולי ז"ל	יוסף בר סעדה ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה
רחל רפאל בת השמת ע"ה	שלום בן אסתר ז"ל	יעקב בן נעמה ז"ל
מרים בת שרה ע"ה	אריה בן מרים ז"ל	דוד יצחק בן פרחיה ז"ל
פיבי מלכה בת מזל ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל	גורג'יה בת נעימה ע"ה
נעמי בת נתון ע"ה	אילנה (מחרוזה) בת שרה ע"ה	אליאור בן פרידה ז"ל
משה בן רוזה ז"ל	מאיר בן נעמי ז"ל	שושנה בת נעמי ע"ה
סעדה בת בסה ע"ה	שפרה בת פסיה ע"ה	בנימין בן דב ז"ל
בתיה (מרדה) בת שמחה ע"ה	שרה גבריאלית בת נאוה ע"ה	כל נשמות עם ישראל

הרה"ג ר' שלמה קנאבליך שליט"א, מג"ש בבית המדרש באבוב סיפר סיפור מופלא שממנו נלמד שכל מה שקורה איתנו, הוא לטובתנו. הרה"ג רבי פתחיה פרייד מחשובי הרבנים בבורו- פארק סיפר: זקנו ר' שמואל דוד פריד ז"ל היה תלמיד של הגה"ק הרב חיים צבי טייטלבוים (ה'עצי חיים') בסיגעט. לאחר מכן נסע להתגורר באנטוורפן.

לצורך פרנסתו הוא נכנס לעבוד במסעדה. עם הזמן קנה את המסעדה. בהיותו מהיר במלאכתו הצליח בסייעתא דשמיא להפוך את המסעדה למסעדה הגדולה ביותר.

יהודים וגויים היו באים לאכול שם. במסעדה היו לו שני מטבחים כשרים, אחד בשרי ואחד חלבי. אבל בחדר האוכל, היו שולחנות ערוכים לסעודות שהגויים היו יושבים ואוכלים שם. מכיוון שהיו שם הרבה מאוד גויים, היה לו רק חדר אוכל אחד ששם הגויים היו אוכלים גם בשרי וגם חלבי. היהודים אכלו מאכלים כשרים שיצאו מהמטבחים הכשרים.

מטעמי כשרות וחששות בשר בחלב הוא תיקן תקנה גדולה, מאכל שיצא מהמטבח לא מחזירים אותו לשם, יהיה מה שיהיה. גם אם הוציאו בבוקר כמות גדולה של לחם, ונשאר הרבה, לא מחזירים דבר, למרות ההפסד שבדבר. כך נהג במשך זמן רב כשהוא מצליח מאוד בעסקיו. הוא עמד על המשמר להחזיק את המטבחים בכשרות אחד בשרי ואחד חלבי.

פעם בערב שבת נכנסה אשתו למטבח לבשל מאכל בשרי. לתדהמתה היא ראתה שם לחם מרוח בחמאה. היא התחילה לחשוש שלכאורה יש כאן שאלה של בשר בחלב. כשראתה את המכשול, היא פנתה אל בעלה והוכיחה אותו ואמרה לו: **"תראה, על סמך הזקן שלך יהודים רבים סומכים עליך והם אוכלים חלילה טריפות"**.

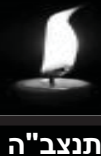
כאשר ר' שמואל דוד ראה את דבר המכשול, תיכף ומיד הוא מכר את המסעדה. הוא קיבל עבור המסעדה הון רב. היהודים בעיר שידעו על מכירת המסעדה, ידעו שיש לו כעת סכום גדול של כסף.

בעיר היה יהודי איש עסקים שעבד בבורסת היהלומים. אותו יהודי ניגש לר' שמואל דוד והציע לו להשקיע את הכסף שיש בידו ביהלומים. הוא אמר שיש ברשותו יהלומים טובים ויקרים. הוא הציע לו שיקנה את היהלומים וכך יוכל להתעשר.

ר' שמואל דוד הסכים. הוא קנה את כל היהלומים בכל הכסף שהיה בידו. **הוא לא ידע שאותו אדם הוא ערמומי ונוכל וכל היהלומים שמכר לו היו מזויפים.**

שבועיים לאחר מכן ר' שמואל דוד ניגש לסוחר גדול של יהלומים והראה לו את היהלומים שבידו. הסוחר בדק את

לע"נ

תנצב"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל	אלהיה אליאס בן אלגריה ז"ל
רחמים בן רחל ז"ל	שמואל בן רבקה ז"ל	רפאל בן אסתר ז"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	אביחי בן אסתר ז"ל	אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל
ר' עוליאלי ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	אשר בן חביבה ז"ל	קאסנא בת דג'יטו ע"ה
יצחק בן פנינה ז"ל	סוליקה בת עשה ע"ה	שרה בת נרקיס ע"ה
חי זידי בן קלרה ז"ל	ייעקב בן סלימה ז"ל	ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	יהודה בן סעידה ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה
אסתר בת נעמי ע"ה	חיים חמוטל בן רינה ז"ל	ישראל בן חיים משה גרשון ז"ל
ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל	נעימה בת שרה ע"ה	
אורה בת נעימה ע"ה		
מישא אסתר בת זהרה ע"ה		
מסעוד בן יקוט ז"ל		
רחמה בת מסעודה ע"ה		
סעידה בת תופעה ע"ה		
אליהו בן חיים משה גרשון ז"ל		

גליון מס' 1220

שנה לצאת העלון

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

שלח לך – מברכין החודש – כ"ה סיון תשפ"ה – נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

האדם מצווה מן התורה להשמר מהאיסור של לשון הרע. אמרו חכמים: "שלוש עבירות נפרעין מן האדם בעולם הזה ובעטין אין לו חלק לעולם הבא: א. עבודת כוכבים. ב. גילוי עריות. ג. שפיכות דמים. ולשון הרע כנגד כולם", ועוד אמרו חז"ל: כל המספר לשון הרע – כאילו כופר בעיקר שנאמר: "אשר אמרו ללשונינו נגביר שפתינו אתנו מי אדון לנו". ועוד אמרו רבותינו זכרונם לברכה: "שלשה לשון הרע הורגת: האומרו והמקבלו – וזה שאומרו עליו, והמקבלו – יותר מן האומרו... והמספר דברים שגורמים, אם נשמעו איש מפי איש להזיק חבירו בגופו או בממונו, ואפילו להצר לו או להפחידו הרי זה לשון הרע". חומר האיסור של לשון הרע וכן עצות כיצד להימנע ממנו מבוארים בהרחבה בספר – "חפץ חיים", ומי האיש החפץ חיים – ילמד בספר "חפץ חיים". התורה עצמה נותנת עצה כיצד להנצל מאיסור זה – בכך שצותה לזכור את מעשה מרים בכל יום, ולדעת הרמב"ן זכירה זו הינה מצות עשה מן התורה.

המקור בפרשה: "וינסו אותי זה עשר פעמים ולא שמעו בקולי" (במדבר יד, כב). אמרו בהקשר לפסוק זה רבותינו ז"ל: "לא נחתם גזר דין על אבותינו במדבר אלא – על לשון הרע, שנאמר: 'וינסו אותי זה עשר פעמים וגו'". "תניא א"ר אלעזר בן פרטא: בא וראה כמה גדול כחו של לשון הרע, מנין – ממרגלים, ומה המוציא שם רע על עצים ואבנים – כך, המוציא שם רע על חבירו – על אחת כמה וכמה... אמר קרא: 'וימותו האנשים מוציא דבת הארץ רעה' – 'על דבת הארץ שהוציאו' (מס' ערכין ט"ו ע"א).

הוראה למעשה

האדם מצווה לדחות מעצמו הרהורים רעים. "האדם שנופלות לו הרהורים רעים ודוחה אותם – יש לו לשמוח בחלקו, שאף שנופלות לו במחשבתו, הוא מסיח דעתו מהן, לקיים מה שנאמר: "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם"... וכשמסיח דעתו – מקיים לאו זה, ואמרו רז"ל: "ישב ולא עבר עבירה – נותנים לו שכר כאילו עשה מצוה. ואפילו שנופלים לו במחשבתו ספיקות על האמונה, ידע כי הם דברי רוח הסטרא אחרא המגביה עצמה על נפשו, אבל ישראל עצמם הם מאמינים, והעצה היא לקבוע עתים להשפיל עצמו להיות נבזה בעיניו – נמאס, ככתוב: "ולב נשבר רוח נשברה".

המקור בפרשה: "כי חזק הוא ממנו" (במדבר יג, לא), ואמרו רז"ל: "אל תקרי ממנו וכו' שלא האמינו ביכולת ה', ואחר כך חזרו ואמרו: "הננו ועלינו"... ומאין חזרה

ובאה להם האמונה ביכולת ה'? אלא ודאי מפני שישראל עצמם הם מאמינים בני מאמינים, רק שהסטרא אחרא המלוכשת בגופם – הגביה עצמה על אור קדושת נפשם האלקית בגסות רוחה וגבהותה בחוצפה בלי טעם ודעת, ולכן מיד שקצף ה' עליהם והרעים בקול רעש ורוגז – "עד מתי לעדה הרעה הזאת וגו'..." וכשמעו דברים קשים אלו – נכנע ונשבר לבם בקרבם, כדכתיב: "ויתאבלו העם מאד, וממילא נפלה הסטרא אחרא מממשלתה וגבהותה וגסות רוחה, אבל ישראל עצמם הם מאמינים..."

הוראה למעשה

האדם צריך לדעת ש"כל העבירות שבתורה – יעבור ואל ירהג" (חזון מג' עבירות המזכרות לעיל). ואלו, "אם הוא אדם גדול וחסידי, וירא שמים ורואה שהדור פרוץ בכך – רשאי הוא לקדש השם ולמסור עצמו אפילו על דבר שלא נמנה על ג' העבירות, כדי שיבאו ליראת ה' ולאבהו בכל לבם".

המקור בפרשה: "ויקרא משה להושע בן נון יהושע" (במדבר יג, טז). "התפלל: י-ה יושיעך – מעצת המרגלים" (רש"י). ענין זה לכאורה – אינו מובן: א) איך עלה במחשבת משה שיהושע תלמידו יוציא חס ושלום דיבה על הארץ? (ב) מה שייך תפילה על דבר שתלוי בבחירת האדם? (ג) מדוע משה לא התפלל על המשך בעמוד אחרון

נקי הדעת שבירושלים

גאון בנגלה ובנסתר

היחיד שהחזיק מעמד יחד עם הרבי היה רבי יוסף חיים, והנה כאשר התעוררנו מהיין עמד רבינו המהרי"ל ואמר לנו משפט שלא יצא מפיו מעולם: דעו לכם כי ר' יוסף חיים הינו גאון בנגלה וגאון בנסתר.

נכדו הגאון רבי צבי קופשיץ זצ"ל היה מספר שבשנת תרפ"ח היתה רעידת אדמה חזקה בירושלים וכשנכנס לבית שניות ספורות אחרי הזעזוע, מצאו יושב וכותב חידושי תורה בסוגיה קשה ומורכבת והמשיך לכתוב כאילו לא קרה כלום. כשהבחין בו רבי יוסף חיים שאלו: מה לך כי נבהלת, האם ברכת כבר ש"כחו וגבורתו מלא עולם?" המשך ללמוד, חבל על כל רגע.

הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל
גאב"ד ירושלים
יוצא מבית הנציב העליון

צניעות בתוך צניעות נהג הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל גאב"ד ירושלים בעצמו, תמיד החביא עצמו כאחד שידע לומר בעיקר גימטריות וחידושים חריפים גם את חידושי תורתו במחברותיו הפסיק בגיל ארבעים לכתוב והוסיף הסתר על הסתר עד עלותו בסערה השמימה, אבל נקל לשער כי בחיר תלמידיו של גאון הגאונים המהרי"ל דיסקין זצ"ל וודאי צלל עמו יחד למעמקי ים התלמוד לרום שמים ועומק תהומות בכל חלקי התורה.

הגאון רבי שלמה יצחק בלוי זצ"ל מתלמידיו המקורבים של המהרי"ל דיסקין זצ"ל סיפר על אחד מימי הפורים וכה אמר: כמו בכל ימות השנה ואפילו בערבי יום כיפור גם בפורים השמיעי הרבי את שיעורו הקבוע. באותו יום פורים רבי יהושע לייב אמר תורה בנגלה ובנסתר וכיון שהתלמידים הגאונים כולם היו מבושמים כדת וכדין נמנמו

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שייבגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

העלון יוצא לאור לעילוי נשמת 1400 הנרצחים, להשבת השבויים בשלום, לרפואת הפצועים ולשמירת עם ישראל מכל פגע

שאלות קצרות ותשובות בצידין על הפרשה:

1. מהיכן לומדים שאסור לדבר לשון הרע על ארץ ישראל מכך שמרים דברה לשון הרע על משה רבנו?

תשובה: טענתה של מרים כנגד משה הייתה שהוא התנתק מציפורה אשתו בשביל להדבק בה, ומשום כך מרים הצדיקה נענשה. א"כ על המרגלים היה ללמוד מסיפור זה שאסור להתנתק מארץ ישראל שעליה נאמר "ארץ אשר תמיד עיני ה' אלוקיך בה מראשית השנה ועד אחרית השנה", כלומר שדווקא דרכה ניתן להדבק בהשם יתברך ולא בחוץ לארץ.

2. משה קרא להושע בן נון יהושע, כלומר שה' יציל אותו מעצת המרגלים. מכאן רואים שהוא ראה בנבואה שהמרגלים ידברו לשון הרע על ארץ ישראל. וקשה אם כן להבין איפוא אם הוא ידע זאת, מדוע הוא שלח אותם?
תשובה: יש לומר שבזה שהוא הוסיף ליהושע את האות "י", ביקש משה גם לתת לו את הכח להשפיע על המרגלים שבסופו של דבר הם לא ידברו לשון הרע. שהרי האות "י" היא האות הראשונה של שם השם, שבזכות העוצמה של שם השם שתהיה בו הוא יצליח לעקור את מחשבתם הרעה. ואם הוא לא היה שולח אותם, מחשבת הרוע הייתה נשארת איתם. וזה היה גרוע יותר ממעשה של אמירת לשון הרע כי חז"ל אומרים שמחשבת עבירה קשה מעבירה עצמה.

3. על הפסוק "היש בה עץ" אומרים המפרשים: יראו אם יש ביניהם צדיק שיוכל להציל את עמו על ידי זכותו?

תשובה: משה רבינו רצה לבדוק אם יש בארץ צדיק אחד שבזכותו תמנע כל המלחמה עם העמים שיושבים בארץ: שהרי אם יש שם אחד שכוזה, ניתן יהיה להסביר לו שארץ ישראל מיועדת על ידי בורא עולם לעם ישראל והוא ישכנע את יושבי הארץ שעליהם לתת את הארץ בדרכי נועם ללא מלחמות לעם ישראל.

4. מהו הקשר בין שמות הפרשיות: "נשא", "בהעלותך", "שלח לך", "קורח"?

תשובה: התורה באה לומר לנו באמצעות השמות של הפרשיות הללו: אחר שאתה מתנשא (נשא) ומתעלה (בהעלותך) תשלח (שלח לך) את ההתעלות הרוחנית שלך לאנשים אחרים ולא תהיה כמו קורח שביקש את כל ההתעלות והגדולה שלו, לעצמו.

על הפסוק "בשנאת ה' אותנו", פירש רש"י: "הוצאתו לשנאה היתה, משל למלך בשר ודם, למי שהוא שונא נותן לו של בעל ולמי שהוא אוהב נותן של שקיא. המשך בעמוד אחרון

מאמרותיו - של הגה"צ המשפיע רבי משה ובר זיע"א

ויקרא משה להושע בן נון יהושע (יג, טו)

תרגום יונתן: "וכד חמא משה ענותנותיה (כאשר ראה משה ענותנותו) קרא משה להושע בן נון יהושע".

אפשר לומר שראה משה ברוח הקדש שעל ידי מדת ענווה נגרמה הגלות, וכמו שמובא במסכת גיטין (נו, א): "אמר רבי יוחנן, ענותנותו של רבי זכריה בן אבוקולס וכו' והגליטנו מארצנו", פירש רש"י: "ענותנותו, סבלנותו שסבל את זה ולא הרגו (לבר קמצא)", עיין שם.

ועיין במדרש רבה (פרשה טז, יד), שהמרגלים לא רצו ליטול מפירות ארץ ישראל, וכלב שלף את כלי הנשק ורץ לפניו ואמר להם: "אם אין אתם נוטלים, או אתם הורגים אותי או אני הורג אתכם." וכל זה ראה משה ברוח קדשו, ועל זה התפלל שלא יצא חס ושלום שום מכשול על ידי ענותנותו של יהושע, ושיהיה בדעה אחת עם כלב.

ובזה יובן מדוע שלא הוצרך להתפלל אלא על יהושע לבד, ולא על כלב.

במדרש רבה (טז, יא): "עמד על הספסל ושיתק כל ישראל שהיו מצווחין על משה, שנאמר: "ויהי כלב". לכאורה צריך להבין מה משמעו בזה שעמד על הספסל בכדי להשתיקם?

אפשר לומר שכלב הראה להם שהעצה שלא לירא מן בני ענק היא להגביה את עצמנו למעלה מעשרה טפחים מן הארץ, כי מעולם לא ירדה שכינה למטה מעשרה טפחים כדאיתא במסכת סוכה (ה, א). וזהו שאמר כלב: "וה' איתנו אל תיראום", והראה להם שעל ידי שמעמיד עצמו במקום שהשכינה יורדת שם, אינם יכולים לעשות לו שום רע חס ושלום, וכמו שנתקיים למעשה שרגמו אותו באבנים והענן קבלם, כדאיתא במדרש רבה.

וכשעמד על הספסל היה בודאי למעלה מעשרה טפחים, כמבואר בגמרא (בבא בתרא עד) במעשה דרבה בר בר חנא, שאצל מתי מדבר היה יכול לעבור גמל ורוכבו כשאוחז רומח זקוף תחת הברכים שלהם.

כי חזק הוא ממנו (יג, לא)

פירש רש"י: "כביכול כלפי מעלה אמרו".

תמוה, וכי שוטים היו שיחשבו ויטעו בדבר שגם התינוקות יודעין שאי אפשר לומר שטות כזה?

אלא הפירוש הוא, כי ידוע שיש מדת הדין המקטרג. וזהו הפירוש כי חזק הוא ממנו, שמצד מדת הדין החזקה חס ושלוש כביכול אינו יכול לעשות אחרת. וכמו שנאמר: "בשנאת ה' אותנו הוציאנו מארץ מצרים לתת אותנו ביד האמורי להשמידנו", ומבאר בספורנו וזה לשונו: "שאף על פי שיש לאל ידו לכבוש את האמורי ולהמיתם, יתן אותנו ביד האמורי להנחם על מה שעבדנו עבודה זרה במצרים", עד כאן לשונו.

אבל המרגלים טעו מאוד בזה, כמו שמובא בזהר הקדוש בעניין ראש השנה: "אף על פי שהקב"ה אוהב את מידת הדין, ניצחה אהבת בניו לאהבת הדין", והיינו שתמיד תשובה מועלת, ואין לך דבר שעומד

נגד התשובה. ומספרת לנו התורה שחטא גדול הוא שאדם מתייאר מלעשות תשובה.

על כנפי בגדיהם (טו, לח)

פירש רש"י: "כנגד ואשא אתכם על כנפי נשרים וכו', ושמונה חוטים כנגד שמונה ימים ששהו ישראל משיצאו ממצרים עד שאמרו שירה על הים". מה שכתב רש"י "שמונה ימים עד שאמרו שירה על הים", לכאורה זה סתירה מרש"י בפרשת בשלח (יד, ה) שכתב שבשביעי של פסח היה נס קריעת ים סוף.

ואפשר לומר על פי דברי התרגום יונתן על פסוק "ואשא אתכם על כנפי נשרים" (שמות יט, ד), שבארבעה עשר בניסן יצאו ממצרים על כנפי נשרים לשחוט הפסח בבית המקדש, ואחר כך החזירים לרעמסס. נמצא שהייתה יציאת מצרים כבר ביום ארבעה עשר בניסן, ועד שאמרו שירה על הים שבשביעי של פסח, הסתיימו שמונה ימים.

ויהיה נכון לפי זה, שכאן בפרשת ציצית שכתוב "על כנפי בגדיהם", שזה בא לרמז לכנפי נשרים כפירוש רש"י, שבביל זה גם השמונה חוטים הם כנגד שמונה ימים ששהו ישראל משיצאו ממצרים על כנפי נשרים עד שאמרו שירה על הים.

ויאמרו כל העדה לרגום אתם באבנים (יד, י)

פרש רש"י: "אותם, יהושע וכלב".

אפשר לומר בהקדים מה שמובא בליקוטי תורה לבעל התניא נשמתו עדן פרשה זו, שהמרגלים חשבו שארץ ישראל היא בחינת ירידה נגד מדרגתם, שהיו דור דעה ואכלו מן מן השמים ושתו מבארה של מרים והיו מוקפים בענני הכבוד, ולפי דעתם ליכנס לארץ ישראל ולנטוע ולזרוע נחשב ירידה ממדרגתם.

ובשביל זה דנו את יהושע וכלב - שהסכימו ליכנס לארץ ישראל - כחייבים, ובשביל זה רגמו אותם באבנים.

אבל באמת טעו בזה המרגלים טעות גדולה, כמבואר שם בליקוטי תורה באריכות. ומי לנו גדול ממשה רבנו עליו השלום שהתחנן תקט"ו תפלות מנין ואתחנן ליכנס לארץ ישראל, מפני שזהו עיקר הכוונה המכוון ותכלית הבריאה.

וכבוד ה' נראה באהל מועד (יד, י)

במדרש רבה: "מלמד שהיו זורקין אבנים והענן מקבל".

אפשר שכוונת המדרש, שהיו מולבשים באור כבוד ה', וזה הגין עליהם.

שזה עניין שלוחי מצוה אינם נזוקים, כי על ידי מצווה שהאדם עושה "הקדוש ברוך הוא מליבש את הנפש ומקיפה אור ה' מראשה ועד רגלה" (לשון ספר התניא פרק ה).

ובפרט יהושע וכלב שעשו שליחותם במסירות נפשם כלשון המדרש (במדרש רבה טז, א), בודאי היו מוקפים מאור ה'.

עד אנה ינאצני העם הזה וגו' (יד, יא)

להבין חטא המרגלים, הנה בפרשת דברים (א, כז)

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין בת רבי נחום ז"ל - נפטרה ב' ניסן תשע"ג

נאותה פריץ לבקשתם הרעיון לראות את היהודים מתפללים נשא חן בעיניו מאוד. אם שירתו של יהודי אחד ששר לפי פקודתו מפעם לפעם בנשפי השכורים שלו שעשע אותו ואת אורחיו, הרי שזמרתם של צבור גדול תבדר את רוחם ותענג אותם ללא ספק. צהל הפריץ והבטיח ליהודים שהוא וידידיו הרבים יהיו אורחיהם בחג השבועות הקרוב.

עוד באותו יום הזמין אליו הפריץ את ידידיו בעלי האחוזה הסמוכות ובמסבה המפוארת שערך לכבודם סיפר להם על המחזה הנהדר שעתידים הם להיות עדים לו בחג השבועות הקרוב. בצחוק פרוע של הוללים וריקים התפזרו האורחים והבטיחו לבוא ביום המיועד לביתו של החוכר היהודי.

בערב חג השבועות הגיע הסבא משפולי אל ביתו של היהודי ואתו עם רב. מכיון שצר היה המקום להכיל את כל האורחים צוה הרבי לצאת אל הגבעה הסמוכה לכפר לפרוש חופה גדולה ולהציב מתחתיה בימה ועליה ספר תורה.

ליד הרבי הצטופפו היהודים וחכו בדחילו ורחימו לבאות

זמן התפלה הגיע החורשה אשר סביב הגבעה התמלא המוני אדם. ליד הרבי הצטופפו היהודים וחכו בדחילו ורחימו לבאות. ומאחוריהם ערב רב של גוים בעלי אחוזות עשירים ונכבדים ובראשם הפריץ הרשע, ממתינים להפתעת החג שהובטח להם.

כשקרא הרבי שמע ישראל, נשמע קולו כשאגת ארי ביער, וכל העומדים נזדעזעו

לפני התיבה עבר הצדיק בעצמו, ובתפלת היהודים הנרגשים נאמרה בהתלהבות ובדבקות עצומה. הגוים שראו את הצדיק מתנועע בחרדת קודש כשהוא עטוף בטלית המכסה את ראשו וציציתיו נגררות ארצה פרצו בצחוק רועם שהופסק לפתע כאשר הגיע הצדיק לקריאת שמע. כשקרא הרבי שמע ישראל, נשמע קולו כשאגת ארי ביער, וכל העומדים נזדעזעו. את הפחד שאחז בהם נסו הפריצים להסתיר, הן להשתעשע באו וכיצד יוכל קומץ יהודים עלובים להפחידם, אך כשהגיע הצדיק לתפלת שמונה עשרה התפשט קולו ונשא על פני הסביבה כולה. ורגש רך עדין ומופלא, ומתיקות שלא מהעולם הזה הרגישו הנאספים יהודים וגוים כאחד. דומה שהיקום כולו האילנות צפרי השיר, ופלג המים שזרם לרגלי הגבעה הצטרפו לתפלה הנשגבה.

כשהגיע לעשרת הדברות אחזה חרדה את הנאספים בהיר היה אותו יום השמש זרחה והשמים נראו כחולים ללא עננה

לאחר תפלת שמונה עשרה ואמירת "אקדמות", המשך בעמוד הבא

בעלים ובפרחים בצאת השמש לחמם עולם ומלואו אחרי תקופת קרה וגשמים בתקופה של אור שמחה ותקוה לבני אדם החלה תקופת חרדה ואימה ליהודים של הפריץ. לרעיונותיו הנוראים לא היה גבול. באחד הימים צוה לתלות את תמונת "אותו האיש" בבתייהם. אסון זה לא יכלו היהודים לסבול ובצר להם התאספו ויחד הלכו אל "הסבא משפולי", שפכו לפניו את מרי לבם בכו ואמרו ש"הגיעו מים עד נפש" ויותר אינם יכולים לשאת ועתה מתחננים הם בפני הצדיק שיעזור להם וישיעם.

קיתי שיתקן מעשיו, אך מעתה לא אחכה יותר

לשמע גזרתו האחרונה של הרשע, קפץ הסבא משפולי ממקומו כנשוך נחש הכה על השלחן וצעק: "צודקים אתם אכן באו מים עד נפש זמן רב חכיתי לאותו רשע שיחזור מדרכו הרעה, קיתי שיתקן מעשיו, אך מעתה לא אחכה יותר. הגיעה השעה ללמדו לקח ולהשמיע באזניו את עשרת הדברות".

משותממים עמדו היהודים סביב הצדיק ולא הבינו את כונתו. ועוד בטרם שאלו ובקשו הסבר לדבריו, הוסיף הרבי ואמר: "הקשיבו היטב לדברי ועשו את מצותי. בכל שנה נוסעים אתם לחוג את חג השבועות בעיר הגדולה. הפעם אל תעשו כן. התאספו כולכם בבית החוכר ושם תחוגו את חג מתן תורה. לפני החג גשו אל הפריץ וספרו לו על תכניתכם. אמרו לו שאת תפלות החג תערכו בבית היהודי והזמינו אותו ואת ידידיו הרבים לבוא ולשמע את תפלתכם. ואתם התקדשו והטהרו לפני החג היו מוכנים לקבל את פני החג הקדוש, וגם אני אבוא ואהיה אתכם ועתה סעו לשלום לביתכם.

סיים הצדיק את דבריו באזני השומעים הנדהמים, שלא העזו לומר דבר ומהרו בחרדת קודש לביתם לקיים ולעשות את מצות הרבי.

הרעיון לראות את היהודים מתפללים נשא חן בעיניו מאוד

השליחים התייצבו בפני הפריץ ובקשו ממנו לבוא ולהשתתף בשמחת חגם חג חמתן תורה. ובשמחה

מוך לעירה שפולי התגורר "פריץ", בעל אחוזות עשירות רע לב. כל כפרי המחוז שייכים היו לו והוא החכיר את השדות, הכרמים ובתי המזיגה שבכפרים ליהודים מהם לקח כסף רב בתמורת שדותם הנאמן.

בתקופת החורף התגורר הפריץ בארמון מפואר בעיר הבירה ובזבז שם את כספם של היהודים שגזל מהם באכזריות על כל תענוגות העולם.

באותו זמן היו משרתי הפריץ אחראים על אחוזותיו שליד שפלי, והיהודים נהנו מחדשים מעטים של שקט ושלווה.

וכטוב לב המסובים בין נהג לצוות על עבדיו להביא אליו את "יהודיו"

בבוא האביב התחדשו צרותיהם של היהודים, ימי פורענות החלו עבורם. הפריץ ששב לאחוזה הסמוכה לשפולי, ארח בטירתו מושלים ורוזנים ממחוזות אחרים, נשפים עליזים ערך לכבודם בכל לילה, וכטוב לב המסובים בין נהג לצוות על עבדיו להביא אליו את "יהודיו", את היהודים העלובים שנאלצו לציית לשגעונותיו בגלל שהוא היה מקור פרנסתם. הם שנהלו את הפונדקים השדות ובתי המרזח להפריץ והיו נתונים תחת חסדו, ברצונו שלם להם וברצונו בקש מהם כסף רב. וכשלא היה בידם לתת לו, הכניסם לצנוק, התעלל בהם והשאיר את משפחותיהם ללא אב ומפרנס עד שיהודים רחמנים אספו כסף רב ופדו את "השבוי". את העלובים האלה "הזמין" אל אורחיו גסי הרוח וההוללים ובפניהם צוה על היהודים לרקוד ולשיר כדי להצחיק ולרומם את רוחם של המסובים.

בין הבאים היו גם יהודים שסבלו מידו הקשה של הפריץ

בימים ההם התפרסם שמו של "הסבא משפולי", תלמידו הצדיק של הבעל שם טוב הקדוש. קהל חסידים גדול היה לו "סבא משפולי" כל דל וכל נדכא בא אליו בבקשת עזרה וישועה. וכל חכם וירא שמים כל צמא לדבר אלקים חיים בא אליו להתחמם באורו ולהסתופף בצלו. בין הבאים היו גם יהודים שסבלו מידו הקשה של הפריץ, ובפתקאות הבקשה שלהם הם מהרבי בקשו שיתפלל עבורם, שהשם יתברך יהפוך את לב הרשע לטובה עבורם.

צרותיהם של היהודים צערו מאוד את הצדיק, ואת כל הפונים אליו בענין זה ברח בכוונה גדולה ומעומק הלב.

החלה תקופת חרדה ואימה ליהודים של הפריץ. לרעיונותיו הנוראים לא היה גבול

ימים עברו ומצבם הרע של היהודים באחוזה של הפריץ, לא השתנה, מיום ליום הציק להם יותר ויותר, בכל שנה בפרוס האביב בהתקשט העצים

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתיח'

לעילוי נשמת הגה"ח הרב נחום עקיבא יוסף בן יחיאל יהודה שלינגר ז"ל נלב"ע ח"י אלול תשס"ז

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש - המשך מעמוד 1

תמיהה גדולה: וכי המרגלים שוטים היו לטעון דבר שאפילו התינוקות אינם טועים בו. והרי אין ערוך בין נברא לבורא! ועוד: הקב"ה ברא את העולם בעשרה מאמרות, ואם בדבור נברא העולם, יכול הוא גם בדבור לאבד את העולם! אלא שצריך לומר, שהמרגלים לא סברו שעמי הארץ חזקים יותר מה', כי אם שמדת הדין חזקה, והקב"ה שמנהיג את עולם במשפט, אינו יכול כביכול מצד הדין המתוח על עם ישראל לקבל את התשובה שעשו בעודם במצרים.

חטאם של המרגלים ה' איפוא - בחוסר אמונתם - שה' קבל תשובתם, ושהוא חפץ חסד ורב לסלוח, וכלשון הפסוק: "החפון אחפון במות הרשע כי אם בשונו מדרכו וח'ה".

הוראה למעשה

האדם צריך להאמין ולבטוח בה' - "כי חפץ חסד הוא, וחנן ורחום ורב לסלוח - תיכף ומיד שמבקש מחילה וסליחה מאתו ית', בלי שום ספק וספק ספיקא בעולם, וכמו שאנו מברכים בתפילת י"ח: "סלח לנו, ברוך אתה ה' חנן המרבה לסלוח", והרי ספק ברכות להקל משום חשש ברכה לבטלה, אלא אין כאן שום ספק כלל - מאחר שבקשנו סלח לנו - מחל לנו, ואילו לא היינו חוזרים וחוטאים - היינו נגאלים מיד, כמו שאנו מברכים - "בא"י גואל ישראל".

המקור בפרשה: "כי חזק הוא ממנו" (במדבר יג, לא), פרש"י: "כלפי מעלה אמרו... מדברים אלו מתעוררת

כל המרגלים שינצלו מחטא. התשובה לכל השאלות הנ"ל היא כדלהלן: משה הכיר את מהות אופיו של תלמידו יהושע - שהוא מוכן למסור נפשו גם עבור ענין שאינו נוגע לשלושת העבירות שמחוייבים למסור את הנפש עליהם (וכמבואר לעיל שאדם גדול שרואה שהדור פרוץ - רשאי לקדש את השם ולמסור עצמו אפילו על דבר - שלא נמנה על אותן ג' העבירות), והרי אין לך פירצה יותר גדולה מעוון המרגלים. על כן התפלל עליו משה שלא יוזק בשליחות. וזה גם נוגע להמשלח, כמבואר בשו"ע. ואכן תפילתו של משה אכן הועילה להגן על יהושע, כפי שכתוב: ויאמרו כל העדה לרגום אותם באבנים ועל ידי תפילת משה - "כבוד ה' נראה בענן" והענן קיבל את האבנים (כמבואר במדרש).

מאמרותיו - המשך מעמוד 2

ז, ה), והם הפכו הקערה על פיה, ולא די שלא הבינו שהוציאנו ה' ממצרים להביאנו אל ארץ טובה ורחבה מאהבת ה' אותנו, עוד אמרו ההיפך חס ושלום, שהקדוש ברוך הוא שונא אותנו ורוצה חס ושלום להנקם בנו.

מפרש הספורנו: "על מה שעבדנו עבודה זרה במצרים, יתן אותנו ביד האמורי להנקם" עיין שם.

וזהו כפיות טובה, שהתורה אומרת "כי מאהבת ה' אתכם וגו' הוציא ה' אתכם ביד חזקה וגו'" (דברים

ארץ כנען של בעל, והוציאנו ממצרים לתת לנו ארץ כנען".

ומדוע חשבו ישראל שהקדוש ברוך הוא כל כך שונא אותם עד כדי לתת אותנו ביד האמורי להשמידנו,

גר צדק - המשך מעמוד קודם

הפריץ ובעזרת אנשיו נבנה בית כנסת חדש וגדול עבור היהודים על הגבעה שעליה התפלל הסבא קדישא".

יש אומרים כי שמיעת עשרת הדברות השפיעה על הפריץ עד כדי כך שעזב את ארמונו וכל עשרו ותר על כבודו ותענוגותיו נדד לארץ רחוקה ושם התגיייר ובאותה שנה נפטר ונקבר בבית קברות יהודי, ועל מצבתו נחקקו המלים "גר צדק".

סיפור קטן על יהודי גדול

מספר נכדו של האדמו"ר רבי שלמה מזוועהיל זי"ע"א, הרה"ג רבי משה כץ שליט"א: הייתי נהוג ללמוד מידי יום בשעה קבועה עם הרב משה וובר זי"ע"א. יום אחד באותה השעה הקבועה, ביקרתי את סבי. כשהוא הבחין בי, מיד הוא שאל אותי: "מדוע אינך לומד כעת עם ר' משה וובר?" השבתי לו שבגלל סיבה מסוימת, הייתי צריך לבטל את הלימוד אתו. הגיב סבי האדמו"ר: "לא כדאי לבטל אפילו פעם אחת את הלימוד עם ר' משה וובר. בנוסף לתועלת מהלימוד אתו, זה מביא גם יראת שמים".

הודעה משמחת:

העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ
חינם במיילים. ניתן להצטרף במייל
m025004569@gmail.com

שפת הגוים ואינה מובנת להם נשמעו באזני כל אחד מהם כאלו שפת אמו היא, כל אחד מהם נזכר בחטאיו ופחד נורא אחז בהם. בסוף הקריאה בתורה נפלו כולם מתעלפים על הארץ. לאחר דקות ספורות שנראו כנצח קמו הגוים חורים ונרגשים ובבושת פנים הסתלקו כל אחד לדרכו.

ודעו לכם כי גם הפריץ שלכם אינו גוי ככל הגוים יש בו ניצוץ מנשמתו של יתרו כהן מדין שבא אל בני ישראל למדבר

אחרי התפלה סעד ה"סבא קדישא" בביתו של החוכר היהודי את הסעודה החלבית של חג השבועות. בין מאכל אחד למשנהו אמר הצדיק לחסידיו שאותות של התרגשות עדיין נכרו על פניהם: "את עשרת הדברות האלה ששמעו היום יזכרו הפריצים כל ימי חייהם ולא יציקו לכם יותר. לשם כך נאלצתי להטריח לכאן את משה רבנו בכבודו ובעצמו והוא שקרא בתורה אך כדאי היה הדבר ודעו לכם כי גם הפריץ שלכם אינו גוי ככל הגוים יש בו ניצוץ מנשמתו של יתרו כהן מדין שבא אל בני ישראל למדבר והודה בקיומו של הקדוש ברוך הוא ובעמו הנבחר ישראל".

במוצאי חג השבועות שלח הפריץ שליחים אל ביתו של החוכר ובקש מהצדיק לבוא אליו. הצדיק נאות ללכת, הלך אלא ביתו של הגוי והתיחד אתו שעות אחדות בחדר סגור. למחר שב הסבא קדישא לביתו ומאז חיו היהודים באחוזותיו של הפריץ בשלוה, פרנסתם היתה מצויה בשפע ואיש לא הרע להם בכספו של

גולל הרבי את ספר התורה פתח בפרשת "יתרו" והזמין לקרוא בתורה את אחד מאנשיו שבאו אתו. בעל הדרת פנים מרשימה היה הקורא וקולו ערב חזק ועדין כאחד. כשהגיע לעשרת הדברות אחזה חרדה את הנאספים בהיר היה אותו יום השמש זרחה והשמים נראו כחולים ללא עננה. לפתע התקדרו השמים ענן כבד נפרש מעל הנוכחים כעומד ליפול עליהם וקולות רעמים נשמעו בחזקה.

ליד הפריץ עמד אחד היהודים והסביר לו כל מלה ומלה שיצאה מפי הקורא בתורה אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבריים, לא יהיה לך אלקים אחרים על פני, לא תעשה לך פסל וכל תמונה אשר בשמים ממעל ואשר בארץ מתחת" רעם קולו של הקורא, והמתרגם מבאר. הפריץ שמע והבין נבהל בפחדו נזכר בפקודתו לתלות את תמונת משיחם של הגוים בבתי המזיגה של היהודים.

זכור את יום השבת לקדשו, ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך ויום השביעי שבת לה' אלקיך", שהסביר היהודי לפריץ, והוא נזכר בפקודותיו לפתוח את בתי המזיגה בשבתות.

התכוצות בבטנו ומחנק בגרונו חש הפריץ, וכמעט שהתעלף.

כל אחד מהם נזכר בחטאיו ופחד נורא אחז בהם. בסוף הקריאה בתורה נפלו כולם מתעלפים על הארץ

עשרת הדברות שנאמרו בלשון הקדוש שפה שאינה

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגני מרומים ב' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.ג.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.ג.צ.ב.ה.

951 שלה לך

כניסת השבת: 19:34

יציאת השבת: 20:25

רבנו תם: 21:22

ע"פ אופק ת"א

כה' בסיון התשפ"ה

טוב העלון השבועי להסות בה'

הבמאי של החיים

ורצון הבורא ברוך הוא, בכי הוא זה. שהכל בידיו והכל טוב ורחמים גמורים, כי בעל הטוב המחולט, לא יוציא דבר רע תחת ידו.

תני לשדכן לעשות את העבודה - אך תאמיני שברגע שה' גזר שתתארסי - זה יגיע ואין אפשרות לאחר. תעשה עסקה ותשקיע, אך תאמין כי רק בהחלטת ה' שזה יהיה שלך - תרוויח, כי אין אדם נוגע במוכן לחברו!

את המעשה המרטיט והמחזק הבא סיפר הזמר הירא - שמ"ם, ר' ארז יחיאל שליט"א, המקדש שם ה' בקולו: "היה זה לפני 9 חודשים. הבן שלי, נועם בן ה-17 הלומד בישיבת 'בני יששכר' בחדרה, מתקשר אליי ואומר לי: "אבא, אני אמור לחזור השבת לבית מהישיבה. אך יש לי חבר טוב פה בחדרה שהשבת זו השבת חתן שלו, והוא מאד רוצה שאני אשמח אותו השבת בשירה וזמרה." "אין בעיה", השבתי לו בשמחה, "תעשה שם שבת ותשמח את החתן והכלה". נועם היה פייטן שאוהב לעשות שמח, ועודדתי אותו לשמח אחרים...

- ההמשך המרטיט בעמוד 3 -

עם ישראל עומד בכניסה לארץ ומתכונן לרגע הגדול - כניסה אל הארץ המובטחת. אלא שאז, פונה הקב"ה למשה רבנו ואומר לו: "שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען". מסביר האדמו"ר בעל הישמח משה: הקב"ה בעצמו רצה וביקש ממשה רבנו שישלח את המרגלים כי יצא לו מזה טובה והנאה גדולה, כפי שכתוב אצל אברהם אבינו: "לך לך מארצך" - 'לטובתך ולהנאתך'. (ישנם מפרשים החולקים על כך). ונשאלת השאלה: מדוע רצה ה' שמשה ישלח מרגלים? וכי איזו הנאה תצא לו מזה?

כותב הצדיק ואומר יסוד מבהיל: 'כל מטרת ושליחת המרגלים על ידי ה' היתה בכדי שיראו המרגלים כי עז העם היושב בארץ, והערים בצורות גדולות וגם ילידי הענק ראינו שם' (ג, כח), ויבינו כי על פי הטבע אין להם כל סיכוי להצליח ולנצח. וכאשר מרגיש האדם כי אין לו יכולת להצליח על פי הטבע - הוא נושא עיניו למרומים ובוטח בה' לבדו, ואזי מושיעו ה' לבדו מעל הטבע באורח נס. וזו היתה המטרה שביקש ה' לשולחם, לטובתם ולהנאתם, שעל ידי שיראו את גדולת אנשי הארץ, יתלו עיניהם ובטחונם בה', ובכך יזכו לכבוש את הארץ בדרך נס ללא שום חרב או חנית! מדהים ביותר!

כאשר אתה מרגיש שהרופא המוכשר שלך יתגבר על הבעיה והכל יהיה בסדר, אתה רגוע שהבוס יעמוד במילה שלו ויכניס את הכסף בזמן, יש לך רוגע ושלווה כי עשית כמה פעולות שיתנו לך שקט נפשי - הרי שבאותם רגעים הסרת בטחונך מה' לבדו, וסמכת על בשר ודם, וממילא עוזב ה' את האדם ביד מי שבטח בו.

אכן, יש לעשות השתדלות, אך עלינו להאמין כי 'הגזירה אמת, והחריצות שקר' (רמב"ן בראשית לו, טו), בסופו של דבר התוצאות ייקבעו משמיים, וכולם בובות על חוטים לקיים גזרותיו יתברך, ואין אדם היכול לשנות מגזירת

העלון מוקדש לעילוי נשמת

מו"א ועט"ר מיכאל בן אורה

קלרה חתון בת סלחה

ולרי בן אירנה

ת.נ.צ.ב.ה

לרפואה, פרנסה והצלחה: מ"א ציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. דניאל בן ציפורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. טליה מרים בת דינה וחיים. רות בת מרים הי"ו. ינון בת רחל.

זש"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מויל. אליס בת פרידה. בתחן בת גילה רוחמה. הדר בת נחמה. זיווג הגון: אודליה וניר בני ציפורה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. יוסף בן נג'יה. פרחת בת טובה. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמו. טובה בת מרים. יצחק בן טובה. אסתר בת מויל. תקווה בת פנינה. סופיה שרה בת רוזה. אבלין עדינה בת פרחת. ר' אברהם בן ר' סעדיה. עמרון אורי בן יוסף. סאן אמנון בן שרה הי"ד, משה כהן בן נוהת ויוסף.

סגולות וישועות

מבית "הפלא ופלא" - 052-763-2686

הלכות והליכות

הרה"ג בנימין חותה / מתוך "אליבא דהלכתא"

כתב הגר"א (הע"מ ז. ב.) על חשיבות השינה: **"עיקר זמן צמיחת וגדילת האדם הוא בשינה, שמסתלקת הנשמה והרוח אינה חזקה, אזי מתחזק כח הצומח הנשאר לבדו בגוף"**.

מבואר האלשיך הקדוש (יונה, 'מה לך נרדם): **'כשאדם נתון בצרה או בדאגה הוא לא יצליח להירדם, ולפעמים הוא ישאב לתוך השינה. כיצד? אם נתון הוא בצרה שיש לו סיכוי לצאת ממנה - הוא לא יצליח להירדם, מפני שמחשבתו שקועה כיצד להיחלץ מהמצב. אך אדם המרגיש כי אין לו תקווה, וכי צרתו גדולה - הוא ישאב לתוך השינה'.**

כתב ה'צמח ה' לצבי (נשא): **"אמרו חז"ל: המגדל שער - מגדל דאגה. והטעם, שהשערות הם מותרות הגוף, וע"י שמגדלם - נולד כח בנפשו לחשוב אחר מותרות העולם הזה, ודואג תמיד ואינו שמח בחלקו, ולכן אין לגדל שיער"**.

כתב ה'תפארת יונתן (נשא): **"שיער מורה על מותרות, כי ריבוי השערות - ירבה חמדת המותרות, ולכן עשו אח יעקב נולד עם הרבה שערות, שהיה מלא בתאוות"**.

שאלה: האם ניתן לעשות סעודה שניה של שבת אחר חצות יום? ומתי נחשב הכלל 'אין קידוש אלא במקום סעודה'?

תשובה: לכתחילה, ראוי להקפיד לאכול סעודה שניה של שבת לפני חצות היום, כמובא ברמב"ם (שבת פ"ל ה"ט): **"חייב אדם לאכול שלוש סעודות בשבת אחת ערבית ואחת שחרית ואחת במנחה"**. וכן משמע מדברי הזוהר הקדוש והאריז"ל (כמובא בכה"ח בס"י רצ"א ס"ק ב').

אך אם עשה קידוש ואכל 'כזית' מזונות בבוקר, אינו צריך להקפיד לעשות סעודה שניה על פת לפני חצות היום, ויכול לעשותה אחר חצות. ומדוע? מפני שכל אכילת מזונות בסעודה הינו ספק 'המוציא' (חוץ ממזונות שיש בהם ג' תנאים יחד: נילוש בחלב או סוכר, ממולא ונכסס), והרי יש ספק ספיקא: שמא המזונות הינם כדון 'המוציא' ויצא בהם י"ח סעודה. וגם אם לא - שמא הלכה כתוס' שזמן סעודה שניה גם לאחר חצות). ולכן בחג שבועות שעייפים - די בקידוש על מזונות לאחר התפילה וסעודת החג תהיה לאחר חצות היום.

ויש לדעת, כיוון שהקידוש צריך להיות במקום סעודה, שנא': 'וקראת לשבת עונג', לכן, השומע קידוש בבית הכנסת או בבית חבירו ולא אכל שם, ואח"כ הולך לביתו - חייב לקדש שוב על היין ואז יסעד. ועוד, כיוון ששומע מחברו קידוש ולא מתכוון לסעוד שם - אסור לו לטעום שום דבר שם, כיוון שנחשב הדבר כאילו לא קידש כלל וממילא אסור לו לטעום מאומה.

אך אם הוא סועד במקום ששומע הקידוש (אפילו מזונות 'כזית') אחר שהתכוון לצאת י"ח - הרי יצא ידי חובתו בקידוש, ואם שב לסעוד בביתו, אינו צריך לעשות שוב קידוש לעצמו.

הילד הביא תעודה גרועה! אל תאיימו עליו, אל תענישו, אל תטיפו לו מוסר ברגע שהתעודה מגיעה. מה כן? דברו אתו על התעודה והקשיבו לו, רק אז תוכלו לעזור לו. תנו לו להבין שאתם בשבילו ולעזרתו, ושאתם תשמחו לעזור לו להשתפר. **הראו לילד שאתם בטוחים שהוא ישתנה לטובה. שאתם מאמינים בו ובמאמציו. מבחינתכם, התעודה היא רק פנס המאיר עבורכם את הדרך ומראה לכם מה צורך תיקון.**

הילד הביא תעודה מצויינת - אל תתנו לו פרס! שהוא לא יבין שהציון הוא העיקר עבורכם. אל תאמרו לו שהוא הכי טוב בכיתה. כמה קיבלו החברים שלך? **תנו לילד להבין שלא הציון עיקר, אלא הדרך שעשה.** "אני נהנה לראות שקיבלת מצויין בהתנהגות. סימן שאתה משתדל להתנהג יפה בכיתה, וזה חשוב מכול. או: יחסך לחברים יפה, וזה דבר גדול. אני גאה במאמץ!". כך יבין הילד שהדרך, ההשקעה היא העיקר, ולא ציון מודפס. כך הוא ימשיך להשקיע, ולא רק בשביל מספר. (מאמר הסופרת מ. פוקס)

לסיכום: הציון אינו עיקר החיים, יש דברים חשובים יותר. אל תפחיתו בערך התעודה, תנו לה את כבודה. אל תלחצו את הילד ואת עצמכם עם ציון בתעודה.

תעודת הורות

בדקו את עצמכם, הורים יקרים: האם אתם מההורים הדואגים והחרדים כל העת שהילד יצליח? חוששים שמא לא יהיה מהחרוצים של הכיתה? או שמא אתם מההורים השאננים שנותנים לתעודה לעבור מול עיניהם כסתם דף נייר, שאינכם מתרגשים מציונים נמוכים כל השנה?

שתי הדרכים אינן מושלמות. יש להיות בדרך האמצע, כמו בכל דבר: **אל תהיו לוחצים ומלחצים, ואל תהיו שאננים ואי אכפתיים, פשוט היו שם, בשבילם.** לדוג': הילדים מכינים שעורי בית? מתוכננים למבחן? עברו לידם, שאלו אם צריכים עזרה, בדקו ופרגנו, אל תעירו הערות. הכול בגבול הטעם הטוב. לא להיכנס עמוק לתוך שעוריהם ולא להראות להם שאתם האחראים למצבם.

הילדים מביאים תעודה? התענינו, אפילו מאוד, אבל אל תהפכו זאת לאבן נגף. עברו איתם על התעודה, החמיאו, עוררו, צחקו ואפילו הביעו דאגה, אבל אל תגזימו. אל תיבהלו מהציונים, כי הדבר ילחץ את הילד, והוא לא יקח אחריות על הדברים, אלא ירגיש כי הוא עושה זאת מהחשש מההורים ועל מנת לרצות אותם. הוא לא יעשה זאת מרצון אישי להצליח בחיים, וישנא את הלימודים ולא יאהב את המורים. מצד שני, אין להיות שאננים.

הבמאי של החיים

אך הקשיבו לדבר פלא: אחד החברים שהיה ברכב, נפצע קשה מאד. הוא הובהל לבית החולים וערכו צילומים בגופו, על מנת לראות אלו איברים נפגעו. **אלא שאז גילו דבר פלא - ראו בצילומים כי יש לו גידול בראש. לאחר כמה ימים הוא הועבר לניתוח להסרת הגידול וחיייו ניצלו!**

נדהמתי לראות את יד ה' בכל המהלך הזה - לבן שלי נועם לא היה מקום בנסיעה הזו למירון, אך החבר ויתר ברגע האחרון. גם אחר שנועם עלה לנסיעה, הוא מתעקש לפתע לשבת דוקא בצד הימני של החלון. ולאחר דקות בודדות שהוא עובר ליד החלון הימני, המשאית מתנגשת בדיוק בצד של החלון הזה. **האם לא רואים בחוש כי 'הגזירה אמת והחריצות שקר'?! שהקב"ה קובע משהו - אין אפשרות לברוח ממנו!**

ממש כדברי רבי יוחנן: "רגליו של אדם ערבות לו - להוליכו למקום בו הוא צריך להיות" (סוכה נג). אין לברוח מהתוכנית של הבורא, כי הרגלים שלך יוליכו אותך הישר אל המקום בו אתה אמור להיות.

לכן, ראו איזה פלא, לאותו חבר - התאונה היתה הסיבה להצלתו! בזכות התאונה הוסר ממנו הגידול!

ללמדנו כי לא משנה כמה השתדלות תעשה - כולם שליחים לקיים את רצונו יתברך, וכי ההשתדלות היא רק בכדי לקיים את גזירת הבורא שקבע בטבע, אך היא אינה משנה מאומה!

כך בדיוק דורש הצדיק בעל ה'יסוד ושורש העבודה' (תורת אבות) את הפסוק בפרשת השבוע (טו, לו): **"וזכרתם את כל מצוות ה'", ואומר: "וזכרתם" - זכרו היטב, 'את כל' - כל אשר יארע ויקרה אתכם, הכל 'מצוות ה' - נעשה בציווי הבורא יתברך ובמצוות המלך, בהשגחה פרטית ומיוחדת.**

לחיות רק בצל הביטחון בה', ש'הוא אמר ויהי, הוא ציוה ויעמוד!.

מהבית אל הרכב, אני רואה לפתע בכניסה לבית ניידת משטרה, עובדת סוציאלית וחבר וועד של מושב 'אחיעזר' בו אנו גרים. הם מתקרבים אליי בפנים נפולות וראש מורכן. אני לא מבין את המקרה ושואל אותם: "אתם אלינו?". והם משיבים לי בצער: "כן". עדיין לא הבנתי את העניין, וחשבתי כי הם באו להחתים אותי על ניתוח שנועם צריך לעבור ועליי לאשר זאת.

אך הם עמדו לידי עם דמעות בעיניים ופנים מושפלות ארצה, ואז

הבנתי הכל. הסתכלתי על השוטר ואמרתי: "מה!?!... ברוך דיין האמת!?!". הוא השיב לי בצער כבד: "כן", וחיבק אותי כששנינו בוכים. אוי, אלו היו הרגעים הקשים והמטלטלים ביותר בחיי.

זה שאנו יודעים שהכל בגזרתו יתברך והכל ברצונו, זה נקודת אור ונחמה בשבילנו, שהקב"ה עושה מהלך, ואנחנו לא מבינים אותו. אך הגעגועים זה הדבר הכי קשה. אני יודע שהוא עכשיו למעלה בגן עדן, לומד תורה. אני בטוח שאם היה אפשר לשאול אותו: "האם תרצה לחזור לכאן: בוודאי שיענה 'לא'. כי העולם האמיתי זה שם!, לא פה.

אנחנו חיים כאן 70, 80, 90 שנה, אך בסוף גם זה יגמר. **המוות הוא לא חידלון, אלא התחלה של החיים האמיתיים שהאדם עתיד לחיות!**

בסיום השבת, החליטו כמה חברים שהשתתפו בשבת חתן לנסוע לקבר רבי שמעון בר יוחאי על מנת להתפלל על הכלל והפרט. נועם פנה אל החברים וביקש להצטרף, אך הם התנצלו ואמרו כי אין מקום - הרכב מלא בחמשה בחורים.

נועם הצטער כל כך, הוא מאד רצה להגיע אל ציון הצדיק להתפלל. לפתע, חברו הטוב שהבחין בצער שלו, פנה אליו ואמר לו: "נועם, בוא תעלה במקומי. אני צריך לחזור לבית". נועם שהבחין בויתור שלו, התעקש שלא יפסיד את הנסיעה לצדיק, אך החבר התעקש, ונועם עלה לנסיעה עם החברים, כשהוא מתיישב במושב האמצעי מאחור.

כעת, שימו לב לדבר המדהים: לאחר שהם נוסעים כבר כמה דקות, נועם מבקש מהחברים שיתנו לו בבקשה לשבת ליד החלון הימני, הוא ממש רוצה לשבת שם.. החברים מכבדים אותו, הם עוצרים את הרכב בצד, ונועם עובר לשבת ליד החלון הימני.

היה זה בעיצומה של המלחמה בצפון עם חיזבאללה. והנה, בעודם נוסעים, החלו להישמע אזעקות ושיגור טילים לאיזור מרחב הצפון. הם החלו לעצור בשוליים בכדי לתפוס מחסה, אלא שאז, משאית גדולה שנסעה מולם ונלחצה אף היא מהאזעקות, סטתה מהמסלול ונכנסה בהם חזיתית.

המשאית ריסקה את המושב הימני ליד החלון, היכן שהבן שלי התחנן לשבת רק לפני כמה דקות. כל החברים נפצעו ונחבלו ורק הבן שלי היה ללא הכרה במצב קשה מאד!.

באמצע הלילה, הודיעו לנו על בשורת התאונה ואמרו כי פינו את הבן אל בית החולים רמב"ם בחיפה. אשתי מאד נלחצה. הרגעתי אותה כי כנראה יש לו יד או רגל שבורה. התחלנו להתארגן לנסיעה אל בית-החולים, ומוקדם בבוקר, כשיצאנו

התפקיד שמור - לך!

הביט בו ה' חפץ חיים' ואמר לו: **בני, היזהר מעצת היצר!** שמח בחלק שנתן וקבע לך בוראך, שהרי אמרו חז"ל (סנהדרין) כי 'כל המקיים נפש אחת מישראל - מעלה עליו הכתוב כאילו קיים עולם מלא'.

דע לך, כי ה' יתברך רוצה ממך שתמשיך לטפל ולרפא יהודים. מה שאתה מצליח כיום ללמוד ולהשיג בשלוש שעות - אנשים אחרים לא מצליחים להשיג בחמש ובשש שעות של לימוד, כיוון שיש לך זכות גדולה של הצלת נפשות שאתה מציל ואין אחר כמוך שיכול לעשות זאת, אזי נותנים לך סיעתא דשמיא להספיק יותר, והלימוד שלך חשוב בשמיים כאדם הלומד כל היום.

אל תתעצב ואל תפול רוחך!, אם בורא עולם שם אותך במקום הזה - זה היעוד שלך וזה מה שהוא מצפה ממך, המשיך ה' חפץ חיים". "אל תסטה מן הדרך, אלא תשמח בתפקיד שנתן לך הבורא יתברך, כיוון שלכל יהודי יש ייחודיות ותפקיד שרק הוא יכול לעשותו ולהשלימו".

כמה אנשים מסתובבים סביבנו מאוכזבים ומצטערים מדוע לא זכו להיות במקום אחר, בעבודה אחרת - אך עליהם לדעת כי אם ה' הביא אותם למקום זה בחיים - זה היעוד שלהם, ועליהם לעשות זאת בשמחה!

מנקה החצר של המלך מקיים את ייעודו ותפקידו שדרש ממנו המלך בדיוק כמו ששר האוצר של המלך מקיים את רצונו. **כי לכל אדם בעולם יש שליחות וייעוד שלמענה הוא הגיע לעולם, ואם הוא ירצה להיות כמו האחר-הרי שלא יהיה מישהו כמותו!**

הוא נדהם לראות מחזה שלא ראה מימיו: עשרות בחורי חמד בגיל צעיר יושבים והוגים בתורה יומם ולילה בהתלהבות עצומה. הוא עבר ביניהם וראה כי הם שולטים בכל חלקי התורה. הוא נדהם עד עומקי נשמתו והתמלא בקנאה עצומה. "חשבתי כי בלימוד שאני לומד כל יום שלוש שעות, זכיתי להגיע לדרגה של תלמיד חכם. אך כשאני רואה אותם ואת בקיאותם בתורה, אני מבין כי מי

אני ומה אני ביחס אליהם!?", אמר בחלישות דעת.

החליט הרופא לגשת אל ה' חפץ חיים' ולשפוך את מר נפשו. הוא נעמד בתור אל הרב, ובהגיע תורו, נפלו פניו וסיפר לרב על המועקה שבליבו: "עד היום הייתי שמח בלימודי, אך כשאני רואה את עולם התורה האמיתי, ליבי מתמלא קנאה, ואני רוצה בכל מאודי לעזוב את עסק הרפואה, על מנת לשבת יומם ולילה להגות בתורה הקדושה והמתוקה, ולזכות להקיף את כולה. אין לי חפץ יותר בעסק הרפואה!", טען.

משה רבנו שולח למשימת הריגול אנשים צדיקים, בעלי מעמד רוחני גבוה וחשוב ביותר: "וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה... כָּלָם אֲנָשִׁים רָאשֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל הָמָּה". אלא, שכאשר הבינו כי כשיכנסו לארץ ישראל ירדו מגדולתם - לא רצו בכך, ולכן עשו הכל בשביל להישאר במעלתם. (דקדוק הדין לדרגתם הגבוהה)

לנו נותר ללמוד מכך - **כי על האדם לעבוד את הבורא כפי שהוא ייעד אותך ושם אותך בזה העולם!** אל תנסה להילחם על תפקיד ומקום שהבורא לא ייעד לך! כדברי הגמרא (יומא לח): **"אמר בן עזאי: 'בשמך יקראוך, ובמקומך יושיבוך, ומשלך יתנו לך, ואין אדם נוגע במוכן לחבירו אפילו כמלוא נימה'".** לכל אחד יש את השליחות שהבורא דורש ממנו לעשות בעולם הזה, ואין אף אחד אחר שיכול לעשות זאת במקומך!

מסופר כי בתקופתו של רבי ישראל הכהן מראדין, 'החפץ חיים', היה יהודי ירא שמיים אשר עבד לפרנסתו כרופא גדול בקהילה היהודית. הוא לא עשה את עבודתו כלאחר יד, אלא היה מתמסר בלב ובנפש עבור החולים, מעודד אותם ומטפל בהם ברגישות, ובכך הציל יהודים רבים.

דרכו בקודש היתה ללמוד בכל יום גמרא, הלכה ומוסר במשך שלוש שעות. כך עשה בכל יום בשעות קבועות, חוק ולא יעבור, טרם יפנה למלאכת הרפואה הקדושה.

יום אחד, דיברו איתו חבריו על עולם הישיבות המפואר הצומח ונבנה בליטא, וכי חובה עליו לראות את המראה המיוחד הזה, לפחות פעם אחת בחייו. עשה הרופא את דרכו לליטא, ולאחר כמה ימים של מסע,

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: יונה בדיחי בת תורכיה, יאיר חיים בן ענבל ושרה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, רימה בת רינה. **לעילוי נשמת:** יעקב בן לבנה, רחל גילה בת נח, יעקב בן שמחה, יצחק בן עליזה **לע"נ יונה יעיש בת חסן ולילה אחוואל**

העלון מוקדש להצלחת החפץ בעילום שם

תורמים יקרים - שימו לב!

נפתח חשבון חדש לעלון ע"י עמותות:
בנק פאזי (52) סניף 188, חשבוני 58-58-74
לכתוב בהערות: עבור עלון טוב לחסות בה!
ניתן לקבל החזר מס על כל תרומה ע"פ סעיף 46

מזל טוב!

לילין אחיאל ורעייתו וכל המשפחה לרגל הולדת הבן בשעה טובה ומוצלחת!
יהי רצון שתרוו ממנו רוב נחת ואושר!

משפחת אחיאל • משה בריל 9 ת"א • 052-7151858 • daniel777achiel@gmail.com

החידה ?!
השבועית
איזו הלכה מהלכות שבת נשים חייבות משום "שאף הם היו באותו הנס?"

(הצטט גמרא סנהדרין) (הצטט גמרא סנהדרין)
אם מצד ג' ו' לא יאמר שזוהי יחידה...
אם שזוהי יחידה... ע-ט עמודים

דפוס צבעי
אמיתיים
לוח תלפ

גיליון מלחמה מיוחד

מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

מייל המערכת

(לתגובות, הערות, הארות וסיפורים):

alon7148454@gmail.com

■ ■ ■

טלפון: 052-7148454

■ ■ ■

פקס: 08-9941870

דיון הלכתי בשולחן השבת

משולחנם של גדולי ישראל

כניסה למקום מוגן במלחמה עם איראן

הרב יוסף אביטבול שליט"א

שאלה: עתה תחמת המלחמה באיראן, ששלחו כמה טילים הרסניים, והיה כמה הרוגים ומאות פצועים, ועשרות בנינים נפגעו, ועדיין עוד כמה לכודים, האם יש חיוב להכנס לממ"ד או למקלט גם בעיר התורה בני ברק, וגם עתה בשב"ק נצלו הרבה מבני התורה מרסיסים ושברים וחלקי ירוט, בניסי ניסים. האם יש חיוב כניסה למקום מוגן בשעת אזעקה בבני ברק ובכל הארץ כולה הן בשעת התפילה והלימוד והן שלא בשעת התפילה והלימוד, ואם יש בזה משום השתדלות ואין סומכין על הנס, או שבבני ברק אפשר לסמוך על הבטחת מרן החזו"א זיע"א והבטחת מרן שר התורה זצוק"ל שלא יפלו טילים בבני ברק.

תשובה: עתה הרי הוא בגדר שכיח היזקא, [ובפרט שגם נפל בעיר התורה בני ברק] ויש חובת כניסה למקומות מוגנים לממ"ד או למקלט, [וכפי הוראות פיקוד העורף], והרי הוא בכלל החיוב ההשתדלות. ואין סומכין על הנס. ולכן אף באמצע תלמוד תורה, יש חיוב ללכת למקום מוגן.

מקור: הוראת גדולי הפוסקים שליט"א שבנ"ד במלחמה מאיראן בודאי שיש חובת השתדלות, להכנס למקומות מוגנים, אף בעיר התורה בני ברק. [וכן הורה הגרא"ל שטיינמן זצ"ל, ועוד, וכן השיב עתה מרן גאון ישראל הגאון רבי דב לנדו שליט"א, וכן הסכמת כל גדולי הפוסקים, וכתבאר בארוכה בשערי יוסף הלכות מלחמה]. ואף שמרן שר התורה הגר"ח קניבסקי זצ"ל בשם החזו"א שהבטיח שבבני ברק לא יפלו טילים, [ואף בקרית הרצוג, ופרדס כץ, כיון שהרוב שם שומרי שבת, וכמו שהורה הגר"י זילברשטיין שליט"א לאחר תחילת המלחמה בשמחת תורה, (קובץ דברי רבותינו (עמ' [ב]).] ואף שבבני ברק יש יותר שמירה יתירה, ולכן הקלו בזה במלחמה בעזה, שלא להכנס למקום מוגן בב"ב, אלא רק די שלא יהיה מתחת כיפת השמים, כיון שלא היה שכיח היזקא, והיה אחוזי ירוט גבוהים, אבל בני"ד אף אם יש אחוזי ירוט גבוהים, מ"מ כיון שהסכנה יותר חזקה וקשה, שהרי טיל אחד יכול להמית אסון על רחובות שלמים, הרי יש בזה חשש סכנה.

והעולה בזה כמה טעמים. א. כיון שאין סומכין על הנס, (עי' שבת לב ע"א, תענית כ' ע"ב), וכ"ש בני"ד ששכיח היזקא. (עי' קרבן נתנאלא"ש ע"ז פ"ב יב). ב. אף שקיימ"ל במקום ששלוחי מצוה אינם ניזוקים, במקום דשכיח היזקא, (עי' פסחים דף ח' ע"א), ואף שת"ת אף בעידנא דלא אסיק ביה, מגנא, (עי' סוטה כא ע"א), וא"כ יש לדון שבאמצע עתה אינו לימוד תורה, אי"צ ללכת למקום מוגן, מ"מ לכתחילה אין לסמוך ע"כ, א' אף ת"ח אין צריכים לסמוך על הנס. (חזו"א חו"מ ב"ב סימן ה' סק"ח). ב' כיון ש"א שדין זה נאמר רק אם לומד תורה לשמה, (אור החיים הקדוש ויקרא כו ד', העמק שאלה פיקסא ד'). ג. מצוה של נשמתם מאוד לנפשותיהם, (רשב"י (לא תעשה אות קיח), ואמנם לדעת הרמב"ם (פ"א מהל רוצח ה"ד, פירוש המשניות שבועות פ"ד סי"ג) הוא חובה של השמר לך. ד. חובת השתדלות, ואף מי שבטוח בה, מ"מ במקום ספק פיקוד נפש, צריך להשתדל (וכמ"ש בחזו"א (א"ח סי' נ"ט סק"ד)). וכיון שעתה הוא סכנה, אי"כ בודאי שאין מקום להקל בזה. [ואף בספק פיקוד נפש כתב בשו"ע (סי' ש"ט סי' ג') שמחללים שבת]. וכמו שהורו גדולי הפוסקים, וכמו שהגר"ח השיב בכמה פעמים, שיש להכנס למקום מוגן לממ"ד או למקלט, [וכן הובא שהורה החזו"א במלחמה בשנת תש"ח]. ה. כיון שהחטא גורם, ובזמנינו שיש הרבה בני אדם שאינם שיש להם אינטרנט פרוץ רח"ל וחסר ההגנה, [וכן שהביאו בשם הגר"ח ק], וכמו שהורה הגר"י זילברשטיין שליט"א שהבטחת החזו"א רק שבני ברק תהיה בקדושה ובטהרה. ו. אף בב"ב אפשר שהבטחה עתה אינה קיימת, כיון שאף בזמנינו נופלים בבני ברק הרבה רסיסים, ולפי"ז לאומרים שהגר"ח השיב שלא יהיה רסיסים, צ"ע, ויש שישבו שלא יהיה נזקים, אך קא חזינו הדין נזקים. ומ"מ אף בספק ספקא, של פיקוד נפש, דינו כפיקוד נפש, וכמו שהורה החזו"א בתשובות וכתבים, והדברים פשוטים וברורים.

מבט אמונה

תנו עוז לאלוקים

עלינו להאמין בכל לב, שאחרי רגעים שנראים קשים שבורא עולם מוריד לנו - אנחנו נזכה לקבל את השפע ואת הישועות שירדו עלינו משמים.

את אותו בוקר של שמחת תורה לא שכחנו, וגם לא ניתן לשכוח. איך בגזרת אלוקים, חדרו אל הארץ אלפים רבים של מחבלים צמאי דם וביצעו טבח מחריד באחינו ובשרינו שבדרום הארץ. זה היה בוקר כואב ודואב, לב מי לא יחדר - לב מי לא יכאב. התמונות הזכורות לנו מאותו בוקר, של ילדים יתומים מאבא ומאמא המחולצים מתוך בתים חרוכים, הגוויות הרבות שהיו מפוזרות ברחבי הארץ, ובעיקר הפחד ששרר בעיניהם של היושבים בציון.

זה היה יום נקודת ציון, שכולם האמינו בלב שלם כי מדובר בגזרת שמים. ולא רק בגזרת שמים מדובר, גדולי וצדיקי הדור דברו רבות על כך שבורא עולם רצה שנתאחד סביב הכאב, וכי מדובר באיתות משמיים ולא בעונש סתמי שהגיע על עם ישראל.

והנה, רק כעת אנו מבינים שעד כמה שנסתרות דרכי השם - בורא עולם לא מותיר את בניו כטרף קל בידי אויביו, ובכל פעם שבורא עולם נותן קושי לאחר מכן הוא נותן לאכול את הפירות בעולם הזה ובאופן כמעט מיד.

והדברים הללו אמורים למה שנזכרו לראות בשבוע החולף. מדינה הרחוקה ממנו באלפי קילומטרים, מדינה שחרטה על דגלה השמדת העם היהודי, ועמלה ללא לאות על הכנת מספר פצצות שכל אחת מהם יכלה לחולל הרס בלתי יתואר - והרס כזה כפול 15 - חלילה וחס היה גורם למחיקה של ארץ ישראל, היל"ת רח"ל.

ואז ברגע אחד, בורא עולם מכין את הקרקע ונותן את היכולת ואת האפשרות להשמיד את היכולות שאויבנו בנו במשך עשרות שנים והכל במטרה אחת - להשמיד את העם הנבחר והקדוש, עם ישראל.

וזה מקרין ישירות על חיי היום יום, שלפעמים אנו חווים קשיים שנראים כבלתי ניתנים לפתרון. לפעמים אנו חווים רגעים שנראים כחשוכים - אבל אנו שוכחים לרגע אחד שאנחנו בידיים הכי טובות בעולם. בידיים שהכי דואגות ואוהבות אותנו בעולם - בידי של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא.

וברגע שאנחנו נכניס לראש את ההבנה וההכרה הזאת, שלפעמים רגעים שנראים לנו כחשוכים, אינם אלא כדי לתת לנו לראות את האור בצורה הטובה והגדולה ביותר. ועל כן, אנו כיהודים מאמינים בני מאמינים, צריכים להחדיר את האמונה והבטחון בצורה תמימה ושלימה - שאין דבר שנעשה סתם מידיו של הבורא יתברך, ואם זה נעשה זה אומר - שאור גדול מאוד ממתין לנו בקצה הדרך, ואולי אף באמצע הדרך.

אחים יקרים! חשוב מאוד בימים אלו להרבות בתורה, מצוות ומעשים טובים כמה שיותר - שיעלו הזכויות לפני בורא עולם ויחוללו ניסים ונפלאות לעם ישראל, שחלילה וחס לא יאונה כל רע ושחלילה לא תפגע אף נפש בעם ישראל.

ועלינו תמיד לזכור, את המשפט איתו פתחנו בהתחלה: להאמין בכל לב, שאחרי רגעים כביכול קשים שבורא עולם מוריד לנו - אנחנו נזכה לקבל את השפע ואת הישועות שירדו עלינו משמים.

לע"נ: מ"א רבי משה בן עישה, עישה בת חנינה, רבי עזריאל בן כוכבה, חדווה בת מיכל מסעודה, מרן רבנו עובדיה יוסף בן גורג'יה, ר' יצחק בן שושנה חמשנה, ישראל אפללו בן איזה, יאיר עידן בן יעקובא תחי, מקיס בן שקלילה, הרב אברהם ביתאן בן בראק, אמנו בן יחיא פנחס, ר' אליהו איטח בן עזיזה, ורדה בת זכרונה, ניסים בן זינה, [לזכר: אילה יסכה בת יפה] להצלחה בריאות ופרנסה טובה: א"מ יפה בת ורדה תחי | לזיווג הגון והצלחה בכל העניינים: דניאל חביב בן יפה, שלום בן יעל | מוקדש לשחרור החטופים במהרה

עם כלביא יקום

איראן תכננה להשמיד אותנו - אבל מה התשובה האמיתית שבורא עולם מחפש שאנחנו נשיב להם? | הרב שמעון גוטסמן

השמחה יוצאים מכל הצרות והגלויות. במשך השנים קראתי ושמעתי עשרות רבות וכנראה אפילו מאות סיפורים על כוחה של השמחה לרפא ולהושיע גם נגד הטבע. אך סיפור כל כך עוצמתי כמו שכתב אספר לכם לא שמעתי מעולם! בחודש האחרון השתתפתי במצות "ניחום אבלים" אצל שכנינו רבי חיים גולדברג שליט"א שישב שבעה על פטירת

”

ברור שאין שם הסבר הגיוני למציאות הזאת, כך הכל בכל מכל כל נעשה אך ורק בהשגחתו ומכוחו יתברך.

האמא ז"ל, אשר הייתה אמא גדולה שהעמידה משפחה לתפארת בתורה וחסד. במהלך הניחום הופיע במקום הרב אברהם לרר שליט"א יו"ר עמותת "ושמחת", עמותה שמביאה שמחה והכנסת אורחים לחולים ומלוויהם בבית החולים "ברזילי" באשקלון במשך כל ימות השנה. אנו כתושבי קריית גת הסמוכה יחסית לאשקלון זכינו ליהנות מפעילות העמותה הרבה פעמים כשנאלצנו לשהות ב"ברזילי", וכמה פעמים הם היוו עבורנו הצלה של ממש כשלולי עזרתם היינו נאלצים ממש לצום בשבת קודש. משפחת לרר עורכת את סעודות השבת בלובי של בית החולים [אשר הם מתעקשים לקרא לו "בית הרפואה" בשפה אופטימית], ובכל שבת מתארחים על שולחנם כמאה איש מכל גווי הקשת של עם ישראל חולים ובעיקר מלוויהם ואף רופאים, וכולם מקבלים שם שפע של מטעמים משובחים אשר בני המשפחה מכינים בעצמם, ומעל הכל הם נותנים שם אווירה מיוחדת ומרוממת, כשהרב לרר מתעקש לצרף את כולם לשירה וזימרה כשהשירים נבחרים לפי סגנון האורחים ומנהגי עדותיהם, הרב לרר אף מזהה את מי כדאי לכבד לומר "דבר תורה" בכדי לשמח אותו, ולמי כדאי לומר רעיון מסוים לחיזוק, וממש מרגשים במקום קדושה עילאית, לכן לא פלא שהרבה חזרו בתשובה רק מהסעודות הללו. והנה מספר הרב לרר ששבת אחת פונתה לבית החולים חייל שקיבל זיהום חמור באחד מהמיקומים בו הם שוהים, לפי מצבו העריכו הרופאים שנתור לו רק עוד כארבע שעות לחיות רח"ל, בני משפחתו שסבבו אותו היו מתוסכלים ועצובים, הרב לרר שניפגש איתם אמר להם: "תתאמצו לשמחה, היום שבת ויש מצוה לשמח, ובעזרת השם בשבת הבאה גם הוא ישמח אתכם".

בני המשפחה קיבלו את ההמלצה והצטרפו לשירה וזימרה, והנה הפלא הגדול קרה! החייל התחיל להבריא, כשביום שני הוא התעורר, וביום שלישי הוא כבר היה בהכרה מלאה ואף שמע על הנס הגדול שקרה לו בזכות שמחת השבת, ובשבת הבאה הוא השתתף בסעודות השבת כשלראשונה מזה |||| המשך בעמ' הבא >>>

מה האינטרס של האיראנים

אחיי ורעי היקרים, אנחנו בעיצומה של מלחמה שהחליטו לקרא לה "עם כלביא", שאל אותי איזה משהו: נכון, כתוב "הן עם כלביא יקום", אבל למה צריכים לקום מהמיטה כל שעותיים?... מה נאמר ומה נדבר, רואים ניסים וזקוקים לעוד יותר ניסים ורחמים מגולים. אשתף אתכם בכמה תובנות שהתעוררו לי בס"ד בעקבות המצב.

מה האיראנים רוצים מאתנו? הם משתוללים וחוטפים פי אלף, אז מה נדמה להם שהם יכולים להרוויח מהטרור?? יש להם רק תשובה אחת, הקב"ה הביא לאומות העולם שנהא על עם ישראל בכדי להזכיר לנו שאנחנו שונים וכן נתרק מדרכי הגויים, כמו שאמרו חז"ל על הר סיני שמדוע נקרא שמו כך? על שם שירדה ממנו שנהא לאומות העולם. ומביא ה"ש שם משמאל" רמז נפלא במה שאומרים בהגדה "והיא שעמדה לאבותינו ולנו, שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותנו אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו". ששנאת הגויים לישראל היא שעמדה לנו ועומדת לנו בכל דור ודור להבדל מהם.

להיזהר מדמיונות

ברגע שהתחיל מבצע "עם כלביא" ובס"ד היו הרבה הצלחות מעל למשוער, לצערנו אנשים נכנסו לדמיונות ותחושת גאווה של "כוחי ועוצם ידי", כל כך מהר שכחו מכל הכשלונות של בוקר שמחת תורה... רבותי! בואו נעזוב את כל הדמיונות ונחזיר לעצמנו חזק שאם השם לא ישמור עיר שוא שקד שומר, והכל נעשה רק בהשגחתו יתברך! וכמו שברור לכולם שרק בהשגחת השם כמות היהודים שנהרגו הוא הרבה פחות מכמות הגויים, וברור שאין שם הסבר הגיוני למציאות הזאת, כך הכל בכל מכל כל נעשה אך ורק בהשגחתו ומכוחו יתברך.

ומה יזכה אותנו בגאולה וישועה? בוודאי שחיזוק בלימוד התורה, לכבד ולעזור לעמלים על התורה. כי התורה היא ההגנה האמתית [כפי שאף רואים שבבילוי שיש פחות הלומדים תורה יש יותר טילים ויותר קרבנות רח"ל]. ומי שמאמין בכוח התורה ומתייחס אליה בתור "כיפת הפלדה", זוכה שהתורה יותר מגינת עליו.

בד בבד חייבים להתחזק באחדות ושלוש עם כולם, לוותר לרחס לעזור, ומעל הכל: לכבד כל יהודי!!!

השמחה הבריאה את החולה

לצד כל זאת, ועל אף הכל, דווקא עכשיו חייבים ומוכרחים יותר להתחזק במידת השמחה, וכמו שדרשו על הפסוק "כי בשמחה תצאו" - על ידי

שו"ת מלחמה 1

הערת ילדים והכנסת לממ"ד >> חובת פינוי המקלטים >> נטילת ידיים כשקם ממיטה באזעקה >> אמירת תהילים קודם נטילת ידיים הרב יוסף אביטבול

הערת הילדים והכנסתם לממ"ד בלילה

שאלה: האם יש חיוב להעיר את הילדים ולהכניסם לממ"ד באמצע הלילה.

תשובה: מחמת דשכיח היזקא, יש חיוב להעיר את הילדים. וקשה לסמוך על מידת הביטחון. ואף בעיר התורה בני ברק, כיון דשכיח היזקא. [וכמו שהורו גדולי הפוסקים]. ועכ"פ ראו להשיבם בממ"ד כדי שלא להערים.

חובת פינוי המקלטים

שאלה: האם יש חיוב לפנות את המקלטים.

תשובה: יש חיוב מדינא לפנות את המקלטים, [מחמת הסכנה], וכנ"ל. ויכולים השכנים אף לכוף את שאר השכנים לפנות את המקלטים. [אף בתשלום], וכן הורו גדולי הפוסקים. [ובזמנינו שמשתמשים במקלט בשנתיים האחרונות בודאי שהמקלטים חייבים במזוזה בברכה, והחיוב מוטל על ועד הבית].

נטילת ידיים כשקם ממיטתו כששומע אזעקה

שאלה: האם כשקמים באמצע הלילה, כשיש אזעקה, צריך ליטול ידיים, או כיון שאח"כ חוזרים לישון אין צורך ליטול ידיים.

תשובה: כיון שקמים אח"כ על מנת לחזור לישון, אין צורך ליטול ידיים, [אך הנוהגים ע"פ הקבלה מקפידים ליטול ידיים]. אבל אם רוצה לשתות או להתעסק במשהו אחר לפני שחוזר לישון, שצריך ליטול ידיים ג' פעמים. ומ"מ אם הגיע כבר עלות השחר, צריך לקום ולחזור וליטול ידיים.

מקור: כן נראה ע"פ מש"כ הא"א מבוטשאטש (ס' ד' ד"ה ממו"ח) שכל הקפידא של הוזה"ק היינו שקם ממיטתו, ובמשמרת שלום א' וג', [וכן הו"ד הגרשז"א בהליכות שלמה תפילה פי"ג הט"ז], וכן מוכח ממש"כ במשנ"ב (ס' א סק"ב) וז"ל: ומיד כשיתעורר משנתו ואינו רוצה לישון יטול ידיו אף שנשאר מושכב. עכ"ל, וכן הורו גדולי הפוסקים. אך ע"פ הקבלה יש להקפיד בזה וכמ"ש בכה"ח (ס' ד' סק"ד וסקנ"ב) ששמע בשם הבן איש חי שיש להקפיד בזה.

אמירת תהילים שלא נטל ידיו מחמת האזעקה

שאלה: האם מי שרץ למקלט עקב אזעקה באמצע הלילה ולא נטל ידיו, ואין לו מים כעת, יכול לומר תהילים.

תשובה: אם אין לו מים, יכול לומר תהילים, אך ישפספס קודם, [כיון שידיים עסקניות הם, ויש חשש שנגע במקומות המטונפים].

מקור: נראה ע"פ הנ"ל שאין חיוב נט"י, וכן יש ולסמוך שיטת הרשב"א (ח"א ס' קצ"א) שטעם נט"י הוא משום בריה חדשה, ולכן ינקה ידיו במילי דמנקה, אך אם יש לו מים יטול ידיים, וכן השיב לי הגרי"א דינר שליט"א.

עם כלביא יקום

||| >>> המשך

חדרי הנפש

רצונות, רגשות והשגת מטרת הרב מלאכי כהן שליט"א

מנוחה ושלוות הנפש

כך תגיעו בצעדים פשוטים לשלוות נפש אמיתית

מידת אושרו והצלחתו של האדם בחייו תלויה במונחת נפשו, ככל שהאדם יהיה בעל מנוחת נפש גדולה יותר, כך הוא יצליח לראות יותר אושר וסיפוק בחייו, וגם להשיג השיגים והצלחות, בכל תחום.

מהי מנוחת הנפש?

מנוחת הנפש היא סוג של יכולת, שמי שיש לו אותה מצליח להיות ממוקד בעשיה עכשווית, מתוך ריכוז מוחלט בהוה, בלי להסתכל על העבר או לנסות לתכנן את העתיד.

איך מגיעים למנוחת הנפש?

1. הזמן הזה נועד בשביל שבינו-יום השגתי, נתאמץ לא לחשוב על העבר, אלא להתרכז במה שאנחנו עושים בהוה העכשווי.

2. מקדישים זמן לפי הצורך כדי לתכנן את העתיד, זמן התכנון של העתיד נועד, בשביל שבינו יום השגתי, לא נטריד את עצמנו בתבונות ביעדים ובמטרות, אלא נדבוק בתוכנית הביצוע העכשווית.

3. מאמינים ויועדים שכל המאמצים והתוכניות שלנו להגיע לתוצאות, לא מניחים את התוצאות בידיים שלנו כלל, אלא ה' הוא הקובע האם לבסוף נספיק או נשיג את מה שרצינו וציפינו.

4. משננים ומחזירים לעצמנו, שעבודת ה' אמיתית, היא לא ההסתכלות על מה שעשינו בעבר ולא התוכניות על מה שאני מתכנן לעשות בעתיד, אלא מה שאני עושה עכשיו, בהוה. (לעולם האדם לא יגיע לסיים ולמטרה סופית כי אין סוף בעבודת ה', ולתאוות הגשמיות אין גבול, ולכן "האדם תמיד נולד באמצע ומסתלק באמצע").

5. מודים לה', שמחים ומרוצים, מכל רגע ורגע בפני עצמו, בכך שאנחנו מנצלים אותו כרצון ה'.

6. מתמקדים בעשיה שבדרך ולא בציפייה לתוצאה הסופית, זוכרים כי המאמצים שהתאמצנו בדרך הם הרצויים לפני ה' יותר מכל הישג כזה או אחר, ו"לפוס צערא אגרא".

7. מתחזקים באמונה וביטחון: א. מה שהיה היה לטובה ומה שיהיה יהיה תמיד בכיוון חיובי. (בסוף יהיה טוב). הארה חשובה: חשוב להפריד בין כאב וקושי לבין רע, לא כל מה שקשה וכואב הוא רע, ולא כל מה שכיף הוא טוב, כשאנו אומרים שמה שהיה הוא לטובה יתכן מאוד שעם כל הטוב שבזה יש בזה גם כאב, אבל זה עדיין טוב; בכל מקרה, אנחנו מאמינים בבורא יתברך שמה שיהיה בעתיד יהיה גם טוב וגם נעים וכיף - בגלל שברצונו להיטיב עם בראיו. ב. אין בי כוח לשנות את המציאות, לא לקדם פני רעה חלילה, וגם לא לפעול לטובה, כל יכולת הפעולה האמיתית של האדם היא ההשתדלות המינימלית בגשמיות וההשתדלות הרוחנית.

8. מתאמנים על ריכוז, זה לא לבד וגם לא קונים את זה ברגע אחד. ולכן אנחנו מתחילים בדברים קלים יחסית: לא עוברים מעניין לעניין, מסיימים ורק אחר כך ממשיכים. מתרגלים לחשוב בכל מעשה שאנחנו עושים כאילו לא היה עבר, לא יהיה עתיד ואין שום אדם בעולם כרגע חוץ ממני.

9. כשבאה מחשבה שלא קשורה לנושא שבו אנחנו עוסקים כרגע נאמר לעצמנו, בעדינות נעימה: להתמקד... להתמקד... לסיכום: מנוחת הנפש היא יכולת שכל אדם יכול להשיג אותה, וכדי להשיג אותה צריך להפנים כמה תובנות חשובות. היסודות האלו, יעזרו לנו להגיע - לאט לאט ובהדרגה - להיות אנשים שמחים שלווים ורגועים.

על פי כתבי הרב דסלר ב"מכתב מאליהו", וכן על פי כתבי תלמידו הרב חיים פרידלנדר בספרו "שפתי חיים".

הרב מלאכי כהן הינו מטפל רגשי על פי השקפת התורה וחכמנו בעלי המוסר והמחשבה. מוסמן בשיטת נ"פ. מדינת תל אביב ויועץ נשואין. תלגובות ולהתייעצות alon7148455@gmail.com

האזינו לקו התוכן של מכוון מלאכי. הקו שיעשה לכם הכי פשוט להצליח הרבה יותר. ללא עלות. חיגיו עכשיו: 08-617-3528.

יכולים ליפול מכל המדרגות ולהביא לנזקים עצומים רח"ל.

והנה כעת למדתי עוד מדרכי המלחמה עם היצר, בעקבות המלחמה הנוכחית.

שהנה כולם מתפללים איך מצד אחד יש לאיראנים כל כך הרבה טילים וכטבמים" משוכללים ומדויקים, ומצד שני ההגנה שלהם על עצמם היא כל כך רופפת וחלשה, עד שמטוסי חיל האוויר משוטטים מעל שמי איראן כאילו שהם בתוך שטח ישראל...

ולמדתי מזה ל"מלחמת היצר": שאפשר להתחזק בהרבה "חומרות" והנהגות גדולות שמביאות ל"אורות" וסיפוק גדול, אך לשכוח משמירה על הגבולות שלנו, שלא להיות מושפעים מהשפעת הסביבה, ולהיות מוגנים מכל סכנה רוחנית. ובאמת זה המקום בו צריך להשקיע את עיקר הכוח! ובמקום לחפש עוד הידורים ועניינים חדשים כדאי שנשקיע את עיקר הכוח ב"תפסת מועט" - בשמירה חזקה על מה שאנו כבר מקיימים, שיהיה זה באיכות של אהבת ויראת השם.

יהי רצון שיאמר השם די לצרותנו, ונזכה לגאולה ישועה מיד, ברחמים מגולים.

היה רצון שיאמר השם די לצרותנו, ונזכה לגאולה ישועה מיד, ברחמים מגולים.

היה רצון שיאמר השם די לצרותנו, ונזכה לגאולה ישועה מיד, ברחמים מגולים.

היה רצון שיאמר השם די לצרותנו, ונזכה לגאולה ישועה מיד, ברחמים מגולים.

היה רצון שיאמר השם די לצרותנו, ונזכה לגאולה ישועה מיד, ברחמים מגולים.

היה רצון שיאמר השם די לצרותנו, ונזכה לגאולה ישועה מיד, ברחמים מגולים.

היה רצון שיאמר השם די לצרותנו, ונזכה לגאולה ישועה מיד, ברחמים מגולים.

היה רצון שיאמר השם די לצרותנו, ונזכה לגאולה ישועה מיד, ברחמים מגולים.

היה רצון שיאמר השם די לצרותנו, ונזכה לגאולה ישועה מיד, ברחמים מגולים.

היה רצון שיאמר השם די לצרותנו, ונזכה לגאולה ישועה מיד, ברחמים מגולים.

היה רצון שיאמר השם די לצרותנו, ונזכה לגאולה ישועה מיד, ברחמים מגולים.

היה רצון שיאמר השם די לצרותנו, ונזכה לגאולה ישועה מיד, ברחמים מגולים.

היה רצון שיאמר השם די לצרותנו, ונזכה לגאולה ישועה מיד, ברחמים מגולים.

היה רצון שיאמר השם די לצרותנו, ונזכה לגאולה ישועה מיד, ברחמים מגולים.

היה רצון שיאמר השם די לצרותנו, ונזכה לגאולה ישועה מיד, ברחמים מגולים.

היה רצון שיאמר השם די לצרותנו, ונזכה לגאולה ישועה מיד, ברחמים מגולים.

היה רצון שיאמר השם די לצרותנו, ונזכה לגאולה ישועה מיד, ברחמים מגולים.

היה רצון שיאמר השם די לצרותנו, ונזכה לגאולה ישועה מיד, ברחמים מגולים.

שבוע התיירו לו הרופאים להכניס דבר מאכל לפיו, ולאחר זמן מה הוא שב לאיתנו הראשון. מסיים הרב לרר ומספר שידוע לו על עשרות אנשים אשר שמעו ממנו אישית את הסיפור המופלא והתחזקו בשמירת השבת בזכות הסיפור המרגש והמדדים הזה, שמוכח מעל הכל מה בורא עולם מצפה מאיתנו בזמנים שנראים לנו כקשים.

באותו מעמד סיפר אחד הנוכחים שהוא התלווה לחולה בבית חולים כשבמיטה לידו שכב חולה ללא הכרה שמצבו היה ממש ברי רע, והרופאים התייחסו מחיייו רח"ל. לאותו חולה היה במשך שנים רבות מנהג מיוחד ונדיר - לשיר בכל יום את השיר "עבדו את השם בשמחה" במשך כחצי שעה, הילדים שבאו לבקר אותו החליטו להמשיך עם המנהג הזה גם כשהוא נמצא בכזה מצב, השמחה עשתה את שלה ולאט לאט האבא התחיל להחלים עד שלאחר כחודש ימים הוא התרפא לגמרי וחזר ללכת על שתי רגליו בבריאות שלמה.

התרפא לגמרי וחזר ללכת על שתי רגליו בבריאות שלמה.

התרפא לגמרי וחזר ללכת על שתי רגליו בבריאות שלמה.

התרפא לגמרי וחזר ללכת על שתי רגליו בבריאות שלמה.

התרפא לגמרי וחזר ללכת על שתי רגליו בבריאות שלמה.

התרפא לגמרי וחזר ללכת על שתי רגליו בבריאות שלמה.

התרפא לגמרי וחזר ללכת על שתי רגליו בבריאות שלמה.

התרפא לגמרי וחזר ללכת על שתי רגליו בבריאות שלמה.

התרפא לגמרי וחזר ללכת על שתי רגליו בבריאות שלמה.

התרפא לגמרי וחזר ללכת על שתי רגליו בבריאות שלמה.

התרפא לגמרי וחזר ללכת על שתי רגליו בבריאות שלמה.

התרפא לגמרי וחזר ללכת על שתי רגליו בבריאות שלמה.

התרפא לגמרי וחזר ללכת על שתי רגליו בבריאות שלמה.

התרפא לגמרי וחזר ללכת על שתי רגליו בבריאות שלמה.

התרפא לגמרי וחזר ללכת על שתי רגליו בבריאות שלמה.

התרפא לגמרי וחזר ללכת על שתי רגליו בבריאות שלמה.

התרפא לגמרי וחזר ללכת על שתי רגליו בבריאות שלמה.

התרפא לגמרי וחזר ללכת על שתי רגליו בבריאות שלמה.

התרפא לגמרי וחזר ללכת על שתי רגליו בבריאות שלמה.

התרפא לגמרי וחזר ללכת על שתי רגליו בבריאות שלמה.

התרפא לגמרי וחזר ללכת על שתי רגליו בבריאות שלמה.

שו"ת מלחמה 2

אזעקה באמצע שמונה עשרה >> אזעקה באמצע ברכת כהנים >> אזעקה באמצע קריאת התורה >> אזעקה באמצע הסעודה הרב יוסף אביטבול

אזעקה באמצע שמונה עשרה

שאלה: מהם דיני הפסקה שיש אזעקה באמצע שמו"ע, ואינו נמצא במקום מוגן.

תשובה: אם נמצא במקום סכנה ירד למקלט או ילך לממ"ד אף באמצע שמונה עשרה, וימשיך שם תפילות. [אף בחזרת הש"ץ יש להפסיק וכו"ל]. ואם שהה בממ"ד או במקלט ולא המשיך מיד, אף אם שהה כדי לגמור את כל התפילה, אם היה יכול להמשיך ולהתפלל נראה שלא נחשב אנוס ולבני אשכנז ממשיך ממקום פסק. ולבני ספרד נחלקו הפוסקים האם הדין כנ"ל או שאם שהה כדי לגמור כולה, צריך לחזור לראש. (שו"ע סי' קד ס"ה, ומשנ"ב סקט"ז וי"ט וביה"ל ד"ה ואם לאו).

ואם אינו יכול להמשיך ולהתפלל כלל או שהוא אנוס, ושהה כדי לגמור כולה צריך לחזור לראש. (שו"ע סי' קד ס"ה). ושיעור זמן ששהה כדי לגמור את כולה מודדים לפי מה שלוקח לאדם בדרך כלל להתפלל. [ואם הפסיק באמצע הברכה חוזר לתחילת הברכה ובג' ראשונות חוזר לראש, ובג' אחרונות חוזר לרצה שחשובים כאחד]. ומ"מ בזמנינו בדרך כלל עתה שיש התרעות כמה דקות קודם, יכול להספיק לסיים את שמו"ע, וללכת למקום מוגן.

אזעקה באמצע ברכת כהנים

שאלה: אם יש אזעקה באמצע ברכת כהנים מה יעשו.

תשובה: אם התחילו ברכת כהנים ואמרו רק ברוך אתה ה' יסיימו למדני חוקיך. ואם גמרו את הברכה יאמרו הכהנים בשכמל"ו. אבל אם הם באמצע ברכת כהנים, יפסיקו באמצע, ואח"כ יחזרו ויברכו יברוך וכו' בלא ברכה אף אם שהו לגמור את כולה, (ביה"ל סי' פ"ב ד"ה קריאה) ואם יש זמן יגמרו הכהנים מעצמם את הברכה, והציבור יכולים ללכת אף לפני גמר הכהנים. אך מ"מ עתה במלחמה בדרך כלל יש זמן לדעת מראש.

אזעקה באמצע קריאת התורה

שאלה: אם יש אזעקה באמצע קריאת התורה מה יעשו. תשובה: יפסיקו, והבעל הקורא והעולה לא ידברו ולאחר האזעקה, ימשיכו לפסוק שהפסיקו. אך מ"מ עתה במלחמה בדרך כלל יש זמן לדעת מראש.

שינוי מקום לברכות

שאלה: האם יש שינוי מקום בברכה שביקר בביתו ויצא לחדר מדרגות או למקלט.

תשובה: אם הוא באותו בנין, אף אם בירך שהכל על המים, שחזר לביתו, אינו צריך לחזור ולברך שהכל, אבל אם יצא החוצה, לכיפת השמים, צריך לחזור שהכל, אבל בלחם ובמיני מזונות, בדיעבד אין שינוי מקום. [עי' רמ"א (סי' קע"ח ס"א) ובשו"ת בצל החכמה (חלק ו' סימן ע') ובשו"ת משנה הלכות (חלק י' סימן לו)].

שינוי מקום באמצע הסעודה

שאלה: אכל כזית לחם באמצע הסעודה, והיה אזעקה, וירד למקלט, בבנין, האם צריך לברך שוב המוציא וליתול ידיים.

תשובה: אם הוא לזמן קצר של 10/15 דקות, אינו נחשב היסח הדעת, ואין צריך לחזור ולברך המוציא. [עי' שו"ע (או"ח סי' קע"ח ס"א וס"ב), ונתבאר בארוכה בשערי יוסף הלכות ברכות].

ילדים בשגרת מלחמה

בימים אלו שדברים קורים מסביבנו, ואי אפשר לעצום עיניים ולהתעלם מהפחד שנכנס ואוחז בילדינו (ולעיתים אף בנו), ואולי תתפלאו: אפשר להתמודד בהצלחה עם הפחד ולהמשיך את שגרת החיים בבית לצד אזעקות ועדכונים 'לא מרגיעים'?

לעיתים אנו חווים לצערינו מצבים בהם ילדינו נכנסים למימד לא פשוט של חרדות שלא היו רגילים אליהם, לדוגמא ירי טילים על ערי מגורים, הוא מצב אשר באופן טבעי מייצר חרדה ופחדים מוצדקים אצל מבוגרים, ובודאי אצל ילדים. ומשכך, הורים רבים נבוכים סביב בעיה כאובה זו ולא תמיד יודעים לספק מענה נכון אל מול הילדים.

השורות הבאות אשר לפניכם יכולות לתת לנו כהורים, סיוע ועזרה דווקא במציאות כואבת זו. מצב בטחוני לא יציב, כמו עיתות מלחמה מתאפיין בקבלת עומס בלתי פוסק של אינפורמציה משולב בהרבה אי ודאות, כל זה גורם לעלייה במתח הנפשי שלנו כמבוגרים, ובודאי של הילדים ישנם ילדים המתמודדים בהצלחה עם המתח הנפשי. אבל ישנם ילדים, שההתמודדות עם המצב קשה עבורם, התגובות משתנות בהתאם לגיל הילד ובהתאם למידת החשיפה שלו לאירועים המתפתחים.

חשוב לציין, כי פחדים הינם חלק בלתי נפרד מתהליך ההתפתחות הנורמלי של ילדים. פחד משקף את חוסר הביטחון אותו חש הילד כשמרגיש שהקרקע אינה יציבה סביבו. פחד - הוא גם קריאה לעזרה ולתמיכה מאתנו ההורים, יש ילדים שגיבו מילולית ע"י שאלות על המצב או ע"י דאגה מוגברת לשלומם של בני משפחתם.

ילדים צעירים עשויים להיצמד יותר להורים, או לאחים גדולים מהם בנוסף תיתכן הופעה של תלונות גופניות, כמו כאבי ראש כאבי בטן וכן קשיי הירדמות ושינה, ירידה בריכוז התפרצויות זעם ועוד. אז מה ניתן לעשות?

ראשית, חשוב להפחית את מידת ההיחשפות לאמצעי התקשורת משום שהם עלולים לעורר תחושות כמו בלבול דאגה והגברת הפחד. בנוסף, בקשו מילדיכם לשתף אתכם בדברים שהם יודעים על המצב כך תוכלו ללמוד על המחשבות והחששות שלהם. ספקו לו מידע לגבי המצב באופן מותאם לרמתו נסו שהנימה הכללית תהיה מרגיעה, תוך הדגשת היכולות והאפשרויות להתמודדות עם המצב בשיחה משפחתית עם כלל הילדים.

היו פתוחים לדבר איתם על המצב וחזקו אצלם את תחושת הביטחון, וזאת על ידי ההחזרה שאתם תמיד לציידם. במידה ויש ילד שמדווח על פחדים אל תבטלו את דבריו, הסבירו לו כי הדבר טבעי בנסיבות הנוכחיות. חבקו אותו לציידכם וגלו אימפטיה, הימנעו משיחות עם מבוגרים אחרים ליד הילדים פעמים רבות ילדים מאזינים כשהמבוגרים לא מודעים לכך ועלולים לפרש את השיחה באופן שגוי. שימרו על שגרה, ילדים מרגישים בטוחים יותר כאשר הם נמצאים בתוך מסגרת מוכרת, זה הסיבה שלענ"ד גם בעיתות מלחמה וכשיש את התנאים לכך קיימת עדיפות גבוהה לא לבטל לימודים במערכות הלימודים אלא ללמוד דווקא בתוך המערכות הבית ספריות.

ההכנה לשינה בימים אלו אצל ילדים היא כפולה ומכופלת. אם ישנם ילדים שבימי שגרה יש להם נדודי שינה ומצפים שמישהו יהיה לציידם, הרי שבימים אלו כשהחרדות גוברות ישנם ילדים שבמשך שעות לא יצליחו להירדם מחמת חוסר הוודאות. לילה הוא מתכון להגברת החרדות ונדודי שינה נסו לשהות עם ילדיכם זמן רב יותר, למשל באמצעות קריאת סיפור יחד חשוב שנבין כי הילד רואה בהורה מודל המדגים כיצד יש לפרש את המצב וכיצד יש להגיב עליו.

אם אתם חשים קושי להתמודד עם המצב, חפשו עזרה קודם כל עבור עצמכם וזאת על מנת שתוכלו להעניק לילדים את תחושת הביטחון לה הם זקוקים. זכרו - חרדה היא חוויה פנימית וסובייקטיבית של אי שקט ומתח מול איום או סכנה שהאדם חש חסר אונים וחסר שליטה, מולם בלתי ניתן לעבור את זה לבד.

מרבית הילדים שהצליחו בסיום תקופות מתוחות להמשיך בשגרת החיים היה דווקא בעזרת תמיכה של משפחתם ושל המסגרות החינוכיות.

ואיך לא - החדירו לילדכם אמונה ובטחון בבורא עולם שהוא שומר עלינו כמעטפת הגנה ומעולם לא יכול לקרות לנו כלום, כי הוא אבא שלנו ומרחם עלינו-ובשל כך הוא גם שומר עלינו! בהצלחה!

נצור לשונך // שומרים על הלשון - ורואים ישועות!

איסור לשוה"ר הוא גם כשיודע שחבירו אינו מקפיד על כך מפני שעצם סיפור לשוה"ר נחשב לעבירה. ולכן, גם שהמקרה של פלוני כבר מפורסם אסור לאדם לחזור ולספר אותו מפני שנחשב כסיפור לשוה"ר שזה לבד נחשב לאיסור

לעילוי נשמות
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמות
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: מצות ציצית

פרשת שלח

בס"ד | גליון מס' 536

כיצד ניצלו אב ובנו מההפצה?

ועשו להם ציצית (ט"ו, ל"ח)

הדרך הנכונה לחיות. זו מתנה כפולה, כי מעבר למצוות הציצית שקיבלנו במתנה, היא טומנת בחובה סגולה כה נפלאה - לזכור את כל מצוות השם, לשמש לנו תזכורת קבועה וצמודה לזכרון מצוות השם!

הרי בכל רגע, מתחדש עלינו היצר הרע, ובפיו טענות, תואנות ומענות. היום אומר לו עשה כך, ולמחר אומר לו עשה כך... כמה קשה להתמגן ממנו, כמה קשה להינצל מציפורניו. לפיכך קיבלנו את הציצית - אפוד מגן, שכפ"ץ של ממש. כשלושים אותו יש תזכורת איך לנהוג, לא להתבלבל, לא לסטות, לא לאבד שליטה - לזכור את כל מצוות השם!

'זההיר במצוות ציצית - אינו נמשך אחרי לבו ועיניו' - מבטיחים לנו חז"ל, חושפים את סודן של ארבעת הכנפות. הרי כל הנסיגות שלנו מתחילים מהעיניים המתגרות, הלב שנמשך, ומשם מתחילה ההידרדרות... אבל הלוכז ציצית - הרי הוא מוגן, הקדוש ברוך הוא מניח חומה בצורה על לבו, הוא לובש אפוד מגן מפני היצר!

בשל העובדה כי הציצית הן מגן כה חשוב וכה קריטי, אנו מעטרים בהם את בנינו כבר מגיל שלוש. נכון, הילד עדיין אינו חייב במצוות, אבל הוא כבר זקוק להגנה, כי היצר מחפש גם אותו, ולא משאירים חילים נטולי הגנה! הרי אנחנו משקיעים בילדינו את כל עולמינו, אינסוף ימים כלילות של כוחות ומשאבים, תפילות ודמעות - ברור שנעטר אותם בהגנה המיטבית האלוקית, באפוד המגן - בציצית!

כל שעלינו לעשות, הוא לשמור על אפוד המגן - הציצית, צמודים על לוח ליבנו. ללבוש את הבגד בכל רגע, לוודא שהחוטים מושלמים וכשרים, לקשור את החוטים בכוונה 'לשם מצות ציצית' כי הכוונה מעכבת, ולשמור על הציצית יפים ונאים, לקיים 'זה א-לי ואנוהו'. השמירה על הציצית ולבישתה מדי יום בשמחה ובהתרגשות, מגינה עלינו ושומרת עלינו, והיא גם סגולה בדוקה ומונעה, טובה מכל צמח מרפא או שיטה טכנית - לשיפור הזכרון שלנו!

'אשר קדשנו במצוותיו וציוונו על מצוות ציצית' - נברך על הטלית קטן, 'אשר קדשנו... להתעטף בציצית' - נברך גם על הטלית גדול. מתוך הודאה ושמחה, שאבינו האוהב שבשמיים העניק לנו שכבת מגן עוטפת ומגינה. אשרי העם שככה לו!

ההגנה הבטוחה ביותר!

את הסיפור המסעיר הבא, כתב בעל המעשה בעצמו, בעדות אישית מטלטלת לב ומסעירת נפש, מתוך התופת הנאצית בימי השואה האיומה. הדברים מופיעים בספר 'מקדשי השם',

בראש רשימת התחומים המושקעים בחקר המוות, ניצב חקר תכונת הזיכרון. תכונה זו היא תכונת יסוד, בעזרתה אנו יודעים מהו השם שלנו, מספר הזהות, הטלפון, כתובת הבית - וכן הלאה. גם כל ההתקדמות שלנו בחיים היא תלויה זכרון, שכן כל הידע שאנו קונים והמידע שאנו מעבדים, הכל שמור ומאוכסן במרתפי המוח, בתוככי הזיכרון.

בעידן הנוכחי, כל חוקר מתחיל כבר יודע להסביר מה ההבדל בין 'זיכרון טווח קצר' ל'זיכרון טווח ארוך', מה מאוכסן באלה תאי זיכרון, וגם ללמד אותנו דרכים וטכניקות שונות לשמור ולשפר את הזיכרון שלנו. בעולם הרחב נערכות תחרויות זיכרון עתירות משאבים ומשתתפים, וכולם רצים להאזין לגאון הזיכרון התורן, החושף טכניקת זיכרון שלא ידענו עליה עד עתה...

שמונים שונים למריחה, כדורים מזרזים לבליעה, עשבי בר וצמחי מרפא - זו רשימה חלקית בלבד, המצטרפת לטכניקת הזיכרון הכפול, שיטת הזיכרון ההפוך, דרך הזיכרון המתגלגל, ועוד שיטות רבות ומשונות, המנסות בכל רגע בכל רחבי תבל. כולם מתוך מטרה אחת - להגיע לזיכרון האולטימטיבי, הטוב ביותר, המושלם לגמרי, אותו זיכרון בעזרתו לא נשכח דבר!

אך גם בין תחומי הזיכרון, יש הבדל משמעותי בין מה שאנו צריכים לזכור. לזכור את השם מאוד חשוב, לזכור את שמו השלישי של בן הדוד - קצת פחות, ואת כתובת ביתו - עוד פחות... הדבר הכי חשוב לזכור זה את תעודת הזהות האישית והערכית שלנו, את ערכי הבסיס על פיהם אנו מנהלים את חיינו, את יסודות ההתנהגות הנכונה והמיטבית שלנו.

זה המידע החשוב ביותר לזכור, כי אדם שאינו זוכר את ערכי הבסיס החשובים לו - עשוי לנהוג בצורה שאינה ראויה לו, לטעות ולפעול אחרת ממה שלמד וחונן. לכן כה חשוב לנו לזכור היטב את ערכי היסוד שלנו, כדי שנוכל לנהוג על פיהם, כדי שבכל רגע נתון ובכל צומת בחיים - נדע איך לנהוג, מה וכיצד לעשות.

בפרשת שבוע זה אנו מקבלים את מתנת הציצית, החושפת לנו תגלית ייחודית: 'וזכרתם את כל מצוות השם' - הציצית היא הכלי בעזרתו יתחדד זכרונו, למען נזכור לקיים את כל מצוות השם, למען לא יישכח מאיתנו אף פרט מתעודת הזהות הערכית, הבסיסית והיהודית שלנו. לבישת הציצית היא ערובה לזכרון מיטבי של מצוות השם, לפיה נלך ובדרך נפעל.

כמה מרגש ומעורר שמחה, לגלות כי הקדוש ברוך הוא לא נתן לנו רק מצוות ערכיות שמשנות לנו את החיים, אלא גם העניק כלי עוצמתי לזכור, מין תזכורת תמידית צמודה, לבושה עלינו, המזכירה לנו בכל רגע את מצוותיו ואת

הלומים מה'חזון איש'...

אל החזון איש זצ"ל נכנס יהודי, ומבט של כאב בעיניו. 'אני צריך לשפר את מידותיי בדחיפות', אמר, 'הורגלתי להיות איש קשה וזעף, ואני מבקש להפוך לרך ונינוח יותר, אך לצערי - עד כה ללא הצלחה', תינה את כאבו.

החזון איש הביט בו, וניכרים דברי אמת. יהודי מבקש לשפר את מידותיו, הרי זו צרת רבים מפורסמת, ואשריו ואשרי חלקו שהוא מתמקד בנושא, ומנסה ללא הרף לשפר את מידותיו. אך מהי הדרך? מהי העצה?

'שלוש עצות אתן לך', אמר החזון איש, 'תקפיד, שלא לגעת בידך מעל המרפק כי זה מחייב נטילת ידיים, ואם נגעתי - הזדרז לטויל ידיך. בנוסף, תסגל לעצמך מנהג, להתפלל על צרך חסר, גם אם אינך חש בצערך...' אלו היו שתי מתנות, ומאן למתנה נוספת:

'תהיה זהיר במצוות ציצית. תוודא שאתה לובש תמיד תמיד את הציצית, שהן כשרות ונאות, שלא חסר בהן חוט או שחסר מהשיעור הראוי, ושנקשרו כהלכתן. הציצית יועילו לך לשפר את מידותיך!' - פסק החזון איש וגם העיד בפניו:

'אני מכיר יהודי, שהתקשה מאוד במידותיו. הענקתי לו עצות אלה והפלא ופלא - מידותיו השתנו לבלי הכר, השתפרו עד בלי ד', כל רואיו ומכיריו מחבבים אותו ומשבחים את מידותיו הנפלאות והנאצלות...'

מעורר מחשבה! הרי רבי ישראל סלנטר זצ"ל כותב, כי קל יותר ללמוד את הש"ס כולו בלילה אחד, מלשבר מידה אחת במשך 120 שנות חיים! אין ספק כי משימת תיקון המידות ושיפורן, להיות אדם טוב, נוח סבלן ומפרגן יותר - היא פרויקט חיים הדורש עבודה מאומצת ואיתנה, לאורך שנים ארוכות ותוך השקעה תמידית...

והנה, בספר 'מעשה איש' עמוד קצ"ב ב' מופיע הסיפור, מגלה לנו החזון איש עצות זה, 'הלומים של ממש, שמקצרים את הדרך ומקלים על ההגעה ליעד הנשגף. שלושה יהלומים, ביניהן הציצית היקרה, כלי מועיל ובטוח, רב עוצמה ורב השפעה, שסגולתו לסייע בשיפור המידות, שעוצמתו רבת היקף ובעלת השפעת עומק על התחום הנכסף ביותר - על המידות, על פרויקט החיים המשמעותי והכביר שלנו!

הבה נאמץ את הציצית בחום, נקפיד על לבישתה בכל עת ובכל תנאי, נבדוק שאנו לובשים ציצית שנקשרה 'לשם מצות ציצית' והיא כשרה ומהודרת. גם את ילדינו נעטר בבגד היקר, לסייע להם כבר מגיל צעיר להגיע ליעד הנכסף של כולנו, לשפר את המידות כבר מגיל צעיר. הציצית הן כלי יעיל במיוחד במערכה על שיפור מידותינו, והופכת את חיינו לטובים ורגועים יותר!

מצוה לפרסם: סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח הקדוש רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה הי"ד רזנברג

מזקני חסידי בעלזא, נעקרה"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר' שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (אראלי)
ת.נ.צ.ב.ה.

שכתב הגאון הרב צבי הירש מייזליש זצ"ל, רב העיירה ניימארק שבגליציה ולימים רב במחנות העקורים עד שהפך לרב קהילת 'שארית ישראל' בשיקאגו, וספרו מתאר בקולמוס ספוג דם את גלגוליו בעמק הבכא, וזה דבר המעשה:

היה זה בשערי המקום הנורא ביותר עלי אדמות, מחנה ההשמדה אושוויץ. לשם הגיעו הרב ובני משפחתו, כשבחיקו של הרב טמון החפץ האהוב עליו מכולם - הטלית היקרה אותה קיבל בירושה מזקנו, הרה"ק בעל ה'יטב לב' מסיגעט ז"ע. בדרך לא דרך הצליח להחזיר את הטלית לצריף אליו שובץ, אך הבין כי מסוכן להתעטף בטלית גדול במחנה בו שורצים אנשי קאפו אכזריים, ולפיכך, בצער רב, כשלבן נקרע ושותת דם, חתך את הטלית הגדולה, נקב חור במרכזה, והפכה לטלית קטן.

אמנם, גם ללבוש טלית קטן זה מסוכן במחנה אושוויץ, אבל לפחות ניתן ללבושה תחת הבגדים, ולקוות שלא ישימו לב. הדבר היה כרוך בסכנה של ממש, שכן בגדי האסירים במחנה היו דקים, ובמבט מעמיק ניתן היה לגלות כי מתחת הבגד השגרתי - מדי האסיר, לובש האסיר בגד נוסף.

אך הרב לא יכול להיפרד מבגד הציצית היקר. 'לבי בטוח שמצות ציצית תהיה לי לסגולה ולשמירה מפני המזיקין בשעת הרס העולם' - הוא מעיד על תחושתו. במקום כמו אושוויץ, כשסכנה כבירה מרחפת מעל החיים, הצורך בלבישת הציצית נחרץ וגדול הרבה יותר מבימי שגרה...

מדי ערב, אחרי יום עבודה מפרך, הלכו האסירים לצריף העלוב שנשא את השם מקלחת, היה זה חדר קטן שצינור מים קרים בתקרתו. בכניסה ישב שומר אכזר שהביט ביהודים היוצאים מהמקלחת, בחן אותם לוודא כי איש מהם אינו יוצא עם יותר מבגד אחד. כדי להפיג את שעמומו, היכה לא פעם יהודי מזדמן, סתם, בשם האכזריות שנודעה לשמצה...

כשראה השומר את הרב יוצא, הבחין כי בגדיו עבים מהרגיל. חיש קרא אליו את הרב, ואחרי חבטה הגונה על ראשו החל ממשש את בגדיו, מוצא מתחתיהם את הבגד היקר - את בגד הציצית... הרב רעד על מקומו באימה, עיניו בהקו בחרדה, ואילו השומר צחצח את גרונו ושפשף את אלתו, לפני שהחל לצרוח ולהצליף: 'בוש לך יהודון מלוכלך! מהיכן גנבת את הבגד הזה? וכי לא די לך בבגדים הנאים שהמחנה מספק לך?' שאג הצורר והצליף ברב מכות רצח...

אחרי דקות ארוכות של הכאות והשפלות, שוחרר הרב, אסף את עצמותיו השבורות, עצר את שטפי הדם, ויצא לצריף שלו. מיד בכניסתו לא הביט על עצמותיו הדואבות ולא חשב את פצעיו, ראשית בדק את בגד הציצית, לוודא כי נותר בשלמותו... כשגילה כי הבגד עודו לגופו, מלוכלך בכתמי דם ומאובק היטב אך עדיין כשר ומהודר ללבישה - עיניו נצצו משמחה וכמעט ששכח את המכות הרבות שחטף...

מה לו מכות, מה לו הכאות, מה לו חבטות... מה צריך יהודי יותר מבגד ציצית? מה עוד חלומה הטוב ביותר יותר מלשמור על בגד הציצית קרוב ללבו? הן כל עוד הבגד עליו - הוא מוגן, הוא שמור. כל פגע רוחני וכל מזיק גשמי, לא יוכלו לו. הנה, גם השומר האכזר יכול היה להורגו באבחת יריה אחת, אבל לא עשה זאת! האין זו עדות להגנתה של הציצית?

הטיית הראש רגע לפני...

הרב המשיך ללבוש את הציצית במסירות, לכל אורך תקופת המלחמה. לקראת סיומה, החלו הנאצים בתוכנית שטנית ומרושעת להעביר את היהודים אסירי הפרך אל תוככי גבולות גרמניה. רגע לפני שעלו על הרכבת, הוכרחו להתייצב בשתי שורות ישרות, ולעבור בסך לפני הקאפו - השומר שעתיד ללוותם במסע, שספר אותם ומישש את בגדיהם, מוודא כי אינם מבריחים עימם כל ציוד בטחוני או בעל ערך.

כשהגיע אל הרב מייזליש, מיד במישוש הראשוני, הבחין שמשוה אינו כשורה. בחמת זעם משך את חולצתו, ולנוכח עיניו הנדהמות גילה שם בגד מזהיב מיושן, מאובק ומקומט, וחוטמים קשורים לו בצידו. הרב הביט לעברו בחרדה גלויה, ואז, במשיכה אכזרית וחזקה, משך השומר הנאצי את בגד הציצית, וקרע אותו מעל גופו של הרב...

'לא, לא, רק זה לא!' - זעק לעברו הרב באימה. 'הבגד הזה לא שווה כלום, אתה לא צריך אותו. אנא, תן לי אותו בדרכי האחרונה!' - התחנן הרב כמבקש על נפשו... אך בקשת הרב עוררה את חמת זעמו של השומר, וכשלא מצא כל פריט בעל ערך אחר - בחר לבטא את זעמו על בגד הציצית היקר...

בחרי אף, תפס השומר את הבגד וקרע אותו לגזרים, לנוכח עיניו הדומעות של הרב - - -

'אוי ואבוי!' - החל הרב בוכה ומיילל, 'מה יהיה? לקחת לי את הבגד, לקחת לי את ההגנה!' - התחנן שוב, מבקש לעצור את הקריעה הנפשעת, את השחתת הבגד

שמסר את נפשו לשומרו, והוא ששמר עליו... אך השומר האכזר לא אבא לשמוע, תפס את הבגד והשליכו אל התנור הבוהר, שם הפך למאכלות אש...

הרב התפרץ בבכי מסעיר, מלווה במבט הומה את הבגד הנשרף. השומר לא נתן לו אפילו להיפרד מהבגד כראוי, וזירזו לעלות אל הרכבת הממתנה. בלב קרוע ומורתח עלה הרב אל הרכבת, מבכה את בגד הציצית היקר שאבד לו, את השמירה וההגנה שכבר לעולם לא ישובו. עם זאת, התחזק הרב באמונה כי מסירות נפשו והעובדה כי כה התאמץ והתחנן על בגד הציצית, יעמדו לו להגנה ושמירה גם בשלבים הבאים...

וכך אכן קרה, עוד באותו ערב. השעה היתה שעת לילה מאוחרת, כשהרכבת שעטה על המסילות בואכה גרמניה. בתוככי קרונות המשא הצטופפו מאות יהודים שישבו צפופים וצמודים זה לזה, דחוסים בדוחק נוראי, וכדי לעצום עין לשינה מינמלית - הוצרכו להישען זה על כתף זה. במרכז הקרון, כמו פריץ מדושן עונג, שכב על ספסל רחב הקאפו האכזר ששרף את הציצית, וישן שנת ישרים כשקול נחירותיו מהדהד ברחבי הקרון...

גם הרב מייזליש ניסה להירדם מעט, והשעין את ראשו על כתפו של בנו זלמן לייב שישב לצידו, מנסה לעצום עין. עברו כמה דקות, כתפו של הבן החלה לכאוב מהתנחנה בה הוא נושא את ראש אביו, ופנה לאביו בבקשה: 'טאטע, עס טיט מיר אזוי ווייא, איך קען עס לענגער נישט אויס האלטען' ('אבא, הכתף כואבת לי מאוד, אני כבר לא מחזיק מעמד')...

ברגע הראשון, הדבר נראה מוזר. מדוע שהבן יסרב לשאת את ראש אביו על כתפו, במקום בו כל יהודי מושיט את כתפו לראשו של חברו? מה קרה לבן, שהתנחנה כל כך הכבדה עליו, עד שגרמה לו לפנות לאביו בקריאה נרגשת כי יטה את ראשו לצד השני?!

גם האב התפלא, ובתיאורו, הוא מסביר עד כמה היה הדבר לפלא בעיניו. אך עם זאת, לאור בקשת בנו מקרב לב, וכיוון שאב לעולם ינסה להיטיב לבנו - הרים את ראשו מכתף בנו, והטה את ראשו לצד השני - להשכיב את הראש על כתף היהודי היושב בצמוד אליו מהצד השני. מירווח צר נוצר בין ראשי האב והבן...

באותה עת, בשמיים הכהים הפרושים ממעל, נצנצו פנסי מטוסי ארצות הברית. מפציצים כבדי משקל ורחבי גרם חיפשו את הנקודות המיועדות להפצצה, וגילו רכבת נאצית שועטת על המסילות. עד מהרה לחץ הטייס על הכפתור הנכון, ושיגר פצצה עוצמתית במיוחד לעבר הרכבת. בניסי ניסים החטיאה הפצצה את הרכבת עצמה, ורק רסיס ממנה נשר לתוכה...

הרסיס פער חור בתקרת הקרון בו היה הרב מייזליש, ועבר במירווח הצר שבין ראשו לבין ראש בנו - כן כן, באותו מקום עליו השעין האב את ראשו אך לפני שניה... משם המשיך הרסיס היישר לספסל אליו שכב השומר הנאצי הארור, וברגע אחד פגע בשתי ידיו, מותיר ידיים כרותות למחצה ושותתות דם...

הנאצי התעורר והחל לעזוק מייסורים, משתנק מבכי, צועק בקול, מתייסר עד אין קץ. נס פלאי היה זה, שהרב ניצל בהטיית ראשו לצד השני שניות ספורות קודם לכן, לאור בקשתו המפתיעה של בנו. הציצית המשיכה להגן עליו בשל מסירות נפשו, ונקמה את נקמתה בצורר האכזר שהשחית אותה ברשותו...

כל הנוכחים בקרון, הביטו בנעשה בחרדה משולבת בתדהמה. הן זה לא ייאמן, כיצד הרב שמסר נפשו על הציצית ניצל בכמה שניות, ואילו הרשע שפגע בציצית שילם את המחיר במלואו, עד שנקטעו באחת שתי ידיו שהשחיתו את הבגד היקר. מדהים עד כמה יכולת הציצית להגן ולשמור על מי שהתמסר לה באדיקות, ולנקום את נקמתה במי שהפריע ללבישתה במסירות נפש!

כי גם אחרי שהציצית לא היתה עליו, מסירות נפשו למענה הצילה את חייו, והשיבה לשונאו את גמולו בראשו. הצורר הנאצי האכזר סיים את חייו בייסורים, ולעומתו - הרב השתחרר כעבור ימים בודדים וזכה להקים משפחה וקהילה לתפארת, מכונן חיים חדשים ועשירים ביהדות ובעשייה. ולדורי דורות עוד יהדהד המסר העולה מספורו המטלטל:

ציצית היא שמירה, הגנה, אפוד מגן של ממש. ברוחניות כמו בגשמיות, בכל רגע נתון יש לנו אויבים. היצר הרע מתחדש בכל רגע, טוען טענות, נותן תירוצים, מנסה לדרדר אותנו לתהומות שלא נדע... מראות אסורות, שמיעות לא רצויות, ביטול תורה, לשון הרע שמאוד מגרה לאומרו - היצר אינו בוחל באמצעים...

כנגדו, וכנגד הקמים על בטחונו האישי גם במובן הגשמי, יש לנו אפוד מגן, הציצית היקרה. כמה נאמץ אותה אל ליבנו, נחבקה באהבה ובשמחה, נשמור עליה כשרה ומהודרת, עשויה כוונתה ומושלמת במידתה. נלבש אותה מדי יום בשמחה תוך הכרזה ברורה: ברוך הוא אלוקינו שבראנו לכבודו ונתן לנו הגנה יקרת ערך - את מצוות הציצית!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל ואסתר, ומאיר בן אליהו ומיכל ז"ל

זי"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל ואסתר זצ"ל
ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

769

**ניתן לתרום באשראי
בנדרים פלוס:** כולל ערב
המרכזי גילה, עבור כולל דרכי
חזקיה.

**ניתן לקבל קבלה
להחזר מס סעיף 46**

סיפור לשבת קודש

נסירות נפש שהצילה נפשות

נסיעה מהעיר מונסי שבמדינת ניו יורק לעיר בולטימור שבמדינת מרילנד אינה דבר של מה בכך. בימים כתיקונם היא אורכת בין שלוש וחצי לארבע שעות תמימות, אולם בארצות הברית הגדולה רגילים לנסיעות ארוכות שכאלו. הכבישים המהירים והמישוריים נוחים מאוד לנסיעה, ומלבד זאת סודרו לטובת הנוסעים בדרכים הארוכות אזורי מנוחה אחת לכמה שעות קילומטר. באזורים אלה יכולים הנוסעים לפוש מהנסיעה הארוכה, למלא דלק ברכבם, לערוך קניות באחת מהחנויות, לסעוד באחת המסעדות הממוקמות במתחם ולחלץ את עצמותיהם בטיול ובמשחק בגן הציבורי הנמצא לרוב בסמוך למקום. בשעת צהרים מוקדמת יצאו ר' דוד ומשפחתו, תושבי העיר מונסי, לנסיעה הארוכה בואכה בולטימור. בבולטימור, כמעט כמו במונסי, מתגוררת קהילה חרדית גדולה ומכובדת, ולר' דוד היו בה בני משפחה רבים. עובדה שהובילה אותו ואת משפחתו לנסוע לבולטימור לעיתים קרובות.

באותו הערב אמורה הייתה להתקיים חתונת בת הדודה בבולטימור. ר' דוד ומשפחתו הקדימו ויצאו מביתם כבר בצהרי היום כדי שיספיקו להגיע למעמד החופה, כך יוכלו לשהות זמן סביר בחתונה, ואף לעזוב בשעה מוקדמת יחסית שתאפשר להם להספיק לשוב לביתם שבמונסי לפני חצות הלילה.

בדיעבד התברר כי הייתה זו החלטה נבונה, שכן משום מה הדרכים היו פקוקות יחסית לשעה זו, וכך לאחר כשעתיים וחצי נסיעה, כאשר מכשיר ה'ווז' שברשותם דיווח כי לפניהם עוד שעה וארבעים דקות נסיעה, לא היה מנוס מעצירה באזור המנוחה הקרוב כדי לפוש מטורח הדרך, להחליף כח ולשאוף מעט אוויר צח ומרענן.

מתא המטען נשלף התיק שהוכן בדיוק לשעה זו, תיק שהכיל כריכים עמוסים בכל טוב ובקבוקי שתיה אישיים. אחד הילדים התנדב לחפש ברז מים וכלי לנטילה, ובינתיים התאחזה השעה, משום כך הציע ר' דוד לבני משפחתו שכאשר יטלו ידיהם ויברכו 'המוציא', יכוונו לסיים את סעודתם תוך כדי נסיעה ולברך את ברכת המזון בעודם בדרך.

לאחר נטילת ידיים ואכילת כזית נכנסו בני המשפחה לרכב ור' דוד פתח בנסיעה. כמה דקות לאחר מכן, כאשר סיימו בני המשפחה את ארוחתם וביקשו לברך ברכת המזון, נוכחו לגלות כי שכחו לקחת עמם סידור או ברכון כדי לברך מתוך הכתב. ר' דוד הפציר בהם לחפש בכל מקום אפשרי: בדרך כלל הקפיד שברכבו יהיה סידור, אולם הפעם לא, החיפוש הסתיים בלי למצוא דבר.

ר' דוד ומשפחתו קיבלו על עצמם זה מכבר כחוק כל יעבור להקפיד לברך את ברכת המזון מתוך הכתב, האם הפעם יאלצו לשנות מהנהגתם?! מסתבר שלא! אחד מבני המשפחה נזכר בעצה שהובאה בשם גדולים וצדיקים, שכאשר נקלע אדם למקום שאינו מוצא בו סידור שיוכל לברך מתוכו, ראוי לו שיטרח ויכתוב את כל נוסח ברכת המזון, ולאחר מכן יברך, כדי שלא יפסיד ולו פעם אחת הנהגה חשובה זו.

עצר אפוא ר' דוד בשולי הדרך, שלף מתא הכפפות עטים ודפים,

והילדים הגדולים התנדבו בשמחה לכתוב כל אחד חלק מנוסח הברכה. תוך כמה דקות כבר היה בידם נוסח ברכת המזון כתוב במלואו. הדפים הועברו מיד ליד בזה אחר זה, כשכל אחד מברך את הברכה מתוך הכתב, ולאחר מכן מעביר את הדפים לאחיו, וכן הלאה.

משסיימו כולם לברך, כבר נראתה העיר בולטימור ממרחק, ובני המשפחה חייכו זה אל זה בסיפוק. לא בכל יום מזדמן להם למסור נפש למען הנהגה כה חשובה, לברך ברכת המזון מתוך הכתב דייקא. שעת החופה הלכה וקרבה. ר' דוד השתדל להאיץ את נסיעתו, בגבולות המהירות המותרות. מנגינה עליזה התנגנה ברקע, ולפתע נגדעה האווירה היפה במהלומה עזה מלווה בחבטה אדירה וברעש זוכית מתנפצת.

יושבי הרכב נזקקו לפחות משנייה כדי לקלוט שהם מעורבים בתאונת דרכים רצינית, כזו המכונה 'תאונת שרשרת'. ר' דוד ורעייתו מיהרו להביט לאחור בחרדה, ובחסידי שמים שמחו לראות כי במבט ראשוני כולם בריאים ושלמים. בדרך לא דרך הצליחו לחלץ את עצמם מהרכב, וכאשר עמדו בשולי הכביש שמחו לראות כי אכן באופן ניסי לגמרי כולם יצאו ללא פגע, מלבד הרכב שקיבל כמה מכות פח הגונות. רק אז יכלו להביט סביבם ולהבין את הנס העצום שאירע להם. הייתה זו 'תאונת שרשרת' בה היו מעורבות חמש מכוניות: שתיים שנסעו לפניהם, ושתיים לאחריהם. בדרך הטבע הרכב שלהם היה אמור לספוג את המכה הקשה ביותר, כפי שאכן קרה, אולם באורח בלתי יאמן יושביו יצאו ללא פגע.

אם לא די בכך, הרי שהרכבים שלפניהם ולאחריהם היו נראים הרוסים לחלוטין, בניגוד לרכבם שהיה במצב כשיר לנסיעה.

בין לבין הגיעו למקום כוחות הצלה רבים שחילצו מהרכבים שלפניהם ולאחריהם כעשרה פצועים במצבים שונים. שניים מביניהם הובילו לבית החולים כשהם שרויים במצב קשה מאוד. לר' דוד ובני משפחתו ההמומים לא נותר אלא לפנות לצד הדרך ולומר יחדיו 'מזמור לתודה' על הצלתם הפלאית.

לכולם היה ברור מיד כי זכו לנס גלוי ומופלא זה בזכות התאמצותם הרבה כמה דקות קודם לכן שלא לשנות ממנהגם לברך ברכת המזון בכוונה ומתוך הכתב. אולם לאחר שהתאוששו מהטראומה שעברה עליהם, נזכר ר' דוד בהבטחתו המפורשת של בעל ה'עטרת זקנים' (א"ח קפ"ה א') בשם הקדמונים: 'שכל מי שבירך ברכת המזון בכוונה, אין שולט בו לא אף ולא שצף ולא קצף'.

קיבלתי על עצמי להתחזק בברכת המזון מתוך הכתב

בל"ג בעומר תשפ"א התרחש האסון הנורא, בו נהרגו ארבעים וחמישה יהודים קדושים. בין ההרוגים היה אברך צעיר בשם ר' מנחם זקבך ז"ל.

כל מי שבא לנחם ראה מודעה גדולה בו המשפחה ביקשה בקשה, שבמקום להגיד משניות לעילוי נשמת הנפטר, מתבקשים להתחזק בהנהגה שהנפטר התמיד בה שמונה שנים. ר' מנחם היה מקפיד לברך ברכת המזון מתוך ברכון או סידור. לא היה מצב שהוא בירך ברכת המזון ללא סידור.

מספר אביו של ר' מנחם, שהם נסעו לטיול והוא לא הסכים לאכול לחם כי לא היה לו ברכון. הוא היה בחתונה ולא היה לו ברכון, לכן הוא לא אכל לחם.

כל מי שהגיע לנחם ביקשו ממנו שיתחזק בנקודה הזו של לברך

אמר לו ר' שמואל דוד פרידמן: "אתה כותב את ספר התורה הזה לעילוי נשמת ר' מנחם זקבר..."
פשוט מדהים לראות שהסופר סת"ם בא לנחם את המשפחה, ובאותו בית ששם הוא קיבל את הקבלה לברך ברכת המזון מתוך סידור בלבד, והקבלה הזו גרמה לו לכתוב את ספר התורה בהידור גדול יותר ולכתוב אותו יותר טוב, זה היה בזכות החיזוק שהוא קיבל על עצמו, חיזוק שהוא קיבל מהנפטר רבי מנחם זקבר ז"ל.
הקב"ה סידר בהשגחה נפלאה שהוא יכתוב את ספר התורה לעילוי נשמות אותו אברך שבזכותו הוא זכה להתחזק בברכת המזון, ומזה הוא הגיע לכתב היפה

(מתוך הספר 102 סיפורים ששינו לאנשים את החיים של הרב נקר 0504124438)

ועקר עבודת השם יתברך היא עבודה שבכל (סנהדרין קו, ב ועיי"ש ברש"י)
(תענית ב א). ולכן צריך להשתדל מאד לכוון בפרוש המלות על כל היוצא מפיו, תפלות, ברכות ולמודים. ומצוה גוררת מצוה, שיתעורר מתוך הדברים לעבד את בוראו עבודה שלמה, עבודה תמה, ביראה ואהבה ושמחה רבה, ומתוך כך לא יבוא להיות עובד אלקים דרך עראי כדרך הרבה בורים שבהיותם מברכים או מתפללים או לומדים נותנים בקולם קול עז לגער בשום אדם או לרמוז שום דבר שרצים, ואומרים, אי א'י, ומשחקים. ואם יצירו בדעתם כאלו אומרים בלעז ומדברים לפני המלך בעשיית אלו הגערות והרמיזות, תכסמו בושה וכדי בזיון וקצף. לכן גם לזאת ראוי לשים לב לילך אצל חכם שילמדנו התפלות והברכות בלעז, ולא יבוש ולא יכל למען יוכל לעבד את בוראו עבודה שלמה, כי זה כל האדם. ואף מי שיועד הברכות ודיניהם, לפעמים יסתפק במלי דברכות פסקות כהנה וכהנה. על הכל צריך זהירות וזהירות למשך ידו או לעשות באפן המועיל כדי שלא לכנס בספק נהנה בלא ברכה, חס ושלום. וכל ירא שמים יצא ידי"י הפוסקים במלי דתלו בפלגתא. וטור ידים... אמן (איוב י"ט) שלא לבוא לידי שחחה המצויה, ויציב ציונים לזכר ולברך, ובפרט בברכה אחרונה ממם ששותים קדם הקפה וברכת אשר יצר וכדומה. ועל זה וכזה אנו אומרים אשרי איש שישמע למצוותיו, ותורתו ודברו ישים על לבו:

ויש רבים מעמי הארץ שסוברים שמברכים, אבל ברכתם פסולה מחמת שמדלגים כמה תבות ואותיות, ושנים רעות עושים שנהנים בלא ברכה ומזכירים השם לבטלה. וזה פרי המהירות, אשר היא רעה חולה, שאפילו שיאמר הברכה כלה כדי בזיון וקצף לברך למלך הכבוד ברכה חטופה, אין זה מברך, אלא מנאץ (סנהדרין ב). אשרי איש ירא את ה' יקבל עליו בכל תקף וישתדל ברב עז ותעצומות לברך כל ברכותיו בקול רם אות באות תבה בתבה ברעותא בחדותא דלכא, וזה כל האדם שישתדל בכל תקף לקים כל דבר טוב כאשר יאות, וזה האות אם הוא איש טוב:

ובברכות שאדם יוצא ידי חובתו על ידי ששומע, כגון קדוש והבדלה וברכת מעין שלש וברכת ההלל, צריך זהירות יתרה שתיינה אזהרה בשמירת כל הברכה ולא יאבד אפילו תבה אחת, ואין צריך לומר שלא יהא מדבר ביניהם, שאז אינו יוצא ידי חובתו כלל ונמצא שנשאר בלי קדוש ובלי הבדלה או נהנה בלא ברכה. וכן בחזרת העמידה צריך לעמד על המשמר לשמע כל ברכה וברכה כראוי ולענות אמן כראוי. וגם בזה פשתה המספחת, שרבים מעמי הארץ מדברים זה עם זה בחזרת העמידה, וכמה רעות עושים: א. שמדברים בבית הכנסת, שאסור גדול הוא כמו שנכתב במקומו. ב. שמדברים בחזרת העמידה, שכתב מרן בשלחן ערוך (או"ח סי' קכד, סעי' ז) שעברה היא בידו וגו' וכו', אבל עתה דשו בו רבים ונעשה כחבר ואין מי שימחה בידם. ג. שמאבדים טובה הרבה להיות שומע כעונה ועונה כמברך. וידוע שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (חולין פ"ג, א), ששכר ברכה הוא עשרה זהובים. וכמה יגיעות אדם יגע כדי להרויח עשרה זהובים, ושונים אלו משליכים לאבוד כמה וכמה זהובים בידים מבלי שים לב לכך את יצרם מעט. וזה כלל גדול בתורה, שיהא מחשב שכר מצוה והפסד עברה. ויתחזק לכך את יצרו, וה' יהיה לו לעזרה. ומנהג אנשי מעשה להיות הסדור בידם בשעת החזרה כמו בלחש לשמע אל התפלה:

(פלא יועץ)

ברכת המזון מתוך הכתב, והחיזוק הזה יהיה לעילוי נשמותו. הגיע סופר סת"ם לבית כדי לנחם ולהזהרות עם המשפחה. הוא שמע על ההנהגה שהייתה לנפטר והחליט להתחזק בענין הזה ולברך ברכת המזון רק מתוך ברכון.

בתקופת הקורונה הוא כתב ספר תורה. הוא ניגש לאחד מגדולי הסוחרים, הראה לו את הספר שהוא כתב, אמר לו אותו סוחר: "הספר שלך יפה מאוד, אך יש לך כמה אותיות שהגימורים לא כל כך יפים, אתה צריך לשפר את הגימורים".

הסופר חשב לעצמו, הסוחרים הללו ממומלחים ומחפשים את הכי טוב. חבל שהגימורים שלי לא מספיק יפים. בלית ברירה, הוא מכר את הספר לסופר פשוט במחיר זול.

יום לאחר שקיבל את החיזוק, הוא רצה ללכת לדירת הסופרים, ששם נמצאים כל הסופרים שמחפשים שקט, ושם כותבים. הוא רצה לכתוב ספר תורה חדש, הוא סיפר שהוא היה מאוד רעב. נכנס למאפיית וידניץ וקנה לחמניה. הוא סיפר שהוא נכנס לדירה והתכונן לטול ידיים ואמר לעצמו: רגע, קיבלתי על עצמי קבלה לברך מתוך ברכון. הוא חיפש בדירה, היו שם הרבה חומשים, אך לא מצא ברכון או סידור עם ברכת המזון.

חשב לעצמו, אני רעב, ורצה לאכול, אך קיבלתי על עצמי קבלה, אני צריך לעמוד באותה קבלה, אך מה אעשה שאין פה סידור?

הוא חיטט בכל המקומות, ובסוף מצא ברכת המזון מתוך הקלף שכתב איזשהו סופר סת"ם מומחה שהיה שם בעבר. כנראה שהיה לו זמן פנוי והוא כתב את ברכת המזון מתוך הקלף, כמו שכותבים פיטום הקטורת.

הוא מתחיל לברך, ושם לב שהגימורים של האותיות מאוד יפות. הוא החליט שהוא כותב את היריעה של ספר בראשית לפי הסגנון של האותיות שהוא ראה באותו קלף. התחיל להתאמן ויצא לו גימורים יפהפיים. הוא כתב מספר יריעות, התקשר אליו חבר ואמר לו שמעת שנפטרו עכשיו ארבעים וחמשה יהודים במירון, אז יש יהודי עשיר גדול מארצות הברית ששמו ר' שמואל דוד הכהן פרידמן. הוא חיבר את כל סט "שדה צופים" על השי"ס, הוא קיבל על עצמו לכתוב ארבעים וחמשה ספרי תורה לעילוי נשמות ארבעים וחמשת ההרוגים. כל ספר לעילוי נשמת אחד מההרוגים. הוא רצה שכל הספרים יהיו מהודרים.

אמר לו אותו חבר: "תשלח לו את היריעה שלך, אולי הוא ירצה שתכתוב ספר תורה לעילוי נשמת אחד מההרוגים".

השיב לו הסופר: "לא נראה לי שיש סיכוי, אני נתתי את הכתב שלי לאחד מהסוחרים והוא לא כל כך התלהב".

"מה אכפת לך", אמר החבר, "תשלח, מה יש לך להפסיד".

הסופר השתכנע שאין לו מה להפסיד. שלח את שתי היריעות שהוא כתב עכשיו. ר' שמואל דוד פרידמן בדק את הכתב ומאוד התרשם מהסגנון וביקש ממנו לכתוב ספר תורה עד ל"ג בעומר הבא.

הסופר סת"ם שאל את ר' שמואל דוד פרידמן: "כנגד איזה שם מהרוגי מירון אכתוב את ספר התורה?"

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקין וכדו'. תבורכו מפי עליון!		
לזיכוי הרבים: בית הוראה יחוה דעת - מענה הלכתי 24 שעות, *6730	נא לבקש רחמים על יעקב בן מיכל לרפ"ו!	לע"נ נעימה בת ככב
לרפואה שלימה: התינוקת עדי בת מעין, מיכל בת שמחה, אירן נחמה בת ציונה ודבורה בת אסתר, נדון מיהה בת מרסל מיישה, משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, יחזקאל בן ג'ונג'ל, רות בת בתיה, רחל חיה בת גאולה, שלום בן צפורה, אברהם בן דולת, אהרן בן מרים, אברהם ברוך בן אסתר	מי שיכול ללמוד או להתפלל לע"נ מיכאל בן שרה שהיה אדם ירי"ש ולא השאיר זרע אחריו	לע"נ ככב בת גוהר
נא להתפלל להצלחה בכל העניינים ולפרנסה טובה ליהונתן בן חנה	אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד זרע של קיימא! יחזקאל בן מהין ורעיתו, כרפמיט בת שרה, מנשה בן טובה ורעיתו, הרצל בן כותן ורעיתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעיתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, וירון מנשה בן פנינה ורעיתו. ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעיתו, יוסף חיים בן שרה ורעיתו. יעקב אליהו בן רחל חיה ורעיתו	העלון לע"נ: עזרא בן מזל ואברהם בן רחל
לעילוי נשמת: משה בן מהין, זוהרה בת שמחה עפרה בת יהודית, נפתלי בן רחל, רחמים בן חנוס בשי, יהודה בן יוקטוריה, זבולון זאב בן שפרה, רחמתי גוהר, ברוך בן אסתר, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זוליקה, רותם בן סליה, ככב בת גוהר, נעימה בת ככב, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר, אורלי אוורה בת כותן	נא להתפלל לרפואת רחל בת מסעודה שזקוקה לרחמי שמים מרובים	שדכנית (לבחורים מגיל 30): א-ה-24:00 - 22:30 חל: 03-6766049 שידוכי "חסי שירה" בימים ג', ד' ה' בשעה: 21:00-22:00 058-3297225 שידוכים לשם שמים למזרח הודו לנשים: 053-4163681 ולגברים: 053-4110655 ניתן לפרסם טפרים בתוכנית אצטר החכמה ועוד c9595@okmail.co.il
העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברוח ולזווג הגון ליוסף בן שולה	נא להתפלל לזווג הגון: איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, משה נחמן בן אורנית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, שרה בת לאה, משה בן רשל, יוחאי בן רשל, לאה בת רחל, רבקה בת רחל, בתיה בת רחל, סיוון בת רחל, מרים חדוה בת רחל חיה, נחמה בת שבע בת רחל חיה	מוהל מוסמך לשם שמים (בחנים) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסמך לשם שמים, תלמידו של הרב אורי: 058-3207037. אברך מוהל מוסמך לשם שמים 052-7646963.

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולה ז"ל

פרשת שלח לך - "יהודי עם 'עמוד שידרה'"

יאמרו הבריות". אם הוא סבור, למשל, שדעה מסוימת היא שגויה, או שנוהל מסויים הינו פסול, הוא צריך להישאר איתן בדעתו, למרות שהאנשים בסביבתו לא חושבים כך. אתה יודע מה טוב בשבילך. מה נחוץ לך, מה כדאי לך. מה אתה צריך. החלטת על דרכך. אבל לפתע נשמעת הפקודה של "דעת הקהל" – ואתה נמס, מתמוסס, נמוג ואינך... איפה האישי, איפה הרצון, איפה חוט השדרה? להלן מעשייה עממית אשר תבהיר לנו דברים אלו היטב. לפני שנים רבות, בחור אחד כפרי, תמים וטוב, נשא לו לאישה – בשעה טובה ומוצלחת – כפרייה אחת תמימה וטובה. שבוע אחרי החתונה חפצו החתן והכלה הצעירים לצאת לביקור בבית ההורים. הדרך מבינת לבית ההורים היתה די ארוכה, ולכן החליטו להיעזר בחמור שלהם. בתחילה ישבה האישה על החמור והבעל משך את שניהם. הביטו בהם עובדי אורח, החמיצו פנים, והתחילו להעיר הערות – "תראו, מיד בהתחלה היא כבר עושה לו בית ספר... הוא סוחב כמו חמור והיא יושבת לה כמו מלכה...". הבעל שמע את ההערות והדברים החלו לכרסם בליבו. הוא ביקש מאישתו, שהם יחליפו תפקידים, הוא ישב על החמור והיא תסחוב אותו. האישה הסכימה, והם התחלפו. לא עברו מספר דקות ומבטים נזעמים הופנו לעברם. הוא יושב על החמור כמו איזה אפנדי, והכלה הצעירה צריכה למשוך אותו!! מה, היא שיפחה חרופה!! שיתבייש לו! שמע זאת הבעל ונכנסו הדברים לליבו. הוא ביקש מאישתו, שתעלה גם היא על החמור. ישבו שניהם על החמור והחמיאו לעצמם על שהצליחו לצאת ידי כולם ולרצות את כולם. פתאום, הם שמו לב, שאנשים מנופפים לעומתם בכעס. "אתם לא מתביישים!!" צעק עובר אורח אחד נזעם. השני הכריז "נו, נז, צער בעלי חיים!". בהתחלה הם לא הבינו, החתן והכלה, מה הם עושים לא בסדר, עד שהתברר להם, שדעת הקהל סביבם ממש נזעקת מול סיבולו של החמור האומלל, ששני אנשים לא רזים במיוחד יושבים עליו והוא צריך לסחוב את שניהם! כאשר קלט הבעל את פשר התלונה נגדם, ירד מיד מהחמור וביקש גם מאישתו לרדת. הרימו שניהם את החמור וסחבו אותו על גבם. לא פלא, שמהר מאוד החלו עובדי אורח לגחך ולהפטיר, "ראו, ממש שלושה חמורים...". מוסר השכל: לא משנה מה תעשה, תמיד יהיו כאלה שיהיה להם מה להגיד. יתרה מזאת, אם אתה מנסה יותר מדי לרצות אחרים, יש לך סיכויים גדולים לצאת מגוחך... ייתכן שמדברים עליך מאחורי הגב ואולי גם מול הפנים. ועל אף זאת, אל לך להישבר... תחייה עם האמת הפנימית של עצמך ואל תכיר כלל בהשפעות הסביבה ודעת הקהל, כי שלימות האדם מותנית בהכרת עצמו. חבית חסונה אינה זקוקה לחישוקים. אם האישיות בנויה, מעוצבת, אינה זקוקה לשבחי הסביבה. אם האמת איתי, אם עסוק אני בהשלמת עצמיותי, בבנייני האישי – מבטי מופנה פנימה ולא החוצה. אני שלם עם עצמי ואיני זקוק לאישור מסביבתי. מספרים על האדמו"ר מסאטמר שצעד ביום שבת ברחובה של לונדון זמן קצר לאחר תום מלחמת העולם השנייה בליווי שמשו, בדרך לבית הכנסת ושטריימל לראשו. מחזה, שבאותם הימים טרם היה נפוץ בלונדון. שמשו של הרבי הבחין במבטים העוינים הננעצים בהם מצד עוברים ושבים בריטים, ולחש באוזני הרב: "רבי! מסתכלים עלינו!". תשובת הרבי הייתה קצרה וחדה: "אולי עליך מסתכלים, עלי לא!". תשובת מחץ המלמדת על חוסן נפשי שאין לו שום חיבור עם המושג המפחיד – "מה יאמרו". וכבר מקובלים אנו מן הספרים הקדושים ומן הניסיון, שמי שהמציאות של "אין עוד מלבדו" שולטת בכל נימי נפשו בלא

על הפסוק בפרשתנו "ויקרא משה ליהושע וגו' (במדבר יג, טז)" כתבו המפרשים כי לפני שליחות המרגלים, קרא משה ליהושע בן נון "יהושע" והתפלל עליו שה' יצילו מעצת המרגלים. תרגום יונתן על הפסוק אומר, שכאשר ראה משה את ענוותנותו של יהושע, הוסיף את האות י' לשמו והתפלל עליו. מה קשורה הענווה של יהושע לעניין זה? הסביר האדמו"ר מגור, בעל ה"אמרי אמת" כי טבעו של עניו הוא שלא להיות תקיף בדעתו ותמיד מבטל הוא את דעתו מפני דעת הזולת. המרגלים הרי היו נשיאי שבטים ואנשי שם ומשה חשש שמא יבטל יהושע את דעתו מפני דעתם לגדול ענוותנותו. לכן התפלל עליו שה' יתן לו כוח לעמוד על שלו ולא לוותר. לא פשוט היה להתנגד לעצתם של המרגלים, שהיו אנשים גדולים וחכמים, ולכן היו זקוקים ליהושע וכלב לתפילות מיוחדות כדי להצליח לעמוד על דעתם ולא לזוז מהאמת. הנה זה ידוע כי ללחץ החברתי יש השפעה גדולה על האדם. כל אחד רוצה להיות מקובל ואהוד בחברה, ולכן נוטה לישר קו עם הדעות שבסביבתו ולהסכים עם הערכים שחבריו אוהזים בהם. אף אחד לא רוצה להיות חריג ומוזר. אנשים רבים נדחפו לעשות מעשים שלא באמת רצו, שהרגישו שהם לא בסדר, רק בגלל שחבריהם לחצו עליהם לעשות זאת. צריך אופי חזק כדי לעמוד על שלך, לשחות נגד הזרם ולהבהיר שעם כל הכבוד לחברים – האמת והצדק חשובים יותר ולא תוותר עליהם רק בגלל לחץ חברתי. אדם שינהג בצורה זאת, מי שרוצה תמיד למצוא חן ולרצות את האחרים – רק יזכה בזלזול מצדם. מסופר על כמה חברים אשר ישבו עם בסירה ושטו על פני הכנרת. תוך כדי שיחה, פנו לאחד מהם ואמרו לו: "מוישה, אתה – אין לך אופי!". נעלב מוישה והכריז: "בטח שיש לי אופי!". אמרו לו החברים: "תוכיח! אם יש לך אופי – בוא נראה אותך זורק את הטלפון שלך למים!". מיד הוציא מוישה את הטלפון מכיסו והשליך אותו לכנרת. החברים: "אתה רואה? אין לך אופי! מי זורק את הטלפון שלו למים רק בגלל שהחברים שלו אמרו לו!!!"

תורת היהדות גורסת, כי כשם שאדם מסוגל להיות "בעל בית" על עצמו ולהגיד "לא" ליצוריו ולדחפיו, באותה מידה הוא מסוגל להתייבב בעוז מול נחשולים של עדריהם אנושיות. גם אם רבים מתנגדים לאמת הפנימית שלו, הוא יכול להתעלות מעל "כולם" לנהוג לפי צו מצפוני. בנידון זה למדים בעלי המוסר לקח מהלכה אחת שנאמרה אודות בעלי חיים, וממנה ניתן להקיש בקל וחומר ביחס לאדם. בהלכות טריפות נפסק להלכה שאם עוף או בהמה הושלכו מגובה, הרי הם בחשש טריפות משום "נפולה". ההלכה חוששת שמא הפלתם מהגובה גרמה לפגימה באיבריהם הפנימיים ועל ידי זה הבהמה או העוף נטרפו. אולם ההלכה קובעת שישנן צורות בדיקה מסויימות שעל ידן ניתן לוודא שבעל החיים לא נטרף. אחת מן הבדיקות הללו היא (חולין נא:) שאם עוף נפל מגובה, ולמרות זאת הוא מצליח לשחות במים, השחייה בנהר מצביעה על כך שהעוף, האווז או הברווז, לא נפגע במאומה ואין בו חשש טריפות. אולם ההלכה מסייגת את דבריה כאשר קבעה, שבמה דברים אמורים: אם העוף שוחה נגד הזרם, אולם אם הוא שט עם הזרם אין בכך שום ראייה לבריאותו. גם עוף פגוע וטרף, ואפילו בול עץ, עשוי לנוע עם הזרם, ואין בכך הוכחה שיש בו שמץ חיות. ומכאן ניתן ללמוד קל וחומר לאדם, שחיותו נבחנת ביכולתו לשחות נגד הזרם, בעוד שזרימה עם הזרם אין בה כדי ללמד על כושרו וכשירותו של האדם, שמלכתחילה נוצר להיות עצמאי ובלתי תלוי. אשר על כן, דעת תורה היא שהאדם נדרש להיות עצמאי, לבל יירתע מפני "מה

שיור לפחד כלשהו – האיום נסוג לאחור. דוגמאות אין ספור יש לאמת זו והיא בהחלט תלוייה בכל אדם ואדם ובחוזק אמונתו. עומד אדם בתור לרופא. השעה מתאחרת, צריך להתפלל מנחה. עוד מעט יהיה מאוחר. אבל – כאן, לעיני "כולם"? לא, לא נעים... למה לא? ממי אתה מתבייש, מפני מה אתה נרתע? האם זו בושה, האם זו עבירה? הרי אתה רוצה לעשות דבר שהוא חשוב, אמיתי, קדוש, נחוץ. מדוע אתה נרתע מפני מבטו של אדם שאינך מכיר ואינך מעריכו, ודעתך אינה כדעתו? ואם הם שניים, מאה או אלף – האם זה משנה? למה להמציא תרגילים לפיתוח האישיות – הרי הם זמינים כל כך: עשה מה שאתה חושב לנכון, היה אתה – עצמך! כבר לפני כחמש מאות שנה חובר ה"שולחן ערוך", ספר היסוד, המדריך את היהודי בכל רגע מחייו. ובסעיף הראשון, בעמוד הראשון, מופיעה ההדרכה "ואל יבוש מפני המלעגים עליו בעבודת ה'". אין לך במה ליבוש, אין לך ממי להתפעל. אתה בונה את אישיותך, בונה את עולמך, מטעין עצמך במטען חשוב, נפלא, נצחי, רב ערך.

בספר "אמונה שלמה" כתב כי כל יהודי צריך לדעת שהוא שייך לעם הנבחר, ככתוב: "וְעַתָּה אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמָעוּ בְּקוֹלִי וְשָׁמַרְתֶּם אֶת בְּרִיתִי וְהִיָּיתֶם לִי סֵגֻלָּה מִכָּל הָעַמִּים..." (שמות פרק יט פסוק ה), וככתוב: "בְּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם" (דברים פרק יד פסוק א). יהודי צריך לדעת שהוא בן של מלך ולהתנהג בהתאם. מסופר על איכר, איש אדמה, שהיה עובד בשדהו עבודה מפרכת. כל מעייניו היו סביב טיפוח השדה ולא היה לו קשר עם התושבים. יום אחד החליט לנסוע לעיר הסמוכה. הוא ניגש לתחנת הרכבת וביקש כרטיס. מוכר הכרטיסים הסביר לו שברכבת ישנן שתי מחלקות: מחלקה לאנשים פשוטים ששם הצפיפות רבה, והמחלקה השנייה היא מפוארת ומיועדת לאנשים מכובדים, ששם כרטיס עולה בהתאם ויש דיילים ומשרתים במהלך הנסיעה. חשב האיכר איזה כרטיס לקנות ולבסוף החליט: "מגיע לי שהפעם אסע עם המכובדים ואקבל שירות טוב במהלך כל הנסיעה" ולכן קנה את הכרטיס היקר יותר. הביט האיכר סביבו והבחין בשתי קבוצות של אנשים המחכים לרכבת קבוצה של מכובדים וקבוצה של האנשים הפשוטים, האיכרים מסביבתו. התיישב האיכר עם חבריו האיכרים, וכשהגיעה הרכבת, האיכרים הפשוטים רצו לעברה, צעקו ודחפו אחד את השני והיו מביניהם שניסו להיכנס ולנסוע ברכבת ללא תשלום. אף אותו איכר שהיה עמהם נדחף כמוהם וישב עימם, וכך ישבו והמשיכו לצעוק בקולי קולות ולהתנהג בגסות, שתו בירה ופיצחו גרעינים. לפתע, הבחינו בסדרן שהיה מבקר הכרטיסים מתקרב לעברם. כשראו אותו מיד קפצו כולם ממקומותיהם והתחבאו ממנו. חלקם התחבאו מאחורי התיקים, חלקם ברחו לשירותים וחלקם הסתתרו מתחת למושב. כשראה אותו איכר את מעשיהם עשה בדיוק כמותם והתחבא מתחת למושב. כשעבר מבקר הכרטיסים הבחין ברגליו של האיכר שבצבצו. הוא משך את רגליו וקרא לעברו: "גנב, גנב, אתה לא מתבייש לנסוע בלי לשלם?". מיד השיב האיכר למבקר: "אני קניתי כרטיס" והושיט אותו למבקר. כשראה המבקר את כרטיסו גיחך והתפלא על מעשיו ואמר לו: "יש לך כרטיס כזה יקר, אתה שייך למחלקה של המכובדים! מחכים לך משרתים שונים שאמורים לשרת אותך במהלך הנסיעה. אם כן, מה לך במקום הזה, מה אתה מסתובב עם השתיינים האלה, למה אתה יושב מתחת למושב בזמן שאתה יכול לשבת במושב נוחים ובמקום מרווח ומכובד?!" ועל כך מתרעם הקדוש ברוך הוא ואומר לעמו: "אתם, העם הנבחר, בנים אתם לה' אלוהיכם! ואם כך מה תחפשו בחברת הגויים, מדוע אתם מחפשים ללמוד ממעשיהם? אתם זכיתם לקבל את התורה הקדושה שכוללת את כל הטובות שבעולם. אמנם, פעמים רבות אנחנו נקלעים למצבים שבהם אנחנו מתביישים ביהדותנו, או לפחות מנסים להצניע אותה ככל האפשר. צריך עמוד שידרה חזק כדי שלא להתקפל, לא להיכנע לחץ החברתי והסביבתי (שהוא על פי רוב מדומה), לעמוד על העקרונות שלנו ולעשות את מה שצריך לעשות.

אחד הדברים הקשים ביותר לער שמתחזק ובכלל למי שמתקרב לתורה ולמצוות, הוא לקיים את המצוות בפרהסיא. קיבלת על עצמך לברך, אבל אתה מתבייש ליד החברה. אם אתה הולך עם כיפה, מיד שואלים אותך: "מישהו מת במשפחה?... אדם צריך להתחזק ולהתמודד עם הפחד מהחברה ולומר להם: 'כן, מת יצר הרע'!". המעשה הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. מעשה במנהל חילונות שהתעוררו בקרב רשפי תשובה והחל לחזור בתשובה ולהיות יהודי כשר. קם בבוקר, הניח תפילין בבית, התפלל ובירך על כל דבר לפני ואחרי שאכל והלך לבנק כהרגלו. תוך כדי שהוא יושב על כסאו המרופד והפקידים מגישים לו כוס קפה ועוגה כדרכם בכל יום, לפתע נקלע האיש למבוכה. מצד אחד איננו יכול לטעום מאומה ללא ברכה, ומצד שני אינו חבוש כיפה בראשו, ואיך יברך? ואף אם יחבוש כובע ויברך, יהתלו בו "מה?! נהיית דתי?!", אך גם להימנע מלשתות ולאכול לא רצה... בעוד שהוא מנסה להרגיז את יצרו הטוב על יצרו הרע, נכנס לבנק, העשיר הגדול שבעיר ובידו שקית מלאה מטבעות זהב. לפתע נקרעה השקית וכל המטבעות התפזרו. תיכף צעק העשיר "לנעול מיד את הדלתות!" השתטח על הרצפה והחל באיסוף המטבעות. הגביר הנכבד זחל לכל פינה, תחת השולחנות והספסלים ואסף במרץ כל מטבע ומטבע תוך כדי שהזחיר את הנוכחים "שאף אחד לא יעז להרים את המטבעות". הוא לא חס על בגדיו היקרים שהתאבקו והתקמטו ולא על ביטול כבודו ומעמדו. גם הפקידים לא צחקו ממנו כלל, אלא אדברה הצטערו על מה שאירע לו וקיוו שימצא את הכל. מנהל הבנק ישב במשרדו והתבונן בכל המחזה הנגלה לעיניו. הררר האיש בליבו, מדוע לא צוחקים מהעשיר המוכן לבזות כל כך את עצמו בשביל כסף...? היות שבעיניהם יש ערך גדול לכסף, ומה עוד שמדובר במטבעות זהב, לכן כולם מבינים שאין כל סיבה להתבייש. ואני, שרואה לברך את ה' יתברך, וכי זה פחות ממטבעות זהב?! אם כן מדוע אתבייש? הוציא המנהל כיפה מהכיס, הניחה ובירך בקול רם על העוגה!...! אומר הגאון רבי בן ציון אבא שאול: "אם אדם נקלע למצב שקשה לו לקיים איזו מצווה או להישמר מאיסור מסוים מחמת הלעג שילעגו ממנו ושיחשבוהו לבורד בדעותיו ובהליכותיו, יוכל להתגבר על זה כאשר יחשוב בליבו על ערך המצוות. בני אדם מוכנים להתבזות עבור כסף תוך התעלמות מוחלטת מדעת הרואים, קל וחומר כשנא לעסוק בתורה ובמצוות שהם טובים ויקרים מכסף וזהב, שוודאי לא יחוש מפני המלעגים עליו!" (אפריון שלמה"). הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. כבר לפני כחמש מאות שנה חובר ה"שולחן ערוך", ספר היסוד, המדריך את היהודי בכל רגע מחייו. ובסעיף הראשון, בעמוד הראשון, מופיעה ההדרכה מהרמ"א: "ואל יבוש מפני המלעגים עליו בעבודת ה'". אין לך במה ליבוש, אין ממי להתפעל. אתה בונה את אישיותך, בונה את עולמך, מטעין עצמך במטען חשוב, נפלא, נצחי, רב ערך. והיה הסבא מנובהרדוק זצ"ל אומר: משולים אנו לתרגולים הקשורים למוט הגדר בחבל ארוך, שמאפשר להם לשוטט בחצר ולנקר זירעונים כרצונם. מתפארים התרגולים בנפשם: אשרינו בני חורין אנו. אך ינסו לצאת מן החצר, ימתחו את החבל, ויבלמו! כך סבורים אנו, שנמנים אנו בכלל אלו שליבם ברשותם. עובדה: אנו קמנו כאריות לקרוא קריאת שמע – אבל כשניסע ברכבת ויגיע זמן התפילה, הן נפול ימינה ושמאלה, לראות איך יקבל הקהל את עמידתנו. מי הם ומה הם, למי חשובה דעתם! וכשנתפלל והמבקר יעבור לבקש כרטיסים, על פי החוק מותר לנו להתעלם ממנו, שישב לאחר תפילתנו. אבל אנו נמהר לפשפש בכיסנו ולהציג את הכרטיס. והתברר, שהחבל הקושר אותנו לחולשותינו די קצר... שח רבי שבת סלביטצקי שליט"א: לפני כמה שנים טסתי לארצות הברית, ובדרכי לניו יורק עצרתי בהולנד. בשדה בתעופה באמסטרדם תרתי אחר פנים יהודיות בשביל להציע ליהודים להניח תפילין. לאחר כמה דקות ראיתי בחורצ"ק עם תרמיל על גבו שתוי פניו החשידוהו כיהודי... בשביל לברר האם אכן הזיהוי שלי היה מוצדק, פניתי אליו בעברית ושאלתי האם הוא רוצה להניח תפילין. הוא השיב לי בקול תמה: "כאן, מול

הבה ונראה מהסיפור שלפנינו, המוביל אותנו לתובנה, כי לכול אדם יש כוחות ותעצומות נפש כה חזקים לעמוד מול קבל עם ועולם ולומר ללא מורא – האם מוכן אני בעוז רוח לבעוט בכל המוסכמות של החברה האלילית שמסביב, כדי לדבוק באמונת האמת...

מספר הרב יגאל נוי שליט"א: היה זה לפני כארבעה חודשים בשעת ערב שגרתית. אני מקבל טלפון מאישה יקרה, הילה שמה, ושאלה הלכתית בפיה. תוך כדי הצגת השאלה סיפרה, כבדרך אגב, כי כבר יומיים שלמים שהיא נמצאת בצום ובתענית ולא הכניסה דבר לפיה. קטעתי את שיחתה ושאלתי אותה לפשר העניין: "סליחה, גברת! מדוע אישה כמוך מתענה וצמה יומיים שלמים?" בקול מרוסק היא סיפרה כי אימה היקרה חלתה לאחרונה במחלה הנוראה. כל בני המשפחה לקחו זאת קשה מאוד, וכעת היא מנסה לקרוע שערי שמיים ולעשות מעשים שיעבירו את רוע הגזרה, והיא משקיעה בעיקר בעריכת צומות כדי לעורר רפואה לאימה. שמעתי את דבריה ואמרתי לה: "אין ספק שצום הוא דבר גדול, אך כשהקדוש ברוך הוא שולח לאדם ייסורים, הוא מנסה לרמוז לו שיתקן דבר מסוים שהוא לקוי בו, ושיתקרב אליו, ולא כדי שיתענה ויצטער, חלילה. ה' הוא האבא הכי רחמן בעולם, ורוצה רק את טובתנו ולא את צערנו. אפילו ביום כיפור, שבו ציונו ה' יתברך לצום יום שלם מהתורה, חמל ה' עלינו עד מאוד וביקש מאיתנו לאכול יום לפני כן, כדי שיהיה לנו כח לסבול את הצום". נתתי לדברים להדהד, והמשכתי: "ולא רק זה, אלא שעל ידי הצום נחשב לנו כאילו התענינו בתשיעי ובעשירי. לכן גם כעת, אין לה' רצון שתעני את גופך, אלא חפץ הוא שתמסרי את נפשך למענו, ואם יש צורך בתיקון מיוחד, תתקני, וכאשר תעשי זאת, ודאי שהוא יושיע אותך". תוך כדי השיחה, נזכרתי כי אחיה – שאותו אני מכיר זה עידן ועידנים – סיפר לי בעבר שאחותו אינה מכסה את ראשה כבנות ישראל הנשואות והצנועות, כי הדבר קשה לה עד מאוד. פניתי אליה ושאלתי לתומי: "אמרי נא לי בבקשה: האם את מכסה את הראש בכיסוי ראש כמו שאישה נשואה מצווה ללכת?". "לא", היא השיבה מיד. "נו, אז זו ההזדמנות שלך לעשות מסירות נפש עצומה לפני ה', ולקרוע שערי שמיים! קבלי על עצמך לכסות את ראשך בכיסוי מלא, שבאמת הוא אחד הדברים הקשים ביותר לחלק מן הנשים, וכנראה בעבורך זהו מעשה מעל הטבע. ובוודאי גם ה' יעשה לך מעשה מעל הטבע ויושיע את אימך". גברת הילה שתקה כמה דגעים, אך לאחר שניות ספורות זעקה: "הרב! אין מצב! אני מוכנה לעשות ה-כ-ו-ל! לתרום ים של כסף לצדקה, להתענות, מה שתגידו, אך לכיסוי ראש איני מסוגלת, זה קשה לי מדי!". מיד הבנתי כי דווקא בגלל הקושי הגדול שיש לה בכך, כנראה כאן ה' רוצה את מסירות נפשה ומטמין לה את הישועה. "אני מבין את הקושי שיש בכך, ובפרט את הבושה מחברה כמו שלך, בעשיית צעד גדול שכזה. את ודאי בטוחה שכשתגיעי לעבודה או למשפחה כשראשך מכוסה במטפחת, הדבר יגרום לך אי נעימות משועתת ובושה ענקית... אך לא תמיד זה מתרחש כך במציאות... תהיי בטוחה כי אם תמסרי את נפשך לה", אף הוא יעשה למענך!". "בבקשה, הרב!" היא התחננה: "תנו לי משהו אחר לעשות, אני פשוט לא מסוגלת! כבד עליי מדי!" לא ויתרתי, אפילו שהוגשתי נודניק: "אדרבה, 'לפוס צערא - אגרא', לפי הצער הרב שיש לך במצווה, כך גודל השכר והישועה. יש לך פה הזדמנות נדירה למסור משהו גדול לכבוד בורא עולם, וה' יתברך לא נשאר חייב, והלוואי ירפא את אימך". גם בעלה הצטרף לשיחה, והסביר לי שוב, מנקודת מבטו, את הקושי שלה. מה אני יכול לעשות? וכי אני זה שיכול להתיר דבר שההלכה מחייבת? איננו בעלים על התורה! כאשר ראיתי את הקושי העצום שיש להם, ביקשתי שישמיעו אותי ברמקול, וסיפרתי על מקרה נוסף שאירע לי אישית, בתקווה לנסות לשנות את דעתם: היה זה לפני שנתיים. בוקר אחד אני מתעורר כהרגלי, אלא שלמרבה התדהמה אני מגלה שבעין ימיני אני רואה מטושטש, וכי הראייה שלי נחלשה. שטפתי את עיני היטב, מצפה שהטושטש יחלוף, אך מרגע לרגע חשתי שהוא רק הולך ומתגבר ואף עובר לעין השמאלית.

כל האנשים!?! ניסיתי לומר שאפשר לעשות זאת במקום צדדי יותר, אך הוא עמד בסירובו והלך לו. התיישבתי ולמדתי משהו, אך כעבור זמן חשתי לפתע ביד האוחזת בכתפי. הרמתי את עיניי לראות במי מדובר והנה אני רואה את התרמילאי ההוא על ידי והוא מבקש בקול המביע דחיפות: "כבוד הרב, אני צריך את התפילין, תן לי אותן". מסרתי בידי את התפילין ועקבתי במבטי אחריו. הוא הלך למרכז האולם, שם ראיתי קבוצת מוסלמים שהתכנסה לתפילה, הוא נעמד מולם, הניח תפילין וקרא בקול: "שמע ישראל, ה' אלוהינו ה' אחד". חלק מן הקהל שנכח במקום הרים גבה, היו שהתעלמו והיו גם כמה שמחאו כפיים. הוא חזר כעבור כמה רגעים ואמר לי: "תקשיב, כשראיתי את המוסלמים האלה פורסים שטיחים במרכז הטרמינל ומשתחוים, פתאום חשתי בוושה שרגע קודם אני התביישתי בדת שלי ודחיתי אותך בשתי ידיים. אני, שאבות אבותי מסרו נפשם על מצוות התפילין במשך דורות רבים, אינני מעז להניח תפילין מול כמה גויים מוסלמים הגאים בדתם? מיד הלכתי לחפש אותך והלכתי לקרוא קריאת שמע מולם!..." לכאורה, הלכה זו של הרמ"א, שלא להתבייש מפני המלעיגים עליו בעבודת ה', היא הלכה תמוהה: כיצד אפשר לומר לאדם "אל תתבייש", והרי הוא כן מתבייש? אפשר היה לומר לאדם: אף על פי שאתה מתבייש, צריך אתה לעשות מה שהתורה מצווה. אבל איך אפשר לצוות עליו שלא יתבייש? הוא הרי מתבייש. זו המציאות. מלגלים עליו, צוחקים עליו? תירוץ נפלא מוסרים משמו של הגאון רבי דוד סולוביצ'יק זצ"ל: יהודי אחד התקשה לישון בלילה. הוא יצא למרפסת לשאוף אוויר, והנה הוא רואה שני אנשים רצים, בדרך הם פותחים איזה פח אשפה, מרוקנים לתוכו שק ומיד ממשיכים לברוח. לא חולפות דקות ספורות, והנה שוטרים רודפים אחריהם. מעניין מה הם זרקו לתוך הפח? בלילה, הרי אי אפשר לראות. הוא ממתין עד שיש קצת אור, יורד למטה, פותח את הפח, והנה הוא מבחין בתוכו בדולרים. עכשיו הוא יודע שהם השליכו לתוך הפח דולרים. הוא מתחיל לחטט בין ערמות הזבל, והנה הוא מוצא חפיסות של דולרים קשורים בגומייה. הוא ממשיך לחטט והנה עוד חפיסות נוספות. כך הוא שולף מהאשפה עוד ועוד חפיסות של דולרים. אנשים כבר מתחילים לעבור ליד הפח, בדרך לעבודה, והם רואים מישהו מחטט עמוק בתוך הפח. הוא שומע אחד אומר לשני: "וודאי זה איזה משוגע... מחטט בפח האשפה..." עוד אנשים עוברים שם, והוא שומע אותם מדברים: "רחמנות. רחמים על האדם הזה. אדם לא שפוי..." הוא שומע את כל הדיבורים הללו וממשיך לחטט. האם הוא מתבייש מהם? הוא צוחק עליהם! שיגידו מה שיגידו, בכל דקה הוא שולף עוד מאה דולר. הוא גורף הון, מה איכפת לו שייאמרו שהוא חסר דעה, שוטה, או כל שם גנאי אחר. הוא יודע שבכל דקה הוא מתעשר עוד ועוד. כן, "ואל יבוש מפני המלעיגים עליו בעבודת ה'", כי הוא גורף כאן הון. ואדרבה, מכיוון שמביישים אותו, שבביל זה לבד שכרו כה רב. לכן, אל יתבייש, כי אין לו על מה להתבייש. הוא מרוויח מיליונים! ("יחי ראובן" - דברים).

בעולם כיום נושבות רוחות רעות, רוחות זרות, המנסות להסיט את היהודי מדרכו הישרה, מזקיפות הקומה שלו. רוחות פרצים של אידיאלים מעורטלים מתוכן ממשי – כרוח שאין בה ממש. אם האדם לא יקדש עצמו – הוא עלול לנטות לכל רוח מצוייה, להיטלטל לכל עבר כקנה רצוף חסר חוט שידרה. התבוננות בעמוד העשן המיתמר במקדש, ששום רוח בעולם אינה מצליחה להסיט אותו, מלמדת אותנו מוסר: היהודי, בן לעם קדוש. אל לו להיסחף אחר רוחות זרות. עליו לעמוד יציב, וגאה ביהדותו ובתורתו. על האדם לחיות אם כן את מה שהוא באמת! להביא לידי ביטוי את עצמו, עצמיותו, להוציא מהכוח אל הפועל את הפנימיות שלו ולשמוח בזה, כי זה הדבר שביא אותו למקום גדול ונשגב יותר. וכבר אמר אחד מהחכמים, שאדם בפעולותיו נפעל לא לפי מה שהוא באמת, ומדוע? "כי אתה לא מה שאתה חושב שאתה. אתה לא מה שאחרים חושבים שאתה. אתה מה שאתה חושב שאתה". (כדאי לקרוא זאת שוב... ולהפנים!).

ובעזרת ה', ייעשה להם נס. למחרת לקחו את איציק, שכני לחדר, לטיפול המדובר. כאשר הגיעו לחדרו של הדוקטור, הוא ערך בדיקה שגרתית בעין ימין ולאחר מכן בירד: "באיזו עין מדובר?". "עין ימין", ענו שניהם. "אני מתנצל", אומר הדוקטור, "אך לדעתי אתם טועים ומדובר בעין השמאלית". כאן התערבה האישה: "סליחה, אדוני הרופא, בעלי סובל תקופה ארוכה מהעין הזאת, ודווקא זאת. ללא שום ספק. הנה כל המסמכים הרפואיים המעידים על כך". הרופא עיין במסמכים ולאחר מכן בדק גם את העין השמאלית והודיע: "איני מבצע הזרקת אלכוהול בעין שהיא כמעט בריאה!". כמעט בריאה!!! דמעות של התרגשות מן הישועה זלגו מעיניהם, והם רצו אליי למחלקה לספר לי על השינוי המפעים: "אין ספק שההחלטה האמיצה שה' זיכני להחליט, הוסיפה לזכויות בעבור הנס הבלתי ייאמן", לחשה האישה ברטט. הסכמתי איתה. בוודאי. הנה, בני הזוג זכו להקריב לפני ה' קורבן, והוא שלח להם ישועה עצומה וגלויה! סיימתי לספר את המעשה להילה ולבעלה. והנה - תשמעו איזה עם ישראל קדוש ויקר יש לה' בעולמו - בקול שבור ובוכה היא אומרת: "אני מוכנה למסור נפש, ולכסות את ראשי לכבוד ה' יתברך, בתפילה שהוא יעשה את הבלתי ייאמן ויושיע את אימי מהמחלה". מלמלתי חזק אמנן. לאחר שבועיים אני מקבל טלפון מגברת הילה: "הרב, ה' עשה לנו נס! נס!" היא צעקה בהיסטריה. "מה קרה?" שאלתי. "בעת יצאנו עם אימי מבדיקות בבית החולים, שהראו כי אין זכר למחלה והיא נעלמה כליל. אני מתקשרת אליך לפני כולם, כי אני בטוחה שהקבלה שלי הוסיפה המון זכויות..." היא בכתה וצחקה יחד. צמרמורת עברה בכל גופי! והיא המשיכה: "אני מבקשת שתפרסמו זאת, כדי שכולם ידעו כמה כח יש לכל אחד ואחת! ה' זיכה אותי לוותר על הדבר הכי יקר לי, וזיכתי באמא חדשה, אמא בריאה! כעת אני גאה ללכת בכיסוי ראש, מרגישה בת מלך, העושה נחת למלך מלכי המלכים כשהכתר לראשי..."!

מבוהל ומפוחד הגעתי לבית החולים, שם בדקו אותי רופאים שונים ומשונים, ולאחר שלא מצאו את שורש הבעיה, הוחלט לאשפז אותי בבית החולים. במיטה לידי שכב יהודי יקר ושמו איציק, ששיתף אותי בבעייתו: "בוקר אחד אני מתעורר ורואה שחור בעין ימין. אני רץ בבהלה לבית החולים, שם הודיעו לי כי עין ימין לעולם לא תחזור לתפקד! הייתי המום!" הוא מספר. לאחר שהשתתפתי בצערו, שאלתי אותו: "אם כן, מדוע הינך מאושפז?" הוא החל להסביר שאומנם העין אינה מתפקדת, אך היא מסבה לו כאבי תופת שאינם מרפים ממנו, ולכן הוא עומד כעת לפני "הזרקת אלכוהול" לעין ימין, שמטרתה להמית סופית את עצב העין, ובכך ייפסקו הכאבים האימים. אשתו, שישבה לידו, שמה לב שאני שומר תורה ומצוות, וביקשה ממני שאתפלל שהטיפול יעבור בהצלחה: "אומנם העין לא תתפקד לצמיתות, אך לפחות הוא לא יסבול ממנה יותר". "ראו!" - פניתי אליהם ברגש - "גם אני מאושפז כאן עקב טשטוש מוזר בעיניי, אך אני משוכנע שזה לא בא בחינם, אלא כל מה שבורא עולם עושה לאדם, זה רק לטובתו. אם ה' עשה לי כך, כנראה הוא רומז לי בכך דבר מה. ה' הוא תכלית הטוב, ואם הוא מייסר אותנו, אין זה כדי לגרום לנו צער, חלילה, אלא כדי שנתקרב אליו ונשפר את מעשינו". פניתי לאשתו ואמרתי לה: "אני בטוח שאם תכסי את ראשך, ותעשי צעד גדול כזה לכבוד בורא עולם, גם הוא יעשה למענך". אשתו נלחצה מאוד והחלה לומר לי: "כבוד הרב! אל תראה אותי ככה, אני מקפידה לקרוא תהילים כל יום, לומר פרק שירה ולהדליק נרות לצדיקים!". "כל הכבוד לך!" השבתי לה, "אך את כל זה קל לך לעשות. בורא עולם רוצה לראות אם תעשי למענו דבר שקשה לך, ואם תעשי דבר מעל הטבע בוודאי גם הוא יעשה לכם ניסים מעל הטבע". היא הבינה את דבריי, אך היה לה קשה עד לב השממים. היא חשבה מעט ולפתע אמרה: "כל השבוע קשה לי מאוד, אך אני מוכנה להתחיל לכסות את ראשי בשבת לכבוד בורא עולם". שמחתי מאוד, ואמרתי לה שגם זה צעד ענק שעושה רעש גדול בשממים,

אחים יקרים!

לכל אחד ואחת מאיתנו יש משהו רוחני שקשה לנו לשפר, נקודת חולשה שנראה לנו מסובך לטפל בה, קושי מסוים שרק הקדוש ברוך הוא ואנו יודעים ממנו. ואנחנו לא נגלה אותו לאף אדם בעולם, כי אנחנו מתביישים שכולם ידעו מה אנחנו עושים לבדנו בסתר. לכל אחד ישנה המסירות נפש שלו לבורא העולם, והוא יתברך רואה ויודע יצרנו... רואה ויודע כמה קשה לנו להתמודד אל מול ה"מפלצת" הזאת... וכאשר נעמוד ונכריז: "אבא'לה! אני מקריב לפניך קורבן! את הדבר שהכי קשה לי אני נותן לך מתנה! אני כל כך רוצה לשמח אותך: אני אשתדל לשמור על העיניים הקדושות שנתת לי, לא אסתכל בדברים שאתה לא אוהב, ואני מצטער על כך שהעיניים שוטטו ברחוב או במכשיר שיש לי ביד! אני אחליף אותו בפלאפון כשר, או לפחות אעשה לו סינון רציני. אבא, אני אשתדל יותר בקיום התורה והמצוות!". או: "אבא שלי! אני בתך האהובה! קשה לי מאוד עם הצניעות, אומנם אני יודעת ש'אין לך יפה מן הצניעות', ובכל זאת קשה לי. אנא! תעזור לי! לכבודך אעשה הכול!". והקדוש ברוך הוא מחייך ואומר: "בניי ובנותיי אהוביי! אתם עשיתם יותר מהכוחות שלכם! השקעתם! התאמצתם! אני לא אאכזב אתכם! אתן לכם כל מה שרק תבקשו! נסו ותראו..."!

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

העלון מוקדש לרפואת שפרה בת ציפורה וחנניה בן ברכה בתוך שאר חולי עמך ישראל

גליון

592

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה

פרשת שלח תשפ"ה

שְׁלַח לַךְ אֲנָשִׁים וַיָּתְרוּ אֶת אָרֶץ כְּנָעַן (יג, ב)

שלח לך - לדעתך, אני איני מצוה לך, אם תרצה שלח, לפי שבאו ישראל ואמרו "נשלחה אנשים לפנינו" ... ומשה נמלך בשכינה. אמר הקב"ה: "אני אמרתי להם שהיא טובה... ח"הם שאני נותן להם מקום לטעות בדברי המרגלים למען לא יירשوه" (רש"י)

בני ישראל ראו ניסים ונפלאות על כל צעד ושעל ביציאת מצרים ובמדבר, ובכל זאת לא האמינו לדברי הקב"ה שארץ ישראל טובה. איך מבינים זאת?

אלא כך הוא טבע האדם, למרות שכשרואה נס הוא מתרגש, אבל עדיין ארוכה הדרך כדי לעשות שינויים במעשיו ואמונתו. הסיבה לכך היא משום שלולי זאת היה הנס פוגע ביכולת הבחירה, לכן נתן הקב"ה כנגד זה 'שכחה רגשית' של הניסים, כך שללא עבודה עצמית על הפנמת הנס והרגשת ההשגחה הפרטית - לא יהיה ניתן לעשות שינוי. והיינו שהנס הינו 'כלי עבודה' בלבד, ועדיין צריכים לעבוד איתו ולהשתמש בו כדי להפנים את הרגשת ההשגחה הפרטית ולעורר את כוח האמונה.

* * *

סיפר הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א: נתקלתי פעמים רבות באנשים שאמרו לי: "אם אני אראה בעיניים שלי נס, כאן ועכשיו, אני חוזר בתשובה!" - אני מתחיל להניח תפילין ולשמור שבת!"

רגיל אני להשיב להם: "גם אם תראה נס - תישאר בדיוק כמו שהיית! מניסים לא חוזרים בתשובה!"

בעינינו ראינו אנשים שחוו על בשרם ניסים ונפלאות, ואפילו התעוררו קמעה מכוחם, אך ההתעוררות לא החזיקה מעמד זמן ממושך. כעבור זמן קצר שבו להיות כבראשונה. 'ונשכח כל השבע'... ולא נותר מאותם ניסים שום רושם!

אני זוכר מימי נעורי, שראש הישיבה שלי, מורי ורבי הגאון המובהק רבי דב מאיר רובמן זצ"ל, סיפר באחת משיחותיו את הסיפור הבא: בשנת תש"ח התגוררו בחיפה הרבה מאד

ערבים. שכונות שלמות היו מלאות בערבים, והיהודים היו בה מיעוט. לעתים קרובות היו פורצות קטטות בין הצדדים, והיהודים חיו בפחד מתמיד. היהודים חברו יחד כדי להגן על הקהילות היהודיות בעיר. "יום אחד", סיפר ראש הישיבה, "כשריחה של מלחמת תש"ח כבר היה מורגש בחלל האוויר, הגיע לישיבה מפקד בכיר, שהיה רחוק מאד משמירת תורה ומצוות, ואמר לי: 'רבי! הרבו בתפילות בישיבה! המצב חמור! מלחמה בפתח! הערבים רבים וחזקים יותר מאתנו! הנשק שבידיהם כפול ומכופל עשרת מונים מהנשק שבידינו, ואין אנו יודעים מה ילד יום...'"

זה היה, כאמור, בשעות היום. באותו לילה, באמצע הלילה, דפק המפקד על דלת ביתו של הרב, שהיה עדיין ער, שקוע בתפילתו על המצב, ואמר לו: "רבי! באתי לספר לך שראיתי את הקב"ה! כל הערבים שכל כך פחדנו מהם, ברחו על נפשם. באופן בלתי צפוי כולם עזבו את בתיהם ונמלטו על נפשם! אין הסבר אחר, אלא שמאת ה' היתה זאת!"

הרב שמח בלב: "הנה עוד בעל תשובה שמצטרף אלינו... מי ש'ראה' את הקב"ה ישוב, ללא ספק, בתשובה שלמה!"

כעבור כמה ימים הרב השתתף באיזושהי אסיפה, שנכח בה גם אותו מפקד. הוא התבקש לתאר מה קרה באותו לילה גורלי, והלה החל לתאר כיצד "כוחנו ועוצם ידינו עשו לנו את החיל הזה"... באלו תכסיסים מבצעיים השתמשו, ובאלו מהלכים צבאיים נקטו. בקיצור: אנחנו עשינו, אנחנו נלחמנו, אנחנו הברחנו אותם מבתיהם, הכל 'טבעי'. בלילה הוא 'ראה' אלוקים, וביום שלמחרת כבר שכח ממנו...

[מתוך 'משכני אחריר']

אם חֲפֵץ בְּנֹה ה' וְהֵבִיא אֶתְנֹו אֶל הָאָרֶץ הַזֹּאת (יד, ז)

האמונה בה' יתברך היא הבסיס לחיי היהודי, בלעדיה קשה לחיות את החיים כיהודי בעוה"ז, ומאידך גיסא - כשיש אמונה, יש הכל, כי הכל כבר טמון בה...

* * *

כל מהלך ימי חיי הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל מיום היותו לאיש, היו באמונה בהירה. זה כבר התחיל מימי

בחרותו הצעירים, בהם ויתר על כל הבלי עולם הזה - הנוצצים בארה"ב שבעתיים - והקדיש את כל כולו לתורה הקדושה. והמשיך בתחילת ימי אברכותו כשהוא והרבנית עזבו את ארה"ב השבעה יחסית וגלו לשיבת מיר בפולין הענייה והנחשלת מבלי לדעת כיצד יסתדרו וממה יחיו... וכן גם אח"כ כשחזרו לאמריקה המשיכו לחיות חיי אמונה ובטחון. האברכים שלמדו בכולל של ישיבת 'חפץ חיים', שרבינו באותה תקופה עמד בראשו ומסר בו שיעורים בקביעות, סיפרו שרבינו היה להם לסמל ודוגמא במידת הביטחון. בין בני הכולל לא נמצא מי שלא התפרנס בדרך כל שהיא, אם זה בעבודה משלימה בבית בשעות הערב, כמה שעות ביום, או כמה שעות בשבוע, בליטוש יהלומים [עבודה שהיתה נפוצה באותם ימים בין היהודים בניו יורק], או בכל מלאכה אחרת שהזדמנה, או לחילופין שהאישה עבדה, או שההורים היו אמידים ולא נצרכו לפרנסה. רבינו היה היחיד ביניהם שהקדיש את כל כולו לתורה, למרות שלרעייתו לא היתה אז עבודה, ובשנים ההם כמעט ולא היה לו מקור הכנסה, שכן כמעט ולא קיבל משכורת מהישיבה מחמת מצבה הכלכלי, וגם כשקיבל - היתה זו משכורת זעומה, כמושגי הימים ההם, למרות זאת תמיד למד בהתמדה ושקידה, והיה רגוע ושמח, וכשהיו שואלים את הרבנית באותן שנים: "הלא אין פרנסה ואיך אתם חיים?", ענתה: "אני הולכת למכולת עם הביטחון שלו..."

בשיחותיו בישיבה ובכולל, היה מרבה לדבר ולהשריש ענייני אמונה וביטחון, הדברים השפיעו על התלמידים, ועשו חריץ עמוק בחייהם. רבים מהם מעידים, שעד היום מושרשים בהם יסודות אלו, שרבינו השריש בהם באותן שנים. אחד מתלמידי הישיבה דאז, הג"ר מרדכי רעננט זצ"ל, היה אומר שבני הישיבה 'התחתנו' עם הביטחון של רבינו וחיו עם זה. בחור שלא היה לו שקל בכיסו, וסבור היה שלהתחתן ולהיכנס להוצאות הוא דבר לא אחראי, כשרבינו אמר לו 'אל תדאג הכל יסתדר', היה הבחור רגוע, מכיוון שידע שיכול לסמוך על עצת רבינו. השלווה והביטחון שנסך - היו מופלאים, וראו ישועת ה' בחוש!

ביטוי מוחשי לדרגתו בביטחון, היה בעת שהוקמה ישיבתו 'תורה אור' ונבנה בניינה הגדול, וכן בשנים הראשונות לאחר מכן, כאשר הישיבה התמודדה לא אחת, עם מצבים לא קלים. לפעמים הוצרכו לשלם סכומי כסף גדולים לקבלנים וספקים וכדו' ומועד התשלומים התקרב והכסף עדיין לא היה בידיו, וכן בכל מיני מצבים ממצבים שונים, הוא תמיד היה רגוע ומרגיע את כל העוסקים במלאכת הבנין בביטחון בהיר, שהיות והישיבה הוקמה להגדיל תורה ולהאדירה, הוא סמוך ובטוח שהשי"ת ימלא כל החסרונות, וכל מה שצריך לבנין הישיבה - יגיע בצורה מושלמת. וכך הווה.

על מקרה אחר סיפר רבינו עצמו, באחת משיחותיו בישיבה: "כאשר בנינו את הישיבה באמריקה, היה צריך לשלם כתשלום ראשון שלושים אלף דולר לבניית הבנין. מועד התשלום התקרב, ובכיס עדיין לא היתה פרוטה לפורטה.

בא אלי מכר אחד ואמר לי: 'כך לא מנהלים עסקים, זו בטלנות להתחייב לשלם בלי להשיג את הכסף בהגיע זמן הפירעון'. אמרתי לו: 'אי אפשר לבנות ישיבה כאיש עסקים. אם היו מנהלים כך ישיבות - לא היו ישיבות בעולם. כי איש עסקים אינו עושה עסק עד שהכסף יהיה בידו, אך מי שבונה ישיבה - לעולם אין לו כסף מזומן, ואין הוא יודע מה יהיה מחר, אך יש לו ביטחון!'. ובעצם, אלו הם חיי תורה! כי תכלית התורה לבטוח בקב"ה, וכולם מעמידים את האדם בניסיונות ומצבים, כדי שיזכה למידת הביטחון. אך בסייעתא דשמיא השי"ת מזמין לו די מחסורו, אלא שצריך להיות 'אביר לב', ולהחזיק מעמד בעת הניסיון ולא להישבר".

פעם באמצע הבניה, נוצר מצב שההוצאות היו רבות, והיה צורך לשלם לספקים ולקבלן וכסף אין. כשהתקרב היום - היו המקורבים והעובדים במתח, ושאלוהו שוב ושוב מה יהיה, אך הוא היה סמוך ובטוח שכשתגיע השעה - הכסף יגיע, ולא ניכר עליו שום לחץ... ובאמת, יום אחד לפני המועד הסופי נכנס למשרד הישיבה רבי אליעזר שוורץ, והביא איתו מעטפת כסף, ובה סכום כפול ממה שנדרש. עובדי המשרד, שנכנסו לרבינו בשמחה לבשר לו על הדבר, סיפרו שהוא ציטט אז את דברי הספורנו עה"פ (ויקרא כה, יט): "וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית הן לא נזרע ולא נאסף את תבואתנו וצוויית את ברכתי לכם השנה השישית ועשת את התבואה לשלוש השנים". ומקשה, וכי רק משום שיאמרו מה נאכל יצווה השי"ת את ברכתו, הלא אדרבה אם לא ישאלו, הינם יותר מאמינים? מבאר הספורנו, שהמדובר הוא במי שדואג בשנה השישית כיצד יתפרנס, ואכן אילו לא היה דואג - היה מתפרנס בשביעית בדרך קלה יותר, לא על ידי ריבוי היבול בשנה השישית, אלא בדרך של "ואכלתם לחמכם לשובע", כמו שפרש"י 'אוכל קמעא ומתברך במעיו', ואז אין לו צורך בריבוי התבואה בשישית, ורק מי שבמדרגה פחותה יותר והוא שואל, הוא יקבל אמנם את ריבוי התבואה, אולם יצטרך לעמול בטיפול בו, ולשמור עליו שלא יתקלקל ולא ייגנב וכד', לעמול להתייגע בחינם. סיים רבינו: "עלינו להרגיל עצמנו לחיות באמונה פשוטה, בלי קושיות ושאלות, ואז נזכה להנהגה ניסית ולהתנהל בלי שום קושי".

כמה שנים לאחר שהישיבה הוקמה, דיברו אתו כמה מעובדי הישיבה, שיש צורך לקנות רכב לישיבה, ובכך תחסוך הישיבה בכספים. רבינו שמע את הפרטים ואמר, שאכן הדעת נותנת לקנות. למעשה, קשה היה מאוד להוציא הוצאה כה גדולה, כאשר קופת הישיבה היתה ריקה לגמרי. למרות זאת, רבינו דחף לקנות, באומרו שאם אכן צריך זאת, לא צריך לחשוש והכסף בא יבא. למרבה הפלא, באותו יום הגיע לארץ אחד מתלמידי הישיבה בעבר, שהיה שולח סכומי כסף מפעם לפעם, ובא לביקור בישיבה. כששמע שקנו רכב - החליט לתרום את כל עלותו...

כאשר היה חסר כסף והיו מדברים בדאגה, היה מתפלל: "האין לכם בטחון?". והיה אומר: "יהודי מתפלל בכל יום שלש תפילות להקב"ה, וכל שיחו ושיגו דיבורי אמונה: 'ברוך

השם', 'בעזרת השם', ומה קורה כשמגיע למעשה? הרי כל ענין הביטחון הוא לא עניין לדיבורים חיצוניים, אלא למבחן 'למעשה' כשמגיעים לניסיון". ואמר בשם רבו המשגיח רבי ירוחם: 'שער הביטחון נלמד יותר בחשק, כאשר בכיס יש כסף'..., היינו מבחן המאמין הוא בשעת ניסיון, ולא כאשר יש לו הכל וטוב לו. והיה מוסיף ומתבטא: "חייל ניכר בשדה הקרב".

בערוב ימיו שאלו פעם אחד מנכדיו: "האם לא קשה לסבא ללכת לישיבה בחולשת כוחותיו?". ענה לו רבינו בפשטות: "לו הייתי מתחיל לחשוב על עצמי וכוחותי כשלעצמם, אתה צודק, אולם הגר"א הלא אומר על הפסוק: 'רוח איש יכלכל מחלוה' - אם הרוח חזקה גם הגוף מבריא באופן טבעי. אם כן, דווקא משום שברצוני להבריא ולהתחזק - עלי ללכת לישיבה".

וְזָכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה'

וְעִשִּׂיתֶם אֹתָם (טו, לט)

בפרשת שבוע זה אנו מקבלים את מתנת הציצית, החושפת לנו תגלית ייחודית: 'וזכרתם את כל מצוות השם' - הציצית היא הכלי בעזרתו יתחדד אצלנו הזיכרון בכדי שנזכור לקיים את כל מצוות השם. כמה מרגש ומעורר שמחה, לגלות כי הקדוש ברוך הוא לא רק שנתן לנו מצוות ערכיות שמשנות לנו את החיים, אלא גם העניק לנו כלי עוצמתי לזכרון, מין תזכורת תמידית צמודה, לבושה עלינו, המזכירה לנו בכל רגע את מצוותיו ואת הדרך הנכונה לחיות. ומלבד זאת אומרים חז"ל ש'הזהיר במצות ציצית - אינו נמשך אחרי לבו ועיניו', ובזה חושפים לנו סוד נוסף במצווה זו, שהרי כל הנסיונות שלנו מתחילים מהעיניים המתגרות, הלב שנמשך, ומשם מתחילה ההידרדרות... אבל הלובש ציצית - הרי הוא מוגן, הקדוש ברוך הוא מניח חומה בצורה על לבו, הוא לובש 'אפוד מגן' מפני היצר!.

* * *

את הסיפור המסעיר הבא, כתב בעל המעשה בעצמו, בעדות אישית מטלטלת לב ומסעירת נפש, מתוך התופת הנאצית בימי השואה האיומה. הדברים מופיעים בספר 'מקדשי השם', שכתב הגאון רבי **צבי הירש מייזליש** זצ"ל, רב העיירה ניימארק שבגליציה, לימים רב במחנות העקורים, ולבסוף כיהן כרב קהילת 'שארית ישראל' בשיקאגו, וספרו מתאר בקולמוס ספוג דם את גלגוליו בעמק הבכא. וזה דבר המעשה: היה זה בשערי המקום הנורא ביותר עלי אדמות, מחנה ההשמדה 'אושוויץ'. לשם הגיעו הרב ובני משפחתו, כשבחיקו של הרב טמון החפץ האהוב עליו מכולם - הטלית היקרה אותה קיבל בירושה מזקנו, הרה"ק **בעל הייטב לב' מסיגעט** זי"ע. בדרך לא דרך הצליח להחדיר את הטלית לצריף אליו שובץ, אך הבין כי מסוכן להתעטף בטלית גדול במחנה בו שורצים אנשי קאפו

אכזריים, ולפיכך, בצער רב, בלב קרוע ושותת דם, חתך הרב את הטלית הגדולה, נקב חור במרכזו, והפכה לטלית קטן. אמנם, גם ללבוש טלית קטן זה מסוכן במחנה אושוויץ, אבל לפחות ניתן ללבושה תחת הבגדים, ולקוות שלא ישימו לב. הדבר היה כרוך בסכנה של ממש, שכן בגדי האסירים במחנה היו זהים ודקים, ובמבט מעמיק ניתן היה לגלות כי מתחת הבגד השגרתי - מדי האסיר, לובש האסיר בגד נוסף. אך הרב לא יכול להיפרד מבגד הציצית היקר. 'לבי בטוח שמצות ציצית תהיה לי לסגולה ולשמירה מפני המזיקים בשעת הרס העולם' - הוא מעיד על תחושתו. במקום כמו אושוויץ, כשסכנה כבידה מרחפת מעל החיים, הצורך בלבישת הציצית נחוץ הרבה יותר מימי השגרה...

מדי ערב, אחרי יום עבודה מפרך, הלכו האסירים לצריף העלוב שנשא את השם מקלחת, היה זה חדר קטן שצינור מים קרים בתקרתו. בכניסה ישב שומר אכזר שהביט ביהודים היוצאים מהמקלחת, בחן אותם לוודא כי איש מהם אינו יוצא לבוש ביותר מבגד אחד. כדי להפיג את שעמומו, היכה לא פעם יהודי מזדמן, סתם, מתוך אכזריותו שנודעה לשמצה... כשראה השומר את הרב יוצא, הבחין כי בגדיו עבים מהרגיל. חיש קרא אליו את הרב, ואחרי חבטה הגונה על ראשו החל ממשש את בגדיו, מוצא מתחתיהם את הבגד היקר - את בגד הציצית... הרב רעד באימה, עיניו בהקו בחרדה, ואילו השומר צחצח את גרונו ושפשף את אלתו, לפני שהחל לצרוח ולהצליף: 'בוש לך יהודון! מהיכן גנבת את הבגד הזה? וכי לא די לך בבגדים הנאים שהמחנה מספק לך?' שאג הצורר והצליף ברב מכות רצח...

אחרי דקות ארוכות של הכאות והשפלות, שוחרר הרב, אסף את עצמותיו השבורות, עצר את שטפי הדם, ויצא לצריף שלו. מיד בכניסתו לא הביט על עצמותיו הדואבות ולא חבש את פצעיו, ראשית בדק את בגד הציצית, לוודא כי נותר בשלמותו... כשגילה כי הבגד עודו לגופו, מלוכלך בכתמי דם ומאובק היטב אך עדיין כשר ומהודר ללבישה - עיניו נצצו משמחה וכמעט ששכח את המכות הרבות שחטף... מה לו מכות, מה לו הכאות, מה לו חבטות... מה צריך יהודי יותר מבגד ציצית? ויותר מזה, כל עוד הבגד עליו - הוא מוגן, הוא שמור, כל פגע רוחני וכל מזיק גשמי, לא יוכלו לו. ועוד, הרי השומר האכזר יכול היה להורגו באבחת יריה אחת, אבל לא עשה זאת! האין זו עדות להגנתה של הציצית?

הרב המשיך ללבוש את הציצית במסירות, לכל אורך תקופת המלחמה. לקראת סיומה, החלו הנאצים בתוכנית שטנית ומרושעת להעביר את היהודים אסירי הפרך לתוככי גרמניה. רגע לפני שעלו על הרכבת, הוכרחו להתייצב בשתי שורות ישרות, ולעבור בסך לפני הקאפו - השומר שעתידי ללוותם במסע, שספר אותם ומישש את בגדיהם, מוודא כי אינם מברחים עימם כל ציוד בטחוני או בעל ערך. כשהגיע אל הרב מייזליש, מיד במישוש הראשוני, הבחין שמשהו

לאור בקשת בנו מקרב לב, וכיוון שאב לעולם ינסה להיטיב לבנו - הרים את ראשו מכתף בנו, והטה את ראשו לצד השני - להשכיב את הראש על כתף היהודי היושב בצמוד אליו מהצד השני ומירווח צר נוצר בין ראשי האב והבן...

באותה עת, בשמיים הכהים הפרושים ממעל, נצנצו פנסי מטוסי ארצות הברית. מפציצים כבדי משקל ורחבי גרם חיפשו את הנקודות המיועדות להפצצה, וגילו רכבת נאצית שועטת על המסילות. עד מהרה לחץ הטייס על הכפתור הנכון, ושיגר פצצה עוצמתית במיוחד לעבר הרכבת. בניסי ניסים החטיאה הפצצה את הרכבת עצמה, ורק רסיס ממנה נשר לתוכה...

הרסיס פער חור בתקרת הקרון בו היה הרב מייזליש, ועבר במרווח הצר שבין ראשו לבין ראש בנו - כן כן, באותו מקום עליו השעין האב את ראשו אך לפני שניה... משם המשיך הרסיס היישר לספסל אליו שכב השומר הנאצי הארוך, וברגע אחד פגע בשתי ידיו, מותיר ידיים כרותות למחצה ושותתות דם... הנאצי התעורר והחל לזעוק מייסורים, משתנק מבכי, צועק בקול, מתייסר עד אין קץ. נס פלאי היה זה, שהרב ניצל בהטיית ראשו לצד השני שניות ספורות קודם לכן, לאור בקשתו המפתיעה של בנו. הציצית המשיכה להגן עליו בשל מסירות נפשו, ונקמה את נקמתה בצורר האכזר שהשחית אותה ברשעותו... כל הנוכחים בקרון, הביטו בנעשה בחרדה משולבת בתדהמה. הן זה לא יאמן, כיצד הרב שמסר נפשו על הציצית ניצל בכמה שניות, ואילו הרשע שפגע בציצית שילם את המחיר במלואו, עד שנקטעו באחת שתי ידיו שהשחיתו את הבגד היקר.

מדהים עד כמה יכולה הציצית להגן ולשמור על מי שהתמסר לה באדיקות, ולנקום את נקמתה במי שהפריע ללבישתה במסירות נפש! כי גם אחרי שהציצית לא היתה עליו, מסירות נפשו למענה הצילה את חייו, והשיבה לשונאו את גמולו בראשו. הצורר הנאצי האכזר סיים את חייו בייסורים, ולעומתו - הרב השתחרר כעבור ימים בודדים וזכה להקים משפחה וקהילה לתפארת, מכון חיים חדשים ועשירים ביהדות ובעשייה.

לדורי דורות עוד יהדהד המסר העולה מסיפורו המטלטל: ציצית היא שמירה, הגנה, אפוד מגן של ממש. ברוחניות כמו בגשמיות, בכל רגע נתון יש לנו אויבים. היצר הרע מתחדש בכל רגע, טוען טענות, נותן תירוצים, מנסה לדרדר אותנו לתהומות שלא נדע... מראות אסורים, שמיעות לא רצויות, ביטול תורה, לשון הרע שמאוד מגרה לאומרו - היצר אינו בוחל באמצעים... כנגדו, וכנגד הקמים על בטחונו האישי גם במובן הגשמי, יש לנו 'אפוד מגן' - הציצית היקרה. כמה נאמץ אותה אל ליבנו, נחבקה באהבה ובשמחה, נשמור עליה כשרה ומהודרת, עשויה בכוונה ומושלמת במידתה. נלבש אותה מדי יום בשמחה תוך הכרזה ברורה: ברוך הוא אלוקינו שבראנו לכבודו ונתן לנו הגנה יקרת ערך - את מצוות הציצית!

[מתוך 'פניני פרשת השבוע']

אינו כשורה. בחמת זעם משך את חולצתו, ולנוכח עיניו הנדהמות גילה שם בגד מצהיב מיושן, מאובק ומקומט, וחוטים קשורים לו בצידיו. הרב הביט לעברו בחרדה גלויה, ואז, במשיכה אכזרית וחזקה, משך השומר הנאצי את בגד הציצית, וקרע אותו מעל גופו של הרב...

"לא, לא, רק זה לא!" - זעק לעברו הרב באימה, "הבגד הזה לא שווה כלום, אתה לא צריך אותו. אנא, תן לי אותו בדרכי האחרונה!" - התחנן הרב כמבקש על נפשו... אך בקשת הרב עוררה את חמת זעמו של השומר, וכשלא מצא כל פריט בעל ערך אחר - בחר לבטא את זעמו על בגד הציצית היקר... בחרי אף, תפס השומר את הבגד וקרע אותו לגזרים, לנוכח עיניו הדומעות של הרב...

"אוי ואבוי!" - החל הרב בוכה ומיילל, "מה יהיה? לקחת לי את הבגד, לקחת לי את ההגנה!" - התחנן שוב, מבקש לעצור את הקריעה הנפשעת, את השחתת הבגד שמסר את נפשו לשומרו, והוא ששמר עליו... אך השומר האכזר לא אבה לשמוע, תפס את הבגד והשליכו אל התנור הבוער, שם הפך למאכולת אש...

הרב התפרץ בבכי מסעיר, מלווה במבט הומה את הבגד הנשרף. השומר לא נתן לו אפילו להיפרד מהבגד כראוי, וזירזו לעלות על הרכבת הממתינה. בלב קרוע ומורתח עלה הרב על הרכבת, מבכה את בגד הציצית היקר שאבד לו, את השמירה וההגנה שכבר לעולם לא ישובו. עם זאת, התחזק הרב באמונה כי מסירות נפשו והעובדה כי כה התאמץ והתחנן על בגד הציצית, תעמודנה לו להגנה ושמירה גם בשלבים הבאים...

וכך אכן קרה, עוד באותו ערב. השעה היתה שעת לילה מאוחרת, כשהרכבת שעטה על המסילות בואכה גרמניה. בתוכי קרונות המשא הצטופפו מאות יהודים שישבו צפופים וצמודים זה לזה, דחוסים בדוחק נוראי, וכדי לעצום עין לשינה מינימלית - הוצרכו להישען זה על כתף זה. במרכז הקרון, כמו פריץ מדושן עונג, שכב על ספסל רחב הקאפו האכזר ששרף את הציצית, וישן שנת ישרים כשקול נחירותיו מהדהד ברחבי הקרון...

גם הרב מייזליש ניסה להירדם מעט, והשעין את ראשו על כתפו של בנו זלמן לייב שישב לצידו, מנסה לעצום עין. עברו כמה דקות, כתפו של הבן החלה לכאוב מהתנוחה בה הוא נושא את ראש אביו, ופנה לאביו בבקשה: "אבא, הכתף כואבת לי מאוד, אני כבר לא מחזיק מעמד יותר..."

ברגע הראשון, הדבר נראה מוזר. מדוע שהבן יסרב לשאת את ראש אביו על כתפו, במקום בו כל יהודי מושיט את כתפו לראשו של חברו? מה קרה לבן, שהתנוחה כל כך הכבידה עליו, עד שגרמה לו לפנות לאביו בקריאה נרגשת כי יטה את ראשו לצד השני!?! גם האב התפלל, ובתיאורו, הוא מסביר עד כמה היה הדבר לפלא בעיניו. אך עם זאת,

פרשיות שלח - קורח תשפ"ה • עלון מס' 166

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

השגחה שבועית

סימן שלא צריך

רבי אהרן הגדול מקארלין (בעל הזמר קה אכסוף) ישב פעם בביתו, מחוסר כל, ורעב ללחם. הוא הרגיש שכוחותיו אוזלים, והוא הולך להתעלף.

התחזק הצדיק ואמר, זה לא יכול להיות שאני רעב, כי אם הייתי רעב בוודאי הקב"ה היה נותן לי אוכל. הן הפסוק אומר "עניי כל אליך..." ואתה נותן להם את אכלם בעתו, אם כן, ברגע שאצטרך לאכול הקב"ה ייתן לי. זה שעדיין ה' לא נתן לי, זהו הסימן המובהק ביותר שאני צריך לאכול.

ככה עבד הצדיק את בוראו עוד שלושה ימים ללא אוכל. לאחר שלושה ימים זימן לו הקב"ה מזון. כשהגיע האוכל אמר הרבי, עכשיו אני באמת רעב...

איננו מצפים מאף יהודי בדורנו לנהוג כך, אולם המסר נועד לכולנו: הראיה הגדולה שאני לא צריך את זה היא, שאין לי את זה.

הולך לו אדם בעולם וחושב, אם היה לי את הכישרון של פלוני הייתי אחד מהמוצלחים, בכולל / בישיבה / בעבודה.

אם היה לי את כח ההתמדה של אלמוני, כבר הייתי אחד מתלמידי החכמים של הדור.

אם היתה לי דירה גדולה, היה לי הרבה יותר יישוב הדעת.

אדם מתמקד במה שחסר לו, וחושב שהתרופה שלו היא לקבל את מה שאין לו עכשיו, אבל החובות הלבבות מלמד אותנו כי התרופה האמיתית היא אמונה.

בפרשת בהעלותך, בעניין קברות התאווה, אומר רש"י כי האנשים שהתאוו לאכול בשר היו הערב רב. רבי נפתלי צבי מרופשיץ (זרע קודש פרשת בהעלותך) מסביר כי רק ערב רב יכול להתאוו למשהו שאין לו, כי "אין שייך תאווה בבעל אמונה. כיוון שבכל דבר שחסר לו אומר, מסתמא איני צריך לזה, דאם לא כן, הלא אני אומר ומברך לו יתברך 'העושה לי כל צרכי', ואם היה צריך לי הדבר, בוודאי היה לי".

יהודי מברך כל יום 'העושה לי כל צרכי', הקב"ה עושה לי את כל מה שאני צריך, ואם אין לי - סימן שאני לא צריך את זה.

וכשאני באמת יצטרך למשהו, בעת ובזמנו, הקב"ה ייתן לי.

שבת שלום ומבורך
פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

ישועות למעלה מדרך הטבע

(מאמר א')

בפרק השלישי בהקדמה הרביעית כותב רבינו: **להיזהר לעשות כפי מה שה' יתברך מבקש**, ואז גם ה' יסכים עמו למלאות חפצו (פ' מרפא לנפש).

אנו מכירים מצות גידרות, המזדמנות פעם בכמה שנים. אמנם, קיימת גם מצווה יומיומית, שמקיימים אלפי פעמים בשנה. ונתמקד בה, לעשותה כפי מה שה' מבקש.

הרה"צ ר' אליהו רוט זצ"ל זכה לשמש בקודש אצל צדיקי בית זוויעהל. כשבירך ברכת 'אשר יצר', היו יכולים לראות באיזו רצינות ובאיזו כוונה הוא מברך. וכך היה מספר: "אצל רבי שלמה מזויעהל זי"ע ראיתי, שהיה מברך אותה במתיקות ובמתינות, כשהוא חובש מגבעת ולובש מעיל עליון. פעם הבחין שאני מתבונן בו בשעת הברכה, ואמר לי: 'אתה מתפלל על כך שאני לובש מעיל עליון? היה ראוי ללבוש בגדי שבת, מרוב שמחה והתפעלות מנפלאות הבורא!'"

וכך היה רבי שלמה אומר תמיד: ההודיה בברכה זו היא על טובה גדולה ועצומה: ברגע זה עברתי ניתוח מורכב של ניקוי הגוף מן הפסולת, וזאת - ללא הרדמה! ללא הסיבוכים שנגרמים מהרדמה, ללא הערפול וחוסר ההתמצאות שהיא גורמת, וללא כל הפרוצדורה המייגעת הכרוכה בה. חוץ מזה, את הטיפול המורכב עברתי אצל רופא פרטי, הגדול ביותר בעולם, שהוא רופא כל בשר, וכל זאת בלי לשלם פרוטה. חינם אין כסף!

מי שלמרבה הצער טעם טעמו של חולי מעיים, כבר יודע איך מברכים ברכה זו... מי שנזקק לדיאליזה כבר לא צריך פירוש... אבל, למה לחכות למצב שיצטרך להגיע לבית החולים, חלילה וחס! כדאי לנו לברך את הברכה מתוך הכתב במתינות ובכוונה, כבר עכשיו! בזמן הטובה, כשאנו בריאים ברחמי ה' יתברך, נעמיק בטובותיו ובחסדיו, ונודה לשמו הגדול בשמחה ובנפש חפצה!

הרה"ח ר' שמואל בריקטא זצ"ל סיפר כי פעם, כשהזדמן לו להתארח בביתו של יהודי בגרמניה, סיפר לו המארח: כשהייתי נער חשקה נפשי לנסוע לגליציה, כדי לראות ולו פעם אחת את הרבי מצאנז, מרן הדברי חיים זי"ע. הייתה זו נסיעה ארוכה ומעייפת בתנאים קשים, ואבי זי"ל הסכים שאסע, אך בתנאי שאהיה שם יום אחד בלבד, ומיד אחזור הביתה.

קיבלתי את התנאי. כשהגעתי לצאנז וניגשתי לראות את פני הרבי, עצרו אותי המשמשים

ידוע מהצדיקים הגדולים שבכל הדורות, ומפורש יצא מפייהם, שבברכה היקרה הזאת אפשר לפעול ישועות למעלה מדרך הטבע: בריאות, רפואה, ישועה ואריכות ימים.

הי רצון שיהיה החיזוק בעניין זה לזכות האברך ר' יצחק בן ב"שא, ויזכה אף הוא לברך ולהודות את ה', מתוך בריאות שלמה בשמחה ובטוב לבב, אמן סלה.

(מתוך שיעור 304 בשער הבטחון. לשמיעת השיעור הקישו 4 לאחר בחירת השפה, או בחיגוי ישיר 02-4822963-3011904)

בקשו רחמים מרובים עבור האברך ר' יצחק בן ב"שא {קלצקי} הי"ו קו לחלוקת פרקי תהילים: 077-4822963

הצטרף גם אתה לרבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מארץ ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 151-86-130-140 • מאנגליה 00-330-3900-489 • מבלגיה 00-380-844-28

מדרום אפריקה 87-551-8521 • מארגנטינה 3988-4031 • מאוקראינה 380-947-100-633 • קו לנשעים - שלוחה 4 בתפריט הראשי

קו השגחה פרטית

אידיש, עברית, אנגלית.

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

בעשר שעות ועוד עשר דקות

באחד הערבים, אני מלווה לביתו יהודי עיוור בשם ר' חיים. אנחנו עושים את דרכנו חזרה מתפילת מעריב, והפלאפון שלו מצלצל. "זו תזכורת", אומר לי ר' חיים. "מעכשיו במשך שעה עליי לשמור על עצמי מלשון הרע. קיבלתי עליי את השעה הזאת לחיזוק בשמירת הלשון".

הרעיון היה לי מוזר, והוא, על אף שלא ראה את הבעת פניי, הרגיש שזה מוזר לי. "אתה חושב שזה רעיון מגוחך", הוא הביע את מחשבותי, "שהרי, צריך לשמור על הלשון בכל הזמנים. איזה מין דבר הוא זה, להחליט שרק במשך שעה לא מדברים לשון הרע? וכי בשאר הזמן אין מקפידים על כך?!"

"ומה התשובה?" שאלתי.

"אז כמו שאתה שומע ממני, גם אני מבין שצריכים לשמור על הלשון תמיד, ואני מקווה שהשעה הזאת תביא איתה עוד ועוד שעות יקרות, עד שאזכה לשמור על לשוני בשלמות. ואף על פי שעדיין לא זכיתי לכך, אני בטוח שהשעה הזאת פועלת גדולות ונצורות".

"נראה שיש לך הוכחות", אמרתי לו למשמע הטון הבטוח של מילותיו.

"אכן כן", הוא אישר, וסיפר לי סיפור מצמרר:

כמו שאתה יודע, ההורים שלי גרים בראשון לציון. יש להם שכן שקוראים לו ניצן. ניצן הוא יהודי בלב, מסורתי, אוהב את הקשר לבורא עולם ולעם ישראל. הוא לא היה שומר תורה ומצוות. לפני כשנה הוא התקשר אליי כשהוא משתגבב. בקושי הצלחתי לשמוע את הקול שלו, עד שסוף סוף הוא אמר לי: "אני רוצה לשמור את התורה והמצוות. אני מקבל על עצמי להיות יהודי חרדי וירא שמיים עם כל הפרטים!" הוא ביקש שאעזור לו למצוא את האנשים המתאימים שידריכו אותו בדרכו. הוא לא מעוניין בהדרגה, לא מחפש קולות; רוצה להיות יהודי אמיתי כמו שכתוב בתורה.

לשאלתי מה הביא אותו להחלטה נחרצת כזאת, סיפר לי ניצן את קורותיו בשבת האחרונה.

כמו שאמרתי לך, בסך הכול הוא היה אוהב יהדות, ואמנם לא שמר שבת, אך ביום מן הימים החליט לקבל על עצמו שמירת שבת מהשעה שתיים עשרה שביל שבת, עד השעה עשר שבבוקרה של שבת. כל מי ששמע על הקבלה הזאת, אמר לו שזה לא עובד ככה: אי אפשר לומר שהוא שומר שבת, שהרי הוא מחלל אותה רחמנא ליצלן. אנשים גערו בו, 'מה זה הדבר הזה, לעשות את כל המלאכות מכניסת השבת ועד חצות, ומעשר בבוקר ועד מוצאי שבת? הרי הקב"ה מחליט מתי מתחילה השבת ומתי היא מסתיימת, ולא אתה!'

אף אחד לא העריך את הקבלה שלו. יהודים יראים טענו את האמת, על פי ההלכה, שזה לא נקרא לשמור שבת, ושאלו נעשה אפילו רק מלאכה אסורה אחת ברגע יחיד מתוך שבת שלמה, זהו חילול שבת. לעומתם אמרו חברי החילונים, שזו לא חוכמה להיות צדיק בדיוק בשעות שהוא ישן... אבל ניצן הרגיש שבזה הוא עושה משהו לכבוד בורא עולם. זו הייתה הרמה שלו, ושם הוא עמד. נשמה יהודית מתגעגעת.

באותו ליל שבת שלפני השיחה שלו איתי, הוא נסע עם חברים במכונית, רחמנא ליצלן. השעה כבר הייתה אחרי 11:30, והוא אמר לחברים: "עוד מעט, בעשרה לשתיים עשרה, אני יורד מהאוטו, כי משתיים עשרה אני כבר חייב לשמור שבת". הם ניסו לשכנע אותו להישאר איתם, "בשתיים עשרה ורבע כבר תהיה בבית!" "אבל אני חייב לשמור שבת כבר בשתיים עשרה".

מישהו הציע לו שישלים את הרבע שעה אחר כך, וישן עד עשר ורבע בבוקר... אבל ניצן לא הסכים. "אני לא עושה צחוק מעצמי. קיבלתי עליי שמירת שבת מהשעה שתיים עשרה, ואני לא זז מזה. ואני יורד כבר בעשרה לשתיים עשרה, כדי לא להיכשל בחילול שבת".

זה היה דו שיח כל כך מוזר, איך זה שיהודי שמחלל שבת בפרהסיה, ונוסע ברכב

נסיעת בכורה

כבר מזמן רציתי שיהיה לי אוטו שיכיל את כל הבוקסות, בלי שאיאלץ לדחוס אותן יותר מדי. אני עובד בענף ההגברה, וערב אחר ערב, ולפעמים דווקא בשעות הבוקר, אני משנע ברחבי הארץ את הבוקסות והרמקולים, עמודי ההגברה וחוטי הקשר, מכונת המיקסר וההקלטה, ועוד כל מיני עוזרים משמעותיים ויקרים. ובכן כאמור, כבר מזמן הגעתי למסקנה שאני צריך להחליף את הרכב, ולרכוש טנדר גדול שמתאים להובלת המטען הכבד והיקר. והנה בשעה טובה ומוצלחת, אחרי בירורים מייגעים והוצאה של סכום לא מבוטל בכלל, קניתי את הטנדר הנחשק.

באותם רגעים של התרגשות, בשעת הקנייה שסוף סוף יצאה לפועל, קיבלתי על עצמי כי הטנדר הזה לא יתחיל לעבוד לפרנסתי, לפני שיעשה משהו למען שמו יתברך. החלטתי לחנוך את הטנדר במעשה של חסד. בפעם הראשונה שהוא יתגלגל על הכביש, הוא ייסע כדי לעזור ליהודי!

ראיתי בזה סגולה להצלחה, וממש התאמצתי כדי שזה יקרה. פרסמתי מודעות, והייתי בטוח שאנשים יקפצו על המציאה. חשבתי שיהיה ארגון חסד שישתמש בשירות לחלוקה של מוצרי מזון. כל היום אני שומע על אנשים שצריכים להוביל חפצים מכאן לשם ומשם לפה, והם ישמחו בוודאי לחסוך בדמי ההובלה. אבל, עובר יום ועוד יום, האוטו עומד בחניה שלידי הבית שלי, ואיש אינו מתקשר לבקש את חסדי...

הייתי בבעיה. מבחינתי הטנדר לא נחנך, ואיני יכול לנסוע בו. בתחילת השבוע הבא יש לי אירוע, תכננתי להשתמש ברכב החדש כדי לשנע את מערכת ההגברה, אבל עדיין לא מצאתי יהודי שאוכל לעשות עימו חסד.

היה כבר יום חמישי, והייתי ממש לחוץ. מה יהיה? אני מוכרח נסיעת חסד! ישבתי במושב הנהג של הטנדר, והתפללתי לה' שישלח לי יהודי הגון, כדי שאוכל לעזור לו. השעה הייתה שבע בערב. לפתע דופק על החלון יהודי שיצא מהכולל הסמוך, והנה הוא שואל אותי: "אני רואה שיש לך טנדר של הובלות. אולי אתה מוכן לעשות הובלה של דירה, בשלוש מאות שקל?"

אלמלא הג הנמוך של הטנדר, ואם לא שאני כבר לא צעיר כל כך, הייתי קופץ משמחה. "כן כן, בטח", אמרתי לאברך הזה, "לאן אתה צריך?"

הוא נתן לי את הכתובת שלו, ואמר לי שהוא צריך לעבור דירה, וכבר שבוע מחפש מישהו שיסכים לעשות לו הובלה. "אני לא יכול לשלם יותר משלוש מאות שקל", הוא התנצל, אבל אני כבר הייתי בשלב הבא: "תיכף אני מגיע לכתובת שלך. תעשה טובה, תקרא לכמה אנשים שיסבחו מה שצריך ויקשרו הכול היטב".

הוא השיג אנשים והוריד את החפצים, וכשהגעתי

השלוחה
לשמיעת

הסיפורים

שהתפרסמו בעלון

6176 * שלוחה 2 ואחר כך 9

מפיצים אמונה ומחיים נפשות

העלונים שלכם הם בשבילי נר לרגלי. הם מעניקים לי חיזוק עצום, ובעיקר עוצמה שאין כדוגמתה - לצעוד בבטחון אל מול ההווה והעתיד, ולהישאר תמיד שלו ורגוע, ללא קשר לנסיבות. בימים האחרונים תקפו אותי לפתע כאבי ראש עזים, ולא ידעתי האם עליי לפנות לעזרה רפואית. בטרם עשיתי כל צעד אחר, החלטתי ליישם את עיקרי הדברים שלמדתי מהשיעורים והעלונים: להתחזק באמונה ובבטחון, להישאר רגוע. תוך זמן קצר נמוגו כאבי הראש לחלוטין. זו הייתה תזכורת ענקית לעוצמתן של האמונה והביטחון.

מפיצים אמונה ורואים ישועות

לפני תקופה עברנו תאונה קשה, והדבר גרר בעקבותיו הוצאות כספיות עצומות. כיוון שכספי הפיצויים התעכבו ולא הגיעו, המצב הכלכלי הכביד עלינו מאוד והכניס אותנו למצוקה אמיתית. כסגולה לישועה תרמנו סכום נכבד להפצת האמונה והבטחון. באופן בלתי צפוי ומרגש, ימים ספורים לאחר מכן קיבלנו את הבהורה המשמחת כל ק: הפיצויים אושרו, והם כבר בדרך אלינו!

בליל שבת קודש, מדבר על כך שהוא לא רוצה לחלל שבת... ושהוא אפילו מקדים, ומתחיל את שמירתה עשר דקות קודם... זה רק מראה לנו כמה שווה כל מאמץ של כל יהודי בכל דרגה להתקרב לקב"ה. הרי זה עוון נורא. זה אסון. אבל הוא, שלא ידע כלום, בשבילו זאת הייתה הקרבה אמיתית.

ניצן ירד מהאוטו בשעה עשר דקות לשתיים עשרה. הוא תר כה וכה, ומצא ספסל. ניתק את הפלאפון והתיישב. אנשים שאלו אותו אם הוא צריך עזרה, אולם העזרה שהם הציעו לא התאימה לו. הם היו מוכנים להסיע אותו ברכב או לתת לו להתקשר, אבל הוא שומר שבת! לכן הוא אמר "תודה, אני מסתדר", ונשכב לו לישון על הספסל.

כך הוא ישן ברחוב, באין לו אפשרות אחרת. בבוקר, כשהגיעה השעה עשר ודקה, הוא הדליק את הטלפון, הזמין מוגית ונסע הביתה, רחמנא ליצלן. בבית קיבלו אותו בהתרגשות מוזרה. בני המשפחה צעקו ובכו. בתחילה הם פשוט לא האמינו שהם רואים אותו, ואחר כך התנפלו עליו כאילו לא ראו אותו שנים. הוא עמד המום ושאל, "אני לא מבין, מה קורה פה?" ואז התברר לו כי הוא ניצול יחיד מתאונה מחרידה שאירעה אתמול בשעה 23:55. חמש דקות אחרי שהוא ירד מהאוטו אירעה תאונה קשה למכונית שבה הוא נסע, וכל יושביה נהרגו. בביתו כבר התאבלו על מותו, והנה הוא עומד מול עיניהם, חי וקיים.

"זה זעזע אותי לגמרי", אמר לי ניצן בטלפון. "הרגשתי כמה חשובה השמירת שבת שלי אצל אבא שבשמיים. ובינינו, אני יודע שזה לא ממש נקרא לשמור שבת. מהיום אני רוצה לשמור שבת כהלכתה, ובכלל, לשמור את כל המצוות. אתה מוכן לעזור לי...?"

ר' חיים סיים את הסיפור המטלטל, ואמר לי, "אתה רואה? גם מזמן קצר של שמירת מצווה יש נחת בשמיים, ואני מאמין שגם שעה אחת של שמירת הלשון שווה הרבה".

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 228.)

לא קרה לי כלום

הזמנתי ארוחה חלבית לי ולחברי. והנה ניגש אליי אברך עם כל המשפחה שלו, שבעה ילדים בלי עין הרע, והוא שואל אותי, "אני יכול לשאול שאלה לא שגרתית?"

הסתקרנתי. "מה השאלה?"

הוא היה קצת נבוך, ראיתי עליו. ואז הוא אמר, "הבטחנו לילדים שנקנה להם כאן משהו טעים, אבל לא חשבתי שזה יעלה כל כך הרבה. הזמנתי מנות לכולם, וחסרות לי שתי מנות לשני ילדים".

הוא לא המשיך. ראיתי שקשה לו, והבנתי בדיוק מה הוא רוצה. חשבתי לעצמי, למה שאני אממן שתי מנות?! מה קשור אליי כל הסיפור שלו?! אני לא איזה עשיר שנפרד בקלות מעשרות שקלים בשביל מנות אוכל למישהו אחר. אבל אמרתי לעצמי שזו צדקה. הוצאתי שטר מכובד ונתתי לו. האברך שמח מאוד והודה לי בכל לב, ואני שמחתי שקיימתי מצווה.

עשרים דקות עברו. חברי ואני פנינו לצאת מהמקום, ועברנו דרך מחסום שדורש התכופפות. משהו בתנועה שלי היה קצת מסורבל, ואני איבדתי שיווי משקל, ונפלתי.

זו נפילה מסוג הנפילות שעלולות להסתיים בבית חולים, בחדר ניתוח. הייתי ממש מבוהל. איני צעיר, ובגיל שלי נפילה כזאת היא מסוכנת מאוד. קראתי לחברי שיעזור לי. הוא הושיט את ידיו, והפעיל את כל הכוחות כדי לסייע לי לקום. והנה אני נעמד, הולך, ומגלה שלא קרה לי כלום! נפילה חמורה הסתיימה ללא פגע!

אני בטוח שזכות הצדקה שנתי מעבר להרגלי, היא שעמדה לי והצילה אותי. (ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 229.)

לכתובת, האברך הזה, יחד עם החברים שלו, העמיסו רהיטים, ארגזים ואת כל הנצרך. משם המשכתי לעוד כמה כתובות, כדי לאסוף עוד מוצרים חשובים שהוא צריך בבית החדש שלו, וכל הזמן שמתי לב שהוא בודק אותי ומחכה שאגיד משהו. בסוף הוא שאל, "בטוח שיספיקו שלוש מאות שקל? במוצאי שבת ביררתי כמה עולה הובלה, ואמר לי ששלוש מאות ש"ח מספיקים להובלה של מוצר אחד. אם רוצים להעביר דירה זה עולה כמה אלפים, ואני גם ביקשתי ממך לנסוע לעוד כמה כתובות".

"הכול בסדר", עניתי לו, "הלאה. לאן?"

נסענו לדירה החדשה, ושם ביקשתי שיראה לי בדיוק איפה הבית. חיכיתי בנחת שיפנו את הכול, וגם עזרתי במה שיכולתי. כשהאברך הוציא את הכסף כדי לשלם, אמרתי לו שישאיר את הכסף אצלו. הסברתי שאני בכלל לא נהג הובלות, אלא מתעסק בהגברה. פשוט קניתי טנדר, וחופשתי יהודי כדי לעשות איתו חסד. כל המפגש שלו איתי היה כל כך שמיימי ומרגש: הוא התפלל כבר כמה ימים שהקב"ה ישלח לו הובלה שיוכל לשלם עליה, ואני לעומת זאת התפללתי כבר למצוא מישהו שצריך אותי. "אם אתה בכל זאת רוצה לשלם לי", אמרתי לו, "קח אותי לכולל שלך, ותן לי שלוש דקות לדבר עם האברכים".

ולמה כל כך רציתי לדבר בפני אברכי הכולל? כי ראיתי את האברך הזה, ואת שלוש מאות השקלים שכל כך התאמץ להביא, ושמי יודע מאיזו פת חסך אותם. ראיתי שגם אחרי שבוע של חיפושים, וגם אחרי שהבין שאין סיכוי שימצא הובלה במחיר הזה, לא הייתה לו כל אפשרות להוסיף עליהם. ואני - רציתי לעזור, פשוט לעזור לו ולחבריו שמתמודדים כמוהו, וללמד אותם משהו מהניסיון שלי, שאולי הם עדיין אינם יודעים אותו.

סיפרתי לאברכים שלפני כמה שנים הייתי מסובך בחובות ולהם ריביות ענק, בלי שום כיוון איך אני יוצא מהבור הזה. יום אחד, ברחמי ה', התגלגל לידי ספר שעוסק בעניין ברכת המזון. מה אומר לכם? פקחתי עיניים! עד אז לא ידעתי שברכת המזון בכוונה היא סגולה לעשירות. קראתי את הספר בעיון רב, והוא נתן לי מבט אחר לגמרי על המצווה של ברכת המזון. התחלתי לברך בכוונה מילה במילה, ותוך תקופה קצרה סגרתי את כל החובות וממש עליתי כלכלית. סיימתי ואמרתי, שאני רוצה שגם שאר הציבור יתחזק בברכת המזון ותהיינה לו ישועה ופרנסה בשפע.

אני חושב שמעבר לעניין של ברכת המזון, חשוב שיבינו דבר אחד: לא העבודה מביאה את הכסף. יכולתי לעבוד מבוקר ועד ליל, ולהישאר עם החובות. בשביל להתפרנס צריכים סייעתא דשמיא! רק זה. ולכן גם שווה לי לחפש יהודי כדי לעשות איתו חסד. זה שווה יותר מכל הרמקולים גם יחד...

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 230.)

קח גם אתה שותפות קבועה בהפצת "ההשגחה פרטית" לכל יהודי בכל העולם

ותזכה גם אתה לראות את ההשגחה הפרטית בכל העיניים
התקשרו עכשיו למוקד הישועות **02-6313-742**
או בקו ההשגחה פרטית **02.30.11.300** | שלוחה 6

העברה לבנק לאומי סניף 902 חשבון 57390056	משלוח בדואר ת.ד. 5475 ירושלים	בעמדות נדרים פלוס ע"ש ההשגחה פרטית
---	------------------------------------	---------------------------------------

מפיצים אמונה לכל יהודי בכל העולם

זכו בשותפות קבועה "במוקד הפצה"

לעילוי נשמת ציון בן סולטנה למשפחת בן שושן
לע"נ יוסף בן יששכר דב ורייזל ומלכה בת סולטן ועזיז

לשונם הזהב

השגחה פרטית בספרים הקדושים

הנס והטבע

אמרו רבותינו ז"ל: "אם עושין לאדם נס, מנכין לו מזכיותיו". ובדומה לפי גודל הנס כן יהיה ניכוי הזכויות יתרה.

גם ידוע ששם הוי"ה ב"ה פועל למעלה מן הטבע, ומצינו אין הפרש בין דבר טבעי לדבר שאינו טבעי. וכמו שכתב הרב 'בינה לעיתים' על פסוק "מאת ה' היתה

זאת", כלומר: דבר הווה ורגיל, אף על פי שהוא הפך הטבע, ורק "היא נפלאה בעינינו" אנחנו התחתונים, אבל שם 'אלקים' הוא פועל בטבע דווקא, לכן 'אלקים' עולה מספר 'הטבע' וכחומר בספרי המפרשים ז"ל.

ולכן בתו של רבי חנינא בן דוסא הייתה עצבה, כי היא ראתה שכבר נעשה הנס שהדליק החומץ, ונעצבה, כי אמרה: "מי יודע כמה זכויות ינכו לי בעבור נס פלא כזה?" ואמר לו אביה: "מאי אכפת לך? דאצלנו לא יש ניכוי זכות. כי הנהגתנו היא על ידי שם הוי"ה ב"ה, ששם אין הפרש בין טבע ללא טבע. כי לגבי דין, מי שאמר לשמן וידליק יאמר לחומץ וידליק, שהדלקת החומץ לגבי דין חשיבה כמו הדלקת השמן, מאחר שהשפעתנו והנהגתנו היא באותיות שם הוי"ה דווקא, ולא בשם 'אלקים'. ואם כן, מאי אכפת לך ממעשה ניסים? הכל שווה".

(בן יהודה)

סגולה נפלאה

ובאמת הוא עניין גדול וסגולה נפלאה להסיר ולבטל מעליו כל דינין ורצונות אחרים, שלא יוכלו לשלוט בו ולא יעשו שום רושם כלל. כשהאדם קובע בליבו לאמרו: "הלוא ה' הוא האלוקים האמיתי ואין עוד מלבדו יתברך שום כוח בעולם וכל העולמות כלל, והכל מלא רק אחדותו הפשוט יתברך שמו". ומבטל בליבו ביטול גמור ואינו משגיח כלל על שום כוח ורצון בעולם, ומשעבד ומדבק טוהר מחשבתו רק לאדון יחיד ברוך הוא - כן יספיק הוא יתברך בידו, שממילא יתבטלו מעליו כל הכוחות והרצונות שבעולם, שלא יוכלו לפעול לו שום דבר כלל.

וגם יגזור אומר ויקם לו, לפעול עניינים וניסים נפלאים היפוך סידור כוחות הטבעיים, כיוון שמשעבד ומדבק טוהר אמונת לבבו באמת בל תימוט רק לו יתברך לבד, ואצלו יתברך הכול שווה, כל רגע, לפעול בסידור הטבע שקבע או היפוך סידור הטבע, כמו שמצינו ברבי חנינא בן דוסא, שהיה גזור אומר, ופועל כפי רצונו כל עת, היפוך סידור הטבע, כאמור: "מי שאמר לשמן וידליק יאמר לחומץ וידליק", רוצה לומר, הלוא אצלו יתברך שווה זה כמו זה, כנ"ל, וכן הספיק הבורא ברוך הוא בידו. וכנהג רבות איתו, כמובא בש"ס מנפלאות ענייניו.

(נפש החיים שער ג' פ"ב)

נס החומץ

התנא רבי חנינא בן דוסא חד בי שמישי פעם אחת בערב שבת חזייה לברתיה דהוות עציבא ראה את בתו שהיא עצובה. אמר לה רבי חנינא: בת! למאי עציבת מדוע את עצובה? אמרה ליה: כלי של חומץ נתחלף לי בכלי של שמן, ובמקום בשמן הדלקתי ממנו בחומץ אור נר לשבת. אמר לה רבי חנינא: בת! מאי מה איכפת לך? מי שאמר לשמן וידליק, הוא יאמר לחומץ וידליק. תנא למדנו, היה הנר דולק והולך כל היום כולו, עד שהביאו שהדליקו ממנו מאותו נר אור נר אחר להבדלה.

(מסכת תענית דף כה, א)

כוחה של דבקות בה'

אהבה, נטיות הנפש וכלותו לאור אין סוף, עד שנעשה כיסא השכינה. ובכל נשימה ונשימה ממשך אור ערב ומתקן, אור אלוהי, ובזה מייחד כל העולמות, ולפי רוב דבקותו למעלה בעקירות כל המחשבות הגשמיות, כך השראת השכינה עליו, ויכול לבטל כל גזירות שלמעלה, ויכול לראות מסוף העולם ועד סופו ולשמוע כרוזים של מעלה. וזה היה מדרגות מרן אלקינו, אור ישראל, הבעש"ט בתכלית. ועל ידי זה ראה מסוף העולם ועד סופו, ושמע כרוזים של מעלה, ועשה אותות ומופתים לעיני כל ישראל, ושינה כל הטבעים, כמו רבי חנינא בן דוסא, והכול בדיבור פיו.

סיפר צדיק אחד, תלמיד מרן הבעש"ט, למו"ח מוה"ר אברהם מרדכי הצדיק מפינטשב, שהלך עם מרן למקווה בימי החורף בעת קור גדול, אשר מן הגגות נמשך הגליד הנקרא סאנפיל, והמקווה נתחמם חיכת על ידי ייחודים ועניין. זה היה יכול כל בית מרן הבעש"ט לחמם המקווה בחום גדול, ועמד במקווה איזה שעות עד שהתחיל הנר לטפטף ולכבות, ואמר לו: "דארנע [שוטה], קח סאנפיל [קרח] מן הגג והדלק, מי שאמר לשמן וידליק יאמר לזה וידליק". וסיפר שהיה דולק והולך עד שהלך עמו לביתו אחר שעה ושתיים, וכשבא לביתו נשאר מעט מים בידו. וכן עשה כמה דברים נפלאים, לא נראה ולא נשמע מימות התנאים רשבי" ורחב"ד וחבריהם. וכל זה על ידי דבקותו בכל רגע באלוקיו.

(נוצר חסד פ"ח)

מקודה מתוך שיעורי המופלא של

הרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א

בן המבקש מאביו

את עניין הבכיה כחטא: "כי בכיתם באזני ה' מי יאכילנו בשר". יש להבין מה רע יש בבכי; הרי הוא השתפכות לפני ה', ואדם בוכה כשהוא מתפלל ומבקש את צרכיו, ומהו החטא שבבכי? מורה לנו האור החיים הקדוש, כי הבכי מעיד על חוסר ביטחון. על בני ישראל היה לבקש מה' בן המבקש מאביו את כל אשר תתאוה לו נפשו. וכך לשונו: "לצד שהבכי יורה על חיסרון המוחלט בשלילת ההשגה, שאם לא כן היה להם לשאול מה' בן השואל מאביו את אשר תאוה נפשו, וממה שבכו יורה כי הדבר מוחלט אצלם כי ה' אין לו כוח ח"ו לתת שאלתם".

דברים אלו מורים לנו דרך בעניין התפילה: התפילה צריכה להיות מתוך ביטחון, ולבקש מה' בן המבקש מאביו מתוך ביטחון שימלא לו את כל חפצו.

וה' יעזרנו שייפתחו לנו שערי פרנסה בהרחבה ובשפע גדול, אמן.

הארה פרטית

מתוך שיעורי המשיעיים ב'קו השגחה פרטית'

התפילה היא המפתח לפרנסה, תמיד ובכל יום. עלינו להתמיד ולהתפלל שוב ושוב, כדי להמשיך ולהשפיע עלינו שפע של פרנסה. לא בכדי נכתב בשולחן ערוך (א, ה) שטוב לומר פרשת המן מדי יום.

התפילה אינה רק בקשה, שתיגזור עלינו פרנסה טובה. למעשה, גם אם כבר נגזרה פרנסה טובה, אי ההתמדה בתפילה עלולה לעכב את הגעת השפע. כפי שאנו למדים בספר מאור עיניים (פרשת ואתחנן ד"ה במסכת תענית), פרנסתו של כל אדם נובעת מעולמות עליונים, ומשתלשלת לעולם הזה מעילה לעלול, דרך כמה עולמות. בכל אחד מהעולמות הללו, ההשפעה עלולה להתעכב בשל המקטרגים, ודינם שוב האם האדם ראוי לשפע. דווקא על ידי התפילה אנו ממשיכים ומורידים את השפע המיועד לנו לעולם הזה.

בפרשת בהעלותך אנו לומדים על חטאם של בני ישראל בבקשם בשר לאכול. הכתוב מדגיש

שיעורי הרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א נמסרים פעם בשבועיים באידיש ופעם בשבועיים בעברית, בשלוחה 2 < 3 (לאחר בחירת השפה)

העלון יוצא לאור גם באידיש אנגלית וספרדית
לקבלת העלון במייל: B023011300@GMAIL.COM

לשליחת סיפורים במייל: hphp6176@gmail.com

הפצת האמונה

מעולם לא היתה קלה יותר

זכויות אינספור מובטחות לכם מפתיחת מוקד עלוני השגחה פרטית

חולמים להפיץ את עלון השגחה פרטית?

אין לכם זמן?

אנחנו נעשה את השליחות בשבילכם

לפתיחת מוקד חייגו *6176 שלוחה 4\2

המוקדים החדשים שנפתחו:

אשדוד | רובע ט
אשקלון | שכונת עיר היין
בית שמש | נהר הירקון
בני ברק | האדמו"ר מבלז
בני ברק | רח' דב הוז
ירושלים | שכונת קטמון
ירושלים | נווה יעקב
ירושלים | שטראוס
ירושלים | רח' הירשלאר
כפר סבא | רח' הקשת
(בית כנסת ע"ש קנייבסקי)

כך מקובל אני מרבותי
ישמרם א-ל שכל הזהיר בברכת
המזון מזונותיו מצויין לו בכבוד
כל ימיו

(ספר החינוך מצוה ת"ל)

כותב העטרת זקנים אדם
המברך ברכת המזון מתוך הכתב
בדקדוק ובכוונה מסלק מעצמו
צרות רבות ואסונות ל"ע.

וְאָכַלְתָּ וּשְׂבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ

על המזון

מטרתו לעורר את גודל מעלת אמירת ברכת המזון בכוונה

"מצאתי למה אין אות פ"א
סופית (ף) בברכת המזון לפי שכל
מי שבידך ברכת המזון בכוונה, אין
שולט בו לא חרון אף ולא שצף ולא
קצף, ולא אגף ולא אגף ומזונותיו
מצויין לו ברוח ובכבוד על ימיו".

(י"בא היטב) או"ח הלכות ברכת
המזון סימן קפ"ה אות א' -
ספר הרוקח סימן של"ז

למה השפע מתעכב מלבוא!?

לכבוד המוציאים לאור של הגליון הנפלא על המזון:

בשורות הבאות אני רוצה לשתף אתכם אודות ישועה גדולה שהיתה לי על ידי קבלה טובה במצוות ברכת המזון, ומלבד עצם הישועה שראיתי בזכות המצווה, יש בה גם מוסר השכל נחוץ איך להסתכל על כל הענין של הסגולה במצוות ברכת המזון.

בשש שנים האחרונות נתקשיתי מאוד בעניני פרנסה, לא היתה לי עבודה מסודרת, ורק עבודתי בעבודות מזדמנות מכל מה שבא ליד. פעם למלא מקום במלומדות, ופעם לבוא במקום איזה משגיח כשרות, או ללמוד קצת בפרטי עם ילדים, וכדומה. אשר הצד השווה שבהן, שלא הספיקו כדי מחייתי לכלכל את משפחתי לצרכים הבסיסים.

באותו תקופה התחיל לראות אור גליונכם היפה "על המזון", וממש מיד בהתחלה זה תפס אותי, וקראתי בשקיקה את המעשיות והרעיונות שהביאתם על הענין של ברכת המזון. כך התחיל הענין להכנס בראשי והגעתי להחלטה שעבורי זה יהיה הסגולה המתאמת במצב שבו נקלעתי עכשיו. ואכן קבלתי על עצמי בקבלה גמורה ליטול ידיים לסעודה בכל יום, ולברך ברכת המזון בכוונה.

הייתי בטוח שביום שאחרי ימטיר ה' עלי פרנסה מן השמים, אבל משום מה לא ראיתי את הישועה. ככה עברו שבוע, חודש, ואפי' כמה חודשים, ועדיין לא נושעת, הסתובבתי בהרגשה מדוכדכת,

הרי כאן אני מקיים את הסגולה ומברך בכל יום ברכת המזון בכוונה, אבל שערי פרנסה עדיין נעולים בעדי, ואיני מבין למה?

היה אז פרשת עקב, הרב בית המדרש בו אני מתפלל דיבר בשלש סעודות שיחה נאה בגודל הענין של ברכת המזון, הנזכרת בפרשת השבוע, בפסוק "ואכלת ושבעת וברכת", הרב דיבר הרבה בגודל הסגולה של פרנסה הטמונה במצוה זו. אחרי מעריב ניגשתי אליו וטנתי בפניו את המצוקה שלי, שכבר זמן רב שאני מקיים את הסגולה אבל ישועה עדיין לא נראת באופן.

הרב הרגיע אותי ואמר לי שזה ענין של אמונה וביטחון, וצריכים להאמין באמונה שלמה שהשי"ת יעזור לבסוף. הוא אמר כי ודאי לא בחנם כתב ספר החינוך סגולה זו. הוא עודד אותי להחזיק את הקבלה, ובסוף עוד אראה ישועת השם.

כעבור כמה ימים הרב ביקש ממני אם אוכל להסיע אותו לאיזה "וואכנאכט" של אחד המתפללים בבית מדרשינו, כמובן שהסכמתי בשמחה, כי במילא היתה בדעתי להשתתף באותה שמחה. היינו שם כמשך כמה דקות, ואח"כ יצאנו, כשהרב נכנס לרכב הוא פנה אלי: "אני חושב שאני יודע כבר למה הסגולה לא עובדת אצלך..."

אני פותח לו שתי עיניים גדולות, והרב המשיך "לפני כמה דקות כשישבנו בשמחה, הבחנתי שהיה שם מוכן על השולחן סנדוויצ'ים קטנים של בשר, וראיתי אותך מברך עליהם "מזונות" והנך סועד את לבך עם כמה מהם..."

בתחילה לא הבנתי את פשר כוונתו, מה אני לא עושה כשורה?
ואמרתי לו "הרי בכל יום בשחרית אני נוטל ידי להמוציא, ואז אני
מברך ברכת המזון, ובמשך היום כאשר נודמן לפני "לחמניות
מזונות" אני אוכל מהם, ומברך על זה "מזונות". וכמה פעמים יוצא
לי לקנות מן המוכן סנדוויצ'ים של מזונות, ואני אוכל את זה עבור
ארוחת צהריים, ואני מבין מה הבעיה..."

הרב השיב לי: "אני אסביר לך את זה במשל, תדמיין לעצמך
שיש לך רכב שנשבר ואתה נכנס למוסך כדי לתקנו, הם אומרים
שהמנוע שבת והם מתקנים את המנוע. והנה אח"כ אתה מתיישב
ורוצה להתניע את הרכב... אבל הוא אינו זז ממקומו, ואינך מבין
מה קורה כאן, הרי כבר תיקנו את המנוע. ואז מסביר לך הטכנאי,
הרי הרכב אין לו טיפה של דלק וכלי גז אפי' הכל מתוקן, הוא אינו
יכול לזוז ולו ס"מ אחד. אני אמלא את הרכב עם מעט גז ואז כבר
תוכל לנסוע..."

"אותו דבר איתך" סיים הרב את דבריו, "אכן תיקנת את המנוע
של הרכב שלך, בכך שקיבלת על עצמך קבלה גדולה וקדושה זו,
של נטילת ידיים, וברכת המזון בכוונה, וזה אכן דבר חשוב מאוד...
אבל באותו זמן הרי הנך מתרשל במצווה זו ע"י אכילת "מזונות
ברויט", ובוזה אתה מרוקן את הדלק מהרכב שלך..."

המשיך הרב להסביר את דבריו: "בארבעים שנים האחרונות,
מאז שנעשה נפוץ המושג של "מזונות ברויט" אני מרגיש שבזה
חלילה סותמים את השפע מן השמים, כי אלפי יהודים פסקו
מליטול ידיים לסעודה, ולברך ברכת המזון, ופוטרים עצמם
בברכת מזונות שיש בזה שאלה גדולה, האם אפשר בכלל לברך
על לחמים אלו "מזונות", היות שהם אינם משימים מי פירות עצמו,
רק תרכיז של מי פירות מעורב עם מים, ואין זה פשוט כלל.

ברוך ה' אשר לאחרונה יש שיפור גדול בענין זה, והודות שימת
הלב שהביאו לציבור בנושא זה, התחילו הרבה מאפיות לעשות
את הלחמניות עם מי פירות אמיתיים, וזה הרבה יותר מהודר
להלכה. ואכן כיום יכולים לראות על הרבה מן האריזות שזה עשוי
ממי פירות ולא מתרכיז.

אבל בשמחות כשהלחמניות כבר אינם באריזה שלהם, הרי

אינך יודע איזה לחמניות הם, ורצוי מאוד להחמיר ולא לעשות
מזונות על זה כדי שלא להיכנס בשאלות גדולות.

הרב המשיך: "יהודי כמותך שמחפש לקבל את השפע מן
השמים ודאי שעליך להיות נזהר שלא לאכול מזונות באופן
שברכתה מפוקפקת, ובזכות הזהירות תזכה שיהיה מקום
שהשפע יחול בו!"

הדברים שאמר הרב השאירו עלי רושם עז, ובאותו שעה
קיבלתי על עצמי שאני הולך לעשות תשובת המשקל, ומהיום
והלילה לא אוכל עוד מן הלחמניות שיש עליהם שאלה, ורק באופן
שאני בטוח שזה עשוי ממי פירות אמיתיים, ובכך בודאי שהרכב
שלי יהיה לו מספיק דלק כדי שיוכל לנסוע!

ועכשיו אני מגיע לנקודת השיא של הסיפור שלי. בסופו של
אותו חודש קיבלתי טלפון מאיזה ראש ישיבה חשוב, שהציע לי
משרה להיות המשגיח של הישיבה, עבודה שאלה ציפיתי כל
הזמן. ובנוסף קיבלתי אז עוד עבודה ללמוד שם באותו ישיבה עם
כמה בחורים בפרטי. וכך מצאתי את עצמי עם הכנסה חודשית
קבועה ומכובדת אחרי שנים ארוכות שסבלתי מחוסר ועוני,
הגעת אל המנוחה ואל הנחלה עם הרחבת הדעת.

אני מספר זאת עם מטרה כפולה, קודם כל להראות כח הסגולה
של ברכת המזון. ובאותו זמן גם לעורר את הציבור על הנושא
הבוער של השאלה על ה"מזונות ברויט" כי גם אם נניח שזה עולה
עם ההלכה הרי בזה מפספסים את ההזדמנות של מצוות נטילת
ידיים וברכת המזון בכוונה, שבזה זוכים לכל ההשפעות טובות.

תודה רבה על עבודת הקודש שאתם עושים

י.ש.ג. וויליאמסבורג

הערת המערכת: היות וההלכות של ה"מזונות ברויט"
מורכבות מאוד, ויש על זה דיעות לכאן ולכאן, לא יקחו
מכאן שום חוראה למעשה מהסיפור הנ"ל, וכל אחד ישאל
אצל דעת תורה הלכה למעשה בדת מה לעשות, רצינו רק
להביא את הרעיון שאמר אותו רב לכותב המכתב.

למי שיש סיפורים, עובדות, מאמרים ודברי תורה בגודל מעלת אמירת ברכת המזון בכוונה
או להערות והארות אפשר לפנות למייל: AlHamuzoin@gmail.com

נתנדב לעילוי נשמת כ"ק מרנא ורבנא

הרבי ר' ברוך ב"ר יחיאל מיכל זי"ע ממעוזבוש - הרבי ר' מנחם מענדל ב"ר יוסף זי"ע מרימנוב - הרבי רבי אלימלך ב"ר אליעזר ליפמאן זי"ע מליזנסק
רבי לוי יצחק בן שרה סאשא זי"ע מבארדישטוב - רבי ישראל דוב בער ב"ר יוסף זי"ע מוועלעדניק - רבי ישכר בער בן ר' יצחק זי"ע מראדאשיץ
רבי מנחם בן שמחה בן פייגא זי"ע מברסלב - רבי ישראל מאיר בן ר' אריה זאב זי"ע בעל החפץ חיים - רבי משולם פייש בן רבי מרדכי בן צירל זי"ע מטאשה
הרבי ר' ישעי' ב"ר משה זי"ע מקערעסטייר - רבי שלום ב"ר מרדכי יוסף משה זי"ע משאץ - רבי אליעזר שלמה ב"ר מנחם זאב זי"ע
רבי יעקב חיים ישראל רפאל בן רבי יצחק ושרה אלפיה זי"ע

זה השער לה' צדיקים וביאור בו

כניסת שבת: 19:29
יציאת שבת: 20:33
רבנו תם: 21:03
לקבלת העלון במייל:
sagifrenkel@gmail.com
לתגובות והערות:
שגיא 054-6868199

פְּרִישַׁת - פְּסַלְחַ לָךְ

אָדָּ בַּה' אֶל תִּמְרְדּוּ... וְה' אֶתְנֵנוּ אֶל תִּירָאָם (יד-ט)

וכי בני ישראל מרדו בה', חלילה? הלא הם רק פחדו מן הענקים היושבים בארץ, ובכו! אלא, כתב רבנו בחיי זצ"ל, למדנו מכאן שמי שפחד מבן אדם ואינו מביא בחשבון את ישועת הקדוש ברוך הוא, הרי הוא כמורד בה'! וכן אמר שלמה המלך: "חֲרַדַּת אָדָם, יָתֵן מוֹקֶשׁ".

וביאורו: החרדה שהאדם חרד מפני בשר ודם - נותנת מוקש לנפשו וגורמת לו שישכח מהקדוש ברוך הוא. והוא שאמר הנביא: "כִּי אֶת וְתִירָאִי מֵאֲנוֹשׁ יָמוּת, וּמִבֶּן אָדָם חָצִיר יָנֵתֵן" (ישעיהו נא-יב), וסמוך לכך נכתב: "וְתִשְׁכַּח ה' עֲשֶׂךָ!"

אל לנו לשים את מבטחנו באדם, או לפחד מאדם. נבטח בה' והוא יעזרנו! וזהו שאמר להם משה רבנו: "אָדָּ בַּה' אֶל תִּמְרְדּוּ" - אם לא יהיה בידכם חטא המרד בה', אז יהיה "ה' אֶתְנֵנוּ" ואם ה' אתנו - "אֶל תִּירָאָם", איננו צריכים לפחד אפלו מענקים ומנפילים!

סיפר הרה"ג רבי מנחם שטיין סיפור מבהיל: הרבנית סרנא, אשת הגאון רבי חיים סרנא זצ"ל, ראש ישיבת חברון בגאולה, היתה ניצולת שואה. נס הצלתה ממלחמות החיה הנאצית היה מפלא. היא ברחת וחפשה קורת גג כדי להסתתר בה. במהלך ריצה בשדה פתוח, ראתה מרחוק וילה בודדת. נשימותיה היו כבדות כשנקשה על הדלת: "אנשים טובים, הצילו אותי!" בכתה ודפקה, מקווה לפגוש בבני אדם בתוך המהומה החיתית שסביבה. לבסוף נפתחה הדלת. האיש שלפניה היה לבוש בבגדי בית קלים ולא במדים, אך שפמו המזדקק והמבט הכחל והקר שנעץ בה, לא השאירו מקום לאשליה.

היא העזה לדרך בפתח ביתו של נאצי, ולא סתם נאצי, כי אם המפקד הנאצי האזורי! הוא אמר רק מלה אחת: "יהודיה". רגליה של הנערה הצעירה נתקפו ברעד בלתי נשלט, והיא נשענה על הקיר כדי לא ליפול. "הצלה את מבקשת?" הוא צחק, כאלו שמע זה עתה את אחת הבדיחות היותר מבדחות בחייו. "יהודיה טיפשה! את כל הדרך עשית בשביל לתת לי לסיים את העבודה בקלות".

מוחה של הנערה התרוקן כליל. מעולם לא היה מלאך המוות קרוב כל כך ומאיים כל כך. יכולה היתה לשמוע את קול נשיפותיו ולהבחין בהבל היוצא מפיו. פתאום הפסיק הנאצי לצחק ופניו הרצינו: "איך נכנסת לכאן?" שאל. בלי מלים הצביעה על השביל הראשי המוליך לביתו. "והכלבים לא נבחו?" הוא נדהם. "הכלבים?!" רק כעת הבחינה בעשרות כלבי רוטוויילר ואמסטף גרמנים, המשוטטים בחצר.

אלו היתה מבחינה בהם קדם לכן - לא היתה מעזה להיכנס. הנאצי צמצם מבטו ושתק. ההתרחשות העל טבעית הדהימה אותו. הכלבים שלו מאלפים מספיק, כדי לקרע לגזרים כל זר המנסה להתקרב פנימה. היתכן כי יש לנערה שלפניו כוחות כישוף ושליטה שלא מן העולם הזה? רעיון מבריק עלה בדעתו לפתע.

"הישארי כאן למשך הלילה הקרוב, ובבקר תצאי שוב דרך השביל הראשי. אם שוב לא יפגעו בך הכלבים לרעה – אגן עליך במשך כל זמן המלחמה". הלילה היה ארוך והכר שעליו שכבה הנערה היה ספוג בדמעות. מראות בלהות הצטיירו מול עיניה – הנה היא הולכת בשביל הסלול והכלבים מתנפלים עליה וקורעים את בשרה לחתיכות חתיכות. הנה הם מלקקים את הדם... שלום לך עולם, שלום לכן תוכניות העתיד.

השחר עלה ומצא אותה טרוטת עיניים, מטהרת, מוכנה לכל אשר ישית עליה מלכו של עולם – ועם זאת כמה לחיות. אנשים רבים עצרו את נשימתם כשעמדה בפתח, מוכנה לצאת למצעד המוות הפרטי שלה. הם הציצו מן החלונות ומן החדרים, נכונים למחזה המעניין המתכנן של קריעתה לגזרים. היא החלה לצעד – ושום כלב לא זע ממקומו.

באצילות התקדמה במהלך השביל, שומרת על קצב הליכה רגיל, לא מהיר מדי ולא איטי מדי. קדימה, קדימה. בלי לחשוב. רק כשהגיעה לשער התירה למעיין הדמעות לנבוע מעיניה. המפקד הנאצי עמד נדהם. כפי שהבטיח, דאג לה לשמירה עד סיום המלחמה.

לבעלי חיים אין בחירה משל עצמם, אלא הם יד ארוכה של האלוקים. חז"ל קוראים את הפסוק "בְּרָצוֹת ה' דִּרְכֵי אִישׁ גַּם אוֹיְבָיו יִשְׁלַם אֹתוֹ" (משלי טז, ו) ומבארים שאפלו בעלי החיים, היתושים והמעופפים למיניהם – אינם פוגעים לרעה באדם כאשר הוא רצוי לפני הבורא. ('מאה ושנים סיפורים')

וְלֹא תִתְּנוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶּם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם (טו,לט)

דבר בעתו מה טוב לחזק רעיון נכבד זה, בסיפור המופלא שהביא אחד מן הראשונים בהגהות המרדכי (עירובין סוף פרק ראשון אות תקכח), בענין מה שהפגיש הקב"ה בדרך נס בין שני האחים הקדושים מגדולי בעלי התוספות, רבינו יעקב שנקרא בשם רבינו תם ורבינו שמואל שנקרא רשב"ם (שניהם בני רבי מאיר חתנו של רש"י, וזכו ללמוד תורה אצל רש"י זקנים), והנה הסיפור כפי שמובא שם: "זעוד רצה רשב"ם לעשות אחרת, כי שפל עינים היה, ורצה לעלות בקרון אשר סוס ופרד מושכין בו ולא הרגיש, איתרחיש ליה ניסא, נזדמן אחיו רבינו תם שם, אמר לו אל תהי צדיק הרבה, שא מרום עיניך, והנה סוס ופרד לקראתך, ואמרינן בתוספתא פרק ד' דמסכת כלאים, לא יקשור סוס לפרד ופרד לחמור, ונמנע ולא עלה".

נמצינו למדים מזה, כי מאחר שהרשב"ם בגודל קדושתו לא הרים את עיניו הקדושות, ולא ראה שסוס ופרד שהם ב' מינים שאסור לחברם משכו את הקרון, נתקיים אצלו מקרא שכתוב (שמואל א ב-ט): "דגלי חסידיו ישמור", וסיבב הקב"ה בדרך נס שנזדמן לפניו אחיו רבינו תם, כלשון המרדכי: "איתרחיש ליה ניסא, נזדמן אחיו רבינו תם שם", כדי להצילו מלעלות על העגלה ולעבור על איסור כלאים.

הרי לנו חיזוק נפלא לדברות קדשו של ה"דברי חיים", כי מי שנוהר לעשות כל מה שבכוחו לשמור על קדושת העינים שומרים עליו מן השמים. ('שבילי פנחס' תשפד)

טוֹבָה הָאָרֶץ מֵאֵד מֵאֵד (יד,ז)

באוצר גנזיו של רבי שמואל מסלונים, היתה קופסת טבק של רבי אברהם מקליסק, מאבות היישוב היהודי המתחדש בגליל, ומכיוון שחיבה יתרה היתה לו לחפציו של צדיק זה, היתה הקופסא תמיד תחת ידיו ולא עזבה מימיו. פעם נעלמה קופסת הטבק ולמרות החיפושים הרבים שנערכו, לא עלה ביד המחפשים למוצאה, והרבי הצטער מאוד על אבדתה.

לימים, נקלע החסיד רבי זליג לידר לבית אחד ממכריו בארץ הקודש, ולתדהמתו ראה את קופסת הטבק של רבו מונחת אצלו. התברר כי הלה לא עמד בניסיון וחמד את הקופסא לעצמו. ביקש ממנו רבי זליג את הקופסא, והלה שמח מאוד שיוכל להשיב את האבדה לבעליה ולהרנין את לב רבו.

נסע רבי זליג אל רבו בחוץ לארץ, ובשמחה הגיש לו את הקופסא וסיפר לו כיצד הגיעה לידו, אך מה הופתע רבי זליג לשמוע מרבו, שאינו חפץ בקופסא והוא יכול להשאירה אצלו, והסביר: "הרי בכל פעם שהקופסא תראה, נזכר במעשיו של יהודי מארץ ישראל שנכשל בגנבתה, ואיני רוצה שתצא, חלילה, דיבה רעה על יהודי מארץ הקודש. ('שבת טיש').

הִנֵּנוּ וְעֵלֵינוּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר ה' כִּי חָטְאוּנוּ (יד,מו)

ה"אמרי אמת" מגור, ביקר פעם אצל רבי דוד מקילק, תלמידו של רבי יחיאל מאלכסנדר. בשיחתם הגיעו אל דור המדבר ועל חטא המרגלים, ותוך כדי שיחה שאל ה"אמרי אמת": "הרי אמרו חז"ל, ששערי תשובה לא ננעלו, תמה אני אם כן, למה לא נתקבלה תשובת העם שאמרו "הִנֵּנוּ וְעֵלֵינוּ כִּי חָטְאוּנוּ"? השיב רבי דוד: "מותי תשובה אינה חוזרת ריקם? כאשר אדם מכיר בחטאו וחוזר בתשובה שלמה. אולם העם שבמדבר לא אמר "הִנֵּנוּ וְעֵלֵינוּ כִּי חָטְאוּנוּ", אלא אמר "אֲשֶׁר אָמַר ה' כִּי חָטְאוּנוּ", ומשמעות דבריהם היא: שלא הודו בחטאם אלא רק ה' אמר שחטאנו, ורק מפני זה אנו חוזרים בתשובה, ומפני שלא היתה כאן חרטה אמיתית, לא התקבלה תשובתם". התפעל ה"אמרי אמת" מהפירוש הקולע, ואמר למקורביו: "ראו נא, כל צריך ללמוד ולפרש פסוק בתורה". (שבת טיש')

הסוד...

ישנן שתי מדינות בעולם, שוודיה ושווייץ, כבר 400 שנים שלא היו שם מלחמות... לא היה שם טרור... אין להם בלקסיקון של השפה את המילה "פיגוע", לא מלחמות עולם... לא מסעות הצלב... לא שואה... כלום! כשמדברים שם על שלום, זה לא חזון אחרית הימים, זו המציאות! חוץ מזה, הן מככבות בראש הטבלה של הכנסה לנפש בעולם! הן מהמדינות שהכי קל להתפרנס בהן... ובשפע.

ומי מדבר על הנופים... בכל מקום שאתה מסתכל אתה רואה רק ירוק ופרות ופרות... זה נראה שהשית' לקח מלחייה עם פרות ופיזר אותן באופן אחיד בכל שווייץ... כולם יוצאים לנופש בשווייץ! אבל יש נתון נוסף... לפי הסטטיסטיקה, שתי המדינות שבהן הכי הרבה אנשים איבדו את הטעם בחיים... אלו שוודיה ושווייץ!!! איך יכול להיות?! מכל העולם אנשים באים להנות מהרוגע והשלווה, מהפסטורליות והשקט... למה הם מואסים בחייהם?! התשובה פשוטה ביותר...

אם אין לאדם קשיים, אם אין לו אתגרים מאמצים ומייגעים... אם אין להם על מה להתגבר – אז אין להם טעם בחיים! החיים בשווייץ משעממים, כי ההרגשה של הסיפוק היא אך ורק אם יש לאדם קושי והוא מתגבר עליו! אני שווה רק אם התגברתי! אל תביאני לידי ניסיון, אנחנו בגדרי ההשתדלות מצווים להתרחק מהניסיון, כי לפעמים יש מעידות ואנשים נופלים... אבל אחרי הכל, לכל אחד יש את הפקל'ה שלו, והניסיון נותן לנו הזדמנות לצמוח ובגדול!

תורה נקנית ע"י ייסורים... ארץ ישראל נקנית ע"י ייסורים... אומר הסטייפלר: לא משנה מה קרה בסוף... גם אם בתוצאה הסופית נפלת ונכשלת, אבל במלחמה עצמית התגברת למשך שעות, או יומיים... נלחמת עם עצמך – התרוממת גבוה! באמריקה יש בסיס צבאי גדול מאוד... כל אדם שמתגייס לצבא, מתחיל שם את השירות הצבאי. מה הולך שם? למה כולם חייבים להגיע דווקא לשם? כי הצעירים שמתגייסים לצבא, עד היום עסקו בעבודה משרדית... לימודים או סתם בטלה... לרוץ, לזחול ולקפוץ, זה לא בשבילם. מה עושים?

במחנה הזה יש מסלולי מכשולים בכל מיני דרגות... יש מסלולים של שעות ארוכות של בורות, מהמורות, גדרי תיל, קפיצות מעל מכשולים, זחילות במחילות, דוקרנים... בקיצור אחרי מסלול כזה אתה חוזר בלי אויר לנשימה! יום למחרת, מסלול יותר קשה...

ולמחרת, עוד יותר קשה! אחרי שבועיים השרירים מתפתחים... במקום ארבע שעות, עושים את המסלול בשעתיים וחצי. כעבור שלושה חודשים, המסלול נעשה ב 40- דקות בלבד! לפני תקופה, הגיעו אלי הון, שרוצים לתרום כסף לצבא... עשו להם סיור במחנה הזה. עומדת תיירת זקנה, ורואה את הצעירים קופצים, זוחלים, עושים סלטות לכל כיוון... נכמרו רחמיה, והיא פנתה למפקד בדמעות: "ברגע זה, תרמתי 400,000 דולר ליישר את כל המסלול הזה... רחמנות על הצעירים הללו!"

חייך המפקד: "גבירתי הנחמדה, בלי מסלול מכשולים, אין פלוגות מארינס, ולא אריות ים!", יהושע בן נון יוצא לשליחות היסטורית לרגל את הארץ! משימה שממנה אפשר ליפול... ובגדול! הניסיון היה ענק, והראיה שחבריו, שלא היו קטנים ממנו, כשלו! יהושע עבר את מסלול המכשולים, ומשום כך הוא זכה להיות הממשיך של איש האלוקים – משה רבנו! הוא הנהיג את ישראל! והשאלה שכל אחד שואל את עצמו... איך הוא לא נכשל???

היו שם שנים עשר מרגלים, עשרה מהם נפלו, עד שאיבדו את חלקם גם בעולם הזה, במיתה משונה, וגם בעולם הבא!!! מהיכן ליהושע וכלב היו את כוחות הנפש לעמוד בניסיונות הללו? בארה"ב היה עו"ד יהודי מוצלח מאוד, סמואל ליבוביץ, שהצליח בכל התיקים שלו להציל את הנאשמים ברצח מהכסא החשמלי, חוץ מפעם אחת... והכשלונו הבודד היה נחרץ! אחד מגדולי הפושעים ביוסטון נתפס, הרבה אנשים נשמו לרווחה, כשראו אותו על דוכן הנאשמים... העונש – מוות!

היו שם כ-12 – עדים שראו את הנרצח נכנס לחדר לבדו, ולאחר מכן ראו את הרוצח נכנס לאותו החדר, ומשיצא משם הרוצח, הנרצח פשוט נעלם! העדויות היו נחרצות, המעגל נסגר, ולא נראה שניתן למצוא שום צדק בעדויות שנמסרו... סמואל היה נראה לחוץ... נעמד סמואל ואמר: "אני מסכים, הראיות די ברורות, קו ההגנה לוקה בחסר, אבל בעוד כ-5 דקות, יכנס מהדלת הנרצח בעצמו!

כל האולם נאלם דום, היה אפשר לחתוך את האויר בסכין... המתח גבר, השופטים התחילו להזיע, ולאחר כ-5 דקות נשמעו צעדים מעבר לדלת, ולאולם נכנס... קבצן מהרחוב השופט זעם, אבל סמואל טען: "איך אתם, חבר השופטים, מסוגלים להוציא להורג אדם, כשאתם בעצמכם לא בטוחים שהוא ביצע את הרצח? אני הסרטתי אתכם, כולכם הייתם במתח וכשהדלת נפתחה, כולכם סובבתם את הראש!". מבריק! השופטים עצרו את הדיון להתייעצות והביטו בסרטון. לאחר כרבע שעה, הם פסקו: "חייב! יש להוציא אותו למוות!". "למה? אני דורש הסבר", טען סמואל.

ענו לו השופטים: כולם סובבו את הראש... חוץ מאדם אחד... הנאשם בעצמו! הוא היחיד שלא היה לו ספק, שהנרצח לא יוכל להיכנס מהדלת! זה הסוד של כלב ויהושע... האמת היתה להם ברורה! מי שבטוח בעצמו, לא מסובב את הראש כמו כולם! ('אפריון שלמה')

וַיֵּצֵאוּ דַבַּת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תָּרוּ אֹתָהּ (יג,לב)

בגמרא מסכת ערכין (דף טו) מובא: א"ר אלעזר בן פרטא, בוא וראה כמה גדול כוחו של לשון הרע. מנלן? ממרגלים, ומה המוציא שם רע על עצים ואבנים כך, המוציא שם רע על חבירו על אחת כמה וכמה!

פעם אחת הזמין רבי ישראל מאיר הכהן מראדין, בעל ה"חפץ חיים" תלמיד שיאכל על שלחנו בליל שבת. כאשר עמדו לברך "המוציא" ראה התלמיד כי החלות היו מלחם שחור, על כן עשה בידו סימן של מורת רוח. הרגיש בזה ה"חפץ חיים" ואמר: לחם שחור הוא טוב מאד ובריא מאד, ואם אתה אומר שאין הוא טוב הנך מדבר עליו לשון הרע! ('וקראת לשבת עונג')

זכות דברי התורה בעלון יעמוד:

ה' ישמור את כל עם ישראל, וכל חייל ישראל וכוחות הבטחון.

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, אלינה בת אירנה, מאי בת מאירה, מילנה בת סבינה, ספיר שמחה בת חנה.

לזרע בר קיימא: מורן בת רותי, לירז בת מרים. עדן שירה בת גילה.

לפרנסה בשפע: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.

לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, שמואל בן דבורה, לרפואת כל הפצועים.

לעילוי נשמות: ציפורה בת מורדוך ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורדוך ז"ל, מיכאל בן מורדוך ז"ל, רחמים בן מורדוך ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, יוסף מיכאלשולי בן רפאל ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, לעילוי נשמות חיילנו והנרצחים ב-7 לאוקטובר.

קוראים וקוראות נכבדים, נפתח אצלנו בשכונה כולל אברכים, על מנת לסייע להחזיק אותם מי שרוצה לקנות ברכה בעלון, ולהחזיק תורה על הדרך, כל שם לברכה 250 ₪ למשך שנה. ניתן להעביר בביט למספר 054-6868199. מי שרוצה לתרום לכולל גם בלי קשר לברכה, מצורף לינק:

<https://paypage.takbull.co.il/212sH>

לע"ג מז"ר אבי - יעקב בן רחל ז"ל

כ"ד סיון
תשפ"העלון מס' 733
שנה ט"ז

המשך דבר העורך

הרב צ'ולק לקח את המפתח, והכניס את הספר לכספת הקטנה, ונעל אותה. והחזיר את המפתח לרב שך. "זה נעול?" שאל אותו הרב שך. "כן". "אתה בטוח שזה נעול?" "במאת האחוזים!" "תבדוק עוד פעם". הוא בדק שוב והרב שך נרגע. ואז אמר הרב צ'ולק, "הראש-הישיבה מבקש שלא אשאל שאלות, אבל תורה היא וללמוד אני צריך. מה קורה כאן?" אמר לו הרב שך: "מה אתה לא מבין? זו הסוגיה שאני לומד. ראיתי לפני עשרות שנים דבר תורה בספר זה, שמבאר בטוב טעם ודעת את הסוגיה. עוד מעט יבואו לדבר איתי בלימוד על הסוגיה, ואני זוכר מה הוא אומר, אבל אני רוצה שוב לראות את הדברים מחדש, עם כל הפילפולים. אני מפחד, אולי מישהו ייקח ולא יחזיר את הספר הנפלא הזה, וכבר היו דברים מעולם, ולא יהיה לי אותו. לכן הוא צריך להיות שמור בכספת! מה אתה לא מבין?"...

אדם שכן מעריך את התורה ואוהב אותה, ודאי ראוי לתורה. ואכן זכה הרב שך לסייעתא דשמיא והעמיד אלפי תלמידים. מעתה נבין את המונח בעומק הפרשה: אם אדם יודע להעריך את ארץ ישראל, שהיא כל כולה מצוות ואמונה, ארץ אשר תמיד עיני ה' אלוך בָּהּ, וכל מי שהולך בה ארבע אמות הוא בן העולם הבא - הוא ראוי לארץ ישראל. אדם שלא יודע להעריך אותה, אינו ראוי לה. ונזכה כולנו להעריך אותה.

שְׁלַח לךְ - תזכר ענייני הפרשה

- א. הקב"ה מאפשר למשה רבינו לשלוח מרגלים לתור (לבדוק) את ארץ כנען, לפני כניסתם לארץ (יג, א-טו).
- ב. משה בחר מרגלים (מכל שבט) והורה למרגלים, כיצד יבדקו את טיבה של הארץ - הטובה היא אם רעה, ואת העמים היושבים בה - אם רבים וחזקים הם או מעטים וחלשים (יג, יז-כ).
- ג. המרגלים נכנסים לתור את הארץ דרך הנגב, ושבים למדבר פארן לאחר 40 יום, ובידם מפרי הארץ (יג, כא-כה).
- ד. המרגלים מוציאים את דיבת הארץ, חוץ מיהושע וכלב, שדברו בעד הכניסה לא"י וקורעים בגדיהם (יג, כו-לג).
- ה. תגובת העם: "וַיִּכְפּוּ הָעָם בְּלִילָה הַהוּא" - בכי לחינם, תלונות העם כנגד משה (יד, א-ז).
- ו. ה' רוצה לכלות את העם, בגלל חוסר האמונה בו.
- ז. משה נושא תפילה לה' לביטול הגזירה, ומבקש רחמים, בטענה שלא יהיה חילול ה', וה' אמר ענה לו: "סְלַחְתִּי כְּדָבָרְךָ" (יד, יג-כ).
- ח. העונש: המרגלים (למעט יהושע וכלב) מתו במגפה (ויהושע וכלב זכו בחלק המרגלים בארץ ישראל) ועל עם ישראל נגזר למות במדבר, ובניהם - רק בסוף ארבעים שנה - יכנסו לארץ ישראל (יד, כא-לח).
- ט. נסיון העפלה לארץ ישראל והמפלה (יד, מ-מה).
- י. מצות נסכים בקרבן עולה ושלמים, ליחיד וצבור (טו, א-ז).
- יא. הפרשת חלה (שיתחייבו בה מִשְׁיָכָנְסוּ לארץ ישראל) (טו, יז-כא).
- יב. קרבן הציבור והיחיד בשגת עבודה זרה (טו, כב-כט).
- יג. עונש המגדף, ועובד עבודה זרה במזיד - כרת (טו, ל-לא).
- יד. עונש מקושש העצים בשבת (טו, לב-לו).
- טו. פרשת ציצית (טו, לז-מא).

דבר העורך

פותחת הפרשה בחטא המרגלים שכאמור הביא רעה גדולה על בני ישראל במדבר, ויש לו גם השלכות קשות, רבות מאוד, עד עצם היום הזה. חז"ל (מסכת תענית כט.) אומרים, שהלילה שבו חזרו המרגלים מתור את הארץ היה ליל תשעה באב. הם הוציאו את דיבת הארץ, וכתוצאה מכך "וַתֵּשָׂא כָּל הָעֵדָה וַיִּתְּנוּ אֶת קוֹלָם, וַיִּכְּפוּ הָעָם". אמר להם הקב"ה: "אתם בכיתם בכיה של חינם, ואני קובע לכם בכיה לדורות" (תענית כ"ט.). ולדאבון לב בתשעה באב חרבו בתי המקדש הראשון והשני. הגלויות הנוראות, עם כל הפורענויות, הצרות, הסבל והייסורים, שבאו על הכלל ועל הפרט - הן מהשלכות חטא המרגלים.

צריך להבין איך כל עם ישראל נסחפו ובכו לחינם? ... ונחשוב לרגע, בני ישראל קמים בבוקר ואומרים זה לזה: "שמעת מה קורה? משה רבינו שולח את הנשיאים לתור את הארץ, ולבדוק איך אפשר לכבוש אותה" ... ומי יוצא לתור אותה גדולי הדור! ואז כשהם חוזרים הם מוצאים את דיבת הארץ וכך הם סחפו את כל עם ישראל לבכות מכוח השפעתם.

הרמב"ן מבאר, שהמרגלים בדבריהם ענו על השאלות ששאלם משה רבינו, ובכך נהגו כהוגן למרות שחז"ל אומרים וגם ה'אור החיים' אומר שכוונתם היתה רעה מלכתחילה. משה רבינו ביקש מהמרגלים (יג, יח-כ): "וַרְאִיתֶם אֶת הָאָרֶץ מֶה הוּא, וְאֵת הָעָם הַיֹּשֵׁב עָלֶיהָ הַחֹזֵק הוּא הַרְפָּה, הַמַּעֲט הוּא אִם רַב. וְמֶה הָאָרֶץ אֲשֶׁר הוּא יֹשֵׁב בָּהּ, הַטּוֹבָה הוּא אִם רָעָה, וְמֶה הָעָרִים אֲשֶׁר הוּא יֹשֵׁב בָּהֶנָּה הַבְּמִחְנִים אִם בְּמִבְצָרִים". וכן הלאה... המרגלים חוזרים ואומרים: "בָּאֲנֵנוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּנוּ וְגַם זַבַּת חֶלֶב וְדִבְשׁ הוּא, וְזֶה פְּרִיָּה".

אתה רוצה לדעת אם הארץ טובה? היא ארץ "זַבַּת חֶלֶב וְדִבְשׁ". אך לא אמרו המרגלים "טובה הוא", כי היה בדעתם לומר אחר כך ש"ארץ אכלת יושביה הוא".

ביקשת "וְהִתְחַזְקֶתֶם וְלִקְחֶתֶם מִפְּרִי הָאָרֶץ"? הנה, "וְזֶה פְּרִיָּה". אתה שואל "הַחֹזֵק הוּא הַרְפָּה"? התשובה היא: "אֶפְסֹ כִּי עַז הָעָם הַיֹּשֵׁב בָּאָרֶץ". אתה שואל "הַבְּמִחְנִים אִם בְּמִבְצָרִים"? התשובה היא: "וְהָעָרִים בְּצֻרוֹת גְּדֹלֹת מְאֹד וְגַם יְלְדֵי הָעָנָק רָאִינוּ שָׁם". הם נשאלו שאלות וענו תשובות.

אומר הרמב"ן: "אבל רשעים במילה אֶפְסֹ, שהיא מורה על דבר אפס ונמנע מן האדם, שאי אפשר בשום עניין". המרגלים התבקשו לספק מידע, להביא עובדות, אבל הם בחרו להוסיף למידע גם פרשנות אישית שהיו בה חוסר אמונה ודיבת הארץ.

סיפר ר' חנניה צ'ולק: "בשבע שנותיו האחרונות של מרן הרב שך זצ"ל, זכיתי לבוא כל יום להתפלל איתו ולסייע לו. יום אחד, כשבאתי אליו, הוא אמר לי, 'חכה רגע, תעשה לי טובה. תסתכל שם, למעלה בארון. צריך להיות שם ספר 'חידושי רבי ראובן'. בבקשה ממך, תחפש לי אותו'. הרב צ'ולק חיפש וחיפש, אבל לא מצא. לאחר זמן מה הגיע הנכד ומצא את הספר. כל זמן שלא נמצא הספר, היה הרב שך מוטred. שאלו הרב צ'ולק: "הראש-ישיבה, מה העניין?" ... אמר לו הרב שך: "חנניה, אל תשאל שאלות". כשהגיע הספר, לקח אותו הרב שך וחיבק אותו בשמחה גדולה. שאל הרב צ'ולק: "הראש-ישיבה, מה מיוחד בספר הזה?" אמר לו הרב שך, "חנניה, ביקשתי ממך, אל תשאל שאלות". ואז נתן הרב שך מפתח לרב צ'ולק ואמר לו: "תסתכל שם למטה, אתה רואה שיש שם כספת? קח את הספר ותשים בכספת". "ספר בכספת?" "אמרתי לך לא לשאול שאלות" ...!

"כִּי אֵין ה' בְּקִרְבָּכֶם..." (יג, ל) - סיפור

יהודי אף פעם לא לבד, תמיד ה' בקרבו, ה' איתו, ה' עוזר לו, מגן עליו שומר עליו, וגם מזכיר לו לקיים את רצונו. מי שחלילה מידי פעם לבד, הוא גם מתמודד לבד עם פעולותיו של היצר... לפנינו מעשה נפלא שמחדד לנו את הבנת האמונה כי ה' שומר עלינו ונלחם בשבילינו, איך צריכה להיות התחושה של יהודי במצבים של בדידות ופחד.

הגאון רבי שמשון פינקוס זצ"ל היה מתחסד עם רכבו באופן שאי אפשר לתאר ולשער, אחד ממנהגיו ההרואיים היה לצאת בלילות או בערבי שבת וחג לצומת משמר הנגב ולאחר אנשים שנתקעו על אם הדרך לקחתם אל מחוז חפצם.

ואחר הקדמה זו נגיע אל המעשה שלנו. בחור בני ברק, שלמד תקופה בישיבת אופקים מספר: התקופה בישיבת אופקים הייתה תקופת עליה בלתי נשכחת, ה'גולה' למקום תורה, לשבת עם גאוני ארץ להתנתק מכל כל העולם, ולעמול בתורה היה תענוג עילאי, כך שלולי הציווי הנחרץ של 'כבד את אביך ואת אמך', לא נראה לי שהייתי עוזב את הישיבה למשך כל התקופה, אך חזקו עלי דברי האם והאב ונסעתי לשבת בבית, תיכף בצאת השבת הזדרזתי לצאת לכיוון אופקים, מאחר ונסיעה למחרת היתה גורמת לי להפסיד את כל לימודי הבוקר והשיעור היומי של הרב פינקוס, ולכן חפצתי לנצל את מוצאי השבת ה'ארוך' החורפי לנסיעה לאופקים. הנסיעה באותם ימים דרשה החלפה של 3 קווים, מבני ברק למרכזית תל אביב משם עולים לאוטובוס הנוסע למרכזית באר שבע, יורדים על אם הדרך בצומת משמר הנגב, ומשם ממשיכים בקו אוטובוס שנוסע לאופקים. נפרדתי מההורים והאחים, ומתל אביב, מעט אחרי שעליתי אל האוטובוס לבאר שבע, בירור קצר עם הנהג הבהיר לי כי משובת נעורים הייתה ב'. הנהג חיך לשמע השאלה, אוטובוס ממשמר הנגב לעיירה אופקים בחצות הלילה של מוצאי שבת?? מה בכלל חשבת. יושבתי באוטובוס, והבנתי שנקלעתי למצוקה, אין לי ברירה אלא לעמוד בצומת ולנסות לתפוס טרמפ. אך רק כשירדתי בתחנה הבנתי לאן נקלעתי, ועד כמה מצבי קשה. שלא כמו היום, באותם ימים הצמתים לא היו מוארים, נפלסתי מאוטובוס באישון לילה, הכל מסביב היה חושך ואפילה, פעם בדקה חולף רכב ביעף, שאפילו לא הצלחתי לראות מי הם יושביו, קור חודר, חצות לילה נטול ירח, ואני עם המזוודה - לבד... לא ארחיב בתרחישי האימה שחלפו במוחי, החושך עצמו, הלכד הזה, היה מספיק מצמית. אחרי כמה דקות של רעד מקור ומפחד, נגשתי אל שפת המדרכה והמתנתי לרכב הבא שיבוא, הנה נשמע קול מנוע, אך הרכב חלף במהירות, עוד דקה של לבד, ושוב נשמע קול מנוע, אך הרכב פנה בצומת לכיוון השני. כך חלפו עוד דקות שנדמו כנצח. ולפתע שוב רכב מתקרב, בחשש התכופתי הבטתי פנימה לראות אם הנהג הוא משלנו או הוא שהוא ערבי, ואז, אורו עיני, במושב הנהג ישב לא פחות ולא יותר ר' שמשון, הר"מ שלי בישיבה. נכנסתי, ואמרתי בשמחה הרב פינקוס שבע טוב, הצלת אותי! הרב פינקוס הגיב בניע ראש, והמשיך בנסיעה לכיוון אופקים, אני שהרגע נחלצי מצרה לרווחה, המשכתי בדברי הנלהבים, ובתיאור נרגש איך הייתי מבוהל ומפוחד להיות לבד בצומת החשוכה, ואיזה נס שהרב עבר כאן. ר' שמשון שתק, ולא ענה לדבריי כלום, ולנוכח השתיקה, המשכתי בתיאור החששות שחששתי כי יקרה לי מה ששמעתי שקרה לא מזמן למישהו מהישיבה שעמד בחושך לבד, ופתאום שמע צעקה ונבהל וכולי.

בשלב זה, לא יכל יותר שאת הרב פינקוס את הדברים, תפס בשתי ידיו את ההגה, וזעק מנהמת ליבו אל חלל הרכב, 'לבד?... היית לבד?' מאימתי יהודי נמצא לבד??? יהודי אף פעם לא לבד!!! הקב"ה היה איתך בצומת, איך פחדת מכך שאתה לבד?... מסיים הרב צבי גטקר את סיפורו, מאז, מעולם לא הייתי לבד, לא התמודדתי עם מאומה לבד, כל פעם שמחשבת בדד חושבת להתגנב אל ליבי, שוב מנהמת בת קול במוחי, ואני שומע את ר' שמשון זועק: "לבד??? ה' צבא-ות 'עמנו', משגב לנו!!!

"וַיְהִי כִּלְב אֶת הָעַם אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר עֲלֶה

נַעֲלֶה וַיִּרְשְׁנוּ אֹתָהּ" (יג, ל) - עשו סולמות ועלו

כלב בן יפונה משתיק את העם ואומר להם: "עֲלֶה נַעֲלֶה וַיִּרְשְׁנוּ אֹתָהּ", ואומר רש"י: "עֲלֶה נַעֲלֶה" - אפילו בשמים היא והוא אומר עשו סולמות ועלו, נעשה ונצליח.

ושואל הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל בספרו 'דרש משה', למה צריך לומר שיעשו סולמות לעלות לשמים, הרי אם הקב"ה יכול לעשות שיעלו לשמים עם סולמות יכול הוא לעשות זאת גם בלי סולמות? אלא אומר הרב פיינשטיין זצ"ל שהתורה באה ללמדנו, שאמנם הקב"ה עושה ניסים לכל הרוצה להתעלות ברוחניות אבל ישנה כאן דרישה קטנה "עשו סולמות" אני לא דורש ממך לעשות דברים שמחוץ לדרך הטבע, דברים שאינם בכוחך לעשות, אלא אתה תעשה מה שאתה יכול לפי יכולתך ואז הקב"ה כבר יעשה את שלו אף מחוץ לדרכי הטבע. תעשה אתה סולם תגיע עד היכן שבכוחותיך, ומשם כבר הקב"ה יזמן לך מעלית שתעלה אותך לגבהים. היסוד החשוב הזה מוכנס בגאונות בתוך אימרה קצרה אך רבת משמעות של הסבא מנוברדוק זצ"ל שאמר: אף פעם איני חושב על דבר האם אני יכול לעשותו, אלא האם אני חייב לעשותו, שאם אני חייב לעשותו אזי גם יכול אוכל לעשותו. אדם עושה את שיכול והשאר כבר הקב"ה מזמן לו אף מחוץ לדרכי הטבע. וכידוע זה היה סוד הצלחתו בבניית ישיבות רבות בזמנים הקשים שהיו בתקופתו בעולם.

תעשה מה שאתה יכול - סיפור

הרב ראובן קרלנשטיין זצ"ל מספר מה ששמע מהרב שלמה לורין ז"ל: לאחר קום המדינה, הגיעו עולם חדשים מארצות המזרח, ולא היתה אפשרות כספית להחזיקם במוסדות החינוך של החרדים לדבר ה', המצב הכספי היה אז קשה מאוד, והמדינה ניצלה זאת ושילבה את ילדי העולים בכח ובכפיה במוסדות החילוניים כדי להעבירם על דתם רחמנא ליצלן.

באתי ל'חזון איש', סיפר הרב לורין, ושאלתיו מה אנחנו עושים? מגיעים מאות ילדי עולים, וגם אם יתנו לנו להכניסם למוסדות שלנו, אין מקום ואפשרות לאכלס כזו כמות של ילדים במוסדות שלנו, מה עושים?! ענה לי החזו"א במשפט יסודי אחד 'תעשה מה שאתה יכול!' לא מבקשים ממך להציל מאה ילדים ולא מאתיים, גם לא עשרים. עשרה ילדים אתה יכול להציל?! ילד אחד אתה יכול להציל?! תעשה זאת!!! עשה מה שביכולתך, זה מה שדורשים ממך, ואז תגיע אליך סיעתא דשמיא גדולה להצליח בשאר הדברים...

להמחיש זאת, מסופר על עיר אחת באירופה שעשו תחרות על טיפוס במגדל גבוה, למגדל היה בכל קומה חלון לעבר הרחוב, ושם עמדו רבים והמתינו לראות כיצד תגמר התחרות הגדולה. בהינתן האות, והרצים יצאו למסע הטיפוס במדרגות המגדל הגבוה בן חמישים הקומות, וכך בקומה עשירית הציץ אחד הרצים וסימן שסיים שם ואינו יכול עוד, וכך כל קומה סימן עוד אחד שכל מהמשך המרוץ, ואז בקומה העשרים וחמש הציץ לקהל אחד הרצים ועשה בידו סימן של נצחון, לתמיהת הצופים שהרי יש לו עוד עשרים וחמש קומות לטפס, הוא צועק להם, שבקומה העשרים וחמש יש מעלית שמי שמגיע מכאן הוא כבר עולה במעלית.

מסר עצום וחזק מאד, אנחנו צריכים לעשות רצון ה' במה שביכולתנו לעשות, ואם נעשה ככל שביכולתנו, אז כבר הקב"ה יזמן לנו את המעלית שמשם היא תגביה אותנו לגבהי מרומים. וישמע החכם ויוסיף לקח.

זמן קצר לאחר מכן פגש האברך בחור ישיבה מבוגר, ומיד נזכר באב שסיפר לו בייאוש על בתו הבוגרת. האברך החליט לנסות להציע לבחור את הצעת השידוך, וכשקיבל את הסכמתו - נכנס לעובי הקורה והניע את השידוך. הדרך לא הייתה קלה, היו קשיים ומהמורות רבים משני הצדדים ונראה היה שהשידוך לא ייצא לפועל, אך האברך לא אמר נואש. הוא פעל ללא לאות, בחכמה ובתבונה, עד שבחסדי שמים קם השידוך יצא לפועל. חלפו ימים, בינתיים לא התחדש מאומה בעניין הדירה. יום אחד ראה האברך מודעה בעתון על דירה למכירה. הוא הגיע לראות את הדירה, ומי פתח לו את הדלת? אבי המשודכת... לאחר המפגש הלבבי בחן האברך את הדירה והיא מצאה חן בעיניו מאוד. הוא שאל את בעל הדירה למחיר שהוא מבקש עבורה והלה נקב בסכום. 'מצטער, אין לי סכום כזה...' אמר האברך. 'וכמה יש לך?' שאל האיש, האברך נקב בסכום. 'עשינו עסק!' הודיע לו בעל הדירה 'אתה דאגת לשידוך לבתי, ואני אתן לך את הדירה בסכום שנקבת...' מדובר היה בהפחתה משמעותית ממחירה הריאלי! אמנם הטרחה הרבה שטרח בקידום השידוך נעשתה מצדו לשם שמים, אך מן השמים ראו את מאמציו ואת טרחתו וגמלו לו מידה כנגד מידה. [ע"פ ש"ש באמרתך]

"טובה הארץ מאד מאד" (י"ד, ז)

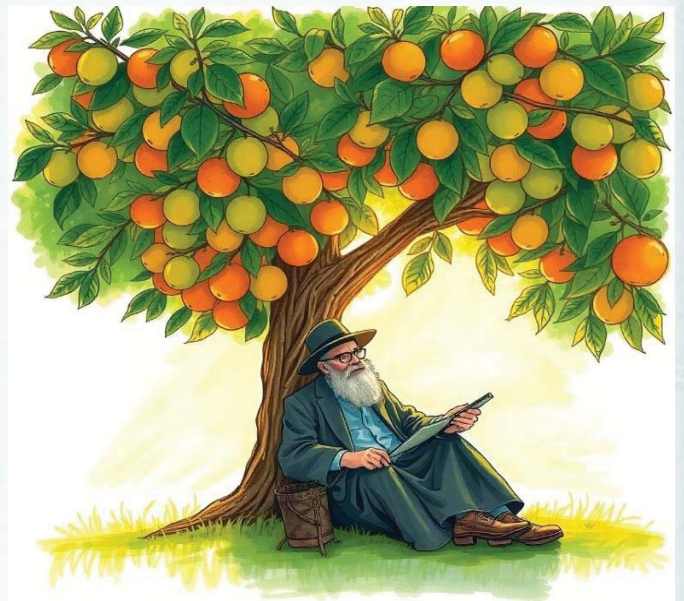
איגרת מרבי שלמה שלומיל מיינשטרל אודות מעלת ארץ ישראל: יש יתרון בטעם הפירות והירקות ומיני הליפתן של ארץ ישראל כיתרון הזהב מהכסף, וכיתרון טעם פת חיטין על השעורים. מי שזוכה מה' לקבוע דירתו בארץ ישראל, ויש לו מעט ממון להתפרנס - אשריו ואשרי חלקו, שגם יוכל לקנות חיי עולם הבא בהתחברו עם החסידים הגדולים ואנשי מעשה בארץ ישראל ויכול גם להתענג ולעדן את נפשו לאכול מפריה ולשבוע מטובה. בשליש ההוצאות שבארצכם יכול להתפרנס פה בארץ ישראל ולחיות חיי מלך. מלבד האוויר והמים הבריאים המאריכים ימי האדם, ועפ"י רוב דיירי ארץ ישראל מאריכים ימים הרבה. זה שדרשו 'למען ירבו ימיכם...' על האדמה' דווקא ולא בחו"ל, שהמאכלים רעים והאוויר מעופש שגורמים רעה לבני אדם וחולאים רבים ומקצרים שנותיהן. [אגרות א"י ב']

"כי תבאו אל ארץ מושבותיכם..." (ט"ו, ב)

מדוע ארץ ישראל נקראת לפעמים 'ארץ כנען' ולפעמים 'ארץ מושבותיכם'? מובא במדרש (רבה י"ז, א): אמר רבי זכאי: אמרו ישראל לפני הקב"ה, רבנו של עולם, בכל מקום אתה קוראה 'ארץ כנען' ואילו בפרשתנו נקראת 'ארץ מושבותיכם'. אמר לו הקב"ה: חייכם, נתתי אותה לאברהם, ליצחק וליעקב, והבן יורש את אביו. לכן נקראת 'ארץ מושבותיכם' - כאילו כבר אתם יושבים בה מימי אבותיכם, שנתתי אותה להם ואתם יורשים אותה. ומדוע זכה כנען שנקראת הארץ על שמו? כיון ששמע שישאל באים, עמד כנען פינה והרחיב להם את ארצו. אמר הקב"ה: מכיון שפינית את המקום, תיקרא הארץ על שמך ואתן לך ארץ יפה כארצך, והיא אפריקי (אפריקה).

"היש בה עץ אם אין" (י"ג, כ) - 'אדם כשר' כעץ

לשם מה הורה משה למרגלים לראות אם 'יש בה עץ', וכי יש ארץ בלי עצים? אלא מבאר רש"י, ש'עץ' הוא כינוי לאדם צדיק וכשר. המרגלים נתבקשו לתור את הארץ ולראות 'אם יש בהם אדם כשר שיגן עליהם בזכותו'. מדוע אדם צדיק מכונה 'עץ'? - בכל עץ פרי - הפרי מתכלה אך העץ נשאר לעמוד על תילו. אך כשכורתים וגודעים את העץ הוא מתכלה לגמרי ומשתמשים בו לשימושים שונים, כגון לרהיטים ולתעשיית הנייר. הצדיקים משולים לעץ, מאחר שמוכנים הם לתת את עצמם לזולת. אמנם כל אדם מוכן לעזור ולתת לזולת, אך איזה אדם מוכן להקריב עצמו למען הזולת? רק מי שהוא איש מעלה, צדיק וכשר - מוכן לתת לזולת על חשבונו עד שהוא עצמו נשאר בלא כלום.

ב'משקפי התורה', אדם כשר הוא מי שנותן מעצמו ונותן את עצמו - כמו העץ. מעין זה אומר ה'לב שמחה' מגור זצ"ל: עץ - כולו נתינה. הוא לא לוקח לעצמו מאומה, רק נותן ונותן. נותן פירות, נותן צל ומחסה מהחמה, ולבסוף נותן את גזעו להסקה ולרהיטים. מי נקרא בשמים 'אדם כשר'? זה שנותן ונותן ולעצמו אינו צריך מאומה. אדם שעוסק בנתינה אך חושב גם על עצמו יכול להיחשב אדם טוב וחיובי, אך אין לקרותו 'כשר' אמר רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל: האדם לא לעצמו נברא אלא להועיל לאחרים. ואל יחשוב האדם בלבו שכיוון שהוא מפקיר עצמו לזולת ואינו דואג לעצמו בגשמיות - הוא יצא נפסד. לא ולא! אדרבה, הנותן - מקבל, והקבלה היא בשפע, בכפל כפליים. כך כתב 'בעל הטורים' (שמות ל', י"ב) על תיבת 'ונתנו': 'אם תקראנה למפרע - יהיה גם 'ונתנו', כלומר, המלים 'נתן' ו'ונתנו' נקראות מימין לשמאל ומשמאל לימין, 'לומר לך, מה שאדם נותן לצדקה - יחזור אליו, ולא יחסר לו בשביל זה כלום'. מעשה באברך שבמשך תקופה ארוכה חיפש דירה לקנייה, אך לא מצא דירה כלבבו. אמנם היו דירות שמצאו חן בעיניו, אך הסכומים שדרשו עבורן לא היו בהישג ידו. יום אחד פגש יהודי, הם שוחחו על דא ועל הא, עד שאותו יהודי פתח את סגור ליבו וסיפר לו על בתו הבוגרת שטרם מצאה שידוך. 'כבר נואשתי', אמר האיש. האברך דיבר על לבו ואמר לו: 'חלילה מליפול לייאוש, ישועת ה' כהרף עין!'

”וַיִּמָּצְאוּ אִישׁ מִקֶּשֶׁשׁ עֲצִים בַּיּוֹם הַשֶּׁבֶת...”

(י"א, ל"ה) - סיפור נפלא

הרב בוחניק שליט"א סיפר את הסיפור הבא: יהודי מצרפת קיבל על עצמו שלא לעבוד בימי שישי לאחר חצות היום. ביום שישי אחד קרא לו הבוס שלו כדי לתת לו את האחוזים המגיעים לו על עסקת תיווך שעשה לטובת החברה בה עבד. למרות שהשעה התקרבה לשעת חצות, החליט היהודי ללכת אל הבוס, שכן לא מדבר ב'עבודה', אלא בקבלת משכורת. הוא הגיע לבוס, השניים התיישבו על המסמכים כדי לראות שהכל מסודר, ואכן הבוס שילם לו את מה שמגיע לו במזומן. דא-עקא, הישיבה על המסמכים לקחה זמן רב, עד שעה 15:30 ורק אז נסע לביתו בפריז. 'לא נורא' הרגיע את עצמו, 'שבת נכנסת ב-20:45 ויש מספיק זמן להגיע הביתה ברוגע...' הוא החל בנסיעה וכעבור כמה דקות - פקק ענק. תאונת דרכים קשה אירעה וכל הכביש חסום. הדבר נמשך כמה שעות, וכשהכביש נפתח לתנועה סוף סוף, הבין היהודי כי לא יספיק להגיע הביתה לפני שבת... והוא נאלץ לעצור ולהחנות את רכבו ברובע ה-17 של פריז...

ברובע זה מצויים פושעים רבים, והיה עליו להשאיר את כל חפצי ה'מוקצה' באוטו, כולל הכסף המזומן הרב אותו קיבל מהבוס... הוא החביא בתוך הרכב את הכסף יחד עם כל המסמכים, נעל את הרכב ואת המפתחות חיבר איכשהו לגלגל. הוא עזב במהירות את המקום, לא לפני שבדק שאף ערבי מוסלמי לא ראה את מעשיו.

משם פסע ברגל לביתו. בסופה של צעידה ארוכה הגיע היהודי לביתו בשעה 22:45. הוא סיפר לאשתו המודאגת על התאונה שערכה אותו, אולם לא סיפר לה על סכום הכסף הגדול שהשאיר בתוך הרכב, ועוד באיזו שכונה...

במשך כל השבת ניסה להישאר רגוע. בתפילות השבת, בסעודות השבת ובעת ששר זמירות שבת, רק בלבו פנימה נשא תפילה חרישית: ריבונו של עולם, קלטתי את המסר! אם קיבלתי על עצמי קבלה - היה עליי להקפיד לשמור עליה בלי פרשנויות ובלי התחכמויות. מכאן ואילך לא אחפש היתרים. אנא, בטובך הגדול! עזור לי שלא אאבד את הכסף שעבדתי עליו כל כך קשה, במוצאי שבת קרא היהודי לגיסו, סיפר לו את כל הסיפור, וביקש ממנו שייסע אותו למקום בו השאיר את הרכב. בשומעו את הדברים, הזדעק הגיס: 'תגיד לי אתה נורמאלי? איך השארת כסף במקום כזה? אין ספק שכבר פירקו לך את האוטו לגורמים, ואין כסף אין כלום...'.

'אין מה להפסיד', אמר היהודי לגיסו - 'בוא ניסע'. הם נסעו והגיעו עד לרכב.

היהודי התכופף כדי לשלוף את המפתחות מהגלגל, ולפתע קפצו עליו שני בלשים. בשל היות המקום 'שכונת פשע', בלשים אלו מונו כשומרים קבועים שמסתובבים בשכונה, במטרה לשמור על השקט והסדר...

התברר כי הבלשים ראו את היהודי ביום ששי בעודו מתעסק בצורה חשודה עם הרכב. הוא נראה היה מבוהל, ועשה רושם שמחביא דברים באוטו. גם המקום בו הניח את המפתחות נראה היה חשוד. הם היו בטוחים כי במקום עומדת להתרחש עסקה מפוקפקת, ולכן עמדו בשמירה במשך כל השבת וחיכו לראות מי יגיע לרכב...

ומה התברר כי הם שמרו לו על הרכב... מה רב כוחה של תשובה ותפילה, אפילו של יהודי פשוט! [שש באמרתך!]

”וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשֶׁעַ בֶּן נֹון יְהוֹשֻׁעַ” (י"ג, ט"ז)

וברשי: 'התפלל עליו י-ה יושיעך מעצת מרגלים'.

ראוי להבין למה התפלל משה רק על יהושע ולא על כלב, וכן יש להבין מה שאמרו בגמרא (סוטה לד): כלב הלך לחברון להתפלל בקברי האבות שלא יהא ניסת לעצת המרגלים.

וצריך ברור מדוע רק כלב הלך להתפלל בקברי אבות ויהושע לא הלך. ונראה לפרש בזה עפ"י מה שייסד ה'חפץ חיים' שיהושע וכלב נחלקו לשתי דרכים אך ללחום במרגלים: יהושע לחם במרגלים בגלוי והביע דעתו ברמה שהוא מתנגד לדרכם, אולם כלב לא לחם בהם מתחילה בפרהסיה, אלא משך כל זמן שהותו יחד עם המרגלים בארץ ישראל, הסכים עמם בפיו מהשפה ולחוץ (אלא שבתוך ליבו התנגד להם), ורק כשבאו לארץ ישראל הוציא את שבלבו ואמר את דעתו ברמה נגד דעת המרגלים. וכתב ה'חפץ חיים': לפי זה מתבאר שחלוק סכנת כלב מסכנת יהושע, סכנת יהושע היתה סכנה גשמית, שנלחם במרגלים ונחלק מהם לכל אורך הדרך בפרהסיה, והיה חשש גדול שהמרגלים יתנכלו לו לרעה ויכוהו או יהרגוהו, אכן לעומת זאת סכנת כלב הייתה סכנה רוחנית - שמא יתקרר בזמן השתיקה עד שיתקלקל ויימשך אחר דעותיהם הכוזבות של המרגלים.

ומעתה לפי זה מבואר היטב מדוע משה רבינו התפלל רק על יהושע ולא על כלב, שרק על צרת יהושע, שהיא צרה גשמית, יכול היה משה רבינו לברכו - להצילו מצרתו, אבל על צרת כלב, שהיא צרה רוחנית - לא רצה משה רבינו לברכו, כי חשש שכלב יסמוך לגמרי על ברכתו, ואז לא יעשה את חובת ההשתדלות המוטלת עליו, להתפלל בעצמו ככל יכולתו שייצל. ויסוד הדבר שמעתי בילדותי, בשעה שרבי אלחנן ווסרמן זצ"ל הגיע לביתנו שבלונדון, ואמי התחננה לפניו שיברך את בניה היתומים שיהיו גדולי תורה ויראה, ואת בנותיה היתומות שתהיינה 'בנות תורה', אך הוא השיב לה שמקובל בידו מה'חפץ חיים' שאין לברך על ענייני רוחניות, כי ע"י הברכה עלול המתברך לסמוך על ברכת הצדיק.

[רבי מ. שטרנבוך שליט"א]

העלון טעון גניזה

בברכת התורה

"לְאָדָם מַעֲרָכִי לֵב וּמֵה' מַעֲנֶה לְשׁוֹן" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת

מ"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק: מרן הרב עובדיה בן גוראיה מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף: הרב מאיר נסים בן כמסאנה מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה: הרב יעקב בן מרים נפתלי בן רחל: אברהם בן שמחה: גורלי בן שמחה: יעקב ישראל בן גלית רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה: בן ציון קליין שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיאל: דוד (חוליה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו שמחה בת סרח: יפה נדורה בת נעימה: רחל בת שמעון: דליה בת חיים רחלי בת אהרן והרטה: כחון בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן שושנה נוואל בת שדרה.

להצלחת: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה גילי בלומבר (יוצר תמונות Ai). אלעזר בן שמחה

זיווג הגון: ג'ימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זוהרה: עדינה בת שמחה: בתיה בת אסתר: זוהרה בת אטו נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה: אריק בן חיה: שלי בת חיה

לרפואת:

אהרן בן זוהרה: משה בן רחל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עדיד בן הר: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת חות: מרים קין בת רבקה אילה לאה בת ציפורה רחל בת נוארה: חות בת לינה: נורית בת רחל לימור הודיה: ושרונה בנות חתן יפה: תהילה בת סיון אהרן בן רחל: משה בן רחל

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: לאור בן דינה שושנה רייזל בת מינה: שירה בת שושנה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: לאה רחל בת איריס ויקטוריה תקוה בת רינה: עדי בת מזל אשור בת אורנה: מירי בת סוזן: מרים בת אביבה

להמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

פרשת שלח תשפ"ה | שנה ב' 79

הורינו

הורים נאמן הלא

הורינו דברות קדשך

כיבוד אב ואם בפרשת השבוע עפ"י 'המאורות הגדולים', הגאון רבי שמשון קורלנדסקי שליט"א

וַיְדַבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תֵבְאוּ אֶל אֶרֶץ מוֹשְׁבֹתֵיכֶם אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם. (ט"ו, ב')

בספר 'נחל קדומים' למרן החיד"א כותב על סמיכות פרשת נסכים לפרשת מרגלים: **"כדי שיבוא הבן ויכפר על האב."** הם חטאו באשכול שהוא האב, יבוא היין בנו ויכפר". וזהו רמז שהתורה רמזה כאן, שמצווה על הבן לכפר ולתקן חטא אביו. ויש להתבונן שבאותה סמיכות פרשת נסכים שהתורה באה ללמדנו שמצווה על הבן לכפר חטא אביו, דווקא כאן יש גם הבטחה חוזרת על א"י, למרות חטא המרגלים. כמו שאומר רש"י "בישר להם שיכנסו לארץ". וכן כותב האבן עזרא "נסמכה זאת הפרשה בעבור שנחלשו ויתאבלו, לנחם הבנים להודיעם כי יבאו אל הארץ". והיינו שיש קשר בין קיום כיבוד אב ותיקון חטא האבות לאחיזה בא"י.

על הפסוק **כִּדְּבַר אֱתָא אֲבִיךָ וְאֵת אִמְךָ לְמַעַן יֵאָרְכוּ יְמֶיךָ עַל הָאָדָמָה אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ נֹתֵן לָךְ.** כותבים חלק מרבונותינו הראשונים

1. שמות כ"י"א

כהרמב"ן, שהביאור כפשוטו של הכתוב, "שתהיה ישיבתנו לעד על האדמה הטובה שייתן לנו" ובכל מקום בו אדם יתגורר זה בעצם האדמה, הבית שהקב"ה נותן לו. אמנם הרבה מרבונותינו הראשונים שכתבו שיש פה הבטחה מיוחדת על א"י וכך כותב האבן עזרא **"ואמר על האדמה."** כי כאשר ישמרו ישראל זאת המצווה לא יגלו ממנה". כלומר שבכח כיבוד אב ואם למנוע גלות ישראל מארצם.

וזה מה שנרמז גם אצלנו בפרשה לפי דברי החיד"א, שבמקום בו מגיע הבן ומכפר חטא האב, שם נזכר ההבטחה המחודשת לשבת קבע ב"ארץ מושבותיכם".

וכעין הדברים כתב גם האור החיים הקדוש כאן על הפסוק כי תבואו אל ארץ מושבותיכם וגו'. שהקב"ה בא לרומם את רוחם "לצד שראה ה' מדווה לבם בגזרת טלטולם במדבר ארבעים שנה מופלגים מביאת הארץ, לזה סעד לבם במצות התלויות בארץ לכונן רוחם כי יעלו וירשו את אדמתם" ומוסיף האור החיים הקדוש ואומר, שהרי האבות לא יירשו את הארץ ומדוע זה מרומם את רוחם שבניהם יירשו: "בא לומר כי מעשה בנים יתייחס גם לאבות כי את בניהם הקים תחתם" וכאשר הבנים מתקנים דרך אביהם, נוחלים את הארץ וקמים תחת אביהם, זה מה שעושה נחת להוריהם.

כשם שחובה על כל אחד ואחד מישראל ללמוד את ההלכות המצויות, כהלכות ברכות, שבת, שמירת הלשון ועוד, כך חובה על כל אדם ללמוד ולשנן את הלכות כיבוד אב ואם ומוראם, שמצווה זו היא תמידית בכל זמן, וחמורה היא עד מאוד, ואם לא ילמד את הלכותיה, מאין ידע היאך לקיימן, ויכשל בדברים רבים, מבלי לדעת שהוא נכשל.

הורינו דרך חיים

כיבוד אב ואם בהלכה ומנהג

הדרך להקשיב לדברי ההורים

כל אחד יודע שיש כמה מצבי "הקשבה" לדברי הזולת. הראשון שבהם הקשבה רגילה, שמיעה תוך כדי מעשה או פעולה אחרת. למשל כשעושים הליכה ותוך כדי גם מקשיבים לשיעור. יש בזה הקשבה אבל זה לא בדרך כבוד. המצב השני, יש דרך הקשבה נוספת שהיא בפניות מכל עיסוק אחר, יצירת קשר עין ובצורה מכובדת, ויש דרך שלישית שהיא שמיעה כבדרך אגב, בצורה מזלזלת וכאילו בכלל לא מעניין אותי הדברים.

כאשר אבא או אמא מדברים לילדיהם, מצווה על הילדים לעצור הכל ולהקשיב ברוב קשב ובצורה מכובדת, ולהפנות מלוא תשומת ליבם להוריהם.

ולדוגמה, אמא מסבירה לילדתה את החשיבות של סדר וניקיון. הבת סבורה שזה נושא חסר משמעות וחשיבות, ומחכה לרגע שאמה תסיים את דבריה. בזמן שהאמה דברה, הבת לא הפנתה אליה את מבטה, ותוך כדי שיחקה במחזיק המפתחות בידה, זו היא התנהגות פוגעת ממש בכבוד האם או מקרה נוסף, שאבא אומר דברי תורה בשולחן שבת, אם הבן יושב לפניו ומעלעל תוך כדי גיליון כלשהו או משוחח עם אחד מבני הבית בעניין אחר, יש בזה הפגנת זלזול בצורה ישירה בכבוד האב, למרות שבעצם לא אמר או עשה כלום לאבא, אלא עצם חוסר ההקשבה המופגנת היא פגיעה בכבודו.

מעשה אבות

סיפור מהחיים

אברך התייתם מאביו, ואימו בקשה ממנו שיבוא לשהות עמה ביום כיפור, ויתפלל בבית הכנסת בו התפלל אביו ז"ל. נבון אותו אברך ונכנס להתייעץ עם רבו מרן הגרא"מ שך זצוק"ל, באומרו: כיצד אעזוב את העיר ולא אתפלל בישיבה ביום כיפור? אצלי זה פיקוח נפש!

ענה לו מרן הרב שך, אם תוכל לשכנע את אימך בכך מבלי לצערה, מה טוב, אבל אם יגרם לה איזה שהוא צער בגינך, אתה לא יכול לצער אותה ומחויב לנסוע כבקשתה. ודע, שאם אדם פועל על פי דין ועושה כהלכה, לעולם לא יפסיד לא ברוחניות ולא בגשמיות (לולי תורתך)

נכנס בן ישיבה אל מרן הגרא"מ שך זצוק"ל, ושאל: אביו הורה לו להפסיק לעשן, והוא, כיון שהתרגל בכך, קשה לו להיגמל. לכן הוא שואל האם הוא מחויב לשמוע בקול אביו במקום שיש לו צער? ענה לו מרן הרב שך, מה פירוש לא לשמוע בקול אבא? מילא מבחינת ההלכה, נדון בזה אחר כך, אבל זה לא נוגע לך למעשה, כי הרי לא מגיע לאבא שלך שלא תשמע בקולו!

המשיך הבחור להקשות - אבל קשה לי להיגמל! ענה לו מרן הרב שך, גם אני הייתי מעשן פעם, וכשעברתי ניתוח, אמר לי הרופא להפסיק, ואני יודע כמה זה קשה, הפסקת העישון הייתה לי יותר קשה מכאב המחלה והניתוח! ועם כל זאת, אלף קשיים כאלו לא יכסו אף אחת מני אלף, ממה שאנו חייבים להורים שלנו!

(לולי תורתך ותורת הכיבוד)

מעשה היה ביהודי אחד שלא רצה לקרוא לאשת אביו "אמא", אך מכל מקום לא היה שלם עם זה, והרגיש שבכך פוגע הוא בכבודה של אמו שנפטרה. והגיע ושחח על כך עם מרן הגאון רבי משה פיינשטיין זצוק"ל.

השיב לו מרן רבי משה, שבוודאי אי אפשר למלא את מקום אמן, והיא אינה אימך, אבל אם זה עניין כל כך עקרוני עבורה, ורואים איך היא כל כך מתמסרת עבורכם, והרי רואים בגמ' ובמקרא שמשתמשים בביטויים הללו אפילו שאין בזה ממש במדויק. כמו לדוגמה, תנאים שהיו קוראים לנשותיהם "בתי". וכן רואים במגילת רות אצל בועז, וכן בשיר השירים כתוב בפסוקים אחרים, אמי, והכל לשונות של חביבות ועל כן אין להימנע מכך. (מסורת משה ח"ב)

דיצה ב. הייתה בת צייתנית להוריה, תמיד כיבדה אותם. במלחמת העולם השנייה נתפסה על ידי הנאצים ימ"ש ונכלאה במחנה אסירים. באחד הלילות הגיע אליה אביה בחלום שלוש פעמים, והזהירה שוב ושוב שלא תלבש את המעיל שלה למחרת, ומדגיש שתשמע לדבריו, גם אם יהיה קר מאוד.

למחרת בבוקר, למרות מזג האוויר הקפוא, לא לבשה דיצה את המעיל. כאשר הייתה לה הזדמנות של שניה להימלט היא נצלה אותה, ודחפה את עצמה דרך חלון קטנטן, וכך שרדה. אילו הייתה לבושה במעיל, הסיכויים שלה לעבור שם ולהימלט היו אפסיים. ההקשבה לאביה, שהייתה חרוטה בה מילדות הצילה את חייה.

1. שבת קי"ח ע"ב

רב הנסתר

מאמר חז"ל או מעשה רב בנושאי מצוות כיבוד הורים נטמנו בתמונה, גלו ושלחו לנו, ואולי תזכו בפרסים!

horeinuorg@gmail.com
או בפקס: 077-6021640

פתרון חידת 'רב הנסתר' לפרשת בהעלותך

מותר לתת לאביו לרכוס עבורו כפתור של שריוול כאשר מתקשה בכך, אולם אסור לבקש ממנו להתכופף ולקשור נעליו, שיש בכך אופי של חוסר כבוד (ילקוט יוסף)

הודעה תשלח לפותרים נכונה שעלו בגורל.

יש לי שאלה אליכם. אני לא יודע אם אצליח להעביר במשפטים אלו את הקושי שלי בכתיבת השורות הבאות. זה קשה לי רגשית, נפשית וגם לדייק איך ומה להתבטא. אבל אני מתחיל מהסוף: אבא שלי לא רוצה קשר איתי, מה אני אמור לעשות? אני אברך צעיר עם ילדים קטנים. אחרי החתונה הרגשנו שאנחנו לא מסוגלים לעמוד בלחץ של העיר, האינטנסיביות והחיים היקרים, ועוד לשלם על זה כל חודש שכירות מוגזמת. קבלנו החלטה לעבור לדרום, לאחת מהקהילות. אבא שלי לקח את זה מאוד קשה, הוא ממש כעס עלינו, כי רצה שנתאמץ יותר כדי לגור יחד ליד כל המשפחה בעיר, ולא נוותר אם קשה לנו. ומאז, הקשר התרופף עד שכמעט לא קיים. כשאני מתקשר, או שהוא לא עונה, או שאמא שלי עונה ואומרת שהוא לא יכול לגשת בדיוק. ואם כבר עונה, זה בצורה מאוד קרירה ועניינית. בשנה האחרונה אני מרגיש, ואני אומר את זה בכאב גדול, שאיבדנו אותו, שהוא לא רוצה קשר איתנו ומבחינתו אנחנו רחוקים וחצי מחוקים. אבל זה אבא שלי, ואני רוצה לקיים מצוות כיבוד אב ואם, מה אני אמור לעשות?

שלא אכפת לך ממנו? וודאי שלא. דווקא בגלל שהרגשנו שלו כל כך חזק כלפיכם, קשה לו כל כך עם זה שאתם רחוקים. המציאות עצמה תוכיח לו שהוא יכול להמשיך את הקשר החם גם ממרחק. זה כמו בן תלוי בהתמדה שלכם, בנכונות שלכם לספוג קצת מהרגשות הסוערים, ותוך כדי להבין שהכל מגיע מאהבה ולא מרצון לנתק. ומה אפשר לעשות בינתיים? תמשיכו ותתמידו בשיחות טלפון. גם אם הן קצרות, גם אם ה"גוט שבת" עובר דרך אמא, הוא מגיע אליו. תכתבו, תשלחו תמונות של הילדים, תזמינו לשבת. תשלחו מדי פעם איזה מתנה או משהו שיראה לו שאתם חושבים עליו גם מרחוק. תראו לו שאתם מכבדים וחשוב לכם הקשר תמיד, והמרחק לא פוגע בזה. אנחנו בטוחים שאב לעולם לא יוותר על קשר עם ילדיו, ובסופה של תקופת "מבחן" למרחק, הקשר יחודש במלוא עוזו. התמידו, ובעז"ה תצליחו.

שלוש לך. האכפתיות באמת ניכרת מתוך הדברים שלך, ואנחנו מתארים שהקושי גדול מאוד, במיוחד שהלב שלך שואף למרות הכל לזכות בקיום המצווה היקרה של כיבוד אב. נספר לך שאחת הסדנאות של 'הורינו' כחלק מתוכניות לימודים שעוברות בסמינרים, זה נושא שאנחנו קוראים לו "קשר של אהבה" ובו אנחנו רואים שלעולם, אבל לעולם, האהבה בין הורים וילדים לא יכולה להיעלם. "ערוץ הקשר" ביננו ובין הורינו קיים תמיד, כשם שהיחס הרגשי קיים תמיד. ואם לא מתקשרים בדיבור, מתקשרים בדרך אחרת של רגשות עזים, ויכול להיות גם כעס, גם זה סוג של קשר. לעולם אין נתק אמיתי, רק מה שנדמה בעינינו כרגע כנתק בגלל אי אלו סיבות. אבל באמת? זה פשוט צידה השני של המטבע של קשר חזק ובלתי נפרד. גם הקשר שלך עם אביך חזק כל כך, עד שהוא ממש כועס שעזבת את העיר והתרחקת. האם שייך לכעוס כך על מישהו

תורת אמן

עיון והתבוננות

עיקר מצוות כיבוד היא בלב

באהליך כו' נבזה בעיניו נמאס. היינו בעיני השכל, שיחשוב אדם בלבבו, כי הוא נבזה ומאוס ונקלה, וסיפיה דקרא "ואת יראי ה' יכבד" וכו' **שידע בלבבו שהם גדולים ונכבדי ארץ, שזהו עיקר כבוד, ומתוך כך יכבדם בדיבור ובמעשה.** ועל המבזה אביו או אימו בליבו, או בדברים או במעשה, שסותר דברים או יושב במקום המיוחד להם וכיוצא בזה, נאמר ארור מקלה אביו ואימו ופירשו שאינו לשון קללה אלא לשון בזיון. ומצאנו בזיון בלב, דכתיב ותבז לו בלבה וכו' וכתוב ותקל גבירתה בעיניה וכו' ונראה דעיקר מצות כבוד אב ואם הוא בלב דווקא, ורחמנה ליבא בעי בכל מצוה. ועוד הרי השווה יתברך כבודם לכבודו, והוא נתרעם כדכתיב **בפיו ובשפתיו כבדוני ולבו רחוק ממני**, כלומר שעיקר כבודי הוא בלב, וכמ"ש בזהר הקדוש כי תצא.

אחת השאלות הנפוצות העולות בפה רבים, היא כיצד ניתן לכבד הורים כמצוות התורה, כאשר הנסיבות גורמות לכך שזה לא קל, והסיבות לכך רבות. או משום שמתגוררים רחוק וכמעט לא פוגשים את ההורים, או משום שההורים עסוקים מאוד, ועוד ועוד נסיבות. אז איך זוכים למצוות כיבוד אב בכל מצב ובכל מקום? והתשובה לכך היא כיבוד אב ואם בלב, כפי שמזכיר בחיי אדם להלכה, שיחשוב עליהם דברים חיוביים שהם נכבדי ארץ, וזו עבודה שבלב שהיא עיקר הכיבוד. הגאון רבי חיים פלאג'י ב"תוכחת חיים" מביא את דברי החרדים ומעורר אודותם, לקיים את עיקר מצוות כיבוד אב ואם, שהיא דווקא בלב. "והביטה וראה כתוב יושר דברי אמת אחד קדוש מדבר ובספר החרדים במצות התלויות בלב" וז"ל, כבד את אביך ואת אימך, מצינו כבוד בלב, דכתיב מי יגור

1. סימן ל"ה דח"י ע"א

כיבוד אב שמגיע מתוך אנוכיות, לעומת כיבוד אב של זכות הלב!

עפ"י מכתב מאליהו, להגה"צ רבי אליהו אליעזר דסלר זצוק"ל

לעולם הבא, אלא שילם לו הכל בעולם הזה, שזכה לכבוד ולגדולה בימי חייו. וכן זכה שראשו נקבר במערת המכפלה. (מדרש תלפיות פרשת קדושים)

מנגד, עומדת מצות כיבוד הורים של יעקב אבינו ע"ה, בניגוד גמור. לא מתוך שום אינטרס אישי, אלא להיפך, מתוך התבטלות גמורה, גם כשהדבר יכול לכאורה להזיק לו. שהרי ציווי אימו "וְהִבַּאתָ לְאָבִיךָ וְלְאִמְךָ, בְּעֵבֶר אֲשֶׁר יִבְרָכְךָ לְפָנֶי מוֹתוֹ". היה קשה עד מאוד ליעקב אבינו. הלא הוא "עמוד האמת", מידת האמת מוטבעת בו בדמו, כיצד יתחזה לעשו ולקחת מאביו את הברכות? כפי שהוא אומר: "אולי יִמְנְשֵׁנִי אָבִי... וְהִבַּאתִי עָלַי קִלְלָה וְלֹא בִרְכָה" אולם כאשר הבין כי זה הדבר הנדרש ממנו בציווי אימו, הלך ועשה זאת במסירות נפש של ממש.

והנה דווקא מסירות נפש זו למצות כיבוד הורים, היא זו שאכן ביטלה את זכותו של עשו. וכך אומר החתם סופר: נראה שלא נכנסה רבקה לדבר זה אלא כדי לבטל את זכותו של עשו, ולא משום הברכות, כי מה היה לה בתחבולה זו, הלא הוא יושב בשמים ישחק, והוא יודע מי ראוי להתברך. אלא כל זמן שזכות כיבוד אב בידי עשו אי אפשר שיפול, ועל כן חששה שיתרבה שכר עשו, אם יכבד את אביו בסעודה חשובה זו, וביקשה לחטוף מצוה זו מתוך מסירות נפש עבור יעקב.

בחז"ל מובא, עד כמה כיבד עשו הרשע את אביו יצחק. אמר עשו: "אין כבודו של אבא להיות משמשו אלא בבגדי מלכות", אמר רבן שמעון בן גמליאל: כל ימי הייתי משמש את אבא, ולא שימשתי אותו אחד ממאה ששימש עשו את אביו! אני, כשהייתי משמש את אבא, הייתי נשאר בבגדי הרגילים, וכשהייתי יוצא לחוץ הייתי יוצא בבגדים נאים ומכובסים. אבל עשו כשהיה משמש את אביו, היה משמשו בבגדי מלכות!

שואל הרב דסלר², היתכן שאדם כה רשע, בעל מידות מושחתות, יכבד כך את אביו? הלא מצות כיבוד הורים, מקורה ברגש טהור של הכרת הטוב, ורגש זה נעדר הוא מלבם של אנשים רשעים, החשים שהכל מגיע להם. אומר הרב דסלר עפ"י חז"ל³: חמישה דברים צוה כנען את בניו: "אהבו זה את זה, ואהבו את הגזל, וכו'".

כיצד ניתן להסביר שאהבת רעים תהיה בד בבד עם גזל ומידות אנוכיות ומושחתות? והתשובה היא, שאכן חבורה של שודדים מוכרחה לסגל לעצמה משטר חזק של נאמנות איש לרעהו, ונכונות והקרבה למען שאר בני החבורה. אך נאמנות זו - אין מקורה באהבת חסד, אלא מתוך אהבת עצמם, כי יודעים הם שלא יוכלו להשיג תאוותם בכוחות עצמם אלא בכוחות מאוחדים עם אנשים כמותם, לכן הם מוכרחים להתאגד לחבורה ולקבוע משטר.

זה הדבר שעמד ביסוד כיבוד אב המיוחד של עשו הרשע לא רגש טהור של הכרת הטוב, או אהבת חסד וכדומה. אלא מה? עשו היה מודע לחידלון האנושי "דור הולך ודור בא", היום אביו זקוק לו, מחר הוא עשוי יהיה זקוק לבניו. חייב הוא אפוא לשמש דוגמא חיה לבניו, כיצד מכבדים אב. מה גם שרוצה הוא להיות יורשו וממשיך דרכו של אביו יצחק, ולקבל ממנו את ברכותיו. שיקולים אנוכיים כאלו ודומיהם, הם שהניעו את עשו לכיבוד אביו. וכיון שיש לו אינטרסים אישיים, והוא עושה זאת לתועלת עצמו בלבד, הרי שהכל נעשה במיטב השכלולים וההידורים! הקב"ה אינו מקפח שכר כל בריה. סוף כל סוף כיבד עשו את אביו, שילם לו הקב"ה את שכרו. ואולם ה' לא שמר את שכרו

1. בראשית רבה ס"ה 2. מכתב מאליהו חלק ג עמוד 95. פסחים ק"ג.

היו שותפים עמנו בהוצאות המרובות של הוצאת גיליון זה

וזכו בכל הברכות האמורות בתורה במצווה יקרה זו.
אפשרויות הנצחה לע"נ ולרפו"ש
ולכל ענייני ברכה והצלחה.

פנו עכשיו >

כתבו לנו בכתובת: horeinuorg@gmail.com
או בנדרים פלוס, ולציין להוצאות הגיליון השבועי.

לעילוי נשמת
זאב דוד בן פנחס

לרפואה שלמה
רחל בת דינה

לזרע של קיימא
בעילום שם

לדיווג
יהודית בת חנה

להצלחה וס"ד
דוד בן ברכה

הורינו
הוריה נעלם הלב

יו"ל ע"י ארגון הורינו לחיזוק מצוות כיבוד אב ואם
בנשיאות מרן הגה"צ רבי אורי וייסבלום שליט"א ובהכוונת גדולי ישראל
ע"ר 580780617 | רח' יוסלה רוזנבלט 2 ירושלים.

תרומות יתקבלו בברכה. אפשרויות הנצחה בעלון ובכלל פעולות הארגון לע"נ הוריהם או יקיריהם ולזכות פרנסה והצלחה, זש"ק ודיווג - למען ייטב לה!

לקבלת גיליון הורינו השבועי במייל כתבו לנו "צרפו אותי" לכתובת המייל, וכן לפניות בנושאי תוכן, פתרון חידת 'רב הנסתר' ולפרסום סיפורים אישיים
בנושאי כיבוד הורים: horeinuorg@gmail.com | או בפקס: 077-6021640 | Zelle: dedications@horeinu.org

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
"ועינכם תחזינה בנים ובני בנים כשתילי זיתים סביב לשולחנכם
בתים מלאים כל טוב גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם"

"מלאכים קרים וחמים"

בימים אלו אנו מוקפים בסיפורי ניסים שלא עלו אפילו במוחם הקודח של כותבי העלילות ומציירי הקומיקסים. נס רודף נס. הקב"ה ברחמיו העצומים עוטר את עמו בניסים מתוך אהבה ללא מיצרים.

משתף בכנות, אברך משי: "בשישי לפנות בוקר התעוררתי כמו כולם אך לא הייתי מסוגל לחזור לישון, השתפכתי באמירת מזמורי תודה בבכי עצום במשך שעות, בהודאה לנורא עליה. עוצמת הדילמה האיראנית טבועה בדמי כגירסא דינקווא. אבי שיחי' שרצה לפשט לנו את סיפור יציאת מצרים, היה מתאר בעת עריכת הסדר את ה"שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו" ותיאר איך כעת חיה באיראן משקיעים משאבים בלתי נדלים במטרה אחת "לכו ונכחדים ולא יזכר שם ישראל עוד". אבא תיאר כיצד אנו מוקפים באלפי טילים קטלניים בלבנון, בעזה ובסוריה, כך שבדרך הטבע מכינים לנו מכת הרג ואבדן של אלפים ורבבות היל"ת. התיאור של אבא היה כמובן מציאותי והגיגוני מאד, כפי שאכן ראינו, לצערינו, שבעת שניתנה רשות למשחית, קיבלנו טעימה כואבת, טעימה שמלמדת אותנו על עוצמת כוחות הרשע המקיפים אותנו.

ממשיך האברך לשתף: "אבא תיאר בצבע איך המצב המסובך הזה הוא בלתי פתיר, ורק הקב"ה יצילנו מידם; והנה, זה קורה כעת חיה מול עינינו: הקדוש ברוך הוא מחבק אותנו, בנוי אהובי, בהנהגה ניסית מופלאה, ואהבתו העצומה חודרת אט אט לעומק המחיצות, מרעיפה טללי תחיה ואמונה בכל רבדי העם..."

דומה הדבר להנהגה הראויה עם בנים שרחקו מהדרך, אז, מורים גדולי ישראל להורים המתמודדים להמשיך להרעיף על ילדיהם חיבה ואהבה, כי האהבה סופה שתחפץ, כך כעת נוהגים עימנו ממרומים; מקרבים אותנו, בנים שובבים, באהבה רבה ובניסים גלויים להשיב לב אבות על בנים.

מלאכי רחמים נשלחים ממרומים, 'מלאכים חמים' - שלוחא דרחמנא השמים נפשם בכפם במסירות נפש להצלתם של ישראל, ונראה שאפילו ה'מלאכים הקרים' בעל כורחם אומרים אמן ומצטרפים לשליחות.

הלוואי שנשכיל להבין את גודל ועוצמת השעה נודה לבורא יתברך בכל פה ולב, ובצפורן ברזל נחרוט בליבנו ובלב זרענו כי אין כאלוקינו, אין כמלכנו, אין כמושיענו.

"מבלתי יכולת השם" - "אמר רבי אלעזר: 'אמר משה: עכשיו יאמרו תשש כוחו כנקבה ואינו יכול להציל? ענה לו הקב"ה: והלא ראו הניסים שעשיתי להם בים' - 'וקשה' שואל רבינו ה"זרע שמשון" זיע"א "למה נקט השם ניסים שעשה להם בים, ולא הניסים של יציאת מצרים? וי"ל דכוונת משה היתה לשכנע את הקב"ה כי אם לא יצילנו לעמו יאמרו האומות, שהקב"ה אינו יכול לעשות דבר ההפך ממה שגוזרים בבית הדין של מעלה, ואין לו יכולת בידו כמלך, למרות שהשם ברא את ביי"ד של מעלה והוא אדון עליהם, יתכן שדינו כמו אשה הפסולה לדון בעצמה, למרות שיכולה למנות דיינים. לזה רמז הפסוק: 'מבלתי יכולת' - כמו אשה. משום הכי" מסביר רבינו "הזכיר הקב"ה למשה: ניסי הים שעשיתי להם אף על פי שהביי"ד של מעלה לא הסכימו שם אתי, בשונה מניסי מצרים שהיו בהסכמת הביי"ד של מעלה, כמובא במדרש: 'אמר הקב"ה למלאכים: 'ראויים המצריים ללקות בחושך' מיד הסכימו כולם..."

את המושג "מלאכים קרים וחמים" למדתי מידידי ומכובדי הר"ר יוסף שוחט הי"ו אשר שיתף בסיפור יפה באווירת הימים.

26 באפריל 1986 באישון ליל, הכור הגרעיני בצ'רנוביל התפוצץ. ענן רדיואקטיבי שהתפשט עשה שמות בתושבי הסביבה

משפחתי כמו רוב תושבי קייב והסביבה ברחו הרחק לאזור הרי אוראל, למשך כשנה וחצי, אני, משתף ר' יוסף, נאלצתי להישאר בקייב עקב אילוצי העבודה, בהגיע ליל הסדר חשקה נפשי לערוך את הסדר במסגרת משפחתית, בפרברי קייב התגורה הדודה לאה ע"ה יהודיה של מסירות נפש שידעה פרק בשיר, בצעירותה הציעו לה קריירה מזהירה באופרה, אך היא סירבה בגבורה להצטרף, בזכות אמא ע"ה שהסבירה לה שאין זה מקומה של בת ישראל כשרה וצנועה.

תמיד סיפרה בערגה על הביקור ההיסטורי עם אביה כשהייתה בת שבע אצל הרבי הפרנקופוטער רבי ישראל זיע"א,

הרבי אמר לאביה "היא ילדה חזקה" לימים הובן משפטו הפלאי של הרבי, כשלאה הצילה את הקהילה מפוגרום, היה זה בעת שהקיפו את השכונה היהודית פודול בקייב קבוצה גדולה של אוקראינים צמאי דם שאימו לטבוח ביהודים, באם לא יקבלו אלפיים רובל כדמי לא יחרץ

הפורעים החמושים פרצו לבתים והעמידו את כל הגברים למטה בשורה, **מפקדם** צמא הדם הודיע כי נותן ליהודים חצי שעה להביא את הכסף. פרוטה לפרוטה הצטרפה עד שנאספו מאתיים רובלים,

שיעור מס' 234 | פר' שלח תשפ"ה

המפקד רצה להתחיל לטבוח ביהודים שעמדו ראשונים בשורה לפתע משום מקום מזנקת על המפקד ילדה כבת עשר המתחננת אל תהרוג את אבא שלי כשהיא מצביעה על הזקן הניצב שם, אני יביא לך את הכסף היא אמרה. תוך כדי רצה מהר לביתה שם היה להם קופת חיסכון עשויה מחרס שצברו פרוטה לפרוטה לתוכה,

לאה חזרה כשבירה הרועדות קופת החיסכון כשהיא בתמימותה הילדותית היתה בטוחה שמי יודע כמה כסף יש שם,

המפקד שבר את קופת החיסכון על הרצפה ומשהתגלה האוצר הזעום שבתוכו. התרכך ליבו מחזקתה ועוצמתה של הילדה הרוצה להציל את חיי אביה בכל מחיר ולפתע הורה לכל הפורעים. אחורה פנה! כך בזכות דודה לאה ע"ה ניצלה הקהילה,

כישרונה המוזיקלי של דודה לאה עמד לה לזכור את ניגוני קרלין על בוריים, הצטרפתי לדירתה הצפופה של הדודה לערוך יחד את הסדר משתף ר' יוסף, היא גרה בקומה החמישית, בדירת חדר ישנה לצד שלושה משפחות של גויים שהתגוררו יחד באותה הדירה, שם בפינת החדר הצפוף תכננו לערוך יחד את הסדר. מצות השגת ב"ה מאפיה מקומית בקייב. הייתי מאושר שלראשונה השגתי בשקט בקבוק יין מישראל,

צריך לקנות עוף לחג שיהיה לנו קצת בשר והרבה "שמלץ" שומן עוף איתו היינו משתמשים בפסח, אמרתי ויצאתי לשוק אך בעקבות האסון הגרעיני בצ'רנוביל השוק בקייב היה ריק לחלוטין, משכך החלטתי לנסות את מזלי בכפר ירפאן הסמוך, מתברר שגם שם השוק ריק לחלוטין, לפתע רצה אלי גויה זקנה עם תרנגולת שמנה כפי שעוד לא ראיתי מעודי, טענתי לה כנראה שהתרנגולת חולה, היא שחררה את התרנגולת שהחלה לרוץ במהירות ברחבי השוק הריק. רכשתי אותה, שחטתי והמלחתי אותה כדין. כך היה לנו בשר לחג ובעיקר צנצנת שמלאץ העולה על גדותיה. את העוף בישלתי בפינת החדר על כיריים חשמליים, כשאת הסדר ערכנו כשאנחנו מצטופפים שם בפינה מדובר בחדר בגודל כשלוש עשרה מטר, כשלאידנו שכנים גויים רבים המביטים עלינו כתרנגול בבני אדם. (להרגעת כל המצטופפים במקלטים), למחרת בבוקר הלכו השכנים הגויים לעבודה, נשארו הדודה ואני לבד או אז ערכנו מעיין סדר שני הודינו להשי"ת בכל פה אכלנו את המצה עם השמלאץ ושמחנו מאוד, עכשיו ראוי להגיד "כל דכפין" חשבתי בליבי, היה מתאים להזמין עוד יהודים לעונג יו"ט, לפתע דפיקות בדלת, אני פותח בסקרנות ניצבים שם שני יהודים שומרי תורה ומצוות, האחד שמן והשני רזה. לרגע חשבתי ששלחו לנו ממרומים מלאכים חמים שהשרו סביבם אווירה חמה ונעימה, הצענו להם להצטרף לסעודה אך הם סירבו בנימוס. הם ישבו ושרו איתנו, הם דיברו רבות על חשיבות העליה לישראל באמרם שיהודי טוב ראוי שיעלה לישראל ניסיתי לשאול לשמותם הם התחמקו וענו כמלאך בשעתו, מדוע תשאל לשמי והוא פלאי, כשנפרדנו, אחד מהם השאיר לי מתנה את סידורו האישי, החריטה עליו העידה שקיבל את הסידור מתנה מאיזה שמחת נישואין,

שנים תהיתי על סודם של מלאכים אלו

כשעליתי לישראל ניסיתי ליצור קשר עם אותו זוג ששמו מוטבע על הסידור כדי לנסות להבין מי הם המלאכים איתם נפגשנו

קרובי המשפחה היו מלאכים קרים. לא שיתפו פעולה והתחמקו, כך עברו להם כשש שנים, בוקר אחד הגעתי מוקדם יחסית למקום עבודתי במשרדי מוסדות קרלין בירושלים, הטלפון מצלצל עניתי לשיחה הלה מבקש את הטלפון של שליחו של הרבי מקרלין שליט"א בקייב, אני רוצה לברר על מישור בקהילה שם? הסתקרנתי ושאלתי על מי אתה רוצה לברר?

לפני כמה שנים פגשתי שם בחג הפסח אצל יהודיה זקנה, יהודי שעודדתי אותו לעלות לארץ ישראל, אני מסוקרן לדעת מה קרה איתו ?

אתה השמן או הרזה? שאלתי בתקווה שהנה נפתרת לה החידה מי הם אותם שני מלאכים? אך הלה חשש וניתק מיד את הטלפון שוב ניסיתי להשיג מידע, גם חתני ניסה את מזלו אך מתברר שהמלאכים הללו היו קרים לחלוטין ולא שיתפו פעולה, חלפו להם שנים נוספות והנה הלה מתקשר שנית, תיומנה ההשגחה ששוב בדיוק אני עניתי לטלפון במשרד, הפעם הוא היה יותר נינוח, לשאלתי אתה השמן או הרזה הוא ענה הרזה, סיכמנו להיפגש, הוא סיפרו שעקב שיקולי בטיחות נאלצו להסתיר עצמם כי היו שם בשליחות סודית לעודד יהודים לעלות לארץ ישראל "עלה נעלה וירשנו אותה כ"י" מטעים רבינו ה"זרע שמשון זיע"א סופי תיבות הויה, כלומר בזכות שם הקדוש ניצל ונוכל להם, אמן כן יהי רצון.

להצטרפות ולשליחת סיפורים hbzs3587@gmail.com

הגליון להיוזק הסגולה לשמחת השבת: להזכיר בכל ליל שישי את זכות רבינו שלום מפראהבישט

סגולה לשלום

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שכנא מפראהבישט זיעוני"א

שנה ה'

ליל שישי
פרשת שלח
תשפ"ה

גליון
239

אמרות טהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

הנהגות ישרות

תורת שלום

תורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

שבח תהילתו ומעלתו בפי צדיקי הדור זיע"א

חֲתָנוּ, וְאָמַר 'אֵךְ אֲנִי מִתְּנָא מִפְּנִי, מִפְּנֵי וְכו'.

וְהַרְשָׁב"א הָיָה נֶחֱבָא אֶל הַכֹּלִים עַד ט"ו שָׁנִים, וְגַם הַצִּדִּיקִים שֶׁבָּדְרוּ לֹא הִבִּינוּ הַסִּתְרָתוֹ, וְהָרַ"ק רַבִּי חַיִּים קְרָאסְנֶר ז"ל שָׁלַח לַחֲקוֹר עָלָיו אֶת הָרַ"ק [רַבִּי יַעֲקֹב שְׁמִשׁוֹן] מִשְׁפָּטִיו וְקָא עִם הָרַ"ק רַבִּי צְבִי אֲרִיָּה מֵאֲלִיק לְתַהוּת עַל קִנְיָנוּ, וְכֵאן וְאָמְרוּ לוֹ, 'הִנֵּה מִצְאָנוּהוּ שֶׁקְדוּשׁ עָלָיו הוּא נִזְרָא הוּא מְאֹד'.

כתבי הגאון החסיד רבי ישראל פסח מנאוסעליץ זצ"ל, אות ט

"שֶׁלַח לָךְ אֲנָשִׁים" (במדבר יג ב).

הַעֲנִין מִהֲרַ"ק הַרְשָׁב"א ז"ל מִפְּאָרְבִּיטְשׁ, אֲמַר מֶרֶן מְרוֹז'ין ז"ל דְּאִיתָא שְׁמַיִשׁ בֶּן יוֹד יִהְיֶה מְגִדל אֶצֶל מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף, לָכֵן אָבִי [הָרַ"ק מִפְּרָאָה־בִּישֵׁט] ז"ל נִתְגַּדֵּל אֶצֶל הָרַ"ק רַבִּי שְׁלֹמֹה מִקְרָלִין ז"ל הִי"ה, וְאֵנִי נִתְגַּדֵּל אֶצֶל אַחֵי הָרַ"ק רַבִּי אֲבִרָהָם נִי ז"ל.

הַמְהַרְש"ק הָיָה מִשְׁתוֹקֵק מְאֹד שֶׁהָרַ"ק רַבִּי שְׁלֹמֹה יִהְיֶה

השלמות וציונים

חפץ לצאת. ויאמר רבי שלום, אם הרגיש בזה רבי שלמה מה שלא ידעו מלאכים ושרפים, אשמע בקולו. וסיים בלשון קדשו: מיר האט ער איבער געמאכט [אותי] הוא שיכנע לסגת מן הרעיון שלא אשתחרר, אבער ער איז געבליבן ביי זיינס'ס [אך] הוא - רבי שלמה - נשאר בדעתו, שהיה חפצו ליהרג על קדושת השם, וכך הוה]. והעיר מרן הרמ"ח מסלאנים זצ"ל, שאף על פי שיש אומרים שמעשה זה היה אצל הרה"ק רבי מנחם נחום מטשערנאבאל בעל 'מאור עינים', שהיה אסור ואילו שלח הרה"ק רבי שלמה מקארלין הי"ד "אפיך צלותיך", אך כתב שכן שמע זאת מאביו רבי יהודה לייב זצ"ל על הרה"ק רבי שלום, אם כי שלפי חשבון השנים היה רבי שלום צעיר מאד לימים, עכ"ל. [כי הרה"ק רבי שלום ז"ע נולד בשנת תקכ"ט, והרה"ק רבי שלמה מקארלין ז"ע הי"ד נהרג בשנת תקנ"ב, הוי אומר שהרה"ק רבי שלום הגדול ז"ע היה בן כ"ג שנים עת נהרג הרה"ק מקארלין ז"ע הי"ד].

3 מורינו הרבי שלמה קארלינער.
4 ראה בס' תורת אבות - מאנאטטשירטש (ערך אבות הערה ג) בזה הלשון: הרה"ק הרשב"א מפאהרבושצע זצ"ל הסתופף בצל קדושת קונו [הרה"ק רבי גדליה מליניץ בעל 'תשואות חן'] ז"ע, והוא עמד לימינו בעת התגלותו הראשונה בראשונה, שהיה מתנהג את עצמו בגדולות. ופאהרבושצע יושבת על אם הדרך בין ליניץ ובארדיטשוב, וכאשר נתפרסמה הנהגתו [של רבינו הרה"ק רבי שלום שכנא ז"ע] נתערעם הרה"ק מבארדיטשוב עליו ובא לליניץ לזקנו ז"ע. והקני ז"ע העמיד את עצמו לערב בעד הרשב"א זצ"ל שכל דרכו והלכו יסודותיו בהררי קודש וכאשר נתפרסם ענינו אחרי כך. ע"כ.

1 רבי שלום בן אברהם.
2 ענין זה הובא גם בספר ישועות ישראל (חלק ב' סיפור ה) בזה הלשון: כאשר הרה"ק רבי אברהם המלאך נתבקש לשיבה של מעלה, עלתה מחברתו הטהורה לארץ ישראל כאשר היא מפקידה את שני בניה הרה"ק מפראהבישט שהיה אז כבן שמונה, ואחיו הרה"ק רבי ישראל חיים, בידי הרה"ק מקארלין ז"ע אשר שש על הזכות הגדולה לגדל את צאצאי רבו ודאג להם לכל צרכיהם ברוחניות ובשמיות חוץ להם את זיווגם הראוי להם. אמר מרן הרה"ק מרוז'ין ז"ע: הרה"ק רבי שלמה קארלינער גדל את אבי מו"ה שלום זצלה"ה ויאמר עליו כי הוא משיח בן דוד, עין אביו אבי זקני מו"ה אברהם מלאך זצלה"ה נפטר רך בשנים, ואבי היה אז בן שמונה שנים וה'ר שלמה קארלינער ז"ל והקדים לחטוף אותו ולגדלו - הרבה צדיקים חשקו לגדלו אבל ה'ר שלמה קדם חכה והיה זרזי ונוכח - ויאמר עליו כי הוא משיח בן דוד, וכן היה כאשר הבטיח הצדיק מו"ה שלום לכל יפחדו כי אחרי ימים מעטים הלכו להם החיל אשר חנו סביבות העיר ולא הרעו ולא השחיתו מאומה, והצדיק ה'ר שלמה קארלינער נהרג בזמן הזה כי היה משיח בן יוסף, ואבי הצדיק מו"ה שלום ניצל עין היה משיח בן דוד.

וכן סיפר בדברים אלו הרה"צ רבי מרדכי חיים מסלאנים זצ"ל (מאמר מרדכי, ח"ב עמ' עג): הרה"ק רבי שלום מפראהבישט ז"ע היה אסור בבית האסורים בתלונת אשמה גדולה והיה בסכנה, והשתדלו צדיקי הדור בעדו ולא אסתייעו מילתא לפדותו. שלח לו הרה"ק ר' שלמה מקארלין: "אפיך צלותיך" [הפוך תפילתך]. כי הרגיש שרבי שלום מצדיק עליו את הדין ואינו

נתיבותיה שלום

תולדות רבינו הרה"ק רבי שלום הגדול מפראהבישט ז"ע דביקותו של רבינו הרה"ק מפראהבישט ז"ע - פרק מב

ית"ש בכל עת ובכל שעה, ומרוב אהבת השי"ת הבערת בקרבו פעמים רבות היו פורץ קולו בפולנית "מויע קאכאנא" שתרוממו הוא 'ה' אהובי, ופעם אף אמר בלשון קדשו כי אין לו פנאי להעלים עיניו מקומות השי"ת אפילו רגע.

מקורות: בית אהרן על מסכת אבות, פרק ב' משנה א' אור הגנוז (שבסוף ספר עבודת הליים) עמ' נח; כרם ישראל, עמ' 40

צדיקים, אך קולם לא נשמע כי דיברו ביניהם בקול נמוך. לפתע נשמע קולו של הרה"ק רבי שלום שכנא מפראהבישט ז"ע כאשר הוא אומר בקול: 'מיום עמדי על דעתי לא חזתי בשערה מן הפאה שלא יהיה בלתי לה' לבדו'.

ואכן כן היה דרכו של רבינו, שהיה דבק בהבורא

פעם היה רבינו הרה"ק רבי שלום מפראהבישט ז"ע בביתו אצל הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב ז"ע. כאשר נכנס רבינו אל הרה"ק מבארדיטשוב ז"ע הוציאו את כל הנוכחים מהחדר ורק שני הצדיקים הסתגרו לבדם.

החסידים ניסו להאזין מעבר לדלת לשיחתם של

לעילוי נשמת הרה"ח יצחק זאב בהרה"ח מאיר צבי סלמון ז"ל

משהולין רבי ישראל מרוז'ין לחופה את בנו רבי אברהם יעקב מסאדיגורה אהרן, אבי רבי שלום מפראהבישט ז"ע רגיל היה לומר 'מבני ידעו מי אני', ואני אומר 'מבני ידעו מיהו האלקים'.

יוצא לאור ע"י מכון תורת אמת שטפנט | טלפון: 03-579-03-03 | פקס: 03-616-5110 | להצטרפות, למנויים ולתגובות - דוא"ל: 6160303@gmail.com

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו למערכת ע"י הקוראים

תקפיד לא להקפיד

"דפקת אותי כמו שצריך!!! העיקר עשית את הקופה שלך על מכירת הנכס ודפקת אותי עם דירה שלא ניתן להשכיר אותה לאיש כבר יותר מחמישה חודשים!!!!"
כפי שהבנתם אני מתווך דירות ויש לי כלל ברזל שמנחה אותי בעסקים: "מה שאני לא הייתי רוצה לעצמי, אני לא מציע לשני" הרגשתי מושפל עד עפר לשמוע כאלו תלונות על דירת חלומות עם נוף לים שתיווכתי לו וניסיתי לחשוב מה הבעיה בדירה!?

נוכרתי שבאותו בניין מכרתי דירה נוספת תואמת בדיוק לדירה זו, והרוכש שמח כי הדירה נחטפה מיד ומושכרת במחיר טוב. אני מתווך ארצי, התקשרתי לידיד שהוא מתווך בעיקר באותו אזור ובקשתי את חוות דעתו מדוע הדירה לא מושכרת? התחלתי לתת לו את הפרטים של הדירה והוא כבר השלים לי את המשפט ותיאר לי בדיוק את הדירה המדוברת ואז, שקט מאחורי הקו. שאלתי מה קורה ואחרי שקט מתוח הוא אמר: "זו דירה שאין בה ברכה ולכן היא לא מושכרת וכנראה שגם לא תושכר לעולם!!!!"

נבהלתי ושאלתי: "מה גרם לך שהדירה מקוללת?" והוא השיב: "את הדירה הזו אני הבאתי לשוק והחברה שעבדת בה הלכה מאחורי גבי ועשתה את התיווך שלא כדן. אמרתי לבעל הבית שלך כבר אז, שהדירה הזו תהיה ללא ברכה ולכן אתה רואה שעסקים שעושים שלא כדן לא רואים בהם סימן ברכה לעולם!!!!"
הסברתי לו שכיום אני עצמאי ומה חטא הרוכש שלא ידע ולא יודע שהייתה הונאה ברכישה שלו!?

האם אני או הרוכש אשמים בגניבת העסקה?
"האמת שלא אתה ולא הרוכש צריכים לסבול מהקפיצה שלי, אתם באמת לא צד בעניין. אם כך אני מוחל! מוחל!!! מחול!!! מחול לכם!!!!!! שההקפדה שלי לא תפגע בך או בך חלילה!!!!"

הוא לקח על עצמו למצוא שוכר ואמר בביטחון שתוך שבועיים יהיה דייר מרוצה בדירה!!!

בשלב הזה כבר היה ברור לי שאם מצאנו את מקור הצרה אז הישועה בוא תבוא... במציאות תוך שבוע כבר נחתם חוזה עם דייר ששמח למצוא כזו דירה מוצעת להשכרה!!!

החלטת להחליט: א.א.

הפענוח לדכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית מוזמן לשלוח אל א' שמה סמאלס
בפקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

מצות ציצית

"דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל כַּנְפֵי בְגָדֵיהֶם לְדָרְתָם וְנָתַתֶּם עַל צִיצִית הַכֶּנֶף פֶּתִיל תְּכֵלֶת" טו, טז

כתב בספר הקדוש "נועם אלימלך" ז"ע (דפ"ר ג. טו"ב ד"ה או יאמר בדורותיו) וחל"ט: "בכל דור ודור יש שורש לתקן מצוה מיוחדת יותר משאר מצות למשל בדור הזה יש שורש לתקן מצות ציצית יותר משאר מצות" עכ"ל.

מצות ציצית גדולה וחשובה מאוד, עד שהיא שקולה ככל המצוות כולם כמ"ש בפרק התכלת (מנחות מג:): רבי שמעון בר יוחאי אומר, כל הזרין במצוה זו

זוכה ומקבל פני שכינה כתיב הכא (שם לו) וראיתם אותה, וכתוב התם (דברים ג, יג) את ה' אלהיך תירא ואותו תעבד. תניא אידך, וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה' – שקולה מצוה זו כנגד כל המצוות כולן. וברש"י פרשא דידן (טו, טז): "מנין גימטריא של ציצית שיש מאות ושמונה חוטים וחמשה קשרים – הרי תרי"ג".

ובספרים הקדושים האריכו מאוד בגדל מתן שכרה וכמ"ש בפרק במה מדליקין (שבת כג:) הזהיר בציצית זוכה לטלית נאה ועוד שם (לב:): זוכה ומשמשין לו שני אלפים ושמונה מאות עבדים. ועוד כתבו שהוא זוכה לאשה ובנים ניצול מן החטא מכוסה מן המזיקין וממלאכי חבלה ומוגן מעין רע.

וכוננת אומרים 'הזהיר בציצית' והזהיר בציצית, שמשתדל לקיימה בתכלית ההידור בכל פרטיה ודקדוקיה שמחזור אחר טלית נאה ומהודר שיש בו שיעור המחייבו בציצית וקושר בארבע כנפותיו ציציות מהודרות וכשרות למהדרין. שהטויה תהיה לשמה, ומה טוב ונאה שאף הניפוץ יהא לשמה. ויש מהדרין בה יותר שיהיו כל העשיות של הציצית משעת גזירת הצמר ואילך נעשים לשמה, וכדדרשו וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית שיהיו כל עשיותיו לשמה.

ואף שהיא מצוה קיומית ואין חובה ללכת עם ציצית, אלא רק הלוכש בגד עם ארבע כנפות צריך לשים ציציות בבגדו, הרי כבר אמרו חז"ל (מנחות מא:): שבעינא דריתחא מעניגין גא את מי שאינו מקיים מצוה עשה.

וראוי להשיג שלא להסירה ממנו כלל אפילו ביום חם או שעובד בעבודה קשה, או שהולך לנוח ביום. וכן נפסק בשולחן ערוך (א"ח כז, א): "וטוב ונכון להיות כל אדם זהיר ללבוש טלית קטן כל היום כדי שיזכור המצוה בכל רגע. ועל כן יש בו חמשה קשרים כנגד חמשה חומשי תורה וארבע כנפים שבכל צד שיפנה יזכור".

ועל פי קבלה אין להסיר הטלית קטן אפילו בלילה כמ"ש המשנה ברורה (כא טו) בשם הא"י שאין להסיר הטלית קטן אפילו בלילה, זולת בכניסתו לבית הכסא או בית מרחץ. ובזכות ההקפדה וההידור במצות ציצית נזכה לקבל פני שכינה במהרה בימינו אמן.

[ע"פ "טיב התורה" – פרשא דידן]

- > < -

בעיר הקדוש טבריא ת"ו התגורר בדור שלפנינו הגה"צ רבי מתתיהו לוריא זצ"ל, בעל "שערי לימוד" מגדולי חסידיו סלונים בטבריא של מעלה ואחיו של הגה"צ בעל "עבודת פנים".

הוא היה מפורסם בגאונותו ובצדקתו, וכאחד מחסידיו קמאי התנגח בחסידות ופרשיות ועובד ה' בשמחה יתרה כדרכם של חסידים.

אחת המצוות החביבות עליו ביותר היתה מצות ציצית והיה מהדר בה בכל מיני הידור ויקר.

מרגלא בפומיה לדרוש בגדל חשיבות מצות הציצית על פי המבואר בשליח פרשא דידן שנסמכה פרשת מקושש עצים אל פרשת ציצית. והביא על כך מ"ש במדרש אגדה וזה"ל: "למה נסמכה פרשת מקושש לפרשת ציצית שבשעה שאמר הקדוש ברוך הוא מקושש חייב מיתה אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא ריבונו של עולם אין לו פשע בדבר זה, שמה היה בדעתו שלא ישכח את השבת ולשמור המצוה שהוא יום השבת ואינו נושא תפילין עליה, לפי שאין חייבין בתפילין, ולא היה לו פשע שמה שחא שהיה שבת. אמר הקדוש ברוך הוא למשה כבר התרו בו, שנאמר (טו, לב) וַיִּמְצְאוּ וַאֲמָרוּ לוֹ שִׁבְתָּ וְלֹא שָׁמַע וְלֹאן מִחוּיִב סְקִילָה".

"ומה שאמרת שאינו לובש תפילין, אני אצוה לבני במצוות שחייב להתעטף בציצית בשבת ואז יהא מזכיר מצות שבת כמו שנאמר (שם לו) וראיתם אותו וזכרתם את כל מצוות ה'" ע"כ.

הרי למדנו מכאן עד היכן מגיע כוחה של מצות ציצית שהאדם לובש את בגדו המוקף בציציותיו והרי זו הציצית שומרת ומגינה עליו מן החטא! והלא תלמוד ערוך הוא לפנינו בפרק התכלת (מנחות מד:). תניא אמר רבי נתן, אין לך כל מצוה קלה שכתובה בתורה שאין מתן שכרה בעולם הוה ולעולם הבא אינו יודע כמה. צא ולמד ממצות ציצית מעשה באדם אחד [יש שכתבו שהוא היה 'נתן צוציתא'] שהיה זהיר במצות ציצית

שמע שיש עבירה אחת בכרכי הים שנוטלת ארבע מאות זהובים בשכרה, שיער לה ארבע מאות זהובים וקבע לה זמן. כשהגיע זמנו בא וישב על הפתח וכל באו ארבע ציציותיו וטפחו לו על פניו, נשמתו וישב לו על גבי קרקע וכל מצוה אחת ציוונו ה' אלקינו וציצית שמה, וכתוב בה (שם מא) 'אני ה' אלקיכם' שתי פעמים 'אני' הוא שעתיד לפרע ואני הוא שעתיד לשלם שכר. עכשיו נדמו עלי כארבע עדים.

אמרה לו, איני מניחך עד שתאמר לי מה שמך, ומה שם עירך, ומה שם רבך, ומה שם מדרשך שאתה למד בו תורה, כתב ונתן וכל זה מתן שכרו בעולם הזה, ולעולם הבא אינו יודע כמה עיין שם היטב ובמפרשים בטיב מעשה נורא זה.

מנהגו בקדוש של רבי מתת' לוריא היה לבדוק בכל בוקר הדק היטב את ציציות הטלית שיהיו כשרים למהדרין מן המהדרין כדת וכדין, וכן להפריד את כל חוטי הציצית זה מזה. וכמ"ש ב"מטה משה" (עמוד העבודה ציצית ותפילין ס' טו): "בשעת הבדיקה צריך להפריד, כי על שם זה נקראים ציצית על שם חוטם הנפרדים. וסימן ציצית [חסר כלשון הכתוב] – ראשי תיבות צ"ק לפרד ציציותיו ת"מ"ד. ונפסק להלכה ב"משנה ברורה" (ס' ח ס"ק יח).

עם סיום עבודת הבדיקה, כשנוכח לראות שהטלית עם ציציותיה כשרים ונאים ומהודרים היה שמח על כך שמהם גדולה ונאה באותה שעה כאדם שזכה בפייס גדול! ומאידך אם היה מוצא בציציותיו איזה פקפוק וסורף פסול היה מתמלא בצער איום על כך.

לדאבון לב אין אנו מעריכים כראוי את מצות הציצית הגדולה שאנו זוכים לקיים, ועושים אותה מתוך הרגל ובלא מחשבה, כד"א (וישעיה כט, יג) 'יָתֵהוּ יְרֵאתָם אוֹתִי מִצְוֹת אֲנִישִׁים קִלְמָה רַח"ל. וכבר נודע מאמר רבינו הגר"א זצוק"ל ברגעים אחרונים לפני פטירתו, שהיה נותן כל הון דעלמא ואת כל חיי עולם הבא שלו כדי לקיים עוד זמן מועט מצוה קלה של ציצית זו, שבעולם הזה אדם נותן כמה פרוטות ודרי מצות ציצית בידו, אבל לעולם הבא אי אפשר לזכות עוד באותה מצוה, כדקיימא לן (תהלים פ' ו) 'בַּמַּתִּים חֲפֵזִי'.

כשניגש אל ה' מתת' פעם איש יהודי זקן ותשוש כוח בבקשה שיתפלל בעדו שימות מהרה... כי כבר קץ בחייו והרי הוא נופל למשא על משפחתו. – שאל אותו רבי מתת' איזו מצוה אתה עדיין מקיים? ענה אותו זקן שאת מצות תפילין אין לו אפשרות לקיים מחמת העדר גוף נקי, אבל 'ציצית' הוא כן לובש כמה שעות ביום.

התלהב רבי מתת' וזעק מעומק ליבו הטוהר, הרי בשביל לקיים מצות ציצית פעם אחת בחיים שווה להגיע לעולם הזה ולמות ולסבול את כל הרימה ותולעה בחיים עם כל הייסורים והצער שבעולם הזה! ומה לך עוד כי תלין על חיךך!?

לפיכך מהאי טעמא כתב הרה"ק איש האלקים הרבי ר' אלימלך ז"ע ב"צעטיל קטן" (ס"ק ט) שצריך איש ישראל להודות להשם יתברך מדי יום ביומו על שזכה לקיים מצות ציצית!

וחל"ה"ק: "דגיל את עצמו תיכף ומיד כשיתעורר משינתו יאמר 'מוֹדֶה אֲנִי לְפָנֶיךָ וְאֵלֶיךָ אֶפִּילוֹ בְּלִשׁוֹן אֲשַׁכֵּנָּה בְּלִב שְׁמִי: בְּרוּךְ אַתָּה אֱלֹהֵינוּ אֲשֶׁר נָתַן לִי מִצְוֹת צִיצִית אֵלֶּה אֲשֶׁר אֲנִי מְסֻבֵּב בָּהֶן וְכָל יוֹדֵאָה שִׁיתֵּיהָ לְבוֹ מֵלֵא שְׁמִתָּה בְּאֶמְרֵךְ" עכ"ל.

- > < -

הרה"ק מראדזין זצוק"ל בעל "התכלת", גילה לפני יותר ממאה שנים את דג החילון הנצרך בשביל צבע התכלת שבציצית.

כידוע ומפורסם היה אותו צדיק דורש וחוקר רבות בשנים בבירור התכלת ומסר נפשו בדבר זה אף במסעותו שערך על פני מדניות הים. וחיבר על כך חיבור שלם הנקרא 'ספר התכלת', בו בירר דעת קדשו שזוהו אותו חילון הנצרך לנו, וזהו צבע התכלת המדובר בחז"ל.

אמנם רבים מחכמי ישראל באותו הדור לא קיבלו דעתו למעשה, וסברו שעדיין נעלם מאיתנו התכלת הנרצה בתורה. והיה הרב הקדוש מסובב בין הצדיקים והרבנים ראשי אלפי ישראל, כדי להוכיח צדקת אותה תכלת.

והנה בהגיעו אצל הרה"ק מהר"ד מבעלזא זצוק"ל החל כדרכו להתפלל עימו לארכה ולרחבה של תורה, בסוגיות העוסקות במצות התכלת. – אך הרב מבעלזא לא אבה להיכנס עימו הרבה בבירורה של סוגיא כשאר גדולי הדור שהיו לנים עימו בעומקה של הלכה, הגם שהיה גאון עצום מגאוני הדור כידוע. ואמר לו בפשטות גדולה הנה מצות ציצית קיבלתי מאבי הקדוש [המהר"י זצוק"ל מבעלזא] כשם שכל קיומה של תורה בידינו כיום הכל על פי המסורה והקבלה שקיבלנו מאבותינו ורבותינו הקדושים י"ע ואבי הקדוש הלבשוני בזו הציצית בלא התכלת. וכאשר למד עמי בגמרא מנחות (מג:)

הפך בעמוד הבא <

אני נאמנה שתצא מכאן לחיים ותעבור את כל אימי המלחמה בשלום!

לשמע הבטחה מופלאה שכזו יוצאת מפורש מפי הצדיק עלי פתחו של המוות הנורא רץ החסיד מורה קפץ בזריות אל הפניה בה נעמדו כל הבגדים נבר וחפשו ועד מהרה מצא את הכיפה והציצית של הצדיק וחזר בריצה מהירה ומסרה לידי קדשו של הרב, אשר שמח עליהם כמוצא שלל רב! ותיקף נעמד לומר בהם את הווידי בבכיות נוראות.

למרבה הפלא לא הבחינו חיילי ה-ס. הרבים ששרצו בכל האזור בריצתו של החסיד ובבריחתו מן השורה, ואף לא בגבורתו בין כל הבגדים שם, וכן אף לא בחזרתו אל הצדיק והתקיים בהם הכתוב (תהילים קטו, ה) "עניינם להם ולא יראו..."

ואכן הצדיק הקדוש עלה על מוקדה בו ביום ונספה על קידוש שמו יתברך. ואילו אותו חסיד ניצל משם באורח פלא, וכבהטחת הצדיק עבר בשלום את כל מאורעות השואה, ועם חום המלחמה הקים משפחה לתפארת בית ישראל.

מטיב זה המעשה נוכח ללמוד, מלבד גודל המסירות נפש בשביל מצות הציצית דגן, על חוקף היישוב הדעת של הצדיק, שגם ברגעיו האחרונים בעודו מובל באכזריות נוראה ובהלה עצומה אל המוות לא איבדו את עשתונותיו ה"ו. ודעתו הקדושה שמורה תמיד בנאמנות לקיום רצונו יתברך בלבד, כעבד נאמן ביישוב הדעת גם ברגע אחרון, כדי לקיים את מצות הווידי כשהכיפה על ראשו וטופו הקדוש מעוטף בטלית קטן!

[וכן בכל משך זמן שהותו במחנות הריכוז, היתה נסוכה על פניו שלווה פנימית עילאית, ולא שמעו ממנו אף לא מילה אחת של תלונה, רק קיבל את כל ייסוריו בדומיה ובאהבה. כדרכם של צדיקים קדושים בנים אהובים ואוהבים להש"ת בנאמנות ומסירות נפש תמיד].

- > < -

סיפר לי אדם נאמן, שזכה להיות במחיצתו של מרן החזון איש זצוק"ל בערב יום הכיפורים של שנתו האחרונה בחייו, רוב שעות היום ישב הרב רכון בתלמודו, והתייגע עד מאוד בעמלה של תורה כדרכו בקדוש בבירור הלכות מצות ציצית.

כאשר התעוררה אצלו אז שאלה מסובכת בדקדוק שיעורה המדויק של הציצית, ובעיקר בבירור המקום המדויק שבו צריך להיות החור שבכנף. הוא היה תפוס כל כולו בעומק אותה הלכה, כאשר נודע ומפורסם עומק עיונו וריכוזו העצום בעומקה של סוגיא והקיפה, עד מיצוי כל כוחות הנפש ממש. את סעודות היום קיים בקיצור... וכמעט כל אותו היום היה יושב על מדוכה זו, עד הערב ממש.

לקראת ערב במעלי יומא דכיפורא כשהגיע הזמן לצאת לבית הכנסת, ביקש מאותו תלמיד שהיה עימו לתת לו את המחזור, והלך לבית הכנסת לתפילת "כל נדרי".

ומספר אותו יהודי, שהחזון איש בכה באותה שנה [האחרונה בחייו עלי אדמות, כחודש לפני פטירתו] בליל כל נדרי בבית נוראות כאלו, שאפילו מאה אנשים יחד לא יכולים לבכות כמו שבכה אז החזון איש. זה היה לאחר יום של לימוד הלכות מצות ציצית ביגיעה עצומה ורצופה בעמלה של תורה..

דווקא מתוך הכנה נוראה שכזו בערב יום הכיפורים של דבקות בתורה ובמצות הציצית בכל נימי לבו נפשו ונשמתו, היתה תפילת יום הכיפורים במדרגות נשגבות שכאלו, שאין לך הכנה יותר טובה מלימוד התורה הקדושה בעיון.

הקטן שאני מנסה לכתוב בזה, פד אצח להקטן דבריו ולתת להם תוקף, פד עתה יתברך יצאנו מן המצור, ונחלתנו יחדש נפשו מלפני וצילנו נפש, יעד שני על פניו יתברך. (לשם יחד שלפני טעיפת טלית)

והתפרסם כפועל ישועות גדולות בקרב הארץ.

הרה"ק נולד בחול המועד פסח שנת תבר"ך לפ"ק לעת זקנותו של אביו הקדוש הדברי חיים ז"ע, שקרא את שמו על שם הצדיקים שבדורו. "שלום" ע"ש הרה"ק רבי שלום מבעל זצוק"ל, ואליעזר" ע"ש מחותנו הרה"ק רבי אליעזר מדזיקוב זצוק"ל.

בימי הרס עולם, כאשר פשטו הנאצים ימ"ש בחמת זעם ובשצף קצף אל רחבי הונגריה, נתפס גם הצדיק הק' ביחד עם בני קהילתו, וגורש במשלוחים שונים אל הגיטאות ואל המחנות, הוא התגלגל בכמה מחנות כפיה והתעקש תדיר להישאר ביחד עם בני משפחתו וקהילתו, ולבסוף הגיע למחנה הריכוז שבעיר 'נירעדאוו'.

ביום ד' ט"ז בסיון שנת תש"ד גורש הצדיק עם שאר היהודים אל מחנה ההשמדה הידוע לשמצה "אשוויץ" – בירקאנו, בו ביום הועלה על המוקד ועלתה נשמתו בסערה השמימה, ביחד עם כל קדושי 'נירעדאוו' ה"ה, ארץ אל תכסי דמם!

והנה בהגיעם ברכבות המוות מנירעדאוו אלי פתחו של גיהנום, גורשו בחמת זעם שפוכה על ידי המלאכי חבלה מן הרכבות היישר עד לשער 'אשוויץ' הנורא.

הם הועמדו במהרה כמו שאר מיליוני היהודים על כיכר האומשלג-פלאץ [כיכר השילוחים] שברחבת הכניסה הענקית ומשם נשלח תיכף הצדיק הקדוש שכבר היה זקן וחלוש, ביחד עם אנשי שלום ויהודים רבים וטובים היישר אל תאי הגוים והמשפחות.

בהגיעם אל פתחי אולמות הרחיצה [רציחה...] נצטוו כולם בפקודה לפשוט את בגדיהם כביכול לשם רחצה וניקיון... – אבל באותה עת של שלחי המלחמה כבר ידעו הכל היטב להיכן הם מובלים כקרבן עולה תמימה, והכינו את עצמם בסילודין להיעקר על קידוש שמו יתברך!

והנה ברגעי קדש האחרונים המרטיטים הללו, ביקש לפתע הצדיק לומר ווידי כדת תורתנו הקדושה, כמו שנפסק בשולחן ערוך יורה דעה (סימן שלח) בד"ץ וידי הנוטה למות... – אבל לא רצה כך להתפלל ולומר את הווידי כשאין הכיפה הקדושה מונחת על ראשו, וכשאין הטלית קטן על גופו.

הוא פנה אפוא אל אחד החסידים שהיו שם וביקשו במפגיע לצאת מיד מן השורות, וללכת להביא לו את הכיפה ואת הטלית קטן שלו מתוך ערימת הבגדים שבצד. – כאשר מחמת גודל חלישותו מטורה דרך החתחתים הנוראה שעברו היה קשה לו לצעוד בעצמו לשם.

[בימיו האחרונים בנירעדאוו הועבר אל בית החולים שבמחנה, מחמת תשות כוחו וזקנותו, ומשם הובל ביחד עם עדת צאן מרעיתו לעקידה. – לאחר שסירב לכמה וכמה פעולות הצלה שהושגו והוכנו עבורו, והביע רצונו להישאר בקרב אנשי שלום, שלא לנטוש אותם בזמנים הקשים כידוע].

אותו חסיד ששמע את בקשתו של הרב התיירא על נפשו, כראותו לגד עיניו את הקצינים חיות הטרף המשתוללים עם כלביהם האימתניים ומסותבים סביבם עם רובים שלופים בתאוות רצת, צועקים ושוואים למרד את המלאכה [שנעלה] שנעלעל!... ועל כל דבר קטן שהפרו את פקודתם היו מיד יורים למותו!

לפיכך, אמר לרבי הקדוש שהוא חושש על נפשו, שכן אם יגש עתה כך לגד עיניהם האכזריות למשוך לו בגד מתוך ערמת הבגדים הרי בודאי ירצחוהו נפש! [גם מתמת חשדם הגדול שמה הטמינו היהודים בתוך בגדיהם איוז פצצה... או לחילופין מטילי זהב ויהלומים כידוע].

אך הרבי שהיה מפורסם בשלוות נפשו הנדירה בכל המצבים כולם הרגיעו ואמרו לו בהשקט ובבטחה: אדרבה, אם תיגש כאן לחפש לי את הכיפה ואת הציצית ולהביאם אלי, מבטיחך מטילי זהב ויהלומים כידוע].

שנינו: "מה נשתנה תכלת מכל מיני צבעונין, מפני שהתכלת דומה לים וים דומה לרקיע, ורקיע לכסא הכבוד". אם כן צריך צבע התכלת להיות דומה לים ואין אני זו מתורתו של אבא כמלאו נימה, והלוואי שאזכה לעשות התורה ולקיימה כמו שהיה אבי מלמדני. – ובכך דחה אותה תכלת ולא אבה להכניסה בקהילתו.

על דרך שרמזו בזה [ומטו בה משמיה דהג"א זצוק"ל] בפסוקי פרשתנו: 'ועשו להם ציצת וגו' לדתם, ונתנו על ציצת הכנף פתיל תכלת, תיבת 'לדורותם' נכתב בין הציצית לתכלת לרמז שרק מצות הציצית של חוטי הלבן נהגה נהגת 'לדורותם', אבל התכלת משנגנו אינו נוהג לדורות, ונראה נראה ופשיטה.

- > < -

מעשה רב שראיתי אצל אחד מגדולי ירושלים שיש בטיבו הרבה לימוד מוסר.

בימים שלפני חג הפסח עלה ונכנס אל בית הרב בחור שליח עם כמה קרטונים של עופות שהוזמנו לקראת החג, הבחור מיהר מאד, זמנו דוחק, ונראה היה כי ידיו עמוסות עבודה רבה, שגם ריווח נאה בצידה, בימי ערבי פסחים שהכל מזמינים הזמנותיהם לקראת החג.

בדקות הספורות של הסדרת התשלום החליף עימו הרב כמה מילים, ושם לב לפתע ששיציתו של אותו בחור פשוט פסולות – כאשר העיר לו הרב על כך, ענה הבחור: הנה לכבוד חג הפסח אקנה בעזרת השם ציצית חדשה.

אמר לו הרב: אבל מה יהיה עד פסח? הלא בכל רגע שהנך לבוש בציציות הפסולות האלו עובר אתה איסור מחודש! אבל הבחור מיהר מאד, ואמר שבימים אלו אין שום פנאי לפני פסח הימים מלאות עבודה, והוא חייב לרוץ להמשיך בדרכו, עם עוד הרבה הזמנות. יאמין לי כבוד הרב, חתם הבחור בחופזה שאין לי רגע פנאי! ונא לא לעכב אותי כאן ולהסדיר את התשלום מיד, כי אני ארץ רץ לדרכי!

מה עשה הרב הצדיק? – על אחר מיידית פשט מעצמו בו במקום את הטלית קטן שלו עצמו, לתדהמת כולם, והגישה ונתנה לאותו בחור בלתי מוכר במתנה! לאחר שהבטיח בנאמנות שישאר עימו כל העת והרב הלביש לעצמו מיד טלית קטן אחר.

השמחה והפליאה הגדולה גם יחד ניכרו על פניו של הבחור היטב, הוא התרגש מאד מהמחווה, והבטיח לרב בהן צדקו שסכאן ואילך יקפיד מאד על ציצית כשרה, ואת זו הציצית שקיבל מידי הרב, לא יסיר מעצמו כל חג הפסח!

ולמדתי מטיב מעשה מופלא זה, עד היכן מגעת מידת אהבת ישראל, שכאשר פועם ובובר בלב מצות "ואהבת לדעך כמוך" (ויקרא יט, יח) כל מהלך המחשבה שונה לחלוטין. ואש קודש של אהבה זו, היא שהולידה בלב הרב מיידית וספונטנית את הרעיון הנפלא הזה, לתת מעצמו את הציצית שלו.

לאחר שהלך הבחור, כשראה הרב שמתפעלים התלמידים ממעשה זה, אמר בפשטות ובענוותן חן: הלא אם היו מבקשים סמך כעת ממון למטרה נעלה של הכנסת כלה יתומה שנצרכת דחוף מאוד לסכום נאה, בודאי הייתם נותנים על אחר נתינה חשובה מדוע אם כן לא נתרם כמו כן עבור מצות ציצית? הלא "כל ישראל ערבים זה לזה" (סנהדרין כז: שבועות טל.).

- > < -

אחד מגדולי הצדיקים בדור אחרון היה מרן הרה"ק רבי שלום אליעזר מראצפערט זצוק"ל ה"ה, בנו השישי של הרה"ק בעל "דברי חיים" מצאנז זצוק"ל.

בהיותו מוקני הצדיקים בדור שלפני השואה היו רבים וטובים נוסעים לקבל את פני קדשו, ואף רבנים וצדיקים גדולים ומצוקי ארץ היו נוסעים לראצפערט שבארץ אונגאריה, להסתופף בצילו בשבתות ובמועדים ולקבל לקח מפי קדשו, ונודע

קו ההזמנות לכל ספרי 'מכון טיב'

מוהגה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

0733-22-76-09 חתקשרים • מזמינים • מקבלים ללא עלות דמי משלוח!

shivti11@gmail.com

יר"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109

יהודי יקרו! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך מוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגוריק ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

מאוצרות הפרשה

אלקים, הם האמינו אמונה כה שלמה וחושית כי השם יתברך הוא אביהם הרחמן החפץ בטובתם, עד שחשו בנח להתלונן ולהתאונן בפניו כל העת על הקשיים שעברו עליהם, ממש כבנים אצל האב. זה לא נבע אצלם מפחיתות מדרגה, אלא דוקא מרוממות המדרגה, בגלל שחשו כי השם יתברך הנו אביהם וקרוב אליהם."

"אדרבה, אוי לאלו שמכחישים באביהם" – סנט רבי יעקב במשכיל.

ויכרתו משם זמורה ואשכול ענבים אחד וגו' ומן הרמנים ומן התאנים (יג, כג) יש לעיין מדוע הביאו רק פירות אלו מן מינים, ולא הביאו גם זיתים ותמרים, והנה במשך חכמה בפרשת עקב (ח.ה) כתב שבמצרים לא היה זיתים ותמרים [ע"ש שהוכיח כן]. וע"פ זה י"ל דהא לא הכירו את הזיתים והתמרים, וכיון שהגיעו לארץ ראו רמונים וענבים וכו' וראו שאותם פירות שהיו במצרים, בארץ ישראל הם משונים בגודלם, ולכן הביאו מזה להוכיח שהארץ משונה, משא"כ הזיתים והתמרים, שלא היה להם במצרים ולא הכירו פירות אלו, א"כ אין בזה הוכחה שהארץ משונה, דאולי ג"כ בשאר מקומות כך הם נראים.

ובמשך חכמה בפרשת חוקת על הפסוק "לא מקום זרע" (ה.ה) כתב שלא הזכירו שמן זית ודבש, שכל זה היו טועמין במן, דכתיב (שמות ט"ז, ח"א) וטעמו כצפחית בדבש ולשד השמן, ולכן לא זכרו זאת, ומשום זה נשאו המרגלים רק אשכול ומהתאנים ומהרמנונים ולא מן הזיתים והתמרים, שזה טעמו במן עכ"ל. (הגאון רבי ברוך דב דיסקין שליט"א, רבד הזהב)

טובה הארץ מאד מאד (יד, ז)

מפני חטאינו שוב אין ארץ ישראל בימינו משובחת כאותה ארץ המתוארת בתורה הקדושה ומלבד זאת, אנשים רבים שאינם שומרי תורה ומצוות ממלאים אותה, נשאלת, אפוא, השאלה: האם גם במצב הנוכחי ישנה מעלה מיוחדת במגורים בארץ הקודש?

שאלה זו עלה לדיון בשיחת חכמים בין רבי שלום משאץ זצ"ל ורבי בנימין מנדלזון זצ"ל, אב"ד קוממיות, אשר היה מגבורי אמוני ארץ הקודש ומצוות התלויות בה, כפי שהובא בעתון "המודיע" תשס"ה.

במהלך השיחה שאל הרב מקוממיות: "מדוע אין כת"ר מגיע לדור בארץ הקודש?" השיב לו הרב משאץ בצוריות: "שאלתי את דגי הים: 'מדוע אתם משוטטים בחו"ל, הלא לכם אין שום קשיים ועיכובים לשוט לארץ הקודש כמו שיש לי, שהרי מגורי בארץ כרוכים בהוצאות דירה ופרנסה, ואילו אתם, לעומת זאת, יש לכם רשות מהשלטונות ואתם חפשיים מכל וכל? ענו לי הדגים: 'חוששים אנו שיצודו אותנו בשבת קודש...' וד"ל". נענה ואמר לו הרב מקוממיות: "גם אני אמשל משל לכבודכם"

– למלך אחד היו בנים רבים שהשחיתו את דרכם והיו בעלי מדות רעות ורק בן אחד שהתנהג בנימוס ובדרך ארץ כראוי לבן מלך ולא היה בעל מדות מושחתות. ביום מן הימים קם אותו בן, עזב את בית אביו ונסע למרחקים. אביו התגעגע אליו ביותר ושלח שליחים רבים לדבר אל ליבו שישבו לארמון. אך הבן התקשה לעשות זאת והסביר לאביו כי הוא בוש מאחיו המושחתים. "בני, בני" – השיבו אביו המלך – "על כבוד עצמך אתה חושש, ועל כבודי אין אתה חושש... מסרב אתה להיות כאן ולהראות לזקני העם שיש לי לכל הפחות בן אחד שהוא בדרך הישר?" מכאן, שהישיבה בארץ ישראל מרבה כבוד שמים, דוקא משום שנתרו רק מתי מעט נאמנים למלכו של עולם (ומתוך האור)

דבריו העוצמתיים של רבינו בחיי, אותם הוא כותב כהקדמה לפרשת השבוע, פרשת שלח, וכאילו נכתבו ברוח הימים בהם אנו נמצאים

לא מעט ילדים (ומבוגרים...) מוצאים את עצמם בשעת האזעקות ברגשות מעורבים בין מציאות לאמונה: אם הקב"ה שומר עלינו והוא מכוון כל טיל וטיל וברצותו יניצל האדם וכן להיפך, מה טעם יש למהר לרוץ אל המרחבים המוגנים?

והנה התשובה מפיו של רבינו בחיי בן יוסף אבן פקודה: הקב"ה ברא את עולמו והטביע בו את דרכי הטבע. ובמילים שלנו: הקב"ה יצר את הטילים הבליסטיים המסוגלים להמיט חורבן והוא ברא וייצר את המקלטים והמרחבים המוגנים (וגם החליט כמובן למי תהיה פרווילגיה של ממ"ד אישי, מי יסתפק בממ"ק – מרחב מוגן קומתי, ומי ייאלץ לנדוד למקלט או למרחבים המוגנים האחרים, לפי הנחיות פיקוד העורף). ומה הוא רוצה מאיתנו? שאנחנו נעשה את המקסימום שבידינו. אנחנו צריכים למלא את מה שאנחנו יכולים ומסוגלים. להתפנות למרחב המוגן המתאפשר לנו (בלי פחד, בלי בהלה, בלי חשש, מתוך ידיעה שהוא יתברך מנהל אותנו, ואנחנו בסך הכל ממלאים אחרי הוראותיו).

ברגע שאת שלנו עשינו – אפשר לסמן ז'י גדול ולהחזיר את המושכות אליו יתברך, לדעת שאין לנו כאמת שום החלטה לגבי התוצאות, להאמין שאנחנו מסורים בידי יתברך ויתעלה ואין עוד מלבדו. המסקנה: שמירה מקסימלית על הנחיות פיקוד העורף, מתוך עשיית רצון הבורא. מתוך ידיעה שאנחנו בסך הכל 'מבצעים' את מה שבידינו וגורלנו מסור בידי אבינו אב הרחמן – —

שלח לך אנשים ויתרו את ארץ כנען אשר אני נתן לבני ישראל וגו' (יג, ב) הארועים הנוראים שמופיעים בפרשיות האחרונות, ממש מופלאים מבניתנו, החל מפרשת בהעלותך, בואכה פרשות שלח, קרח, חקת ועד בלק, מארע רודף מארע, טרגדיה רודפת טרגדיה, כשכל אחת מהן מעוררת השתוממות עצומה ופליאה גדולה.

הרי כלל ישראל זכו אז לראות בחוש בחסדי השם העצומים והגלויים, למעלה מן הטבע. הם חיו כל העת בצל השכינה, גן עדן בהתגלמותו בעולם הזה. למרות כן, הם לא גמרו להתלונן ולהתאונן כל העת. אך גם בזה יש נקודת זכות עצומה על כלל ישראל, כך היה רגיל לומר הגאון הצדיק רבי אריה לוי זצ"ל, בשם ידידו ורעו הטוב, הגאון רבי יעקב סלמס זצ"ל, אב"ד העיר מוסקבה ברוסיה, ולימים חבר בית דינו של מרן הגאון רבי צבי פסח פראנק זצ"ל בירושלים.

היה זה פעם כאשר התיצב לפניו אחד ממושכילי הזמן במוסקבה, ופיו מלא תרעומת על אנשי דור המדבר-דור דעה, מדוע כל העת הם התאוננו והתלוננו? הרי הם ראו כל כך הרבה נסים וחסדים, ובאיזו זכות חשו בנח להתלונן ולרטון. "היתכן דבר הזה?" – שאל המשכיל בנימה מתריסה. השיב לו רבי יעקב מינייה וביה: "מעודי לא ראיתי אדם שפוי שהולך ברחוב ומספר בקול על בעיותיו או מתלונן על צרותיו באוזני כל הנקרה בדרכו. אולם כן ראיתי אנשים שבאו למכירתם וקרוביהם ובפניהם שפכו את לבם. כי איתם הם חשו בנח לדבר על מועקותיהם, ולבכות על בעיותיהם ומכאוביהם."

"אנשי דור המדבר", אמר רבי יעקב, "אחזו בכזו מדרגה גבוהה של קרבת

דע מה שתשיב, ומה שלא...

וַיֹּאמְרוּ אֶל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הָאֶרֶץ אֲשֶׁר עָבְרָנוּ בָּהּ לְתוֹר אֹתָהּ טוֹבָה הָאֶרֶץ מֵאֵד מֵאֵד (י"ד, ז')

לכאורה, עלינו להבין: המרגלים שבו טענו טענות שונות בגנותה של הארץ הקדושה: הם טענו שמדובר בארץ אוכלת יושביה, הם טענו שלא ניתן לכבושה כי עז העם היושב בה, וכן הלאה... ובכן, כיצד הישבו יהושע וכלב לטענותיהם? מה הועילו בכך שטענו כי טובה הארץ מאד מאד, מבלי להתייחס כלל לטענות הענייניות שהעלו שאר המרגלים?

את התשובה נבין על פי המעשה הבא: היה זה בתקופת כהונתו של הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן כרבה של העיר פוניבז'. כאשר הגיע אל העיר, מעט לפני חג המצות, החל לפעול למען הקמת תלמוד תורה וישיבה בעיר. צעד זה היה לצנינים בעיני השלטונות הקומוניסטיים, שהעיר פוניבז' היתה תחת שליטתם באותם ימים. בשיחה שהתקיימה בין הרב ובין ה'קומיסר' היהודי, הממונה מטעם השלטונות הקומוניסטיים, הטיח זה האחרון דברים בוטים באזניו של הרב. הוא הבהיר כי אין כל טעם בהקמת מוסדות מן הסוג הזה. "מה לכם ולצרה זו?" טען הלה. בדבריו היה איום מרומז אך ברור מאין כמותו. אולם הרב מפוניבז', כמובן, לא נרתע. הוא לא חת מפני השלטונות, ומנוי וגמור היה עמו להוציא את מחשבתו הטובה אל הפועל חרף התנגדותם. והנה, הגיע ליל הסדר. הרב, אשר הגיע אל העיר בגפו, בלי בני משפחתו, הסב לשולחן הסדר אצל אחד מבני הקהילה. כאשר התכונן לפתוח בקריאת ההגדה ובסיפור יציאת מצרים נפתחה הדלת לפתע, ובפתח נראתה דמותו של הקומיסר הקומוניסט, לבוש במדיו המצוחצחים. למותר לציין, כי ביקור מעין זה מעולם לא בישר טובות... ואולם, הרב מפוניבז' כלל לא שת ליבו לנוכחותו של ה'אורח' הבלתי קרוא. מבלי להפנות לעברו מבט החל בקריאת ההגדה בקול רם ובוטח ובהתלהבות רבה. לימים סיפר מארחו כי מעודו לא שמע את קריאת ההגדה במתיקות כה רבה כפי ששמע מפיו של הרב באותה השנה... בכל אותה שעה היה הקומיסר מהלך בפאתי החדר הלך ושוב כשהוא חורק בשיניו וחורש מזימות... לפתע התחולל שינוי: דברי ההגדה, שנאמרו בנעימה ובמתיקות כה רבה, המסו את ליבו של הקומוניסט היהודי. לפתע ניגש אל השולחן, התיישב במקום פנוי, וביקש כי יגישו לו גביע יין... הוא הצטרף אל שולחן ליל הסדר כאחד מן המסובים וקיים את כל מצוות הלילה כהלכתו: ארבע כוסות, מצה ומרור, ואפילו אפיקומן... בשעת לילה מאוחרת, לאחר שהסתיים ה'סדר', עזב הקומיסר את הבית ופנה לדרכו, אולם השינוי בקרבו כבר התחולל... בפגישה נוספת שנערכה בינו ובין הרב מפוניבז' בחולו של מועד הבהיר הקומוניסט כי אמנם לא יוכל להעניק את הסכמתו להקמת המוסדות היהודיים כפי שביקש הרב, אולם הוא מוכן להעלים עין מקיומם. "אינני רוצה לשוחח על הנושא עליו שוחחנו בפעם שעברה, אולם מהיום אינני רואה ואינני שומע מאומה!" הבטיח.

הרי לנו, כי לפעמים אין צורך להשיב על טענותיו של האפיקורס. יש להתמקד באמת הפנימית, בטהרתה, באופן היוצא מן הלב. אמת זו בכוחה להמס אפילו את לב האבן ולהשיב תועים לדרך הישר.

ומכאן, תשובה לשאלתנו: שכן אמנם טענו המרגלים טענות שונות ומשונות, אולם יהושע וכלב ידעו היטב שכדי לדחות את טענותיהם אין כל צורך להידרש לגופם של דברים... יש רק לחזור על האמת הפשוטה, בטהרתה, מעומק הלב, ומובטח לה לאמת זו שתפעל יותר מכל הטענות שבעולם... לפיכך, הם רק חזרו והדגישו: "טובה הארץ מאד מאד", מבלי להתייחס כלל לטענותיהם של המרגלים האחרים... (ללמדך מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

כרטיס השתתפות ב'אבות ובנים'

נפוץ בקרב מארגני 'אבות ובנים' וחברות תהילים וכדו' לחלק לילדים המשתתפים שם כרטיס המאמת את השתתפותם, ובסוף תקופה מסוימת מקבלים הילדים תמורה כנגד כמות הכרטיסים שאספו, או שהם משמשים ככרטיסי הגרלה עבור הילדים, ונתעוררה שאלה אם מותר לחלק כרטיסים אלו בשבת. והנה, כרטיסים אלו אין להם שימוש בשבת עצמה, לא באופן שמקבלים תמורה לאחר השבת ולא באופן שהם משמשים ככרטיסי הגרלה, משום שגם גורל אסור להטיל בשבת וכמבואר בסו"ס שכ"ב ומשנ"ב שם ס"ק כ"ה שאפילו אם הוא דבר מצוה ולא מצי למיעבד מאתמול גם כן אסור בשבת. וגורל שהתירו הוא גורל על קדיש כדכ"ש ס"ק כ"ד והטעם בזה הוא משום שאין הגורל על דבר מסוים אינו דומה למקח וממכר, וגם בגורל כזה לא התיר המשנ"ב ע"י פתקאות רק ע"י שמפיסין ביניהם ע"ש, ואם כן דין כרטיסים העומדים להשתתפות בגורל כדון כרטיסים שמקבלים עבורם תמורה. ובמשנ"ב ס"י ש"י ס"ק כ"ד שמעות היו מוקצה מחמת גופו דאסור לטלטל אפי' לצורך גופו ומקומו, ומה"ט הם עושים את המקום שמונחים בו לבסיס לדבר האסור כמבואר שם. וטעם הדבר כי הפמ"ג בפתיחה לס"י ש"ח שכיון שהם לא ראויים למידי לאו תורת כלי עליהם. ובאמת לא כל כלי שלא ראוי לשימוש בשבת מאבד שם כלי ממנו, דבכה"ג דינו ככלי שמלאכתו לאיסור, וצ"ל שמעות גריעי מסתם כלי שאין לו שימוש בשבת, משום שכלי שמלאכתו לאיסור הוא כלי שיש לו שימוש מצד עצמו הנותן לו שם כלי רק ששימוש זה הוא אסור בשבת ולכן הוא כלי שמלאכתו לאיסור, מה שאין כן מעות אין להם שימוש עצמי כלל רק הם ה"ת לקבל את תמורתם ולכן אין להם שם כלי כלל. ועל פי זה נראה לרד"ק כרטיסים אלו כמעות שאין להם שם כלי כלל, רק הם משמשים כדי לקבל תמורתם והיו מוקצה מחמת גופו, ולכן הם מצד עצמם אין להם היתר לטלטל. וכדי לצאת מידי שאלה זו, יש שהוסיפו על הכרטיסים מאמרי חז"ל או הלכות כלשהן כדי להתיר את השימוש בהם לכתחילה, ויל"ד אהני תקנתן להוסיף עליהם ד"ת כדי להתירם. ומצינו כעין זה ברמ"א בס"י ש"ז סט"ז שכתב שהאיסור לקרוא בשיחת חולין ובסיפורי מלחמות הוא דוקא אם כתובים בלשון ע"ז, אבל אם הם כתובים בלשון הקודש שרי, וכן הוא שם במשנ"ב ס"ק ס"ג דמה"ט מותר לקרוא אגרות שלום הכתובות בלה"ק דיש ללמוד מתוכו הלשון וגם כתוב בו כמה פסוקים של תורה ע"ש, ומבואר שכתובים כמה פסוקים של תורה מהני להתיר קריאה של אגרות שלום. אכן, זה מהני אם באמת קוראים את אותם פסוקים וד"ת הכתובים בו, אבל מציאות הדברים שלא הילדים ולא ההורים מעיינים במה שכתוב על גבי הכרטיסים, ונמצא שהשימוש שלהם הבלעדי הוא רק לצורך קבלת הפרס ואין כלל שימוש בד"ת הכתובים על גבם, וא"כ קשה להתיר מטעם זה. והנה, בפמ"ג שם בהמשך דבריו כשכ' שמטבע הוא מוקצה מחמת גופו, הוסיף שאם יש נקב במטבע זהב או אוזן וראוי לתלות בצואר בתו ומכל מקום הקצה לסחור בהם, אז יש לומר דלא הוא מוקצה מחמת גופו רק מוקצה מחמת מלאכתו לאיסור עכ"ל, ולדבריו אף שאינו עומד לשימוש לצואר בתו מכל מקום מה שהוא ראוי לזה נותן לו שם כלי, ולפי זה י"ל בנדו"ד שכרטיסים אלו אף שאין לומדים ממה שכתוב בהם, מכל מקום שם כלי עליהם והיו מלאכתו לאיסור. ואם הם מלאכתם לאיסור י"ל שמותר לחלקם בשבת ולהשתמש בהם משום דהוי צורך גופו. אלא שלענין שימוש בכלי שמלאכתו לאיסור, דינא הוא שבמקום שיכול להשתמש בכלי של היתר או באופן של היתר, כתב המשנ"ב בס"י ש"ח ס"ק י"ב שאין להשתמש בכלי של היתר במקום כלי של איסור, ולמדנו מדבריו שיש מקום להעדיף שימוש בכלי של היתר עד כמה דאפשר. ומטעם זה חיפשו בשכונתנו המעטירה אפשרות חלוקה לכתחילה ממש, ומצאו אפשרות נפלאה לגרום לילדים ואף להורים לעיין בכרטיסים בשבת, וזאת על ידי כתיבת חידו"ת על גביהם, ובעינינו ראוינו כי הציבור הק' שותף לדבר מעיינים בכתוב על גבי הכרטיסים, וחידו"ת אלו הפכו לשיח בין הילדים וההורים, ובצורה כזו בודאי יש היתר לחלק כרטיסים אלו בשבת. (הגאון רבי צבי רותן שליט"א רב קהילת פסטורל והמשולש גני איילון)

תשובה לחידה פר"ש: שובה: "שובה ה" (י"ל), וברש"י: "מנחם תרגמו לשון מרגוע".

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות שוורץ – פוקס להולדת הבת הנכדה משפחות יונג – בן זאב להולדת הבת הנכדה
משפחות חלבי לאירוס הבת משפחות ארסליס – וינשטוק – רייזמן לנשואי הבת הנכדה הנינה משפחות חיים שטיין לנשואי הבן
גני הדר: משפחת שולמן לנשואי הבן משפחת פוירשטיין לאירוס הבת משפחת רוטמן לנשואי הבת משפחת בוקטוס להולדת הבת
משפחת גיאת להולדת הבת

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

נר לשולחן שבת

פרשת שלח

גליון 909 תשפ"ה

לרפואת נוייה בת תמר
בתוך שאר חולי ישראל

החגבים שגרמו לרעב בארץ ישראל - לפני שלש מאות שנה בדיוק:
בשנה זו שנת תפ"ה לקינו במכת הארבה בין פסח לשבועות ועלה
המורת בארצנו ולא נותר כל ירק בשדה, ויאכל את כל פרי העץ, גפן
ותאנה, וישוטטו ישראל לבקש ענבים יבשים מאשתקד לעשות יין
לקדש עליו בשבתות וימים טובים וימצאו צימוקים ביוקר רב. מפני
סיבה זו מוכרי היין היו משרים את הצימוקים במים יותר מן השיעור...
תשובה: יין צימוקים אלו במחלוקת שנויה ... (שו"ת "אדמת קודש" ט' עיי"ש)

סיפור מופלא על זקני רבי משה רוזנבליט, מיקירי ירושלים,
איש נדיר בתורה, מעש וחסד, שעזב במסירות נפש את משפחתו
העניפה והאמידה בהונגריה, סגר עסקיו ועלה עם אשתו וששת
ילדיהם לארץ ישראל בשנת תרפ"ה והתיישב בכפר גדעון.
רבי משה שהיה סוחר תבואה גדול ואמיד, לא רצה לעסוק עוד
במסחר, מכיון שחשש מאבק גזל, הוא אמר: 'אין מסחר בלי
רמאות'. לכן החליט להיות עובד אדמה כדי שיוכל לעסוק
במצוות התלויות בארץ. קנה משק וניסה להיות חקלאי. בשל
התנאים הקשים ששררו במקום ומפאת חוסר נסיונו בעבודת
האדמה, הפסיד את כל כספו, והם חיו כעניים מרודים.
לפני חג הפסח, הגיעה הודעה שיש להם מכתב דואר רשום
בבית הדואר בעפולה. כסף לא היה, לכן הלכו ברגל רבי משה
יחד עם בנו, סבי, רבי מיכאל לעפולה.

במכתב היה כסף מזומן, את המכתב שלח חמיו העשיר:
"שמעתי על מצבכם הכלכלי הקשה, ושלחתי לכם כסף לצורכי
הפסח. אחרי פסח אשלח לכם כסף וכרטיסים לחזור הביתה,
הנסיון שלכם לא הצליח! תחזרו להונגריה, ואותך חתני היקר
אעמיד בחזרה על רגליך כפי שהיית!"

זקני ר' משה התיישב עצוב על אבן בחוץ, ושקע במחשבות.
פתע אמר: "בני היקר מה שאעשה עכשיו אל תספר לאמא!
אנחנו נשארים בארץ הקדושה ולא חוזרים להונגריה!" הוא
לקח את הכסף, הכניסו למעטפה, לשולחו חזרה. ענייתו היתה
כה גדולה שהיה צריך ללוות כסף לבול מאחד האנשים בדואר.
סבי שהיה ילד בן אחד עשרה פרץ בבכי והתחנן: 'אבא, אנא
תשאיר את הכסף, אין לנו כלום לפסח, וסבא שלח את הכסף,
שיהיה לנו למחיה ... הוא מאד ישמח שנשתמש בכסף הזה'.
אבל ר' משה לא הסכים ואמר: "אנו לא חוזרים לחו"ל, ואם
אשתמש בכסף, זה עלול להטות את דעתי לחזור לחו"ל".
עברו שנים, חושך כיסה את אירופה, השטן הנאצי רצח את כל
משפחתו הגדולה בהונגריה, בזכות גבורת הנפש של זקני, ענף
אחד נותר לפליטה בארץ ישראל. (נר לשולחן שבת)

"ויוציאו דיבת הארץ..." (י"ג ל"ב)

המאמץ הרב וטלטולי הדרך בים וביבשה השפיעו על מצב
בריאותו של הגאון רבי יעקב שמשון משפוטובה בדרכו חזרה
מארץ ישראל לאירופה. במיוחד סבל כיון שנסע באוניה קטנה
ורעועה ובשל הסערה שפקדה אותם.

כשירד באודסה פגש בו אחד ממכריו ושאלו, מה טיבה של
מחלת רבינו? השיבו, שאין זו אלא עייפות מטלטולי הדרך.
המשיך בדרכו, ושוב פגש אותו אדם שהכירו ושאלו, מה קרה
לרבינו שפניו כה נפלו?

נדהם רבי יעקב שמשון - פניו הנפולים והכמושים עלולים
להוציא את דיבת הארץ רעה... מיד פרש לכמה שבועות למקום
בודד, נח והוסיף על משקלו. כך הגיע לעירו בריא ורענן כשלא
ניכר בו כל חולי. (א"י של מעלה ח"א)

ככל הנראה הגאון רבי יעקב שמשון משפוטובה, מראשי עדת
החסידים בגליל עלה לארץ ישראל פעמיים! בפעם הראשונה בשנת
תק"נ אז ארע הסיפור הזה. ובפעם השנייה, בעליה מרובת חסידים
יחד עם אדמו"רים מפולין בשנת תקנ"ד וקבעו את מושבם בטבריה.
גידול הישוב בטבריה הביא צורך לשלוח שליח מיוחד לפולין להרחיב
את התמיכה. רבי יעקב שמשון ששלח בשנה הראשונה לעלייתו את
רבי אפרים פישל מזסלב כשד"ר לפולין, יצא בעצמו בשליחות בני
עדתו לארצות המזרח, תורכיה, בבל, מצרים וגם צפון אפריקה. (ס"ה)
"פקודתי על הגבאים שיתאמצו בכל התאמצות על שמחת חתונה
וברית מילה להיות אך שמח בהביא נדבה לחיזוק עניי ארץ ישראל..."
(מתוך איגרתו של הרה"צ רבי מרדכי מנסכין לטובת השד"ר רבי אפרים מזסלב - שלוחי א"י)

"ונהי בעינינו כחגבים..." (י"ג ל"ג)

כתב רש"י: "שמענו אומרים זה לזה, נמלים יש בכרמים כאנשים".
העיר מרן הרב שטיינמן, משמע שאותם ענקים לא ראו אף פעם
אנשים רגילים, דאם לא כן למה תמחו על זה שהם קטנים
כנמלים, וכי לא ראו אנשים שאינם ענקים כמותם... ("אילת השחר")

הגאון רבי פרץ חן, רבה של צ'רניגוב, ישב פעם בדין תורה יחד
עם הגאון רבי אייזיק מויטבסק ושוחחו ביניהם.
אמר לו רבי אייזיק: "איזו צורה תהיה לנו בבוא המשיח, הלא
יהיו אז האבות הקדושים וכל הצדיקים ותפילין בראשיהם, וכן
אנחנו גם כן נהיה עם תפילין בראשנו ונהיה לעומתם כנמלים
עם תפילין, והרי זה חידוש גדול, נמלה מעוטרת בתפילין..."
(כ"ק קדוש" גליון 143 - רבי פרץ חן, מגדולי חסידיו חב"ד זכה לראות שישה מנשיאי חב"ד!)

א בריבוע כנפות הבגד אמר שאם למראית עין הם נראים מרובעות חייבות בציצית. א הטלית קטן שלו לא היתה של צמר. א היה לובש את הטלית קטן על הכתונת. א לא היה ישן בלילה עם הטלית קטן. (”דינים והנהגות” הל’ ציצית)

להפריד הציציות אינו מעכב ויכול לברך אף שאינו מפרידם, דאינו אלא לנוי ציצית. ובמשנ”ב צידד לומר שמעכב בדיעבד, ולא משמע כן סתימת הפוסקים והגמרא. (חזון”א ג’ ט’ ועיין נ”כ בזה)

מפסקי מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך

בשבת, טלית שחוטט הציצית שבה נסתבכו ביותר יתעטף ויברך עליה, אך לא יפריד החוטים. ואף שאין בזה משום מתיר קשר, כי הסבך אין דינו כקשר, מכל מקום כיון שצריך להפרידו, כמבואר בשו”ע, נחשב הסבך לקלקול בבגד ויש בהפרדתו משום תיקון כלי. (”הליכות שלמה” ג’ ה’ ועיין נ”כ בזה)

מותר ללבוש טלית קטן על בשרו, ולא נחשב ביזוי מצוה, שהרי לובשו כדרך שלובש שאר בגדים. (שם י”א ועיין נ”כ בזה)

המחנכים קטנים בני שלוש וארבע לברך על ציציותיהם הפסולות אין למחות בהם, מאחר שקטנים אלו לא הגיעו עדיין לחינוך ומצות ציצית חשובה מאד וגם נוהגת כל היום. (שם ד’)

חזון”א: אמר שמותר להטיל ציצית בבגד בלילה, וכן עשו עבורו על פיו. (”דינים והנהגות” ב’ י”א) גרש”ז אויערבאך: מותר לכתחילה לקשור בלילה. (”הליכות שלמה” ג’ כ”ג) רוב הפוסקים כתבו להתיר בזה. (יבי”א ח’ אור”ח ג’)

לקט זוגות מתוך “ציצית ותכלת” ספרו של הגאון רבי צבי כהן

הקב”ה ואדם הראשון: הקב”ה הלביש לאדם הראשון ציצית שנאמר “ויתפרו עלה תאנה”. (”ילקוט ראובני” וצ”ב)

קין והבל: היו חלוקים בפרשת ציצית ... (”רקנטי” בראשית)

יעקב ושרו של עשו: רצה להורגו ולא היה בו כח מפני שיעקב היה מזוין ... וציצית בבגדו. (תנ”כ “ראשית חכמה” שער הקדושה ו’)

יהודה ותמר: הערבון “ופתילך ... פתיל תכלת”. (ב”ר ילקוט ועוד)

שאל ודוד: “ויכרות דוד את כנף המעיל”. מה גרם לשאל להנצל? זו הציצית שהיה זהיר בה. (”משנת רבי אליעזר” י”ד)

חזקיהו וישעיהו: הציצית עמדה לישראל. “מכנף הארץ זמירות שמענו” זו תפילת חזקיהו וישעיהו, שהיו מתפללים והציצית על כתפיהם. (מדר”ג שלח)

חנניה מישאל ועזריה: בזכות הציצית ניצלו מכבשן האש. (”מנורת המאור”)

מרדכי והמן: “איש יהודי היה בשושן” שהיה מרדכי הולך ברחוב לעיני כל לבוש טלית ותפילין, לקדש שם שמים ברבים. (”ערוך דבש” ב’ ב’) “בראשית יחד תכלת מרדכי” כאשר ראו את חוטי התכלת, הבינו היהודים שהרוכב על הסוס הוא מרדכי ולא המן. “ומרדכי יצא בלבוש מלכות” זו טלית של מצוה. (גר”א)

למה נסמכה פרשת מקושש לפרשת ציצית? שהיו אומרים לו: “מפני מה חיללת שבת, וכי לא שמעת מחלליה מות יומת?”! השיבם: “שמעתי ושכחתי”. אמר הקב”ה: “עשה סימן בבגדיהם”.

כשראה משה מעשה המקושש אמר משה: “כל ששת ימים יש לו לאדם תפילין בראשו, רואה וחוזר בו, ביום השבת במה יזכרו”. אמר לו הקב”ה: “צא וברור להם מצוה אחת שיהיו נוהגים בה בשבת ויום טוב”. השיב הקב”ה: “הריני נותן להם מצות ציצית שבה יזכרו”. (ילקוט, בעלי התוס’ אור”ח ועוד ועוד גירסאות שונות)

סיפר פעם הגאון רבי יעקב פוזן על “מבנה הקבלה” שלו לבית הדין של הגאון רבי נסים קרליץ: רבי נסים שאל אותו, מה הדין אם הוא בירך על הטלית ובין לבין קודם שהתעטף בטליתו שמע אחד מברך, האם יכול לענות אמן על ברכתו?

בחריפותו השיב רבי יעקב פוזן על אתר, שהברכה הזו שבירך על הטלית כבר חלה על הטלית קטן שהוא לובש, ממילא יכול לענות אמן ואין זה הפסק. (”נר לשולחן שבת” - סיפר זאת לידידי הגר”ר י”ב)

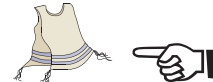
מכתבו של הגאון הצדיק רבי אליהו גוטמכר - “מכתב מאלהיו”

“אלול תר”ל ... ברכת השנים לתורה וגדולה לבני הרב מוה’ צבי ... אך בכל זאת החזקתי לחסד כי הייתי להתפלל על קברי אבותי והיה בפעם הזאת לי סימנים טובים גדולים ...

זולת זה היה לי שבאה לשם אישה שבנה נשתגע בברלין וגם נעשה אילם בלי דיבור כלל, וכתבו בקשה גדולה אלי ושלחתי לו מלבוש ארבע כנפות שציציותיו לשלוח לי.

סיפרה האישה שהיה פלא, שמיד שלבש את הציצית אחר זמן מה התחיל לדבר כמקדם, וגם נשתנה השגעון הרבה ...

בני, בקשת האישה נכנסה לליבי ובפרט שמצפה אני, כמו שאני שומע לעשות רצון בקשת קשת רוח, ישמע ה’ תפילתי בעד אשר לי. לכן תקבל בעדה קמיע ותאמר לה שלא תעשה פרסום כי לכל נס צריך הצניעות. דברי אביך הק’ אלי’ ... גריידיץ”.

‘טלית קטן שאינו מגיע עד למטה מן הכרעים אין יוצאים ידי חובת ציצית, וטוב לפושטו בשבת’. (שאלות “כתר ראש” הל’ ציצית ד’)

בנו של מרן שר התורה, אחרי נישואיו שאל את סבו - מרן הסטייפלר: האם מותר ללכת בטלית קטן כשיעור הגאון רבי חיים מוולוז’ין - עד ברכיו, אם אין בזה משום יוהרה?

יש לציין כי גם סבו ואביו רבי חיים היו מקפידים בשיעור זה...

השיבו רבינו: “משום יוהרה אין בזה, אבל אברך צריך להתלבש כראוי, כי האישה אוהבת שבעלה נראה יפה ונורמלי, וזה שהאישה מסכימה שילך כך זה בגלל שהיא רוצה לעשות רצונו, אך בלבה אינה שלימה כל כך עם זה, וצריך להזהר בכבודה!” (עפ”י “תולדות יעקב” ועיין “נר” שלח תשפ”ד את שהשיבו רבי חיים ורבי נסים קרליץ לידידי)

ניצוצות בעיני ציצית מתוך ספר חסידים

‘זכין לאדם שלא בפניו’ - מעשה באדם שהיה מעיין תמיד בטליתות בבית הכנסת לראות אם נקרעו או נתקלקלו חוטי הציצית, והיה מציצה כהלכתה, והיה מודיע לבעל הטלית. (צ’)

זה כדברי הגמרא: ‘הנותן מתנה לחברו צריך שיודיעו’. אמנם בדפוס בולוניה נכתב: “ולא היה מודיע לבעל הטלית”. (מקור חסד”)

איש אחד שהלך לעולמו הוריש את טליתו לחברו כדי שיתעטף בה. אמר לחכם: ‘אם אתעטף בטלית בשבת, שמא לא אוכל להתאפק שלא תרד עיני דמעה’.

אמר לו החכם: ‘התעטף בה, טוב תעשה שתתעטף בה, שתקנה לך מצוה, ולאותו איש תהיה זכות ושכר באותו עולם’. (תשל”ה)

ציצית ושבת - הנהגתו של מרן הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן בשבת כדי להרוויח מאה ברמות

בליל שבת ישן כדרכו במשך כל השבוע עם טלית קטן מצמר. בבוקר הוא פושט את הטלית קטן. לקראת התפילה מתעטף בטלית ומברך. לאחר התפילה פושט את הטלית ומתעטף בטלית קטן ומברך “להתעטף”, כידוע, הטלית קטן שלו היא עד ברכיו, כשיעור הגאון רבי חיים מוולוז’ין. (”נר לשולחן שבת”)

פרשת שלח לך

עובר איסור וחושב שמקיים מצווה

"ויקרא משה להושיע בן נון יהושע"

התפלל עליו י-ה וישעך מעצת מרגלים (רש"י)

שואל הקהילות יצחק בשם המגיד מדובנא: מדוע משה רבנו התפלל דווקא על יהושע ולא על שאר המרגלים ומתוך המגיד מדובנא שישנם שני סוגי עבירות: יש עבירה שאדם יודע שעושה עבירה לתאוותיו ולרצונותיו ויש עבירה שאדם שחושב שעושה מצווה אבל בעצם הוא עושה עבירה וההבדל בניהם בא לידי ביטוי כשבאים ייסורים על האדם אם האדם יודע שעשה עבירה יפשוש מהעבירה בגלל הייסורים אבל אם חושב שעושה מצווה גם הייסורים לא יגרמו לו לפרוש מהעבירה כיון שחושב שמקיים מצווה ולכן משה רבנו לגבי שאר הנשיאים לא חשש שכתוב "כולם אנשים" ואין אנשים במקרא אלא חשובים שאותה שעה כשרים היו אבל לגבי יהושע ששמע את אלדד ומידד מתנבאים שיהושע מכניס לא"י ולא משה, היה קיים חשש למשה רבנו שאולי ירצה יהושע להוציא דבית הארץ כדי שמשם ימשיך להנהיגם ולא יהושע ויחשוב שהדבר כדאי כדי שמשם ימשיך להנהיג את עם ישראל ולכן התפלל עליו משה על כך שלא שיעשה עבירה ויחשוב שעושה מצווה.

מובא בעירובין: לעולם ימשמש במעשיו ומבאר ה'מסילת ישרים' שאת המצווה עצמה יבדוק האם היא בשלמות וכן האם ח"ו זו איננה מצווה כלל.

מסופר על רבי ישראל מסלנט שתלמידו ביקש שיהיה אורחו לשבת, ואמר לו רבי ישראל, אני מסכים בתנאי שאני קובע את סדרי הסעודה. התלמיד כמובן הסכים לכך לזכות להיות במחיצת הרב גם מושם הכבוד הגדול וגם שיוזכר למאמר חז"ל "יתיק לתי"ח ברכה" ולהביא ברכה לביתו, רבי ישראל סלנט זירז את הסעודה, סעודה שהיה רגיל תלמידו לסעוד במשך שלוש, ארבע שעות סיימה רבי ישראל סלנט בשעה אחת. לאחר הסעודה קרא לאלמנה שהיתה משרתת ומבשלת ומנקה בבית תלמידו, ואמר לה: "סליחה שהטרחתי אותך וזירותי את הסעודה ולא אפשרתי לך לנוח בסעודה". אמרה לו: "רבי, ינוחו ברכות על ראשך, שכן בעל הבית שלי מסיים רק לאחר שלוש, ארבע שעות את סעודתו. ואני מהבוקר עובדת ואני מגיעה לביתי וילדי ממטטת, עכשיו, בזכות שהרב סיים את הסעודה מוקדם אני יכולה להגיע לביתי יותר מוקדם, לנוח מעבודתי ולהתייחס יותר לילדי". אמר לו רבי ישראל: "אתה שומע? אתה מקיים מצוות ענוג שבת שלוש ארבע שעות, אבל לא על חשבון אלמנה שהתורה מאד החמירה באלמנה שאפילו על עינוי כל שהוא אסורי".

וכן מסופר עוד על רבי ישראל שהגיע לבהכ"ס ונטל לתפילה במעט מים שאל אותו תלמידו: "מדוע לא נטלת שפע?" ענה לו רבי ישראל: "המקום הוא כפר קטן והשמש שדא להביא מים לא חישוב אותנו בחשבון המים לנטילה, ואם אטול בשפע יחסר למתפללים הקבועים, ואז יתלוננו על השמש מדוע לא הכין מספיק מים, ונמצאתי גורם בנטילה זו רעה לשמש".

מסופר שפעם שאלו אותו ממה צריך להיזהר ביותר באפית המצות. ענה להם: "תזהרו מלפגוע באלמנה שלשה את הבצק שכתוב: 'כל אלמנה ויתום לא תענוי' כל עינוי במשמע שעושה באיסור לאו מהתורה והקב"ה ה' ישמור מיד מקפיד על המצוה". רבי ישראל סלנט לא אמר 'תזהרו מלהחמיץ העיסה' אלא 'תזהרו מלצער האלמנה'.

עוד מסופר על רבינו החפץ חיים זצוק"ל שפעם התארחו בערב שבת קודש בביתו אורחים, (חיילים יהודים) הח"ח התחיל מיד בקידוש "יום השישי ויכולו השמים וכו'" ומיד אמר מים ראשונים רשות, באמצע הסעודה החל לומר שלום עליכם מלאכי השלום, אשת חייל, לפליאתם של האורחים הסביר הרב: "ראיתם שאתם עייפים ורעבים מחדר הארוכה לכן התחלתי מיד בקידוש ובסעודה ואילו המלאכים יכולים להמתין קצת, הם לא כ"כ עייפים ורעבים". ממעשים אלו נלמד לשקול נכון מצווה מול הפסד ואת הסדר הנכון בעשיית מצווה.

ישנם 'בעלי חיוב' שלעיתים רבים עם הציבור כדי לעלות חזון. למרות כל המעלה לעלות חזון לעומת המריבה שעשה מצוותו לא שווה כלום. וכן יש המעירים לאנשים בצורה מבזה בציבור גם אם צריך להעיר, אומנם התורה מצווה אותנו 'הוכח תוכיח את עמיתך' אבל יש המשך לפסוק בתנאי ש'לא תישא עליו חטא' היינו שלא תביישו שאם בייש אתו קיימת עבירה ולא מצווה וזה דברי חז"ל במסכת אבות: (ב,א) "רבי אומר, איזוהי דרך שְׂפָרָה שְׂפָרָה לוֹ הָאָדָם? ...וְהָיָה מַחֲשַׁב הַפֶּסֶד מִצְוָה פֶּגַעַת שְׂפָרָה וְשִׁכָר עֲבָרָה פֶּגַעַת, הַפֶּסֶדָה". מרן הרב שטיינמן זצוק"ל לפני כשמונה שנים אמר לי אנשים החושבים שמצווה לעשות מחלוקת בנושא מסוים ולבזות תלמידים חכמים, הם גורמים חילול ה' ועוברים על מבזה תלמיד חכם שעונו חמור. פוגעים בבני אדם וחושבים שעושים את הכול לשם שמים. כמה צריך להיזהר מדברים אלו שכן גם ייסורים לא יגרמו להם לחזור בתשובה כיון שחושב

שעושה מצווה וכן מחנך כיתה צריך להיזהר מתוך חינוך שהוא חושב שכן נכון לחנך יכול לגרום לילד צלקת לכל החיים.

הלב שלי דפק בחזקה והבנתי שאני הולך להתפס

ומעשה שהיה (מובא בספר עלינו לשבח) בבחור יהודי שהיה בשעת חופתו וביום שמחת לבו אלא שלפתע הוא פרץ בבכי ליד כל האורחים שבאו לחתונה זה לא היה בכי של התרגשות יתירה אלא בכי שנבע מצער עמוק, לא על זה שהוא מתחתן אלא בגלל מה? כך הוא סיפר: בילדותי, יום אחד המלמד בתלמוד תורה הביא איזה כלי יקר לכיתה ואני מיד חמדתי אותו וחשבתי איך לגנוב אותו לרשותי, חייתי להפסקה וכשכולם יצאו להפסקה נשארוני כאילו יש לי מה לעשות, ולקחתי את הכלי והנחתיו בכיס שלי. כשנגמרה ההפסקה וכולם חזרו לכיתה המלמד מיד הרגיש בהיעלמותו של החפץ היקר ואמר לכל הילדים לעמוד ונעל את הדלת, והוא החל בחיפוש ילד אחרי ילד בכיסים ובילקוטים. הלב שלי דפק בחוזקה, הבנתי שאני הולך להיתפס ולא יכולתי לחשוב על הבושה הנוראה שתהיה לי. מיד הוצאתי את החפץ בעדינות מכיסי והנחתיו אותו בילקוט של הילד שישב לידי שהיה הצדיק של הכיתה, המלמד הגיע ובדק גם אותי ואת ילקוטי ולא מצא מאומה ועבר לילד שישב לידי ומצא את זה בילקוט שלו. הילד ניסה להסביר למלמד שכנראה זה משהו אחר שהניח את זה אצלו והוא מוכן להישבע שהוא לא גנב את זה, אבל המלמד גער בילד וצעק עליו: 'תתבייש לך, איך אתה מעז לגנוב, חשבתי שאתה צדיק אבל נתגלה קלונך'. למחרת הילד כבר לא הופיע בתלמוד תורה ועבר לבית ספר רגיל ואחר כך לתיכון עד שטבע באוקיינוס של עבירות והלילה הזה שאני מתחתן אזי גם הוא מתחתן הלילה אלא שהוא מתחתן עם גויה, לכן אני בוכה כי אני יודע שאני האשם הגדול". הוא שאל רב גדול האם הוא אשם, הרב אמר לו: "אתה היית ילד אבל זה שלימד אותך שחשב שהוא מחנך בצורה זו שבייש את התלמיד יענש על כך בשמים".

הוא לקח את השעון מידי ולא אמר לי כלום

ולעומת זאת **מובא מעשה** (בבחרת בחיים) על צדיק גדול ותלמיד חכם עצום, וכששאלו אותו איך ובמה הוא זכה לעלות מעלה מעלה, הוא סיפר: "בהיותי ילד בתלמוד תורה הרב הביא לכיתה שעון יוקרתי מאוד ואני גנבתי את השעון מהפסקה ולאחר ההפסקה כשהרב הבין שנגנב השעון הוא עבר בין התלמידים וערך חיפוש, אני בלתי ברירה החזקתי את השעון ביד והתכוננתי להודות באשמה והרב הגיע אלי ולקח את השעון מידי בזריזות בלי שאף אחד הרגיש ולא אמר לי מילה, וכשהחיפוש נגמר הוציא הרב את השעון ואמר: 'היצר הרע החזיר לי את השעון', ועשיתי אחר כך חשבון נפש גדול שהרי הרב יכול היה לבייש אותי ברבים אך הוא העלים עין והחלטתי לעזוב את כל השטויות ולהידבק בתורה והכל בזכותו". ירבו מלמדים כמוהו בעם ישראל ושתלמידים יגדלו בדרך הנכונה.

הדבר לא פחות חשוב בחינוך ילדיו. אם רוצה להעיר להם בשום פנים לא ברבים, לא בבית הכנסת וקל וחומר שלא להכותם אלא בצד, בצורה מכובדת יאמר להם את הערתו ומה הוא צריך לתקן. הורה שכל הזמן מעיר לילדיו ולא נותן להם מחמאות הרבה יותר מההערות, לוקה הוא בחינוך הילדים.

מסופר מעשה שטות על אחד שראה אדם משונה בגופו ובירך בשמחה, בקול רם: 'ברוך משנה הבריות', 'מברך' זה לא יקבל שכן על ברכתו אלא עונש חמור של המלביץ פני חבירי ברבים שח"ו אין לו חלק לעולם הבא והוא חושב שעשה מצווה.

מעשה שהיה בחתן טרי, אשר זכה להינשא לנכדתו של הרבי מזוועהל זצ"ל, ושאל את הרבי: "אביו נהג לאכול מצות מכונה, ואצל הרבי מזוועהל היה הדבר חמור מאוד, ועתה אמור הוא לערוך את ה'סדר' על שולחן אביו, וכיצד עליו לנהוג?". ענהו הרבי: "וכי סבור הינך שבשמים ישאלוך אם אכלת מצות מכונה או לא? בשמים ישאלו אותך שתי שאלות: האם שמרת את עניך מלהסתכל בראיות אסורות, והאם שמרת את פיך בלתי תפגע חלילה ביהודי" ("...שם)

וכן הממונים על הציבור שחושבים שדואגים למקום ומשום כך מחליטים על דבר מסוים שהם חושבים שעושים מצווה ובשמים עושים על מה שעשו. לכן יתייץ נח פוסק הלכה מה ההנהגה הראויה למקום זה, או הורה בצורת חינוך זו ואז מובטח שלא יכשל כמאמר חז"ל: 'כל הנוטל עצה מן הזקנים אינו נכשל'. יהי רצון שלא נכשל לעולם ועד כפי שאנו אומרים בתפילה בכניסה לבית המדרש: 'שלא אכשל בדבר הלכה ולא יכשלו חברי בדבר הלכה' וזה רומז על דברים אלו.

דברים אלו שחושב שעושה מצווה ועושה בדיק את הדבר ההפוך אם אדם לא מתבונן במעשיו הוא יכול להיכשל בכך ואם נזהר בכך שכרו מרובה.

שבת שלום ומבורך

ביטל בית מלון בגלל שמירת העניינים ורבי דוד אבוחצירא בירך שיקבל פי-3

לפנינו מעשה מפעים ומרתק, שסיפר רבי חיים זאיד שליט"א שזאלנו מוסר כמה ה' מחזיר למסורים נפש עבור: "המעשה המדהים אירע במעונה חרדית בשכונת 'קריית הרצוג' שבבני ברק. אותה משפחה, כמו משפחות רבות, תכננה מספר חודשים טרם הגיע הקיץ, יציאה לנופש בבית מלון. אבי המשפחה שהיה אדם ירא שמיים מקפיד על קלה בכחמורה, בירך על מספר מלוונות בארץ שהם מתאימים לרוח משפחתו. לאחר מספר בירורים, סגר האב עם אחד מבתי המלון, שהיה מיועד אף לציבור החרדי, הכולל הפרדה מלאה וצניעות בשעות פעילות הבריכות, אוכל כשר בכשרות מהודרת ואוירה רוחנית טובה, בה תוכל המשפחה גם לנופש ולהחליף כוחות, וגם לשמור על קדושת הילדים והמשפחה. העסקה נסגרה והאב שילם בכרטיס אשראי עבור ארבעה ימי נופש לכל משפחתו 12,000 ₪, חופשת הקיץ החלה ותאריך הנופש הגיע. כולם קמו מוקדם עם שחר בהתלהבות, הכניסו את התיקים והמזוודות והחלו בנסיעה לחופשה. ההתרגשות הייתה רבה, ולאחר מספר שעות של נסיעה הם הגיעו אל היעד. המזוודות הורדו מהרכב, והם שעטו בשמחה אל לובי בית המלון. בעודם ממתינים בלובי לקבלת פתחות החדרים, רואה האב אל מול עיניו מראות של חוסר צניעות. הוא ניגש למנהל ושאל: "סליחה, הלא אמרתם, שזה נופש לציבור חרדי!!!" המנהל התנצל וסיפר, שאמש בשעת לילה הגיעה משפחה שנתקעה ללא מלון, אך לא דאגה, עוד היום הם ישובו לביתם. "טוב, אם הם עוזבים הערב, אני מוכן להתפשר", אמר האב שדאג לקדושתם וחינוכם של עולליו הרכים. הם עולים במעלית בהתלהבות, נכנסים לחדרים הממוזגים ורצים למרפסת לצפות בנוף. "אבא, בוא תראה את הברכה איוו גדולה", אומר אמר הילדים. האב מגיע למרפסת ומזדעזע שוב ממראה עיניו. הברכה אומנם ניתנת בשעות נפרדות לגברים ולנשים, אך כל אנשי המלון יכולים לצפות בנעשה בתוכה בכל רגע נתון: הוא לא יכול היה לחשוב, שילדיו יטמאו את עיניהם וליבם. אך זה לא הסוף, כשירדה המשפחה לחדר האוכל, הוא מגלה שהאוכל לא בכשרות שהובטחה להם. לבסוף נתברר, כי הנופש בבית המלון היה מיועד לחרדים, אך כיוון שהמלון לא מילא את מכסת האנשים שרצה, פתח הוא את שערי לציבור הרחב. האב לא ידע את נפשו. הוא צלצל אלי מיד, ממשיך הרב חיים זאיד, "ושאל מה לעשות, השבתי לו, כי זהו ניסיון קשה, אך וודאי מן הראוי לעזוב את בית המלון. האב הוסיף להסביר לו את התלבטותו, שהרי אם יעזוב הוא את הנופש, הוא מאבד את כל ה-12,000 ששילם כבר ללא קבלת החזר. אמרתי לו, כי אני בדיק בדרך לנהריה, אל ר' דוד אבוחצירא שליט"א ואספר לרב על כך, אך אמרתי לו, כי יש לו ניסיון גדול, אם יעשה מסירות נפש לכבוד ה-י ודאי לא יפסיד. האב, שהיה ירא שמים וידע לחשב את ההפסדים ברוח ובנפש מול ה'וירוחים' מהנופש, החליט, כי הוא מוכן לוותר על 12,000 ובלבד שילדיו ומשפחתו ישמרו על קדושת וטהרת נפשם. הוא כינס את בני המשפחה והסביר להם בנחת את הבעיות הרבות בבית המלון הזה. וכי אין לה' נחת רוח מנופש שכזה. לבני המשפחה, ובפרט לילדים הרכים, היה קשה מאוד עם הבשורה, אך אף הם שקיבלו הניחוך בקדושה מאביהם, הבינו, כי אין להם מה לעשות במקום הזה, והשלימו עם החלטתה באהבה. הם ארזו את החפצים וחזרו בחזרה לקריית הרצוג. "באותו לילה, ספרתי זאת לר' דוד אבוחצירא, ממשיך הרב זאיד, "ויר' דוד התפעל כל כך ואמר: 'חי' חזירי להם על כך פי שלושה בעזרת ה'" מיהרתי להתקשר לאב המשפחה ולספר לו על הבטחתו של ר' דוד. האב שמח ובישר זאת למשפחתו, שעמדו בניסיון בגבורה. לאחר חודש ימים, מתקשר אליי האב ומספר לי: "הרב זאיד, אתה לא תאמין!!!" "מה קרה?" שאלתי.

"לפני ארבע שנים נגנב לי הרכב וחברת הביטוח טענה, כי היא לא תשלם על כך, מפני שבדיק ביום הגניבה נגמר לי הביטוח. אני טענתי, שהם טועים מפני שהביטוח נגמר ביום למחרת, אך מאז לא קבלתי דבר. והנה, היום הם מתקשרים אליי ומספרים לי, כי אכן הייתה להם טעות, הם התנצלו והעבירו לחשבוני סכום של 36,621 ₪!!". הברכה של ר' דוד אבוחצירא ממשיך התקיימה!! שמחתי מאוד לשמוע על כך, אך אז המשיך האב ואמר: "אבל ר' דוד הבטיח שאקבל פי-3, אם כך, הייתי אמור לקבל 36,600 ₪!! ומדוע קיבלתי עוד 621 נוספים!!" נדהמתי משאלתו. אך אמרתי לו, שיחשב גם כמה עלה הדלק הלוך חזר וכמה הוצאות הוציא בדרך על הקניות, כי בוודאי ה' מחזיר על מסירות נפש עד השקל האחרון. הוא הוציא את חשבון ההוצאות ונדחם לגלות 300 ₪ הוציא על הדלק ו-320 ₪ נוספים הוציא על קניות בסופר בדרך לבית מלון. "מדחים, יחד זה יוצא 620 אבל עדיין", הוא המשיך לשאול "אם כך הייתי צריך לקבל החזר משמייים של 36,20 ₪ מחברת הביטוח, ומדוע קיבלתי עוד שקל נוסף!!" חייכתי ואמרתי לו, שינסה להיזכר אולי קנה עוד משהו מאוד קטן בשקל בדרך לבית המלון. הוא חשב קמעה ונעתקה נשמתו: "ניכון, זה מדחים! טרם נסיעתי למלון, קניתי לבני מוטיק, שעלה שקל, בחנות ליד ביתי". התפעלתי אף אני מההשגחה ואמרתי: "ראה כיצד בורא העולם לא נשאר חיוב ומשלם שכר, למי שמסר נפשו עבורו!!".

הבן איש חי לגה"צ רבי יורם אברגל זצ"ל שמירת המחשבה מביאה שכינה

מספר בנו של הצדיק, הרב הגאון ישראל אברגל שליט"א על הבן איש חי שהתגלה בחלומו של אביו: והנה, רבי יורם זצ"ל רואה את דמותו של הבן איש חי עם המצנפת מעל ראשו (כפי שמצולם מתמונתו המפורסמת), הבן איש חי מוציא את הסיכות שתחב למצנפת ולאט לאט מוציא את הבד המגולגל (בספרו 'רב פעלים' כותב הבן איש חי שחבית המצנפת זהו מעשה ידי אומן), ומעל ראשו מתגלים ארבעה צינורות המגלים את הרקיע ובכל צינור מופיעה אות אחרת: בצינור הראשון מופיעה האות 'י', בצינור השני מופיעה האות 'ה', בשלישי האות 'ו' וברביעי האות 'ה', וכל זאת לעיני הצדיק, הרב יורם אברגל זצ"ל. גלות מול עיניו האותיות י-ה-ו-ה מעל ראשו של הבן איש חי! אמר לו הבן איש חי זיע"א: "דע לך שעל ידי שמירת המחשבה, וזכים שהשכינה תשרה באדם!!".

חיזוק בשמירת העניינים מביא ישועה

סיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א מעשה ששמע מכלי ראשון מפי מרא דעובדא. בחודש אלול תשפ"א נאלץ בנו הקטן של אותו יהודי להתאשפז

מספר ימים בגלל דלקת ריאות. והנה ביום השני שהיה בבית"ח החלו להופיע על גופו כתמים אדומים, שהלכו והתפשטו לכל עבר עד שכעבור כמה ימים היה כולו אדום. הרופאים לא ידעו מה מקור המומחיות הזו, האם יש לה שייכות לדלקת הריאות או שמא תקפו חולי נוסף. התאספו שבעה רופאים 'אנשי שם', פרופסורים מומחים (ובניהם רופא המומחה לנשימה, וכן רופא לכלי דם ורופא עור) ודנו בכובד ראש במהות הכתמים האלו, אם מקורם בזיהום או מסיבה אחרת, והעלו צדדים ו'סברות' לכאן ולכאן, עד שהחליטו להחליט למחרת...

באותו היום אינה ה' לידו גיליון 'באר הפרשה' (שיצא לאור באותו שבוע), וכשעייין בו לאחר שהלכו הרופאים קרא מעשה (וזה תוכנו בקוצר אמרים) בבחור אחד מיישיבת 'יקירי ירושלים' בעיה"ק ירושלים שקיבל על עצמו חיזוק בשמירת העניינים שלא לצאת מבניין הישיבה כל חודש אלול, ויום אחד פרחו לו פצעים בידיו אך הוא ולא אבה לצאת מבניין הישיבה ללכת לבית הרופא. ומן השמים נזדמן שהגיע רופא מחו"ל לצורכי ראש הישיבה וממילא בדק גם אותו והורה שצריך למשוך על ידיו משחת פלונת שבדיק היתה ברשותו, וראו בעליל עד כמה הקב"ה סייע בעדו לשמור על קבלתו. 'אבי הבן' דן, ראה מעשה וזכר הלכה... מיד החל לעשות חשבון נפשו, שהרי בזו השעה הנו שוהה במקום גדוש מכשלות כידוע לכל מי שבא בשערי בית-חולים, וגם הימים ימי שליח דקייטא, ואנה הוא בא... על כן קיבל על עצמו שלא לצאת מן החדר אלא במקום הכרת, ובכך יחסוך מעצמו לזון עיניו בכל הנעשה במסדרונות ביה"ח אשר רבו שם המכשלות. לעת ערב נכנס 'אחי' לבדוק את שלום הילד ולבחון את ה'מכשירים' אליהם הוא מחובר, ונבהל למראה האדום האדום הזה... שאל את האב מה זה ועל מה זה, ומאליו נענה שלפי דעתו לא תלינוק רגישות לתחליפי החלב (מטרה) שמהם הוא ניזון, ואמר לו, ששכיגעי הזמן הקבוע לעצילתו יגישו אל הממונים ויבקשו מהם בקבוק עם מזון מיוחד. נרתע האב לעשות זאת מבלי לבקש אישור מהרופאים, מאחר שהם קובעים לכל ילד איזה סוג מזון יאכל, אך 'האחי' ייעץ לו: אל תשאל שאלות מיותרות, פנה אליהם ובקש אותו מזון מיוחד כאילו כך קבעו עבורו. שמע האב לקולו, וכבר ממחרת החל הטבה ניכרת בצבע העור, עד שכעבור ימים אחדים 'אילו סומקא ואתי חיוראי' וחזר העור למראה נבתי. בינו נא זאת: שבעה פרופסורים מומחים נבוכים הם בארץ ואינם יודעים מה לעשות, ואילו אח 'פשוט' הבחין בשורש החולי... אין זאת אלא יד ה', שלאחר שהתחזק האב לגדור גדר כדי לשמור עיניו בקדושה ובטהרה – מיד זכה לראות נפלאות. (באר הפרשה, דרשו)

הרב שמעון שקאפ כותב: "סגולה לזכירה היא שמירת העניינים ורמוז לדבר שאנו אומרים בקריאת שמע 'לא תתרו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם' אזי זוכה להמשך הפסוק הבא אחריו 'וזכרתם את כל מצוות ה'!!"

בזכות שמירת העניינים זכר את כל מה שלמד בצורה נפלאה

בספר "בפקודיך אשיחה" (ח"ב עמוד ת"ל) מביא סיפור נפלא בענין הני"ל ששמע מהרה"ג רבי אברהם שפיטצער שליט"א דומ"ץ דקהלת סקווער בליקוואר, פעם הלך עם ידיד מאז, כבוד הגאון הדומ"ץ רבי יוסף אייזנבערגער שליט"ר, לביקור את הרה"ח רבי יוסף חיים קאהן שלא הרגיש טוב, שמה מצאנו אברך אחד אשר גם הוא בא לבקר את הרב שלא הרגיש טוב הני"ל, ותוודע להם אחריון שאברך זה היה לו קצת קירבה משפחתית עם הרה"ח רבי יוסף חיים ז"ל, כאשר מצאנו שמה לא ידעו כלל מי הוא ומה מעשיו כאן, דמותו היה נראה כאברך פשוט, מראהו היה רחוק ממראה של רבנים, וכדרכו של תורה התפתחה שיחת לימוד ביניהם, עדי נתגלגלה השיחה בשאלות של הלכות שבת, האברך ההוא התחיל לומר ממש בעל פה קטעים ארוכים מדברי ה"בית יוסף" הלכות שבת, עם הלשון. המה ישבו ושמעו, ואין כן תמחה, מאין בא לאברך ידיעה כזאת, אין זאת דבר פשוט, זיכרון כזה הלא דבר הוא ולא מתרחש בכל יום לראות דבר כזה, אחרי כן חשבו אולי כל ידיעותיו המה רק בהלכות ב"ב ששנה פרקו כמה מאות פעמים, לכן העבירו את השיחה על הלכות עירובין, המה שאלו מן האברך ההוא כמה דברים קשים בהלכות אלו, האברך התנצל מלחילה כי כבר עברו כמה שנים מאז למד הלכות אלו, אבל בכל זאת ינסה לדבר בהלכות אלו, והעיד הרה"ג רבי אברהם כי אותו אברך שלא למד הלכות היה בקי יותר ממנו שעסק אז בזה, ואמר לשונות הרבה של המחבר בעל פה וממש היה הפלא ופלא, ולא הבינו הדבר מהיכן בא לאיש כזאת, כוח זיכרון בדברי התורה אשר היה ממש להפליא. אחרי גמר הביקור יצאו כולם החוצה, אז הבחינו באיש שישב ושח עמהם כל השעה, שהוא הולך כסומא בשתי עיניו ואתו הולך איש אחד מוכן לו להוליך אותו לאורך כל הדרך, הדבר עורר אצלם פליאה עצומה, כי הלא ביושבם עמו הבחינו שהוא רואה הכל, והיאך פתאום עכשיו נהפך לסומא ממש, עד שצריך למי שהוא שיוליך אותו על הדרך. כדי לעמוד על המעשה הוא אמר להם לדעו שהאברך זה לא סומא הוא לא מינייה ולא מקצתיה, רק קבלה טובה קיבל עליו עוד שנים קודמות, כאשר עדיין היה בחור רך בשנים, אשר בעומדו בחוץ לא יביט על שום דבר, וככה הוא נוהג כבר הרבה שנים, והולך ברחוב בעינים סגורות, ומראהו ממש כסומא, עד כדי כך שצריך הוא לבן אדם שיוליכו על דרך הישר. הוא אמר להם, כי כה איתן היה חזק בקבלתו, עד שלא היה איכפת לו כלל מה יאמרו עליו בני האדם, ועוד יותר מזה כי כאשר הגיע לגיל האירוסין לא רצו בני אדם להשתדך עמו, בחושבם כי אכן הוא הדבר שהוא סומא, אך הוא בשלו, ולא יותר כלל מן הדבר שקיבל על עצמו, עד שבקושי אחרי כמה שנים זכה להתארס, כה היה תוכן סיפורו של האיש ההוא. אחרי שמעו את הדברים הבינו עכשיו כי נתגלה להם סוד הדבר כי כיון שהאברך ההוא שומר עצמו בכל כך קדושה, לא חיזוק הוא כלל מדוע משתמר התורה אצלו בזכירה נפלאה, כי כך אמרו על מאמר חז"ל: (ברכות כ:) "כל שישנו בשמירה ישנו בזכירה", עד כאן המעשה באיש חי בימינו.

שמירת העניינים סגולה לשמירה מעין הרע פעם נכנס חסיד אל הרה"ק היבית ישראלי זי"ע, וסיפר שחכם אחד אמר לו ששורה עליו עין הרע' רחמנא ליצלן, והוא חושש מאד מזה. נענה הרה"ק ואמר לו שאינך בגמרא (ב"מ קז:) שמתוך מאה אנשים, תשעים ותשעה מתים מחמת עין הרע ורק אחד מת משום שהגיע זמנו. ויש לפרש, אמר הרבי, שתשעים ותשעה מתים מחמת 'עין הרע' היינו שקלקלו ופגמו בעיניהם רח"ל, ורק אחד מת 'בדרך ארץ', דהיינו בזמנו, כיון שמר על עיניו. ובזאת סייע והורה לו לעצום את עיניו מראות ברע וממילא לא ייזנק מעין הרע. (באר הפרשה)

[כא] בית שער שפתוח לשער ולחצר חייב בשתי מזוזות אחת במקום שפתוח לבית ואחת במקום שפתוח לחצר וכן בית שער העומד בין הגינה לבית חייב בשתי מזוזות כנז' ובית הכנסת אם יש שם בית דירה לשום אדם חייב ושערי חצירות הפתוחים לר"ה אם יש לחוש שיגנבו הגוים המזוזה ויבואו כתבי הקודש לידי בזיון ואי אפשר לשומרם פטורים:]**מרפסת שיש ב"מ 196 ס"מ על 196 ס"מ חייב במזוזה ויקבענה מימין הכניסה מהבית למרפסת,מעלית ורכבת, אוטובוס,מטוס פטורים ממזוזה כיון שאינם דירה קבועה**

[כב] חנויות של סחורה שיושבין בהם סוחרים כל השנה כולה אף על פי שאין יושבים אלא ביום כי בלילה הולכים לבתיהם הרי אלו חייבים במזוזה מיהו יניח בלא ברכה כי הטי"ז ז"ל חולק [וכן במפעלים שעובדים ביום ולא בלילה וכן בתי ספר ובתי מדרש שלומדים רק ביום ולא בלילה יקבע מזוזה בלי ברכה והמברך ומתיר במקומות אלו יש לו על מי לסמוך]ובבגדד יש פונדקים מלאים חנויות שיושבים בהם הסוחרים כל השנה כולה ונהגו שלא להניח שם מזוזה והטעם כי בפונדק יש בו חנויות שיושבים שם גוים וסמכו בזה על מה שכתב רמ"א ז"ל בס"י רפ"ו סעיף א' גבי חצירות שמקצת גוים דרים שם דפטורים :

[כג] השוכר בית בארץ ישראל חייב במזוזה מיד משום ששוב ארץ ישראל אבל השוכר בית בחוץ לארץ והדר בפונדק בארץ ישראל פטור ממזוזה שלשים יום [ואם שם מזוזה תוך 30 יום ונשאר לבסוף גם לאחר 30 אין צריך להסירה] במה דברים אמורים בשוכר בסתם אבל אם שכר בפירוש לששה חדשים או לשנה מאחר ששכר בפירוש לזמן שהוא יותר משלשים וקנה שכירות הבית באופן שאין אחד מהם יכול לחזור בו והולך שם כליו ומטלטלו הרי זה מתחייב מדיבמזוזה ואף על גב דהרב חק"ל סבירא ליה דאחר שלשים יסירה ויחזור ויקבענה אין צריך להסירה אחר שלשים ולקבעה מחדש : [רק לאחר שלושים יום שגר בחול חייב במזוזה ובברכה] תם ונשלם שבח לא-ל בורא עולם בריך רחמנא דסייען מריש ועד כאן

עוד יוסף חי פרשת בראשית [א] צריך לכוון בברכת טלית גדול לפטור טלית קטן שלא פשטו בלילה, משום דאיכא מ"ד דלילה מפסיק צריך ברכה, ומשום דק"ל ספק ברכות להקל אין מברכין, דאע"ג דמרן ז"ל ס"ל לברך וימשמש בו בשעת ברכה קי"ל סב"ל אפילו נגד מרן ז"ל כנודע. ועל כן טוב לכיון ברכה שמברך על טלית גדול לפטור טלית הקטן כדי לצאת י"ח דיעה זו, בדזה גם לדעת מרן ז"ל שפיר דמי, ואין צריך למשמש בטלית הקטן שקשה על האדם לעשות כן בבית הכנסת משום דלבוש על ט"ק כמה בגדים וחגור בשתים יום ע"ג זו. וכבר מצנינו למרן ז"ל בסעיף יו"ד בלבוש ט"ק בעוד שאין ידיו נקיות דיברך על טלית אחר ויכוין לפטור גם זה ואין צורך למשמש :

ויאמר הנוסח ליקבה"ו שיאמר קודם עמידתו, ליקבה"ו וכו'. הריני מוכן לקיים מצות עשה ללבוש טלית מצויצת כהלכה, כמו שזנונו ה' אלהינו בתורתו הקדושה ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם, והריני מוכן לברך הברכה שתקנו חז"ל על מצות ציצית בטלית גדול, והריני מכוין לפטור בברכה זו גם טלית קטן אשר עלי, ויהיה כח ואומץ במצוה זו של טלית קטן וטלית גדול להפריד הקליפות שראוי להתפרד מכלים של פרצופים הקדושים, ויהיה כח ואומץ במצוה זו של טלית קטן וטלית גדול, לזווג זיווגים של שלשה ראשונות הקדושים, ועלה לפניך ה' או"א כאלו כונתי בכל הכונות הראויים לכיון במצות אלו של טלית גדול וטלית קטן, והי נועם ה' אלהינו עלינו וכו' ב"פ: [ב] מוכרי בגדים שעדיין לא הטילו בהם טלית ציצית ולובשים אותם להראותם להקונים לידע מדתם פטורים, וכן הלוש טלית כדי להראות לאחרים וללמדם סדר העטוף אע"פ שהוא שלו ועדיין לא הטיל בו ציצית מותר ללבוש כדי ללמד בו

וטלית שיש בו ציצית והוא לובשו כדי ללמד בו לאחרים או להראות להם בו דבר אחד אינו צריך לברך ואסור לו לברך : [ג] אם נפלה טליתו שלא במתכוין וחזור ומתעטף בה צריך לברך, בד"א שנפלה כולה אבל אם לא נפלה כולה אע"פ שנפלה רובה אינו צריך לברך, ואם בהיותו מתפלל תפילת העמידה נפל טליתו מעליו לגמרי ובהיותו מתפלל הניחוהו אחרים עליו אז כשיסיים תפלתו ימשמש בציצית ויברך, כן פסקו האחרונים ז"ל:

[ד] מי שהיה אחוז טליתו להתעטף בו ובירך עליו וקודם שנתעטף נפל הטלית מידו לארץ ואפילו בידו אחת לא נשאר, עכ"ז נוטלו ומתעטף בו על סמך ברכתו הראשונה ולא יברך פעם שנית :

מיהו אם היה עומד למעלה באכסדרה אצל המעקה שיש לה על החצר ואחר שבירך נפל הטלית מידו לחצר והוכרח לירד להביאו מן החצר או שרמו לאחרים שביאו אותו אליו דאיכא בזה שהיה הרבה והסח הדעת, יש לצדד שיברך ולא יסמוך על ברכה ראשונה, ועכ"ז משום חומרא דהזכרת השם י"ל שב ואל תעשה עדיף ויהרהר הברכה בלבו :

[ה] בכל יום כשמוציא הטלית גדול מן הכיס ללבוש ינשק בתחלה את הציציות של ארבע כנפות ביחד ואח"כ פותחו ומברך ומתעטף, וה"ה בעת שפושטו מעליו ומקפלו, דג"כ אחר הקיפול יאחז בידו הד' ציציות וינשקם ואח"כ יניחנו בכיס, וכן יעשה בטלית קטן כשפושט הישן ינשק הציציות, וכשלוש החדש ג"כ ינשק הציציות, וכל זה משום חבוב מצוה, וכמ"ש בשם הגאון השל"ה ז"ל. וכן האשה כשהיא מכינה לבעלה טלית הקטן עם בגדים התחתונים שמחליפם בע"ש ג"כ תזהר לנשק הציציות ואח"כ תקפלו ותכין אותו עם בגדיו :

[ו] כתב רבינו מהר"ח ז"ל בשער הכונות בסדר נוסח תפלה דף נ"א ע"ד וז"ל, יסיר תשי"ר מעומד ויניחנה בכיס ואח"כ ישב ויסיר תשי"י מיושב כמו

שהוא בעת הנחתם ויניחנה בכיס ואח"כ יסיר הטלית, ולפעמים בימי החום אחר שהיה מורי ז"ל מסיר תשי"ר מעל ראשו היה מעביר הטלית מעל ראשו ומורידו על כתפיו ואח"כ מסיר תשי"ר ואח"כ מסיר הטלית לגמרי עכ"ל: נמצינו למדין כל זמן שעדיין התשי"ר בראשו לא יסיר הטלית מעל ראשו, ועל כן אותם בני אדם שדרכם בימי החום להסיר הטלית מעל ראשם ומורידין אותו על כתיפם כל משך התפלה לא יפה הם עושים, ואפילו אם יהיו נזהרים להניחו על ראשם בתפילת העמידה ג"כ טועין הם, כי כל זמן שעדיין התשי"ר בראשו לא יסיר הטלית מעל ראשו. מיהו בשבת ויו"ט שאין לובשים תפילין אם מסירין אחר תפלת העמידה הטלית מעל ראשם ומניחים אותו על כתיפם אין כאן חשש :

ואגב אורחאי אמינא תוכחת מגולה לכמה אנשים שהם מברכין על הטלית גדול בבוקר ומניחים אותו על ראשם כהרף עין ממש ותיכף ומיד מורידין אותו על כתפם ואין כאן עטוף והם מברכין להתעטף בציצית בלבטה, כיון דעטוף קאי על הראש ואין מניחים אותו על הראש אלא כהרף עין זה נכנס וזה יוצא וא"א לעמוד עליו, על כן צריך להזהר להניחו על הראש לפחות שיעור מהלך ארבע אמות במהלך בינוני :

[ז] בסה"ק בן איש חי בפרשה זו אות ח' כתבתי צריך לשהות בין השלכת שני כנפות הימנים לבין השלכת ב' כנפות השמאלים לאחריו לצד שמאל שיעור מהלך ד' אמות ע"ש. הנה טוב להרהר בעת השלכת כנפות הימנים בפסוק שוש אשיש ב'ה' תגל נפשי באלהי כי הלבשני בגדי ישע מעיל צדקה יעטני כחתן יכהן פאר וככלה תעדה כליה, ואחר שישליך שני כנפות השמאלים יאמר בלחש ג' פסוקים אלו ה' צבאות עמנו וכו' ה' צבאות אשרי אדם בוטח בך ה' הושיעה המלך וכו' וכשמוכיר שם הוי"ה בשלשה פסוקים אלו יכוין בשם הוי"ה דמלוי אלפ"י:

[ח] וזהו כששמברך על הציצית שלא יעשה שום עסק בידו בטלית לפרוף ולקבץ קצותיו מסיפיה לרישיה כדי לאחוז את כולו בשתי ידיו, אלא יעשה ויכין כל זה קודם הברכה כדי שאחר שסיים הברכה תכף ומיד יניחנו על ראשו להתעטף בו

[ט] בסה"ק רב פעלים ח"ד כתבתי באחד שיש לו טלית של משי חשוב המיוחד לו ללבוש בק"ש ותפלה, ועתה רוצה להסיר הציציות ממנו ולעשותו מלבוש חגורה למתניו, ואסרתני שם להשואל מתרי טעמי תריצ"י, חדא דק"ל מעלין בקודש ולא מורידין, ואיך יוריד הטלית של מצוה לעשותו חגורה. ועוד טעם אחר קרוב לזה הכלל והוא משום דמפקיע המצוה מבגד שהיה בו הציציות ועתה מסיר אותם ממנו ועושהו חגורה, והארכתני בשתי טעמים אלו בדמיונות והוכחות שעשיתי להם ופלפלתי בד"ז בס"י והעלתי לאסור בהו אפילו אם נותר הציציות האלה בטלית אחר :

[יא] כאשר יניח הטלית על ראשו לא יוריד ראש הטלית על כל הפנים שלו וכשישליך הכנפות לאחוריו יהיו הפנים מכוסים באופן שיהיה ראשו כרוך בטלית פנים ואחור ואין עיניו נראין, דאין זה נקרא עטוף אלא כריכה, ואין זה דומה לעיטוף הישמעאלים שכתב בשער הכונות דף ד' ע"א שהצרכו הגאונים להתעטף עטיפה הישמעאלים. על כן צריך כשיניח הטלית על ראשו לא יגיע ראש הטלית אלא עד המצח, באופן שיהיו עיניו גלויים ונראין גם אחר השלכת הכנפות לאחוריו, וזהו העיטוף הנכון שמברך עליו להתעטף בציצית, ועיין בגמרא דמ"ק דף כ"ד דאמר שמואל כל עטיפה שאינה כעטיפת ישמעאלים אינה עטיפה (פירוש בבל), מחוי ר"ן עד גובי דיקנא, גומות שבלחי למטה מפיו, וכתב שם פריעת הראש בשבת שצריך גללות חוטמו ושפמו וזקנו שהיה מכוסה בימי אבלו ע"ש, משמע דעטיפת ישמעאלים הוא שתהיה עיניו גלויות כאשר כתבנו, וכן בערוך ערך עטף כתב עטיפת ישמעאלים [בטלית] פירוש מכסה שפמו וזקנו חוטמו [ולא עיניו]

היכלות שבגן עדן -שנמצאות בהן בתיה, סרח בת אשר, יוכבד, דבורה
בְּהִיכָל אֶחָד יֵשׁ בִּתְּיָהּ בֵּת פְּרָעָה, וְכִמְהָ רְבֹאֵה וְאֶלְפִי נָשִׁים זֹכֹתֹת אֶתָּה, וְיָכָל אַחַת וְאַחַת מֵהֶן יֵשׁ מִקְוֹמוֹת שֶׁל אֲזֹרוֹת וְעֵדֻנִים לְאֵל דַּחַק כָּלֵל. שְׁלֹשׁ פְּעֻמִּים בְּכָל יוֹם הַפְּרוּזוֹת מִכְרִיזִים: הָרִי דְמוּת מֹשֶׁה נִבְיָא וְהַצִּדִּיקִים בָּאָה! וּבִתְּיָהּ יֹאצֵאת לִמְקוֹם פְּרוֹגֵד אֶחָד שֶׁיֵּשׁ לָהּ, וְרֹאֶה דְמוּת מֹשֶׁה וּמִשְׁתַּחֲוֶה אֵלָיו, וְאוֹמְרָת: אֲשֶׁרִי חִלְקִי שְׂגֻדָּתִי אִזְרָה. וְזֶה עֲנִינִים שֶׁלָּהּ יוֹתֵר מִכֻּלָּם. חוֹזֶרֶת לְנָשִׁים וּמִשְׁתַּדֵּלֶת בְּמִצְוֹת הַתּוֹרָה. כָּלָן בָּאוּתָן דְּמִיּוֹת שְׁהִיוּ בְּעוֹלָם הָזֶה בְּלָבוּשׁ אֹר, (לכלבוש) בְּלָבוּשׁ הַזָּבִרִים, פָּרַט שְׁלֹא מֵאִירִים כָּד, מִצְוֹת הַתּוֹרָה שֶׁלֹא זָכוּ לְקַיֵּם בְּעוֹלָם הָזֶה, מִשְׁתַּדֵּלוֹת בְּהֵן וּבִטְעָמֵיהֶן בָּאוּתָן עוֹלָם. וְכָל הַנָּשִׁים הִלְלוּ שִׁישׁוֹבוֹת יַחַד עִם בֵּת פְּרָעָה וְקִרְאוֹת (ושעיה לב) נָשִׁים שֶׁאֵנָנוּת, שֶׁלֹא הִצְטַעְרוּ כָּלֵל בְּצַעַר הַגִּיחָהֶם. בְּהִיכָל אַחֵר יֵשׁ סָרַח בֵּת אֲשֶׁר, וְכִמְהָ נָשִׁים רְבֹאֵה וְאֶלְפִים יַחַד אֶתָּה. שְׁלֹשׁ פְּעֻמִּים בְּיוֹם מִכְרִיזִים לְכָלֵה: הָרִי דְמוּת יוֹסֵף וְהַצִּדִּיקִים בָּאָה! וְהִיא שֹׁמְחָה וְנִבְיָא וְאוֹמְרָת: פְּרוֹגֵד אֶחָד שֶׁיֵּשׁ לָהּ, וְרֹאֶה אֹר דְּמוּת יוֹסֵף, וְשֹׁמְחָה, וּמִשְׁתַּחֲוֶה אֵלָיו וְאוֹמְרָת: אֲשֶׁרִי הָיִים שְׁעוֹרָרָתִי בְּשׁוֹרָתָךְ לָסִבִּי. אַחֵר כָּד חוֹזֶרֶת לְשַׁאֵר הַנָּשִׁים, וּמִשְׁתַּדֵּלוֹת בְּתַשְׁבּוּחוֹת רַבּוֹן הָעוֹלָם וּלְהוֹדוֹת לִשְׁמוֹ. וְכִמְהָ מִקְוֹמוֹת וְשֹׁמְחָה יֵשׁ לְכָל אַחַת וְאַחַת. אַחֵר כָּד חוֹזֶרֶת לְהַשְׁתַּדֵּל בְּמִצְוֹת הַתּוֹרָה וּבִטְעָמֵיהֶן.

בְּהִיכָל אַחֵר יֵשׁ יוֹכָבֵד אִם מֹשֶׁה נִבְיָא הַנָּאָמָר, וְכִמְהָ אֶלְפִים וּרְבֻבוֹת עִמָּה. בְּהִיכָל זֶה לֹא מִכְרִיזִים כָּלֵל, אֶלָּא שְׁלֹשׁ פְּעֻמִּים בְּכָל יוֹם וְיוֹם מוֹדֶה וּמִשְׁתַּבַּח לְרַבּוֹן הָעוֹלָם הִיא וְכָל הַנָּשִׁים שֶׁאֶתָּה. וְשִׁירַת הַיָּם מִזְמוֹרוֹת בְּכָל יוֹם, וְהִיא לְבִדָּה אוֹמְרָת מִכָּאן, (שמות טו) וַתִּשָּׂא מִרְיָם הַנָּבִיאָה וְגו', אֶת הַתֵּף בְּיָדָהּ וְגו'. וְכָל אוֹתָם צִדִּיקִי בֶן יֶעֶזֶר מִקְשִׁיבִים לְעִנְיָמוֹת קוֹלָהּ, וְכִמְהָ מְלָאכִים קְדוֹשִׁים מוֹדִים וּמִשְׁבַּחִים עִמָּה לְשֵׁם הַקְדוֹשׁ.

בְּהִיכָל אַחֵר יֵשׁ דְּבוֹרָה, גַּם כָּד וְכָל שְׁאָר הַנָּשִׁים אֶתָּה מוֹדוֹת וּמְזַמְרוֹת בָּאוֹתָהּ שִׁירָה שֶׁהִיא אֶמְרָה בְּעוֹלָם הָזֶה. אִי רַבִּי, אִי רַבִּי, מִי רָאָה חֲדָת הַצִּדִּיקִים וְשֵׁל נָשִׁים וְנָאִיתִי שְׁעוֹשׂוֹת לִפְנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. לִפְנֵי וְלִפְנֵים כִּד אוֹתָהּ הִיכּוֹלֹת יֵשׁ אֶרְצָהּ הִיכּוֹלֹת סְטִירִים שֶׁל הָאֻמּוֹת הַקְדוֹשׁוֹת שֶׁלֹא מִקְשֶׁר לְהַלְלוֹת, וְאִין מִי שְׁרֹאָה אוֹתָהּ. בְּכָל הַיּוֹם הֵן לְבַדּוֹ, כְּמוֹ שֶׁאֶמְרָתִי לָךְ, וְהַגְבֵּרִים גַּם כֵּן. [שלח קסז:]

אמרי חז"ל: לאהוב כל אדם אפילו רשע
כותב הרמ"ק פרק הבהי, ירגיל עצמו להכניס אהבת בני אדם בלבו ואפילו הרשעים כאילו היו אחיו ויותר מזה עד שיקבע בלבו אהבת בני אדם כולם ואפילו הרשעים יאהב אותם בלבו ויאמר מי יתן ויהיו אלו צדיקים שבים בתשובה והיו כלם גדולים ורצויים למקום כמאמר אוהב נאמן לכל ישראל אמר ומי יתן כל עם ה' נביאים וכו' ובמה יאהב בהיותו מזכיר במחשבתו טובות אשר בהם ויכסה מומם ולא יסתכל בנגעייהם אלא במדות הטובות אשר בהם ויאמר בלבו אילו היה העני המאוס הזה בעל ממון רב כמה הייתי שמח בחברתו כמו שאני שמח בחברת פלוני, והרי זה אילו ילבישוהו הלבושים הנאים כמו פלוני הרי אין בינו לבניי הבדל אם כן למה יעדר כבודו בעיני והרי בעיני ה' חשוב ממני שהוא נגוע מדוכה עוני ויסורים ומנוקה מעון ולמה אשנא מי שהקב"ה אוהב, ובזה יהיה ללבו פנה אל צד הטוב ומרגיל עצמו לשוב בכל מדות טובות שזכרנו. כתוב במדרש רבא נשא פרשה יד אות ד': דָּבָר אֶחָד, וְלֵהָא הִרְבֵּה יָנַעַת בְּשָׂרָהּ, אִם יָנַעַת הִרְבֵּה בְּלֵהָ דְבָרֵי חֻקִּים, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְבַשְּׂרָךְ בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת, לַאֲמִירָה - דְּפֹסֵף סָפִיד פֶּרֶת לַח תִּלְפֹּחַ

אבא יקר – כמה דברים לא טובים עלול הילד שלך לראות במהלך הנסיעה הארוכה שתעשה איתו מאמריקה עד לארץ ישראל? וכי הצר שווה בנוק המלך?!! האב ההמום ניסה להסביר, שילד בר המצווה עלול להתאכזב מכך בצורה קשה, וכו', אבל כמובן שכל התירוצים והאמתלות לא הועילו במאומה. 'ישום דבר שבעולם אינו שווה שיקריבו עליו את הנזק שעלול להיות לילד מראיית דברים אסורים', פסק הגאון. והאב המשיך לשאול: 'יומה אעשה עם שני הכרטיסים שכבר קניתי במחיר של 2000 דולרים?' עכשיו צריכים לשני אוזניים כאפרססת, כדי לשמוע מה השיב לו הגאון בעל "שבט הלוי": "לך ותקנה מסגרת גדולה ויפה, אמר הרב, ותשים בתוכה את שני הכרטיסים, ובראש המסגרת תכתוב באותיות קידוש לבנה – הקרבנו את שני הכרטיסים הללו שמחירים היה 2000 דולרים, על מנת שהבן יקיר שלנו לא יראה דברים אסורים!"

שאל ראש ישיבת קול יעקב את הבבא מאיר מה יעשו הבורחים שיצליחו בלימודם אמר להם: 'שמירת העיניים והפה'.

כָּל יְהוּדִי אוֹמֵר בּוֹקֵר וְעֶרֶב בְּקִרְיָתָא שְׁמַע אֶת פֶּרֶשֶׁת צִיצִית וְכָתוּב בַּפֶּרֶשָׁה "וְלֹא תִתְּיוּ אַחֲרָי לְבִבְכֶם וְאַחֲרָי עֵינֵיכֶם וְגו'..." כָּתוּב עַל פֶּסוּק זֶה סֵפֶר הַחִינוּךְ שֶׁזֶהוּ לֹא מֵהַתּוֹרָה שֶׁלֹּא לִתּוֹר אַחֲרָי עֵינָיו, לְשֹׁמֵר אֶת עֵינָיו מֵרָאוּת בָּרַע. לֹא לְחִינֵם אֲנוּ אוֹמְרִים זֹאת פְּעָמִים בְּיוֹם כַּדִּי לְהַזְכִּיר לָנוּ עַד כְּמָה צִיֵּךְ לְשֹׁמֵר עֵינָיו.

הגאון הרב זילברשטיין שליט"א מספר, שזָכָה לשִׁמּוּץ פַּעַם
מִדְּבָרָיו שֶׁל הַקְדוּשָׁה בַּעַל "שׁוּמַר אֲמוֹנִים" זִצְקוֹ"ל שֶׁאַמַּר:
"הֵיטָב וְאַמְרוּ חַי"ל כֹּל הָרֹאֶה דָּבָר עָרֹךְ לִפְנֵינוּ וְאֵינוּ זֶה אֶת
עֵינֵינוּ מִמֶּנּוּ זֹכֶה וְרֹאֶה פִּנֵּי שְׂכִינָה, אִם כֵּן, כִּינּוּ שֶׁבִּרְגַע זֶה
נִכְשָׁף עָלָיו אֹרֶחַ שְׂכִינָה, מִסְּגֹל זֶה הִתְפַּלֵּל וּלְבָקֵשׁ
בְּקִשְׁתּוֹ הַמַּעֲרָכִים שֶׁל פְּעוּד יַעֲקֹב לְמַטֵּה וְגוֹבֵר הוּא עַל יָצָרוֹ.
רַע זֶה מִסְגֵּל לַעֲתֵל כֹּל בְּקִשְׁהוּ."

והרב זיכרשטיין סיפר שהיה אדם שהיה צריך ללכת לבית רפואה בתל אביב ושמו מאד את עיניו בהליכתו לשם וביקש שבזכות שמירת העיניים שהקב"ה יבריא אותו ואכן כך היה. ראיתי ת"ח שכתב ביאור מדוע תפילותיו של אדם ששומר עינים נשמעות באותו רגע ממשמעות הפסוק, שאומר הפסוק: "עוצם עיניו מראות מרע" המשך הפסוק הוא "ויהוא מורום שכוך", זוכה שעכשיו השכינה שורה עליו וזהו עת רצון שתתקבל תפילתו.

כתב בכתר ראש להגר"ח מוואלוז'ין: (באות ע"ג) "תרופה
לעס ודברים בטלים והסתכלות בעריות ושיחתן, שיקדים
תפילה לצרה וקודם לכתו בדרך או בבוקר יאמר: רבש"ע
הנני הולך בגיא צלמות ומקום מסוכן הושיעני מיצה"ר
ומחטאים ומעוונות ובפרט שלא אכשל במראות אסורות.

ומסופר על הצדיק רבי שמואל שפירא זצוק"ל, שידוע שהצטיין ביותר במידה זו של שמירת העיניים והיה דמות פלא בדורנו בנושא זה, שכשהיה קורא בברכות השחר "ויכוף את יצרי להשתעבד לך", היה חוזר על זה פעמים רבות, עד שכל שמעו היה מרגיש כיצד מתחנן הוא לקב"ה מעומק הלב שייתן לו כוח להתגבר על יצרו.

כדי להבין מה כוחו של מעשה אחד בלתי כשר, של ראה
אחת לא כשרה, נספר כאן מעשה מופלא על הגאון רבי
שמואל וואזנר זצ"ל, בעל 'שבט הלוי', כפי שמסופר בספר
'ברכי נפשי'. יהודי חשוב באמריקה, שבנו הגיע למצוות, רצה
להעניק לילדו מתנה גדולה ויקרה לכבוד בורא, והודיע
לו שלקראת יום ה'בר מצוה' שלו הם ייסעו לצאר ישראל,
לבית מדרשו של הרב וואזנר, ושם יניח לו הגאון את התפילין
בפעם הראשונה בחייו. הילד התרגש מאד מהמתנה הרוחנית
שיועדה לו, והכין את עצמו היטב לקראת הטיסה ארצה.
האבא סיפר לילדו שהרב וואזנר ביקש ממנו, שמספר ימצא
לפני שהם מתכוונים לצאת מאמריקה, שיתקשר אליו שנית
כדי לוודא שהכל בסדר, ושלא יגיעו לחינם. האבא רכש כבר
את הכרטיסים שעלו לו כ- 2000 דולרים טבין ותקילין. והנה
כשבוע ימים לפני הטיסה המדוברת, מתקשר האבא אל הרב
וואזנר, ולתדהמתו הוא שומע את הגאון מתאדר בעל 'שבט הלוי'
אומר לו: 'החלטתי שלא כדאי לכם לבוא אלי לבני ברק! ימור קרה
לפתע!' – שאל האבא ההמום: 'הרי הילד כבר מתוכנן לכך נפשית זמן
רבי' והרגיש וואזנר מסביר ומנמק את החלטתו: נכון אמנם שיש
עניין בבעם הראשונה שהילד מניח תפילין, הוא יעשה זאת על ידי
רב, אבל חשב –

אבא יקר – כמה דברים לא טובים עלול הילד שלך לראות במהלך הנסיעה הארוכה שתעשה איתו מאמריקה עד לארץ ישראל? וכי הצר שווה בנזק המלך?!! האב ההמום ניסה להסביר, שילד בר המצווה עלול להתאכזב מכן בצורה קשה, וכו', אבל כמובן שכל התירוצים והאמיתות לא הועילו במאומה. 'יום דבר שבעולם אינו שווה שיקריבו עליו את הנזק שעלול להיות לילד מראיית דברים אסורים', פסק הגאון. והאב המשיך לשאול: 'ומה אעשה עם שני הכרטיסים שכבר קניתי במבחיר של 2000 דולרים?' עכשיו צריכים לשני אוזניים כאפרססת, כדי לשמוע מה השיב לו הגאון בעל "שבט הלוי": "לך ותקנה מסגרת גדולה ויפה, אמר הרב, ותשים בתוכה את שני הכרטיסים, ובראש המסגרת תכתוב באותיות קידוש לבנה – הקרבנו את שני הכרטיסים הללו שמחירים היה 2000 דולרים, על מנת שהבן יקיר שלנו לא יראה דברים אסורים!"

על ראש ישיבת קול יעקב את הבבא מאיר מה יעשו הבחורים שיצליחו בלימודם אמר להם: 'שמירת העיניים והפה'.

בבא אלעזר זצוק"ל שמר מאד את עיניו לכן זכה לעיניים ורחניות. כל השומר עיניו מראה אסורה זוכה שהשינה מלווה אותו ובאותו רגע ומה שישקבש הוא עת רצון שיתקבל, אכ"ר.

אברך שהחליט לשמור מאד את עיניו וכל הזמן היה עיניו למטה סיפר כי אותו היה זקוק בחירות 50,000- ש"ח בשביל לרד עצמי למחיר למשתכן הוא הלך לציון הבבא סאלי בכדי להתפלל. כשיצא, שאל אותו יהודי שהיה שם מדוע עיניו למטה. ענה לו: "משום שמירת העיניים". "ומה התפללת" אמר לו: "התפללתי שהיה לי עכשיו 50,000 ש"ח; והודי זה נכנס לרכבו וכתב לו צייק על ש"ח 50,000 ש"ח. הלוואה בלי הגבלת זמן.

נער צעיר עבר את השואה הנוראה. בחסדי שמים ניצל וזכה להקים משפחה לתפארת. את ילדיו זכה לשדך עם משפחות ושובות ציון והכניס לביתו חתנים תלמידי חכמים עצומים. תתו האנשים, במה גדלותו הרבה שזכה לכך? לימים, סיפר ידיו הטוב של ראש המשפחה: בתקופת השואה, התחבאנו בצד הנוכרי של העיר, והיו בידינו תעודות מזויפות, כאילו אנו גויים. הדרך הטובה ביותר להינצל הייתה, להיכנס למקום שבו החיצו הגויים את הצגותיהם ולשהות בו כל היום, עד רדת הלילה. כלנו נכנסו למקום, עצמנו את עינינו, הפנינו את ראשינו כדי לא לטמא את עינינו, וחיכינו בקוצר רוח לערב. אך חברי זה, אבי המשפחה, סרב. הוא טען, שגונו מוכן להציל את גופו במחסר של סכנה לרוח! במשך כל שנות המלחמה בדרכה גרלו במחסר טומאה זה. איז זה פלא שזכה למה שזכה.

והוא מביא את המצאה של ר' חיים ב"ר אברהם ב"ר יצחק (פרשת וירא):
 "כתב הר"ר פלאג' בספר "תוכחת חיים" עה"ת (פרשת וירא):
 "המזמין אורחים לשבת קודש וכיוצא בזה ונכשל בשמירת
 העניינים שמביט בהן דרך עבירה, ח"ו, יצא שכרו בהפסדו. ועדיף
 שלא יזמין אורחים כלל ועיקר".

מֵרֹאשׁ רִבְנוּ בֶן צִיּוֹן אָבָא שְׂאוֹל זִיעִיָּא, נִשְׁאַל אִם כְּדָאי לְדַרוּשׁ בְּפִי נִשְׁיִים בִּשְׁבֶּת בְּמוֹשֵׁב זִקְנִים אֲשֶׁר בִּשְׁכוּנוֹ, שְׁכוּנוֹת יֵד אֱלֹהֵהוּ בִּתְלֵי אֲבִיב. וְאָמַר לוֹ בִּזְהַר הַלְשׁוֹן: "אֵין הָצֵר שׁוֹוֶה בְּנוֹק הַמֶּלֶךְ", [לְמַעֲשֵׂה כָל אֶחָד יִשְׁאַל אֶת גְּדוּלֵי יִשְׂרָאֵל]

מסופר על בחור ישיבה שחזר מהישיבה הביתה לשבת חופשה בעלה לאוטובוס, אך כיוון שראה שבתחילת האוטובוס ישבו נשים לא כל כך צנועות הלך לשבת בסוף האוטובוס ונירדם ופתאום בא אליו איזה זקן כלום ואמר לו: "קום מהר בן אדם מהו אתה נרדם מתחתיך יש פצצה", קם הבחור מהחלום והנה הוא ליד רואה ליד רגליו תיק משונה מאוד, הוא הלך אל הנהג וסיפר לו זאת. מיד פינו את האוטובוס וקראו לחבלן משטרה והכל בא על מקומו בשלום. אותו בחור ישיבה נסע לבבא סאלי זיע"א לספר לו זאת, ומיד שכנעוהו לבבא סאלי אמר לו הנבא סאלי: "אשריך ביכות שמירת העניים שלך הצלת אוטובוס שלם". כמלה גדול הכוח של שמירת העניים שבזכותה ניצל אוטובוס שלם מפגיעו.

מעשה באדם שחזר בתשובה כיון שראה יהודי מוריד את עיניו מלראות מראות אסורות. דבר זה עשה עליו רשם כביר ובסוף זכה לחזור בתשובה. הגאון הרב מוז' זצ"ל אמר אותיות ס, ע, פ, צ, ק ר"ת סוגר בעין וזהו הלכות א"ק – צדיק ודןש.

מילי דבדיותות: הממשל האיראני [עדיין] נתן הוראה לסגור את המרחב האווירי להשביט את כל כלי הטיס שלא יטוסו במדינה, חוץ מחיל האויר הישראלי. **להודות ולהלל לקב"ה על הכל.** תוך 48 שעות שליטה מוחלטת במרחב האווירי של איראן.

העלון מוקדש להצלחת היונתן ושילת חדד בני ביתם: שה' יתברך יצלחם במאד מאד ונקיים בהם הפסוק ימלא ה' כל משאלותך ו הפסוק בניך כשתלי זיתים סביב לשולחן וזכו לראות בנים ובני בנים תלמידי חכמים גדולים.

[illegible]

גליון מס' 192

שבת פרשת שלח תשפ"ה

אמשיח

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור ולכל דורש ברבים
לאורו ולזכרו של מרן קדוש ישראל ותפארתו שר התורה זיע"א

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

עניין של חינוך

על פי ה'

הרה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א מביא בשם הצדיק הירושלמי, רבי זלמן בריזל זצ"ל שסיפר מעשה נורא: "לפני כ-200 שנה, באחד מלילי שבת קודש, ערך רב העיר צ'רנוביץ - בעל ה'באר מים חיים', רבי חיים טירר זצ"ל, 'עליית נשמה'. והנה, הוא מתאר כי ראה עצמו בעולם העליון, ולפניו עברו נשמות רבות שכבר היו בעולם הזה, ובלית ברירה עקב מעשיהן, נגזר עליהן לרדת שוב לעולם הזה. אותן נשמות מיררו בבכי והתחננו לפני בורא עולם בכסא הכבוד: 'מלך מלכי המלכים, הלא אנו כה סובלות כאן בעולם העליון מכל עוון שחטאנו בעולם השקר למטה, ואיננו רוצות לרדת שוב למטה ולסכן את עצמנו בפיתויים הדמיוניים. ענו להם מלאכי מרום ואמרו: "דעו לכן, דבריהם נכונים לדורות הקודמים בהם היו מדקדקים עם האדם על כל פעולה ומעשה, אך בדורות האחרונים הללו שיש יותר קושי לעבוד את ה', כל מעשה קטן וכל פעולה קטנה לכבוד בורא עולם עושה רושם רב ביותר למעלה, ואף לא מדקדקים עם האדם על כל דבר כמו בדורות הקודמים". ואז שמע הצדיק את המלאכים עונים ואומרים דבר חשוב: "אמנם, בדבר אחד דורשים מכל אדם בדורות האחרונים להתחזק, והוא בעניין האמונה בחי העולמים. ובעיקר - לעקור את קליפת 'אם הייתי עושה כך וכך'. לפי שכל המחשבות שחושב האדם: 'אם לא הייתי עושה כך - לא הייתי מפסיד...' 'אם הייתי עושה כך - הייתי מצליח ומרוויח' - כל אלו מחשבות כפירה ואפיקורסות גמורה, לפי שאין כח בעולם לשום נברא שבעולם לעשות דבר שהוא כנגד רצון ה'".

בברכת שבת שלום

מערכת לב ארי

פנינים משלחן מלכים

"ויקרא משה להושע בן נון יהושע" (יג, טז)

פעם אחת נכנס הגאון המופלא רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל לביתו של מרן שה"ת הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל. במקום המתינו כבר מספר אנשים, אך נכדו של הרב הכניס את הרב גניחובסקי לפניו. אחד הממתנים שלא הכיר את הרב גניחובסקי זעם על כך שמכניסים אותו לפניו. הרב קניבסקי שמע את תגובתו של אותו יהודי, ואמר, נאמר בתורה ויקרא משה להושע בן נון יהושע, ותרגם יונתן בן עוזיאל, וכדי חמא משה ענוותנותיה קרא משה להושע בר נון יהושע [כאשר ראה משה ענוותנותו קרא משה להושע בן נון יהושע]. נשאלת השאלה מה ענין ענוה לכאן? ביאר בספר אוהב ישראל (ליקוטים פרי' שלח) על פי המובא במדרש שתחיית המתים תהיה על פי סדר אותיות הא'-ב', האנשים ששמותיהם מתחילים באות א' יקומו ראשונים, וכן הלאה על פי סדר האותיות, ואם כן כשמשה רבינו קורא להושע יהושע הוא גורם לו בכך לקום מאוחר יותר בתחיית המתים, כי יקום עם אנשי האות י' ולא עם אנשי האות ה'. אלא שבמדרש אמרו עוד שהענווים יוקדמו ויקומו מיד בתחילה שלא לפי סדר האותיות. ומשראה משה את ענותנותו של יהושע הבין שאין הוא גורם לו הפסד ואיחור בתוספת האות י' לשמו ולכן הוסיפה לו. סיים מרן הרב קניבסקי את דבריו ואמר, רואים מכאן שהענווים הם ללא תור וללא סדר.

יש לציין שמקור המדרש הנ"ל אינו ברור, אמנם בספר בית א- להים למבי"ט (שער היסודות פני"ה) כתב על דרך הקבלה, בתהלים כתוב "דבקה לעפר נפשי חייני כדברך", כי התחייה תהיה בסדר אותיות האלפ"א בית"א, ואם כן אדם הראשון יהיה ראשון, וכן אברהם יהיה ראשון לאבות. ובסוף דבריו כתב המבי"ט שמסתבר שיקומו לפי סדר הדורות, ואדם הראשון יקום ראשון, והדור האחרון יהיה האחרון שיקום, ומבין אנשי כל דור ודור יקומו המתים לפי סדר האותיות. (בארה של תורה)

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד וזהבה הי"ו

מערכת שיעורי לב ארי - שיעורים שבועיים לאור הפרשה מפי הרב אריה יוסף שליט"א

מעשה שהיה...

'תורה מתוקה מסופר' \ ספור על רבנו מרן הראשלי"צ חכם מרדכי אליהו זצ"ל וזיע"א

הילולא דצדיקייא

הילולת רבנו מרן

הראשון לציון

חכם מרדכי

אליהו

זצ"ל זיע"א

(כה' סיון תש"ע)

מרן הגאון המקובל רבי מרדכי אליהו זצ"ל נולד בכ"א באדר ה'תרפ"ט. לאביו: המקובל רבי שלמאן אליהו זיע"א ולאִימו: מרת מזל ע"ה (נכדת אחות ה"בן איש חי") הרב היה מנהיג, גאון בנגלה ובנסתר. מלומד בניסים, ענוותן, בעל רוח הקודש. רבים נושעו בזכות ברכותיו. למרות העוני ששרר בבית הוריו שקד הרב על התורה אף לאור הנר. התייתם מאביו בגיל 11 בהיותו כבן 31 התמנה לדיין בבית הדין הרבני בבאר שבע, והיה לדיין הצעיר ביותר בישראל. לאחר מכן עבר לבית דין בירושלים, ולאחר שלוש שנים התמנה לדיין בבית הדין הרבני הגדול. כיהן בתפקיד הראשלי"צ והרב הראשי לישראל בשנים ה'תשמ"ג-ה'תשנ"ג. הרב מסר נפשו למען הפצת התורה וקירוב ישראל בארץ ובעולם. קירב רחוקים לתורה ולמצוות באמצעות ביקוריו התכופים בקיבוצים, במושבים ובבתי ספר. הרבה להסתובב בקהילות יהודיות בעולם ולחזק את ידיהם בשמירת שבת, חינוך הילדים רבנו נלב"ע בכ"ה בסיוון ה'תש"ע. ציונו בהר המנוחות בהלווייתו השתתפו יותר מ-100.000 אנשים. רבנו חי ופעל כ-81 שנים ת.נ.צ.ב.ה.

ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו תגן עלינו אמן!

ספר הרב יעקב כהן מהוצאת הספרים "שיח ישראל", כי בילדותם היו מגיעים לישיבת "פורת יוסף", שם למד הרב זצ"ל. בתקופה ההיא היה עני גדול, והישיבה לא הייתה נותנת ספר כי אם במדה, קוביית ספר לכל בחור ישיבה, להמתיק את השתיה שלו. ספר הרב כהן: הרב זצ"ל בודאי היה רוצה לטעם את הממתק הנדיר הזה, אבל היה מתגבר על עצמו ונותן לי את קוביית הספר שלו בכל פעם. כך היה מושך אותי ללמוד בישיבה – בתחלה כדי לקבל את קוביית הספר, ואחר כך כבר מצאנו את המתיקות של התורה בין דפי הגמרא... הרב יעקב כהן היה מסים ואומר: מהרבה רבנים למדתי תורה, אבל את המתיקות שלי קבלתי ממרן הרב אליהו זצוק"ל. לימים, כשהודיתי לו על כך, אמר לי הרב בעונה: "אינך צריך להודות לי. עשיתי את זה למען עצמי. שמתי לב כי הספר גורם לעיפות, וכיון שרציתי לנצל כל רגע וללמד תורה כחפצי, העדפתי לשנות תה מר, שהוא מעורר, ולתת לך את קוביית הספר".

הסיפור המופלא הבא הובא ע"י ר' משה הררי, מחבר סדרת ספרי ההלכה 'מקראי קודש'. גם גיסו ר' עידו אלבה היה איתו והעיד על כך: בליל שבת חורפי וסוער במיוחד הם היו עם הרב. הצדיק יצא ל'שלום זכר' אצל אחת המשפחות בשכונת קריית משה. לאחר שבירך את - המשפחה, המשיך לביה"כ לתפילת הבקשות. באותה שבת היה גשום מאוד. ליווינו את הרב וראינו כי כל הזמן ירד גשם, פרט לשעה שבה הרב הלך ברחוב. באותן הדקות, הגשם פסק. ברגע שהרב נכנס לתוך מבנה הגשם הסוער התחדש. כשיצאנו מהבקשות – בביה"כ ראינו, כצפוי, שהגשם פסק. לא התאפקנו ואמרנו לרב: "אומרים על הרב, שבכל פעם שהוא הולך בחוץ, הגשם פוסק, וכאשר הוא בבית הגשם מתחדש". הרב הזדעזע למשמע דברינו ואמר: "בגללי הגשם פוסק? אם זה תלוי בי, אני גוזר עכשיו שירד גשם". באותו הרגע שסיים את דבריו התחיל לרדת גשם. הרב, שהיה ללא מעיל, נרטב כולו ואני כל כך הצטערתי, שגרמתי לצדיק צער. גם בגלל שנרטב בגללי וגם בגלל שגילתי את סודו.

סיפר בנו של הרב: "בכל יום שישי אחה"צ, אבא עזב את הבית למטרה לא ידועה. אף אחד מבני הבית לא ידע לאן. הדבר עורר סקרנות בקרב כולם. וכך גם אצלי. כשהייתי בן שבע חשבתי ביום שישי הקרוב אלך אחרי אבא מבלי שיראה ואבדוק את סיבת היעדרו, ואכן כך עשיתי. ביום שישי הצטרפתי אל אבי, בלי ידיעתו. אבי הלך ברחובות ירושלים, חצה את רחוב יפו, ונכנס לבניין. אף אני נכנסתי אחריו, והמשכתי במשימה שנטלתי על עצמי, וכך ראיתי: התכסה הרב בבגדי לבן, נעל מגפיים ונכנס למקום שנכנס. עקבתי אחריו פנימה אל החדר, לא ראיתי דבר פרט למיטה, ואשר עליה מכוסה סדין לבן. במשל זה נתפסתי על ידי אבי, ששאל אותי למעשיי והוציא אותי אל מחוץ לחדר. כשיצא מהחדר, שאלתי למעשיו ואמר לי: "יהודים רבים נפטרים סמוך לכניסת השבת, ואין מי שיעשה להם 'טהרה', את זה אני עושה".

(מלוקט בשינוי לשון קלים מתוך 'פניני הצדיקים')

מחאה לשמה!

וימצאו איש מקלש עצים ביום השבת (טו, לב)

העם היהודי לאורך הדורות הקפיד באופן מיוחד על שמירת השבת של היחיד והציבור. רגש האחריות והערבות הדדית התבטא במיוחד במצוה זו שהיא בגדר 'אות' בין הקב"ה לעם ישראל, ומשמשת כתעודת זהות של כל יהודי באשר הוא.

לפני שנים, בימים שעוד טרם שררו בארצנו הקדושה חוקי-עזר עירוניים, כפי שיש בימינו, ביום שבת קודש אחר הצהריים היו רואים ברחובות הראשיים של ירושלים [רחוב 'יפו', וכדו'] מחזה נורא ואיום: מכוניות נוסעות, חנויות פתוחות, בתי קפה ומסעדות ודוכני רוכלים - ממש כמו בימות החול. יהודים כואבים יצאו והפגינו נגד מחללי שבת. והמכות האכזריות שספגו מידי השוטרים הבריטים והערבים, שהוסתו ע"י פורקי עול חילונים, היו לבלי נשוא. באותו זמן נדברו גם תלמידי 'פורת יוסף' ביניהם, וראש הישיבה הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל בראשם, לעשות פעולה ומחאה לריסון מחללי שבת - אבל... בדרכי נועם! כיצד עשו: זוגות זוגות יצאו הצעירים בשבת אחה"צ, ונעמדו ליד הרוכלים הכושים, מוכרי הפירות והפיצוחים. כל יהודי שניגש לקנות, הזכירו לו בנימוס: "שבת היום!", "שבת היום!". הלה בראותו לפניו בחורים נעימי הליכות, במלבושים נאים ופנים מסבירות, אומרים בניחותא "שבת היום!" - נתמלא בושה, נסוג לאחוריו ולא קנה. הרוכלים ניסו להתלונן עליהם בפני השוטרים הבריטים, שעמדו מן הצד. אך השוטרים השיבו כי זכותם של הבחורים לדבר, ואם אינם צועקים או מתקוטטים - אין לשוטרים שום סיבה לעכב אותם. קרה פעם שאחד הרוכלים הכושים פרץ בבכי: במשך כל השבוע חיכה ליום זה, להתפרנס ממנו, והנה מפריעים לו! ניגש אליו רבינו זלה"ה ואמר: "המתן עד הערב, ואני אמכור לך תוך שעה קלה את כל מרכולתך... אם לא תימכר הסחורה תוך חצי שעה, אקנה בעצמי מידך את הכל...". אמר ועשה. כיון שירד הלילה, אחרי יציאת השבת, מכר בדקות ספורות את כל הסחורה של אותו רוכל... ביום שישי אחד לפנות ערב, יצא רבינו מביתו לקבלת שבת בבית הכנסת בשכונת הבורכים. בדרכו ראה ברחוב הראשי של השכונה, רחוב דוד, את מצחצחי הנעליים שעדיין יושבים על גבי שרפרפיהם ועושים מלאכתם - למרות השעה המאוחרת - ולבו נתחמץ בקרבו. עמד וחשב לעצמו: אם אגש ואוכיחם בפשטות: "אחים, השבת קרבה ובאה", מי ישמע לקולי?! לפתע נצנץ במחשבתו רעיון מקורי ביותר, וכדרכו בקודש, הסמיך מיד מעשה למחשבה. הלך בזריזות לבית הכנסת 'אברהמוף', שם התאספו עשרות ישישים חכמי סודות ורזים, משיבת המקובלים, אשר נהגו ללבוש לכבוד ש"ק בגדי לבן ומראה הוד נסוך על פניהם כמלאכי השרת. באותה שעה התכוונו החכמים ועמדו לצאת השדה לקראת כלה, לקבל פני שבת מלכתא בפאתי הישוב, בשדות הפתוחים מחוץ לעיר [בשכונת 'תל ארזה' של הימים ההם], כמנהג גורי הארץ ו"ל ותלמידיהם מקדמת דנא. הרהיב רבינו ועצר בהם, ויקרא: "הנכם משתדלים, רבותי, להקביל פני שבת מלכתא בתכלית ההידור, בכל הכוונות והיחודים... אבל מה נעשה לאחינו פורצי גדרות בלב שכונה זו, שעדיין יושבים עם כניסת ש"ק ומצחצחים את הנעליים...?! בואו ונצא לקראתם בעת הכנסת כלה, היא שבת מלכתא!". שמעו הזקנים לקולו [אף שהיה צעיר מהם בעשרות שנים], יצאו מבית הכנסת ושינו את מסלול הליכתם. תחת שהיו פונים תמיד לקראת כלה, מערבה, לכיוון שכונת 'תל ארזה', פנו הפעם מזרחה לעבר מצחצחי הנעליים. אותם נערים, בראותם מרחוק קבוצה של חכמים ישישים בבגדי לבן, עטורי שיבה והוד באים לקראתם, מיהרו ונסו מן המקום מרוב יראה ואימה, כל עוד נפשם בקרבם... פעולה נפלאה זו, אחת מיני רבות, סימלה את דרכו המיוחדת של רבינו בענייני תוכחה ומחאה. מעולם לא התעסק במחאות בעלמא, כדי לצאת ידי חובה, אלא חיפש בחכמת ליבו אחרי תחבולות וטכסיסים, אשר יועילו, כדי להפיק מן המחאה את התוצאה המבוקשת - ולגדור את הפרצה. [מתוך 'וזאת ליהודה']

סגולות

מגזין הבטאון **המשנה**

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

גליון מס' 15

שבת פרשת שלח תשפ"ה

נבהיר כי הסגולות נלקטו ממקורות שונים והדברים מוגשים למעיינים הנכבדים ואין המערכת אחראית על תוכנם ואם אמיתותם כלל (טל"ח)

סגולות מלוח מלכה

סגולות לסעודת מלוח מלכה

חלק מובא מתוך החוברת 'ישועות מסיני' (בית כנסת סיני - חולון)

- הנהגות מרן שה"ת הגר"ח קניבסקי זצ"ל למלוח מלכה:
מיידי לאחר ההבדלה היה רבינו נוטל ידיו לסעודת מלוח מלכה. והיה משתדל לבצוע על חלה שלמה. היה מקפיד לאכול מעט בשר ושונה מעט חמין. ובשנים האחרונות היה לוקח מעט מכוס החמין ורוחץ בהם ידיו (לוקח בכפית וממנה לוקח לידיו – עד כאן בקיצור מתוך הספר הנפלא: 'אלא').
- סגולותיה:
- רבי יצחק אבן גאון- לעולם יסדר אדם שלחנו במוצ"ש כדי שתהא סעודתו מתוקנת לכל השבוע.
השומרי אמונים אמר: "שכר מצוה זו בלי שיעור כי מסוגל להמשכת הפרנסה. מובא בשם האריז"ל שכל הנזהר בסעודת מלוח מלכה מובטח לו שלא ישקר כל השבוע. (ספר – סדר מלוח מלכה)
- ישנם כמה טעמים למצוות סעודה זו טעם אחד הוא – משום שישנו עצם בגופו של האדם ונסכווי שמו ויש קוראים אותו לוח, שאינו נהנה משום סעודה מלבד סעודה זו, ועצם זה אינה מתכלה לעולם, - האליה רבה ביאר שמכיון שאדם הראשון אכל מעץ הדעת ונהנו כל אבריו לכן נגזר עליהם לשוב לעפר והחטא היה בערב שבת, אולם עצם הלוח שאינה ניזונה באותו יום אלא רק במוצ"ש, לא נכללה בעונש החטא ולכן נשארת לעולם.
- כף החיים מביא דברי הזוהר בגודל חיוב האכילה בסעודה זו, ואף הנשים חייבות בסעודה זו. ואפילו מי ששבע ביותר מסעודת שבת ונפשו קצה באכילה, מכל מקום ידחוק עצמו לאכול בסעודה זו, ועל ידי כן ינצל שלא יצטרך לאכול מאכלים ומשקים – מי המרים לרפואה (כף החיים אות ד' סי' ט').
בסעודה זו מצוה לאכול פת ואם אינו יכול יקח מיני מזונות ואם אינו יכול יקח מיני פרות ומי שאינו יכול יקח משקה חם.

כתב המהרש"א: שנכון להכין תבשיל מיוחד לסעודה זו – ויש הנוהגים להביא מאכל חדש.

ובתשובות והנהגות כתב שנהגו לאכול משיירי סעודה שלישית – ששיירי מצוה הם.

• זמן הסעודה

- יש לסמוך סעודה זו ככל היותר לצאת השבת. ומצוה מן המובחר על כל פנים תוך ארבע שעות מהלילה (כף החיים ובבא"ח כתב עד חצות) ומכל מקום בדיעבד אפשר עד עלות השחר.

• משקה חם

- ישתדל לשתות משקה חם – שנתחמם לאחר השבת ויאמר: חמין במוצאי שבת מְלוגֵמָא (כלומר "דבר חם במוצ"ש מועיל לרפואה") והיא רפואה בדוקה נגד עצבות.

- (הביא רמז לכך באורחות צדיקים ספינקא (סי' ש' אות ב') על הפסוק "הרופא לשבורי לב ומחבש לעצבותם" – מח"בש – ראשי תיבות: מלוגמא חמין במוצאי שבת)

• מנהגי סעודת דוד המלך:

יסדו שולחנו במפה לבנה.

ידליק 4 נרות - לפי המילה אדם- א- אליהו הנביא, ב- דוד המלך ג- רבי מאיר בעל הנס, והנר הרביעי ידליק לכבוד הבעל שם טוב הקדוש. מומלץ לשים צדקה בקופה ברגע שמדליק לכבוד רבי מאיר בעל הנס ואז צריך לבקש בקשה אחת.

• נרות

יש נוהגים להדליק נרות במוצאי שבת (ס' מטה משה בשם שכה"ג) בספר צלותא דישראל מביא בשם הבעל שם טוב זצ"ל: סגולה בדוקה ומנוסה שאם אדם זקוק לישועה דחופה ינדור שיעשה סעודת מלווה מלכה לכל הפחות לעשרה אנשים, וידליק ד' נרות ויראה ע"י זה ישועות. מובא בשם השומרי אמונים שהרבה נשמות מעולם העליון ניצלו בדין ונמלטו ע"י דוד המלך ע"ה משום שנהגו בסעודה זו וכל שכן אם זוכה לעשות לרבים – אשרי לו..

• קריאת פסוקים:

נהגו לקרוא את פתיחת אליהו ע"ה עד "קום רבי שמעון ויתחדשון מילין" נהגו לומר ק"ל פעמים: "אליהו הנביא זכור לטוב" שעולה מספרו ד' תיבות הללו.

• התפילות למלוה מלכה:

לשם יחוד קודשא בריך הוא שכינתיה על ידי ההוא תמיר ונעלם בשם כל ישראל. הנה אנוכי בא לסעוד סעודה רביעית של שבת, ללוות את המלכה וללוות את הנפש היתרה בחינת חיה שבה המסתלקת עתה, להשאיר ברכה בכל סעודותינו בששת ימי החול ולהשאיר בהם מקדושת השבת, ובכן בכוח סגולתה שומרנו כאישון בת עין בצל כנפיד תסתירנו והושיענו מצער חיבוט הקבר ותשכין את נפשנו ורוחנו ונשמתנו במשכנות מבטחים. ויהי נועם ד' אלוקינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו.

אתקינו סעודתא דמהימנותא שלמתא חדותא דמלכא קדישא, אתקינו סעודתא דמלכא דא היא סעודתא דדוד מלכא משיחא.

- אברהם יצחק ויעקב אתיין לסעדא בחדיא. דוד מלך ישראל חי וקיים. סימן טוב ומזל טוב יהא לנו ולכל ישראל אמנ! (לומר אותם ג' פעמים)
- לומר מזמור כג' (מזמור לדוד)
- סגולה לרפואה שלמה: מקפידים לאכול פת חמה ואומרים: פת חמין במוצאי שבת מלוגמא לרפואה שלמה לנפש ולגוף. (לומר ג' פעמים).
- סגולה לשמחה לכל השבוע: נוהגים לשתות משקה חם ואומרים: חמין במוצאי שבת מלוגמא.
- ראיתי באור על הפסוק: 'המחב"ש לעצבותם' ר"ת: חמין במוצאי שבת מלוגמא- וזוהי סגולה לשמחה לכל השבוע כנ"ל.
- סגולה נפלאה לפרנסה: נוהגים לאכול שן של שום שהוא עטוף בקליפתו, לא מקלפים אותו לא ביד ולא בסכין, אלא שמים אותו בפה ומפצחים כמו גרעינים).
- מומלץ לספר בכל סעודת מלוה מלכה סיפור על בעל שם טוב הקדוש ולבקש בלב את כל הבקשות שלנו (בזמן הסיפור).
- לפני מים אחרונים של ברכת המזון נוהגים לספר תמיד את אותו הסיפור שהוא סגולה לפרנסה: מספרים על יהודי שהלך לבעל שם טוב הקדוש לבקש פרנסה. ושלח אותו לעיר הבירה לחפור תחת הגשר למצוא אוצר. פגש חייט שגם הוא היה אצל הבעל שם טוב שאמר לו שאם הוא רוצה פרנסה הוא יכול למצוא בעיר פלונית תחת התנור של פלוני. היהודי הראשון גילה שזוהי כתובתו, רץ הביתה, חפר ומצא אוצר. החייט חפר תחת הגשר ומצא אוצר. נפגשו, הלכו לרבי ישראל הבעל שם טוב הקדוש לשאול איך לחלק את האוצר, ורבי ישראל הבעל שם טוב יעץ להם לעשות שידוך בין שתי המשפחות על מנת שהאוצר ישאר משותף. (אחרי הסיפור לעשות מיד מים אחרונים ולברך ברכת המזון).

★★★

האזעקה לפנות בוקר של ליל שישי האחרון החזירה אותי לאותו לילה דרמטי לפני שלושים וארבע שנה - ב' בשבט תשנ"א, ליל שישי - לילה שחרוט בזיכרון דור שלם.

הייתי בחור צעיר בשיבה, שקוע בעולם הלימוד והשלווה. אבל באותו לילה השלווה נקרעה לגזרים. באמצע הלילה נשמעו דפיקות חדות על הדלתות: "אזעקה! כולם לחדר האטום!"

קפצנו מהמיטות במבוכה ובבהלה. רצנו לחדר האטום, אטמנו בסלוטיים ומגבות רטובות, הלבשנו מסכות אב"כ והרגשנו שאנחנו נחנקים. לא ידענו שצריכים לשחרר את השסתום. ישבנו שם, בחורי ישיבה מפוחדים ומבולבלים, לא יודעים מה צפוי לנו מהטילים הכימיים של סדאם חוסיין.

אז - פחדים ריקים מתוכן

עברו שבועות של חיים בצל הפחד. כל אזעקה הזכירה לנו שאנחנו חיים תחת איום קבוע. התפילות קיבלו משמעות חדשה: "שומר ישראל שמור שארית ישראל" הפכו לתחינה אמיתית.

ואז הגיע חג הפורים תשנ"א - והתגלתה האמת המזעזעת: כל הפחדים הנוראים מסדאם חוסיין, כל החרדות מהנשק הכימי, כל הלילות של אימה - התבססו על איומים חלולים. הנשק הכימי שהבעית אותנו לא היה קיים באותה רמה, הנשק הביולוגי הוכח כהתרברבות ריקה.

היום - ניסים ונפלאות בפועל

בליל שישי האחרון, כששמעתי שוב את צליל האזעקה, הרגשתי איך הזמן מתקפל על עצמו. שוב אותו פחד פתאומי, שוב אותה תחושת חוסר אונים. אבל יש הבדל מהותי בין אז להיום:

אז - האיומים היו בעיקר פסיכולוגיים. סדאם איים בנשק כימי שלא היה לו באמת. היום - האיומים ממשיים יותר, אך אנו עדים לניסים ונפלאות רבים! הטילים נורים בפועל, אבל הקב"ה מגן עלינו בצורה נפלאה.

אז - חיינו בפחד מדומיין, מאיומים ברובם ריקים.

היום - מתמודדים עם איום קיומי, אך רואים בחוש איך תוך כמה ימים נמחקו חלקים גדולים מהאיומים - כמו שקרה אז!

הלקח הנצחי - שומר ישראל לא ינום

אבל הלקח נשאר זהה: "הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל". הקב"ה שומר אותנו תמיד - גם כשאנחנו מפוחדים, גם כשנדמה שזה פחד אמיתי.

מה שלמדתי מהשוואה זו:

הפחד לא תמיד משקף מציאות - גם כשהסכנה אמיתית יותר, הפחד עלול להיות מוגזם

הפחד יכול להיות מורה דרך - הוא מביא להתקרבות לקב"ה ולחיזוק האמונה.

הפחד עובר, האמונה מתחזקת - זה קרה אז, זה קרה גם עכשיו.

המסר לימינו - תפילה ותקווה

אנו מתפללים ומקווים בתקווה גדולה שכל האיום של איראן יתברר כ"עורבא פרח" - כמו האיום מעיראק לפני שלושים שנה.

כמו שהתברר אז שסדאם חוסיין היה נמר נייר, כך נקווה שגם איומי איראן יתבררו כחלולים ומוגזמים מהמציאות.

הפחד בא לא כדי להשבית אותנו, אלא כדי להעיר אותנו. תכליתו להזכיר לנו שאנחנו צריכים את הקב"ה, להחזיר אותנו לתורה, לתפילה, לחיבור עמוק יותר עמו.

בעזרת ה', גם הפעם נצא מהמלחמה רק מחוזקים באמונה. הפחדים יעברו והאמונה תתחזק. זה מה שקרה אז, וזה מה שקורה עכשיו.

שומר ישראל, שמור שארית ישראל, ואל יאבד ישראל האומרים שמע ישראל.

בת שלום מאור
פרח אלחנן רייזן

הנפש והחינוך

ע"פ התורה

השמחה בימים אלו

זמן של ניסיון וישועה

עומדים אנו בזמן של "עת צרה ליעקב", אך בטוחים אנו ש"ממנה יוושע" בניסיון שהיה לעם ישראל בעת התפרצות הקורונה, זכינו ש"ק" מרן אדמו"ר מבעלזא שליט"א כתב מכתב חיזוק מיוחד. נביא כמה קטעים ממכתב הקודש הרלוונטיים גם בימים אלו:

"לעת הזאת החובה מוטלת על כל אחד להרבות בעבודת השי"ת מתוך שמחה, וכל שכן להתרחק ממידת העצבות ומרה שחורה רח"ל. כי העצבות והמרה שחורה הן אם כל החולאים ה' ירחם".

במאמרנו נרחיב על הדרכים כיצד לשמור על איזון נכון של שמחה בימים אלו.

אבינו אוהבו מסתתר

יש משל: אדם שמקבל מכה, מיד הוא בודק מי גרם לו הכאב הזה. אם הוא רואה שזה אדם זר מן השוק - הריהו כועס עליו. אך אם הוא רואה שזה אביו אוהבו העומד מאחוריו - הוא נרגע.

לפעמים האב משחק עם בנו: מסתתר מאחורי וילון ונותן לו מכה קלה וממשיך להסתתר. הילד אינו יודע מתי נולד לו המכה הזאת וכועס. אך ברגע שרואה שאביו אוהבו עשה זאת - הוא נרגע וגם מתמלא בשמחה.

כעת עלינו להתחזק בציווי להיות בשמחה. הציווי בא דווקא בימים שבהם קשה יותר להיות בשמחה, כאשר אין מספיק טריגרים חיצוניים שממילא משמחים את נפש האדם. כאשר יש סיבות לדאגה, אז מגיע הציווי של השמחה. ונתבונן יחד כיצד אפשר להגיע לשמחה בעת זו.

לאדם יש כוחות להתמודד

הקב"ה ברא את האדם עם איזונים. יש לנפש האדם כוחות לשאת ולסבול את כל מה שבא ועובר עליו, אבל כל זה רק בתנאי אחד: שיקבל הכל בשמחה ובחיבה. אז יש בו כוח לכלכל גם את הקשיים, כמו שנאמר במשלי (יח, ד):

"רוח איש יכלכל מחללו ורוח נכאה מי ישאנה"

וברש"י: "רוח איש - רוח גבר שהוא איש גבור ואינו נותן דאגה בלבו ומקבל כל הבא עליו בשמחה ובחיבה. יכלכל מחללו - אין כוחו סר מעליו".

להמעיט את הדאגה

ואם יאמר האדם: "מה אני יכול לעשות? הדאגה

מציפה אותי, השמועות והדאגות לא נותנות לי מנוח". לכך צריך האדם לעשות פעולות שימעיטו את הדאגה, שלא ישליט האדם את הדאגה על עצמו, כמו שמבאר הרבנו יונה על הפסוק במשלי (יח, ד):

"רוח איש יכלכל מחללו ורוח נכאה מי ישאנה. כאשר תדאג הרוח ותיאנח מי ינחמנה ויעזרנה..."

כי הרוח תנחם ותסבול חלי הגוף, אך הגוף לא ינחם את הרוח מחליה, והיא הדאגה. ובא להזהיר מן הדאגה שלא ישליטנה האדם על נפשו, אבל ישתדל לבטוח בשם ה' ולהשען באלוקיו".

והעיקר להתחזק בכל עת באמונה ובטחון בה', אחד מהדברים שמרחיבים את הדאגה הוא התעניינות מוגברת בחדשות. כאשר האדם מרחיב את הדאגה בליבו, לכן עדיף לאדם לעשות פעולות לא להרחיב את הדאגה בליבו.

לדבר דברי חכמה

חשוב מאוד להוציא ולהביע את הרגשות על ידי דיבור, והעיקר לדבר דברי אמונה וחכמה שמרוממים את הנפש, כמו שכתב הרבנו בחיי בהקדמה לפרשת תזריע:

"שמחה לאיש במענה פיו ודבר בעתו מה טוב. שלמה המלך ע"ה הודיענו בכתוב הזה (משלי טו)

כי האיש בדיבורו, כשהוא מדבר דבריו בחכמה, יש לו שמחה על זה. לפי שהדיבור הוא מצד השכל בסביבת הנפש השכלית שבאדם, אשר בה יש לו יתרון על שאר בעלי חיים".

הרגשת אהבה מביאה שמחה

האדם נהיה בשמחה כשמרגיש שאוהבים אותו. כאשר האדם מדבר עם הבריות במענה רך ובנחת, הוא גורם לאחרים שיאהבו אותו ואז הוא מתמלא בשמחה. כך כתוב במשלי (טו, כג):

"שמחה לאיש במענה פיו"

וברש"י: "שמחה לאיש במענה פיו - כמשמעו, על ידי מענה רך ודיבור נחת, הבריות אוהבות אותו".

בימים אלו חשוב מאוד שכל אחד ידבר עם רעהו ובני משפחתו במענה רך ובסבר פנים יפות. כך ירגיש שאוהבים אותו וירבה השמחה בלבבות. הרעפת חום ו'אהבה' היא מצרך חשוב ביותר בימים אלו, וכאשר מדברים בנחת וברכות - זה גורם לאהבה.

התבוננות

במשנת האירה

מה בין פחד לאזעקה?

רובי ילד בן תשע, התעורר באמצע הלילה מרעש פיצוץ רחוק. "אמא!", הוא צרח והחל לבכות. "הם באים לכאן? אני מפחד!" האמא הגיעה מיד, חיבקה אותו וניסתה להרגיע. "הכל בסדר, זה רחוק מכאן", היא לחשה. אבל הפחד כבר השתלט על הילד הקטן.

המחזה הזה מתרחש בתקופה הזו של מלחמה ואי-ודאות. והוא מזכיר לנו את אחד הסיפורים המרתקים והכואבים ביותר בתורה, סיפור המרגלים בפרשתנו.

הפחד בפרשת שלח

המרגלים ניסו לזרוע אימה ופחד אצל עם ישראל כנאמר בפסוקים (במדבר יג):

"וישובו מתור הארץ... ויאמרו באנו אל הארץ אשר שלחתנו וגו'. אפס כי עז העם היושב בארץ והערים בצורות גדולות מאד וגם ילידי הענק ראינו שם וגו'... לא נוכל לעלות אל העם כי חזק הוא ממנו".

ובספורנו: אי אפשר לנו לכבושה, מפני שהעם עז והערים בצורות, ושוכני הארץ - הם שונאינו והם בני עמלק - שילחמו גם הם בנו כדי שלא נקרב אל גבולם".

המרגלים הפיצו פחד, והתוצאה הייתה הרסנית - דור שלם נידון למות במדבר.

כענין זה כתב גם האור החיים הק' (יד, כז): "ואומרו עד מתי - נתכון לומר שעדיין היו מפחדים ישראל".

הפחד הוא אות חיים

כפי שמלמדים אותנו חכמינו הקדושים, הפחד הוא חלק טבעי וחיוני מהחיים. הכתוב אומר במשל: "אשרי אדם מפחד תמיד", ומסביר הרבינו בחיי שמי שמפחד תמיד בכל פעולותיו, מחשב ומתבונן בתכליתם בנזקם ותועלתם טרם שיפעל - בוודאי יזכה למצוות טובות רבות.

מנגנון הגנה

הפחד מביא להחיות הדרושה, וזהו מנגנון הגנה מעולה שהקב"ה השתיל בנו. וכמו למשל, הפחד מאש, מונע מאיתנו להישרף, פחד גבהים מונע מאיתנו ליפול. כך גם בחיים הרוחניים - הפחד הבריא מועיל ומציל.

ההבדל בין פחד בריא לפחד הרסני

אבל חכמינו מלמדים אותנו הבחנה חשובה: יש פחדים ריאליים מדברים מציאותיים, ויש פחדים של שווא שאינם ריאליים כלל. פחדים אמיתיים טובים ומועילים, פחדים שווא רק מטרידים ומציקים ולא מועילים מאומה.

ההתמודדות עם הפחד

המלבי"ם מלמד אותנו הבחנה בין פחד לחרדה: חרדה היא בהלה פתאומית ממפגע חדש, ואילו פחד הוא פחד מתמיד הנמשך ימים רבים. חרדה היא מן הרע העומד כנגד עיניו, ופחד הוא מדבר שאינו לפניו.

בימינו, כשאנו שומעים אזעקות, שקול לבד כבר מרעיד את הלב, יש לזכור: האזעקה עצמה לא גורמת נזק. אדרבה, תכליתה לגונן עלינו, לגרום לנו להיכנס למקום מוגן. זו אזעקת אמת, לא אזעקת שווא, ויש להתייחס אליה בפרופורציה הנכונה.

אחד הלקחים העמוקים, הוא שאסור לריב עם הפחד. אין לדחוק להסיר את הפחד, וכן אין להתיידיא ממנו או להתכחש אליו. עדיף לתת לפחד להתפוגג מאליו מבלי להתבוסס בזה יותר מדי.

כשנמצאים במצב של אי-ודאות, צריכים ללמוד כיצד לחיות עם פחדים. ככל שנחיה עם הפחד - הפחד ירד, יפחת וידעך. יש בטבע הפחד עליות ומורדות, ואם ניקח נשימות עמוקות ונסה להיות עם הפחד, הוא יתחיל לרדת.

הפחד כפדיון מהצרה

הערבי נחל (פ' וישלח) מביא רעיון מדהים: כשחיים עם הפחד, מרוויחים שהצרה עצמה לא תבוא על האדם,

ונסתפק עם הפחד בלבד. כמו שאומר

הפתגם העממי באידיש: "זאל מען אפ קומען מיט שרעק" - "הלואי ונצא ידי חובה עם הפחד בלבד, ולא חלילה באופן גרוע יותר".

הקב"ה בחסדו גורם לנו לפחד מצרות שלא מתרחשות, והפחד עצמו נחשב כאילו עברה עלינו הצרה. זוהי חכמה עליונה של הנהגה אלוקית.

הפחד כדרך ליראת שמים

הבעש"ט הק' מלמד אותנו רובד נעלה יותר: כל הפחדים שבאים לאדם הם מהשם ברחמיו, המפחידו כדי להביאו ליראת הרוממות. מי שאין בו חכמה להגיע ליראת ה' בדרך הישרה, מפחידו השם בפחדים גשמיים כדי שעל ידי היראה הקטנה הזו יבוא לירא את השם יראת הרוממות.

זהו עומק הכוונה ברעמים וברקים - לא נבראו אלא כדי לפשט עקמימות שבלב. כך גם הפחדים שלנו בימי מלחמה - הם יכולים להיות דרך להתקרב לקב"ה ולהגביר את הבטחון בו.

כשאנו פוחדים, זה לא אומר שאנחנו חלשים או שחסר לנו אמונה. זה אומר שאנחנו בני אדם, ושהקב"ה נתן לנו את מנגנון ההגנה הזה. העיקר הוא לא לתת לפחד להפוך למנהיג שלנו, אלא לשמור על הבטחון שה' איתנו תמיד.

מאידים

תעשית מאידים חייך

מדריך מעשי להורים להפחתת מתח וחרדה

מתוך סדנת 'לב אבות' דרכי התמודדות מעשיות בלי לשפוט

1. הבנת טבע הפחד

פחד הוא תגובה טבעית וברירה כל ילד מגיב בצורה שונה לפי מבנה נפשו ומאורעות חייו, פחד הוא דבר רגשי ולא שכלי - אי אפשר לשכנע ילד שלא לפחד.

2. גישה נכונה להתמודדות שתפח את הילד עם מידע מותאם לפי גיל שיבין מה המצב.

• הכילו את הפחד של הילד ואל תזלזלו בו
• אל תגידו "למה אתה מפחד?" או "כבר לא מתאים לך לפחד"

• תפיקו להם הוא לשמוע הפחד
• תנו לילד לבטא את רגשותיו להכיל ולהרגיע

1. פעולות הסחה

• תעסיקו את הילד בפעילויות מהנות ומסיחות דעת
• אל תנסו להילחם באופן ישיר עם החרדה
• העיקר להיות עסוק עם דברים טובים ומועילים

• מרחב מחשבות טובות ימעטו המחשבות המחרדות
2. שיחה ושיתוף

• ידברו עם הילד על מה שמפחיד אותו
• השיחה מעבירה את הדברים מהדמיון הפנימי החוצה
• זה מפחית משמעותית את הפחד

• תנו לילד לבטא את רגשותיו

3. יצירת סביבה בטוחה

• הסבירו בפשטות מהן האזעקות ומה התכלית שלהן
• הדגישו שהאזעקה עצמה לא מזיקה - היא מגנה
• יצרו שגרת ביטחון: מקום מוגן, תיק חירום, תכנית ברורה

הנחיות מעשיות: כשנשמעת אזעקה:

• הישארו רגועים - הילדים קולטים את החרדה שלכם
• הסבירו בקצרה: "עכשיו אנחנו הולכים למקום הבטוח"
• אל תכנסו לפאניקה, התנהגו בשלווה ובביטחון
• לאחר האזעקה - תנו לילד לדבר על מה שהרגיש

כשהילד מתעורר בלילה מפחד:

1. הגיעו מיד ותנו נוכחות מרגיעה
2. חבקו ותנו תחושת ביטחון גופנית
3. דברו בקול רגוע ומתון
4. אל תזלזלו ברגש שלו

טכניקות הרגעה מעשיות

1. נשימות עמוקות
• לימדו את הילד לקחת נשימות איטיות ועמוקות
• "בואו ניקח אוויר טוב ונוציא את הפחד"
• התרגלו על זה כשהילד רגוע
2. ספירה לאחור
• מ-10 עד 1, לאט ובקול רגוע
• זה מפנה את הקשב ממקור הפחד
• יוצר תחושת שליטה
3. הדמיה חיונית
• "בואו נחשוב על המקום הכי טוב בעולם"
• תארו יחד מקום בטוח ויפה
• זה מעביר את המוקד למקום

יצירת שגרה מרגיעה

1. לפני השינה
• יתפילה קצרה ומרגיעה
• "שמע ישראל" עם הסבר על שמירת ה'
• סיפור טוב או שיר מרגיע
2. בזמן אזעקות
• ישיר או משחק קצר במקום המוגן
• "עכשיו אנחנו במקום הכי בטוח בבית"
• ימשיכו ופעילות להסחה.
3. אחרי אירועים מפחידים
• ישיחה קצרה על מה שקרה
• יהדגש הביטחון: "ראית? עברנו את זה יחד בסדר"
• פעילות נעימה כדי לסיים ברגש טוב
מתי לפנות לעזרה מקצועית פנו לייעוץ אם:
• הפחדים מפריעים לתפקוד היומיומי
• הילד מסרב לצאת מהבית או להקב"ה.

לישון

• יש נסיגה התפתחותית (הרטבות, התקפי זעם)
• הפחדים נמשכים מעל שבועיים ללא שיפור
• אתם חשים שאתם לא מתמודדים טוב עם המצב
מסר חיזוק להורים זכרו: גם לכם מותר לפחד. אל תנסו להיות גיבורי על. הילדים צריכים לראות שאפשר לפחד ובו זמנית להישאר פונקציונליים ובטוחים בה'.
השמירה הגדולה ביותר שלכם על הילדים היא הבטחון שלכם בקב"ה. כשהילדים רואים הורים שמתמודדים עם פחדים בדרך בריאה ובבטחון, הם לומדים לעשות כך גם בעצמם.
"אשרי אדם מפחד תמיד" - זה לא אומר לחיות בפחד, אלא לדעת להשתמש בפחד כדרך לגדילה רוחנית ולהתקרבות להקב"ה.

כתיבה על המיזם שלכם במדור מאירים פנו למייל הרשום מטה

י"ל ע"י 'מעלה האירה' בראשות המחנך הרב אלחנן רייזמן - לקבלת העלון, תגובות, הארות נא לשלוח מייל: m025667066@gmail.com

אתר: ahira.org

טלפון: 02-566-7066 דוא"ל: info@ahira.org

האירה
להאיר לכל אחד

מה יבנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי קלונימוס קלמן הלוי עפשטיין זצוק"ל בעל ה'מאור ושמש' בנו של הגאון רבי אהרן הלוי עפשטיין זצ"ל נסתלק א' תמוז (תקפ"ג)

כשרבינו המאור ושמש היה בשנות צעירותו, הגיע פעם הרבי הקדוש רבי אלימלך מליזענסק זצוק"ל לעירו קראקא, וקבע את מקום תפילתו בבית המדרש של בעל המגלה עמוקות זצוק"ל. כשרבינו שמע שהגיע צדיק גדול בעיר, הלך אליו לבית המדרש, והאזין לתפילתו של הרבי ר' אלימלך שהיה בהתלהבות גדולה, והתפעל ביותר, עד שהחליט בדעתו לנסוע לליזענסק, לראות פני מלך חיים, ולהסתופף בהיכלו של הרבי.

כידוע נמנו פרנסי קהילת קראקא ורביה על המתנגדים הנמרצים ביותר, וכיון שכן נתקלה שאיפתו של רבינו לנסוע לליזענסק בהתנגדות עצומה, וביחוד חותנו רבי מרדכי התנגד עד מאד לשמוע מרעיון כזה. מאידך הביעה רעיונו הצעירה נכונות לסייע בידי בעלה להתעלות בעבודת ה', ואף מישכנה את תכשיטה כדי שיהא לו להוצאות הדרך, וכך יצא רבינו לדרך להסתופף בצילו של הרבי ר' אלימלך מליזענסק.

בבואו בפעם הראשונה לליזענסק לא זכה רבינו להתקבלות יתירה, אולם הוא לא וויתר על שאיפתו ליהנות מאור פני מלך, ועל כן הציע את עצמו לשרת כמסיק עצים בתנור, וכך הוא נשאר לשהות בהיכלו של הרבי ר' אלימלך. משהבחין בו הרבי ר' אלימלך, האיר פניו אל האברך הצעיר, שהתנדב להסיק את התנור, ורבינו שמח ביותר כאשר ראה שהרבי מאיר לו פנים.

אולם שמחתו הופרה, כאשר קיבל הוראה מהרבי לעזוב מיד את ליזענסק, ולצאת לזלאטשוב, לקבל תורה מפי המגיד הקדוש רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב זצוק"ל. רבינו מיהר לעשות רצון רבו, ויצא לזלאטשוב והיה שם על שבת. במוצאי שבת הגיע רבינו להיפרד מהרבי מזלאטשוב, אולם הרבי מזלאטשוב הפציר בו להישאר בביתו לשבת נוספת.

במוצאי שבת הבא, כאשר הגיע רבינו רבי קלמיש זצוק"ל בפעם השנייה להיפרד ממנו, ביקשו הרבי מזלאטשוב שימסור לרבי הקדוש רבי אלימלך מליזענסק בשמו, ש"אין לו קלמישים רבים כמותו". לשמע הדברים החל הרבי ר' אלימלך לקרוא את רבינו מאד, וצירפו אל התלמידים, ומאז נמנה על תלמידיו הנאמנים ביותר. וכמו שרואים בספרו 'מאור ושמש' שהוא מביא הרבה מרבו הרבי ר' אלימלך זי"ע.

דבר תמוה מאד שמתיישב על פי הדף היומי שלנו

הטעם שהגויים מתנגדים ביותר דוקא למצות סוכה

ווארט נורא שמעתי בשם בעל המטה אהרן, הרבי הקדוש מפינסק קרלין זצוק"ל. כידוע הרבי מפינסק קרלין היה גר הרבה שנים באנטווערפן, וסיפר פעם, שבמשך שנות מגוריו באנטווערפן נכח לראות דבר תמוה, במשך כל השנה כולה הגויים השכנים יכולים לסבול את היהודים איך שהם, עם כל המצוות שהם עושים, ואין מפריעים להם כלל וכלל.

ורק כשמגיע למצות סוכה הם לא יכולים לסבול בשום אופן, הרבה יהודים היו גרים שם בדירות שכורים מהגויים, והבעלים הגויים עשו להם הרבה צרות שלא יבנו סוכות. והיה תמוה לו מאד תמיד מה הפשט, למה דוקא מצוה זו הם לא מסכימים שכלל ישראל יקיימו אותה.

עד שהדבר התיישב לו על פי הגמרא בדף היומי שלנו (ע"ג א), הגמרא אומרת, שלעתיד לבוא יבואו הגויים ויטענו להקב"ה, כלום כפית עלינו הר כגיגית לקבל את התורה כמו שעשית לישראל, אם היית כופה עלינו את ההר, גם אנחנו היינו מקבלים את התורה ומקיימים את המצוות כמו ישראל. והם יבקשו להתחיל אז לאחר הגאולה, לקיים את המצוות ולקבל עליהם שכר.

אומר להם הקב"ה, שוטים שבעולם, מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת, מי שלא טרח בערב שבת מוהיבן יאכל בשבת. אלא אף על פי כן, מצוה קלה יש לי וסוכה שמה, לכו ועשו אותה. מיד כל אחד ואחד נוטל והולך ועושה סוכה בראש גגו, והקדוש ברוך הוא מקדיר עליהם חמה בתקופת תמוז, וכל אחד ואחד מבעט בסוכתו ויוצא, מיד הקב"ה יושב ומשחק עליהם.

אומר הרבי, נמצינו למדים שמצות סוכה יהיה הנסיון בשביל אומות העולם, וביזה הם יכשלו לעתיד לבוא. ועל כן כבר מהיום, למרות שהם לא יודעים מכל זה, אך מזליהו חזי שבמצוה זו הם עתידים להיכשל, ולכן גדלה כל כך השנאה אצלם דוקא למצות סוכה יותר משאר המצוות, והם רוצים למנוע מכלל ישראל לקיימה.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודש ע"ד ג' ב' שבת תשע"ח)

גודל החשיבות של מילה אחת של התפילה

הרבי הקדוש רבי מנחם מנדל מוויטעפסק זצוק"ל סיפר פעם לאחר שהגיע לגור בארץ ישראל, שכשהוא היה גר בחוץ לארץ היה משתוקק תמיד, שיזכה להתפלל לכל הפחות תפילה אחת ראויה לבורא עולם, במשך ימי חייו. אבל כשהוא הגיע לארץ ישראל, ואוריא דארץ ישראל מחכים, הוא השיג שזה מדריגה גבוהה, להתפלל כל התפילה באופן הראוי ביותר, ומענה כל שאיפתו הוא שבמשך ימי חייו יזכה לומר לפני הקב"ה לכל הפחות מילה אחת של התפילה כמו שראוי.

הרבי הקדוש רבי מנחם מאמשינוב זי"ע הביא סימוכין לדברי הרבי הקדוש מוויטעפסק זי"ע, מדברי הגמרא בדף היומי שלנו (ע"ד ד),

אפשר
לפעול
גדולות
ונצורות

אבא זצ"ל הצליח בגאונותו לחזק אפילו את העניים המרודים

מי שזכה להכיר את אבא, אבי מורי רבי שמואל צבי זצוק"ל, ה'אנא עבדא', ידע וראה מעשי חסד נדירים, והבנה עמוקה איך לזנום כל אדם באשר הוא. וזה מביא אותי לווארט נפלא שאבא זצוק"ל היה אומר על הגמרא בדף היומי שלנו (ע"ז ה), ארבעה חשובים כמתים, והראשון זה עני. במילים אחרות, **עני חשוב כמת**. בפשטות כל ילד מבין, שעני שאין לו כסף לקנות לחם, חשוב כמת.

אך אבא זצ"ל אמר ווארט נורא, **עני חשוב - כמת, עני חשוב**, רק עני שהיה פעם איש חשוב ועשיר, איש מכובד, ולא עליכם ולא על אף יהודי, יד מנכסיו, דוקא הוא נחשב **כמת**, למה, כי הוא מתבייש לחזר על הפתחים, והוא חושב תמיד אולי עוד יחזור לעשירות, וממילא הוא לא יכול לעשות פעולות שעני רגיל יכול לעשות.

בווארט נורא זה היה אבא זצ"ל מחזק לעניים מרודים ונדכאים, שלא יהיו שבורים ברוחם, ממה שהגמרא מחשיב אותם כמת, כי באמת עני רגיל יודע היטב איך להסתדר בחייו, ובדאי הוא נחשב כחי, דברי הגמרא אמורים רק על עני שהיה פעם איש חשוב ועשיר, דוקא הוא נחשב בימי עניותו כמת.

וכמו ששמעתי פעם סיפור מהרבי הקדוש הבית ישראל מגור זצוק"ל, שסיפרו לו על יהודי אחד שנפטר מרוב עניותו. שאל הרבי מה קרה לו, וענו לרבי שהוא נפטר מרוב רעב, פשוט לא היה לו לחם לאכול. שאל הרבי הבית ישראל, הרי היה יכול לבקש מאחרים. אמרו לרבי, שעד לאחרונה הוא היה עשיר מכובד, ולכן התבייש עד מאד לבקש טובות מאחרים. אמר להם הרבי, אם כן הוא נפטר מבושה, ולא מרעב... יעזור השי"ת, שיהיה לכל אחד מה שהוא צריך גם ברוחניות וגם בגשמיות, ותן לכל אחד ואחד די פרנסתו ולכל גויה וגויה די מחסורה, אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודש ע"ד ד' ב' שבת תשע"ח)

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

כ"ק מרן האדמו"ר מתולדות אברהם יצחק שליט"א

במדרש (מכילתא כי תשא) מובא לשון, 'מגיד שהשבת מוספת קדושה לישראל'. שבת קודש פרשת בהר בחוקותי, שבת קודש חזק חזק ונתחזק, שבת קודש מברכים חודש סיון שנת תשפ"ה, בצילו של הצדיק מדורות שעברו, דער פלאם פֿייער – שלהבת אש, הוד כ"ק מרן הרבי מתולדות אברהם יצחק שליט"א, לא ישכח בס"ד לעולם.

כמה אני צריך להודות לבורא עולם, על הזכות לבוא לשבת קודש לצדיק שכל ימי חייו סיגופים ותעניות והתקרבות לבורא עולם, ולהגיע בשבת של ספירת יסוד שביסוד. במוצאי שבת קודש דיברתי עם ידידי רבות בשנים הגבאי המסור בלב ונפש רבי רפאל צבי פאר שליט"א, ואמרתי לו, שמרן הרבי שליט"א הוא חידוש לא רק בימינו אנו, הרבי היה חידוש גם לפני מאתים ושלוש מאות שנה.

בזמן שעמך בית ישראל רץ למקוה, רץ מהמקוה, בתולדות אברהם יצחק כבר בוער קדושת השבת. עוד לפני הצפון, הרבי שליט"א והציבור הקדוש איתו בוערים בתפילה. מי שמכיר ויודע את הקשר של מרן הרבי שליט"א לתנא האלוקי רשב"י, יודע איזה חיבה יתירה יש לרבי שליט"א לשיכון מעזריטש. החסידים מספרים לי, שבשבת קודש שלפני ל"ג בעומר, ובשבת קודש הסמוך ונראה לל"ג בעומר, לא היה מקום בלי עין הרע להכניס לבית הכנסת מחט, אנשים מכל הארץ והעולם רצו להיות קרובים לצדיק, וקרובים למירון.

שווה לבוא מקצה העולם רק לשמוע את קולו בקודש של הרבי שליט"א בליל שבת קודש ב'כגוונא', לראות עבודה עד כלות הנפש והגוף בספירת העומר. הרבי שליט"א דבק בקונו, בסידור ישן שספוג בדמעות, ומי שזוכה לעמוד קרוב ולהתבונן, חש מה שניעים זמירות ישראל דוד המלך אומר בתהלים (עג, כח), 'ואני קירבת אלקים לי טוב'.

מסתיים התפילה בליל שבת קודש, הרבי שליט"א מקבל אותי במאור פנים שאין דומה לו, מתעניין אצלי איפוא אני מתאכסן וכו' וכו'. הרבי שליט"א נשאר בבית כנסת לכבוד החסידים, להגיד איתם ביחד זמירות לשבת קודש, שלום עליכם, אשת חיל, ועוד ועוד. אשרי מי שזוכה שהרבי שליט"א יביט בו בזמירות ובתפילה.

הרבי שליט"א בליל שבת קודש נכנס לטיש לקידוש, מי שלא טעם טיש בתולדות אברהם יצחק לא יבין לעולם, כמה אפשר להתרומם ולהתקרב לבורא עולם בטיש. מורי ורבותי אנחנו נמצאים בימי ספירת העומר, מהו התיקון בימי ספירת העומר, להיות בבחינת נהגו כבוד זה בזה. מרן הרבי מדושינסקי שליט"א הגיע לחזק את הקהילה הקדושה שלו בשיכון מעזריטש, ובהפתעה גמורה, הרבי מדושינסקי הגיע בשתיים בלילה, לטיש בתולדות אברהם יצחק, הטיש נמשך כמעט עד עלות השחר.

מי שלא היה בטיש לא יבין כמה מרגש היה לראות, איך המארח מרן הרבי מתולדות אברהם יצחק, מנסה בכל דרך לכבד את האורח מרן הרבי מדושינסקי. הביאו כסא מכובד לרבי, גביע מכובד, קיגל, פירות, וכל מה שנהוג להביא כשנפגשים ביחד גדולי ישראל. אבל הרבי מדושינסקי שליט"א שידוע בענוותנותו, קאט גארנישט גענוואלט – לא רצה שום כבוד, שום קירבה, וישב כפוף בטיש כמו אחד החסידים. מורי ורבותי, זה מחזה שנחקק בעצמות לכל החיים בס"ד. הרבי מדושינסקי שליט"א נשאר עד סוף הטיש, ועוד ליווה את הרבי מתולדות אברהם יצחק ביציאה. כמה זה מחייב אותנו לכבד ולהסתופף אצל צדיקי אמת, אשרי העם שככה לו.

אסדר לסעודתא בצפרא דשבתא, מעין עולם הבא כפשוטו, כל תפילה וכל טיש בתולדות אברהם יצחק. ואם חשבתם מורי ורבותי, שבגלל שהטיש מסתיים קרוב לעלות השחר, מתחילים בשבת בבוקר להתפלל בעשר, באחד עשרה, להתפלל מאוחר, נין – לא ולא, עוד לפני התפילה הציבור הקדוש בהכנה לתפילה, זה בכה זה בכה, אחד לומד גמרא בעיון, השני אומר דברי זוהר הקדוש, השלישי לומד בעיון זוהר הקדוש, הרביעי לומד שם משמאל וכו' וכו'. מרן הרבי שליט"א נכנס לתפילה, ואומר ברכות השחר כמונה מעות, אחרי זה הציבור הקדוש אומר ברכות השחר, ואחרי זה הילדים. כשהרבי מגיע בברכת החודש למילים 'הוא יגאל אותנו בקרוב', די ווענט שאקלען זיך – הקירות רועדים.

המשגיח החשוב הרב אביגדור גרומן שליט"א מכבד אותי בשבת בבוקר, לגשת לחזרת הש"ץ כשליח ציבור בשחרית, מי אנכי. אני מראה לו באותיות הסידור, 'נוסח', איך קען נישט ווייניצער נוסח – אני לא יודע נוסח ויזניץ. אבל כשהרבי שליט"א המשלח, הרב גרומן לא מוותר. איך קאב געציטעקט – רעדתי לגשת לעמוד, אבל זכיתי שרבים באו להודות אחרי התפילה, שהיה בס"ד נוסח יפה בחזרת הש"ץ, מזמור לתודה לבורא עולם.

זכיתי לקבל שיריים מידי הקדושות של הרבי בקידושא רבא, לשבת קרוב לרבי שליט"א בְּמִיטָא טיש. היה שם חסיד ויזניץ שבעבר גר בירושלים עיר הקודש, היום גר באשדוד, שזכה לינוק ממרן הרבי הקדוש האמרי חיים מויזניץ זצוק"ל, כמה תענוג נחת ושמחה הוא גרם לרבי שליט"א בשבת קודש בכלל, ובְּמִיטָא טיש בפרט. הרבי שליט"א מבקש ממנו שיספר סיפורים ודברי תורה מרבו האמרי חיים, שישיר שירים של ויזניץ, מורי ורבותי, אך ורק בשיכון מעזריטש הציבור זוכה לכאלו טישים בְּמִיטָא טיש.

בשעת רעוא דרעוין הרגשתי לא עליכם חולשה נוראית, אבל כשהרבי זעק בשעת רעוא דרעוין במזמור לדוד, 'לא אירא רע כי אתה עמדי', בין איך גענואקן א נייער מענטש, נהפכתי לבריה חדשה. במוצאי שבת קודש הרבי מודה לי על שהגעתי לשבת קודש. היה צריך להיות הפוך, שאני יודה לרבי שליט"א, על כזה התקרבות בשבת.

זכיתי להעניק לרבי שליט"א כמה גליונות 'מתיקות הדף היומי', הראשון מאמר על רבו מרן האמרי חיים מויזניץ זצוק"ל בליל הסדר, ועוד ועוד ועוד. הרבי שמח שמחה גדולה, ומברך אותי בברכות לרוב.

הזמנתי לבוא למעון קדשו של הרבי שליט"א למלוה מלכה. התיישבתי קצת רחוק, הרבי שליט"א מסמן לי בידו להתקרב, ולא פחות ולא יותר לשבת לידו באותו שולחן, ווער בין איך – מי אנכי. הרבי מכבד אותי לספר סיפורי צדיקים, כשיסיימתי לספר במלוה מלכה על לימוד התורה ועל אהבת התורה, הרבי מבקש ממני, לשמוע עוד ועוד סיפורים על תורה.

הרבי מברך אותי לברך ברכת המזון, וזכיתי שהרבי הגביה לי את הכוס. מי אנכי, כמה זה מחייב אותי להרבות בתורה, בתפילה, במעשים טובים, בחסדים טובים, ולהמשיך הלאה והלאה לזכות את הרבים. אשרי הדור שמרן הרבי שליט"א משפיע עליו. אפשר עוד הרבה הרבה להרחיב על השבת קודש, אבל עוד חזון למועד לפרט. כלל ישראל זוכה לראות צדיק שהוא בבחינת 'סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה'.

במלוה מלכה הרבי שליט"א מדבר עם בחור בן עליה, שזוכה לכתוב לרבי מכתבים בעבודת ה'. מי שראה איך הרבי מדבר איתו, באיזה אהבת ישראל, חש שהרבי שליט"א הוא אבא אהוב – אַ פֿאַלֿיפֿטער טאָטע, בבחינת 'כאשר ישא האומן את היונק'.

לא נסיים את הפתיחה בלי לדבר על תושבי המגיד ממעזריטש חסידי תולדות אברהם יצחק, איזה הכנסת אורחים לכל אורח, באכילה שתיה לינה. הם מוכנים לישון על הרצפה, לשבת בדוחק בשולחן שבת קודש אצלם בבית, העיקר לארח ולכבד אורח. ובזכות זה היה כל כך הרבה אורחים בשבת שלפני ל"ג בעומר, ובשבת הסמוך ונראה לל"ג בעומר, אשרי חלקם בזה ובבא.

נסיים בדברי תורה שהרבי שליט"א אמר בליל שבת קודש בטיש, על הפסוק בפרשת בחוקותי (ויקרא כו, לד), 'אז תרצה הארץ את שבתותיה', הרבי מרחיב בדבריו הקדושים של מרן בעל התפארת שלמה מראדומסק זצוק"ל, שבשבת קודש יש השראת השכינה גדולה, כי אין לנו בעוונותינו הרבים בית המקדש, אך בשבת קודש אפשר לקנות קדושה וטהרה, כדאי מאד לעיין וללמוד את דבריו של מרן התפארת שלמה מתוך הספר.

נברך את מרן הרבי שליט"א, יאריך ימים על ממלכתו, ושכבר נזכה בקרוב שהרבי שליט"א ילווה אותנו לקבל פני משיח צדקנו במהרה בימינו, אמן. (מתוך הפתיחה לשיעור – שבועות דף כד, כ"ז אייר תשפ"ה)

תורה שבכתב

הפצת ועידוד לימוד התורה הקדושה עם פירוש רש"י

י"ל לויכו רבבות אלפי ישראל ע"י קרן תר"ג לטובת נשמת הרבני הנגיד הנכבד הר"ח ר' אריה (לייבל) ברה"ח ר' יונה רובין ז"ל

פרשת שלח

סיוון תשפ"ה | גיליון ע"ד (שנה ב')

שבת של תורה

פנינים מאירים
לשולחן השבת

מה הבעיה בבית ענול?

כאשר המרגלים הוציאו דיבת הארץ רעה, הם אמרו בין הדברים (במדבר יג, כח) וְהָעָרִים בְּצִרּוֹת גְּדֹלֶת מָאֹד. רש"י מבאר: 'בצורות - לשון חזק. ותרוממו, כריכו, לשון בירניות עגולות, ובלשון ארמי כריך עגול'.

פליאה עצומה! הרי מטרת המרגלים היתה להכניס פחד וייאוש, ומה התכוונו בכך שסיפרו שהערים הן עגולות, וכי מה איכפת להם לישראל אם הערים עגולות או מרובעות, או כל צורה אחרת?

ביאור גאוני, מתוך מדבש, אמרו כמה מגאוני הדורות שהתנבאו בסגנון אחד, הלא המה - הגה"ק רבי שלמה קלוגר זי"ע; הגה"ק רבי זלמן מוילנא זי"ע; והגה"ק מטשעבין זי"ע:

בפרשת מצורע, על הפסוק (ויקרא יד, לד) כי תבואו אל ארץ נענן אשר אני נתן לכם לאחוזו ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחותכם, כותב רש"י: 'בשורה היא להם שהנגעים באים עליהם, לפי שהטמינו אמוריים מטמוניות של זהב בקירות בתיהם כל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר, ועל ידי הנגע נותן הבית ומוצאן'.

אולם, אומרת המשנה במסכת נגעים (יב, א) שרק בית מרובע מיטמא בנגעים, אבל בית עגול אינו מיטמא. אם כן, מובנת היטב חזונו המרגלים. הם התכוונו לומר לישראל: אל תחשבו שלמרות כל הקושי שיש בכניסה לארץ, לכל הפחות מתן שכרה בצידה, שתמצאו מטמוניות בקירות הבית כשהיו נגעים בביתם, אלא דעו לכם שכל הבתים שם בנייים בצורה עגולה, והרי בביתם אלו אין אפשרות של טומאת נגעי בתים, כך שבטל גם התקווה למצוא מטמוניות בקירות...

כשאין יצר הרע

בפרשתנו מסופר על המעפילים (במדבר יד, כז) וַיַּעַל אֶל רֹאשׁ הָהָר לֵאמֹר הֲנֵנוּ וְעַלְיָנוּ אֵל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר ה'.

הבה נתבונן: מה פשר השינוי? הרי זה עתה פחדו ורצו לשוב מצרים, ומדוע לפתע התהפך לבם ורצו להילחם במסירות נפש להיכנס לארץ?

אלא, מבאר הסבא מקלם זי"ע: זה טיבו של אדם. כאשר חל עליו ציווי - יצרו מתגבר עליו לבל ימלא אחרי הציווי, אבל ברגע שבטל הציווי, קל לעשות את המעשה. לכן, כל עוד חלה על ישראל המצווה להיכנס לארץ, נלחם היצר ופיתה אותם שלא להיכנס, ולכן בכו והתעצמו. אבל ברגע שנגזר עליהם להישאר במדבר, ובטל הציווי להיכנס, באותו רגע בטלו פיתויי היצר, ומימלא הם חזרו לשלל הישר, ונוכחו לדעת שארץ ישראל היא המקום הטוב ביותר בעולם!

אוצר התורה

יהלומים
מתוך הפרשה

והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ (יג, כ)

והתחזקתם - כיצד יכול יהודי להתחזק? התשובה היא: ולקחתם מפרי הארץ, קחו דוגמא מפרי הארץ, כאשר זורעים את הגרעין באדמה, תחילה הוא מרקיב, אבל אחר כך צומח אילן גדול, כך כל הזמנים הקשים הם הכנה לימים טובים שיבואו.

(בעל שם טוב הקדוש זי"ע)

החזק הוא הרפה (יג, יח)

בשונה מכל שאר הפסוקים בהם נאמר המעט הוא 'אם' רב הטובה הוא 'אם' רעה וכו', כאן לא נאמר החזק הוא 'אם' רפה, אלא 'החזק הוא הרפה'. לרמז, שהגיבור החזק מטבעו, סומך על גבורתו ואינו בוטח בה', ולכן סר ממנו הסיוע משמים והוא מיועד לכישלון. לכן נאמר החזק - האיש החזק בטבעו, הוא הרפה - באמת הוא החלש!

(שבות יהודה, להגה"ק רבי יהודה אלבא זי"ע, ראב"ד צפרו במרוקו)

ויאמר ה' סלחתי כדברך (יד, כ)

הסליחה תלויה באופן בו היהודי מבקש את הסליחה. סלחתי - כדברך, אם דברך אל השי"ת בבקשת הסליחה, יוצאים מעומק הלב, גם הסליחה תהיה שלימה ועמוקה.

(תורת חיים, להרה"ק רבי חיים מקוסוב זי"ע)

שערי תורה

קבט מסכת ומבוא
לפרשת השבוע

מה
בפרשה:

נושאי
הפרשה:

החלק המרכזי בפרשתנו עוסק בחטאי דור המדבר, חטא המרגלים, המעפילים, והמקושש, אולם בפרשה זו נלמד גם כמה מדיני הקרבת קרבנות בבית המקדש, לצד מצוות הנוגעות לדורות: הפרשת חלה, ופרשת ציצית.

המרגלים • תפילת משה לביטול הגזירה • העונש על חטא המרגלים • המעפילים ועונשם • מנחת נסכים • הפרשת חלה • קרבן על עבודה זרה • בשוגג • עונש לעובד עבודה-זרה או מגדף במזיד • פרשת המקושש • מצות ציצית

והכנענים.

ה. נסכים

המקריב קרבן עולה, צריך להביא גם מנחת נסכים: סולת ושמן ויין, כאשר הכמות משתנה בין קרבן כבש איל או בקר.

ו. חלה

הלש עיסה בשיעור עומר, צריך להפריש חלה ולתתו לכהן. מן התורה אין שיעור להפרשה, רק מדברין.

ז. עבודה-זרה

יחיד או ציבור שחטאו בשוגג בעבודה זרה, עליהם להקריב קרבן חטאת. העובד עבודה זרה במזיד, או מגדף את ה', עונשו כרת.

ח. מקושש

המקושש שחילל שבת במזיד במדבר, הונח תחילה במשמר, ולאחר מכן נסקל.

ט. ציצית

על בגד בן ארבע כנפות, יש לתלות ציצית, ובראיתו נזכרים בחובת שמירת המצוות ושלא לתור אחרי הלב והעיניים.

א. מרגלים

לאור בקשת ישראל לשלוח מרגלים, ולאחר שמושה קיבל רשות מאת ה', הוא שלח 12 מרגלים, אנשים חשובים שבכל שבט, במטרה לבדוק את טיב הארץ. המרגלים ראו בחברון את ילידי הענק, וכתרו בנחל אשכול פירות גדולים.

כשחזרו למדבר לאחר 40 יום, עשרה מתוך המרגלים דיברו סרה על הארץ שאין אפשרות לכבוש אותה. לעומתם, כלב ויהושע, סתרו דבריהם וחזיקו את לב ישראל שיוכלו לכבוש את הארץ.

ב. תפילות

בני ישראל שהאמינו לדברי המרגלים, פרצו בבכי וביקשו למות במדבר, או לחזור למצרים. משה ואהרן נופלים על פניהם, ויהושע וכלב קורעים את בגדיהם ומבקשים מישראל שלא למרוד בה'.

כאשר ביקש ה' לכלות את כל העם, התפלל משה שלא יתחלל שם שמים בקרב הגוים, ולכן יסלח לעם ויבטל את גזירת הכיליון.

ג. ענש

ה' קיבל את תפילתו שלא לכלותם בבת אחת, רק החוטאים ימותו מעט מעט, ולכן נגזר עליהם להישאר במדבר 40 שנה, וכל אלו בני עשרים ומעלה ימותו בשנים הללו. המרגלים מתו על ידי תולעים שהלכו על לשונם שהשתרבו עד הטבור.

ד. מעפילים

כשהמעפילים עלו על ההר, במטרה להיכנס לארץ שלא ברצון ה', הכו אותם העמלקים

מבט על פרשת קרח הבע"ט:

מה בפרשה: פרשת קרח, כשמה כן היא, עוסקת במרד של קרח ועדתו במשה ואהרן, מה שהסתיים בבליעתם באדמה ובשריפה באש. מכאן התגלגלו הדברים לכדי מגיפה בעם, ובעקבות כך גם בא הציווי לשמירת המקדש, ונתינת מתנות כהונה.

נושאי הפרשה: מחלוקת קרח ועדתו • מיתת מקריב הקטורת • הבליעה באדמה • ציפו המזבח • תלויות ישראל והמגיפה • עצירת המגיפה בקטורת • פריחת מטה אהרן • שמירת המקדש • מתנות כהונה • תרומת מעשר

חיים של תורה

מעלת וחשיבות
לימוד חומש ורש"י

חומש ורש"י - כל יום אחר התפילה

"הרה"ק רבי ישראל מקאונץ זי"ע, בעל עבודת ישראל, היה לומד בכל יום אחר התפילה חומש עם פירוש רש"י. פעם אחת בפרשת שלח כשלמד פרשת ציצית, והגיע לפסוק 'והייתם קדושים לאלקיכם', פירש כך: 'והייתם קדושים' - ועל ידי הקדושה שלכם תוכו - 'לאלקיכם', כלומר שהקב"ה כביכול יכנס לתוכם".

(ילקוט עבודת ישראל, פרשת שלח)

נשיא חשבון:

שמירת העיניים

ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם (במדבר טו, טז). ולא תתורו – כמו (לעיל יג, כה) מתור הארץ. הלב והעיניים הם מרגלים לגוף ומסכסכים לו את העבירות, העין רואה, והלב חומד, והגוף עושה את העבירות (רש"י)

דברי רש"י אלו, מובאים בהרבה ספרים קדושים כיסוד גדול בעבודת ה'. רש"י כאן מלמדנו את גודל האחריות והזכות שיש בשמירה על העיניים והלב. כאשר שניהם שמורים כראוי, זוכה יהודי להיות שמור בכל מעשיו. לברכות נפלאות זוכה יהודי השומר את עיניו כרצון ה', ועל כך יבואו הסיפורים שלפנינו לחזקנו ולאמצנו בעבודה זו, בידיעה כי על כל התגברות זוכים לשכר טוב ולעיניים מאירות בגשמיית וברוחנית.

הציור של המקובל

החדר, ליד נר אחד קטן שעדיין דלק, שם הצליח לדפדף אל הדף של ברכות התורה.

כשחזר, שאל את הרבי: 'האם רצונו ללכת לשבת ליד הנר?' אך הרבי ענה לו שאין צורך והוא רואה גם כאן. לאחר שבידך ברכות התורה, דפדף הרבי בעצמו בדפי הסיפור אל הדף של קריאת שמע, והחל לקרוא הכל בתוך הסיפור למרות האפילה שבחדר.

חשב התלמיד שאולי הרבי עושה כן רק למראית העין, שלא יחשבו שמתפלל בעל פה, אך כשהתקרב ראה שהסיפור פתוח בדיוק בדף של קריאת שמע. הרהיב עוז ושאל: 'איך הרבי מצליח לראות בחושך, כאשר אפילו אני לא הצלחתי לראות בשום אופן?' תשובתו של הרבי היתה פשוטה: 'אם שומרים על העיניים, אפשר לראות את הדברים שבקדושה גם בחושך'!

למה נבחרתי למשיגה?

כאשר שוחח משיגה ישיבת ליקווד, הגאון רבי נתן מאיר וואכספויגל ז"ע, עם אחד מתלמידיו על ענין שמירת עיניים, אמר לו: 'אני אגלה לך סוד שעדיין לא סיפרתי לאחרים! איך אני זכיתי להיות משיגה בשיבה? מדוע רבי אהרן קוטלר ז"ע בחר בי להיות משיגה, כשהיו אז כמה מועמדים גדולים וטובים ממני. אך הסוד הוא בזכות שמירת העיניים! עבדתי על שמירת העיניים ובזכות זה זכיתי להכל! בימים ההם היו בביתי בכל שבת תלמידות של הרבנית, והייתי צריך לדבר אליהם וללמוד אתם וכו', אך אף פעם לא הסתכלתי עליהן, מבלי שהן ירגישו בכך. בתחילה היה זה נסיון, אבל אחר כך כבר לא היה נסיון כלל. בזכות זה הוא בחר בי למשיגה! בזכות שמירת העיניים זכיתי משימים שהיה לי מה לומר בשיחות, וכך יצאו לאור הספרים שלי'!

חכמת התורה

אמרות חכמה ופניני שפר מגדולי הדורות על פרשת השבוע

במצב קשה, ביקש הרבי שיביאו לו כוס יין-שרף, כשהוא אומר לסובביו: מפני מה נכתבה פרשת נסכים לאחר פרשת המרגלים? אלא בכך גילתה לנו התורה, שבשעה שקשה ליהודי על לבו עקב צרה שפקדה אותו, ישתדל לשמח את עצמו בשתיית מעט יין. דור המדבר התעצבו מאוד בשמעם את העונש שנגזר עליהם (יד, לה) במדבר הזה יתמו ויש ימת, לכן מיד אחרי זה נכתבה פרשת נסכים, כדי שישמחו עצמם בנסכי יין...

משה לא אמר אמת?...

אני ה' אלוקים (במדבר טו, מא)

כאשר הרה"ק בעל התניא ז"ע השתעשע בלימוד עם גאון אחד, נענה אותו גאון ושאל: יגיד נא כבודו היכן נמצא פסוק בתורה המתחיל ומסתיים באותן שלוש מילים? השיב לו בעל התניא תוך כדי דיבור: 'זהו באותו פסוק שמשח רבינו לא אמר אמת...' הנוכחים לא הבינו את עמקי רמזיהם, אך מיד ביאר בעל התניא שהכוונה לפסוק בסוף פרשת שלח 'אני ה' אלוקים אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים אני ה' אלוקים'. והרי בקריאת שמע לאחר התיבות הללו מוסיפים ואומרים תיבת 'אמת', אבל משה רבינו בתורה לא אמר את תיבת 'אמת'...

השמצות או מכות?

ויקרא משה להושע בן נון יהושע (במדבר יג, טז) התפלל עליו י-ה וישעך מעצת מרגלים (רש"י)

בתקופה בה פרצה מחלוקת קשה נגד הגה"ק רבי יהונתן אייבשיץ ז"ע, ואף הוציאו עליו דיבה רעה, נודע למקורביו ממקור מוסמך כי יריביו מתכננים בימים הקרובים להתנפל על רבי יהונתן, להכותו ולסוקלו באבנים. אך רבי יהונתן נשאר רגוע ואמר: בפרשת המרגלים אנו מוצאים שמושה התפלל על יהושע י-ה וישעך מעצת מרגלים, וקשה, מדוע אחר כך כאשר ישראל ביקשו לסקול את יהושע, לא התפלל עליו משה? אלא מסתבר שיותר ממה שיש לחשוש ממקלות ואבנים, יש לחשוש מהבל פיהם של אנשים, מהעצות ודברי הבלע שלהם...

נסית יי"ש בעת צרה...

ויין לנסך רביעית ההין (במדבר טו, ה)

בדרך כלל, היה רגיל הגה"ק בעל שפת אמת מגור ז"ע בכל יום לאחר תפילת שחרית, לקיים את אכילת 'פת שחרית' בטעימת מיני מזונות לצד כוס קפה. אך באחד הימים, והיה זה בפרשת שלח, כאשר זוגתו הרבנית היתה חולה ושרויה

לב לדעת

הכרת והבנת מושג בתורה

רחב לבא חמת

בפרשתנו מסופר (במדבר יג, כא) שכאשר נכנסו המרגלים לארץ, החלו ללכת בקרן מזרחית-דרומית של הארץ, המשיכו ללכת את כל צד דרום, מהמזרח עד המערב. משם הלכו את כל צד מערב, עד קרן מערבית צפונית והגיעו אל 'רחב לבא חמת'. פירוש הדברים: הם הגיעו אל העיר הנקראת 'רחוב', אך מאחר ויש בארץ ישראל כמה ערים בשם 'רחוב', לפיכך מציין הכתוב שהכוונה לאותה עיר 'רחוב' השוכנת בדרך המובילה ומביאה אל העיר 'חמת' (הכתב והקבלה בשם הגר"א). רש"י מעיר, שהעיר חמת נמצאת בסמיכות אל 'הר ההר', ובפרשת מסעי (לד, ח) מציין רש"י שהעיר 'חמת' היא העיר 'אנטוכיא', שבנה אנטיוכוס מלך יוון וקראה על שמו (רש"י תהלים מט, יב).

ועיניים לראות הבנת מילה אחת בתורה

דיבה

המושג 'הוצאת-דיבה' – מתפרשת בימינו במובן השלילי של עלילות שקריות, רכילות ולשון הרע. לא נשמע כיום אב אומר לבנו הבחור: 'ברוך ה' המשיגה הוציא עליך היום דיבה טובה'.

אולם רש"י בפרשת השבוע מגלה לנו שהמילה 'דיבה' פירושה: רגילות לדבר דיבורים, אך לא דווקא דיבורים רעים, אלא יש גם דיבה-טובה, כך שבהחלט אפשר לו לאדם לקבל בלב רגוע את הידיעה שפלוגי הוציא עליו דיבה, אם רק נסיף ונסביר שהכוונה ל'דיבה טובה'...

רש"י מוכיח זאת מהפסוק בפרשתנו (יד, לו) וַיָּמְתוּ הָאֲנָשִׁים מוֹצֵא דִּבְת הָאָרֶץ וְרָעָה, הכתוב מדגיש שהיתה זו דיבה רעה, משום שיש גם דיבה טובה [ומה שנאמר לעיל (יג, לב) וַיֵּצֵאוּ דִּבְת הָאָרֶץ, לא הוצרך הכתוב לפרש שהיתה זו דיבה רעה, כי מפורש שם בפסוקים מה היו דבריהם].

ואנשים לשמוע כללי רש"י הק' בדקדוק הלשון

מתלוננים או מלינים

'אינך צריך לקחת ללב את התלוננות, פשוט ישנם שני ילדים שהם מלינים את כל הכיתה, וכולם בעקבותיהם מתלוננים...' – התנסח מנהל התלמוד-תורה באוזני המלמד בעודם יושבים עם הדו"ח החודשי.

יתכן שהמנהל עצמו לא שם לב לכך, אבל המלמד הבחין מניסוח הדברים, שהמנהל מקפיד על לימוד יסודי בחומש ורש"י, ואת ההשראה להתבטאות הזאת הוא שאב מדברי רש"י בפרשת שלח על הפסוק (יד, כו) עַד מָתִי לַעֲדָה הָרָעָה הַזֹּאת אֲשֶׁר הִמָּה 'מְלִינִים' עָלַי, אֵת תְּלֹנוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הִמָּה 'מְלִינִים' עָלַי שְׁמַעְתִּי. רש"י מבאר (על פי גור אריה), שאם הנה כתוב 'הִמָּה מְתַלְּנִים', היה הדבר עולה על תלונת העם, שהם מתלוננים, אבל כעת שנאמר 'הִמָּה מְלִינִים' – הרי הוא לשון 'פועל יוצא', שהם גורמים לאחרים להתלונן, כך שהכתוב אינו עולה על תלונת ישראל, אלא על המרגלים, שהם גרמו לישראל להתלונן.

תורה והלכה

נרשאים הלכתיים
מתוך הפרשה

כמה בצק צריך להפריש בעת 'הפרשת חלה'?

בפרשתנו נאמר (במדבר טו, כ) **ראשית ערסתכם חלה תרימו תרומה תתנומת גזן כן תרימו אותה**. ורש"י מבאר: 'תתנומת גזן' - שלא נאמר בה שיעור, ולא תתנומת מעשר שנאמר בה שיעור, אבל חכמים נתנו שיעור, לבעל הבית אחד מעשרים וארבעה, ולנחתום אחד מארבעים ושמונה.

חלה בזמן הזה

בזמן הזה, שלא חזרו רוב ישראל לארץ ישראל, אין חיוב מן התורה להפריש חלה אפילו בארץ ישראל, שנאמר 'בבואכם' - בביאת כולכם. אולם חכמים תקנו להפריש חלה גם בזמן הזה, ותיקנו להפריש חלה גם בחוץ לארץ (שו"ע יו"ד סי' שכב, ב-ג).

כל שהוא

אף שהמחבר בשלחן ערוך (סעיף ד') הכריע כדעת הפוסקים שגם בזמן הזה מפורשים בארץ ישראל בשיעור של אחד מארבעים ושמונה, אך כבר הביא הברכי יוסף (סק"א) בשם כמה פוסקים, רובם מתחכמי ספרד, שלמעשה אין שיעור לחלה בזמן הזה, ודי בכל שהוא, ובפרט

שהחלה אינה ניתנת בימינו לכהן אלא נשרפת. וכן מנהג בני ספרד שמפרישים רק כל שהוא (ילקוט יוסף, הל' חלה, סעיף ז).

בית

אולם מנהג בני אשכנז כדעת הרמ"א, שכתב שהמנהג להפריש כזית. וטעם המנהג, לפי שבזמנינו שהחלה טמאה מצוה לשרפה, ולכן ראוי להפריש כזית, כי בכל מצוה צריכים לכתחילה כזית (מנחת פתים).

אמנם כתב בספר אמרי יעקב (סי' ב' סק"א) שמאחר ושיעור כזית הוא רק מנהג בעלמא, אין צריך להחמיר בשיעור גדול של כזית הנקרא 'שיעור חזון איש', אלא די בשיעור כזית קטן, וגם אין רצוי להפריש יותר, כי זה מקשה על השריפה.

לדעת המחבר יש להפריש אחד ממ"ח, ולמעשה מנהג בני ספרד שמפרישים חלה בשיעור כל שהוא, ומנהג בני אשכנז להפריש שיעור כזית, ודי בשיעור קטן.

הלכה למעשה

התורה וההפטרה

ביאור שייכות ההפטרה
לפרשת השבוע

החוט המקשר: שילוח המרגלים

השבוע אין צריך לטרוח רבות למצוא את הקשר בין בפרשת השבוע להפטרה, שכן תחילת פרשתנו עוסקת במרגלים ששלח משה, ולכן תיקנו להפטיר את כל פרק ב' בספר יהושע, העוסק במעשה המרגלים ששלח יהושע. יהושע שלח שני מרגלים לרגל את הארץ. אלו הגיעו אל העיר יריחו והתאכסנו בבית אשה

ששמה רחב. כשנודע הדבר למלך יריחו הוא דרש להסגיר אותם אליו, אך היא סייעה להם להסתתר בגג ביתה, כשהיא מבקשת בתמורה שכאשר יכבשו את הארץ יותירו לפליטה אותה ואת משפחתה, והם נענו לבקשה. בהמשך סייעה להם להימלט בחשאי, והם חזרו אל יהושע וסיפרו לו כי נמוגו כל יושבי הארץ מפני בני ישראל.

עומקה של תורה

עומק ועיון בדברי רש"י
בפרשת השבוע

חגבים או נמלים?

הנהמכים רואים בעיניהם. לכן נאמר 'ונהי בעינינו כחגבים', שאנחנו הנהמכים היינו בעינינו כחגבים, אבל בעיניהם של הגבוהים היינו כנמלים, שהם יותר קטנים מחגבים.

עוד יותר קטן

כעין זה מובא מהרה"ק מוקצק זי"ע, שאדם המרגיש את עצמו נחות וקטן, אחרים מסתכלים עליו עוד יותר קטן.

כיוצא בזה כתב ב'אמרי שפר', שזה מדויק באריכות לשון הכתוב 'ונהי בעינינו כחגבים', וכן היינו בעיניהם, שפירושו, כמו שבעיני עצמנו סברנו שאנו קטנים יותר ממה שאנו באמת, כך היינו בעיניהם יותר קטנים מה שאנו רואים את עצמנו.

חגבי ארץ ישראל

בפירוש מהרא"י חידש, שכמו שאנשים בארץ ישראל היו ענקים, כך היו שם נמלים גדולים, והנמלים שבארץ ישראל היו גדולים כמו החגבים של חוץ לארץ.

על הכתוב בפרשת השבוע (במדבר יג, לג) **וְהָיָה בְּעֵינֵינוּ כַּחֲגָבִים וְכֵן הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם**, כתב רש"י: 'שמענו אומרים זה לזה נמלים יש בחרמים כאנשים' (ומקור הדברים במסכת סוטה לה, א). מפרשי רש"י עומדים ומדקדקים, שהרי בכתוב מוזכר 'חגבים', ומדוע נקט רש"י 'נמלים' [ובעל הטורים כתב שתיבת 'וכן' הוא נוטריקון - 'זכמו נמלים'].

'חגבים' ולא נמלים

דבר חידוש כותב הרא"ם, שטעות סופר הוא ברש"י, וצריך לומר 'חגבים', ויש אומרים שצריך לומר 'חנמלים' שהוא אחד ממיני החגבים (כמובא בספר תהלים עז, מז).

בעיני הנבונים

בפירוש 'עמר נקרא' לרבי עובדיה מברטנורא, עמד בקושיא זו וכתב ליישב, שכן דרך בני אדם המהלכים במקום נמוך, שהם רואים את עצמם קטנים לעומת הגבוהים, אבל הגבוהים רואים אותם יותר קטנים ממה

דעת תורה

אוצר שביעני ופולמוס
אודות נישא בפרשה

"טורטני וטורטני דטורטני"

נישאו על ידי שמונה מרגלים (כך הוא דעת תוספות שאנ"ץ, ושיטת רבינו חיים פלטיאל בדעת רש"י).

ציור ה:

הביאו שני עמודים, וסירגו אותם בחבלים כדי להניח על הסריגה את האשכול. בראש העמודים המסורגים נתנו שני מוטות ארוכים, ובכל צד של המוטות הארוכים נתנו מוטות קטנים, ובכל מוט קטן החזיקו שני מרגלים (שיטת רבינו חננאל, כמובא בתוספות).

ציור ו:

היו שני מוטות ארוכים המונחים לרוחב הדרך, עליהם היה מונח האשכול, ובכל צד של המוטות הארוכים היה מוט קטן, והמוט הקטן לא היה באלכסון (כבציור ד'), אלא ישר לאורך הדרך, ובכל מוט קטן החזיקו שני מרגלים (שיטת רבינו חננאל, כמובא בתוספות שאנץ ובתוספות הרא"ש).

ציור ז:

היו שני מוטות ארוכים שעליהם היה מונח האשכול. מוטות אלו היו מונחים על שני מוטות אחרים, ובראש כל מוט - מהמוטות האחרים - היה מוט קטן שאותו נשאו שני מרגלים (זהו שיטת תוספות הרא"ש, על פי כתב יד).

ציור ח:

היה מוט אחד, והמוט היה הזמורה של הגפן שבו היה האשכול מחובר, ותחת הזמורה היו שני מוטות, ובכל צד מאלו ששתי המוטות החזיקו שני מרגלים (שיטת מהרי"ק בפירושו על התורה).

ציור ט:

האשכול היה מונח על שני מוטות, שהיו קשורים זה לזה, וראשי המוטות בכל צד היו מפוצלים לשנים, כך שבכל פיצול החזיק מרגל אחד (שיטת תוספות על התורה).

ציור י:

האשכול היה תלוי על מוט, ואותו המוט היה מונח על שני מוטות ארוכים, וגם על שני מוטות קצרים, והמרגלים אחוזו בין במוטות הארוכים ובין בקצרים (שיטת ריב"א, כתב יד).

ציור יא:

היו ארבעה מוטות שהלכו בקו ישר זה אצל זה, ובכל צד של המוט החזיק מרגל אחד (פני משה על ירושלמי מסכת סוטה).

לסיום נציין, שישנן עוד שיטות בסדר נשיאת האשכול, ובירושלמי מובאת דעת רבי עקיבא שהיו עשרים וארבע מרגלים, ומתוכם ששה עשרה נשאו את האשכול, ונאמרו כמה ביאורים במפרשים כיצד היו המוטות לשיטת רבי עקיבא.

בפרשתנו אנו לומדים על אשכול הענבים שנשאו המרגלים, כאמור (במדבר יג, כג) **וַיִּכְרְתוּ מִשָּׁם זֶמְרָה וָאֲשׁוּל עֲנָבִים אֶחָד וַיִּשְׂאוּהוּ בְמוֹט בְּשָׁנִים**.

אודות צורת ואופן נשיאת האשכול, מוצאים אנו פולמוס רחב בדברי הראשונים והאחרונים, אשר דנים בביאור שלש שורות בגמרא מסכת סוטה (לה, א) שם נאמר: 'ממשמע שנאמר במוט, איני יודע שבשנים? מה תלמוד לומר בְּשָׁנִים? בשני מוטות, אמר רבי יצחק: טורטני וטורטני דטורטני'.

משיא או משקל

לדעת רש"י שם, פירוש המילה 'טורטני' הוא: 'משיא' ו'טורטני-דטורטני' פירושו: 'משיא על גבי משיא'. אולם להלן נראה שבביאור שיטת רש"י, נאמרו כמה מהלכים במפרשים. מנגד, שיטת רבינו חננאל (הובא בתוספות שם), שפירוש המילה 'טורטני' הוא: קנה של מאזניים, וגם בכך נאמרו כמה פירושים.

להלן נציג את תמצית השיטות, בשילוב ציורי המחשה מיוחדים, שנערכו במיוחד עבור גילוינו - ראה התמונות בצד העמוד.

ציור א:

האשכול עצמו היה מונח על גבי שני מוטות שהונחו בצורה ישרה כזו: ||, וכדי לסייע במשא, הונחו תחת שני המוטות הללו היו שני מוטות נוספים, כל מוט נטה באלכסון לצד אחר, כצורת X. בסך הכל היו ארבע מוטות, כאשר כל מוט היה נישא על ידי שני מרגלים, דהיינו מרגל אחד מכל צד של המוט, ובסך הכל שמונה המרגלים (כך ביאר המהרי"ק ברש"י, וכן בספר תועפות רא"ם, וספר פי הבאר).

ציור ב:

האשכול היה מונח על שני מוטות שהונחו בצורה ישרה, כזו: ||, וכדי לסייע במשא, הונחו תחת שני המוטות הללו שני מוטות נוספים, שאורכן היה לרוחב המוטות העליונים, בצורה כזו: =. ביאור זה דומה לביאור הקודם, אלא שהמוטות התחתונים לא היו באלכסון אלא לרוחב (כך ביאר המהרי"ק, ובתוס' הרא"ש כתב יד בדעת רש"י; וכן בספר דבק טוב, ובספר יוסף דעת).

ציור ג:

כל ארבעת המוטות היו באלכסון, שנים מהם לצד זה, ושנים לצד ההפוך, והאשכול היה מונח על גבי המוטות העליונים (כך ביאר בדעת רש"י בספר יוסף דעת, לתלמיד המהרי"ל, בפירושו השני, וכן נדפס ציור כזה בדפוס 'הש"ס').

ציור ד:

היו רק שני מוטות גדולים, ובכל צד של כל מוט היה מונח מוט קטן 'באלכסון', וכל מוט - מהמוטות הקטנים - נשאו שני מרגלים, כך שארבעת המוטות הקטנים

זרע שמשון

רבי שמשון הי"ד
ב"ר נחמן מיראלי נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בני
ובני בנים כשתלי יותים סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופר מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין זצ"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודיגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמכם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמכם
לשוב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהיאלי שלעניגער זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבושו בי תומכי.

מלליצי יושר

אתוון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

צדקת הצדיק

רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמנטיח כמו שבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

ווייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

שערי זבול

רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

בן לאשרי

רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הורבאן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעיינו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
וכל הלומד בספרי יזכה לירש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
וסגולה גדולה בבית לכל הדברים

חזון יחזקאל

רבי יחזקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הג"ר שלום אייון זצ"ל בעת
הספדו בשעת הלוי הכרוז:
נצטויתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שימליץ טוב לכל מי
שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(רביבות אפרים ארח ח"ב עמוד
רמ"ח, מלך בפיז פרק מ"ב).

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס זי"ע

אני ה' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלקים אני ה' אלקיכם. בגמרא (ב"מ סא:): למה לי דכתב רחמנא יציאת מצרים בריבית, יציאת מצרים בציצית, יציאת מצרים במשקלות, אמר הקב"ה אני הוא שהבחנתי במצרים בין טיפה של בכור לשאינה של בכור, אני הוא שעתידי להיפרע ממי שתולה קלא אילן [צבע דומה לתכלת] בבגדו ואומר תכלת הוא. ונראה לבאר מה שנתכוון ללמוד ממכת בכורות, דהנה כשהאדם לובש ציצית כתיקונו יש לו שמירה, וכשאינו לובשו כתיקונו אין לו שמירה והוא מוטל בסכנה, וכמו שמצינו (זוה"ק ח"ג שד:): שפירשו את לשון הכתוב 'על כנפי בגדיהם לדורותם', לשון דירה. והיינו שע"י הציצית זוכה לשמירה כמו בדירה, וכמו שהבית אשר נקבעת בו מזוזה הוא משומר מכל משטין ומזיק, כך מי שלובש ציצית יהיה שמור מן המזיקין שלא יוכלו ליגש אליו, ואין בכוחם להדיחו מהדרך הטובה, כי מתרחקים ממנו. אולם לכאורה כשהוא בביתו שיש שם מזוזה, יש צד לומר שאף אם אינו לובש הציצית כראוי, ואף אם תולה קלא אילן על בגדו במקום התכלת, ג"כ אינו בסכנה מן המזיקים, שהרי יש עליו את שמירת המזוזה, על כך הזהיר ואמר אני הוא שהבחנתי במצרים בין טיפה של בכור וכו' אני עתיד להיפרע ממי שתולה קלא אילן על בגדו וכו', והיינו שכשם שבמצרים אע"פ שניתנה רשות למשחיתים להשחית, מ"מ רק הבכורים מתו ואותם שאינם בכורים ניצלו. ועוד, שאף שהיה הדם על פתחי בתי ישראל, היה המשחית נכנס לבתיהם להרוג את בכורי המצריים שנטמנו שם, ולא הועיל להם הדם שהיה בפתחי הבתים לאות, אלא הבחנתי בכל אחד ואחד, וכל מי שלא היה ראוי למות לא מת, ומי שהיה ראוי למות מת ולא יכלו להיטתר ממנו, כך גם במי שאינו לובש את הציצית כתיקונו ותולה קלא אילן בבגדו נראה כאילו יש לו תכלת, לא יועיל לו כלום, ואף המזוזה שבביתו לא יועיל לו למנוע אותו מן המזיקים, ויוכלו המקטריגים לבוא עליה ולא יועיל לו שמירת המזוזה. (זרע שמשון קדושים אות ב.)

לע"נ הג"ר אברהם בן שמואל קורנפלד זצ"ל אבד"ק
מאקאווא יא"צ כ"ד סיון

שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען אשר אני נותן לבני ישראל איש אחד איש אחד למטה אבותיו תשלחו כל נשיא בהם. כבר כתבתי (בפסוק ד') שעל כל פנים כוונת השילוח היה בו בחינת טוב, דאם היו מטיבין מעשיהם, היו זוכין להשפיע קדושה בארץ ישראל, עד שהיו מוכנים להשרות בו 'עץ החיים' בחינת משה שיהיה גם הוא ראוי לבוא לארץ ישראל, כמו שפירשו בזוהר בפרשתין, דזה שאמרו 'היש בה עץ', בחינת 'עץ חיים' דרגא דמשה.

ולהיות כי השבטים היו כלולים בהם נשמות כל ישראל, כמו כן הנשיאים [והיינו המרגלים דכתיב בהם 'כל נשיא בהם'], היו בהם לכל אחד כללות השבט והרי כאילו כל ישראל נכנסו שם, והיה מסייע קדושתן להכניע כנען. וזהו 'ויתורו', שישפיעו בה 'יתרון' קדושה, את ארץ כנען שמורה לשון הכניעה גם כן, שישפיעו הכנענים, 'איש אחד איש אחד למטה אבותיו תשלחו', כי האיש הזה, בו נכללים כללות כל השבט, 'כל נשיא בהם' זה הנשיא יוכלל 'בהם', והם ב'נשיא', ואז יהיה בחינת כללות כל ישראל, שעדי"ז יכניעו הכנענים, וכמו שנאמר באברהם 'קום התהלך בארץ' כדי שתהא נוחה ליכבש לבניו, וזהו מצד עוצם קדושתו של אברהם שהכניע שורש הכנענים עד שתהא נוחה ליכבש.

או יאמר 'שלח לך אנשים', לך היינו להנאתך ולטובתך, כמו שכתב בזוהר דזה לטובת משה, 'ויתורו' שיתנו בה 'יתרון' להשרות בה 'עץ חיים' דרגא דמשה, שיוכל משה לבוא גם כן לארץ ישראל.

גם לשון 'ויתורו', כי כל דור המדבר מתו במדבר, ולכאורה אם היו נכנסין כולם, היה צד להם המקום לחלק לאיש נחלתו, אך ארץ ישראל 'ארץ צבי' והיתה מתפשטת לפי זכות היושבים בה, לכן אמר 'ויתורו', שיתנו בה 'יתרון' שתתרחב כפי זכותן, לכן לאחר שקלקלו כתיב 'וישובו מתור הארץ מקץ ארבעים יום', כי אחר שחטאו ופגמו נתקצרה ונתכווצה עד שהלכו בתוך ארבעים יום לארכה ולרחבה.

ולהיות כי כפי דברי האר"י ז"ל נתעבר בהם נשמת השבטים, ובחטאם נסתלקו, לזה ירמוז 'איש אחד איש אחד למטה אבותיו תשלחו', שתהיה השליחות 'למטה אבותיו' שיתעברו בהם נשמת השבטים כאשר היה באמת, וזהו 'כל נשיא בהם' שיוכלל 'בהם' קדושת כל נשיא, איש בעבור נשמתו, לא שיתלקו בחטאם ולא ישארו בהם.

הגדרות אבני נזר - על ענייני מילה

ליתר פרטים, וכן לקבלת גיליון "מליצי יושר" בכל שבוע:
gilyonmy@gmail.com 732.510.0560

'רבינו בחיי' לרבינו בחיי ב"ר אשר זי"ע

הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זי"ע היה אומר: **סגולה גדולה לפרנסה ללמוד הספר 'רבינו בחיי'. וסימנך: מאן דיהיב 'חיי', יהיב מזוני.**

סוס מוכן ליום מלחמה ולה' התשובה. שלמה המלך יזהיר כל אדם בכתוב הזה שיעשה כל דבר שיצטרך לעשות ובדרך הטבע כל מה שבכוחו, ושימסור השאר בידי שמים, כי הנס אינו חל אלא בחסרון הטבע, ועיקר יצירת האדם בנוי על מדת הטבע, ועל כן יצטרך שיעשה האדם פעולות וענינים שיהיו הכנות להשיג בהן חפצו ולעמוד על משאלות לבו, כמי שרוצה ללכת למלחמה על אויביו, שראוי לו שיכין כלי זין וסוסים ומרכבות ליום מלחמה, שאם אינו מכין ויסמוך על הנס, ימסר ביד אויביו. או כמי שיש לו חולה, שהוא ראוי לתקן לו מסעדים וסמים למאכלו, ומאכלו המאכלים המועילים, ולמנוע ממנו המאכלים המזיקים, ואחר שעשה לו כל יכלתו והשתדל בכל כחו ועשה בדרך הטבע כל הכנותיו, אין ראוי לו לבטוח שיעצור ארצו רק בה' יתעלה, לא בהכנות האלה, כי יש אדם שיאבד במלחמה עם כל ההכנות, ויש שינצל מבלעדיהן, ויש חולה שימות עם המאכלים המועילים, ויש שתגיע לו רפואה עם המאכלים הרעים המזיקים, וא"כ אין עיקר התשובה בענין המלחמה ולא בענין הרפואה להכנותיהם רק בה' יתעלה שכן כתיב: 'הרופא לשבורי לב ומחבש לעצבותם', וכתיב: 'לא בגבורת הסוס יחפץ לא בשוקי האיש ירצה', וכתיב: 'שקר הסוס לתשועה', זאת כוונת התורה ורוב הפסוקים מוכיחין כן, ולכן תצוה התורה לישראל להשתדל בהכנות האלה שיצאו חלוצים בעלותם למלחמה על אויביהם, ושישימו אורב ושישלחו מרגלים בערי האויבים, כי כל הענינים האלה הם הכנות לעשות מה שבכח האדם לעשות בדרך המנהג והטבע, ואחר כן יפעל הנס על כל מעשה הטבע, ואע"פ שישאל לא היו צריכין לזאת, לפי שלא היה נצחון בדרך המנהג והטבע, כי אם על פי הזכות והעונש, ואם היו זכאין מעט מהם ינצחו עמים רבים, ואם היו חייבים מעט מן האויבים ינצחו רבים מהם, מ"מ באה מצות התורה לישראל לעשות כל השתדלותם בהכנות האלה, ואח"כ למסור הענין למי שהתשועה לו, כי התורה לא תסמוך על הנס לעולם.

ומטעם זה צוה הקב"ה לנח מעשה התיבה, כי בידוע שהיה ביכלתו יתעלה שיעביר נח ובניו ברגליהם על מי המבול, ולא יצטרך נח להתנהג בזה בדרך הטבע שיעשה תיבה מעץ ידוע וממדה ידועה באורך וברוחב, אבל התורה תצוה לנו בכך שנשתדל בהכנות בכל הענינים, ועם כל השתדלותנו שתהיה אמונתנו שאין עיקר התשובה בהם רק בה' יתעלה, וזהו שאמר שלמה בכאן 'סוס מוכן ליום מלחמה ולה' התשובה', וכן מצינו בדוד ע"ה כששאל באורים ותומים, השיבו הקב"ה 'הסב אל אחריהם ובאת להם ממול בכאים', צוה להשתדל בדרך המנהג והטבע, כמנהג שאר האומות הנוצחין בטבע, וכן מצינו במלחמת העי שאמר הקב"ה ליהושע: 'שים לך אורב לעיר מאחריה', והוא הטעם בעצמו במרגלים ששלח משה רבינו ע"ה במדבר פארן שהקב"ה צוה בכך.

לזכות מ.מ.ב.ה. להצלחה בכל"ע

סופגנין והדובשנין פטורים מן החלה רק אם לא אפאה בתנור. אמרו בפסחים (דף לז.), הסופגנין והדובשנין ואיסקריטין וכו' פטורים מן החלה. אמר ריש לקיש, כל המינים הללו השנויים במשנה זו, מעשה אלפס הן, שנתבשלו בכלי העומד על גבי האש, הלכך לאו 'לחם' הם, שאין 'לחם' אלא מאפה תנור. ור' יוחנן אמר אף מעשה אלפס 'לחם' נינהו, וחייבין בחלה. והללו השנויים במשנה, פטורים מחלה משום שבישלם בחום החמה.

והנה המחבר (ריש סי' שכ"ט) כתב ז"ל: אין חיוב חלה אלא בלחם, לפיכך הסופגנין, דהיינו רכים העשויים כספוג, והדובשנין והאיסקריטים, והם מטוגנים בדבש, פטורים מן החלה, ע"כ. והביא האבני נזר (יו"ד סימן תי"ג) מאביו בעל אגודת אזור שהקשה, דמדברי המחבר משמע דהדובשנין והסופגנין והאיסקריטין פטורין מחלה אפילו אם נאפה בתנור, וקשה דהרי בפסחים שם אמרו להדיא דהסופגנין והדובשנין ואיסקריטין פטורין מן החלה לריש לקיש משום שלא נאפה בתנור, ולר' יוחנן פטור משום שעשן בחמה, אבל אם נאפה בתנור חייבין.

וכתב האבני נזר ז"ל: נהירנא שגם אנכי נתקשיתי בזה, וגרם לנו מחמת שהסעיף א' והסעיף ב' נראין כשני ענינים, ובאמת הענין אחד, ומירי שלא אפאה בתנור [ולכך פטורה, אבל אם אפאה בתנור חייבת], והיינו הך דסעיף ב' [שכתב המחבר: עיסה שבילתה רכה ואפאה בתנור וכו' חייבת בחלה], רק הלשון [של סעיף א' וסעיף ב'] מחולק.

והנה עיסה שנילושה במי פירות נחלקו הפוסקים אם חייבת בחלה, אבל עיסה שנילושה בשבעה משקין, לכ"ע חייבת בחלה, וכמבואר בסוף הסימן. והרי דבש הוא משבע משקין, [וא"כ מדוע הדובשנין פטורה מן החלה אם לא אפאה בתנור]. אולם הטעם [שהדובשנין פטורה הוא] משום דבבילתן רכה, [ולכך אינו קרוי 'לחם', אבל אם אפאה בתנור אז קרוי 'לחם' וחייבת], וכמו שפירש"י (פסחים שם, והביאו הב"י והבה"ג), וכ"כ התוס' שם בשם ר"ת במחלוקת ר' יוחנן ור' לר' דדוקא בבילתן רכה פליגי, [משום דלא 'לחם' הוא, אבל בבילתה עבה דמיקרי 'לחם', חייבת בחלה אפילו אם לא אפאה בתנור רק בחמה]. אבל הרמב"ן חולק [ופותר] באפאן בחמה [אפילו אם בילתן עבה], כיון דעשאן על דעת לאפותו בחמה. אבל מ"מ אין פטורין משום שהענין בדבש.

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה'ק כהדרת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

אריינברענגען דאטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- א ת"ח וירש וואס טוהט עס שוין אסאך יארן צו העלפן אידן, וועט עס טון פאר אייער יענע פריזאט, באמאנט, קאנפידענעלע.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין, באזונדערע עבודה און חמלות פאר א לענגערע צייט, אלעס ווערט געטון מיט גרויס איבערגעבענקייט, מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- מ'שרייבט די נאמען נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות די שטיין בלייבט אין דעם אויזען פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.
- מ'לאזט אידן וויסען ווען די שטיין ווערט געבאקט, שווארע רצון להחליל, כדי איר זאלט קענען מיט זאגען די תפילה.
- די ת"ח גייט אליין צום ציון און מחפץ, נאכדעם וואס ער רופט נשמת הצדיק אל קברו (המקובל מ'רשמת משה).
- די שטיין ווערט באגראבען ווי די ריכטיגע וועג, און אזוי וועט מען עס נישט.
- מ'קען אויך אפגעבען די שטיין און עס אליין אראפלייגען ביי וועלכע צדיק איר ווילט.
- מ'קען באשטעלען אסאך שטיינער כדי מ'זאל עס לייגען ביי אסאך צדיקים.

דאקא אויך דעם מקובלדעם אפן פון מכן דורות ישרים וועט מען ווי עס ווערט מקוים די ווערטער פון אריה'ק אפן הארץ: **יבצר חלב - אבנציען ויין הארץ צו אירשקייט, שוועפן לב לשמים (לשמים) די נאמען (מנעם), ורחמי מלאים (חננים) וועט ווען אומגענוג.** מ'קען עס געבען פון מעשה.

פאר מרשים וועט-טקסט מכן דורות ישרים

917-635-3883 dorosyesharim@gmail.com

צופרידענע עלטערען פון מכן דורות ישרים זאגן:

"מין קינד איז געווארען א אנדערע מענטש, ער לערענט מוסר, ער וויל ענדיגען א מסכתא

"מין ווען בעהט מין 'וועק מין' אויך 5 מינוט פאר סוף זמן קריאה שמע

"מין יצחק האט ארומגעלייגט א פילדער

"אין האב נישט געהאט קיין מנוחה פארדעם נישט וויסנדיג וואס מין חזר טוהט

"כהאב אנגעהויבען ווען הצלחה מיט מיינע קינדער נאכען מנוב ויין פאר מין חברים קינד

אם אפאן אח"כ הוא משום דע"י אפיה נעשה בלילה עבה, כנראה בחוש, ולכן קרוי 'לחם', עכ"ל.

והנה הכלל הוא בחלה דכל שהיתה פטורה בשעת חובתה, והיינו בשעת גלגול, שוב אינו נתחייב, כדתנן (חלה פ"ג מ"ג): 'הקדישתה עד שלא גלגלה, וגלגלה הגזבר, ואח"כ פדתה פטורה, שבשעת חובתה היתה פטורה'. והקשה האבני נזר, דלפי טעם של הלבוש והש"ך דסופגנין והדובשנין חשיב 'גלגול', אלא דפטורה משום שאינו קרוי 'לחם', א"כ אמאי אמרינן דאם אפאה אח"כ חייב, נימא דכיון דחשיב 'גלגול', א"כ נמצא דהיה לה 'שעת חובתה', דחייב חלה חל בשעת גלגול, אלא דהיה פטור אז משום דלא היה קרוי 'לחם', וא"כ איך נתחייב אח"כ כשאפאה בתנור, הרי היתה פטורה בשעת חובתה. ומוכיח מזה האבני נזר כשיטתו, דהפטור של סופגנין ודובשנין הוא משום דאינו קרוי 'גלגול', ונמצא דלא היה לה שעת חובתה, ולכן אפשר להתחייב אח"כ.

וז"ל: ודברי הר"ן (פסחים בדפי הרי"ף יא.) מסייעים לי [דטעם הפטור של בלילה רכה הוא משום דאינו חשיב לישא וגלגול, ולא משום שאינו קרוי 'לחם'], דהרי אחר שהביא הר"ן דברי ר"ת דפירש תחילתה סופגנין בלילתה רכה, והביא דעת הרמב"ן שחולק עליו שאפי' בלילתה עבה חשיב סופגנין כיון שדעתה לעשותה בחמה. הקשה הר"ן [על הרמב"ן]: וכי תימא אמאי תחילתה סופגנין [והיינו בלילה עבה שדעתה לעשותה בחמה] וסופה עיסה חייב, מאי שנא מהא דתנן (חלה פ"ג מ"ג) הקדישתה עד שלא גלגלה, וגלגלה הגזבר ואח"כ פדתה פטורה, שבשעת חובתה היתה פטורה, [דכיון דזה בלילה עבה, א"כ קרוי 'גלגול', וא"כ כבר היה לה שעת חובתה. ותיקן וז"ל: י"ל דלא דמי, דהתם גבי הקדש, מחוסר מעשה, אבל הכא לאו מחוסר מידי אלא שימלך עליה לאפותה, הלכך מעשה שבסוף מוציא מידי מחשבה]. והנה לפי שיטת הלבוש והש"ך, אפי' לר"ת נמי קשה, כיון דחשיב 'גלגול', אלא דלא מיקרי 'לחם', א"כ בשעת חובתה היתה פטורה. אבל לפי מה שכתבתי דלא מיקרי 'גלגול', א"כ לא היה 'שעת חובתה', עכ"ל.

והנה צ"ב שיטת הלבוש והש"ך דהפטור של בלילה רכה הוא משום דאינו חשיב 'לחם', דתיפוק ליה דאינו חשיב 'גלגול', דהרי זה בלילה רכה. וכתב האבני נזר דיש לומר דכיון דדרכו של בלילה רכה הוא לבחוש בכך, לכן זה נחשב 'גלגול'. כמו דמצינו בלקט, דכתיב 'ולקט קציר לא תלקט', ואמרו (חולין קלז), דאם לא קצר

מוכן מוליצי יושר

הגדרות אבני נזר - מהדורת לאנדא

על פרשיות התורה ומועדים
עם ביאורים הארות והערות

הגיד אדמו"ר
וצוקללה"ה קודם
פטירתו שאם ילמדו
בספרים שלו, יהיה
למנו ולעורר גם אחר
פטירתו ממש כמו
בחיים

(אין צבי עזרי' עמר' רמ"ב)

מילוקט מותין גליונות
"מליצי יושר"
שיוצא לאור עולם
מדי שבוע בשבוע

אסתר חיותינסקי חסידות חסידות המבוריות
לחבר פרטים, וכן לקבלת גיליון "מליצי יושר" בכל שבוע: gillyonmy@gmail.com

והנה הש"ך (סק"א) כתב, וז"ל: אין חיוב בחלה אלא בלחם, וסתם לחם אינו אלא העשוי מלחם ומים וכהאי גוונא, עכ"ל. והנה צריך ביאור מלת 'וכהאי גוונא', דאם הש"ך מרבה בזה [לחם העשוי] משאר משקין [דחייב בחלה], א"כ איך נתמעטו הדובשנין [אם לא אפאה בתנור]. אולם ביאור דברי הש"ך, דהעשוי מלחם ומים דרכן לעשותן בלילתן עבה, שהמים אין בו טעם, ואינו אלא לחבר הקמח, ולמה יתן יותר מים מהצריך לזה, וכן נראה בחוש שהעשוי במים לשיין [ואין בוחשין אותו בכף, כי זה בלילתן עבה]. אבל העשוי בדבש ובצוקקר, [כיון שנותנים אותם בעיסה משום טעמם, לכן מוסיפין יותר מהצריך לחבר הקמח, ולכן זה בלילתן רכה], ובוחשין אותו בכף. וזה שכתב הש"ך 'וסתם לחם אינו אלא העשוי מקמח ומים שבלילתן עבה, וכהאי גוונא' (העשוי משאר משקין) שבלילתן עבה.

שוב ראיתי בלבוש להדיא כדבריי, וז"ל: וסתם לחם האמור בכל מקום אינו אלא העשוי מקמח ומים שכן דרך כל העולם לעשות לחם, ונילוש במי פירות נמי לחם מקרי, אבל הסופגנין דהיינו רכים העשויים כספוג והדובשנין והאיסקטרוטין והם מטוגנין בדבש פטורים מן החלה. וסתם לחם שעושין מקמח ומים דרך לעשותו בלילתן עבה ומגלגלין אותו ואופין אותו בתנור, לפיכך עיסה שבלילתה רכה ובשלה במים או טגנה בשמן פטורה מן החלה, אבל אם אפאה בתנור וכו' חייבת בחלה, עכ"ל. ואין ספק שדברי הש"ך לקוחים מהלבוש. [ולפי' הפטור של בלילה רכה הוא משום שאינו קרוי 'לחם', דסתם 'לחם' הוא בלילה עבה], עכ"ל.

וכתב האבני נזר דיש לומר טעם אחר מדוע בלילה רכה פטור, דאין זה משום שאינו קרוי 'לחם', אלא משום דכיון דחייב חלה חל בשעת גלגול, ובלילה רכה אינו חשיב לישא וגלגול, ממילא אי אפשר שיתחייב בחלה. וז"ל: ובאמת כשאני לעצמי נראה לי הפירוש שבלילתה רכה פטור, דהרי בחיוב חלה איפלו תנאי אם [נתחייב] משעת גלגול, או משעת אפיה (ע' פ"ג חלה מ"ו בפיה"מ להרמב"ם). ואנן קי"ל כת"ק דמשעת גלגול ולישה [נתחייב בחלה]. ובשבת (דף קנו.) אמרו [בנוגע איסור

לישה בשבת]: 'לא קשיא הא בעבה הא ברכה'. ופירש"י: ברכה בוחשין, דאין זו לישה [ומותר בשבת]. וכן נפסק הלכה. ולכן כשבלילתן רכה דאין בו לישה, כו"ע מודים לר' עקיבא [דנתחייב בחלה] משעת אפיה, ועל כן רק אם אפאן בתנור חייב. אבל לפי טעם הלבוש והש"ך [דבלילה רכה פטור משום שאינו קרוי 'לחם', א"כ] אפי' אפאן אח"כ יפטור [דהרי אין זה לחם]. ואולי הטעם [של הלבוש והש"ך דחייב

ד' פרשת שלח כ"ב סיון יומא דהילולא של בעל הילקוט סופר ז"ע

אם לא עכשיו אימתי! עכשיו הזמן לקיים צוואת הילקוט סופר זי"ע

"מי שילמוד או יפרסם דברי, אטיב אני עמהם להמליץ טוב בעדם לפני קל חי. ואם יבואו על קברי, אז גם אני אשתחוה לפני שומע קול בכיות עמו ישראל ברחמים, ואצטרף תפילתי עמהם לטוב להם כל הימים!"

מה שאינה עומדת לאכילת אדם, כיון דעכשיו מיהא קיימא לאכילת אדם והוא לחם גמור. [אך לא מהני לחייבה בחלה, מאחר דבשעת חובתה היתה פטורה. אע"ג דעכשיו חשיבא לחם. וראה ברכת הבית (פ"א אות ל"ט) החילוק בין עיסת כלבים דלא מהני תו נמלך לחייבה, ובין סופגנין דמהני נמלך לחייבה].

אבל בחלת לחם (ס"ח פ"ה ס"ק י"ג) כתב דרק לאחר שנאפה חייבת, דלא מהני במה שנמלך שיחשב העיסה גופא שעומדת להיות לחם, ולכן רק ע"י אפייה חייבת. ולכאן מוכח גם מהרמב"ן הנ"ל כן, שכתב דמעשה אפייה שבסוף מוציא מידי מחשבתו הראשונה. הרי דסובר דרק לאחר שנאפה חייבת. וראה ברכת הבית (חלה פ"א אות כ"ב ואילך) כמה מהלכים בביאור דברי הרמב"ן.

איש לעיין אליבא שיטת הרמב"ן הסובר דגם בבליה עבה כשעשאה ע"מ לבשלה פטורה, מדוע חייבת כשנמלך בסוף ואפאה, אם הוא מטעמא דאפאה, דאח"כ נגלגול הוי גלגול פטור, דלא עשאה ע"ד לעשותה לחם, מ"מ כיון שאפאה חייבת מכח האפייה. או ד' מהני הגלגול גופא לחייבה אם נמלך. ונפ"מ אם חייבת גם קודם אפייה. ויעיין ב"ט"ז (ס"ט ש"ט סק"ד) שדייק מלשון המחבר דמייד כשנמלך חייבת ולא בעינן אפייה לחייבה יעו"ש. וטעמא דמילתא נראה דסובר דכיון דפטורה רק משום דאינו עומד להיות לחם, ולא משום דהוי גלגול בפטור, לכן מיד כשנמלך ודעתו לעשותה לחם מהני הגלגול גופא לחייבה. וכדברים האלה כתב הגר"ח (ה' חמץ ומצה פ"ו ה"ה ד"ה ונראה לומר) גבי עיסת כלבים, דבחדו וחשב עליה למאכל אדם, נשלם בזה דין לחם שבה, וחוזרת להיות חייב בחלה וסקע מינה הגריעותא

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליין מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די פלאצקע גאון - ווארשא, אבני נזר - סוכאטשוב, צדקת הצדיק - לובלין, ילקוט סופר - פאקש, לב העברי - הר הזיתים, ר' יוסף ענגיל - ויען, בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול - הר המנוחות
אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!
732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

ותירץ האבני נזר, דהטעם שלא תירץ הר"ן כך קושיתו על הרמב"ן, משום דה"נ דבשעה שהיה דעתו לאפותה בחמה, לא חל עליה שם 'לחם', אבל כיון דזה רק חסרון במחשבתו, ולא חסרון במעשה, לכן מיקרי 'שעת חובתה', ולכן הקשה

הר"ן על הרמב"ן, דמדוע אמרין דאח"כ שנמלך לאפותה נתחייב. וז"ל: ונראה דהר"ן אזיל בשיטת הרמב"ם (פ"ז בכורים ה"ט) ופסקוהו בשו"ע (סי' שכ"ו סעיף ד') דשני ישראלים שעשו עיסה כשיעור על דעת לחלק וחלקוהו, ואח"כ הוסיף כל אחד חלקו עד שהיה כשיעור לכל אחד פטורים, כיון שכבר היה לו שעת חובה שהיה כשיעור, ונפטרה משום המחשבה שהיה לחלק, וע"ש בכ"מ. הרי דכיון דבעצמו היה כשיעור, רק המחשבה היה לחלק, מקרי 'שעת חובה' בפטור. ולא דמי לעושה עיסתו פחות פחות משיעור ואח"כ צרפן דחייב, דמתחילה לא היה חובה כלל כיון שלא היה כשיעור. והכי נמי בבבליה עבה ולא חסר רק המחשבה שהיה שלא לאפותה בתנור, שוב חשיב 'שעת חובה' בפטור. [ולכן הקשה הר"ן על הרמב"ן שסובר דאפי' בלילתה עבה פטור כיון שדעתה לעשותה בחמה, דאיך מועיל שנמלך עליה לאפותה, והרי היתה פטורה בשעת חובתה], עכ"ל.

והנה הר"ן תירץ וז"ל: י"ל דלא דמי, דהתם גבי הקדש, מחוסר מעשה, אבל הכא לאו מחוסר מידי אלא שימלך עליה לאפותה, הלכך מעשה שבסוף מוציא מידי מחשבה, עכ"ל. וביאר האבני נזר כוונתו, דה"נ דמיקרי 'שעת חובתה' אפילו בשעה שדעתו היה לאפותה בחמה, כיון דזה רק חסרון במחשבתו ולא במעשה, מ"מ אפשר להתחייב אח"כ, כי הכלל שאמרו דאי אפשר להתחייב עוד אם היה פטור בשעת חובתה, הוא רק אם היה 'פטור' בשעת חובתה, אבל אם לא מיקרי 'פטור', אז אפשר להתחייב אח"כ. וכאן כיון דהחסרון הוא רק במחשבתו, ולא במעשה, לא מיקרי 'פטור', דמעשה שבסוף מוציא מידי מחשבה, ונמצא דמעולם לא היה 'פטור'.

וז"ל: ותירץ הר"ן, דכיון שלא עשה בחמה לבסוף, לא אפאה בתנור, לא חשיב שהיה 'פטור' בשעת חובתה, משום שהיה מחוסר מחשבה. ודוקא התם שבאמת חלקוהו והוסיפו אח"כ, חשיב שהיה 'פטור' בשעת חובתה, אבל הכא כיון שנמלך ואפאה - חייב, דמעשה שבסוף מוציא מידי מחשבה.

לע"נ הג"ר יצחק דרעי ב"ר יצ"ל יא"צ כ"ב סיון

אמירת הודו ערב שבת. הענין של אמירת 'הודו' הנזכר שם הארבעה הצדיקים להודות דייקא במנחה בכניסת שבת, והוא מיוסד מהבעל שם טוב זצ"ל. כי ידוע שכל הקלקולים שבעולם נתהוו מחטא הראשון, והשורש שבהם הוא השאור שבעיסה ושעבוד מלכויות, והנה כשנכנס קדושת שבת נעשה תיקון על הפגמים האלו, ועל זה אומרים המזמור הודו לה', לתת הודאה ושבח להשי"ת שבשעה זו נעשה גאולה ותיקון על הענינים האלה, וזה 'אשר גאלם מיד צר' הוא היצו"ר שאור שבעיסה,

הולך בטר שעת חיובה וכדתנן הקדישתה עד שלא גלגלה וגלגלה הגזבר ואח"כ פדאתה פטורה שבשעת חובתה היתה פטורה, וה"נ דכוותה כיון דבשעת הגלגול אינה עומדת לאכילת אדם ולא חייל בה שם לחם, ממילא הרי היא פטורה לעולם, עכ"ל. הרי דסובר דבמחשבת פטור של עיסת כלבים הפטורה משום דאינו עומד לאכילת אדם, אמרין הכלל של שעת חובתה היתה פטורה. וצ"ע דהגר"ח (בה' ביכורים פ"ו ה"ט) כתב וז"ל: תנן דעיסה שתחלתה סופגנין וסופה עיסה חייבת בחלה, ועיי' ברמב"ם שפירש דהיינו שלשה תחלה ע"מ לאפותה בחמה והשלימה לעשותה מעשה פת, הרי דכשנפטרה מחמת מחשבה של שעת לחם, חוזרת ומתחייבת, משום דלא חשיבא שעת חובתה. אשר לכא' צ"ע מ"ש מע"מ לחלקה לדעת הרמב"ם דנפטרת לעולם. אכן לפי המבואר ינאח דשאני התם דבלא שם לחם אין מעשה עיסה גורם שום צד חיוב של חלה, ונמצא דחסר בה מהשתא עיקר מעשה עיסה המחייבה בחלה, וע"כ אין זה שעת חובתה וחוזרת ומתחייבת בהשלימה לעשותה מעשה פת, עכ"ל. הרי דסובר דבמקום דפטורה מחמת חסרון שם לחם לא אמרין הכלל של שעת חובתה היתה פטורה, וצ"ע דא"כ ה"ה עיסת כלבים לדעתו מופקע משם לחם לא שייך דינא דשעת חובתה היתה פטורה, ומ"ש מסופגנין דחוזרת ומתחייבת.

ונראה בזה, דקיים נפק"מ בין סופגנין המהווה חסרון בשם לחם, ובין אינו עומד לאכילת אדם דג"כ מופקע משם לחם, דסופגנין הוי העדר של שם לחם, זאת אומרת דלהכי אינו קרוי לחם משום דבעצם אינה לחם, משא"כ אינו עומד לאכילת אדם מהווה הפקעה בשם לחם, דבעצם הוי עיסה זו לחם, אלא ע"י דאינו עומד לאכילת אדם נפקע השם לחם שבו, לכן במחשבת פטור של סופגנין אמרין דלא חשיבא שעת חובתה, כיון דבעצם אינה לחם, ולכן לא נפטרה מעולם ושפיר חוזרת ומתחייבת. משא"כ עיסה שאינו עומד לאכילת אדם דבעצם הוי לחם, שפיר הגיע שעת חובתה אלא דנפטרה והופקעה משם לחם, לכן אמרין דשוב אינה חוזרת ומתחייבת, דהיה פטורה בשעת חובתה. אך לולי דברי הגר"ח הסובר דהתנאי של עומד לאכילת אדם מהווה דין בשם לחם, י"ל דהתנאי של עומד לאכילת אדם מהווה תנאי בחיובא דחלה לחוד ולא בהגדרת שם לחם, ולכן מובן בפשיטות מדוע אמר' בזה הכלל של שעת חובתה היתה פטורה, דשפיר חשיבא שעת חובתה ורק דפטורה, ודמיא לפטורא דנכרי וח"ו! דשפיר חשיבא שעת חובתה ולהכי נפטרת לעולם.

התבואה בכלי, אלא ביד, כיון דאינו קרוי 'קציר', לכן פטור מלקט. אבל בדבר דהדרך הוא ללקוט ביד ולא בכלי, אז מיקרי 'קציר', וחייב בלקט. וא"כ יש לומר דהלבוש והש"ך סוברים דהוא הדין בסופגנין ודובשנין מיקרי 'גלגול', דכיון

דדרכו של מינים אלו לבחוש בכף, לכן הבחישה בכף חשיב גלגול ולישה, ולכן כתבו דפטור משום שאינו קרוי 'לחם'.

וז"ל: וליישב דעת הלבוש והש"ך [אמאי לא אמרו דלא חשיב 'גלגול'], נראה עפ"י הש"ס חולין (דף קלז.) בקיטוף (-הקוצר התבואה בידו ולא בכלי) פטור מלקט, דכתיב 'קציר' ולא קיטוף, ואמרין שם דבמידי דאורחיה בקיטוף, הקיטוף חשיב קצירה, ע"ש. והכי נמי בדובשנין, הבחישה בכף חשיב גלגול ולישה, על כן כתבו הטעם משום דסתם לחם הוא הגילוש במים, ושם אין חיוב אלא בבליילתה עבה, ובלא זה לא מיקרי לישה, על כן אין לחייב בשום עיסה כי אם בבליילתה עבה, [דבליילתה רכה אינו קרוי 'לחם'], עכ"ל.

והנה לפי שיטת הלבוש והש"ך דבליילתה רכה חשיב 'גלגול', משום דכך דרכו של בליילתה רכה לבחוש בכף, וזה קרוי 'גלגול', א"כ קשה קושית הר"ן, דמדוע נתחייב בחלה אם אפאה אח"כ בתנור, הרי בשעת חובתה והיינו בשעת 'גלגול' היתה פטורה.

וכתב האבני נזר, וז"ל: ובאמת לולא שמפורש בגמ', מצד הסברה היינו יכולין לומר דבדובשנין ובליילתן רכה אפי' אפאן אח"כ פטור כקושית הר"ן דבשעת חובתה היתה פטורה, [ודוקא בעיסה במים בליילתה רכה חייבת, דלא היה לישה ולא היה שעת חיוב], אבל דובשנין הואיל ודרכו בבליילתו רכה, א"כ היינו לישתן. והכא לא שייך תירוצו הר"ן דמחוסר רק מחשבה, דהכא באמת מחוסר מעשה גמור, דהיינו האפייה, דבליילתה רכה לאו לחם מיקרי, ואין החסרון במחשבה, רק במעשה שבליילתה רכה.

אולם אחרי שבגמ' מפורש להיפוך, עלינו ליישב קושית הר"ן, וצריך לומר דלא מיקרי 'שעת חובתה', בפטור אלא היכא דהוי לחם ביד הקדש, דגלגול לחלה הוא כמו מירוח לפני דחשיב גמר מלאכה, וזה היכא שנקרא 'לחם', אבל כל זמן שלא חשיב 'לחם', אף דהיינו לישתן, אין זה שעת חובתה, [דגלגול לבד בלי גמר מלאכה אינו 'שעת חובתה', ולכן בעינן בין 'גלגול', ובין שם 'לחם' להתחייב בחלה], וזה נ"ל ברור, עכ"ל.

והנה לאור הנ"ל, דכדי להתחייב בחלה בעינן בין 'גלגול' ובין שם 'לחם', א"כ יש ליישב קושית הר"ן על הרמב"ן שסובר דבליילתה עבה שדעתו לעשותה בחמה ולבסוף נמלך לאפותה דחייב, דלכאורה מדוע לא אמרין דכיון דבשעת חובתה היתה פטורה, לכן לא מועיל עוד במה שנמלך לאפותה. דיש לומר דה"נ דבליילתה עבה מיקרי 'גלגול', אבל כיון שבדעתו היה לאפותה בחמה, לכן לא חל עליה שם 'לחם', הלכך לא מיקרי 'שעת חובתה'. וז"ל האבני נזר: ותמיהני על הר"ן ז"ל שלא נחית לזה ליישב גם דעת הרמב"ן, עכ"ל.

ב"כ הגר"ח (בה' ביכורים פ"ו ה"ט) וז"ל: תנן דעיסה שתחלתה סופגנין וסופה עיסה חייבת בחלה, ועיי' ברמב"ם שפירש דהיינו שלשה תחלה ע"מ לאפותה בחמה והשלימה לעשותה מעשה פת, הרי דכשנפטרה מחמת מחשבה של שעת לחם, חוזרת ומתחייבת, משום דלא חשיבא שעת חובתה. אשר לכא' צ"ע מ"ש מע"מ לחלקה לדעת הרמב"ם דנפטרת לעולם. אכן לפי המבואר ינאח דשאני התם דבלא שם לחם אין מעשה עיסה גורם שום צד חיוב של חלה, ונמצא דחסר בה מהשתא עיקר מעשה עיסה המחייבה בחלה, וע"כ אין זה שעת חובתה וחוזרת ומתחייבת בהשלימה לעשותה מעשה פת. וגדברים האלה כתב בחידושי רבינו חיים הלוי (ביכורים פ"ו ה"ט) וז"ל: דלא נאמר הך דינא דפטור של שעת חובתה פטורה לעולם אלא במידי דיש בו דין פטור בחפצא, כמו נכרי והקדש וכדומה, משא"כ בחיסרון שיעורים דעצם החפצא לית בהו שום צד פטור, ורק חיסרון שיעור בלבד, בזה לא חייל בה שום דין הפקעה מחובת חלה, כיון דגם בשעתה ובעת חיסרון שיעורא לא ה' בזה שום חלות של שם פטור, ושפיר חוזרת ומתחייבת בהשלימה לעשותה מעשה פת, וגם בעושה עיסתו בקין דחוזרת ומתחייבת בהשלימה לעשותה מעשה פת, וז"ל: הרי דסובר דבמקום דפטורה מחמת חסרון שם לחם לא אמרין הכלל של שעת חובתה היתה פטורה, וצ"ע דא"כ ה"ה עיסת כלבים לדעתו מופקע משם לחם לא שייך דינא דשעת חובתה היתה פטורה, ומ"ש מסופגנין דחוזרת ומתחייבת.

והנה הבאנו לעיל דהסופגנין והדובשנין פטורים משום שאינם קרוים 'לחם', ברם בספרי (זוטא שלח פסקא י"ט) איתא: 'באכלכם מלחם הארץ, מלחם ולא כל לחם, פרט למבושל והסופגנין וכו', שפטורים מן החלה'. ומשמע דגם סופגנין הוי לחם, רק דנתמטטה דלא כל לחם חייבת בחלה. ולפ"ז קשה דכיון דזה פטור בעלמא, מדוע לא אמרין דאי אפשר להתחייב עוד כשאפאה בתנור, כיון דהיתה פטורה בשעת חובתה. ובברכת הבית (חלה פ"א מ"ד אות י"ח) כ' דלפי הגר"ח הנ"ל א"ש, דסופגנין אינו מהווה 'פטור' בחלה, רק הוי העדר מחייב, דרק לחם הנאפה בתנור גלגלה חייבת, לכן לא חשיבא סופגנין 'פטור', והכלל של שעת חובתה היתה פטורה אמרין רק במידי דיש בו דין פטור בחפצא, כמו נכרי והקדש. הלכך שפיר חוזרת ומתחייבת אח"כ בעושה עיסה.

ד הנה בעינת כלבים הפטורה מכא דאינו עומד לאכילת אדם, כתב הגר"ח (ה' ח"מ) דזהו דוקא כל זמן דאינו חושב לאכילת לאדם, אבל בחזר וחשב עלי' למאכל אדם נשלם דין לחם שבה והוי לחם גמור, דכיון לענין חיובא דחלה לא מהניא מה שחשב אח"כ לאכילת אדם, וז"ל: והטעם פשוט דהכל

כמו שנאמר 'וכי תבואו למלחמה על הצר הצורר אתכם', היינו היצה"ר המיצר ללב ישראל כידוע. 'ומאמצות קיבצם' מרמז על שיעבוד מלכויות, ועל שני ענינים אלו נעשה גאולה בשבת קודש.

ואחר זה נזכרו בפרטות בהדי הני הצריכים להודות 'תעו במדבר', היינו הולכי מדבריות, ומרמז על הנפשות שנפגמו ע"י השאור שבעיסה המכניס עצלות בלב להיות הולך בטל מדברי תורה, והם כל השבוע כמדבר שמם. 'רעבים גם צמאים נפשם בהם תתעטף', שעם כל זה הם רעבים וצמאים ונפשם שוקקה להקדושה, רק שאין לו במה להחיות נפשו מסיבת העצלות מדברי תורה. ובהגיע קדושת שבת 'ידו לה' חסדו כי השביע נפש שוקקה', נעשה לו שביעה להצמאון, 'ונפש רעבה מלא טוב', ואין 'טוב' אלא תורה.

'יושבי חושך וצלמות' הוא יושבי בית האסורים שהם נגד שיעבוד מלכויות בכלל, שהוא אסור בידי שיעבוד אחר, וכמו כן בפרטות בנפש כל מיני צער ודוחק מסיבת עול פרנסה כל ימי השבוע וכדומה שאר דברים המכניס חשכות בנפש, שלא יוכל לזכות עצמו בקדושה, וכשבא שבת 'ידו לה' חסדו כי שבר דלתות נחושת', שנעשה התרה וגאולה מכל המניעות גם על זה. ואחרי זה נפרטו ג"כ שני הענינים האלו בפועל היינו חולה שנתרפא, כידוע שכמו שיש חולאים בגוף, כמו כן יש חולאים בנפש, והיינו ג"כ מסיבת שאור שבעיסה, עד שכל אוכל היינו דברי תורה שהוא אוכל להנפש, 'תתעב נפשם ויגיעו עד שערי מות', עד שמגיעים ח"ו למדריגה התחתונה שרשעים בחייהם קרוים מתים. וכשבא שבת 'שלח דברו', היינו קדושת שבת שנאמר בו 'ודבר דבר', 'וירפאם וימלט משחיתותם', נעשה המלטה גם מהשחתה התחתונה. ואחרי זה נאמר 'יורדי הים', שהוא על שיעבוד מלכויות בפועל, כמו שנאמר 'משביח שאון ימים שאון גליהם והמון לאומים', כי כל החסרונות והפגמים שנמצא בהאומות שישאל תחת ממשלתם, נדבק גם בנפשות ישראל, ובקדושת שבת נשקטו גליהם, 'ובשוא גליו אתה תשבחם'.

לע"נ הגר"ר יוסף שאול אלישר ב"ר חיים משה זצ"ל י"א צ"כ א"א סיון

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם לדורותם. כתב האור זרוע (סימן ש"ד): אמרו ישראל למשה, מלפנינו מילה, מאחרינו מה זכות יש, אמר להם משה השליכו ציציותיהם לאחוריהם, ע"כ. ויש לומר על פי מה שפירש אאמו"ר הגאון נ"י נוסח התפלה 'והסר שטן מלפנינו ומלאחרינו', על פי מה שפירש הבינה לעתים הפסוק 'צנים ופחים בדרך עקש, שומר נפשו ירחק מהם', דהכוונה בזה, דלעשות מצות ה' צריך זריזות וחמימות בשלהבת ה', ולעשות עבירה צריך עצלות, ומי שעושה להיפוך, בעבירה חמימות, ובמצוה קרירות, צריך לשמור נפשו, וזה הכוונה 'צנים ופחים בדרך עקש', היינו בדרך עקש, ההיפוך ממה שצריך, שיש לו חמימות בעבירה וקרירות במצוה, 'שומר נפשו ירחק מהם'. וזה הכוונה 'והסר שטן מלפנינו ומלאחרינו', היינו 'מלפנינו', לעבירה מושך לפניו בחמימות, ולהיפך במצוה 'לאחרינו', גורם לו לעצלות, ועל כן מתפללים ומבקשים 'והסר שטן מלפנינו ומלאחרינו', עכ"ל.

וזה מה שאמרו ישראל למשה 'מלפנינו מילה', שנגד התאוה מועיל המילה להחליש התאוה, ומזה בא קרירות לעבירה, אבל 'מאחרינו מה זכות יש', היינו נגד העצלות, ובאיזה אופן יוכל להחליש העצלות ולבא לידי חמימות במצוה. ולזה אמר להם משה 'השליכו ציציותיהם לאחוריהם', שהוא מלשון 'מציץ', והיינו שיסתכל האדם שיש תכלית לאדם, 'וראיתם אותו' צדיקים יושבים ונהנים מזיו השכינה שזה עיקר התכלית, ממילא יתבונן שאין לאדם לעשות רק מצות ומעשים טובים.

ועוד נראה, דידוע מחובת הלבבות בהקדמה שראוי לכל איש הנלבב לחקור ולבקש את שאהבה נפשו, אמנם רק לאחר האמונה החזקה בה' ומשען בדת אלקית אשר תשים מעצד לרחשי לבו בל יעפיל לה' ויפול הנופל, ועל כן אמרו (קהלת ז'): 'טובה חכמה עם נחלה', היינו מתי טובה החכמה שהוא החקירה מה שמשכיל וחוקר משכלו, כשהוא ביחד 'עם נחלה' נחלת אבות שהוא הקבלה. אמנם גם למי שאין בו יכולת לעיין, תעמוד הקבלה ע"ש. ובה פירש בדמשק אליעזר (אות נ') מה שאמרו (מנחות מג'): 'וראיתם אותו וזכרתם', ראה מצוה זו וזכור מצוה אחרת התלויה בו, וזו מצות קריאת שמע. דהנה ציצית מרמז להביט גבורת ה', ולהתבונן בפלאי הבריא, ועל דרך שאמרו 'תכלת דומה לרקיע', והוא בחינת אמונה מצד התבוננות וחקירה, ועל כן רק בני ישראל חייבים בציצית, ולא נשים חלושי הדעת, כי התבוננות וחקירה הוא רק למי שמשיג בשכלו, אבל לצד החקירה וההתבוננות, צריך להיות 'וזכרתם את כל מצות ה'', היינו לזכור מצוה אחרת והוא קבלת עול מלכות שמים באמונה שלימה מצד הקבלה בלי חקירה, ע"ש.

ובזה יבואר דברי חז"ל 'אמרו ישראל לפני משה מלפנינו מילה', כי הנה ענין מילה מרמז על קיום המצוות בלי חקירה, כי אז הילך רך וצעיר, אשר אינו יודע עוד

להבדיל בין טוב לרע, וזה מה שאמרו ישראל 'מלפנינו מילה', כלומר מה שאנו מקיימים המצוות, הוא בחינת 'מילה', בתמימות בלי שום חקירה. אבל 'מאחרינו מה זכות יש', הלא קבלה לבד אינו טוב ואינו נאה למי שיש בכח שכלו, שלא לחקור ולעמוד על טעמי המצוות. אמר להם משה 'השליכו ציציותיהם לאחוריהם', היינו לאחר קיום המצוות בפועל המעשה, אז תשליכו ציציותיהם, ירמזו על בחינת העיון והחקירה, שאחר שכבר קיימתם המצוות, אז טוב לעמוד על טעמו. אבל בתחילת קיום המצוות טוב האמונה החזקה, כי רק על דרך זה טובים השנים - הקבלה והאמונה - מן האחד.

לע"נ הגר"ר שמואל ב"ר אהרן פרעסבורגר זצ"ל י"א צ"כ א"א סיון

שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען. שמעתי שיחה בשם הרה"ק ר' ברוך ממעוזבז זצ"ל, כאשר באו אליו משולחים של ארץ ישראל, ובידעו כי לכבוד עצמן הם דורשים כנודע, אמר 'שלח' [היינו המשולחים], 'ויתורו', מלשון 'נותן', שיהיה עכ"פ נותר לארץ ישראל, כי ישנו כאלו משולחים האומרים כולו שלי, ודפח"ח. מעתה להבין דבר מתוך דבר, כמו מרגלים לשעבר נשלחו לארץ ישראל, וכעת להיפך, נשלחו מארץ ישראל לחוץ לארץ לאנשי גולה, ואי אפשר לומר שיעשו כולו לשם שמים, כי זה אי אפשר, דמהיכן יפרנסו ביתם, אלא לעשות ברחמנות, להיות ארץ ישראל עיקר ושלמה טפל, ולפי מהות הנצרך ע"פ שומא של ג' מנהיגים כשאין נוגעין בדבר, וגם צריכין לדעת 'אשר אני נותן לבני ישראל' דייקי, לאפוקי ערב רב, כמו שמפורש בזוהר (פ' ויקהל ח"ב רג). 'ביני ובין בני ישראל' לאפוקי הערב רב, ע"ש. ולא אשר לקלים המרוץ להחזיק עמי הארץ ובטלנים, כי אם על בחינת 'בני ישראל', להשים השגחה עיקרית על תלמידי חכמים ולמודי ה' אשר אצלם תורתם עיקר ומלאכתם טפלה.

ובעוה"ר כעין מעשה אבות סימן לבנים, לא נשארו באלו על דרך האמת בלתי כלב בן יפונה ויהושע בן נון אשר גם הם נטלו חלקם בארץ. אך צריך להיות כמו בחינת 'שבת', מנוחה לה' ולכם, ולה' הוא העיקר בשלימות אמונה.

לע"נ הגר"ר ישראל ב"ר שלמה זאראמן זצ"ל י"א צ"כ א"א סיון

צירוף אכילה אליבא דר' מאיר. דעת ר' מאיר (כריתות יב): צירוף אכילה הוא בשיעור של "כאילו אוכל קליות". ופירש"י שם (ד"ה כאילו) ששיעור הזמן לצרף אכילת כזית הוא כשיעור הזמן שלוקח לאכול את הכזית אם היה חתוך לחתיכות קטנות כקליות דאוכלן זו אחר זו, ואם אכל ביותר משיעור זה אין האכילות מצטרפות.

והקשה הגר"ר ענגיל (לקח טוב כלל ט' אות ו'), דכאן סובר ר' מאיר שצירוף אכילה הוא כאילו אוכלן קליות, ואילו בזבחים (דף ע). סובר ר' מאיר לענין הדין שהאוכל כזית מנבילת עוף טהור נטמא, שהצירוף של אכילת הכזית הוא בכדי אכילת פרס. והביא את דברי רש"י (כריתות שם ד"ה כאילו, וד"ה לחומרא), שמפרש שר' מאיר סובר שכל אכילה מצטרפת לפי הזמן שלוקח לאוכלן קליות, דהיינו דדברי ר' מאיר "כאילו אוכל קליות" הוא שיעור זמן של אכילת כזית. וכתב דאלמלא דברי רש"י היה אפשר לומר שגם ר' מאיר מודה שהאוכל שני חצאי זית ושהה בין האכילות, זמן הצירוף הוא בכדי אכילת פרס. אלא דסובר שאם אכלן בצורה של קליות, דהיינו שאכלן זו אחר זו, מצטרפות האכילות אפי' ביותר מכדי אכילת פרס, ושכן משמע בדברי הגמ' בדעת ר' מאיר "דמשכי אכילתיה", דמשמע שאכל את הכזית בזה אחר זה ולא בשהה בין האכילות. וא"כ אין סתירה בדברי ר' מאיר, דדבריו "כאילו אוכלן קליות" אמורים לגבי מקרה בו אכלן ברצף, אבל מודה ר' מאיר שאם אוכל שלא בצורת קליות, אלא אוכל שני חצאי זית ומפסיק ביניהם, דזמן הצירוף הוא בכדי אכילת פרס, וזהו דנקט לענין אוכל נבילת עוף טהור, שאכילה מצטרפת בכדי אכילת פרס.

עוד תירץ, ע"פ מה שאמרו (סוכה מט:): אמר רב פפא שמע מינה כי שבע איניש חמרא מגרוניה שבע. ופירש"י, וז"ל: על ידי ששותהו בלגימות גסות וגרון מלא הוא משביע, ולא ע"י שתיה מרובה שמכניס הרבה יין במעי ע"י לגימות דקות. ואינו כאוכלין, ששובע שלהם בא במילוי כרס, עכ"ל. חזינן מהתם דלענין הנאת גרונו צריך לגימות גסות, והאוכל חתיכות קטנות כקליות יש לומר שאין לו הנאת גרון, א"כ יש לומר דר' מאיר סובר דלענין איסור אכילה אזלינן בתר הנאת מעי, ולכן צירוף אכילה הוא לפי זמן של אכילת קליות, אך בשתיה או באכילת נבילת עוף טהור שנטמא בבית הבליעה צריך הנאת גרון, ובדבר שצריך הנאת גרון, מודה ר' מאיר שזמן הצירוף הוא בכדי אכילת פרס.

והוסיף, דע"פ מה שכתב דגם ר' מאיר מודה שיש צירוף של אכילת פרס, מיושבת קושיא אחרת, דאין חולקים ר' מאיר וחכמים אם יש צירוף אכילות בכדי אכילת פרס, הרי בהלכה למשה מסיני כתב הרמב"ם (פ"א מהלכות ממרים ה"ג) שאין

מחלוקת, ושיעור הזמן שאכילה מצטרפת הוא הל"מ. אבל לפי דבריו לא קשה, שהרי גם ר' מאיר מודה שיש מקרים שהצירוף אכילה הוא בכדי אכילת פרס.

לע"נ ר' יעקב ב"ר נחום יצחק הלפרין ז"ל יא"צ כ"ג סיון

שלח לך. ברש"י: חייהם שאני נותן להם מקום לטעות בדברי המרגלים. יש לדקדק דמלשון זה משמע שהמרגלים דברו טוב, אלא שישראל טעו בדבריהם, והלא כתיב בפירוש שאמרו 'ארץ אוכלת יושביה היא', וזה רעת הארץ מוחלטת ואין צריך לטעות. ובכלל להבין במה נכשלו המרגלים אחר שהכתוב מעיד שכולם 'אנשים ראשי אלפי ישראל', ובמדרש (במד"ר טז:): שעל כל אחד ואחד שאל משה רבינו ע"ה פי' ה' 'הגון זה עליך', והסכים על דיו. וכל המפרשים חתרו למצוא הסבר ענין המרגלים, ובעזרת השי"ת אענה גם אני חלקי, ונקדים אומרים (במד"ר שם): 'בני אדם גדולים היו, ועשו עצמן כסילים'. דהנה יצה"ר נקרא 'מלך זקן וכסיל', ועל כן חושבני שבזה תלוי טעותם, דמשה רבינו צוה אותם 'עלו זה בנגב', ובהאר"י ז"ל (לקוטי תורה ריש שלח) כתב, דנתעברו בהם נשמות השבטים, ויש לומר דמרומוז בתיבת 'זה' גימטריה י"ב, ובה' 'ועליתם את ההר' היינו נתגברו על יצה"ר כאומרים דיצה"ר נדמה לצדיקים כהר. או יש לומר 'ועליתם את ההר', שגם היצה"ר יעלו, דכשמתגברים עליו ואין שומעים לו, אז גם היצה"ר נתעלה, כמשל בן המלך והזונה המבואר בזוה"ק (ח"ב קסג).

והנה ממאי דכתיב 'עמלק יושב בארץ הנגב', נראה לי להוצרכו להתגבר על יצה"ר דעבודה זרה, כי 'עמלק' גימטריה 'רם', קליפת הגיאיות, שזהו עבודה זרה ממש, ועליו אמרו רז"ל (סוטה ד:): שהוא דוחק רגלי שכינה, ואין שכינה חשובה כנגדו, על כן אמרו 'כי חזק הוא ממני', ודרשו רז"ל: אפילו בעל הבית אינו יכול להוציא כליו ממש. וכי טפשים כל כך היו, אלא זהו ענין טעות עובדי עבודה זרה, כמבואר בסנהדרין (דף קב). דשאל רב אשי את מנשה המלך, מאחר דידעת בעבודה זרה דאין בה ממש למה עבדת אותה, והשיב, שהיה אז כח יצה"ר כל כך גדול, עד דאילו הוית התם הוית נקיטא בשלהי גלימא ורהטת לעבדה.

ומה עשו כדי להנצל ממנו, היו משתמשים בעצת יהוא (מלכים ב' י"ח): 'ויקבוץ יהוא את כל העם ויאמר אליהם, אחאב עבד את הבעל מעט, ויהוא יעבדנו הרבה', שעיד"ז האמינו בו, ועלה בידו להרוג את כל עובדי הבעל, ואמרו בסנהדרין שם: יהוא צדיקא רבה הוה וכו' ומאי גרמא ליה, אמר אביי ברית כרותה לשפתים, שאמר 'אחאב עבד את הבעל מעט, ויהוא יעבדנו הרבה'.

ויש לומר דהמרגלים ג"כ נשתתפו עם יצה"ר דעבודה זרה, [והיינו שלא התגברו על קליפת הגיאיות], וזהו עומק כונת רז"ל 'אנשים גדולים היו, ועשו עצמם כסילים', היינו להשתתף עם יצה"ר שנקרא 'מלך זקן וכסיל', על כן נקראו גם הם 'כסילים', וכמו שביהא הביאתו עצתו זו להכשל, כמו כן במרגלים.

ובזה נבין פלא דמרגלים דיהושע היו רק ב' אנשים, ובאו בליה, ואעפ"כ נודע למלך יריחו. ואילו כאן י"ב אנשים סובבים מ' יום בארץ ולא הרגיש בהם אפילו מלך אחד, והגם שרז"ל הרגישו בזה ותרצו שהיו טרודים באבלם, מ"מ כיהודה ועוד לקרא יש לומר דכיון דנשתתפו עם יצה"ר, על כן לא הודיע היצה"ר לשרי המלכים. משא"כ ביהושע, דב' מרגלים לא השתמשו בעצה זו, [אלא התגברו על היצה"ר], הלך יצה"ר שהוא השטן והודיע לשר מלך יריחו ועוררו להשמר מפניהם. והגם שגם הם הלכו בית אשה זונה, אבל כבר נתגברו על יצרא דעריות במעשה שיטים. ואולי זה ג"כ בכלל דברי הזה"ק (ח"ג קנח). שכשולן דמרגלים היה על פחדם שאם יבואו לארץ יסלקו אותם מנשיאותם, דכל התנשאות שלא ברצונו יתברך שהוא הממלך מלכים, הוא גדר עבודה זרה.

והנה באמת 'ארץ אוכלת יושביה' הוא מעלה וקדושה בארץ ישראל, שאינה מחזקת עובדי עבודה זרה, ולכן כששמעו בני ישראל את זה, הוצרך לעשות עליהם רושם עז שירצו לעלות מיד לארץ ישראל. אמנם לפי ששמעו זה מהמרגלים שנשתתפו עם הכסיל היצה"ר, נעשה מזה חשבון של עצבות לפחד ולצעוק 'אנה אנחנו עולים', ולהתיאש מן העליה, וזה הטעות היתה מדברי המרגלים, דאילו שמעו זה מפה קדוש, היו מבינים מזה טובת הארץ.

לע"נ הג"ר יצחק שלמה ב"ר אברהם צבי אונגר זצ"ל יא"צ כ"ב סיון

ה בשיעורי הגרמ"ד שם תירץ, דדוקא בכור שהישראל נותנו לכל כהן שירצה, וכל זמן שלא נתנו לכהן הוי ברשות הישראל, משו"ה לא הוי תחילת הקדשו ברשות כהן. משא"כ בחטאת ואשם שניתנים למשמר, אין לבעלים בהם כלום כבר משעת ההקדש, כמבואר בחדושי רבנו חיים הלוי (הלכות ערכין), ונמצא דבחטאת ואשם אם הכהנים היו זוכים בהם מחיים, שפיר היה מקרי תחילת הקדושה ברשותם, ולכן בעיניו טעמא דאין זוכים בהם מחיים.

אין הכהנים ממירין בחטאת ואשם ובבכור. תנן בתמורה (דף ז:): 'הכהנים ממירין בשלהן, וישראל ממירין בשלהן, אין הכהנים ממירין לא בחטאת ולא באשם'. והיינו דאין אדם מתפס בתמורה אלא בקרבן שלו, ולא של אחרים. ולכן אין הכהנים ממירין לא בחטאת ולא באשם שנתן לו ישראל להקריב, שהרי אין לו בקרבן שום חלק ואינו שלו, אלא שהוא מקבל את הבשר אחרי הקטרת האימורין. הלכך אם המיר בהמתו בחטאת או באשם אין תמורתו תמורה, כדכתב רש"י שם.

וממשיך המשנה דאין הכהנים ממירין בבכור, משום שנאמר 'והיה הוא ותמורתו יהיה קודש', היכן קדושה חלה עליו - בבית הבעלים, אף תמורה - בבית הבעלים. והיינו דהקדשה תמורה להקדש עצמו. דהיכן קדושה חלה על ההקדש, בבית הבעלים, דאין אדם מקדיש דבר שאינו שלו. וממנו נלמד כי אף תמורה לא תחול אלא בבית הבעלים, ולא בבית כהן. הלכך אם המיר בו הכהן, לא נתפסת התמורה, כיון שהבכור אינו בבית הבעלים, אע"פ שניתן מתנה לכהן. אבל אם המיר בו ישראל בעל הבכור, תמורתו תמורה, שהרי ברשותו חלה קדושה על הבכור.

והנה הרמב"ם (תמורה פ"א ה"ט) כתב, וז"ל: אין הכהנים ממירין בחטאת ובאשם, שאע"פ שהם שלהם (לענין אכילת בשר). אינן זוכין בהן מחיים, שאין להם בבשר עד שיזרק הדם. ואין הכהנים ממירין בבכורה שאע"פ שהוא זוכה בו מחיים, אינו זוכה בו מתחילה, שהרי תחילתו בבית ישראל הוא. עכ"ל.

והקשה החזון יחזקאל (תמורה פ"א ה"א), וז"ל: דברי הרמב"ם צ"ע, דהלא הטעם שאין הכהנים ממירים בבכור משום שתחילתו בבית ישראל, אותו טעם שייך נמי בהא שאין הכהנים ממירים בחטאת ובאשם, ולמה ליה למימר בהא שאין הכהנים ממירים בחטאת ואשם טעמא אחרינא מפני שאין זוכין בהם בחיים. הלא האי טעמא מפני שאין זוכין בהם בחיים, נאמר בגמ' שם רק לר' יוחנן בן נורי שסובר שהכהנים ממירין אחר שבא לידם, אע"פ שהקדושה חלה עליו בבית הבעלים. אבל אין הכהנים ממירים בחטאת ובאשם מפני שאין זוכים בהם בחיים. אבל לר' עקיבא שסובר שם שאין הכהנים ממירים בבכור אחר שבא לידם מפני שקדושתו חלה עליו בבית הבעלים, לדידיה שפיר איתא להאי טעמא גם בהא שאין כהנים ממירים בחטאת ובאשם.

וי"ל דבעינן האי טעמא היכא שהכהן הקדיש חטאת או אשם שיתכפר בו ישראל, ואח"כ נתן אותו ישראל לאותו כהן שיקריבנו לו, אם המיר בו הכהן אינו עושה תמורה, אע"פ שהקדושה חלה עליו בבית אותו כהן ע"י אותו כהן, מפני שלא זכה בו מחיים. אי נמי נקט האי טעמא בחטאת ואשם, דאילו היה כוללם יחד בטעם האמור בבכור, היה מקום לטעות שהכהן זוכה בחטאת ואשם מחיים כמו בבכור.

לע"נ הג"ר ראובן ב"ר שבתי פיין זצ"ל יא"צ כ"ה סיון

ויקרא משה ליהושע בן נון יהושע. קשה להבין למה היה צריך משה רבינו להתפלל במיוחד בשביל יהושע בן נון, הא כמו שכלב בן יפונה הלך בעצמו להתפלל אצל קברי האבות בחברון, וא"כ יהושע גם היה יכול להתפלל, וא"כ למה דוקא ביהושע היה צריך משה במיוחד להתפלל בעדו ולשנות שמו ליהושע.

ונראה, דבפרשה הקודמת כתיב שאלדד ומידד מתנבאים במחנה משה מתייהושע מכנים, ולפ"ז היה יהושע בן נון בסכנה גדולה, דהא מבואר בזוה"ק שמשם רבינו לא היה יכול ליכנס לארץ ישראל מפני שמשם היה בחינת 'שמש', ויהושע הוא בחינת 'לבנה', וכשהשמש שוקעת, אז זמן הלבנה להאיר, וא"כ משה רבינו לא היה יכול אז לעלות לא"י, מפני שהגיע הזמן של הלבנה להאיר, וזהו יהושע בן נון, וא"כ אם היה משה רבינו נכנס לארץ ישראל, אז היה צריך למות על המקום, כי בארץ ישראל הוא זמנו של יהושע להאיר. וא"כ יהושע בן נון היה יכול לחשוב ולהחליט להצטרף עם עצת המרגלים ולעשות עבירה לשמה, כדי שמשם רבינו לא ימות עכשיו, דהא אם נכנס עכשיו לארץ ישראל הוא ימות, וא"כ בשביל שמשם רבינו לא ימות, כדי להצטרף לעדת המרגלים לשם שמים, וא"כ היה באמת יהושע בן נון בסכנה גדולה שלא לעשות שום פלפולים וללכת בדרך הישרה, ולכן היה צריך משה רבינו להתפלל במיוחד עבורו שינצל מעצת המרגלים. וכשאמרתי את זה לתלמידי חכמים שבוהו מאד, עד שבסוף אמרו לי שעצם הדבר מבואר בקיצור בפירוש תרגום יונתן בן עוזיאל (לא מצאתיו), ומאוד שמחתי שכיוונתי לדעת תורה האמיתית להתנא האלקי יונתן בן עוזיאל.

טעם בפרשה

ר"ס

של

את האמת, ואתה מסיק את מסקנות הנכונות, ומבין שכדאי לעשות משהו, אתה לא תמיד תעשה! למה? לא יודע! אבל זו המציאות...! אולי זה כוח רוחני מיוחד [יצר הרע] שלא נותן לך ללכת עם המסקנות שלך, לא יודע!

אבל בכל אופן כאן לא הסתיים הסיפור! יש עוד מישהו בפרשתנו! הוא דווקא כן עשה משהו עם המסקנות שלו!!
אומר הזוהר הקדוש בפרשתנו:

אמר רבי יצחק, משה הסתפל וידע שלא יצליחו בדרךיהם, ואז התפלל על יהושע. ואז כלב היה בדחק, ואמר מה אעשה? הרי יהושע הולך בסיוע עליון של משה, ששלח בו אור הלבנה, והוא האיר עליו בתפלתו משום שהוא שמש. מה עשה כלב? נשמת מהם והלך לקברי האבות, והתפלל שם תפלתו.

אמר רבי יהודה, דרך אחר לקח, ועקם שבילים, והגיע על קברי האבות והסתכן בעצמו, שהרי כתוב ושם אחימן וששית ותלמי ילידי הענק. אבל מי שהוא בדחק, לא מסתפל על דבר. כך כלב, משום שהיה בדחק, לא הסתפל על דבר, וכן להתפלל על קברי האבות להנצל מעצה זו.

כן, כלב עשה 'חישוב נתונים' והבין שאם הוא ממשיך עם החברים שלו [המרגלים] הוא כנראה לא יסיים את זה בטוב [ואגב, זה די הגיוני... תחשוב שהוא היה ממשיך אתם... לא בטוח שהוא לא היה נסחף והולך באותה הדרך (אם מותר לומר זאת) כי טבע האדם להימשך בדעותיו אחר הבריות - רמב"ם] ולכן הוא החליט על צורך לעשות משהו ומהר, ולפני שיהיה מאוחר!

נו, מה אפשר לעשות, הרי משה שלח אותי אתם, אני לא יכול להגיד לו 'לא'!

כנראה שהדרך היחידה כרגע היא 'תפילה בקברי האבות' [מעניין...]

"והלך ונשתטח על קברי אבות, ואמר להם אבותי בקשו עלי רחמים שאציל מעצת מרגלים"

רגע, הרי חברון הוא המקום המסוכן ביותר, יש שם אנשים קצת גבוהים... [לא כל כך נעים...]

אבל אין מה לעשות, צריך ללכת עם המסקנות שלי! ו

כלב קם, הלך, התפלל, ו... ניצל!!

כן, בדק בית הוא דבר משובח, אבל לא לשכוח "צריך ללכת עם המסקנות של הבדק בית!"

ייתן השם ונזכה לשפע גדול וגאולה קרובה!!

בחיים יש לנו הרבה רמזים, לא, אני לא מתכוון דווקא לקולות מהשמים [שזה דבר נפלא ומתוק], אני מתכוון למשהו אחר.

בחיים יש לנו לא פעם 'אירועים מוזרים' שלא בהכרח מדי נעימים, אבל מעניין מאוד איך אנחנו לוקחים אותם.

לפני שבוע אמר לי חבר טוב [טכנאי במקצועו], תשמע! כל המצב הזה בעולם בארץ, ביקום, בגלובוס, בטרמפ וכו' הקב"ה רוצה משהו! לא יודע בדיוק מה, אבל צריך לעשות משהו! אולי אני צריך קצת יותר להתאמץ להתפלל במניין.. אני לא מספיק חזק בזה...!

זה היה עבורי מאוד מעניין, כי אני [למשל] רואה את כל המצב בעולם ואומר: פשוט!! רואים משיח! רואים ישועות!! רואים שמתחיל לזוז העניינים!! והוא החבר שלי עסוק ב'אני צריך איזשהו שינוי'!

ממש מדהים!!

יש לי גם קרובת משפחה שאמרה לי לפני שבוע, יש לי כל כך הרבה טיפוליים שיניים לאחרונה, כנראה אני צריכה קצת יותר שמירת הלשון! [אם היא אומרת את זה, אז... עדיף שנמשיך!]

טוב, בא נראה את הילקוט שמעוני בפרשה:

"מה ראה [הקב"ה] לומר [לכתוב בספר תורה] אחר מעשה מרים [את פרשת] שלח לה, אלא שהיה צפוי לפני הקדוש ברוך הוא שהם [המרגלים] באים ואומרים לשון הרע על הארץ, אמר הקדוש ברוך הוא שלא יאמרו [המרגלים] לא היינו יודעים עונשו של לשון הרע מהו [ולכן דברנו לשון הרע על ארץ ישראל], לפיכך סמך הענין זה לזה, [לומר לך ש] לפי שדברה מרים באחיה לקתה בצרעת!! פדי שיהיה הכל יודעין עונשו של לשון הרע... [ו]אחר שראו [המרגלים] [לומר] [חמר] לשון הרע והיו מסתכלין במעשה מרים אי על פי כן לא רצו ללמד,

המרגלים ראו את מרים נענשת על לשון הרע והם הבינו שזה לא כדאי, אבל "אף על פי כן לא רצו ללמד!"

למה אתם לא רוצים ללמוד? למה לא לדאוג לעצמך?? למה לא לדאוג לחיים הגשמיים שלך, סתם שיהיה לך כיף ולא תחטוף צרעת ועונשים מוזרים אחרים? בשבילך, לא בשביל הקב"ה! למה אתה לא לומד לקח? למה אתה לא מקיים בפועל את מה שהבנת הייטב? הרי בעסק שלך אתה פועל בדיוק לפי מה שאומר לך היועץ העסקי?? נו, אתה הרי הבנת מה קורה למי שמדבר לשון הרע... הבנת טוב כמו שכתוב: "אחר שראו [המרגלים] [לומר] [חמר] לשון הרע והיו מסתכלין במעשה מרים" נו אז למה אתה לא רוצה לחיות יותר טוב [עם פחות גירודים ובושות]??

כנראה שכן אדם הוא בעל בחירה, וגם אם תראה מול העיניים

לבת אלון ומאיר!

כל הזכויות שמורות למכון 'טעם בפרשה'

להערות, הארות ותגובות וכן להרשמה לקבלת ה'טעם' במייל מידי שבוע פנו למייל: GTB100200@gmail.com

להנצחות ולתרומות ניתן לפנות לטל' 052-719-2760 או במייל הנ"ל

שימו לב! בשלב זה העלון מופץ בתפוצת מייל בלבד + לזיכוי הרבים ברצוננו להדפיס ולהפיץ את ה'טעם' בבתי הכנסיות ובתי המדרשות! לתרומות ניתן ליצור קשר עם המכון וזכות זיכוי הרבים יגן על התורם ועל כל בני משפחתו

אמן ואמן

השמירה הטובה ביותר לחודשי הקיץ

כל הדרכים בחזקת סכנה!

**ובפרט בתקופה הזאת כשיושבי ארץ ישראל חיים תחת פחד וסכנה מטילים
הבה הנזכור ההבטחה הגדולה של התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי
בספרו הזוהר הקודש בפרשת וילך**

**בזמן שיש צרה בעולם, מסתכל הקב"ה באלו
שעונין אמן. יהא שמיה רבא ונזהרים בהם,
להצילם מכל צרה וצוקה!**

יהודים יקרים! עכשיו הוא הזדמנות פז לקבל על עצמכם להיות זהירים במצוה גדולה זו בעניית "אמן" ו"אמן יהא שמיה רבא

**ובזה נבטיח לעצמינו קיץ בריא ושמח
בלי שום עגמת נפש ח"ו**

בברכת ה' ישמור צאתינו ובואינו לחיים טובים ולשלום אמנ!

לעילוי משנת ה'ה'ק רבי ישראל מאיר בן הרב רבי אריה זאב זצ"ל בעל התפץ חיים
ולע"נ ה'ה'ק רבי משה פייש בן רבי מרדכי ז"ע אבד"ק טאהש - ולע"נ ה'ה'ק רבי חיים זאנזיל בן ה"ד משה זצ"ל, האתמו"ר מריבניץ

העלון נכתב על ידי: מנחם ריביץ

להישאר נאמן

עקרונותיו? איך אוכל להכניס לחברה אדם שבשביל נזיד עדשים מוותר על דתו?"

פרשתנו מתחילה עם סיפור המרגלים, ונגמרת בציווי על הציצית. לכאורה אין שום קשר בין השנים, אבל האם באמת הן מופיעות במקרה בקצוות אותה הפרשה?

כאשר מציינת התורה את שמות נציגי השבטים שנבחרו להכנס לארץ על מנת לספק דיווח על המתרחש בארץ המובטחת, מוזכר שמושה מחליף את שמו של יהושע "ויקרא משה להושע בן נון יהושע", ומסביר רש"י שמושה עשה זאת כדי שה' יציל את יהושע מעצת המרגלים. כמו שידוע לנו, לא רק יהושע עמד איתן אל מול עצת רוב המרגלים, אלא גם כלב, שביגוד אליו לא זכה לברכתו של משה, אלא הלך בעצמו לחברון להתפלל על קברי האבות להצלחתו.

מסביר הרב אלישיב זצוק"ל, שבעוד שעל יהושע היה ידוע שהוא יד ימינו של משה, וכי הוא נאמן כל כולו אליו ואין שום דרך שיצטרף אל המרגלים בעצתם, כלב הראה את עצמו כאחד מהם. על יהושע היה פחד אמיתי שירצו שאר המרגלים להרגו כדי שלא יפריע להם בתכניתם, ולכן משה התפלל עליו והחליף את שמו כדי שה' יציל אותו.

כלב לעומתו הסתיר את מחשבותיו ולא התווכח עם המרגלים, ולכן לא היה צריך לפחד שהם יהרגו אותו, אבל גם הוא עמד בפני סכנה, רק מסוג אחר. כיוון שנחשב לאחד משלהם, השתתף בשיחותיהם ושמע את דעותיהם, הוא עמד בפני הסכנה להגרר אחריהם. אם כן, למה משה לא התפלל גם עליו, כדי שינצל מנפילה לדעות כזב?

מסביר הרב אלישיב שעל הרוחניות של כלב משה לא התפלל כי דבר התלוי בבחירת האדם בעצמו אי אפשר

יהודי אמריקאי חיפש עבודה ונתקל במודעת פרסומת שהציעה את עבודת חלומותיו, משכורת טובה בחברה גדולה ומוכרת, בתחום בו הוא מתמצא. הוא הזדרז להגיש קורות חיים, ולאחר מספר ימים נקבע לו מועד לראיון עבודה. לצערו, הראיון נקבע ליומיים בלבד לפני תשעה באב, בעיצומם של ימי האבל. היהודי התלבט, הרי הוא צריך להיראות במיטבו, אך בימים אלו אסור להתגלח. ועוד הסתפק, שמה אינו רשאי כלל לקיים את הפגישה? שכן חל איסור לסכם על עסקאות בתשעת הימים.

הוא פנה לרב משה פיינשטיין זצוק"ל על מנת לשטוח בפניו את ספקותיו. השיב לו הרב: "מאחר שמדובר במצב של צורך גדול לך ולמשפחתך, אני מתיר לך לסכם את העסקה בתשעת הימים. אבל, אסור לך להתגלח לפני הפגישה, ואדרבה כיהודים מאמינים יודעים אנו ששום מקרה רע לא יארע לנו מקיום מצוות התורה ודווקא ההקפדה והעקביות בשמירת המצוות כהלכה, תשמור עליך שלא תינזק".

היהודי קיבל את דברי הרב, אך לא עמד בניסיון ובסופו של דבר כאשר התארנן לפגישה, לא עמד לו כוחו והוא התגלח לקראתה. הראיון התחיל כמתוכנן, היהודי סיפר על ניסיונו רב השנים בתחום, והמראיין היה נראה מרוצה. אבל לקראת סוף הראיון, הגיעה הפתעה שהיהודי לא ציפה לה. "בקורות החיים כתבת שאתה יהודי דתי שנאמן למצוות דתו. אני אמנם לא מבין ביהדות ובמנהגיה, אבל יש לי חברים שהם יהודים כמוך, ואני יודע שבימים אלו הם לא מתגלחים. אם כן, איך אתה יושב מולי כשאתה מגולח?" היהודי לא ציפה לזה, ובפיו לא הייתה תשובה כשהמראיין המשיך: "אתה החלטת לזנוח את אמונתך ואת מנהגיך בשביל כסף. איך אוכל לסמוך על אדם כזה שמוכר את

שאלת השבוע

ברכות לזוכים בפרשות במדבר ונשא: הרב מאיר שיק והרב החפץ בעילום שמו.

“וְעַבְדִּי כָלֵב יַעֲקֹב הִיטָה רוּחַ אַחֶרֶת עִמּוֹ
וַיִּמְלֵא אַחֲרָיו וַהֲבִיאתִיו אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־בָּא
שָׁמָּה וְזָרְעוּ יוֹרְשָׁנָה”

מה עם יהושע? גם הוא עמד כנגד עצת המרגלים.

בין הפותרים נכונה יוגרל בעז"ה פרס.

תשובות יש לשלוח למייל 4663MR@GMAIL.COM

של כלב, היא מסתיימת עם עצה להצלה: גם כאשר אתה יוצא מבית המדרש או בית הכנסת, גם כאשר אתה בין אינשי דלא מעליא, תשמור על צורת היהודי שלך!

אנחנו אומרים בכל יום לאחר התפילה "כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן עולם הבא שנאמר הליכות עולם לו, אל תקרי הליכות אלא הלכות" ההלכות צריכות לשמש לאדם להליכות עולם שיהיה ניכר כיהודי בכל הליכותיו. פירשו חז"ל על הפסוק: "אתהלך לפני ד' בארצות החיים", שארצות החיים זה מקום שווקים, שגם בשווקים וברחובות יהיה ניכר שהוא מתהלך לפני ד'!

ונזכור את המשפט המפורסם: "אם היהודי לא יעשה קידוש, הגוי יעשה לו הבדלה" וכמה הרגיש זאת היהודי שהחליט להוריד את הזקן וחשב שעל ידי כך תבוא לו הברכה...

להתפלל עליו, ועל האדם בעצמו לעמול כדי להצליח בו, ולכן כלב שהיה מוכרח להתאמץ הלך להשתטח על קברי צדיקים בתפילה שלא יגרר אחרי עצת המרגלים.

וכאמור הפרשה נגמרת במצות הציצית, מצוה שהגיעה בשכר אמירתו של אברהם אבינו למלך סדום "אם מחוט ועד שרוך נעל" שבזכותה זכינו לשתי מצות: חוט של תכלת ורצועה של תפילין. אך למה אברהם לא הסכים לקבל כלום ממלך סדום? ולמה היה מגיע לו שכר על אימרה זאת?

אברהם אבינו פחד שעל ידי נתינה זאת יווצר לו קשר עם מלך סדום "ולא תאמר אני העשרתי את אברם". ובשכר הימנעותו מיצירת הקשר הזה נתנו לו שכר שיזכו בניו בחוט של תכלת, שעליו כבר אמרו חז"ל: "מה נשתנה תכלת מכל מיני צבעונין(צבעים)? מפני שהתכלת דומה לים, וים דומה לרקיע, ורקיע דומה לכסא הכבוד". הוא זכה במידה כנגד מידה למצוה כזו שעל ידה יכול כל יהודי להתרחק מהרע ולהתקשר לכסא הכבוד. לכן נאמר בפרשת ציצית "וראיתם אותו, וזכרתם, ולא תתורו אחרי לבבכם" כדי שיהיה לכם את הכח הזה להתרחק מן העבירה ולהתחבר לקב"ה.

אברהם אבינו זיכה אותנו בציצית, שעל ידי הסתכלות בה אנחנו יכולים להזכר בכסא הכבוד, ובשעת מבחן להימנע מהעבירה או להדבק במצוה. אומר האבן עזרא בפרשתנו: "לפי דעתי יותר הוא חייב להתעטף בציצית בשאר השעות משעת התפלה, למען יזכור ולא ישגה ולא יעשה עבירה בכל שעה. כי בשעת התפלה לא יעשה עבירה". אנחנו רגילים להתעטף בטלית בתפילה, רגילים להיראות ולהתלבש כיאה לבני מלכים כאשר אנחנו פוקדים את המקומות הקדושים, אך אומר האבן עזרא שדווקא כשאנחנו יוצאים משם אנחנו צריכים להישמר יותר, כי אז הסכנה ליפול יותר גדולה.

כלב ידע שכאשר הוא מתערבב בין המרגלים ונראה כאחד מהם, הסכנה הרוחנית שלו כה גדולה עד שהוא הולך לקברי האבות הקדושים להתפלל שלא ליפול אחריהם בעצתם. על סכנה גשמית אפשר לבקש את ברכת גדול הדור, על סכנות רוחניות אנחנו צריכים להתאמץ כדי לגבור. ואם הפרשה החלה עם המקרה

בשלושה מפגשים של
חצי שעה בלבד
תקבל את הכלים
להשרות שכינה בחיי
הרוח והחומר שלך

מוכן להפוך למקדש חי?
קורס דיגיטלי חדש ילמד אותך איך!

לפרטים והרשמה: 4663MR@GMAIL.COM

הדלקת-נרות

י-ם-----7:10
 ב"ב-----7:28

צאת שבת

י-ם-----8:30
 ב"ב-----8:33
 ר"ת-----9:02

– פניני משה –**דברי תורה לפרשת שלח**

א) "שלחו לך אנשים" מבאר רש"י למה נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים לפי שלקחה על עסקי דיבה שדברה באחיה ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר. מה מוסר יכלו המרגלים ליקח ממרים, והלא מרים דיברה במשה רבינו ואילו המרגלים לא דברו אלא בארץ כנען שאינה אלא אדמה? אדרבה, הרי אמר רש"י בסוף פרשת יתרו על הפסוק "אשר לא תגלה ערותך עליו? והלא דברים קל וחומר, ומה עצים ואבנים אמרה תורה שלא יבזו אותם קל וחומר אדם שנברא בצלם יוצרו על אחת כמה וכמה" אבל אין ללמוד את הקל מן החומר, על עצים ואבנים ממש רבינו? ברם הרי העידה תורה על משה רבינו: והאיש משה עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה" שהיה נחשב בעיני עצמו כעצים ואבנים ולא היה העלבון איכפת לו כלל. לפיכך נאמר שם: "וישמע ה'" ד' שמע ואילו משה עצמו לא הטה אוזן ולא נתן דעתו על כך. מאדם fzv היו צריכים לקחת מוסר שאסור לדבר על עצים ואבנים. על כן אומר רש"י "שלח לך לדעתך, אני איני מצוה אותך אם תרצה שלח" לפי דעתך שאפס אתה בעיניך, יכול אתה לשלוח, כי יתכן שיקחו מוסר שלא להוציא דיבה על הארץ, ברם, לפי גדולתך האמיתית אמנם אין ללמוד ממך שאסור לדבר אפילו על עצים ואבנים ולא היית צריך לשלוח... {הבאר בשם הגה"ק מאסטרובצה ז"ל}

ב) "שלחו לך אנשים" על הכתוב "לך לך" שנאמר אצל אברהם אבינו דרשו חכמינו "להנאתך ולטובתך" בדומה לזה אפשר לפרש גם "שלח לך" שהרי נגזר על משה רבינו שלא יכנס לארץ ישראל, ואם כן אודות למרגלים אשר הוציאו את דיבת הארץ ועיכבו את כניסת ישראל לארץ ארבעים שנה, צמחה טובה למשה שניתן לו לחיות עוד ארבעים שנה. {תפארת יהונתן}

ג) "וילכו ויבאו אל משה ואל אהרן" מבאר רש"י מהו וילכו ויבאו להקיש הליכתן לביאתן, מה ביאתן בעצה רעה אף הליכתן בעצה רעה, אם כן קשה, והלא לעיל אמר רש"י: ואותה שעה כשרים היו? ברם אמרו חכמינו: מחשבה טובה הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה, מחשבה רעה אין הקדוש ברוך מצרפה למעשה, ואלא מה אני מקיים: הנה אנכי מביא רעה אל העם הזה פרי מחשבותם - מחשבה שעושה פרי הקדוש ברוך מצרפה למעשה {קידושין מ'} לפי זה יוצא, שבשעה ששלח משה רבינו את המרגלים, אף כי הליכתם היתה מלכתחילה בעצה רעה, הרי עדיין לא צורפה המחשבה הרעה אל המעשה ועל כן כשרים היו באותה שעה: אבל עכשיו לאחר שכבר הוציאו לפועל את מחשבתם הרעה, היינו: מחשבה שעשתה פרי, הרי כבר צורפה המחשבה אל המעשה - "להקיש הליכתן לביאתן"

ד) "ובת זולב ורבעי" סופי תיבות "שבת", שבשבת אוכלים דברים מתוקים. {אבי מורי שליט"א}

ה) "ראשית עריסתכם זולה תרימו." לבל יאמר אדם: בימי נעורי אראה קצת חיים – "שמח בחור בילדותך" – ולעת זקנתי אהפוך לירא שמים – אמרה תורה: "ראשית עריסותיכם" תרימו תרומה לד' עוד בראשית חייכם, בימי נעוריכם, חובה עליכם לקדש את חייכם בימי נעוריכם, חובה עליכם לקדש את חייכם ולהרימם אל דרכי הבורא {עבודת ישראל}

גוף שבת, שבת שלום

ידידכם

משה יוסף סערן

זמני השבת

ר"ת	יציאה	כניסה	ירושלים
21:05	20:30	19:12	
תל אביב			
21:03	20:33	19:28	
חיפה			
21:07	20:35	19:21	
באר שבע			
21:04	20:31	19:28	

ר"ח תמוז ביום חמישי וביום שישי
המוולד יהיה בליל חמישי בשעה 9, 58 דקות ו-4 חלקים.

העלון טעון גניזה

סוד החלה

בני הענק תופסים מקום קטן בספר יהושע, העוסק בכיבוש הארץ,
אבל נוכחותם בולטת בדו"ח המרגלים. עניין של פרופורציות...

בוחר במה להתמקד, בטוב או ברע, אלא גם מחליט כמה משקל לתת לכל אחד מהם.

בדברי המרגלים אפשר לשים לב שאת הצד הטוב הם מתארים בסגנון תמציתי וחיצוני: "וגם זבת חלב ודבש היא, וזה פרייה". לעומת זאת, התיאור השלילי בא ממקום אישי. שלוש פעמים משתמשים המרגלים במילה 'ראינו', ותמיד בשביל לתאר את גודלם וכוחם של יושבי הארץ: "וגם ילידי הענק ראינו שם" (שם, כח), "וכל העם אשר ראינו בתוכה אנשי מידות" (שם, לב), "וגם ראינו את הנפילים בני ענק" (שם, לג).

ההתמקדות בתיאור הענקים העניקה להם משקל חסר פרופורציה. בספר יהושע מוקדשים רק שני פסוקים לתיאור המלחמה בענקים, אבל בעיני המרגלים; הם תופסים את התמונה כולה.

בדרך זו ניתן להבין את עונשם של המרגלים, מידה כנגד מידה: "אם יראו את הארץ אשר נשבעתי לאבותם וכל מנאצי לא יראוה" (יד, כג). מי שבחרו להתמקד בראיית הצד השלילי בלבד, לא יוכלו לראות שוב את הארץ כלל.

האיזון הקדוש

מבואר בספרים הקדושים, שמאחורי רצונם של המרגלים להישאר במדבר, עמד החשש מפני הירידה הרוחנית הכרוכה במעבר ממצאיות ניסית של מן שמימי ומים היוצאים מן הסלע, אל המציאות הטבעית השוחקת, של עבודת האדמה והתעסקות בענייני החומר הרגילים. מניע זה, שפעל באופן גלוי או סמוי, השפיע על שיקול דעתם ונקודת מבטם של המרגלים.

מייד לאחר חטא המרגלים מקבל עם ישראל את מצוות הפרשת חלה. הפיכת חיטה לעיסה היא תהליך המצריך התעסקות מרובה; כמעט שליש מל"ט מלאכות השבת קשורות להכנת לחם. אפשר, שדרך מצוות חלה מבקשת התורה ללמדנו, שגם בהתעסקות החומרית טמונים יסודות של קדושה, כאשר הדברים נעשים לשם שמיים, בכוונה הנכונה.

אדם המביט על המציאות בראייה רוחנית, בהירה וצלולה, כזו שמתעצבת בדרך התורה, ידע לתת לכל פרט בעניין את המשקל התקין שיש לייחס לו, ואת הפרופורציה המתאימה, בהתאם לתמונה כולה.

את מה אתה רואה, את חצי הכוס המלאה או את זו הריקה? מה מושך את תשומת ליבך, היופי של התמונה או הזבוב המכוער שהתיישב באחת מפניותיה? איך אתה תופס את העולם, כמקום קודר וחשוך, או ככזה שיש בו פוטנציאל אינסופי לקדושה ומצוות?

בתורת הנפש מצוי מושג בשם 'מבחן רורשאך'. מציגים בפני האדם דף, ועליו כתמי דיו לא מוגדרים, והוא מתבקש לספר מה הוא רואה בהם. אין תשובות 'נכונות' או 'לא נכונות'; מטרת המבחן היא להבין כיצד האדם מפרש גירויים עמומים, וכך לקבל תובנות על עולמו הפנימי, תחושותיו ותהליכי החשיבה שלו.

המבחן נשען על עיקרון שמוכר כחז"ל: "כל הפוסל - במומו פוסל", כלומר, אדם נוטה להקרין על הזולת ועל מאורעות חייו את עולמו הפנימי, תפיסותיו, ואת מבנה אישיותו. כך, במה שהוא רואה בדימויים העמומים, מתגלים רבדים נסתרים של נפשו.

דיווח או פרשנות

לכאורה, מילאו המרגלים בציינות אחר ההוראות שקיבלו. הם נשלחו לתאר את הארץ - וכך הם אכן עשו. הם דיווחו על הדברים החיוביים שראו: "באנו אל הארץ אשר שלחתנו וגם זבת חלב ודבש היא וזה פרייה" (יג, יח), ומאידך, העלו גם את הבעיות: "אפס כי עז העם היושב בה והערים בצורות מאוד" (שם, כח). במה אפוא חטאו?

הרמב"ן מסביר, שהחטא התחיל בכך שלא הסתפקו בדיווח עובדתי, אלא הוסיפו פרשנות משל עצמם, בתחומים בהם לא התבקשו להביע את דעתם. "לא נוכל לעלות אל העם כי חזק הוא ממנו" (שם, לא). המרגלים לא נשאלו אם יוכלו ישראל לרשת את הארץ, שהרי פשוט הדבר, שהקב"ה הבטיח להם זאת. כל השאלה הייתה רק; איך לבצע זאת.

על פניו, רק אחרי שנוכחו המרגלים כי אין העם מקבל את חוות דעתם השלילית על היכולת לכבוש את הארץ, השמיצו את הארץ עצמה והוציאו את דיבתה רעה כדי לפגוע במוטיבציה של עם ישראל לעלות אליה. בכך הצליחו.

ברובד עמוק יותר, ניתן לזהות את סימני חוסר האמונה של המרגלים אף בשלב מוקדם יותר. כאשר אדם מתבונן בתמונה מסוימת, הוא לא רק

ערכים לילדים
משל ותבונה

הניצוץ היהודי
אבוד בין עולמות

הרב שמואל רוטנר
אודך כי עינתי

הרב דוד ברוורמן
אנשים או נמלים

מחשבות טובות

הרב דוד ברורמן

הם
במטווח
מהבוקר. המפקד
חילק אותם לארבע
קבוצות, ובזמן
שקבוצה אחת
נכנסה להתאמן,
הורשו שאר
החיילים לנוח תחת
הסככה.

לקראת הצהריים,
כשהיה כבר צמא,
מיהר ג'ון לכיוון
הברזייה הסמוכה.
הברז נתקע, וג'ון

ניסה לתקן אותו, אך כעבור כמה דקות של מאמץ, הוא התייאש. כשחזר לכיוון הסככה, הבחין בחייל נוסף שעשה את דרכו לכיוון הברזייה. "חבל על המאמץ", ג'ון צעק לכיוונו, "אין סיכוי שתצליח לתקן אותו". החייל השתכנע, והסתובב חזרה לכיוון הסככה.

כעבור מספר דקות יצאה קבוצת חיילים מאזור המטווח. הם עשו את דרכם לעבר הברזייה, אך בדרך, שמעו לעצת החיילים בסככה, שהמליצו להם לחסוך באנרגיות. כולם השתכנעו; חוץ מחייל אחד - ג'ורג'. הוא לא התייחס אליהם, והמשיך בנחישות לכיוון הברזייה. הם צפו בו מנסה לתקן את הברז.

לבסוף; הוא הצליח. "כיצד הצלחת לעשות זאת?" שאלו אותו בהתפעלות. ג'ורג' הוציא לפתע את אטמי האוזניים. "סליחה", הוא השיב בחיוך, "לא הצלחתי לשמוע אותך, מה אמרת?"...

בכייה לדורות

שנה חלפה מאז יציאת בני ישראל ממצרים, שנה בה חוו את ניסי קריעת ים סוף, מעמד הר סיני, זכו למתן תורה ולהקמת המשכן; והנה, הגיע הזמן לקיום ההבטחה האלוהית שניתנה לאברהם אבינו; עם ישראל עומד להתקדם לעבר הארץ המובטחת: ארץ ישראל. עם ישראל ידע היטב כי הארץ לא תיכבש בקלות. על הארץ צריך להילחם! וכדי להתכונן למלחמה הצפויה, עולה הצורך הטבעי לשלוח מרגלים, שיאספו אינפורמציה חיונית על הארץ.

אך לדאבון לב, שליחות זו הפכה לטרגדיה. עשרה מהמרגלים מוציאים את דיבת הארץ, וגורמים בכך למורד לב לעם. עם ישראל בוכה לילה שלם על עתידו העגום. הקב"ה כועס על בני חינום זה, וכתוצאה מכך, הם נענשים קשות. דור יוצאי מצרים לא יזכו להיכנס לארץ המובטחת. אולם לא זו בלבד - היו לאירוע הזה תוצאות גורליות, למשך דורי דורות. "ויבכו העם בלילה ההוא", אותו הלילה, ליל תשעה באב היה. "אמר להם הקב"ה לישראל: אתם

אנשים או נמלים?

בכייה לדורות: כיצד בכי אחד
השפיע על עתיד הדורות?

בכיתם בכייה של חינום, אני אקבע לכם בכייה לדורות" (תענית כט).

תוספת קטנה

וכאן צצה השאלה. כיצד אנשים כה גדולים, נשיאי שבטים, כשלו בחטא זה? כיצד הגיעו לדיטת הכפירה? לכשנדקדק במידע שמסרו עשרת המרגלים, נמצא, שבין כל הפרטים שמסרו; התגנב גם פרט קטן, לכאורה צדדי, לכאורה בלתי חשוב, אולם הוא המפתח להבנת

היה זה פרט קטן, לכאורה צדדי,
אולם הוא המפתח להבנת ההבדל

ההבדל בין עשרת המרגלים לבין יהושע וכלב, ומהו הפרט שגרם לראשונים לנתח את הנתונים בצורה שגויה.

"ושם ראינו את הנפילים בני ענק מן הנפילים ונהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם" (שם, לג). רש"י מבאר: "וכן היינו בעיניהם" - "שמענו אומרים זה לזה נמלים יש בכרמים כאנשים". שואלים המפרשים, מדוע שינה רש"י מלשון התורה וכתב: 'נמלים' במקום 'חגבים'?

הגמרא במסכת סוטה (לה) מספרת את הרקע לדברים. באותו יום, נערכו לוויית רבות בארץ כנען. כשחזרו האבלים מלווייתיהם, ישבו הם לקבל את המנחמים תחת עצי הארזים שבשדות. כשראו המרגלים את אותם 'נפילים' אימתניים, היו יראים מהם, ועל כן טיפסו על האילנות והסתתרו שם. אז שמעו המרגלים את הנפילים אומרים זה לזה: "אנו רואים באילנות אנשים הדומים לחגבים..." עד כאן, אינפורמציה טהורה. אלא שכאן, המשיכו המרגלים והוסיפו

את תחושותיהם הסובייקטיביות: "ונהי בעינינו כחגבים".

דימוי עצמי

בנקודה זו נחשף אחד המניעים הנפשיים השליליים שהובילו לנפילתם. אנשים רמי מעלה, אשר ראו נפלאות בארץ חם, נוראות על ים סוף, אשר שמעו קול אלוקים חיים מדבר אליהם מתוך האש, כיצד זה שכחו את גדולתם ותפארתם?! ענקי הרוח האלו מטפסים על עצים מפחד בשר ודם, ושומעים שהם מכנים אותם 'חגבים'. בעקבות כך הם מביטים על עצמם בביטול ובלעג, ורואים עצמם שפלים כנמלים וחגבים.

מבטם המעוות של עשרת המרגלים, מלמד אותנו על אחד השורשים של החטא: הביטול העצמי הפסול, חוסר ההערכה בסגולתם כבני עם ה'. חוסר הערכה בכוחות הנפש העצומים הגנוזים בטבעו של העם הזה, הוא שהוליד את הפחד ומורד הלב מפני עמי הניכר ותרבותם.

את תחושת החולשה העבירו המרגלים גם לעם, שהחלו רואים את עצמם שפופים וחסרי אונים. על כך זועק המדרש במקום את תביעת הקב"ה מעמו: מי התיר לכם לקבוע; "וכן היינו בעיניהם"?! יודעים הייתם מה עשיתי איתכם לעיניהם, מי יאמר שלא הייתם בעיניהם כמלאכים?! מה גרמתם לעצמכם?! למה עשיתם את עצמכם קטנים?!

נמלים או חגבים

נקודה נוספת מאיר הרבי מקוצק זי"ע בסוגיה זו, דווקא מזווית אחרת. "וכן היינו בעיניהם"; ממתי יהודי אמיתי מתפעל ממה שיאמרו הגויים על יהדותו? ליהודי יש ידיעה ברורה על כך שוא מושגת ושמור בידי בורא עולם, החפץ להיטיב לו, וכל דעה אחרת של אי מי, לא תשנה את ביטחונו.

ג'ורג', החייל עם אטמי האוזניים הצליח במשימתו ותיקן את הברז; רק משום שלא שמע כלל את הקולות המייתיים והמרפיים את ידיו. כך הוא היהודי האמיתי; נחוש ושלם בדרכו, מבלי להסכית לקולות המחלישים סביב.

ומדייק הגר"א זי"ע על לשון רש"י; הם לא אמרו: 'אנשים שנראים כנמלים', אלא: 'נמלים' שנראים כאנשים... מורה על זלזול ונחיתות. לכן שינה רש"י מלשון הפסוק, מחגבים לנמלים, להורות על עניין זה, שהנמלים פחותים מהחגב. מבחינתם, הייתה זו נקודת השבירה לדימוי העצמי שלהם, שחש 'ונהי כחגבים בעינינו', שגרמה ל'וכן היינו בעיניהם'. שכך היא דרך העולם; אם אדם הוא כחגב בעיני עצמו, אז בעיני חברו הוא נעשה שפל עוד יותר.

וכן הדבר גם להפך - כאשר רואה אדם את עצמו כחשוב, יקר, ובעל מעלה; מייד חשים זאת גם סובביו, ומתייחסים אליו בהערכה.

תרמו וקבלו שבת חוויתית במגוון מלונות*

1-800-35-35-26

להשיב מאות משפחות
לבוראם
בשבת מרוממת
ומרגשת
זכיתם
זכיתם

לתגובות והערות-מערכת: alon@arachim.org 072-3303580

© כל הזכויות שמורות // העלון הופק ע"י מחלקת דיגיטל ערכים בשיתוף מחלקת בוגרים
עורך ראשי: הרב משה לנדאו // עורך משנה: יהודה פרידמן // עריכה לשונית: ג. בן צבי // עיצוב גרפי: ג. קוט

לרכים

נקדת מפט

הרב משה לנדאו

גנבים שלא נוגעים בכסף ולמה לא כדאי להשאיר פחיות לבד?

המסקנה

אז מה היה לנו? פחיות קוקה קולה שנגנבות (סליחה, נלקחות...) מהמקרר, והכסף נשאר. אנשים שמקבלים שוברים מרמים יותר מאנשים שמקבלים כסף אמיתי. המסקנה; גם אם אנשים מרמים וגונבים, קשה להם לגנוב כסף. המצפון לא נותן לגנוב כסף של ממש, אבל 'מאפשר' לגזול פחיות או שוברים. יש להניח, שככל ששטרות הכסף ייעלמו מחיינו, אנשים ירמו ויגנובו יותר... חז"ל כבר גילו את התכונה הפסיכולוגית הזו במרגלים.

כשהתורה מלמדת אותנו שלא לדבר לשון הרע, היא מזכירה את מרים, שדיברה לשון הרע על משה רבנו, ולקתה בצרעת. "זכור את אשר עשה ה' אלוהיך למרים בדרך בצאתכם ממצרים" (דברים כד, ט). אבל כשחז"ל מזהירים אותנו שלא לדבר לשון הרע, הם מזכירים דווקא את המרגלים. "בוא וראה, כמה גדול כוח של לשון הרע. מהיכן? ממרגלים" (ערכין טו, ע"א).

מה מצאו חז"ל להוסיף את עניין המרגלים, שאין במרים? התשובה בהמשך דברי חז"ל. "ומה המוציא שם רע, על עצים ואבנים... כך המוציא שם רע על חברו, על אחת כמה וכמה".

בשונה ממרים, המרגלים דיברו על עצים ואבנים, לא על בני אדם. ממש כמו לגנוב פחיות במקום לגנוב כסף. הרבה יותר קל לדבר על עצים ואבנים, מלדבר על אנשים. כשמדברים על עצים ואבנים, לא נראה שמישהו נפגע. כשהעניין לא מוחשי, אנו פשוט שופכים את כל מה שיש לנו בפה.

אבל גם כשמדובר בבני אדם, אם הלשון הרע לא מוחשי, אנחנו מרשים לעצמנו לדבר חופשי. אם ה'לשון הרע' הופך ל'ידיעה חדשותית' אם 'לשון הרע' הופך ל'בדיחה מצחיקה' זה כמו כסף שהופך לשוברים. המצפון שלנו מאפשר לספר 'ידיעה' או 'בדיחה'.

אז בפעם הבאה שאתם רצים לספר 'חדשות' או 'משהו מעניין' תחשבו...

ממש כמו שמאחורי כל פחית, יש כסף. גניבה זו גניבה. מאחורי כל 'סיפור' יש אדם. לאדם הזה יש לב ויש לו חיים, והסיפור הזה יכול להרוס אותו.

המילה האחרונה

ישראל גנב שעון אל תשמע.
לקחה לכוון בו זמן קריאת שמע.
(הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב)

ככל שהכסף הופך להיות וירטואלי... אנשים יגנובו יותר

אם יצא לכם לשהות כמה ימים במקום שהמקרר בו אתם משתמשים הוא ציבורי, אתם ודאי יודעים מה 'דינו' של מוצר טעים שהשארתם לבד במקרר. נכון. כשתחזרו לקחת אותו, תגלו שמישהו רעב ומסכן, דל ואביון דאג לכם למצוות צדקה, ולקח אותו לעצמו.

לא כל דבר 'גונבים' מהמקרר. תלוי מה השארת שם. מה לדעתכם היה קורה אם הייתם משאירים מעטפה עם כסף במקרר? כמה חוקרים השאירו במקררים המשותפים בפנימיות שונות בארה"ב, שש פחיות קולה, ולצדם שישה שטרות של דולר אחד. אתם יכולים לנחש, שפחיות הקולה נעלמו. אבל המפתיע הוא, שששת השטרות של הדולר נותרו שם, אפילו אחרי שלושה ימים.

תבינו, מי שלא הגיע מספיק מוקדם למקרר ולא נשארה לו פחית קולה, היה יכול פשוט לקחת שטר של דולר אחד או שניים... לרכוש לעצמו פחית. ובכל זאת, הכסף נשאר שם. מה גורם לאנשים לגנוב פחיות, ולוותר על כסף של ממש?

המבחן

חוקרים ביקשו מקבוצת אנשים, לפתור מבחן כלשהו. הובטח להם שהם יקבלו תשלום על המבחן, לפי ההצלחה שלהם. כמו בחלומנו של כל ילד, הנבדקים בדקו לעצמם את המבחן וגרסו אותו במגרסה, בלי שאף אחד יהיה יכול להציץ בו. מחלק הכסף, היה שואל על כמה תשובות הם ענו נכונה, ושיילם להם. האם הנבדקים שיקרו כדי לקבל יותר כסף?

בשביל לדעת זאת, החוקרים בדקו קבוצה נוספת. גם הם קיבלו את אותם מבחנים, אבל הם נבדקו כמו בעולם האמיתי. מישהו אחר בדק, והחליט כמה כסף מגיע לסטודנט. בהשוואה בין הקבוצות, התברר שחלק לא קטן מהאנשים שבדקו לעצמם את המבחנים; רימו. הרבה רימו, אבל הם רימו רק קצת. הוסיפו תשובה אחת או שתיים.

כעת החוקרים שינו מעט את הניסוי. במקום לתת כסף של ממש, הנבדקים קיבלו שוברים. במרחק כמה מטרים מעמדת קבלת השוברים, הם היו יכולים להחליף אותם בכסף אמיתי. באופן מפתיע, הנבדקים שקיבלו שוברים, רימו פי שניים מאלו שקיבלו כסף.

3

מתוך הפרשה

הרב ישי וליס

1 ויקרא משה להושע בן נון יהושע" (במדבר יג, טז).

מהפסוק נראה שהשם נקרא עכשיו, אולם כבר במלחמת עמלק מצינו אותו מכונה בשם יהושע: "ויחלוש יהושע את עמלק" (שמות יז, יג). כיצד הדבר מתיישב?

יהושע היה תלמידו הנאמן של משה רבנו. דווקא לכן, היה חשש שיבקש לעכב את הכניסה לא"י, שכן הכניסה תהיה סיום שליחותו של משה, ואולי אף הסתלקותו מן העולם. לפיכך ברכו משה רבנו בשם חדש: "י-ה יושעך מעצת מרגלים". המקום בו התבלט יהושע לראשונה כממשיך דרכו של משה, היה במלחמת עמלק. שם הוכיח יהושע כי הוא ראוי להנהיג את העם במלחמות הצפויות להם בכיבוש הארץ. לפיכך, כאשר מספרת התורה על חלקו של יהושע במלחמת עמלק, היא כבר נוקטת בשם העתידי שלו, זה שיעניק לו את החוסן הרוחני שלא להתפתות לעצת המרגלים - אף אם הדבר ייעשה מתוך כוונה טובה; להאריך את ימיו של משה.

2 "וישלח יהושע בן-נון מן השיטים שניים אנשים מרגלים חרש" כמתואר בהפסטה (יהושע ב, א).

חטא המרגלים היה כה חמור, מדוע אם כן חזר יהושע בעצמו על פעולה זו, כמתואר בהפסטה?

המלבי"ם (יהושע, שם) מסביר: המרגלים שחטאו נשלחו להתרשם מהארץ. פעולה שהיה בה משום הטלת ספק בהבטחתו של הקב"ה, להנחיל לעמו ארץ זבת חלב ודבש. לעומת זאת, מרגליו של יהושע נשלחו למשימה צבאית - לזהות את נקודת התורפה של העיר יריחו. פעולה זו הייתה נדרשת, ואף רצויה, שכן למרות הניסים שהתלוו למלחמת כיבוש הארץ, בני ישראל ניהלו את המלחמה לפי ההשתדלות המקובלת בגדרי הטבע.

"שימו לב אל הנשמה"

בזכות תכניו הנעלים זכה הפיוט 'שימו לב אל הנשמה' לתפוצה בכל קהילות ישראל. אצל בני עדות המזרח נהגו לזמרו בעת שירת הבקשות, ובדורות האחרונים הוא מודפס עם הזמירות הנאמרות בליל שבת. מחברו הוא רבי שמעיה קוסון, שמשערים כי חי בצפון אפריקה לפני כארבע מאות שנים.

זהו פיוט מוסר, המעורר את האדם להתבונן בנשמתו. בפיוט קורא המשורר לאדם: "עורו נא, ושינה אל תאהבו". בפיוט מתואר כי הנשמה עולה בלילה לעולם העליון, ונשפטת על מעשיה. לכן על האדם לדאוג שתהיה נשמתו ראויה - "כלה מקושטת" ולא "שפחה נחרפת". הפזמון המרכזי: "אודה לא-ל לבב חוקר, ברן יחד כוכבי בוקר" מביע שבח לבורא על חוכמתו ודאגתו לנשמות מיום היוולדן.

(מתוך התוכנית 3 מתוך הפרשה עם הרב ישי וליס)

תורת החנך

הרב צביאלי בן צור

חומת ההגנה ההורית

כיצד נשמור על בית יציב?

כדי ליצור את האווירה המשפחתית הנעימה, על ההורים להשרות אווירה חיובית בבית, מלאת חום, שייכות ואהבה, ומרופדת במחמאות ובמילים טובות.

הניסיון מורה, שילד שחש בבית כבחממה, אינו עוזב את הקן; וגם אם חלילה עזב, סיכויי לחזור אליו; גדולים בהרבה מהממוצע.

פעם פנה אלי אבא, בשאלה על בן שהחל לדרת מהדרך. כעת הוא מסתגר בחדרו, יושב רכון על הטלפון שלו, בערך כל היום. הצעתי לו לפתח בבית אווירה נעימה, ושמעתה יישמע בבית זה קול ששון וקול שמחה. וזה כולל פתיחת משחקי קופסא על השטיח, ואבא אחד שיורד עם 45 שנותיו

וקילוגרמיו אל הרצפה, זה מה שנקרא היום 'יורד אל העם'.

ילד שחי בבית כזה לא יעזוב אותו, ואם חלילה יעזוב, הוא ימהר לחזור. בבית בו חומת ההגנה ההורית יציבה, גדלים ילדים יציבים.

שלוש חומות ההגנה האחרות חשובות עד מאוד, וכל אחת מהן מעניקה פן נוסף של שמירה וביטחון לילד, מקיפה אותו ומגינה עליו בסיטואציות שונות בחייו. אולם, ברור לחלוטין שחומת ההגנה החשובה מבין השלוש, היא החומה ההורית. בעיני הילד, החומה החשובה ביותר היא כמובן החומה החברית.

ילד שיהיה מוגן על ידי שלוש החומות הללו, יגדל בעזרת ה' לילד בריא, יציב ורגוע. הדרך לאבד ילד, ח"ו, היא על ידי אי יציבות של כל החומות.

חשוב להבין, כי 'חומת ההגנה ההורית' היא ממש לא רק ההורית. היא קודם כל ההורית, המורכבת מאב ואם, אבל ממש לצד זאת, היא גם החומה הכלל משפחתית. כל ילד רוצה

לחוש חיבור אל אלו עימם יש לו קשר דם, ואלו הם - בראש ובראשונה, אבא ואמא, שעל הקשר עימם נלמד בהמשך, אבל הוא חפץ בכל מאודו לחוש בקשר קרוב והדוק עם האחים והאחיות שלו, וכן גם לפינה הקטנה שלו בבית, הפינה בה הוא חש טבעי, רגוע בטוח.

שאלת השאלות של כל הורה, זו המעסיקה ביותר את בני דורנו, היא: כיצד נשמור על הילדים יראים ושלמים, בתוך העולם המבולבל והמעורער של ימינו?

לשאלה זו יש כמה תשובות, שבראשן, כמובן, תפילה. אך במאמר זה נפרט על דרך מעשית, עיקרית בשמירה על ילדינו.

לילד ממוצע ישנם שלוש חומות הגנה. חומת ההגנה הראשונה היא חומת ההגנה ההורית, השנייה היא חומת ההגנה המורית, והשלישית היא החברית. על חומת ההגנה האמיתית והיציבה ביותר, חומת ההגנה האלוקית, נדבר בעזרת ה' באחד המאמרים הבאים.

אם בגיל צעיר היה מבין הילד את חשיבות החומה הרביעית, זו האלוקית, היא הייתה עברו מגן וצינה ביום רעה, חלילה.

אחד מול כולם

קונפורמיות מול האמת

כלב - השתיק את כולם. צווח ואומר, וכי זו בלבד עשה לנו בן עמרם? השומע היה סבור שבא לספר בגנותו של משה, ומתוך שהיה בליבם על משה בשביל דברי המרגלים שתקו כולם לשמוע גנותו. אמר, והלא קרע לנו את הים והוריד לנו את המן והגזי לנו את השליו".

כלב הבין שבתוך מרחב כזה, כל קול המתנגד לרוב הזועם יחווה דיכוי מידי או לעג גלוי. למרות זאת, הוא מתייצב באומץ מול דעת הרוב, וקורא - "עלה נעלה". מעשהו הוא רגע מכונן של הנהגה מוסרית, אך גם מופת של תבונה פסיכולוגית עמוקה. הוא מפתח את הקהל להאזין לו, ומנצל את ההזדמנות כדי להזכיר את החסדים הגדולים שעשה משה בשם ה', וכך לעצור את הפאניקה הקולקטיבית ואת

בתוך מרחב כזה, כל קול המתנגד לרוב הזועם יחווה דיכוי מידי או לעג גלוי

של פסיכולוגיה חברתית. ב'ניסוי הקווים' הידוע של הפסיכולוג סולומון אש (Asch, 1951), הודגם כיצד בני אדם נוטים לאמץ את דעת הרוב, גם כשהיא שגויה בעליל. התופעה קרויה 'קונפורמיות' (Conformity). זו תגובה רגשית חברתית עמוקה שהרוב לא טועה.

המרגלים היו הנשיאים בעם, העם ראה בהם את המייצגים שלהם ואת האנשים החכמים והצדיקים מכל שבט ושבט, וממילא, לא פלא שהם רצו להרגיש חלק מהדבר הגדול הזה, להצטרף ל'מקהלה' חשובה זו, ולכן נסחפו אחרי תרחישי האימה שלהם, ונשאו את קולם בבכי מר.

כלב בן יפונה מייצג את הקול הלא-קונפורמי, זה שאינו נכנע ללחץ חברתי, אלא נאמן לאמת; גם במחיר של בדידות חברתית והליכה נגד הזרם. הוא מעז לעמוד מול ההמון, מתוך נאמנות עמוקה לאמת ולאמונה.

בפרשתנו נמצא עוד רעיון פסיכולוגי נפלא: כלב בן יפונה, נשיא שבט יהודה, נעמד בראש גבעה, ומפנה אצבע [כאילו מאשימה] לעבר משה, ומשתיק את העם, "ויהם כלב". רש"י בפירושו על המקום מצטט ממדרש 'במדבר רבה' ומביא תיאור מאלף של מה שקרה: "ויהם

בפרשת שלח מופיע רגע דרמטי: עשרת המרגלים מפיצים בקרב בני ישראל פחד המוני, ומתארים את הארץ כמסוכנת: "עז העם היושב בארץ והערים בצורות גדולות", תושביה "ענקים" (יג, כח), והארץ היא: "ארץ אוכלת יושביה" (שם, לב).

ומסקנתם: "לא נוכל לעלות".

העם מרגיש חרדה קולקטיבית, נשאב לפאניקה, וחזון הכניסה לארץ ישראל נמוג. אין לאן ללכת, אין יעד, והכל מתנפץ: "ותישא כל העדה ויתנו את קולם ויבכו" (יד, א).

קשה להבין כיצד ברגע אחד ההיגיון הישר נעלם. הרי העבר הקרוב של בני ישראל רצוף בניסים עצומים, הכוללים את עשרת המכות, קריעת ים סוף, וניסי מדבר אינסופיים. להיכן נעלמה האמונה הוודאית?! לאן נדד הביטחון בהש"ת?!

מבחינה פסיכולוגית, ניתן לקבוע כי זהו מצב קלאסי של 'סחף רגשי' במצבי לחץ, חרדה או חוסר ודאות. זוהי תופעה המוצגת במחקרים

תורת הנפש פסיכולוגיה יהודית

הרב דניאל נשיא

ורומקתנו

הרב שמואל רוטנר

אודך כי עניתני

הודיה מתוך מצוקה

"המילה 'אשר' קיבלה מימדים חדשים שלא הכרנו", אמרה בראיון גב' שם טוב, אימו של שורד השבי עומר שם טוב. "נולד לי ילד מחדש. לראות אותו מחיך. עומר איתנו והוא מוגן. אנחנו בהודיה מלאה לבורא עולם. הייתי אומרת במשך 500 יום מזמור לתודה לצד ספר התורה כאילו הוא כבר חזר, והנה, כעת הוא שם."

שם טוב שיתפה כי בנה עומר קידש על בקבוק מיץ ענבים אחד במשך חמישה חודשים במנהרה, השתמש במלח מבייגלה ובנייר טואלט ככיפה. "הוא סיפר לי שהוא הרגיש כמו נס פך השמן, שבקבוק מיץ הענבים הקטן החזיק לכמעט חצי שנה בשבי חמאס."

נראה טבעי להודות על הטוב - כאשר יש שפע, בריאות, הצלחה וברכה. אך דווקא הרגעים שבהם האור נעלם, התפילה נענית בשתיקה, והדרך מתכסה בערפל - אלו הם רגעי המבחן הגדולים ביותר של האדם המאמין. האם יצליח לראות את האור מבעד לערפל? האם גם אז יצליח לומר 'תודה'? האם מסוגל הוא להכיר בטוב שטרם התגלה?

הדוגמה האישית

דוד המלך ע"ה, היה אפוף בצרות ורדיפות רוב ימיו. בתחילה החשיבוהו למזמר, אחיו התרחקו ממנו ובזוהו. הוא היה מצורע חצי שנה, נרדף על ידי שאול, מלך מואב הורג את הוריו ומשפחתו, הוא מתענה על סיפור כבשת הרש, מעשה אמנון ותמר, נרדף על ידי אבשלום בנו, ועוד... ובכל זאת, היה מזמר תמיד בעת צרותיו; "מזמור לדוד בהיותו במדבר יהודה", "מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו", ובראשם דברי חז"ל הידועים במסכת ברכות (ט), על הפסוק: "לדוד מזמור חסד ומשפט אשריה לך ה' אזמרה" - "אמר רב אחא משום רבי

לוי: מאי חסד ומשפט אשריה, לך ה' אזמרה? אם חסד אשריה, ואם משפט אשריה, ובוה חייב כל אדם בכל שעה". ומבאר רש"י: "כשאתה עושה עימי חסד אקלסך ברוך הטוב והמטיב, וכשאתה עושה בי משפט אני אשר ברוך דיין האמת. בין כך ובין כך 'לך ה' אזמרה'."

הרה"צ ר' אלימלך בידרמן שליט"א, המליץ על דברי הגמרא במסכת חגיגה (ט): אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחד. שהרי פרק ק' (מאה) בתהילים הינו 'מזמור לתודה', בו אנו מודים לה' על כל הטובות והחסדים, והפרק שאחריו הינו פרק ק"א (מאה ואחד), "לדוד מזמור חסד ומשפט אשריה" - אם חסד אשריה, אם משפט אשריה. כי אכן, מי שמודה בזמן משפט, בזמן קושי וייסורים, הרי שמעלתו גדולה יותר מזה שמודה רק כאשר הכל טוב לו.

הכוח שבמודעות וההודיה

רבים מקבלים את הקשיים והייסורים בהכנעה, משום שחושבים שאין בידם לשנות את המצב, או משום שמכירים במעלת הייסורים המהווים כפרה, הצלה, זיכוך, קרבת ה', ועוד סיבות רבות שאי אפשר לפרטן ביריעה קצרה.

אך ישנה מעלה נוספת לקבלת הייסורים באהבה, והיא: ש"התודה בעת צרה היא עצמה מביאה את הישועה!" כך לימדונו רבותינו. באלהיו רבה (ג) נאמר: "כל המודה בייסורין ושמח בהן, נותנין לו חיים בעולם הזה ולעולם הבא שאין להן סוף!" הרי לנו, שגם כאן, בעולם הזה כבר מקבל שכרו המודה בייסוריו.

המלבי"ם מבאר בתהילים (קיה, כא) שדוד המלך ע"ה הכיר בכך שההודיה על הייסורים בכוחה וסגולתה להביא את הישועה על האדם. וכך כתב: "אודך ה' כי עניתני ותהי לי לישועה" (תהלים קיה כא) - "אני נותן הודאה על שעיניתני בייסורים, כי על ידי כן ותהי לי לישועה!"

כולנו מייחלים לחיים רצופים אך טוב וחסד, שמחה ונחת. אך גם בהגיע עת הניסיון והאתגר, נזכור לקבלו באהבה ובשמחה, ונצפה לישועת ה' שתצמח, דווקא מתוך הקושי.

כמו נס פך השמן, שבקבוק מיץ הענבים הקטן החזיק לכמעט חצי שנה בשבי חמאס

ערכים לפית ה'יהודי'

הרב מיכאל לסרי

מצא או מוצא?

הראייה כמעצבת מציאות

המרגלים נשלחו לארץ ישראל כדי לתור את הארץ, אך בשובם הוציאו דיבה עליה. אלא שאת אותם הדברים שהמרגלים ראו, ניתן היה לראות גם מזווית אחרת. ובכל זאת, הם בחרו להביט מהזווית הלא נכונה, וכך הביאו אסון על כל עם ישראל. אילו היו הם מביטים בזווית הנכונה, איזה עולם שונה היה נפתח בפנינו?

חז"ל אומרים, ששואלים את החתן בבוקר שאחרי החתונה 'מצא או מוצא?' השאלה רומזת לפסוקים 'מצא אישה מצא טוב' (משלי יח, כב), ואילו על אישה רעה נאמר: "מוצא אני מר ממוות את האשה (קהלת ז, כו).

אבל כיצד יכול חתן טרי להשיב על השאלה הזו, רק כמה שעות אחרי שנישא?

איך כבר יוכל לדעת? תן לו שלושה חודשי ניסיון, ואז תבוא ותשאל אותו! אלא, שרמז טמון כאן. התשובה, 'מצא' או 'מוצא' תלויה במבטו של החתן. כאן מלמדים אותו מהי הסתכלות נכונה.

אדם קמץ שוכב לפני מותו, נשמתו עומדת לצאת. הוא מביט סביב, ושואל את הנאספים: "דוד נמצא כאן?" "כן". "משה נמצא?" "כן", אמרו לו, "כל הילדים פה". אז הוא מזדקף וצועק: "אז מי נמצא עכשיו בחנות?"! מה חושבים עליו כעת? בן אדם עומד למות, ומחפש מי נמצא בחנות, כדי להרוויח עוד איזה דולר. איזה איש נבזה, איזה איש מסכן?"

ומצד שני, אם אחד מגדולי ישראל היה שוכב במיטה, ואז שואל: "כולם פה?" היו אומרים לו: "כן", ואז הוא היה מברר: "אז מי בחנות?"!

זוהי אותה סיטואציה בדיוק. אך כעת, מה היינו חושבים? למה מכוונת השאלה 'מי בחנות'? מהי המשמעות העמוקה שלה? האם הצדיק באמת מתכוון להרוויח כעת עוד איזה דולר? הרי זהו אחד מגדולי ישראל!

היינו בוודאי אומרים: "איזה צדיק, איזה עולם נשגב. בן אדם עומד למות, ובמקום לחשוב על עצמו, מה הוא חושב? אולי יבוא מישהו לחנות, ויצטער שהחנות היום סגורה בפניו. צריך למנוע מכל יהודי עוגמת נפש". כך ודאי היינו חושבים. כלומר, לפנינו אותו סיפור בדיוק, ורק נקודת המבט שלנו, היחס שלנו שונה לחלוטין.

גם מול החתן ניצבת השאלה הזו, שמבררת בפניו: מהי נקודת המוצא שלך? כיצד אתה מביט על העולם? כבר ביום הראשון לנישואין, אפשר לשאול אותך האם אתה מתחתן עם 'מצא' או עם 'מוצא'. האם המבט שלך הוא של 'מוצא' 'מצא אישה, מצא טוב', האם תמיד אתה מוצא את הטוב, מחפש ומוצא את הדברים הכי טובים שיש בה?

או, "מוצא אני את האשה, מר ממוות"? מחפש ומוצא כל העת את הנקודות השחורות, הפחות מושלמות?

זוהי החלטה חשובה, גורלית שאתה מקבל כעת, להמשך חיך. מה תהיה ההסתכלות שלך על רעייתך, על ילדיך, על החיים? מצא או מוצא? בידך לחפש, למצוא תמיד את הטוב והמאיר, ולחיות חיים מאושרים.

הניצוץ היהודי

נולדתי
מסורתי,
הורי
התקרבו
ליהדות
עוד לפני שנולדתי,
ובעיקר אימי.
היא הייתה הלב
הרוחני של הבית,
זו שדחפה לחינוך
תורני, למוסדות

חרדיים, לשיבה. אבי היה עובד הרבה, עסוק בפרנסה, פחות נוכח. מי שהכתיבה את הקו הרוחני הייתה אימא, ואני, כמו ילד טוב, הלכתי בתלם.

עד גיל חמש-עשרה למדתי בישיבה קטנה בירושלים. לא זוכר שהיו בי ניצני מרד, לא הרגשתי שאני רוצה לפרוק עול. אבל גם לא הרגשתי שייך באמת. הייתי עוד אחד מיני רבים, עם חליפה וכובע, אבל בלי להרגיש שהלב באמת בפנים.

יום אחד, בדרך חזרה מהישיבה, רצתי לאוטובוס - אולי כדי להספיק, אולי סתם כי ילד בן ארבע-עשרה רץ בלי לחשוב. לא שמתי לב לרכב שבא מולי, והוא פשוט העיף אותי. שכבתי שם על הכביש, פצוע, כואב, עד שהעבירו אותי לבית החולים.

לישיבה הגעתי כשאני חבוש וכואב, עם חבלות בכל חלקי הגוף. ציפיתי ליחס מיוחד. בכל אופן: ילד פצוע חבול. יכול להיות שהתעניינו בי, ייתכן ששאלו לשלומי, אולי אפילו הצוות עשה מעל ומעבר בשבילי; אבל אני כנראה ציפיתי ליותר. הרגשתי שאני לא באמת חשוב למישהו.

זאת הייתה אחת הפעמים הראשונות שבהן הרגשתי: "אני לבד". זה לא היה רק הגוף שכאב, זו הייתה הנשמה, שנפער בה סדק. במקום שבו ציפיתי לרוך, הרגשתי אדישות.

התחושה הזו לא נעלמה. היא ליוותה אותי גם כשהסירו את הגבס, גם כששבתי לשגרה, גם כשפתחתי גמרא בשיעור הבא. משהו בי התחיל להיסדק. פתאום הכול הרגיש חיצוני, טכני, בלי נשמה. ובתוך כל זה - גם בבית לא היה פשוט. ההורים נפרדו. היו מחלוקות ביניהם על דרך החיים, על איך מגדלים אותנו. ואני, בן נוער מתבגר, עמדתי באמצע, בלי יד שתאחז בי.

בגיל חמש-עשרה עזבתי את הישיבה. זה לא היה מרד, זה היה מתוך שבר. חיפשתי משהו שייתן לי עוגן, גם אם זמני. הייתי יוצא לעבוד; לא כי רציתי כסף, אלא כי רציתי שייכות. להרגיש שווה משהו. לדעת שיש לי מקום בעולם. אבל עמוק בפנים, הריקנות התחילה לחלחל.

השבת שמרה

כשעזבתי את הישיבה עוד לא ידעתי לאן אני הולך, אבל היה לי ברור איפה אני לא נשאר. הסתובבתי בכמה עבודות, ניסיתי כל מיני מסגרות, כשהגיע צו הגיוס, החלטתי להתגייס. לאט-לאט, כמעט בלי לשים לב, התחיל תהליך של התרחקות משמירת מצוות. בלי דרמה. בלי דגל. פשוט - התרחקות.

אבוד בין עולמות

אריאל קשת הספיק לעבור תחנות רבות בחייו הקצרים, אך במבט לאחור, הוא יודע שלכל מה שעבר; הייתה מטרה | מתברר שגם השבילים המפותלים ביותר יכולים להוביל את האדם אל המקום הנכון

"לא שמתי לב לרכב
שבא מולי, והוא פשוט
העיף אותי"

- זה בעבודה, ההיא בלימודים. אבל בשבת פתאום כולם סביבי שולחן אחד. שרים ביחד, מספרים חוויות, צוחקים. שבת הייתה הרגע שבו הייתי שייך.

לא הייתי מוכן לוותר על זה. השבת שמרה עליי, גם כשהרגשתי שאני שוקע. גם כשכל שאר המצוות החלו ליפול; היא נשארה לי עוגן. כמו דלת סודית, שמי ששומר עליה, יכול לחזור מתי שירצה.

ועדיין - ברוב השבוע הרגשתי מרוקן. הייתי אבוד, כאילו אני עובר בין עולמות בלי אפשרות לנחות באף אחד מהם. משהו בי צעק, אבל לא ידעתי איך לענות לו.

פיסות של דפי גמרא

המסע חיפש אותי עוד לפני שאני חיפשתי אותו. עוד בצבא התחלתי להיחשף לתכנים רוחניים. לא חיפשתי חזרה בתשובה; חיפשתי תשובות. צפיתי בתכנים העוסקים בתזונה ובעלי חיים. משם הגעתי לתכנים שעניינם מוסר ומשמעות. בלי תוכניות ובלי כוונה, מצאתי את עצמי מפסיק לאכול בשר. בהדרגה מצאתי את עצמי מאזין לשיעורי תורה.

בהמשך, השתחררתי מהצבא ופניתי ללמוד פסיכולוגיה, אולי משום שרציתי להבין את עצמי. הלימודים כללו תכני כפירה שצרמו לי, אבל הבלגתי. אמרתי לעצמי שאלה רק

דברים צדדים שאפשר להתעלם מהם. אבל אז, התרחש אירוע שלא יכולתי לשתוק כנגדו. יום אחד, אני חולף במסדרון, ורואה מיצג מוזר. בהתחלה לא הבנתי. רק כשהתקרבת, הבנתי כי מאן-דהו הדביק חתיכות של דפי גמרא, מסכת יבמות, בצורה בלתי מכובדת, כחלק מ'מיצג אומנות'.

התלוננתי להנהלה. "אם, להבדיל, זה היה הקוראן; לא הייתם מעזים. וכאן, כאשר מדובר בגמרא, זה כן בסדר?!" בתחילה הם ניסו להתחמק. אחר כך החליטו לערוך דיון בכיתה. היו שם גם סטודנטים צעירים, חילונים, שהסיפור חישק להם. אחד מהם לחש לי בסוף: "דע לך, אני אפילו לא שומר שבת, אבל זה היה כבר יותר מדי".

האירועים האלה גרמו לי להתפכחות מהלימודים האקדמיים בהם התחלתי. הבנתי שבין הכיוון אליו הם פונים, ובין היעד שלי; הפער הולך וגדל. חיפשתי משהו אחר. התחלתי להשתתף בהרצאות של 'ערכים' ובהמשך הגעתי גם לסמינר לרווקים.

נרשמתי בלי הרבה ציפיות. חשבותי, מה כבר יגידו לי שלא שמעתי כשהייתי ילד? אבל טעיתי. בסמינר לא שמעתי "ככה זה", אלא: "למה זה?". לא רק ציוויים, אלא משמעות. מה שעשיתי בגיל צעיר היה מכוח מהסביבה והחינוך. כעת הבנתי את הדברים באור חדש. אני לא זוכר את פרטי כל ההרצאות, אבל הרושם העצום מלווה אותי עד היום. היה זה כאילו מישהו דיבר אליי, לא מעליי. לא בא להגיד לי מה לעשות, אלא לחשוף בפני; למה אני בכלל רוצה

שבת
הייתה
הרגע
שבו
הייתי
שייך

ערכים מאחורי הקלעים

הרב דוד וקיים

לו הייתם פוגשים את יוסי, לא הייתם מאמינים איזה שינוי עצום עבר עליו. בחזותו החיצונית הוא נראה כמו כל קיבוצניק חילוני מצוי: גלוי ראש, ללא כל סממן חיצוני המעיד על שמירת מצוות. לא הייתם מנחשים שהאיש שלפניכם לא רק שומר שבת וכשרות, אלא מקפיד על קלה

בכחמורה, וקובע עיתים לתורה.

את יוסי, המתגורר באחד מקיבוצי הדרום, הכיר פעיל ערכים, הרב דוד וקיים, בנסיבות יוצאות דופן. "מדובר בקיבוץ שישבויו רחוקים מאוד משמירת מצוות", הוא מספר. "אבל על רקע מחלה שפקדה את אביו, ניצת הזיק הרוחני בליבו של יוסי, והוא החל להתעניין בשאלות הגדולות של החיים. מישו חיבר בינינו, ולא ארכו הימים עד שיוסי מצא את עצמו בסמינר 'ערכים' לציבור אקדמאי".

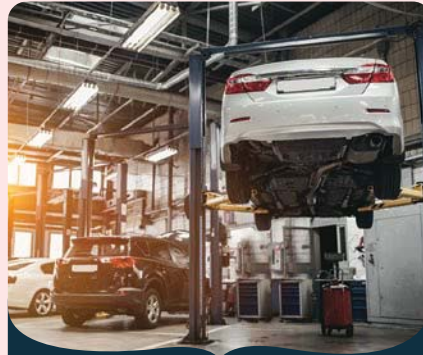
ההרצאות עשו עליו רושם עצום, ובליבו של יוסי גמלה ההחלטה; לשמור תורה ומצוות. אלא שהחלטה זו יצרה דילמות קשות: כיצד יסביר את עצמו בעיני חבריו לקיבוץ? והרי הללו לא רק שיעקמו את חוטמם, אלא אף יטילו סנקציות על מי שיעז לחרוג מהתלם האנטי-דתי!...

הוא חזר אפוא לקיבוץ, והחל לשמור מצוות; אבל רק בהיחבא, כמו בתקופת האנוסים. למעשה, זה מה שהוא עושה עד היום. הוא שומר שבת, מקפיד על כשרות, ואפילו קובע עיתים לתורה; אבל כיפה אין הוא חובש. לעת עתה הוא מעדיף להימנע מההתנגשות שצעד כזה יחולל בינו לסביבתו.

לא מכבר היה יוסי חלק מקבוצה של בני הקיבוץ שתכננה לנסוע לחו"ל. בעקבות שינוי בלתי צפוי, התברר שהקבוצה מתעתדת לנסוע מהמלון בעיצומו של יום השבת, בשונה מהתוכנית המקורית. יוסי לא חשב פעמיים. בו-במקום מצא אמתלה להשתמש מחבריו, ותמורת תוספת תשלום בלתי מבוטלת, נותר במלון עד מוצאי שבת, הרבה אחרי שכל האחרים עזבו.

האנוס

"כשבוגר סמינר מתחיל ללמוד עם חברותא בבית המדרש - הוא עולה על דרך המלך", אומר הרב דוד וקיים, המספר על מפגשים של השגחה פרטית המוליכים לשינויים כבירים

הרב דוד וקיים רכז ערכים במחלקת משפחות באזור הדרום

הרב וקיים אינו יכול לכבוש את התפעלותו מיהודי כזה, שעד לפני שנים מעטות לא ידע אפילו מהי שבת, לא כל שכן לשמור עליה. אבל מופתע הוא לא היה. שכן, במרוצת השנים ראה לא פעם את היכולת המדהימה של התורה לחולל שינוי בבני אדם.

השפעה נסתר

אפשר לומר, שהוא עצמו דוגמא לכך. הוא גדל בירושלים במשפחה מסורתית. אחרי הצבא, בעקבות ההתחזקות של אחיו הגדול, שהשתתף בסמינר ערכים, התחזקה המשפחה כולה. הוא למד בשיבות, ולאחר נישואיו נעשה לאברך בכולל שייסד אחיו בקריית גת. כבר 15 שנה שהוא פעיל 'ערכים' בדרום הארץ - מלווה משפחות של בוגרי סמינרים, רושם ילדים לחינוך תורני, ומארגן חוגי בית. "אי אפשר להפריז בעוצמת ההשפעה של הסמינר", הוא אומר. אחד המקרים שנחרטו בזיכרוננו, הוא של יהודי תושב אילת, שהגיע לסמינר בעקבות שכנוע של קרובת משפחה.

האיש הגיע, שמע, ובתום הסמינר הסתלק לדרכו. נדמה היה שדבר לא השתנה, והחיים שבו למסלולם הקודם. אבל יום אחד, בעוד הרב וקיים ממתיין לטיפול ברכבו במוסך בקריית גת, הוא הבחין באדם שנראה לו מוכר. הוא פנה אל האיש, וניסה לברר. "מה, אתה לא זוכר אותי?" חייך האיש. "אני זה שהבאת לסמינר, וחשבת שלא יצא מזה כלום". מסתבר שלא רק שהמשפחה כולה עברה שינוי רוחני מוחלט, אלא שהוא אפילו מוסר בעצמו שיעורי תורה!

מושכה לבית המדרש

"אחד המפריעים הגדולים היום להתחזקות רוחנית, הם אמצעי המדיה הטכנולוגית", אומר הרב נקווה. "היסח הדעת הוא עצום, והקשב התקצר. אנשים מתקשים לעצור ולשאול את עצמם את שאלות היסוד: למה אני כאן? בשביל מה הקב"ה הניח אותי בעולם? זהו אתגר שמשפיע על כל הרבדים: חינוך, שלום בית, ואפילו היכולת להתרכז בהרצאה מתחילה ועד סוף".

מאידך, אחד הדברים המחברים ביותר; הוא לימוד תורה. "מי שיש לו חברותא, והוא לומד איתו באופן קבוע - עולה על דרך המלך. עצם החיבור לבית המדרש משפיע לטובה על כל הבית, ומשנה את מבטו של האדם על העולם. רק אתמול עבדתי לארגן חברותות עבור שניים מהבוגרים שלנו. הביקוש גדול: יש מקומות שממש מביאים סטודים של אברכים ללמוד עם בעלי בתים".

הקשר שלו עם בוגרי הסמינרים מתחיל בסמינר עצמו, שם מתקיימת ההיכרות הראשונה. "אחרי שאני מכיר אותם, אני יכול להגיע אליהם הביתה, להציע להם חוברות וספרים מענייני אמונה ותורה, ולהעמיק את הקשר. אתה רואה אנשים שבתחילת הדרך היו רחוקים ומנותקים לגמרי, והיום נעשו לבני תורה ממש".

ההזדמנות לקרב רחוקים נמצאת בכל מקום. אפילו בעמידה בתור במרכול. הוא עשוי לפתוח בשיחה עם האדם שלצידו, לקחת ממנו מספר טלפון, ולהתחיל קשר; שאחריהו מי ישרנו. "אין לי איך להסביר לך את זה, אבל איכשהו הקב"ה מכוון אותי לדבר עם האנשים הנכונים. אולי זה מפני שיש לאנשים המסוימים האלה זכות אבות, או אולי מטעם אחר שאיננו יודעים, אבל רואים במוחש את הסייעתא דשמיא, והדברים נופלים על אוזניים קשובות. המאור שבתורה מקרבם".

עילית. מאז עברה יותר משנה. כל בוקר אני קם, מאושר; לא כי מישו דוחף אותי, אלא כי הנשמה בוערת בי. אני לומד, מתעמק, מתפלל. לא מתוך חובה, אלא מתוך תחושת זכות.

היום אני חש שלכל מה שעברתי, הייתה מטרה. לכל ירידה היה מקום. גם לרכב שדרס אותי, גם לתחושת הניכור אחרי התאונה, בישיבה, גם לימיצי' שהבריא אותי מהמכללה, גם לסמינר 'ערכים' - כולם היו אבני דרך שהובילו אותי לכאן, אל בית המדרש, לשולחן עם גמרא פתוחה. כי מתברר שגם השבילים הכי מפותלים; יכולים להוביל את האדם אל התורה.

לעשות זאת...? משם, התחיל המסע האמיתי שלי.

להעמיד את התורה במרכז

המשכתי לשמוע שיעורים. הפכתי לאורח קבוע בחוגי בית של 'ערכים' בירושלים. כל שבוע. בכל מקום. כל שיעור היה בעבורי כמו אוויר לנשימה. כך הכרתי את הרב יהושע מן מנהל אזור ירושלים במחלקה האקדמאית, המלווה אותי מאז ועד היום. באותה תקופה עבדתי בעבודות מזדמנות, בין היתר בגינון. עבדתי לצד חבר שהיה הולך פעמיים בשבוע לכולל ערב. ביקשתי ממנו להצטרף, ומייד כשהגעתי, ידעתי; זה המקום שלי.

לא עזבתי הכול ברגע. ערכתי את השינוי בהדרגה. הייתי אז גם עובד, גם לומד, גם הולך לשיעורים. היומים היה עמוס וצפוף. חשתי כי אני מתקרב לנקודת הצומת. כך לא אוכל עוד להמשיך. הצומת הגיעה אחרי פרוץ המלחמה בשמחת תורה. שלושה חודשים הייתי במילואים, עם הרבה זמן למחשבות.

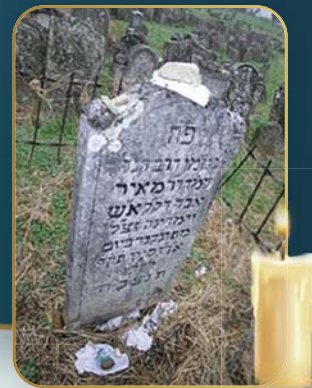
כשהשתחררתי, ידעתי: זהו. הגיע הזמן לשים את התורה במרכז. לא רק ערב פעמיים בשבוע, לא רק שיעור פה ושם, אלא כעולם שלם, מלא. אני צריך להיכנס למקום בו אני יכול לבנות את עצמי באמת.

התחלתי לחפש ישיבה. התייעצתי, ביקשתי ברכה. עד שמצאתי את מקומי בישיבה במודיעין

בעקבות

ה'פנים מאירות' זי"ע

יומא דהלולא - כ"ז סיון

מתולדותיו

- גולד — ת"ל
- נפטר — כ"ז בסיון תק"ד
- פעילות — קהילות פולין ואוסטריה
- מקום קבורה — בית העלמין הישן באייזנשטט, אוסטריה
- חיבורים — 'פנים מאירות', 'כותנות אור', 'אור חדש', 'אור הגנוז'

הגאון רבי מאיר, המכונה גם המהר"ם א"ש היה נכד אחות של הש"ך. בצעירותו למד אצל בעל המגן אברהם. היה אחד מגדולי התורה המפורסמים בדורו, בקי בכל מכמניה, חריף, מעמיק ומרביץ תורה. בתחילה שימש אב"ד בערים סוכצ'וב ושדילובצה, ובגיל שלושים לערך נתמנה לראש הישיבה בורמיזא. לאחר מכן שימש כרב פרוסניץ. בורמיזא גידל את רבי יהונתן אייבשיץ, שהתייתם מהוריו.

בהיותו קרוב לגיל חמישים נתמנה לאב"ד באייזנשטאט, בה ישב עשרים ושש שנה. בקהילה זו תיקן כמה תקנות, בהן שלא לשחק בקלפים מלבד בחנוכה ופורים.

בספרו 'כותנות אור' התנגד להדפסת ספרי קבלה, וכך דבריו: "מכאן תשובה ותוכחת מגולה לאותן המדפיסים חוכמת הקבלה ומעשה המרכבה ואין איש שם על לב וכמה כירכורים כרכרו, וחדשים מקרוב באו עושים קרודם מהם ומפרסמים חוכמת הקבלה ומעשה המרכבה, והלוואי שיקויים בנו, צדיקים ילכו בה".

מספריו הרבים נדפסו שו"ת 'פנים מאירות' ארבעה חלקים וחידושים על הש"ס, 'כותנות אור' על התורה דרך פילפול, ומצורף אליו ספר 'אור חדש' מבן בתו רבי אליעזר קליר. 'אור הגנוז' על מסכת כתובות, והלכות יין נסך. נלקח לבית עולמו בתאריך כ"ז סיון תק"ד.

מוסר השכל

הקב"ה שומר על יאיו מל משל

ברגע האחרון

יום חורף גשום היה זה. הרבי יצא מביתו, ועלה על הכרכרה. שליחות דחופה הייתה לו, לרב, בעניין מצווה חשובה. יערות פאלעסיע הקיפו אותם מכל עבר, והאפילו על קרני השמש הנוטה לשקוע. "אנא, עצור כאן כעת, ונעמוד לתפילת מנחה", ביקש הרב. אך קודם התפילה, חפץ המהר"ם א"ש ליטול את ידיו, כהרגלו בקודש. הרבי הביט כה וכה. המים שנטלו עימם אזלו, והגשם עצר מרדת. אך כיצד יתפלל ללא נטילת ידיים...? "אחפש סביב, אולי אמצא אפיק נחל" אמר הרב לעגלון, ונעלם בסבך העצים.

הוא העמיק עוד ועוד, עד ששמע קול פכפוך מים. הרבי החיש את צעדיו. אך האזור כולו היה ביצה חלקלקה וטובענית, והרבי מצא עצמו שוקע במהירות בבוצ הסמיך, מבלי אפשרות להיחלץ. הוא זעק בכל כוחו לעזרה, אך איש לא שמע.

העגלון, שראה כי הצדיק מתממה לשוב, יצא לחפשו. עד חצי הלילה תר כה וכה, וקרא בשמו של הצדיק. בעגלה ריקה שב לקלעצק, ובעצב סיפר את אשר אירע. מהומה השתררה. התושבים מיהרו אל האזור בו נעלם הצדיק. הם לא מצאו כל זכר לרב, ושבו אל העיירה בוכיים ואבלים.

שבעה ימים שקוע היה הרב בביצה, הולך וטובע בה עד צווארו. ברגע האחרון, עת נשמתו כמעט פרחת, ענה ה' לתחנוניו, וסוחר חלף ביער. מתוך השקט, נדמה היה לו כי הוא שומע קול אנחה חלושה. הוא נחפז למקום, ולחרדתו, גילה כי מן הביצה העמוקה מבצבץ ראש אדם. הוא מיהר להזעיק עזרה, ועד מהרה חולץ הרבי. לאחר ששהה בבוצ שבעה ימים ולילות ללא מזון ושתייה, אך בקושי הצליחו להשיב אליו את רוחו.

הבשורה הטובה עשתה לה כנפיים, וכל יהודי האזור צהלו ושמחו, על נס ההצלה הפלאי של הרבי הקדוש. המהר"ם א"ש שב לארץ חיים, וחזר להנהיג את בני קהילתו. עוד תשע שנות חיים ניתנו לו במתנה, ורק רגליו, שנותרו נפוחות ואך בקושי הלכו, הזכירו את הנס.

סיומה של הגלות

ליל שישי היה זה. בעל ה'פנים מאירות' ישב בביתו שבאייזנשטאט, רכון על הגמרא הגדולה. מהלומות עזות נשמעו פתאום, ודלת העץ נפרצה לרווחה. אל החדר נכנסו שני יהודים מגודלים, מבע פניהם עז, ושק גדול בידיהם. "זה עתה שדדנו את אוצר הדוכס. החלטנו שאתה, רבנו, תחלק את האוצר ביננו בצורה שווה. כעת עליך להישבע שלא תספר את הדבר לאיש, ולא תגלה זאת. אם לא תבצע את החלוקה, או שתלשין עלינו לדוכס; בן מוות תהיה". אמר הגברתן, וסכין ארוכה נצצה בין אצבעותיו.

הבין רבה של אייזנשטאט כי לא נותרה לו כל ברירה, חייו תלויים לו מנגד. הוא חילק את שלל הגניבה בין שניהם, ונשבע להם שלא יגלה את הדבר.

מייד כשיצאו הגנבים, עוד טרם עלה השחר, נמלט רבי מאיר על נפשו, ושב בתחתית הכפרים. במוצאי השבת המשיך בבריחתו, והתחבא זמן מסוים בבית ידו הרב הנגיד רבי שמשון ורטהיימר בוינה, ומשם המשיך לערי אשכנז, וורמיזא והנובר, ולאחר מכן התחבא בפולין.

עוד באותה שבת, שלח הדוכס שליח אל רב העיר, וביקשו שיחרים את כל היודע דבר אודות הגניבה, ולא יודיע על כך לדוכס. השליח, כמובן, כבר לא

מצא את רבי מאיר בביתו. הגנבים עצמם לא הצליחו להסתיר את סודם, ואחד מהם הגיע בעצמו אל הדוכס, התוודה בפניו, ואף החזיר את חלק הגניבה שהיה בידו. הוא גם סיפר לדוכס מפני מה ברח הרב מן המדינה.

הדוכס סלח לגנב שהתוודה, והצליח להשיב את החלק שבידי הגנב השני. לאחר מכן, קרא הדוכס לרבי יעקב, בנו הבכור של בעל ה'פנים מאירות', שמילא את מקום אביו, ואמר לו: "יודע אני את צדקת אביך, כי רק להינצל מן המוות ברח, ובאשמת שני הרשעים הללו הוא גולה מארצו. לכן בקש את אביך, שיחזור לביתו ויפסקו נדודיו. בתחומי הדוכסות שלי ישב, כאן באייזנשטאט, ואנוכי ארבה להיטיב עימו". כך שב רבי מאיר לעירו ולביתו, והתקבל בכבוד ויקר.

התכנים מלוקטים ומעובדים מתוך הספר 'זכרונם לברכה' של הרב אהרן פרלוב שליט"א

דיון מסביב לשולחן

המדור נועד לעורר את לב המעיינים ואינו נועד לפסוק הלכה. בשל ריבוי הפרטים והשוני בכל מקרה, למעשה יש לשאול מורה הוראה.

שליח שקיבל הנחה

שאלה

מבלי להזכיר את סיבת קנייתו. אז הגיב הלה: "מחיר השעון הוא 5,000 שקלים, אך אגבה ממך חצי מחיר בלבד!"
דוד שילם לו 2,500 שקלים, ויצא. בערב, הגיע רפאל לביתו של דוד, על מנת ליטול את השעון. כששאל האם אכן מחירו היה 5,000 שקלים, השיב דוד בחיוב [כי זהו אכן היה מחיר השעון], והוא העביר לו את הסכום.
עכשיו ליבו של דוד נוקפו, שמא יש במעשהו עוולה כלשהי, ואולי אפילו חשש גזלה...

רפאל עומד לארס בשעה טובה ומוצלחת את בתו. לקראת שמחת האירוסין, החליט רפאל לקנות עבור החתן שעון יוקרתי בשווי 5,000 שקלים. הוא פנה אל דוד, וביקש: "ראה נא, בסמוך למשרד שלך ישנה חנות לממכר שעוני יוקרה. האם תוכל לרכוש שם עבורי שעון מדגם פלוני?"
דוד הסכים בשמחה למלא את מבוקשו. רפאל ביקש להעביר לו את הסכום מראש, אך דוד אמר לו שהוא ישלם מכיסו, וכשימסור לו את השעון, יחזיר לו רפאל את הסכום.
דוד נכנס לחנות השעונים, ואז התברר לו שבעל החנות הוא חברו הוותיק, שלמד עימו בישיבה. דוד ביקש לרכוש את השעון שסוכם,

תשובה

המוכר יודע שהאמת היא שלחברו אין שום כוונה לקנות שעון, אלא יש כאן קונה אלמוני שרוצה לקנות את השעון, והמוכר עשוי להשתכר על ידי מכירה זו, סביר להניח שלא היה עושה שום הנחה לאחד שנוטל את השעון לשם 'ביזנעס', ומעוניין לגרוף לכיסו את הרווח שהמוכר היה אמור להרוויח...
אומנם, כאשר הצענו את הדברים לפני הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, אמר, כי נראה שאין זו טענה, כי כפי שראינו, המוכר גילה חיבה יתרה ויוצאת דופן כלפי הקונה, ומסתבר מאוד שסוחר בשעוני יוקרה, שרווחיו על מכירת כל שעון גדולים, לא מקפיד על 'דקדוקי עניינים' פעוטים. כלומר, לנוכח ידידותו כלפי חברו, הוא בוודאי היה מוכן להעניק לו את ההנחה, גם אם הוא אינו קונה את השעון לעצמו, כי בעצם נתינת המתנה הוא גילה את יחסו האוהב לחברו הטוב.

א) מבואר בשולחן ערוך (חו"מ פג, ב), ששליח שקיבל ממשלחו כסף על מנת לקנות מקח מסוים, והלך השליח וקנה בכספו את המקח לעצמו, הדין הוא שהמקח שלו, אלא שעשה מעשה רמאות. אולם, בענייננו ברור שהשליח לא נהג עם רפאל, המשלח, ברמאות בכך שהתכוון לקנות את השעון לעצמו, כי למעשה השליח עשה כן על מנת למכרו מייד לאחר מכן למשלח, והלה אכן קיבל את המוצר שרצה, במחיר הריאלי בו התכוון לקנותו. כמו כן, השליח לא שיקר למשלח, כי לא אמר לו ש"שילם" על המוצר 5,000 ₪, אלא אמר שכך הוא מחירו...
ב) אלא, ייתכן שקיימת כאן בעיה אחרת, מצד קבלת ה'מתנה' [-ההנחה המיוחדת] מהמוכר. כלומר: לכאורה, הקונה ששתק וקיבל את ההנחה הגדולה, לא נהג כ'ידיד טוב' עם המוכר, כי מדוע שייטול לעצמו את הרווח שעמד חברו להרוויח...? אילו היה

סיכום

לדוד היה מותר לנהוג כפי שנהג.

באדיבות הרב ארז חזני שליט"א

האם חייבים לאכול כזית מייד לאחר הברכה?

תשובה

שאלה

מצינו כמה סיבות שבגללם צריך לאכול כזית בתוך שיעור אכילת פרס דהיינו בתוך זמן של 9 דקות לדעה המקילה:
[א] ברכת המזון מברכים רק על אכילת כזית, ואם אכל כזית, אבל לא אכלו בתוך שיעור אכילת פרס, נחשב שאכל פחות מכזית.
[ב] לחם הוא מהדברים שטעונים ברכה לאחריהם במקומם, ולכן מי ששינה את מקומו באמצע הסעודה או שיצא וחזר למקומו, אינו צריך לברך שוב ברכת 'המוציא' [לדעת הרמ"א קעח, ב]. דין זה הוא דווקא כשאכל כזית והתחייב בברכת המזון, אבל אם עדיין לא אכל כזית ושינה את מקומו, צריך לחזור למקומו ולברך ברכת 'המוציא' (משנה ברורה קעח, כח).
[ג] אין מברכים על נטילת ידיים אלא אם אוכל כזית בתוך כדי אכילת פרס, ואסור להפסיק בין הנטילה לבין האכילה שעליה נטלו (אשל אברהם מבוצ'אץ', קסז).
[ד] שאר המאכלים שנאכלים בסעודה חוץ מהפת נפטרים בברכת הפת רק לאחר שאכל כזית, וקודם לכן צריך לברך על כל אחד את ברכתו (דגול מרובה, קסז).
בגלל החששות הנ"ל עדיף שיאכל כזית תחילה שלא יכנס לספקות, או ישכח לאכול. וכן כתב הבאר היטב (קסז, ט) "וצריך שיאכל כזית קודם שידבר".

לאחר שבני משפחת לוי מצאו פתרון לנטילת ידיים בפינת חמד שליד הים, והתיישבו לארוחת הצוהריים, התעורר ויכוח הלכתי נוסף, זה היה כשמשנה בירך המוציא ונגס נגיסה קטנטנה בסנדוויץ' שלו, ומייד ביקש מאחיו, דוד, שיעביר לו את השתייה.

דוד אומנם העביר לו את השתייה, אבל שאל אותו מדוע הוא מדבר לפני שאכל כזית מהלחם. "רק בליל הסדר צריך לאכול כזית מייד, ולא שמעתי שבכל סעודה צריך להקפיד על זה?" ענה לו משה בשאלה.

סיכום כדי שלא להיכנס לספקות יש לאכול מיד אחרי הברכה כזית בתוך 9 דקות.

נכתב על ידי הרב יעקב דהן שליט"א
מו"צ בבית ההוראה של הגאון רבי עמרם פריד שליט"א

וארטים לפרשת השבוע

יג ב שלח לך אנשים ויתורו. רש"י במקום הביא למח נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים לפי שלקחה על עסקי דבה באחיה ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר. יש לעיין מה זה התוספת **ראו** הול"ל לא לקחו מוסר? וי"ל דמצינו שהקב"ה מביא יסורים של אהבה ואולי היה צד לומר שמרים לא לקחה והעונש שקיבלה זה ייסורים של אהבה, אבל מצינו בברכות ה' שנגעים בפרהסיא אינם יסורים של אהבה ואי"כ י"ל דהכא **ראו** ולכן הוי פרהסיה ואינם ייסורים של אהבה.

יג ג. כולם אנשים ראשי בניי המה. וברש"י שם ואותה שעה כשרים היו. וקשה דברש"י לקמן פסוק כו איתא, וילכו ויבאו, מקיש הליכה לביאה מה ביאתן בעצה רעה אף הליכתן כד, אי"כ משמע שביציאתן כבר היו רשעים. עוד צריך ביאור שהתורה כותבת בפרק יד, פסוק יד במספר המים אשר תרתם את הארץ ארבעים יום, ויום לשנה תשא את עוונותיכם, ולפי"ז צריך להיות שהם יהיו במדבר 40 שנה מלאים, והאמת שהם היו ס"ה 40 שנה חסר 15 יום, שהרי הם יצאו ממצרים בט"ו ניסן ונכנסו לארץ ב"י ניסן (יהושע ד' יט) אי"כ יורד 4 ימים, ונדברים א' ב', אחד עשר יום מחורב דרך הר שעיר עד קדש ברנע. וברש"י שם שאילולי שחטאו בחטא המרגלים היתה לוקחת להם הדרך ממצרים ועד אר"י יום. יוצא ש-11 יום לא היה בגלל העונש, ואם נצרך את 4 המים הנדוספים הרי לנו חצי חודש, אי"כ נענשו פחות מיום לשנה. מתרץ רבי איזל חריף דהנה היחס של יום לשנה הוא על כל שעה 15 יום דהיינו מחצית חודש, של בכל שנה יש 12 חודשים, ועשרים וארבע חצאי חודשים וכן כל יום יש 24 שעות יוצא שעל כל שעה מהארבעים יום נענשו 15 יום. ואי"כ י"ל שהם היו כשרים רק באותה **שעה** שנשלחו, אבל שהתלכו כבר לא היו כשרים, וכיוון שבאותה השעה הם היו כשרים אז על השעה הזאת מורידים 15 יום, וזה מה שרש"י כותב, אהה השעה בלבד היו כשרים, אבל ההליכה כבר הייתה בעצה רעה. (ויש להעיר את המרגלים יצאו בסוף סיון, ואי"כ זה הרבה יותר מאחד עשר יום; וי"ל שהקב"ה העניש אותם למפרע עבור החטא הזה).

יג טז. ויקרא משה להושע בן נון יהושע. וברש"י י-ה יושע'ע מצעת המרגלים. והטעם שהוא על התפלל על כלב? וי"ל ע"פ חז"ל שהטעם שהמרגלים רצו להוציא דיבה על הארץ, מפני שידעו שכשיבואו לארץ ישראל יתנמה מלך משבט יהודה וכל הנשיאים יפוטרו ממשרתם (עיין בהרחבה במסילת ישרים פי"א), לכן היתה להם נגיעה אישית וחיפשו רע על הארץ. אבל כלב היה משבט יהודה ולכן לא היתה לו נגיעה.

יג כ. והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ והימים ימי ביכורי ענבים. יש להקשות מה זה משה איהו ימים זה היה? וי"ל, אומר רבי יהודה אסאד, שמשה ביקש מהמרגלים ולקחתם מפרי הארץ, ולקחיה אסאד בגמי בריש קידושין שהוא בכסף, ולכאו' קשה הרי ארץ ישראל ירושה לנו מאבותינו ובשבי"מ הוצרכו לקחת בכסף הרי הוא שלהם. וי"ל שהימים היו ימי ביכורי ענבים ואז זה עומד להיקצר וכתלוש דמי לוי"ה כקרקע, וממילא הוא שייך לבעלי הענבים לכן הוצרכו לקחת בכסף.

יג כג. ויכרתו משם אשכול ענבים וישאווהו במוט. נחלקו הבבלי והזוהר האם יהושע וכלב השתתפו בסחיבת המוט. לדעת הבבלי סוטה לז הם לא השתתפו, ולדעת הזוהר שלח קס ב' הם השתתפו בסחיבת המוט. ורצ"ע במה נחלקו? ויש ליישב דהנה בשבת צב: שניים שעשו מלאכה בשבת פטורים אי"כ זה מלאכה שכי"א לא יכול לעשות לבד אז חייבים אפי' כשעשאוהו שניים. ורבי שמעון פטור גם ככה"ג ותמיד שניים שעשוהו פטורים. והרי הפירות שם היו גדולים באופן גדול מאוד, והדרך לישא את זה היה רק ע"י שניים יחד ואי"כ יש בזה חילול שבת, כי המרגלים הלכו גם בשבת כדכתב במספרי ימים אשר תרתם את הארץ יום לשנה יום לשנה, אי"כ שהם טלטלו ג"כ בשבת, וככה"ג דזה אינו יכול וזה אינו יכול חייבים אפי' שניים שעשאוהו. והטעם שחיללו השבת כי היתה להם סכנה לעמוד במק"א כי יתפסו אותם, והמרגלים סברו שחובה עליהם להביא לארץ את האשכול כדי להראות שפירותיה משונים וכן גם העם משונה ולשיטתם הוי ג"כ בשביל הצלת נפשות. אבל יהושע וכלב סברו שאסור להם לשאת את הענבים כי זה לא סכנה להיכנס לארץ הזאת, והענבים זה לא סימן לכך, לכן הם לא נשאו את הענבים. אבל הזוהר שזה רשבי"ש ש"ל שאין חילול שבת בשניים הנושאים יחדיו את הענבים, לכך לפי הזוהר יהושע וכלב יכלו לסחוב בשבת מדין שניים שעשאוהו. והם סחבו את זה בשביל לקיים ציווי משה והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ.

יג לג. ושם ראינו את הנפילים בני ענק מן הנפלים ונהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם. וקשה למח פעמיים נפילים, ועוד נפילים ראשון מלא ושני חסר. ועוד, מה זה בני ענק למח לא ענק (כמו ביהושע). אומר ע"כ רבי חיים קניבסקי צ"ל שהוא מצא מדרש שמופיע גם בתנ"ך ו' בתוס' שגץ סוטה לה'. פעם משה הופיעה בתו של ענק בפרדס אביה, ואכלה שם רימון, והשליכה הקליפה לשדה, באותו הזמן הגיעו לשם המרגלים, וחשבו שזו מערה (דהרי הפירות היו בגודל של בנין). והתחבאו בפנים, לאחר זמן

נזכרה אותה בת שזרקה את הקליפה בשדה אביה, פחדה שמה אביה יגער בה ע"כ, הלכה ולקחה את הקליפה וזרקה אותה מחוץ לשדה, ואז הם נפלו. היא כמובן מרוב גודלה לא שמה לב. באותו הזמן אמרו המרגלים ראו כמה גבורה יש בנשים, קי"ו בגברים. ואי"כ י"ל שזו כוונת הפסוק, מן הנפילים, פ"י מהיכן שנפלו (והיינו נפלים) ראינו את הנפילים בני ענק דהיינו בתו של ענק.

יג לג. ושם ראינו את הנפילים וגו' ונהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם. הגמ' בסוטה לה. שואלת מנין ידעו המרגלים כיצד היו נראים בעיני הנפילים, מתרצת הגמ' שהם שמעו מהנפילים בעצמם שכך אמרו. עוי"ל דאיתא בתהילים י ח שדוד המלך מבקש מהקב"ה שמרני כאישון בת עין וביאר הרד"ק שהטעם שבת עין קרויה אישון, משום שכשאדם עומד מול עין של מישהו הוא רואה עצמו קטן בתוך העין והיינו אישון איש קטן. ואי"כ י"ל שזו הייתה כוונת המרגלים שהם ראו עצמם בעיניהם של הנפילים כגודל שלהם ממש והיינו שהנפילים היו כי"כ גדולים עד שבאישון העין שלהם ראו עצמם בגודלם הטבעי, וזהו **וכן** היינו בעיניהם. ורע יצחק.

יד א ויתנו את קולם ויבכו העם בלילה ההוא. את מיותר, שהרי היה אפשר לכתוב כמו בעשיו וישא קולו ויבך. וי"ל, אומר רבי חיים קניבסקי צ"ל, דהנה איתא בגמ' על הפסוק ע"כ לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה. אתה ר"ת תשעה אב, מכאן שהאורז בטי"ב כאילו אכלו דג הנשה. וה"ה כאן, דאמרינן בגמ' אותו הלילה ליל ט"ב היה, ואתם בכיתם בכיה של חנם, אני אקבע לכם בכיה לדורות, ומתי בא"ת. והיינו בתשעה באב.

יד ו. יהושע בן נון. למח כתוב בן בחיריק ולא בסגול כמו כלב בן יפונה? י"ל דאיתא בירושלמי סנהדרין פ"ב ה"ו דכשניטלה הוי"ד משירי ונעשה שמה שרה עלה הוי"ד לפני הקב"ה ושאל למח נקמך מהצדקת אותא? ענה לו הקב"ה אני אשים אותך אצל יהושע. ולכאורה קשה הרי הוי"ד אצל שרי היה בלי ניקוד, ומאיפה הגיעו 2 הנקודות של השוי"א אצל יהושע. י"ל שלקחו שתי נקודות מהסגול של בן נון ולכן נשאר שם בן עם חיריק. (ונעשה למפרע) חתי"ס.

יד ט. אך בה' את תמרויהו ואתם לא תראו את עם הארץ כי לחמנו סר צילם מעליהם וה' אתנו לא תראים. יש להקשות מה הכינוי הזה לכענבים כי לחמנו הם. למח לא כי שולחן הוא, וי"ל שכידוע הימין' טבעו היה שכחש השמש הוא נמס, וזה מה שאמר יהושע תדעו לכם שהם מלאי הלחם שלנו (כי המן הוא היה לחמם במדבר) וברגע שה' יחס עליהם והי' נקרא שמש כמיו"ש בתהילים (פד יג) כי שמש ומגן ה' אלוקים, ואז סר צלם מעליהם והיינו שאז הם ימסו. ולא ויכלו עוד לנו.

יד טו. והמתה את כל העם הזה כאיש אחד. מה זה 'כאיש אחד', מה הבעייה שיחרוג אותם כרבים? וי"ל, אומר התורה תמימה ע"פ הרי"ף ביומא פו', עבר אדם בעירה פעם ראשונה ושנייה מוחלים לו, פעם שלישית אין מוחלים לו. ואילו בצבור גם פעם שלישית מוחלים לו, פעם רביעית אין מוחלים. (ומטעם זה גם כתב רש"י בקורח טז ד' שמשה נפל על פניו לפי שזה היה סירחון רביעי ועי"ז אף בציבור אין מוחלים). וכעת הכל מובן, משה טען לקב"ה: הרי המרגלים זה סרחון שלישי ואיך אתה יכול לעשות את זה להרוג את כולם כ'כאיש אחד' - היינו כדן איש אחד הרי הם ציבור ובציבור מוחלים בסרחון שלישי, ואי"כ תמחל להם.

יד יז. ועתה יגדל נא כח ה' כאשר דיברת לאמר. המילה **לאמר** מיותרת לכאורה, כי משה אומר כאשר דיברת מה הקשר להוסיף לאמר? וי"ל ע"פ מה דאיתא ברי"ה זו ויעבר ה' על פניו ויקרא, אי"ר יוחנן אלמלא מקרא כתוב אי"א לאמרו, מלמד, שנתטף הקב"ה כשליח ציבור והראה לו למשה סדר תפילה, אי"ל כל זמן שישראל חוטאים יעשו כסדר הזה. היינו גי' מידות ואני מוחל להם. ויש לחקור האם הכוונה היא לעשות ממש כמידותיו של הקב"ה מה הוא רחום וכו' או שמספיק לומר את הגי' מידות. וי"ל מכיוון שאחד מהגי' מידות הוא **א-ל** ואי"א להיות א-ל אי"כ שיי"מ שהכוונה היא **לומר**. וזה גם הכוונה א-ל הורית לנו לומר שלוש עשרה דהיינו בא-ל רואים שהורית לומר ולא לעשות. וזה גם מה שאמר משה שאמר שישראל לא חזרו כשחובה אתה אמרת שמספיק לאמר ה' ה' וזהו בלבד יש כתר. (אמנם) א-ל הוא מידה מסוימת והיינו שמרבה להטיב וזה אפשר להיות, י"ל שבתור רמז לעניין שלא יכול להיות מהני). ולפי"ז יובן נמי מה שכתוב ועתה יגדל נא כח ה', ולכאורה יש להקשות למח רק כעת יגדל כוחו של ה' האם עד עתה הוא היה חלש? ולפי"ז י"ל דעתה לאחר שהוכח מעונשם של המרגלים שאמריה יתירה על העשייה וכמבואר בערכין טו האומר בפיו חמור מהעושה כי מצינו שנתתם דינם של דור המדבר ע"י המרגלים שרק דיברו רע על הארץ. אי"כ כעת יגדל כח ה' כאשר דיברת והיינו שסיפק שנאמר את גי' מידות בשביל לקבל את מידות הרחמים של ה', ועי"ז ענה הקב"ה סלחתי כדברך והיינו שמהני דברים לבד. מהרש"ם מבערין.

יד יח. ה' ארך אפים. ואילו בחטא העגל בפרשת כי תשא כתוב ה' ה'. היינו פעמיים ה', והטעם, אומר ה'משך כחמה',

פרשת שלח תשפ"ה

י"ל ע"פ הראש"ש ברי"ה יז: דאיתא שם ברש"י ה' ה', הראשון מידת הרחמים שאני מרחם קודם שיחטא, והי' השני שמרחם אחר החטא. ומקשה הראש"ש מה צריך הרחמים קודם החטא וי"ל, אומר הראש"ש, דהרי לגבי עי"ז הקב"ה מצרף מחשבה למעשה, ולכן אם אדם חשב לעבוד עי"ז הוא צריך כפרה עוד קודם החטא. ואי"כ כעת חזק כמין חומר, דהתם ביצי תשא' זה כי כפרה על חטא העגל שז' עי"ז, ועל חטא עי"ז צריך ה' גם קודם החטא, אבל הכא בחטא המרגלים לא צריך את ה' ה' קודם החטא כי אין הקב"ה מצרף מחשבה למעשה אלא בעי"ז.

יד לד. במספר הימים אשר תרתם את הארץ ארבעים יום לשנה וגו'. היצר הרע בא לפני הקב"ה ומקטרג ואומר שבני ישראל חוטאים כל השנה ויום אחד בשנה הם לא אוכלים ועומדים כל היום כמלאכים ובוכים ומבקשים סליחה מחילה וכפרה ואתה מוחל להם יום לשנה יום לשנה, מהיכי תיתי לעשות להם כך? אומר לו הקב"ה במדבר כשחטאו בחטא המרגלים ואמרת' להם יום לשנה יום לשנה גם אז באתה לומר מהיכי תיתי לעשות להם כך. ויש לומר ליבויבוי נכד רבי"ב צי"ל.

טו ה. ויין לבסך רביעית ההין. הטעם שנסמכה פרשת נסכים מיד לאחר פרשת המרגלים משום שאמרו חז"ל (שהשי"ד ד ג') מהיכן היו ננסכים יין כל מ' שנה שהיו במדבר, שאשכול שהביאו המרגלים. ולכן נאמר פרשה זו מיד אחרי מעשה המרגלים. טעמא דקרא.

טו כ. ראשית עריסותכם חלה תרימו תרומה כתרומת גורן כן תרימו אותה. ובפסוק כא כפל עצמו שוב מראשית עריסותכם תתנו וגו'. וקשה א' בשבי"מ הוכפל פעמיים אותו העניין. ועי"פ שרש"י סותר עצמו כי בתחילה פרשה כתרומת גורן **שלא נאמר בה שיעור** (אבל חכמים נתנו שיעור לבעה"ב אחד מבד' ולנתתום אחד ממ"ח). ובפסוק כא פרש"י שכן נאמר שיעור - מראשית עריסותיכם תתנו לה' תרומה, ואומר שם רש"י לפי שלא שמענו שיעור לחלה **נאמר תתנו שיהיה בה כדי נתניה** עכ"ז? וי"ל, אומר רבי נתן גשטטנר, עי"פ שיטות הראשונים (מובא בתורה"ד קידושין נח) דהא דחטיה אחת פוטרת כל הכרי, היינו להחיות מידי איסור טבל, אבל כדי לקיים מצוות נתניה לכהן צריך ליתן שיעור חשוב שהוא בכדי נתניה חשובה. וכעת הכל מובן: בפסוק כ כתוב **תרימו** תרומה והיינו להרים ולעניין הרמה להחירה מידי טבל לזה סגי שיתן תרומת גורן שאין בה שיעור. משאי"כ בפסוק כא שכתוב **תתנו** והיינו שיש דין נתניה, ומיושב כפילות הפסוקים שהראשון מדבר על לפטור מטבל אבל השני מדבר על מצוות נתניה.

טו לב. ויהיו בניי במדבר וימצאו איש מקושש וגו'. יש לעיין מדוע התורה הזכירה שהיו במדבר. ועיין ברש"י. ועי"ל בזה דהנה מצינו בסנהדרין עח: תניא יודע היה משה שהמקושש במיתה שנאמר מחלילה מות יומת אל"א לא היה יודע באיזה מיתה נהרג, וכתבו שם תבוס' דאפי' דסתם מיתה בחנק מתוך הסברה היה מדמה לעי"ז דבסקילה דהמחלל שבת **בפרסיה** ככופר בעיקר, ואי"כ לפי"ז יש לבאר דזהו כוונת הכתוב שהיה לו בעת שהיו בניי במדבר לומר שלח לה' את בציציתם אליה נעשה בפרסיה ומשום כן לא ידעו את עונשו. רבי חיים פינשטיין.

טו לח. דבר אל בני ישראל ואמרת עליהם ועשו להם ציצית. יש להקשות א' מה הכפלות דבר ואמרת. ועוד מאי ועשו הרי יש דין **ללבוש** ציצית. וי"ל דהנה הדין הוא שאעי"פ שנשים פטורות מציצית הן יכולות לעשות החוטים לשמה (שוי"ע יא א). והנה ברש"י שמות יט ג מובא על הפסוק כה תאמר לבית יעקב ותגד לבני ישראל. לבית יעקב - אלו הנשים, תאמר להם בלשון רבני. ודיבור שהוא לשון קשה הוא מתייחס לבנים. וי"ל, אומר הרע"א, שגם כאן, דבר אל בני ישראל זה עיקר מצוות ציצית, **ואמרת** אליהם זה לבנות **ועשו** להם ציצית והיינו שהנבות יכולות לעשות אתה ציצית.

טו לח. דבר אל בני ישראל ואמרת עליהם ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם לדורותם ונתנו על ציצית הכנף פתיל תכלת והיה לכם לציצית. לכאורה המילה לדורותם לא במקומה ולמה לא נכתבה בסוף? י"ל, אומר החת"ס, שדין לבן בציצית נוהג לדורות, גם שכאין תכלת, לכן כתוב לדורותם על ציצית, ואח"כ כשהוזכר תכלת כתוב והיה לכם, היינו רק לכם בזמן חז"ל, אבל לדורות שאין תכלת, תכלת בציצית, דהיינו בלבן, גם בלי תכלת.

טו לח טז. דבר אל בניי ישראל ואמרת עליהם ועשו להם ציצית וגו' והיה לכם לציצית. יש לדקדק דבתחילה אמר הכתוב ועשו להם ציצית בלשון נסתר ולאחרי"כ אמר והיה לכם לציצית בלשון נוכח. אלא דאמרו חז"ל כל הזוהר בציצית לזכה להקבל פני שכינה ולפי"ז בתחילה לא היו ראויים שתדבר עמם שכינה ודיכן דובר עמם בלשון נסתר, אולם מאחר שעשו ציצית וזכו לקבל פני שכינה דיבר עמם בלשון נוכח. רבי ישראל די קוראל.

טו לט. וראיתם אותו. הנה נפסק בשוי"ע יח א שלילה לאו זמן ציצית. ולפי"ז קשה על השאלות שכתב להניח החנוכיה בצד שמאל של הפתח, ומזווה בימין, והאדם באמצע עם ציצית וכך הוא מוקף במצוות. ויש להקשות הא נר חנוכה מצליקים בלילה ואז הוא לא זמן ציצית, כה"ק רבים מהאחרונים? וי"ל בזה דמצינו בספר הפרדס הלכות ציצית שכתב רש"י שליד נר חייבים בציצית גם בלילה משום וראיתם אותו וכעת רואים, ואי"כ זה סבר השאלות שליד נר יש כן חיוב בציצית. שלחו לי.

מאמרי מוסר וסיפורים מענייני הפרשה

קדושת הציצית: וראיתם אותו וזכרתם את כל מצוות ה' ועשיתם אותם ולא תתורו. הציצית שומרת על האדם מהטטא. וידוע הסיפור שמסופר בחז"ל על נתן צוציאת שהיה בעל עבירה גדול, וניצל מהטטא בזכות מצוות ציצית. רבי מנחם מענדל מרימנוב כותב בספרו: ציצית היא סגולה לכל, לכל יתורו אחרי לבבם ויענייהם סרסורי דעבירה". **החפץ חיים** ב'שמירת הלשון', ג"כ הביא שהדרך להינצל מהייצר הרע עוברת דרך הציצית וז"ל שם: "מה נכון הוא לראות הציצית כמה פעמים ביום, ובפרט בעת שעולה איוז מחשבה שאינה טוהרה על ליבו אז כעס, טוב מאוד להסתכל אז בציצית, ואז יפקע היצר". ומבוא במאור הדור' על החזו"א, שאב אחד הגיע עם בנו לחזו"א ותינה בפניו את צרתו, שבנו אינו לומד ואף אינו מעוניין להתפלל כדבעי, החזו"א אהרה וחשב וענה לו: "תבדוק את הציצית של הבן שלך, ואם אין זה מהודר תקנה לו ציצית חדשה, וזה ישפיע על היר"ש שלו!". ואכן כך היה, האב קנה לבנו ציצית מהודרת, ואט אט החל הבן להתעלות יותר בתורה ובתפילה. והגאון מוילנא בשעת פרידתו מהעולם כשהיה בחולשה גדולה אחז בשארית כוחותיו בד' כנפות שלו ופרץ בבכי ואמר: תראו מה גדול עולם המעשה שבעבור כמה פירוטות אפשר לקנות ציצית ולזכות כל שכינה. ואילו בעולם האמת אפילו אם ירתום את כל הכוחות לא יזכה להשיג מדרגה זו של הקבלת פני השכינה. ומצוות ציצית זו המצווה היחידה שהיא תמידית שאפשר לקיים כל הזמן.

רבי מיכל יהודה ליפקוביץ היה מכהן כראש ישיבה בבתפארת ציון, הוא הבחין בסדקים רוחניים שהיו בבחורים בתקופה מסוימת. הוא פנה למרן 'חזון איש' להתייעץ אתו איך להעלות את הבחורים על דרך טובה. אמר החזון איש "תורה לבחורים לדקדק במצוות ציצית בהידור. מצות ציצית משמעה אוצרות ריאת שמים על המדקדקים בה". ר' מיכל יהודה עשה כעצתו, הוא הדרך את הבחורים להקפיד על מצות ציצית, ותוך זמן קצר היה שינוי מבורך. הבחורים התחזקו ונהייתה אוירה רצינית.

בגמ' בשבת לב. איתא דזהויה בציצית זוכה לעשריות ומצוות ציצית היא גם סגולה לשמירה בכל העניינים. באלהיו רבה כתוב מהקדמונים שהמעביר ציצית על עיניו כשהוא קורא פרשת ציצית יהא מובטח שלא יהיה עוור. ובש"ח כתוב שהאוחז בציצית הוא גורם שלא יגיע לידו כעס. ומסופר שפעם בא אדם אחד לפני האדמו"ר רבי מאיר אבוחצירא ואמר שהוא חולה בליבו וביקש שהאדמו"ר יברך אותו בברפאה שלמה. אמר לו האדמו"ר: היה זה זמיר במצוות ציצית! תקפיד על החוטים כולם שיהיו שלמים. בציצית ישנם שלושים ושנים חוטים, כמניין יב'... כשכל החוטים כראוי, גם הלב פועל כשורה. הציצית זה שמירה וסגולה לכל העניינים. היא יעקב אדלשטיין היה אומר שאם אדם נפגע עם אדם רשע, לדוגמה לצורך עסקיו, צריך שיסתכל בציצית כדי שלא יושפע ממנו. בעלון נר לשולחן שבת הביא סיפור על אברך שלמד עם צעיר חילוני. בעקבות לימוד ההלכות רצה להתחזק, והחליט לקבל על עצמו מצות ציצית. קנה טלית קטן מהודרת, והתכוון לחדש אותה לכבוד שבת. אך הרצון להתחזק היה חזק ולמעשה כבר לפני שבת התחיל ללבוש אותה. והנה בתחילת השבוע, דוד של הבחור, בעל חנות באיזור דת', מתקשר אליו ופותח בשאלה: 'תגיד, יש לך ציצית?' הבחור המופתע השיב: 'כן, לפני שבוע התחלתי ללבוש ציצית.' 'מצויין, אז תלבש חולצה לבנה ותבוא לעבוד אצלי בחנות'. כשהבחור סיפר זאת, הוא היה נרגש מאד: 'ראיתם שמתן ציצית והקב"ה שלח לי פרנסה?!' זאת היתה עבודה שהוא מאוד חפץ בה. סיפר ר"צ פינקל: פעם נגש אלי אברך מבני הישיבה עם לידו בן שנים, וסיפר לי איך שבנו פוחד בלילות. שאלתי לילד מדוע הוא פוחד, והשיב כי הוא אינו יודע. אמרתיו לו שיתבונן בציציותיו ויראה שהם מוטלות כנגד ארבעת צידי גופו, והטעם לזה הוא, שהציצית שומרת על האדם ומגינה עליו מפני המזיקים, ולפיכך בכל עת שיפחד עליו להביט בציצית ולהיזכר שהיא שומרת עליו. ואכן עצה זו הועילה לו. רבי יצחק ישראל רייזמן סיפר על אחותו שלא היו לה ילדים. בצרתה, הלכה אל הגאון מלובלין בעל ה'תורת חסד' וביקשה ממנו שיתפלל עבורה לזרע של קיימא. הרב אמר לה שכסגולה תתפור טלית, ובעלה טייל בה ציציות, וילבש את הטלית. ואכן כך עשו, וברוך ה' נישעו ונולד להם בן. המקור לסגולה זו הוא מהפסוק הנזכר: דבר אל בני ישראל ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם 'לזרותם', כדי ידי שיתנו ציצית על כנפי בגדיהם, יזכו 'לזרותם'. ואולי הוא המקור למנהג שהכלה שולחת טלית לחתן לפני החתונה, והוא מטיל בה ציציות, כדי שיוזכו לזרע של קיימא.

סיפורים רבים מסופרים על סגולתה של מצות ציצית, שפעמים רבות הגינה על מקיימה מהן מרעין בישין. מסופר בספר 'מעשה איש' בשמו של רבי יעקב פלינט: 'אני ואחי התאום' מספר ר' יעקב וילנדנו שינים רבות לאחר לידת אחותי הגדולה. בגלל בעיה בלידה של אחותי, גרמו לרופאים להתייאש מכך שיוולד להורי פרי בטן נוסף. אך אבי, שהיה מקורב מאוד לחזון איש והתייעץ עימו בענין, לא שעה לקולות התיאוש של הרופאים, כי באחד הניסיונות אמר לו החזון איש: הפעם יהיה הכל בסדר!". ואכן טרם לידתנו, אני עברה סיבוכים רבים עד כדי שיתוק בחצי גופה, למרות שהרופאים המשיכו לייאש את אבי, וציוו עליו שאמי לא תרד מן המיטה אפילו לרגע, ואז עשה הכהן כפי הדרכת אותה איש, ובמקום לרקקה למיטה, הוא היה מוריד אותה באישון לילה מהמיטה והולך איתה כשעה וחצי כציווי החזון איש. בסופו של דבר, לאחר ויכוח גדול

עם פרופסור רחמימליכץ, ולאחר שהרופא נפגש אישית עם החזון איש, הסכים הרופא שלא לתנחה, באחריותו של החזון איש. ובשעה טובה ומוצלחת אח ואני נולדנו, מיד פגע אחי החזון איש במקבש מאבי שביא אותנו אליו. אך קשיים טכניים וארגוניים מנעו ממנו לקיים את בקשתו. ביום רביעי האחרון לחיי מרן החזון איש, הוא צווה על אבי במחרצות: 'י' מרדכי, תביא את הילדים' ועכשיו אתה נוסע ומביאים אלי. לא נותרה בידו אבי כל ברירה, הוא נסע עם מונית לתל אביב כדי להביאנו אל החזון איש. באותו יום קנה לנו אבינו קורקינט חדש, ולא הסכמנו להשאיר אותו בבית. כאשר נכנסנו אל החזון איש, ניסח אבי להרגעו אותו: שלא נשחק בקורקינט לפני הרב, אך החזון איש אמר לו: 'הנח להם' הוא שוחח עם אבי ושאל אותו מי הגדול בינינו, כאשר שמע שאני הגדול הוא הניח אותי על ברכ ימין ואיש אחי על ברך שמאל ובידך אותנו. לאחר מכן פנה החזון איש לאחי ושאל אותו: 'אתה יודע מה זה ציצית?' אחי לא הבין שאלתו של החזון איש, ואבי הוציא מבגדיו את ציציותיו והראה לו אז אמר לו החזון איש: 'אני רוצה שכל החיים תלך עם ציצית, אבי שאל את החזון איש: 'ימה עם בני הראשון?', אך הוא לא ענה ושתיקתו חזרה על עצמה, גם כאשר המשיך אבי לשאול אותה שאלה כמה פעמים. לאחר שלושה ימים מפגשה זו, נסתלק החזון איש לבית עולמו, שינים רבות לאחר מכן, במסתלק יום הכיפורים, שירת אחי ממוצב בצפון הארץ. באחד הימים כאשר ישב בתצפית, אחי קרא עיתון והניח את נשקו לצידו. לפתע הסתבכו חוטי הציצית שלו ברובה, והרובה נפל, תוך כדי שאחי התכופף כדי להרים את הרובה, פגע טיל בעמודה בנס, אחי נפצע רק באורח קל, בידו ובכתפו. לו אחי היה יושב כרגיל ולא היה מתכופף, הספרו היה מסייגם, חלילה, באסון גדול. ומסופר על הפני יהושע שפעם יצא לרחוב וחיזות רעות הסתובבו שם ואריה רץ אחריו ולפתע האריה ברח בזכות הציצית שלבש.

וידוע שגדולי הדור הדרו לקנות ציציות מהודרות מאוד וכן השתדלו בזה מאוד להקפיד על זה קלי ואוהנו וכל עניין נוסף של הדורו הם רכשו בחון רב, כן מסופר על החתים. רבי חיים פנחס שיינברג שהיה ענק בכל התחומים מצוות ציצית אצלו היתה שיא השיאים מרוב הביכיות המצווה הוא לבש עד קרוב לגיל מאה (שאו הוא נפטר) עשרות ציציות במשקל רב, כבודות מאוד היו הציציות שנשא עליו, מחממות מאוד בקיץ הלוהט, אך רבי חיים פנחס מעולם לא ויתר והיה אומר אילו הייתם יודעים איזה שמחה יש לי מהמצווה המיוחדת הזאת הייתם שמחים עמי. גם כשהמשקל הגדול של הציצית הכביד עליו מאוד וגרם לו נזק בנף הוא לא וויתר ואמר הצלקות שיש לי מזה זה ממלחיה הגדולה ביותר, וכמה פעמים התבטא שאמנם זה מנהג אישי של אבא אתם לא יודעים מה הערך הגדול של מצוות ציצית שא"א לתארה כלל. **רבי יחזקאל אברמסקי היה דיין בבית הדת**, היה זה בימים שהיו פצצות חיל האוויר הנאצי, באותו יום הרב טיפל בעניינים של בני זוג שבאו להתגרש. פתאום שמעו ציפץ אדיר שהיה בל שום הודעה מוקדמת. כעבור שעה לאחר הפיצוץ לאחר צפירת ההרגעה בא בנו של רבי יחזקאל לראות מה נעשה עם אביו שהיה ממש במקום הפיצוץ. בדרך כבר פגש את אביו שהיה נראה נורא. במקום היו פצועים קשה, הבעל שרצה ללת ג נהרג במקום. כשהזכיר רבי יחזקאל את המעשה והנס, ליטף בחביבות תוך כדי דיבורו את הציצית שלבש, ואמר: אני כשלעצמי לא הרגשתי אז שום פחד. כשאני מתעורר בציצית ואומר את הפסוקים 'מה יקר חסדך אלוקים ובני אדם בצל כנפיו יחסינו', אני מרגיש בברור שאני נכנס עכשיו לחסון בצל כנפיו של הקב"ה, ושום רע לא יקרה לי. גם אחתות זו מתעספתי בטלית לפני סידור חזני כמו שאני עושה תמיד. חסיתי בצל כנפיו של ריבונו של עולם – ואיך אפחד?! ועוד הוסיף: שיתכן שזה הציל אותי מן הפיצוץ. **סיפר אחד היהודים** שזכר לעלות לארץ מאירן: לפני שינים רבות כשהוא היה בחור צעיר, הוא גויס לצבא האיראני ונשלח למלחמה נגד עיראק, המלחמה היתה קשה מאד, רוב החיילים נשלחמו נהרגו, יום אחד הוא נשלח עם קבוצת חיילים למקום מסוכן ביותר, היה שם קרב וכל החיילים שהיו אתו נהרגו, ורק הוא חזר חי למקומו. המפקד שראה אותו ושמע שרק הוא חזר חי, חשד בו שהוא מרגל לטובת עירק ולכן השאירו אותו בחיים, ומיד העמיד אותו למשפט. החיל הוריד את חולצתו והראה להם את הציצית שהוא לובש, הוא הסביר שהוא יהודי וליהודי יש מצוות ציצית, הציצית היא שומרת מכל הסכנות. המפקד שמע, האמין לו ומיד שחרר אותו.

סיפור מרגש היה לפני שינים עם רבי משה פרדו מייסד מוסדות אור החיים בבני ברק. הרב פרדו הגיע לקולפורניה כדי לאסוף כספים למען המוסדות, פתאום הרגיש חולשה גדולה, רק נכנס לבית שבו התארס ונפל על המיטה. בעל הבית מיהר להזעיק עזרה, קרא לרופא מקומי. הרב פרדו היה עצוב הוא נסע כ"כ הרבה שעות, תכנן להיפגש עם נדיבים, ועכשיו הוא לא יוכל. הוא קווה שיחלים ומיד יצליח לחזור ארצה. הרופא הביע היה יהודי, אך לא ראו עליו שום סימן יהודי. הוא גלל ביישוב קטן ונידח, ובא לאתו מקום לעבודה, הוא לא עשה שום הכרות עם הקהילות היהודיות שהיו שם. כשראה את הרב פרדו הוא התרגש מאד, רב יהודי... כשבדק אותו הרופא הרב פרדו היה צריך להוריד את החולצה. הרופא ראה את הציצית ולא האמין?! 'מה,עד היום יש כאלה שלובשים ציצית?!' הרב סיפר לו שלא רק בארץ ישראל יש יהודים עם ציצית גם

בארצות הברית יש קהילות גדולות ומפוארות והמון יהודים שלא מסתובבים בלי ציצית. הרופא היה נרגש מאד. הרב סיפר לו על עיסוקיו, על המפעל הגדול שיש לו, שבו כאלף בנות שכולם בס"ד בבוא העת יתחתנו עם אנשים שמניחים תפילין ולובשים ציצית. הרופא היה המום ומבולבל לשמוע שגם על תפילין יש כאלה שמקפידים היום. הוא חשב להיזהדות לגמרי... הרב פרדו מיד הבין שכדאי לקרבו, הוא הציג לו הנחיה תפילין והרופא בחברצותא גדולה הניח תפילין וקרא קריאת שמע. הרב פרדו חשב בליבו שאפילו שאין ביכולתו ללכת ולאסוף כ"כ עבור מוסדותיו, הכל היה שווה כדי להגיע למקום כ"כ מרוחק בשביל שיהודי יניח תפילין... וכסף ד' יסדר לו פעם אחרת. אחרי תקופה ארוכה התקשר אדם זו למשרד וביקש לבקר במוסד. הרב פרדו לא ידע במי מדובר ובכל זאת הזמינו משמחה. עת הפגישה הגיעה נמי מופיע! הרופא עצמה. הם התרגשו להיפגש, והרופא ביקש לראות את מוסדותיו, האם באמת הדבר נכון שלומדות אלף בנות! הם עברו מבנין לבנין ומכיתה לכיתה והרופא ראה והתרגש נורא. בסיום הסיוור פנו הם למשרד ואז אמר הרופא "תראה, כסף יש לי המון, משפחה אין לי בכלל... כשסיפרת לי על המוסד שבו אלף תלמידות, חשבתי שזו גוזמה. צריתי לבוא לבדוק, ואם זה נלכת לתל כך את כל הירושה שלי לאחר מות...". הרופא מיד ביקש לקרוא לעורך דין ובמקום חתם שלם כספו יינתן למוסדות אור החיים. הרב הודה לו מאד והסביר לו איזה מצווה גדולה וזכות עצומה זה. הרב פרדו התרגש מאד וסיפר בזכות מה זכה לכל זה? בזכות מצוות ציצית.

מספר רבי יצחק יזלברשטיין מעשה בבחור שחלה במחלה הקשה, הבחור לומד באחת הישיבות הקדושות. והתייסר בייסורים נוראים, ולאחרונה החל לקבל טיפולים כימותרפיים בבית החולים. בבואו למחלקה הוא צריך ללבוש בגדים סטריליים ולכן עליו להחליף את בגדיו בבגדים של בית החולים. הבחור החליף, אך מכיוון שבבית החולים אין ציצית הוא הביא עמו ציצית מכובסת ונקייה, שתנעה על הדרישות של בית החולים. כאשר ראתה האחיות את הציצית, היא לא הסכימה להכניסו לטיפול עם הציצית ודרשה שיוריד אותה, למרות שהבחור הסביר שזה נקי וסטרילי לא היה עם מי לדבר והיא התעקשה שכן לא תכניס אותו לטיפול, אך הבחור הצדיק עמד על שלו ולא רצה להוריד את הארבע כנפות. הוא ישב בחוץ והמתין. כעבור שלוש שעות!!! עבר במקום אחד מבחירי הרופאים והתעניין מה הבחור עושה בחוץ: שטח הבחור את הבעייה בפני הרופא, שמע אזו הרופא ונכנס לחדר הטיפולים, לאחר שעה קלה יצא נרגש כולו ונסער. שאלו הבחור מה הוא כ"כ נרגש? ענה הרופא שדבר ראשון יכנס לקבל את הטיפול עג הציצית הוא כך הוא יספר לו. כשנגמר הטיפול הקשה נגש הרופא לבחור כשדמעותו בעיניו והחל לספר: אני יהודי שאינו שומר תורה ומצוות, אבל הפעם זכיתי לראות כיצד האלוקים שומר על מי שעושה את רצונו, כשנכנסתי לחדר לשכנע את האחיות שאין בעיה עם הציצית שלך, צריתי לדעת איזה טיפול אתה מקבל, ולא האמנתי לראות שהאחות התכוונה לבצע בטעות טיפול שלא מתאים לך, והיה יכול לדרדר את מצבך עד מוות חלילה. הרופא הוסיף ואמר שהאחות לא עשתה זאת בכוונה, אבל אם לא היית מתעקש ועומד על רצונך ללבוש את הציצית מי יודע באיזה מצב היית עכשיו! בזכות שסירבת לקבל את הטיפול בלי הציצית נמנע ממך אסון גדול.

היה יהודי שבנו סר מהדרך. התדרדר עד שהגיע לפשלות עד כדי כך שרצה להינשא לגויה. אביו שמע מזה כ"כ כעס עד שגרשו מהבית. לאחר מעשה לא ידע אם טוב עשה והלך לרבו האדמו"ר מבעלו ושאל אם טוב עשה. האדמו"ר אמר שאכן לא נכון להרחיקו, ואמר לו לשנות את התנהגותו ומעכשיו לקרב אותו ולנסות להביאו לאדמו"ר. האב הלך לחפש את בנו, ומצא אותו מסכן ואומלל חי כהומלס. הוא עשה כדברי האדמו"ר והציע לו לשוב לביתם. הבן הסכים. בבית באל פינקו והאכילו במיטב המאכלים, ולא דובר בכלל על הרצון להינשא לאותה גויה. באחד הימים פנה האב לבנו ואמר: אני נוסע לאדמו"ר מבעלזא אתה רוצה להצטרף אלי? הבן, קורת רוח. בדרך דברו על נישואיו עם הנוכריה ואז הבן אמר בתוקף שאין אף אחד בעולם שיעצלו לשנות את דעתו בעיני. כשהגיעו לבעלו נכנסו שיניהם לרב, והרבי פתח בשיחה לבבית עם הבן עד שחש כי הוא ורחה לו אמון, ואז נתן לו הרבי טלית קטן ובקש לבש אותה מתחת בגדיך כשתיה בין נכרים כן זהו מקום סכנה והטלית הזאת תהווה לך שמירה. הבן הסכים ושמה ששרבי לא מנסה להשפיע עליו שלא ינשא לגויה. כשהגיע מועד החתונה על פי עצה הרבי האב הגיע להשתתף. הוא ישב בצד ועקב אחר הנוכרים המתהוללים, בנו ישב בראש השולחן והשתכר, כטוב ליבו ביין הוריד את חליפתו ופתאום לעיני כל התגלו חוטי הציצית. מיד זעמו הגויים למראה הציצית שזהו הבגד של היהודים, והחלו להכותו עד כמעט זוב דם, את הצליל לנוס עד נפשו ולברוח מהמקום כל עוד רוחו בו. אותו חתן ראה בחוש מה הגויים יכולים לעולל וכמה הם שודדים ורוצחים כשמשוים קטן לא מסתדר אצלם, והם לא באמת מחבבים אותו. הוא התרגש מאד שניצל מהם בזכות הציצית ששמרה עליו, והחל להתחזק ולהתקרב לאביו שבשמים עד שנעשה לבעל תשובה. והכל בזכות הציצית .

ידעות חשובות וכן דברים מגדו"י כמו"כ ידעות ודברים מענייני היום ערך בדרך של שו"ת

שאלה: למה האיראנים שולחים טילים בעיקר בלילה ולא ביום?
תשובה: הטיל לא מוכן על משגר ומכסה לחציצת כפתור, אלא הטיל אורכו 17 מטר ומשקלו כ7 טון עם משקל ראש נפץ של 500 ק"ג, צריך להוציא אותו ולהניחו על משגר שה משימה מורכבת ומסובכת בפני עצמה בהתחשב בגודל ובמשקל, ובכל טיל יש כמות דלק של 12,000 ליטר וזו פעולה ארוכה ודורשת המול לוגיסטיקה ופועלים רבים שעלולה להיחשף בידי המודיעין של ישראל, וזה כל טיל בפני עצמו, ק"ו כשרוצים לשגר כמה עשרות טילים, ולכן בשעות החשיכה קל להם יותר לעשות את זה בלילה.

שאלה: מצד אחד בימים אלו יש כל כך הרבה הארת פנים מד', המדריכנו על במות אויבינו וירם קרנינו על שונאינו הנפרע לנו מצרינו והמשלם גבול לכל אויבי נפשנו, ומצד שני יש הסתר פנים באירועים קשים של הרוגים ופצועים, אז הארת פנים או הסתר פנים חלילה?
תשובה: אם הקב"ה היה עושה 100% הצלחה של יירוטים לא היו שמים לב להודות לקב"ה, כמו שהיום שיש אנטיבייטיקה כמעט אף אחד לא מודה לד' שניצל ממוות או חיידק, וכן גם פה אנשים היו חושבים שככה זה שיש מערכת יירות ולא שמים ליבם להודות לד' ולכן הקב"ה עושה תזכורת מידי פעם מה מסוגל טיל אחד לעשות שזה לשבור 26 ביניים ולהרוג אנשים, וכמובן הכל עם חשבון שמים מדויק להפליא, ואפילו בחסדי הגדולים הוא עושה את התזכורות האלו הרבה פעמים ע"י הריגת אנשים שאינם בני ברית והכל כדי לעורר אותנו ולחזקינו בחסדיו האין סופיים עמנו שבכל יום ערב ובוקר נצאיהרים בכל עת ובכל שעה.

שאלה: המצבע הצבאי מתנהל עכשיו הוא אירוע חסר תקדים שכבר עכשיו השיג תוצאות בלתי נתפסות, של חיסול המון בכירים צבאיים באיראן, כל צמרת הפיקוד שם ומדעני גרעין נפגעו קשות, נפגיעה קשה במתקני הגרעין, מאות טילים בליסטיים הושמדו וממלי תעופה נפגעו וכו'. איך הצליחו בדרכי הטבע לעשות את כל זה?
תשובה: היו פה תחכומים אדירים שהפילו בפח את המשטר האיראני, שעשו מבצע הטעיה מיוחד במינו שאפילו נשיא ארה"ב השתתף בהטעיה הזו שכביכול תקף את ישראל והורה להם לא לתקוף באיראן ודיבר על פגישות משא ומתן עם האיראנים, ופרסמו בישראל שראש הממשלה הולך לנפוש ושיש חתונה של בנן, כך שהם לא חלמו שהתקיפה תהיה בזמן קרוב כל כך, ואז הגיעה ההפתעה הגדולה עם מאות מטוסים יחד עם פעולה מבצעית וחשאית של המוסד שהקימו באיראן בסיס לבניית כטבמים... המצבע תוכנן ובוצע במהלך שנים רבות, כאשר רכיבי כטבמים נשלחו לאיראן במגוון שיטות ומתחכמות; רכיבים קטנים הועברו בתוך מזוודות באמצעות שליחים שונים; רכיבים גדולים יותר הוטמנו בתוך משלוחי סחר גרילים, כאשר במקרים רבים המובילים עצמם לא ידעו מה תוכן הסחורה שברשותם. לאחר הגעתם לאיראן, סוכני מוסד מקומיים אספו את הרכיבים וצוותים משיאל שאומנו במדינה שלישית הם אלו שהרכיבי את הכטבמים בסתר, לאחר ההרכבה הם הוצבו באופן חשאי בסמוך לעידים איראנים בכירים ואסטרטגיים כולל מערכות הגנה אווירית אתרי שיגור טילים בסיסים צבאיים וגרעיניים, ותפקידם במתקפה היה גם לשבש את מערכות ההגנה האווירית של איראן מה שאפשר למטוסים לפעול בצורה בטוחה ובחופשיות רבה. כמו כן תקפו משגרי טילים, פעולה זו יחד עם תיאום מדויק ומפליא של כלל הכוחות שפעלו במקום הם הצליחו לשבש את שרשרת הפיקוד והשליטה האיראנית. והם פרסו עשרות טילים ששוגרו לא עבר חדרי השינה של מפקדי משמרות המהפכה של איראן, ואף התפרסם שהצבא גרס בדרכים שונות לצמרת הצבאית של איראן להתכנס יחד לפגישה סודית ודחופה וכך חסלה את כולם, וכיום היא נמצאת בעליונות אווירית עליונה על כל שטח איראן שהם לא יכולים להעלות מטוס אחד לשמיים כי מיד מפציצים אותו, וככל שעובר הזמן אנוהו מבנים איה חסדי שמיים אדירים וכבירים היו כאן, שהקב"ה באהבתו לבניו הראה את חיבתו הגדולה ורחמייו האין סופיים איך דברים ששניות אחדות הבדילו בין הצלחה אדירה לכישלון חרוץ. למשל שתקפו את מתקן הגרעין בנתנו בדיק בזמן, ואם האיראנים היו עוצרים את הפעילות של הצנטריפוגות הנזק שם היה מזער, ובגלל שהם היו באמצע פעולת הסתובבות מהירה מאוד אזי הנזק שם היה הרבה יותר קשה. וכל זה בזמן שהאיראנים ניסו בכל הכוח לגייס מרגלים שיעשו פעולות מזורות ומצויקות כמו תליית מודעות נגד ראש הממשלה ולבצע פעולות ופרובוקציות שונות בתוך המדינה. וכל זה בזכות התורה ולומדיה שמתגברים כחך לעשות רצון קונו שהם מעמידים ושומרים העולם מכל הצרות. ונכון שלעניי מראה בשר וראים אנו את המטוסים והמפציצים, את כוחות הצבא בקרקע, את אנשי המוסד והשב"כ, אבל כבר למדנו מתעבר שאלולי חסד ה' עלינו, טעות אחת קטנה יכולה לשבש את כל התכניות ולהפוך את הכל לאסון נורא. ומיה זכותו של על ישראל להניצל ולהצליח בניסי יקדים באופן שאף אומה לא זוכה, ולא התשובה היא כמו שכתבנו הקדמונים קל עם כלביא יקום, כשחן עומדין משתן שחיתים הם מתגברים כלביא וכארי לחטוף את המצוות ללבוש ציצית ולהניח תפילין ולקרוא קריאת שמע וזה עם כלביא אמיתי שמנצח רק ע"י התורה והמצוות.

שאלה: מתי נוצר המשבר הגדול ביחסים שבין איראן וישראל ועל איזה רקע?
תשובה: לפני קרוב ל-50 שנה נאמר, שישנו הפרש לא קטן בין שתי המדינות היו טובים מאוד ואיראן נחשבה ל ידידתה המוסלמית הקרובה ביותר של ישראל. בשנת 1979 התרחש באיראן המהפך הגדול עם עלייתו לשלטון של האיטוללה חומייני ומאז החלה תקופה חדשה של עוינות קשה וזו הלכה והחריפה עם השנים, כולל אימוץ גישות של אנטישמיות, אנטי ציוניות ואנטי-מערביות ככלי מרכזי במדיניות החוץ של איראן שהולידה את ציר ההתנגדות. עם הזמן החריף הסכסוך האיראני-ישראלי, בשל העובדה שהחזון האיראני היה ועודנו להשליט את דת מוחמד על כל העולם במתכונת הפלג השיעי הקיצוני, וכך הוא נהפך לסכנה עבור כל העולם המערבי, ולא רק עבור ישראל. הנשיא הנוכחי חמינאי הוא הרבה יותר תקיף ועוין לישראל. הוא בנה את תכנית הגרעין וכמו כן הוא דאג לחזק ולממן את המיליציות השיעיות ברחבי מזרח התיכון, מה שיצר את ציר ההתנגדות כלשוננו, כאשר השאיפה היא, כאמור, להשמיד חלילה, את ישראל ולהשליט על העולם את דת מוחמד.

שאלה: כיצד איראן תכננה להשמיד את מדינת ישראל, וכיצד הקב"ה הצילנו מידם וסיכל את מזימתם?
תשובה: איראן במשך שנים חימשה את הפרוקסים (שליחים) שלה סביב מדינת ישראל החל מחמאס בעוד דרך חיזבאללה בלבנון, השליחים השיעיים בעיראק ומשטר אסד בדמשק והחוחים בתימן, והיא עצמה התחמשה בכמויות נשק אדירות, כאשר תקוותה היתה להגיע ליום פקודה עם נשק גרעיני בארסל הנשק שלה, וכך תפעיל את כל שליחיה באיזור במתקפה משולבת מכל הכיוונים כאשר היא עודמת בראש המתקפה וכך תשים קץ למדינת היהודים ר"ל, ואפשר לתאר חלילה וחס מה היה וכיצד היתה נראית מתקפה כזו על ישראל, רק שהמה חשבנו חשבונות רבים ותצת ד' היא תקום ואז הגיעה מתקפת שמחת תורה שעם כל האסון הנורא שהביאה עמה, היא טרפה את הקלפים של איראן, היא הביאה הרס וחורבן על החמאס וכמובן החיזבאללה הוכיח קשות מאוד כאשר כל מנהיגיו וצמרת הפיקוד שלו הוסלה, המשטר בדמשק נפל, והאויב היחיד שנשא במגרש הוא איראן, ועוד חסד של הקב"ה הוא שנשיא ארה"ב הוא טראמפ שתן אור ריוק למתקפה על איראן, וכך עצת ד' היא תקום, שהצילנו מידם וסיכל את מזימתם.

שאלה: ידוע שהחזו"א אמר שבבני ברק לא יפלו טילים, ואכן כך היה כל השנים בחינה של צדיק גוזר והקב"ה מקיים, ואמנם בימים האחרונים נפל טיל בשכונת פרדס כץ בבני ברק שהוא בשטח המוניציפלי של בני ברק, ואמנם אין אנו יודעים חשבונות שמים אבל תורה היא וללמוד את צרכים:
תשובה: גדולי הדור כתבו שאין לסמוך על הנס וברור שצריך לשמור על ההנחיות וגדרי ההשתדלות. ולגופו של עניין מובא בחוט שני שבזמן החזו"א נפלה פעם פצצה בפרדס כץ ואמר החזו"א ששמע מינה שפרדס כץ זה לא בבני ברק אף שהיתה בתחום שיפוטו של בני ברק, והוסיף רבי נריס בחוט שני שכיום יש את ההבטחה של החזו"א, וכן בפרדס כץ בזכות מוסדות התורה הרבים הפזורים שם, גם אמר כמה פעמים רבי חיים קניבסקי, והתפרסם בשם הרב זילברשטיין שבמקומות שמחללים שבת (דהיינו רחוב שנועסים בו בשבת) אז לא חל עליהם ברכת החזו"א, אבל עדין אין ספק שהקב"ה ברחמייו חס עליו ואפילו שפגל ש זה היה רק בבנין ריק ולא על בנין מגורים, מה שמנע אסון הרבה יותר גדול ואין ספק שזה בזכות מוסדות התורה והכוללים שנמצאים שם.

שאלה: איזה אגולות ישנם כדי להינצל?
תשובה: בגמ' כתוב אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי, אמר להן הקב"ה לישראל, אפילו אם קיימתם אלא קריאת שמע שחרית וערבית אי אתם נשמרין בידם שבזכות קריאת שמע יכולים להינצל, רבי דב לנדו מביא מהחזו"א לקרוא פרק צ"א שבתהילים והוא סגולה בדוקה להינצל ממוזיקים ופגעים שונים, וידוע בשם החפץ חיים לומר ג' פעמים את הפסוק יעקב ד' ביום צרה, ויש הוסיף לילדים שיקבלו ע"י קבלה קטנה כמו לומר 3 פעמים ביום שהכל בכוונה ועי"ז תהיה להם הגנה.

שאלה: בימים אלו כשהממשלה רודפת את לומדי התורה (ואפילו שרים מסורתיים ודתיים משתתפים בזה), איזה זכות יש לראשי המדינה שהצליחו בהתקפה על איראן?
תשובה: כמובן, איננו יודעים חשבונות שמים אבל מאחר והתפרסם שבזמן ההחלטה על המלחמה שרי הממשלה חלקו ביניהם את ספר התהלים להצלת המערכה, וכמו כן ראש הממשלה הלך להתפלל בכותל המערבי ערב קודם המתקפה, אזי למרות שהוא ומרבית שרי הממשלה אינם שומרי תו"מ (בלשון המעטה), ר"ל, אבל המעשה שעשו היה בו כדי לעורר אנשים לחתובן ולהבין שהכל בזכות התפילות כל מי מעשינו הם בגדר השתדלות בלבד, ורק בורא עולם הוא מחליט כיצד ואיך יצליח המבצע נגד איראן. וכנראה שגם דבר כזה שגנרם ללא כוונה על ידי מי שאינו נמנה על מחנה היראים, הוא זכות. אבל, כאמור, זו רק מחשבה. בחשבונות שמים אין לנו שיש ושיח.

שאלה: מי הם המגוינים הגדולים על כלל ישראל?
תשובה: כבר כתבנו גדולי ישראל שכל בן תורה חובש בית המדרש הוא חתנו הכי גדול על כל כלל ישראל ומובא בגמ' שרבנן אינם צריכים שמירה כלל וחובה כפולה מוטלת על כל בן תורה כעת להתגבר להתאמץ בכל היכולת בשקידת והתמדת התורה ביתר שאת ועוז וזהו שמירתנו דתורה מגנא ומצלא. יחד עם זאת כיוון שיש מאות אלפי יהודים

ורבים מהם שותו"מ שנמצאים בחזית עלינו להשתתף בצערם להתחזק ולהתפצל לשלומם.

שאלה: בימים אלו שהרקע הביטחוני המתוח והאזעקות החוזרות, רבים חווים לחץ, הרבה חוסר אונים, דווקא בתקופות אלו חשוב לזכור שהאמונה והביטחון בבורא עולם – שהוא מנהיג את הכל לטובה – הם עונו פנימי שמחזק ומאיר את הדרך. לצד האמונה, ניתן להיעזר גם בכלים רגשיים פשוטים לחיזוק והקלה, מה אפשר לעשות כדי להפחית חרדה כללית ולחזק חוסן נפשי?
תשובה: כתיבה רגשית: הקדישו כמה דקות לכתוב בצורה חופשית ומשוחררת כל מחשבה ותחושה שעולה – במיוחד כאלה הקשורות לפחד וחרדה. אפשר לכתוב גם משפטים כל מסודרים, מילים חוזרות או קטעים מבובלים – העיקר לתת לדברים לצאת. זה מאפשר פריקה והקלה רגשית משמעותית. וכן נשימות חדו"ה: (6-4-8): 8 נשימות שאיפה, 5 נשיות עצירה, 6 נשיות נשיפה, 5 נשיות עצירה: וחוזר חלילה 5 פעמים. מסייע להרגעה עצבית. וכמובן צמצום השיפה לחדשות: הסתפקו בעדכון פעמיים ביום. הימנעו מהצפה. שמירה על שגרה: השתדלו לקיים סדר יום קבוע, אפילו אם חלקי. השגרה משרה ביטחון. וגם מאוד חשוב תנועה וצחק: פעילות גופנית, מוזיקה, הומור – כל אלו תורמים לויסות רגשי חיובי. **וברגע לחץ של אזעקה או בעת שמיעת פיצוץ** ישנם מספר דברים לתועלת וביניהם נשימה הפוכה: ריקון האוויר מהריאות, עצירה לשתי שניות, והרפיית הריאות. וחזרה 5 פעמים על צורת נשימה זו – מחזיר שליטה לגוף. וכן הכרה בתחושות: עצרו לרגע ונסו להרגיש היכן בגוף יושב הפחד. וכל תהיךו – פשוט תנו לזה להיות ותחו אותו. וכן תנועת עיניים: מבלי להזיז את הראש – הזיזו את העיניים מצד לצד (ימין-שמאל) כ-20 פעמים. מסייע לשחרור מתחים.

שאלה: איך אפשר לעזור לילדים שחווים פחד וחרדה?
תשובה: שיחה פתוחה: דברו עם הילד. תנו לגיטימציה לפחד, הקשיבו באמפת. ציור רגשות: עודדו את הילד לצייר את הפחד אחר כך הפכו את הציור למצחק (למשל להוסיף ציור כובע מצחקי קד'). שיקוף בטוח: דוגמא: "הייתה אזעקה, היינו בממ"ד, עכשיו אנחנו בבית והכול בסדר בעי"ה". עוגנים רגשיים: לאפשר לילד לשמור בובה/דובי שלא יפחדו וזה מעניק תחושת אחריות ושליטה. נשימות פניריות: להדריך נשימות עמוקות דרך דמיון של הפרכת בועות סבון. לסיכום – בתקופות לחוצות, הגוף והנפש זקוקים להכוונה עדינה ופשוטה. גם אם אינכם אנשי שיטול, יש לכם יכולת לעזור לעצמכם וילדכם בעזרת כלים נגישים ונעימים, את הדברים האלו קבלתי מאת הרב ישראל גודמן וניתן למנות אליו במייל 0504132928@gmail.com.

שאלה: אדם שרוצה שכתביו יתקבלו בציבור מה יעשה?
תשובה: רבי חיים קניבסקי כותב באורחות יושר בשם ספר קדמון הרוצה שכתביו יתקבלו בכל ישראל ישתדל בטי"ע, וידוע שהרבה מגדו"י לא ביטלוה מימיהם וכן רבי חיים קניבסקי הקפיד בזה במסירת נפש ממש, ומצינו בפרט אצל החסידים שהקפידו מאוד על טהרה ולא מתפללים כלל ללא טהרה במקווה. ובזמננו שמצוי מקוואות וקל לטבול בודאי מי שיכול ראוי להיזהר בזה ומתן שכרה מאוד גדול וזוכים לאריכות ימים, ובוודאי שהתפילה והלימוד בקדושה הוא מעלה גדולה ביותר גם שיתקבלו התפילות, וגם שיביץ יותר טוב הסוגיות הנלמדות.

שאלה: איתא בחז"ל שהקב"ה גזר שבמשך הארבעים שנה שהיו במדבר כל שנה בתשעה באב היו נכנסים כולם לתוך הקבר, וחלקם היו נשארים חיים וחלקם היו מתים, ובשנה האחרונה של הארבעים שנה שהיו במדבר כל מי שנכנס יצא חי משום שחזרו בתשובה. והקשו חכמי המוסר האל כל שנה נכנסו כולם לקברים ובטח חזרו בתשובה והתחרטו על כל המעשים וא"כ היאך קרה שבכל זאת מתו כל שנה אלפים רבים ורק לאחרונים הועילה התשובה?
תשובה: כל שנה תפילות לא היתה מוחלטת לגמרי כי הם סמכו ע"ז שהם יהיו מהחיים שהיר רק מיעוט מתוך כלל ישראל מתו, אבל בשנה האחרונה שהם ידעו שהם האחרונים שנשארו לא היתה להם כל תקווה מבדד התפילה והתשובה, ולכן תפילות בקעה רקיעים וכן התפללו והתחרטו מעומק הלב לכן כולם נשארו בסוף בן החיים. והמסר העולה מזה: אנוהו הרבה פעמים מבקשים ומתחננים לה' לישועתנו, וכשיש לאדם עוד איזה שיקול בקנה עוד איזה השתדלות ואיזה יכול לעשות או התפילה היא לא מספיק מעומק הלב, לכן היא לא בוקעת את הרקיעים, משא"כ במצב שאין לו כלום בעולם רק לבטוח בקב"ה אז יזכה לראות ישועות.

שאלה: מה מצוות האשה שהיא סגולה להצלחה, לקבלת התפילות להניצל מכל צרה?
תשובה: בפרשתנו מובאת מצוות הפרשת חלה: כידוע עיקר מצוותה נאמרה לנשים לכפר על חטא עץ הדעת, ואילו מצוות חמורה וסגולה גדולה לאשה, ובשעת ההפרשה שערי שמים נפתחים והוא זמן גדול לאישה לבקש בקשות.

עקב חוסר מקום: שאר השו"ת נמצא רק במיל בעלון כתב גדול

חידות

חידות שינון הפרשה לפי סדר ה-א-ב. מתאים גם לילדים:
א. שם אחד מילידי הענק?
אחימן.
ב. המינים בהם נשלחו המרגלים היו ימי?
ביכורי הענבים.
ג. שמות שלושה מהמרגלים?
גדי, גאואל, גדיאל.
ד. הוציאו שם רע?
דבבה.

ה. המרגל שלא חטא בחטא המרגלים: הושע. ו. "לא תצליח!" והיא. ז. מה המרגלים כרתו בנחל אשכול? זמורה. ח. הקב"ה נשבע במילים: כי אני. ט. "הארץ מאד מאוחד". טובה. י. למי הוסיף משה את לשמו? יהושע. יא. המרגלים יצאו לתור את ארץ? כנען. יב. מילה נרדפת להלפשי: לתור. יג. על כל קורבן בקר וצאן מביאים? מנחה. יד. אביו של יהושע: נון. טו. המרכיב העיקרי במנחה? סולת. טז. ממנה מפרשים חלה? ערסותיים. יז. על הציצית שמו: פתיל. יח. חברון נבנתה 7 שנים לפני? צוער. יט. מה עשו כלב בן יפונה ויהושע לאחר שחזרו? קרעו בגדיהם. כ. אחד הפירות שהביאו המרגלים? רימון. כא. אחד מילידי הענק? שיש. כב. מן הגורן צריך להרים? תרומה.

חידות פרשת שבוע: א. פסוק בפרשה מתחיל ומסתיים באותן שלוש מילים: ב. למי בפרשה ד' קרא 'עבדי' ומי בפרשה הקודמת נקרא 'עבדי'? ג. ההפך ממעט? זה ירב, ההפך מיתקן? זה: ד. מי בפרשה נקרא יוסף ואינו יוסף? של יעקב, ואינו משבט יוסף? ה. היכן בפרשה פסוק עם 5 בעלי חיים כשרים? ו. אחת זימהאותיות, שם של בן אדם? ז. היכן מוזכר שלח בפרשת נח? ח. בפרשה חובב בן רעואל, מי עוד נקרא רעואל? (שלוש תשובות). י. היכן בפרשה משולשים ומרובעים? יא. תשובות: יב. פרק ד' פסוק כד' 'עבדי כלב', ובפרשה הקודמת פרק יב' פסוק י' 'עבדי משה'. יג. 'רפה' (פרק י' פסוק יח) ד. פרק יג' פסוק ז', 'למטה ארובן יששכר בן יוסף'. ה. פרק טו' פסוק יא'. ו. יהושע בין נון. ז. 'ויאמר כשד הוליד את שלח'. ח. א. יתרו נקרא רעואל, ב. במדבר פרק ב' פסוק יב' נשיא שבת ד. ג. בראשית פרק לו' פסוק ד' בן עשיר. ט. פרק יד' פסוק יח'.

חידות כלליות: א. כלי מלא מים שרוצים לרוקן אותו, בלי לשפוך/לשתות/לשאוב את תכולתו וכן בלי לפגוע בכלי בכל דרך שהיא, איך אפשר הדבר? ב. מגירת נעלים מה יש 5 זוגות נעלים שחורות, 5 חומות ו- 5 בנות, כמה נעלים על להוציא מהמגירה בכדי שיצא לי בודדות זוג ימין ושמאל מאותו הצד? תשובות: א. להניח על האש שיתאדה. ב. 16 נעלים. כי אם יוציא 15 יכול להיות שיוציא 5 שחורות ימניות 5 חומות כנ"ל וחמש לבנות כנ"ל. רק כשיוציא 16 ייצא בודדות מה שצריך לפחות זוג אחד מתאים.

חידות לשאל את הילדים: א. איך קוראים לבעלה של אשת לוט? ב. מתי לא אוכלים חלק מהמאכלים למרות שהם כשרים למאדוק וזה לא יום צום? ג. מתי אי"א לאכול בבית? ד. מתי אי"א ללבוש את כל מה שלובשים יום יום? ה. מתי אסור לשתות חלק מסוגי המשקאות? ו. מתי בשביל לאכול אוכל צריך לברך 4 ברכות? ז. איזה דבר יש מצווה לשמוע מהתורה באחד מימי השנה? תשובות: א. לוט. ב. חמץ בפסח. ג. בסוכות. ד. נעלים ביום כיפור וט' באב. ה. מן ערבת תשעה באב. ו. בליל שבת בשביל לאכול צריך לשמוע קידוש שתי ברכות, לברך ענט"י והמוציא. ז. שופר בראש השנה הוא מהתורה.

חידון משמעות מילים: ז' משמעות מילה צלם. צלם - לשון מגן וחוק. י' סר צלם מעליהם" רש"י: מגנים וחוקים (במדבר יט ט). צלם - דפוס. י"א ויברא את האדם בצלמו בצלם אלוהים ברא אותו" רש"י: דפוס (בראשית א כז). צלם - דומה. י"ב ויוולד בדמותו כצלמו" תרגום: בדמותה דלמי (בראשית ה ג). צלם - חושך. י"ג א"א בצלם יתהלך איש"י: רש"י: בחושך (תהלים לט ז). צלם - פסל. השתתחו לצלם בימי נבוכדנצר (ש"י אסתר ד א). צלם - צלם תמונות. מצלם במצלמה. צלם - הצל שלהם.

חידות מרבין הגדול רבי זאב גולדווסר שליט"א ראש הכולל עוד ינובון: א. בפרשה משה שלח מרגלים לארץ, היכן עוד משה שלח מרגלים ולא לארץ? ב. היכן בפרשה שיש ואל מספר? ג. בפרשה מוזכר יהושע בן נון מיהו אביו של נון? ד. היכן פיצוחה נפרשה? ה. 11 פסוקים בפרשה מתחיל באותה מילה? ו. בפרשה שני מרגלים ואינם בני אדם? ז. פסוק בפרשה שמוזכר בו 2 מרגלים חומשי תורה וגם באותו פסוק 2 מספרי הנביאים? ח. בפרשה ויאמר משה אל ד? ט. מי אסור בשתיית יין 6 ימים ברצף? י. האם מותר לקרוא ליהודי מת "פגרי"? יא. מתי מותר להגיד לאדם צדיק "קטנות?"

תשובות: א. פרשת חוקת עוד שבועיים "וירגלו את יעזר". ב. אחימן ויחלמיש ותלמי בני עם הענקים. ג. דברי הימים א' ז' אלישע. ד. יייט בבחמני אם במבצרים, ובתרגום פליצחוס או כרכין. ה. י"ג וכו' לקשה שמעון ויהודה וכו' ו. רש"י ט"ו ל"ט חלב והעניינים מרגלים לגוף ולעבירות. ז. פייגט"י זאל שמות האנשים וקרא להושע בן נון יהושע. ח. י"ד י"ג. א. אנשי משמר. י. המחזיר נשמות לפגרים מתים. כ. כשלושים חלש שאין תמות וזכרות בעפות.

חידון בקיאות שלושה מי יודע: א. אינן רשאים לחלק? ב. לשניים השיבים כהון לאחד השיבוהו שלא כהון? ג. כאילו אכלו מזבחית מתיים? ד. על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים? ה. על הדין על האמת ועל השלום? ו. תורה וארץ ישראל והעולם הבא? ז. מה עשיתי לך כי הכינתני? ח. שלא לעלות בחומה שלא לדחוק את הקץ שלא למרוד באומות? ט. הללו אומרים הלכה כמותנו והללו אומרים הלכה כמותנו? י. וערלתם ערלת את פרוי? יא. הושע נא? יב. ויאמר יהודה הוציאוהו ותשרף? יג. וננה היתה עיר גדולה לה?

תשובות: א. שלושה שאכלו כאחד (ברכות מה). ב. שלושה שאלו כהון (תענית ד. ד). ג. שלושה שאכלו על שולחן אחד ולא אמרו עליו דברי תורה (אבות פ"ג מ"ג). ד. על שלושה דברים העולם עומד (אבות פ"א מ"ב). ה. על שלושה

דברים העולם קיים (פ"א מ"יח). ו. רש"י אומר שלוש מתנות טובות נתן הקב"ה לישראל (ברכות ה. ז). זה שלוש גרלים (במדבר כ"ב כ"ח). ח. שלוש שבועות השביע הקב"ה את ישראל (תולדות ק"י). ט. שלוש שנים נחלקו בית שמאי ובית הלל (ערוכין יג). י. שלוש שנים יהיה לכם ערלים לא יאכל (ויקרא י"ט כ"ג). יא. הושע נא שלוש שעות (הושענא רבה). יב. ויהי כמשלוש חודשים (בראשית ל"ח כ"ד). יג. מהלך שלוש ימים (יונה פ"ג פ"ג).

מדור זה יש להימנע מלקרוא בשבת: רעיונות שנשלחו השבוע ובהם פתרונות לבעיות שהובאו בשבועות קודמים: א. פחד קהל - לנסות לדבר לעצמו בחדר סגור ולדמיין שיש קהל ששומע. אח"כ לדבר מול קהל קטן, ולדמיין שאין אף אחד ששומע. אף לדבר מול קהל קטן ולדמיין שכן שומעים אותך, ולאט אבל בטוח נגמלים מהפחד ועוד כתבו: מובא בספר המדעים מילה בסלע- ר' ניסים קרליץ זצוק"ל בעמ' 189- החרדה הזו שונה מכל החרדות למיניהם... מה שאנו מדבר כי חושש שצוחקים עליו... מה כן לעשות? לקרוא לו ולבקש ממנו ללמוד עם ילד קטן ממנו חומש וישלמו לו כסף על כך ש"ח כל יום, שיילמד איתו 5 דקות בלבד, להרגיל אותו לדבר עם ילד קטן מתחילי, שיחק עליו אחריות מסוימת ואט אט יקבל ביטחון עצמי ואז ידבר יותר. ב. שמן זית שנשפך מהמפמטום על שיש - אפשר לנקות עם אקונומיקה. ילד יורד. ועוד: לנקות עם אנטק קלאק. ג. סוכר גבוה שגם עם כדורים לא מאוזן - צריך דיאטטת שתאים תזונה מותאמת (יש בקופ"ח, בחינם) ועוד כתבו: מאד עזר להכניס פעילות גופנית זה עוזר לסוכר פלאים. ועוד כתבו: יציאות בספר של הרב אסתיק- זו שיטה מדהימה ולא צריך להבהל. מנסיון מה שהכי קשה זה להתרגל להפריד מים מאוכל (20 דקות לפני ושעתיים אחרים) אבל אחרי שמתרגלים נהנים ולא רוצים להפסיק! מלבד זאת פשוט להתחיל לאהוב אוכל בריא- פירות וירקות קטניות, מרקים, פחות פחמימות, ללא אוכל עשיתי (מתרגלים להכין מאכלים ביתיים מחומרי גלם) וכן ללא מרגרינה ולא מרגרינה "אפשר" בצל במים במקום בשמן יוצא טעים ביותר). עונות רק בשבת ובכמות קטנה עשויות מסוכר טבעי כמו תמרים. כשמתרגלים לתזונה כזו פשוט נהנים מרגישים מצוין בעז"ה ולא יכולים לחזור לתזונה המזיקה. בהצלחה! ז. אדם עם נוזלים בגוף דבר ראשון להוריד מלח כדי להשתמש בשמן פשוט כל יום כף אחת (פעם כתבו שזה מוזק לגוף, יש להתייעץ קודם עם רופא) וכן אפשר טיפול בשלושת הממדים שמחרר למה הגוף אוצר את המים

התורה חסה: בקשות עזרה וסיוע שנשלחו ע"י הקוראים, למי שיש פתרונות או רעיונות לשלוח ע"מ לסייע לציבור בתבקש לשלוח למייל שבסוף העלון והקב"ה יחזיר לו כמפלים: א. איך מורידים מהרצפה חומר שנקרא "אנטרטיק"- מקנה אסלות, של חברת סנט מוריק, יותר מחודש לא יורד מהרצפה. ב. מחפשים פיתרון להסרת ספרי משי מהכריכה של הגמרא. ג. מחפש פיתרון למעי רגלי, בלי כאבים, לאחר בדיקות דם וקולונוסקופיה קיינות?

הגיגים המיועדים לאלו שיש להם תועלת הרש"י הייט בפרשת בשלח פירש בפסוק המבלי אין קברים במצרים לקחתנו למות במדבר, וז"ל המבלי אין וגו' פירושו: האם בגלל חוסר קברים. התבדחות שונה זו, אפילו בעת החרדה והייאוש העמוקים ביותר, היא סימן לחוש ההומור - תכונה אופיינית של שבת יעקב צלול - הדעת עכ"ל.

אם אלו שיושבים בקריאת התורה היו מרגישים את הגישמאק שיש כשמתישבים בין גברא לגברא, הם היו מיד מתחילים לעמוד...

פנייה לאיראנים: אם אפשר בבקשה שההתקפות בלילה יהיו טיפה טיפה יותר מאוחר, כדי שנוכל מיד אחרי זה להתפלל נץ ולא ינאלץ לחכות סתם.

בסביבות מוסריץ' ובן גביר דורשים שחוק הסנקציות על לומדי התורה יכול גם הצהרה מפורשת וחד משמעית כי מדינת ישראל מעריכה ומוקירה את לומדי התורה והיא רואה את לימוד התורה כערך עליון וכי מחויבותה להמשך קיומו של עולם התורה במדינת ישראל עומדת מעל לכל והיא בלתי מתפשרת ובלתי ניתנת לערער עד לגיוס של תלמיד הישיבה האחרון.

לכל השואלים לאן נעלם גדליהו עדין לגדולות, אל דאגה: הוא נצפה לומד בחברותא עם יונגריים.

אבי המיועדת לשדכן: הבחור הגיע לפגישה מאוד שזוף. איפה יש להם אפשרות בירשיבה להשתזף ככה? השדכן: הוא יצא לפני כמה ימים לחיזוק.

איך זה יכול להיות שדווקא שונאי החרדים הכי קיצוניים הם אלו שהכי דואגים לשלום החטופים?

מה הגדול בין הגיגים לבדיחות? - בדיחות מיועדות גם למי שאין לו תועלת.

אחרי שהתרגלנו לראות את הבחורים הצעירים לובשים גרביים בצבעים שונים ומשונים, אך טבעי היה לראות איך תרבות הגרביים מתפתחת לשלש על גרביים עם דוגמאות ברורות ושפנים ושאר בעלי חיים. ומכאן הדרך כבר נקרה עד שמישהו שם בממלכת הגרביים יקבל החלטה ועוזת שכבר אין צורך בשני הגרביים יהיו זהים.

כיפת בנט זה לא הכיפה: זה הקרחת שסביב לה.

האנרכיסטים שמקבלים כסף על השתתפות בהפגנות מדווחים למס הכנסה כשכירים או כעצמאים?

הרגע הזה שהדרשן מגיע סוף סוף שלש של "החתן שלנו ברוך השם..."

אני רק שאלה: אם לא בוכים על חלב שנשפך וגם לא בוכים על חלב שלא נשפך, אז על איזה חלב כן בוכים?

איזה פחד. אני רק מנסה לדמיין מה היה קורה אם כל הבלגן עם איראן היה קורה בשעה שהציולנטיות עוד היו פתוחות.

הדרשן הזה שכל הדרשה מסתכל רק עליו.

איך קוראים לו: מי שעובד בחשבון של חשבון, מי שעובד בצבעה? צבעי, מי שמוכר חמין בליל שיש? ...

בטולו השולשם זוכרנים בטענה שאין גרעינים. **תכל'ס איראן** יצאו פיסטוקים, כי אין גרעינים.

אחד בא לחנות באיראן וביקש מהמוכר רימון בלי גרעינים **איראן איראן**, איראן איראן במה אקללך גרעיניך מקולקלים טלך יורט המת ממת כל מי שחתתך, אלא אלא, אלא אלא, אלא אלא הי"ר שכל נטעות שנטועין ממך שכל נטיות שנטועין ממך ימחצו כמותך ימחצו כמותך.

אחד העיר לחברו שהכפתור שלו בחולצה פתוח. ההוא מתקומם: חמש כפתורים סגורים לא שמעתי מילה אחת טובה, ובדיוק הכפתור הפתוח אתה חייב לדבר דוקא עליו.

הרגע הזה ששואלים אותך איך קוראים לו ואתה אומר שראו זה שואלים: יש לך במשפחה משהו שף?

למה אנשים מאחלים לי קיץ טוב ובריא. מה לי ולברירות הקיץ? שיאחלו לי שאני אחיה טוב ובריא.

למה הפקק של יספרינג גדול? כי אם הוא יהיה קטן אז הוא יפול פנימה.

אמא: החתלת גרביים? ילד: בטח, כבר בשבוע שעבר.

אין אדם חסר אונים יותר ממי שנשבר לו חצי קרטבי בפה ליד אנשים.

אבא שלי לא מוכן לקבל ד"ש מאף אחד. בכל פעם שאומרים לו שמישהו מוסר לו ד"ש הוא מיד אומר תמסור בחזרה.

לא רוצה להלחץ אבל אנחנו הולכים לאבד את איראן בארץ עיר.

עם כלביא יקום, אין בעיה אבל לא כל שעתיים.

אתם יודעים מה עושה עכשיו מתנדב זק"א של איראן? נכון מאוד: אורז פריס...

פיקוד העורף: התמונות מבני ברק לא ברור מה לפני מה אחרי...

שאלתי את אחי אם הכין לי חמין לשבת, ענה לי הכנת לך חמנאי.

רופא: הסיגריות לאט לאט הורגות אותך. חולה: מצויין אני לא רוצה למות מהר...

כפי שכבר אמרתי קודם אני לא חוזר פעמיים על מה שאני אומר.

שם המבצע "גזל שינה".

במבצע חשאי של ישראל בלב סטרון הביאו את הזנב של ושת.

עולם הפוך: המקום היחיד בארץ בטוח ללא אזעקות - עזה....

חייב לדעת מי הגאון שגרם לכך שאין קליטה במקלטים כך שצריך לצאת כדי לשמוע שאפשר לצאת.

46 שנים שאין אף טיסה מישראל לאיראן, מיום שיש האחרון כל הטיסות מישראל הם רק לאיראן.

היכן ניתן להשיג את העלון

לקבלת העלון באופן אוטומטי יש לשלוח מייל עם המילה 'הצטרפות' לכתובת alonalon+subscribe@googlegruups.com ולאחר מכן תקבלו הודעה, יש להשיב תשובה למייל שקיבלתם, ותקבלו אישור שצורפתם.

הודעות תגובות רעיונות פתרונות למערכת העלון יש לשלוח למייל זה alal@alal.com ניתן להשיג בכתב גדול במייל הנ"ל.

כמו"כ ניתן להשיג את העלון בקובץ גיליונות. בכל העלוניש בשם הבינה התורנית. ובעוד קבצי עלונים. וכן גיליון הלשון מקישים על מאגר השיעורים ועבריתותן/קובץ גיליונות שלמה קולדצקי ומורידים מה שרוצים עלונים מהשבוע ומחממש שנים אחרונות. א. במחשב ניתן להוריד בדרשו בבינונו ועוד, ע"ש: עלון קולדצקי. או עלון לשבת. ניתן לקבל את העלון בפסק לקבלת העלון בפסק יש להתקשר למס' 023132641 ולהקיש 1 ואז להקיש קוד עלון שמספרו 1010 ואז שוב 1

כמו"כ יהיה ניתן להשיג עלונים בבני ברק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר עולה סך של 30 אגורות (22 שקל לשנה, שקל לחודש ממוצע) כי בביה"מ לא יוצא), אפשר לשלם מראש לכמה שבועות קדימה, אפשר לשלם לאחר השבת, את התשלום יש לשלם בקופה הצמודה. או ב'דריים פלוס' רשת הכוללים פרדס כץ-עלון, (שלושה 2422). אפשר לשלוח משם הודעות. מי שישלם עבור כמה שבועות קדימה אין לנו התחייבות לספק לו עלון במידה ויהיה חסר רח"ל או שלא יצא עלון. הפצת העלון דרך המייל היא ללא תשלום, וכן התשלום הוא רק על לקיחת העלון מהמקום הנ"ל ולא על צילום העלון באופן עצמאי (וכמובן שהמפיצים שלא לוקחים את העלון מהמקום הנ"ל ומפיצים באופן עצמאי ברור ופשוט שלא צריך לשלם). כל המפיצים הקבועים שרוצים להמשיך להפיץ את העלון נא לשלוח למייל הנ"ל את מקום הפצתם ובע"ה נפרסם אותם. תודה ויישר כח לכולם על זיכוי הרבים. פרסום מקומות שבהם ניתן להשיג את העלון אי"ה בשבועות הבאים וכן הובא בדיונים

{ אז נדברו }

פרשת שלח תשפ"ה | גליון מס': 695 | לסדר: "ברוך אתה ד' שומר עמו ישראל לעד"

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל:

a8447168@gmail.com

--

רוצים להיות שותפים

בהוצאות העלון?

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא (ע"ר)

באשראי: "נדרים פלוס"

(שם קופה: עלון אז נדברו)

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי:

052-7683095

תודה מראש!!!

בשורות טובות!!

אם זה כ"כ מפחיד... אז למה תכל'ס אין מה לפחד???

המלחמה הזו... היא הגיעה בכזו פתאומיות... מצידי דווקא בשבועות האחרונים הרגשתי שהשגרה חזרה... בימים האחרונים היו כמה מטחים כבדים במיוחד... ותשמע... זה היה מפחיד... אבל הפעם זה היה באמת מפחיד... לא נעים לי להודות... אל תכעס עלי... אבל לראשונה הרגשתי שרגש הפחד גובר על יצר העקשנות!! פתאום מצאתי את עצמי אומר לא!!! אבאלע לא!!!! לא רוצה יותר... אני כבר מעדיף לחפש אטרקציות אחרות... בקיצור: השבוע העלון נכתב ע"י בן אדם מבוהל!!! וכמובן ש... שבדיק על זה נאמר: בוקר טוב אליהו... ואכן בוקר טוב אליהו אשרי מי שאמר לו בוקר טוב והחזיר לו בוקר טוב... האם פעם חשבת למה באמת כל מי שיש לו הצתה מאוחרת וסו"ס הוא קולט עניין אומרים לו בוקר טוב אליהו?? למה בוקר טוב אליהו??

כי... כי אליהו הנביא באמת יגיע בדקה התשעים... הוא יגיע זמן קצר מאוד לפני שחלון ההזדמנות יסגר... או אז יופיע האור של גילוי אליהו הנביא ויזרז אותנו... ידחוק בנו לתפוס את עצמנו לידיים רגע לפני שהדלתות נסגרות והקטר הקצר רוח- הלא הוא מלכא משיחא שממזמן כבר רוצה לצאת לדרך. כעת הוא כבר לא יסכים להמתין לכל המאחרים והוא יסגור דלתות סופית וזהו... אז בדקה התשעים!!! אליהו הנביא יופיע עם המשרוקית אחרונה... ההלו... אתה נכנס או לא?? וכל מי שיתפוס את עצמו ברגע האחרון ויכנס... יהיה אפשר להיאנח באנחת רווחה ולומר לו בוקר טוב אליהו!!! נכון אמנם שהייתה לך הצתה די מאוחרת... אבל אז מה... לא משנה... העיקר שבסוף הספקת!!!! העיקר שאתה בפנים!! אז כן... בוקר טוב אליהו... לי ולכל בעלי ההצתה המאוחרת... הגיע הזמן שנפנים שאנחנו פה בתהליכים אחרונים... לא משנה עוד כמה זמן נשאר לנו לבחור בה' ולעשות את זה ביוזמתנו... כמה זמן בדיוק עוד נותר אני לא יודע... מה שבטוח זה לא צחוק!!!! הרבש"ע לאחרונה מבהיר לנו ללא הרף... אני רציני!!!! הבירה שלי דולקת לאיזשהו יעד... וקדימה להזדרז... אנחנו צריכים להפנים שיש לנו פה חלון הזדמנות שאנחנו עלולים להחמיץ אותו... הלא הוא: **לבחור בה'!** לבחור לאהוב אותו... לקבל אותו... לקבל את מרותו ולהיכנע לרצונו... ובשלב זה עדיין הכדור בידיים שלנו... אני עדיין זה שמחליט האם לבחור בה'... אמנם אל דאגה: בין כך ובין כך אתה יהודי... אתה עוד תקבל את החיבוק מה'!!! ה' לא יוותר עליך... הוא יביא אותך לאן שהוא רוצה... כל השאלה היא: האם אני אקדים אותו ברגע ואני אבחר בו לפני שהוא יבחר בי... ואז אני אוכל לעמוד בשער הנצחון ולהגיד לו: רבש"ע: ניצחתי אותך במשחק המחבואים... אני מצאתי אותך ולא אתה אותי!!!! או שאבא שבשמים, הוא זה שילאץ למצא אותי על תקן של בן אבוד ומוזנח שאבא מגיע ומרחם... (פסוקים בריש ישעיה... וישח אדם וישפל איש... ובאו במערות צורים ובמחילות עפר מפני פחד ה' והדר גאווה... יהיו כאלו שה' ימצא אותם שם שחים ושפלים מבווישים ונכלמים במערות ובמחילות של רדידות דורנו... הוא ימצא אותם שם וינשק אותם... אבל אני לא הייתי רוצה ששם הוא ימצא אותי... אני רוצה למצא אותו ולקרא לו... הנה ה' שהמתני לי וחיכיתי לו) וכבר לא יהיה את ההזדמנות להופיע לפניו במפגן של רעיה עגונה שהפגינה נאמנות והמתנה לבעלה כל אותם השנים שהיה נראה שהוא הלך למדינת הים... וכעת היא מופיעה בשיא נאמנותה ואומרת לו: ידעתי שתגיע!! והנה חיכיתי לך... מגיע לי אותך ביושר... אתה אישי... את הבעלות על ההטבה הזו אנחנו עלולים להחמיץ...

ואסור לנו שזה יקרה לנו!!!! מהר מהר לישא עיניים אוהבות לאבינו שבשמים... ולהגיד לו: אני פה בשבילך... אמשין להמתין לך... אמשין להתכסות בהינומא ואסכים להיות נגועה ומבודדת מכל העולם... כי אני רעייתך!!!! וכשתבא... אתה תבא אלי ותשכון אצלי... כי אתה שלי!!!!

תכל'ס אני מאוד מבוהל... והיות ובלאו הכי אני לא מצליח לעצום עין כל הלילה... אז אנצל את ההזדמנות לפנות לכל חברי המועדון שלי- המבוהלים... בא נעשה סדר... בא נתאם ציפיות... לו יצויר שאנחנו לקראת מלחמת גוג ומגוג... (לא משנה אם זה עכשיו או אח"כ... אנחנו צריכים להיות ערוכים לזה) איך אני אמור להיערך לזה? האם זה באמת משהו מלחיץ?? האם זה מפחיד??

אז ככה... למען האמת!!! זה הולך להיות מלחיץ!!! מפחיד!!! מה שנכון נכון!!! זה פסוקים מפורשים בירמיה כי כה אמר ה' קול זורדה שמענו, פוזר ואין שלום!! שאלו נא וראו אם יולד זכר, מודע ראיתי כל גבר ידיו על זולציו כיולדה ונהפכו כל פנים לירקון!!! כי כה אמר ה' קול זורדה שמענו, פוזר ואין שלום, שאלו נא וראו אם יולד זכר, מודע ראיתי כל גבר ידיו על זולציו כיולדה ונהפכו כל פנים לירקון, (כתוב כאן שמלחמת גוג ומגוג יראה כמו גבר שעובר לידה!! למה לא אשה?? כי אשה שיוולדת... זה לא מרתיע אותה מללדת שוב... אבל גבר אף פעם לא יולד... למה?? כי אם פעם אחת היה ילד!!! זה כבר לא יקרה שוב... זה אירוע של פעם בחיים... אז זהו שמלחמת גוג ומגוג הולכת להיות פחד בקנה מידה של פעם בחיים) הרי, כי גדול היום ההוא מאין כבוהו ועת צרה היא ליעקב ובמנה יושיע!!

אז זהו!!! שלמייעשה בשורה התחתונה אין מה לפחד... וכעת אני עובר לפסוק הבא מיד אח"כ ואתה!!!! ואתה אל תירא עבדי יעקב נאם ה' ואל תזוזת ישראל כי הנני מושיעך מרוזוק ואת זרעך מארץ שבים וישב יעקב וישאן ואין מוזריר... תכל'ס... מה קורה פה?? הרי לפני רגע סיכמנו שזה כן מפחיד... אז איך 'בסוף' זה נהיה לא מפחיד??

ההמשך בעמוד 3-4 בגיליון זה

בלי רמזים ובלי חרוזים... תגיד לו מה אתה מרגיששש!!!

יעקב אבינו ברגעים הקשים מול עשיו שבא לקראתו עם מטח של 400 טילים בליסטיים... באותה שעה יעקב אבינו מתפלל: 'הצילני נא מיד אחי מיד עשיו כי ירא אנוכי אותו פן יבא והיכני אם על בנים!!' הוזה"ק מוציא מהפסוק הזה את היסוד שר' נחמן מברסלב זיע"א מנחיל אותו בשעת התבודדות... אומר הוזה"ק: מכאן למידים שאדם צריך לפרש שיחותיו!!! כלומר: כשאתה מדבר עם הרבש"ע... תדבר... תתאר... תסביר... אל תדבר בקודים... ולא בחרוזים... תדבר עברית!!! (או אידיש או מרוקאית... לא משנה... העיקר תדבר איתו בשפה המדוברת שלך) עכשיו: תמיד הבנתי בפשטות שהוזה"ק לומד את זה מהכפילות 'הצילני נא: א. מיד אחי, ב. מיד עשיו... עיי"ש שזה פחות או יותר מה שכתוב שם בזה"ק דף קסט.

אבל!!! השבוע התחדד לי... שיעקר ההוכחה של הוזה"ק זה דווקא מהמשך!!!

יעקב אבינו מביע רגשות... הצילני נא... כי... ירא אנוכי אותו!!!

אה... יעקב אבינו... אתה מפחד מעשיו... ממה אתה מפחד?? מה יש לך לפחד ממנו?? ויעקב מסביר פן יבא והיכני אם על בנים!!! אני מפחד שהוא יהרוג את כל המשפחה שלי...

ויש לי קושיה עצומה: הרי כל ילד מכיר את הגמ' המפורסמת (ברכות ד.) ששאלת מדוע יעקב אבינו חשש מעשיו והרי הקב"ה הבטיח לו והנה אנוכי עמך ושמרתך בכל אשר תלך?? והגמ' עונה: שמא יגרם החטא!!! יעקב פחד מהחטא! או לחילופין, המדרש אומר שיעקב חשש שזכות המצווה של כיבוד אב תועיל לעשיו... בקיצור: מזה יעקב אבינו פחד...

אם ככה: אני עומד ושואל: כשיעקב אבינו עומד ומתחנן הצילני נא מיד אחי מיד עשיו... כי ירא אנוכי אותו... נו... מה אמור להיות ההמשך? יעקב היה אמור לומר כי ירא אנוכי שמא יגרם החטא... או לחילופין אני ירא מהזכות כיבוד אב של עשיו... אה?? לא נראה לך??

אבל לא!! יעקב אבינו לא מזכיר מילה על שמא יגרם חטא ולא כיבוד אב ולא כלום... רק מה? אני ירא שמא הטיל יפול עלי ועל כל המשפחה שלי... וה' ישמור מה יקרה...

אה... מה הפשט בזה?? אם באמת כדברי חז"ל שכל הסיבה שיעקב חושש זה שמא יגרם החטא... אז למה הנימוק הרשמי שלו הוא פן יבא והיכני... קושיה עצומה!!!

מה כתוב כאן??? מה רואים מכאן??? מפחד לומר אבל התורה מלמדת אותנו כאן!!

שעם כל הכבוד לחשבון הנפש... והנקיות והחשבונות העמוקים של יעקב אבינו בדרכי שמים... כל זה נכון בשביל סדר מוסר... זה נכון בייחס לקבלת החלטת... בייחס לדרכי הפעולה... אבל כשאתה מדבר עם ה'... תשים את כל זה בצד...

כעת ה' רוצה לשמוע מה אתה מרגיש!! תגיד מה מעיק עליך!! מה מפחיד אותך!!

בלי עטיפות ובלי פרשנויות... גם לא מסקנות רוחניות... בתפילה ה' פחות מחפש לשמוע את השטיקל תורה של... פחות מעניין את הרבש"ע מה קבלת ההחלטות שלי בקבינט... כעת ה' רוצה אותי בגודל טבעי... ה' שואל אותי מה נשמע... והוא רוצה לשמוע איך אתה מרגיש!!! מה אתה חווה!! מה יושב לך על הלב... וכאן יעקב אבינו מניח בצד את כל החשבונות... והוא פשוט מבטא לפני אבא שבשמים במילים הכי טבעיות ופשוטות את תסריט האימה שכל אחד מאיתנו מפחד בימים אלו... אבאלע אני אפחד שיפול פה טיל...!!!!!!

ובינינו... אני שואל אותך: האם מישוהו אחד מאיתנו העיז להעלות על דל שפתיו בתפילה לה'... אבאלע... אני מפחד!!! אני מפחד מהאזעקות... אני מפחד מתרחיש אימה של פגיעה ישירה ו... וחלילה יבא והיכני אם על בנים... מישוהו העיז לשפוך שיחו לפני ה' בשפה הפשוטה הזו? נכון שלא??? ואני עומד ושואל: למה לא??

אז אני אגיד לך את התשובה הכי שקרנית שיכולה להיות בעולם: אתה יודע למה אני לא מתפלל ככה?? כי... כי חס ושולם... ה' ירחם... אני לא מעיז לחשוב על כזה תסריט אימה...

על זה נאמר: שקרן!!! את מי אתה בדיוק מרמה?? הרי אתה מפחד מזה ועוד איך!!! אגב: אין לי בעיה עם אותם אופטימים שלא מפחדים... אבל אם אתה כן מפחד כשמגיע אזעקה... ממה אתה מפחד?? מהתסריט הכי נוראי שיכול להיות... אם אתה מפחד מזה... תדבר על זה עם ה'!!! תגיד לו שכה אתה מרגיש!!! תספר לו שזה סוג היוועות שפוצצות לך מול העיניים ברגע של אזעקה... תסכים להיות ילד מבוהל על הברכים של ה'... מול הילדים שלך תהיה חזק!! אבל מול אבא שבשמים תסכים להיות ילד!!!

תן לרבש"ע להגיד לך חס ושולם... מה פתאום יעקב שלי... אל תירא עבדי יעקב... חס ושולם... אין בעיה... שהוא יתברך יגיד את זה... שהוא ירגיע... אבל כל עוד אני נותן לי להביע את עצמי ורוצה לשמוע אותי... אז אני לא מצטעע... אני אומר לו בדיוק מה אני מרגיש...

לענ"ד מהחלק הזה בפסוק... מכאן הוזה"ק לומד שצריך לפרש שיחתו לפני ה'!!!

עכשיו: אני מוכרח שמאוד קשה לומר כזה וורט... בפרט כשמדובר בהליגר יעקב אבינו... כי יעקב אבינו לאורך כל הדרך... גם מי שהכי הכי נצמד לפשוטו של מקרא!!!! אתה רואה שראשו בשמים... גם כשיש לו מאבק מול עשיו... עיקר המלחמה שלו היא בכלל בזירה של מלאכים מול שרו של עשיו, (והתורה אפילו לא טורחת להשאיר את זה בגדר תורת הנסתר...) כל ההתנהלות של יעקב אבינו מתחילה ועד הסוף זה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה וגם כשהוא עוסק בצאן לבן בעקודים נקודים וברודים... ימים יבואו ובשער הכוונות לאר"י יהיה שער הניקודים, ושער העקודים והוא יסביר לך מה יעקב עשה שם בפרקי המרכבה... ולקחת את יעקב אבינו שראשו בשמים ולהגיד שכשהוא ירא מול עשיו... הוא מבטא אותו פאניקה טבעית של בן אדם... זה... זה מאוד מאוד רחוק!!! זה ממש בגדר 'תורת הנסתר', הרבה יותר נגלה לומר שהוא היה ירא שמא יגרם החטא... אבל אדברה... זה גופא הגדלות הנוראה של יעקב אבינו... שמרוב מדרגתו העצומה!!!! ברגע שה' מזמין תפילה יעקב אבינו יורד בסתר המדרגה בשלבי הסולם מראשו שחוקק במרכבה עד רגליו שמוצבות ארצה... והוא מסוגל לבטא רגשות טבעיים!!! פחד טבעי... תסכים אימה של אדם מן השורה...

אצל יעקב אבינו הבטיח הרבש"ע הזה הוא עבודה נשגבה של ירידה בסולם המדרגה... אבל אצלנו זה פחות עבודה נשגבה... זה בעיקר להבין את האירוע... להבין שה' רוצה אותי בגודל טבעי... ה' רוצה את הילדה שלו חוזרת מהגן ומספרת מה היא חוותה... לא משנה אם זה משהו טוב או רע... משהו שמח או משהו מבכי... העיקר לבטא רגשות!!! כי ה' רוצה להיות הווה איתנו!! לחוות איתנו!! מותר לזז? תספר לי בדיוק מה אתה מרגיש בלי לברור את המילים... גם 'לפתוח פה לשטן' לא שייך כאן... לפתוח פה לשטן זה מול בן אדם אחר אבל להגיד לרבש"ע מה אתה מפחד שהשטן יעשה לך... זה לא לפתוח פה לשטן!!! זה בסה"כ לפתוח את הפה שלך!!!! והגיע הזמן שזה יקרה...

חוברת 'והיית לנו לעיניים'...

למרבח האבסורד!!! בדיוק לפני שבוע כתבתי כאן בגיליון!!! שישה תכנית להוציא שוב את החוברת 'והיית לנו לעיניים' אלא שהיית והעטיפה היא כבר לא רלוונטית, כי היה שם תמונת שער של טילים וירוסים... וזה כבר לא רלוונטי... לכן אמרתי שכנראה העטיפה תתעדכן!!!!

אז זהו!!! שעוד לא הספקתי לפנות לגרפיקאית ולפתע נשמעה אזעקה עולה ויורדת והתברר שהתמונת שער הזו רלוונטית... אוהו... עוד יותר מתמיד...

אז אכן כן... לעת עתה נשארו עם אותה עטיפה!!!

אבל עזוב... העטיפה זה לא הסיפור... הסיפור הוא העיניים!!!! ש-והיית!!! והיית לנו לעיניים... תהיה לנו לעיניים... כלל ישראל זקוק לעיניים של המדינה!!!

העיניים הטהורות של עובד ה' שמור שלא זן עיניו ממה שה' לא אוהב... אותו בן עליה הדר בעיר... ומוקף בידידים או קרובים שהעיניים שלהם משוטטות ברשת... והוא שומר את עיניו!!!! ומפעיל בזה את עיני ההשגחה שעניי ה' משוטטות בכל הארץ ברחמים ובחסדים...

תודה לתורמים הנכבדים שעד עתה... אבל עדיין חסרים תרומות... ניתן לתרום ביומיים הקרובים עד יום ששי...

אי"ה בימים הקרובים יהיה ניתן לרכוש את החוברת

לפרטים ניתן להתקשר (מיום ראשון הבא ואילך) לטל'

0548446691 0527683095

כמו כן: בצוק העיתים!! בימים אלו שה' משנה סדרי עולם וכל אחד מאיתנו מוצא את עצמו בכל מיני מצבים ואילוצים שונים... זה אולי ההזדמנות להמליץ באופן חד פעמי על הספר הלא שיווקי בעליל!!! הלא הוא ספר 'ואהבת' (את ה' אלוהיך... שים לב: יש ספר אהבת, אז לא! לא אהבת, אלא ואהבת) ספר זה עוסק בסוגיה של קבלת עול מלכות שמים... איך ללמוד לאהוב ולקבל את גזירות ה'... ולאו דווקא בצרות ויסורים וקשים... אלא בכל מיני נתונים ומצבים משתנים, בבית ומול הילדים כשהרבש"ע משנה לך את התכנית בפתאומיות... ופה צריך לקבל!!!

ספר זה מומלץ מאוד... דווקא פחות ממקום שיווקי... ובעיקר מהמקום היותר אמיתי ונוגע בלב נקודת עבודת ה'!! ובימים אלו ביותר שאת... כמו כן: במקביל!!! הספר הזה התברר שעשוי לתת תועלת... דווקא לאברך היותר מרומם!! שכבר עלה והתעלה בסולם השאיפות בעול תורה וזה לסיים ש"ס ואולי גם להיבחן עליו וכדו'... דווקא שם!!! בשלב הזה שהוא הגיע לראש הפירמידה, דווקא שם הוא לפתע מרגיש שמשוהו פה חסר... הוא מרגיש שאחרי כללות הכל... עדיין נשארו כמה פינות משמעותיות שאינם מאוישות בעבודת ה'... ואם מוה"ר מודה עם התיאור, יתכן וספר זה עשוי להעניק קצה חוט מה עומד מאחורי התחושה המוכרת הזו. ניתן לרכוש בפלא' שהזכרנו לעיל.

(המשך-) זה מפחיד או לא

מפחיד...??

המשך מעמוד 1: לפני רגע סיכמנו שגוג ומגוג זה מפחיד... אז איך 'בסוף' זה נהיה לא מפחיד??

התשובה כתובה מינה וביה:

ש-ואתה אל תירא עבדי יעקב!!! אם אתה עבדי יעקב... אין לך מה לפחד... ולמה אין מה לפחד?? לא בגלל שזה לא יהיה מפחיד... אלא בגלל ש-לך זה לא יהיה נוגע! לך זה לא יקרה!!!! אתה תנצל!

אבל לא סתם... לא רק שאין לך מה לפחד אלא זה הולך להיות הפעם האחרונה שאתה מפחד... מלחמת גוג ומגוג הולכת להיות טקס הפרידה מהפחד... כן... כמו שבימים האלו היה אמור להיות כל מיני מסיבות סוף שנה שבבת אחת התבטלו... אז זהו!!! שמלחמת גוג ומגוג הולכת להיות מסיבת סוף פחד... כן... רבינו הטור אומר שבג' ברכות הראשונות יש ק"ו תיבות כנגד צ"א תיבות שיש בפרק 'הבו לה' בני אילים... ועוד ט"ז תיבות שיש בפסוק השני של **לכן כה אמר ה'... לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יזוהרו, כי בראותו ילדיו, מעשי ידי בקרבו יקדישו שמי, והקדישו את אלוף יעקב ואת אלוף ישראל יעריצו...** מה כ"כ מיוחד בפסוק הזה שברכת אתה קדוש שאנו אומרים ג' או ד' פעמים ביום מקבילה לו?? כי בפסוק הזה כתוב: יעקב יעקב... אתה הוא זה שתמיד רגיל לפחד... לחשוש... לירא... אתה יעקב הגלותי שכל מוצאי שבת ה' מתיישב לסעודת איתך בסעודת מלווה מלכה ומרגיע אותך 22 פעמים... אומר ה' ליעקב אל תירא עבדי יעקב... בחר ה' ביעקב אל תירא עבדי יעקב... צוה ישועות יעקב אל תירא עבדי יעקב...

אז זהו ש-די!!! סטופ!!! יש גבול כמה נצטרך שוב ושוב לשיר ליעקב שיפסיק לירא... יש גבול כמה מוצ"ש אנחנו שוב נתאסף יחד ונשיר ליעקב... לא... אל תירא... לא לנצח אתה תצטרך להתנצל על זה שאתה יהודי דבק בה' וברצונו... יום אחד יגיע והקב"ה יעשה מסיבת סיום!!!! לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יזוהרו!!!

הסוף לחיזור!!! הסוף לבושת פנים!!! סטופ!!! יהיה מלחמת גוג ומגוג... וזה הולך להיות מפחיד לכככולם!!! אבל ליעקב זה לא יהיה מפחיד... אמנם גם יעקב ברגע הראשון יחשוש ויפחד... כמו המשל של הגמ' 'משל לסופר שבא לבית הספר ורצועה בידו מי דואג מי שרגיל ללקות בכל יום ויום הוא דואג... הוא כבר בטוח שזה עוד גל של משברין וגלין שעלי עברו ונוסף גם הוא על שונאינו... אז זהו!!! שבמלחמת גוג ומגוג לשם שינוי... זה אירוע מסוג אחר... זה הולך להיות מפחיד אבל זה בתור טקס פרידה מהפחד... לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יזוהרו כי בראותו ילדיו מעשי ידי בקרבו והקדישו את קדוש ישראל...

שוב: אני לא יודע למה אני כותב את זה... בעצם אני יודע... כי... כי אני מפחד... אני מבוהל מהמטח האחרון ואני רועד מהאדעקה הבאה... וכעת אנא ה'..

רק זה לא!!! זה מפחיד אותי... גם אם כולנו בעזה"ש ננצל ולא יפול משערת ראשו של יהודי ארצה. אפילו הכי לא... זה מפחיד אותי!!! ואבא שבשמים מרגיע אותי... יענקי שלי... אל תפחד. הדבר היחיד שיש לך מה לפחד זה להזדרז לסגור פינות ולסיים כל מיני שיעורי בית בעבודת ה' שיש לך עדיין מה לעשות... לעשות בדק בית בבית מול כל מיני חיבורים לא מבוקרים... וחוזי מזה!!! **ואתה אל תירא עבדי יעקב!!!**

אי לך ובהתאם לזאת: אם אתה שואל אותי מה עושים עם הפחד... תשמע לי **אי אפשר להדחיק פחד!!!** אי אפשר לקחת פחד ולהכניס אותו לתוך מגירה ולסגור... זה לא עובד... זה רק נהיה יותר גרוע...

העצה הכי טובה מול פחד!!! זה לקחת את הפחד למקום הנכון...

כן... יש פה משהו מפחיד ולכן!!! לכן מה?? לכן צריך לעשות עם זה משהו!!! אז אצל אחינו התועים... ליידער... רחמנות עליהם... הפחד מפעיל אותם לרוץ לקנות עוד כמה שישיות מים... ולחפש מרחב עוד יותר מוגן... אז זהו!!! שעל אותו משקל גם אנחנו צריכים לקחת את הפחד כמנוע שיפעיל אותנו... סו"ס ה' רוצה משהו בפחד הזה... סו"ס ה' הוא זה שמפחיד... אז הוא כנראה רוצה שהפחד הזה יפעיל ויוציא מאיתנו את המירב והמיטב... ולכן צריך בסה"כ לחשוב לאיזה אפיק נכון לקחת את הפחד הזה!!!! לנסות להבין לאן ה' רוצה שניקח את זה...

אז כן... יש מה לפחד!! ופחדו אל ה' ואל טובו... היות וה' הבטיח ואתה אל תירא עבדי יעקב ואל תחת ישראל... אני צריך לוודא שיש לי את האסמכתא וההוכחות והמסמך המזהה שאכן יש לי תעודת זהות מעודכנת שעונה על שם 'עבדי יעקב'!!! כי נכון שאני יהודי... ונכון שאני מ-בני ישראל... אבל עדיין יש כל מיני פינות שעדיין לא לגמרי סגורות... יש לי במה להתחזק... וכאן!!!! כאן לנקז את הפחד!! זה לא כ"כ פחד כמו... כמו פשוט 'לסגור את הפינות האלו...' לקבל החלטה דריזה בייחס לכמה נושאים קבועים ונדושים שיש לי חולשה אליהם וכבר ממזמן הבנתי שצריך פה שינוי... רק עד היה חסר לי את הפאנצ' והמכה בפטיש שיצמיד אותי ולעשות לזה סוף אבל סופית!!! אז הנה... בשביל זה יש פחד שמפעיל אותי בעל כרחי... טוב שכך... אחרי שהפחד כבר פה... טוב שהוא פה בשביל לתת לי חשק כמה שיותר מהר לעמוד בקריטריונים של מי שה' הבטיח לו שאין לו ממה לפחד!!!!

וכאן אני חוזר להתמקד בכלל מאוד יסודי שהוא רלוונטי לכל אחד מאיתנו באשר הוא: הפקרות זה הדבר היחיד שה' מעניש עליו באפס סובלנות!!! ממילא אנחנו בתור יראים ושלמים צריכים למקד את כל הפחד שלנו מזה!!! להיזהר מאוד מאוד מהפקרות!!!

שתבין: לה' יש המון המון סבלנות לכברת דרך אינסופית מול בן אהוב שיש לו נכונות להשקיע גם אם זה כרוך בעלויות ומורדות... יש תקופות טובות יותר ויש פחות... אין בעיה... זה נורמלי!!! תרגיש נוח... כן... גם אתה עם המעידות הרוחניות הדי

משמעותיות שלך... שכ"כ גמגמת לי בטלפון וקצת בצדק... כי באמת מדובר בנפילות לא פשוטות... אבל עדיין ה' דיבר טוב עליך... והוא שומר עליך כבבת עינו עליך!!! כי סו"ס 'דרכך ומנהגך להתחרט על מעשיך' ואתה מאוד רוצה ומשתדל ובכל זאת יש לך מעידות... כל עוד אתה אף פעם לא משלים עם זה ואתה תמיד בנכונות להמשיך להיאבק... אל דאגה!!! ה' איתך יד ביד... (זה לא סתירה שיתכן ונקודתית ה' מאוכזב ממך, כי איך שהוא מכיר את טבעך, הוא מצפה ממך ליותר... בסיידר! אבל זה כבר 'ביקורת עניינית' נקודתית בייחס לקצב ההתקדמות... הוא אולי אתה תקבל ממנו פה ושם קריצות ואיתותים... אבל זה לא על תקן של פגישת שימוע!!! אלא פגישות עבודה צפופות... אתה בפנים!!! אתה בעניינים!!! אבל אותו אחד שחושב לו: אני אעשה מה שאני רוצה... אני אהיה מחובר לרשת חפשי... אגלוש ואשוטט איפה שבא לי... אני אעשה את מעשי במחשכים וזהו... ככה אני... שלום יהיה לי כי בשרירות לבי אלך... והרבנים יכולים להגיד עד מחר מה שהם רוצים... ואני אחק להם בפרצוף ואטען להם שהכל פוליטיקות ווינטרסים ושלוש עליך נפשי... אז זהו!!! אדוני היקר: אתה הבאת עלינו את השואה!!!!!! זה אותה גברת בשינוי אדרת...

אז בשעתו זה היה החילוני המקורי שפרק מעליו עול תורה... (שהחילוני של היום זה כבר הבן שלו... והוא כבר תינוק שנשבעה... לחילוני של היום לא מגיע שואה... אצלו זה הפקרות!! לאבא שלו הגיע שואה... כי הוא פה היה המופקר) והיום זה מתבטא בחרדי שמעורבב בקהילה עם כל השמונה בגדים ועושה ככל העולה על רוחו... ושאל אחד לא יאיים עלי... בשרירות לבי אלך...

אז זהו!!! שההפקרות הזו, היא זו שהמיטה עלינו שואה!!! היא המיטה עלינו את אותו טבח בשמחת תורה... וזה עדיין מרקד בינינו...

ואני רוצה שוב ושוב לשנן מה ההגדרה של הפקרות!!!!

אני נוקט בכוונה בדוגמאות קיצוניות בשביל לחדד את הדברים: לו יצויר שבא אלי בחור ישיבה ואמר לי: תשמע... קרה לי כמה פעמים שהייתי ממהר רעב... וולא היה אוכל כשר באזור... ולכן נכשלתי באכילת נבלות וטרפות!!! ומזה לא נעים לי... אבל לא עמדתי בזה... נכשלתי...

אני ואתה אולי נזדעזע מזה בחור... אבל דווקא היהדות לא נבהלת מזה... בשביל זה יש לנו תשובה תולה ויום הכיפורים מכפר... ויוה"פ מכפר גם על מי שאכל חזיר במזיד והוא מתבייש וחוזר בתשובה,

אבל בחור שלא קם לקריאת שמע!!!! ואני שואל אותו למה?? והוא עונה לי ככה!!! ככה זה אני!!! פעם עוד הייתי מנסה לקום אבל זהו... עד שהתייאשתי וזהו... ככה זה אני... אמרתי לאותו בחור: אני מזהיר אותך: **אל תעז למות ככה!!!!** כי אם אתה מת עם הנוסחה הזו אתה מסובך רציני עם העוה"ב שלך... כי פה אתה מופקר!!!! אז נכון שזה בסה"כ במצוות עשה של ק"ש, אבל זה לא משנה... גם מי שחילל שבת במזיד אבל באקראי... לפני כן הוא נזהר וגם אח"כ... וקרתה לו מעידה חד פעמית והוא נכשל בחלב ודם ונותר ופיגול וחילול שבת אבל אח"כ הוא תפס את עצמו... אז כמובן שזה חמור ויסורים תולים אבל גם אז תשובה ויום הכיפורים מכפרים אבל

הערכים במקום הנכון!! אני מכיר כמה בחורים יראי שמים שניח קשה להם לקום בבוקר... ומרוב שהוא מזועזע מעצמו שהוא לא קם... הוא פשוט נכנס למיטה ביאוש טוטאלי והחליט... יאלה... זה מה שאני... ההההלו... לא קלטת את המלכודת... זה הפוך לגמרי... זה שהפסדת זמן ק"ש הבוקר... זה אמנם לא בסדר... אבל זה עדיין לא נורא... גם אם זה היה במזיד גמור... כל עוד שזה בקריזה... במעידה חד פעמית ואתה לא שלם עם זה ואתה נחוש להשתנות... בסיידר... אז כשלת בעוונתי!! בשביל זה יש תשובה... תבקש סליחה יפה... נעשה תכנית הבראה... ונמשיך הלאה... רק מה?? מרוב שנבהלת מעצמך צללת לגמרי במיטה וכעת!!!! דווקא כעת אתה באמת משחק באש!! אתה מסכן את העולם הבא שלך... כי כעת אתה מכריז באופן מוצהר ככה אני... וזה חמור מאוד!!! תחליט שאתה קם... תהיה נחוש לקום ולא להתייאש אף פעם מלהתחיל... ואז גם כשיקרו לך כשלונות בלי סוף... בסיידר... אתה בפנים... כנ"ל בקדושה... מהיכרות אישית... 99% מאלו שנכשלים הכי הרבה זה אותם אלו שהכניסו להם בראש שזה עוון נורא חמור ואין על זה כפרה!!! דווקא המשפטים האלו התבררו כמלכודת הכי מתוחכמת ועצובה שהיצר הרע טמן להם!!! כי כל עוד אתה אריה... אתה נחוש להמשיך להיאבק עד הקצה... אז גם אם נכשלת ובמזיד... על זה נאמר: שובה ישראל כי כשלת בעוונתי... אתה בפנים... רק מה?? מתי נאמרים כל המשפטים המזעזעים שאין לזה כפרה?? דווקא בשלב הזה שמרוב שעשו לך שחור על הכשלונות... אתה מרים ידיים ומשחרר בלמים ואומר יאלה זה מה שאני וכפרה... פה נכנסת למועדון ה-לא יאבה ה' סלוח לו... קלטת את המלכודת?? דווקא כשזה לא היה כ"כ חמור... היה מי שטרח להוכיח לך שזה הכי חמור... ומשם צנחת ישירות להרמת ידיים שזה הכי חמור...

הבנת? קלטת את התמונה הזו?? חובה לפרסם את זה!! תכל'ס למעשה: אם כעת לפתע נשמעת אזעקה עולה ויורדת והלב שלך מתחיל לדפוק... ומשום מה ברור לך שאתה צריך לחזור בתשובה... יש פה משימה מאוד קלה ונגישה... סו"ס לב יודע מרת נפשו, לכל אחד יש את נקודת החולשה הקבועה שלו... ששם הבלמים נשחקו וככה זה... תוך כדי אזעקה תן קריצה לה' ותגיד לו: רבש"ע: אני חוזר לזירה!! אני מקבל על עצמי לעשות סוף להפקרות... אני ואתה יתברך שנינו יודעים שאני עוד אפול... נכונה לנו כברת דרך ארוכה... אבל אני חוזר למגרש... אנא ה' אני מפחד מהטיל!!! סליחה... בעצם לא!! אני מפחד מההפקרות שלי... אנא ממך... תציל אותי... אני שלך!!! אני מקבל על עצמי את עול מלכותך.

אני הערלעכער ייד. ואני מאוד משתדל להתגבר ולשלוט בעצמי... דווקא התגברתי ושוב התגברתי... עד שבשלב מסוים... לא יודע איך ומה... אבל 'הוא' התגבר עלי... ואז!! ואז מה קרה?? קרה דבר לא כ"כ נעים... שבמזיד גמור נכשלתי בראיה אסורה!! זה לא קרה לי בטעות... (זה לא כמו החילול שבת הקלאסי שאני אחרון שאחלל שבת... ופשוט לא שמתי לב וריחפתי ושכחתי ששבת היום או הייתי בטוח שזה מותר... לא לא!! זה נכון בשגגות נוסח שבת... אבל...) כשאנחנו מדברים על הפיתויים המשמעותיים שצמודים אלינו 24 שעות... כמו לשון הרע או מראות אסורות או לקום בבוקר או ישרות בדיני ממונות וכו'... אנחנו פה באירוע מאוד ברור!!! אני יודע טוב מאוד שזה אסור!! ובכל זאת קשה לי... וכשאני לא מצליח להתגבר ואני עובר על זה... זה **במזיד גמור!!!** וזה לא סתירה שהמזיד הזה הוא **כשלון!!** כי כשלת-- בעוונתי!! כי סו"ס אני ירא שמים ואני בכינות רוצה לעשות רצון ה'... רק יש לי שותף שנקרא יצר הרע... ואני כל הזמן נאבק איתו... ופעם אחת אני מצליח להבקיע גול ולפעמים הוא... וגם כשאני נכשל זה מאוד כואב לי ואני לא מקבל את זה בלגיטימיות ואני נחוש לתפוס את עצמי לידיים... האם זה קורה מיד או מחר או אורך כמה ימים?? לא יודע... פעם ככה פעם ככה... זה כבר פרטים...

אז זה!!! שאני רוצה לגלות לך שזו הנורמה של מגרש התמודדות של עובד ה' בדורנו ובכל דור ודור!!! זה האירוע שלשמו התכנסנו כאן בעולם הזה!!! גם אחרי שנכשלתי במזיד, ידיד נפש אב הרחמן ממשיך איתי בעסקים שוטפים... והוא פונה אלי בביקורת עניינית... בקול רגוע... שמיל... מה קורה... לא מתאים... שובה ישראל... כי כשלת בעוונתי!!! תשתדל שזה לא יקרה שוב... ואנחנו מתפייסים וממשיכים... ואחרי חמש דקות הוא שוב פונה אלי... יפה... ראיתי הפעם שהתגברת... ואח"כ שוב אני מועד וחוזר חלילה ואנחנו ככה צועדים צעד אחר צעד ומתקדמים... מתי תבין שהקב"ה לא נבהל ממעידות... לקב"ה יש אינסוף אורך רוח לצעוד איתי כברת דרך... ואנחנו נעשה את זה ביחד... עד!!!! עד איזה שלב?? **עד שזה מגיע להפקרות!!!!** בשניה שזה מגיע להפקרות!!! ברגע שהנימה היא... בורא עולם רד ממני... זה מה שאני!! ככה אני!! טוב לי ככה!! אל תגיד לי מה לעשות. פה שרפת קשרים. לא יאבה ה' סלוח לו.

(גם כשמדובר באיסורים הכי הכי חמורים בתורה... כמו חילול שבת רח"ל במזיד, גם לזה יש כפרה... גם פגם הברית... עם כל האזהרות והעונשים... הי"ג מידות של רחמים לא פושט רגל מול העבירות האלו... ה' יודע למחול ולסלוח גם לזה!! מתי העסק יוצא מכלל שליטה?? כשאותו אחד אומר לי: ככה אני!! זה מה שאני עושה!!! על זה נאמר 'את בריתי הפר'!! על דא כתיב 'הכרת תכרת הנפש ההיא עוונה בה', גם חילול שבת שכולנו יודעים שחייבים על זה סקילה... אם תשים לב מי חייב סקילה? אותו אחד שהיתרו בו והזהירו אותו ירהגו אותך **והוא התייר עצמו למיתה...** הוא חצק להם בפרצוף ואמר להם: נראה אתכם... הוא חייב סקילה!!! הסקילה היא לא על החילול שבת בעצמו... אלא על ההפקרות של חילול שבת... אני אחלל שבת ולא יקרה לי כלום... וברגע שמדובר בהפקרות... אז כבר לא צריך להגיע לחילול שבת... כי גם על ק"ש של שחרית... ברגע שזה נובע מהפקרות מעיקר הדין ב"ד מכין אותו עד שתצא נפשו...) הסדר הזה בראש מאוד מאוד חשוב לנו כדי להציב את סולם

ברגע שזה מגיע לפסים של הפקרות... גם אם אתה מופקר בק"ש של שחרית... לא יאבה ה' סלוח לו!!! וזה יותר חמור מחילול שבת במזיד באקראי... כאן חשוב להדגיש שבמקביל אני מכיר מאות בחורים מתוסכלים מעצמם שהם לא מצליחים לקום... הוא בוכה לי בטלפון אני כ"כ מנסה לקום בזמן... תופס חיזוק... ואני שוב נופל... ושוב מתחזק ושוב נופל... ואני מרגיע אותו: ההההכל בסדר!! כל עוד אתה מצידך נלחם, רוצה, מתעקש, לא מוותר... אז אתה לא מופקר... ואם אתה לא מופקר הכל בסדר... יש לקב"ה אינסוף סבלנות וארך אפיים נושא עוון וחטאה ונקמה כל עוד אתה בקטע ואתה רציני ולא מזניח... ואז אומר לי אותו בחור: אבל לפעמים זה במזיד... אני יודע בדיוק מה השעה... והיות ואני מאוכזב מעצמי אז יאלה... לא בא לי... ובמזיד גמור לא קמתי? אמרתי לו: אז מה... אז מה זה היה במזיד... היהדות לא נבהלת מעבירות מזיד... רבי הקדוש אפילו לא נבהל מיהודי שנכנס לקריזה בעיצומו של יום כיפור... והוא נסע לים ואכל שם באגט בעיצומו של יום... ואח"כ הוא תפס את עצמו... מה קרה לי? השתגעתי לגמרי?? רבי טוען: שעיצומו של יום כיפור מכפר אפילו עליו!!! למה?? כי כל עוד אתה בעניין... יש לרבש"ע אינסוף הכלה ורחמים להכיל גם את המעידות הכי הזויות ומביישות... בתנאי אחד: שאתה בעניין!!!

כעת אני רוצה לעצור ולהסביר: אם שמת לב:

אני עושה פה שידוד מערכות מאוד מבלבל ובכוונה!!!! מצד אחד אני מעמיד אותך מול מעידות חמורות בעבודת ה' ואני כביכול מרגיע אותך שלא... אל תבהל... לא סוף העולם... הקואליציה שלך עם ה' עדיין יציבה... אין פה שריפת קשרים... ומאידך!!!! אני מעמיד אותך מול כשלונות הרבה פחות דרמטיות... שדווקא לא נראה לך שזה מי יודע מה... וחשוב לי שתדע שלמייעשה בסולם הערכים היהודי זה הרבה יותר חמור... ואני בכוונה מעמיד את זה ככה כי זה מאוד יסודי!!! והיות והסברתי את זה כאן כמה פעמים ושמתי לב שיש כאלו שלא לגמרי הבינו... או יותר מדויק התקשו לעכל שאכן כך... אז אני נאלץ להמחיש את זה ברחל בתן הקטנה: ובכן: צריך לדעת שגם ליראים ושלימים יש מעידות רוחניות... ואני מדבר פה על מזיד!!!! לא שוגג!!! אתן לך דוגמא בנימה אישית: לצערי קורה לפעמים שכבוד קדושי נכשל במראה אסור... זה קורה... גם לכ"ק אדמו"ר 'גדול' כמוני זה קורה... וכשזה קורה... אתה בטח חושב שמרחוק זה בכלל היה נראה לי דיקט... ולכן בכלל הסתכלתי... רק בסוף פתאום התברר שזו אשה... ואוי אוי אוי... טפו טפו... **אז זהו שלא!!! לא!! לא על זה אנחנו מדברים...** אחד כזה שחשב שזה דיקט ובסוף התברר שזו אישה... זה גארנישט!! זה אפילו לא בגדר אונס... אלא מאי? להיכשל במראות אסורות זה אומר שהיה לי פה פיתוי מסוים!!! ואני יודע 'יותר מידי טוב' במה מדובר... ורק בגלל שאני יודע בדיוק במה מדובר... דווקא לכן יש לי את הפיתוי להרים את העיניים!!! (אני מדבר צרפתי או שאתה מבין במה מדובר?) ואמנם

טובה הארץ מאוד מאוד... תשאל

את חמינאי...

לא נעים לומר אבל כשסיפרו לי על 100.000 ישראלים שנשארו תקועים בחו"ל כי אין להם מטוסים לחזור... בהתחלה די התקשיתי לרחם עליהם!!!! כי סליחה... הרי אתם בעצמכם טסתם לחו"ל... כנראה שהתחשק לכם לצאת מהארץ... (אני מדבר על מי שעשה את זה ברצון ולא מאילוף) כנראה שהיה לכם פה משעמם ובחול"ל יותר מעניין לכם... אז תשארו שם עוד קצת... אל תשכח שבא"י כעת אי אפשר לטייל, יש גם אוריה של פחד... אז כף לכם... נתנו לכם בונס, להישאר בחו"ל עוד שבוע שבועיים... תנו לי הסבר אחד למה אתם אמורים להרגיש מסכנים... אז לי באופן אישי... אין לי הסבר לזה!!!! אבל מה לעשות... העובדה היא שככה הם מרגישים... כל ישראלי שתקוע כעת בחו"ל מרגיש בעונש שמפני חטאיו גלינו מארצנו אין אנתנו יכולים לחזור לנתיב"ג גם במחיר היישר לאזעקה עולה ויורדת... רואים מכאן את עומק הקשר הפנימי שיש לנפש ישראל לארץ ישראל!!!! דא עקא שהרבה פעמים הקשר הפנימי הזה מתגלה דווקא כשנמצאים בחו"ל...

תאמין לי... אנשים מחפשים ניסים ומופתים מתחת האדמה כדי להוכיח שתורה משמים וכו'... מבחינתי הנס הכי גלוי שהוא לגמרי לגמרי למעלה מדרך הטבע זה עצם העובדה ש"כ" הרבה מוסלמים מוכנים למות ולהקריב את חייהם על ארץ ישראל!!!! האם מישוהו יכול להסביר לי את זה? האם קיים רגב אדמה אחד בכל העולם כולו שמישוהו סופר אותו כמו הר הבית?? מה אני צריך יותר מזה ש-150 מיליון ערבים מוכנים למות בשביל ארץ ישראל, מתוך נקודת הנחה שכל פיסת אדמה כאן היא יהלומים!!!! (תנסה לאמוד כמה מאות מיליארדים איראן השקיעה בשביל האספדר שאתה עכשיו הולך עליו) עכשיו!!!! מה המופת הלא פחות גדול מבחינתי?? שבאותה שעה ש-150 מיליון ערבים מוכנים למות על האדמה היקרתית שלנו... באותה שעה הישראלי מסתובב כאן בתוככי א"י כארי בסוגר ומחפש לאן לברוח... סליחה על הביטוי החריף... אבל יש פה טפשות!!!! אפילו ערבי כבר מבין עניין יותר טוב ממך... ערבי מבין שארץ ישראל זה זהב ויהלומים... אז אתה... איך אתה בורח מכאן???

נ... אז יש מופת נוס ויותר גלוי מזה?? אתה פשוט מוזמן לפקוח עיניים ולראות שאיראן מסכימה להוציא את כל משאבי הנפט שלה רק בשביל הארץ שלי... תעשה משהו!!!! מישוהו יכול להתווכח איתי על הנתון הזה?? ומישוהו יכול להתווכח איתי על העובדה שהישראלי עצמו לא רואה את זה ככה?

אז מה זה אם לא נס גלוי!!!! שה' מראה לנו שארץ ישראל היא הנבחרת ביותר!!!! שזוכה במרכז הכי גבוה בביקוש, ובאותה מידה ליהודי בכבודו ובעצמו ניתנה הבחירה להרגיש גם כאן סתם פושט ומבוזבז ולברוח מא"י מתוך תחושה לרצות להיות בעיניים... אבל לפחות כשהוא בחו"ל... אז הוא כבר כן מבין!!!!!! אז אנא... נא להבין!!!! להבין שזו פרשת השבוע שלנו... להבין ש-טובה הארץ מאוד מאוד' זה יעוד שמתגשם לנו מול העיניים!!!! אתה יכול להתווכח על זה עד מחר... מה לעשות... זה מסמך שהאיראנים חתומים עליו... זה מסמך שהעם הפלסטינאי מוכן לשלם עליו בחייו... הגיע הזמן שהיהודים יתחילו להעריך את ארץ ישראל... לא ביקשתי שתעריך אותה כמו הערבי... לא ביקשתי ממך למות בשביל ארץ ישראל... אבל לפחות תתחיל לחיות כאן!!!! תתחיל להבין שאתה הולך פה על כריות אור... תקלוט שכאן זה מרכז העצבים!!!! אתה נמצא במקום הכי יקר ומבוקש בעולם... טובה הארץ מאוד מאוד... לא אני אמרתי... האזעקה אמרה... חמינאי אמר... אל תשאל אותי למה זה ככה... עובדה!!!! כך יאמרו הגוים... למה?? יאמרו לך הגוים... פרטים אצל הגוי... כנראה שיש דברים שגוי מבין על היהודי יותר ממנו בעצמו...

מוצאי שבת... דוד המלך סיים את סעודת דוד מלכא משיחא... פרש לשניה קצרה... שינת הסוס... בחצות הכינור התחיל לנגן... ודוד מיד התעורר כארי והחל לעסוק בתורה ובחלליות ובערצות שפתיים... לקראת סוף הלילה הוא החל בשירות ותשבחות... והנה!!! הגיע עלות השחר... ארבע לפנות בוקר... דפיקות בדלת... כן... יואב שר הצבא ושרי העשרות מהישוב נכנסים ושואלים: עמך ישראל צריכים פרנסה... מספרים למלך על האסון הנורא שקרה בליל שבת האחרון ביישוב... דוד עוצם את עיניו ושפתותיו מרחשות כמה פסוקים... דממת קודש משתררת בחדר!!!! דוד כעת מתייחד עם קונו... מי יודע... אולי בשניות אלו דוד מוריד לעולם עוד פרק תהילים שנאמר ברוח הקודש... כמה דקות עברו... ואז בבת אחת מתנער דוד ואומר: "בושו ויבהלו עדי עד ויחפרו ויאבדו וידעו כי אתה שמך ה' לבדך עליון על כל הארץ..." דוד דופק על השולחן: תצאו למלחמה וה' יהיה בעזרכם!!!! (דוד דווקא היה רוצה גם הוא להצטרף למלחמה... אבל בשנותיו האחרונות הוא היה מנוע... כי הגיבורים אשר לדוד ברוב דאגתם למשיח ה', יום אחד הם נשבעו שהם לא מוכנים שהוא יצטרף איתם למלחמה כדי שלא יכבה נר ישראל... שר הצבא יצא עם המשלחת... והחלו להתכונן לחזית... לאחר שגיישו החלטה... נכנסו ללשכת הגזית ופורשים לפני גדולי ישראל את מפת החזית... ראשי הסנהדרין נותנים את הדעת תורה הסופית כיצד לנהל את כללי המלחמה... ו... ו... להתכונן לרגע הגדול... לא נאריך כאן במשוח מלחמה והכרזותיו... {עי' סוטה מ"ב} מה שכן... כרוז עובר בירושלים... כככנולם לעלות לבית המקדש... (במקרה... בזמן דוד זה לא היה בדיוק בית המקדש אלא עיר דוד היכן שהיה מקום הארון...) תפילת רבים... רבבות אלפי ישראל עולים לבית המקדש... והכהנים עומדים בחצוצרות ומריעים וכל העם מתפללים וזועקים לה'... ואז!!!! מגיע הרגע הגדול והנורא... הרגע שבו מתחילה המלחמה בפועל!

שקט משתרר... והלוויים נכנסים ללשכה מיוחדת שבנויה בעזרה (לא ברור איפה בדיוק... והאמת היא שבכלל לא בטוח שזה בעזרה... זה אחד מהדברים שלטים בערפל...) כל העם ממתנינים מבחוץ... ומכחים שתפתח הדלת... ואז!!!! בבת אחת הדלת נפתחת!!!! וכל כלל ישראל פורצים בזעקה עד לב השמים: ויהי בנסוע הארון ויאמר משה קומה ה'!!! קומה ה'!!! ויפוצו אויבין וינוסו משנאיך מפניך... כי מציון תצא תורה!!!! כן... ברגעים אלו מוציאים את ארון ברית ה' למלחמה... (זה לא הארון שנמצא בקודש הקדשים ששם נמצאים הלוחות שניות... כי הארון המדובר כאן זה הארון שבו נמצאים השברי לוחות... זה הארון שהיה הולך מהלך ג' ימים לפני ישראל לתור להם מנוחה כל העם נופלים בפישוט ידיים ורגלים ומתוודים בבכי על כל החטאים... הלב נשבר יחד עם שברי הלוחות... נישא לבבינו אל כפיים... אנא ה'... למענך... צא יחד איתנו למלחמה... ובמקביל!!!! באותה שעה!!! באזור נעליך... קרוב לקרית ספר... מכשירים כעת שטח גדול למחנה!!!! השטח הוקף מחיצות... וכל השמונה מאות הנבחרים... אברכים יראי שמים וקדושי עליון שאינם יראים מעבירות שבידם... כבר ממתנינים שם בדריכות לארון ברית ה'... הם כבר עברו את הסינון המדוקדק של המשוח מלחמה... הם מהאלו שלא מפחדים מהמלחמה... לא מצחצוח החרבות ולא משום דבר... לא חרב ולא חנית תרתיע אותם... חוץ ממשוהו אחד!!!! הדבר היחיד שמטריד אותם כעת זה ארון ברית ה' שכבר צועד ומתקרב לכאן... ובעוד שעה שעתיים גיעו לכאן הלוויים כשהם נושאים את ארון ברית ה', והם יכניסו לכאן את הארון... וברגע שהארון יכנס לתוך המחנה... זה פחד פחדים!!!! מחנה הצבא בבת אחת מקבל חלות דין של מחנה שכינה!!!! כן... אנחנו הישראלים... בבת אחת מוצאים את עצמנו נמצאים בקדושת מחנה שכינה... (למרות שאנחנו במרחק גדול מאוד מבית המקדש...) ותחשוב שהלילה הזה אנחנו הולכים לישון יחד עם הארון... בלי מחיצות... פחד פחדים!!!! בתוך מחנה כזה אסור לחשוב מחשבות זרות... אסור לדבר דברים בטלים... כי תצא מחנה על אויבך ונשמרת מכל דבר רע... אסור לנהוג בקלות ראש... הארון בינינו!!!!

זה הדבר המטריד ביותר כעת!!!! הרבה יותר מפחד המלחמה... והנה... מרחוק מתחילים לזהות לוויה גדולה של אלפי לווים... חלילה... זה לא לוויה של מת... זה לוויה של "ויהי בנסוע הארון..." זה לוויה של שבט לוי... (שכל שמו ומהותו הוא "עתה ילווה אישי אלי"... הארון הולך ומתקרב עד שמגיעים לכניסה למחנה... פחד ואימה!!!! רשמית זה אמנם נקרא מחנה צבא... אבל מחרדת הקודש והיראת כבוד ששוררת כאן זה נראה יותר מחנה שכינה מאשר מחנה צבא... כן... אלו הם החיילים של עם ישראל... אנשים כאלו מרוממים הם אלו שנשלחים לצבא... הגיע הלילה... כעת צריך ללכת לישון... כי מחר על הבוקר אנחנו מתחילים במלחמת מצוה... מלחמה על הצר הצור אתכם... הולכים לישון... פתאום מתעורר אחד הלוחמים בבעתה... ורץ כנשן נחש החוצה... מה קרה??? מחבלים??? לא... איזה מחבלים... אני מפחד מדבר רע... אני חושש שאני לא ראוי להיות במחנה עם הארון... הוא יצא ושם קיבלו אותו ביתד שתהיה לך על אזור...

הגיע הבוקר... כל הלוחמים מתעטרים בתפילין ויוצאים עם ארון ברית ה'!!! הלוויים נושאים את הארון ומידי כמה קילומטרים עוצרים... הכהנים מחצוצרות תקיעה תרועה תקיעה וכל הלוחמים אומרים: הודו לה' כי לעולם חסדו וממשיכים עד שמגיעים למקום... ו... ועד בא השמש הם היכו כל זכר... בינתיים בבית המקדש עומדים רבבות אלפי ישראל עם חצוצרות ושופרות... השופרות מקצצים והחצוצרות מאריכים... זועקים לה'... אנא... יפוצו אויבין וינוסו משנאיך מפניך... ריבה את יריבי לחם את לוחמי... החזק מגן וצינה וקומה בעזרתי... אמור לנפשי תשועתך אני... לקראת ערב אט אט מגיעות השמועות שברוך ה' "כן יאבדו כל אויבך ה'..." אבל הדאגה העיקרית עדיין לפנינו!!!! כי הדאגה הגשמית זה עוד הדאגה הקטנה... הדאגה העיקרית היא הדאגה לשלומם הרוחני של הלוחמים... כן... תתפלא לשמוע... אותם קדושים וטהורים שהיו במדרגה כזו מרוממת שהלילה הזה הם היו ראויים ללון בצלו של הארון... אבל ברגע שנאלצים לפרוץ רגשות ולעמוד מול חזית ללאחזת... בבת אחת הכל נפרץ... הכל נראה מותר... וצריך אגרוויסע רחמי שמים שלא נפקד ממנו איש ברוחניות!!!! שלא יחזרו לנו פה עם פרויקטים מורכבים כמו אשת יפת תואר... שזה לא נגמר בה... אלא אנחנו גם נאלצים לסבול גם מהבן סורר ומורה השנאי שהיא מביאה איתה בעסקת חבילה... כן!!!! לא פשוט!!!! אין אמא יהודיה שלא חוששת לשלוח את בנה לצבא ה'... לא!!!! היא לא פוחדת שהוא ימות... כי ברגע ש"ה' אלוהיכם ההולך עמכם להילחם לכם..." אין מה לחשוש... אבל החשש הגדול הוא... באיזה מדרגה רוחנית הוא יחזור מהמלחמה??? האם הוא ישרא נקי וקדוש וטהור כמו שהוא היה לפני כן??? זה אף אחד לא ערב!!!! אפילו ארון ברית ה' לא יכול להציל אותו מזה!!! זה אויב כ"כ עוצמתי שגם מי שנבחן ויצא שהוא לא ירא ורך הלבב מעבירות שבידו... אבל ברגע שהוא עומד בחזית ישירה מול הגוי... כל התחככות ומגע עם הגוי... מזה אנחנו יראים... אשרי העם שככה לו...

חמש הנחיות מ'פיקוד העורף'...!!!

קצר ולעניין... היות ובימים הראשונים של המלחמה יש מין בלבול כזה... בפרט שזה בא לנו די בפתאומיות... לכן בא נתמקד כעת בכמה נקודות ספציפיות נקודתיות... ובכן: תרשה לי לצורך העניין להכתיר את עצמי כיו"ר פיקוד העורף. בסדר?? ובכן: לפניך כמה הנחיות מפיקוד העורף:

הנחיה ראשונה של פיקוד העורף:

לכל אלו שמתמודדים כעת מול ילדים שבבית או לחילופין בחור שנאלץ לעזוב את הישיבה כי אין מרחב מוגן וכדו'... חשוב מאוד לדעת: שנכון אמנם שבימים אלו בפרט צריך להתחזק להלוסיק בלימוד התורה וכו' וכו' כי צריך זכויות!!! אבל במקביל! צריך לקחת בחשבון שלפעמים דווקא חצוי חירותם האלו מומינים לנו אתגרים יוצאי דופן... וממילא עיקר העבודה שלנו זה דווקא לשרוד את הקיים ופחות להוסיף עוד!!!

לדוגמא: אמא שיש לה כעת כמה ילדים משועממים על הראש... במה יש לה להתחזק בימים אלו? מה פירוש... לשרוד עם ילדים מטורללים וכולי האי ואולי... וכי יש לה אנרגיות פנויות להתחזק... ועוד בדיוק עכשיו? אדרבה... אם היה לה איזה חיוזק... אם עד עכשיו היא אמרה תהלים, יתכן שדווקא כעת היא צריכה להניח בצד כי היא עסוקה בפניות קודמות... (בפרט שילדים משועממים בבית של דור 2025 זה משהו שמתזמן בייתר שאת את הצורך בגישה למייל וכדו'... ואם אתם נחושים שלא!!! אז תתבייתו בחיוזק הזה... תמקדו עליו את כל הפרוזקטור... אל תצמידו לו יותר מידי דברים לא מהותיים) כנ"ל אתה הבחור, אם כתוצאה מהמצב כעת מוצא את עצמך בנתוני שטח יותר מאתגרים מבחינה רוחנית ואתה מרגיש בסיכון גובר למעידה רוחנית... אז אנא!!! אל תסיט את המיקוד לחיוזקים אחרים!!! תמקד את מלא האנרגיות שנדרש כעת להוסיף... ותנקה אותם כדי להמשיך לשרוד ולהישאר מה שאתה!!! אם יש לך כעת מין לחץ בחזה ונטיה לחרדות ואובססיה... במקום להעמיס בדיוק עכשיו חיוזקים... תתמקד במשימה הנקודתית שיש לך לשמור כעת על נפש בריאה... בקיצור: להיתחזק בלימוד חזק אלו זה דבר מאוד חשוב!!! אבל להחזיק מעמד זה עוד יותר חשוב!!! ובמצבי חירום של מלחמה לא לכולם יש את הלוקוס להתחזק... כי צריך בראש ובראשונה להשאיר את האנרגיות פנויות לבטחון פנים!!! עד כאן ההוראה הראשונה של פיקוד העורף...

ה'הוראה' השנייה: להיות בשמחה!!! שמחה זה אומר שה' רוצה אותנו כעת ככה... מה זה 'ככה'? כל אחד והככה שלו... יש אחד שבני הבית שלו יותר מידי חרדתיים... וה' רוצה אותך ברגישות הנוכחית כלפיהם!!! אז משימה אלוקית! לא משנה כעת הפרטים כיצד צריך לנהוג... (זו כבר שמחה לגופו של עניין) אבל זו משימה שצריך לראות אותה כהזמנה... ולעשות אותה בשמחה לא פחות מיישיבה בסוכה... ויש אחד שנאלץ לגלות מביתו... ויש אחד שצריך לבלות עם הילדים... בקיצור: כמו שלכל טיל יש כתובת... כך כל אחד מאיתנו חווה את ימי המלחמה בצורה אחרת, וה' רוצה שתפגוש אותו שם!!! תמיד תעמיד לעצמך את הסיטואציה בצורה של מפה... ותנסה לחשוב איפה הרשב"ע ורצונו ממוקמים כאן במפה!!!

עד כאן הוראה שניה מפיקוד העורף... כעת 'הנחיה' שלישית:

תתפלל... על עצמך... על כולנו... ה' מקשיב... ה' שומע... ובפרט עכשיו שבבילה ההוא נדדה שנת הפרסיה... אז קי"ל שבאותו לילה גם נדדה שנת מלכו של עולם... וכשהקול שלך בוקע ברקע זה מציק המון רחמים וגעגועים למה קול הצאן הזה באוזני, ואני אגלה לך סוד כמס: השבוע התכפרו לי כל העבירות... ולמה? כי היו לי רגעים של פחד מוות!!! ויהודי שיש לו פחד מוות יש בזה כח של כפרה... כך מפורש בגמ' על אותם עובדי ע"ז שמכונים בתהלים 'נתנו את נבלת עבדיך מאכל', והם נקראים עבדיך בגלל הפחד שהיה להם רגע לפני שהם מתו... אז לא חייבים למות!!! גם מי שחווה פחד מוות... זו הזדמנות לחזור ולהיקרא עבדיך... בשר חסידך) דוד המלך לא היה מוותר על כזה גימיק... בשניה שדוד חווה מצוקה... הוא מיד הנחית את זה בעקבות ותפילות לה'... ליבי יחיל בקרבך ואימונת מוות נפלו עלי יראה ורעד יבא בי ותכנסו לפצות... בינינו... את התחושות היו להרבה אנשים בשבוע האחרון... אבל דוד המלך מנצל את המומנטום ומתרגם את זה לפרק תהלים וליצירת קשר נוסף עם ה'... ואילו אני ואתה? מתקשרים לדיווח... שישביר לנו איפה הייתה נפילה... לא חבל?? (פרטים נוספים במאמר נוסף כאן בעלון)

הנחיה רביעית מפיקוד העורף: אכן כן!!! תשתדל לשמור על הוראות פיקוד העורף!!! כן... יש דין כזה שאתה תהיה כאן!!! אתה גופי תורה!!! הנוכחות שלך כאן בעולם היא מצוה קיומית!!! כך גזרה חכמותי יתברך!!! (ואחת ההוכחות לגודל חשיבותך... זה עצם העובדה שחומימצי! כ"כ רוצה את הראש שלך... גם במחיר הראש שלו...) ואני לך מוטל עליך לדאוג שהמטר שבעים וחמש הזה לא ינזק... ונשמרתם מאוד לנפשותיכם... אגב: למען האמת המקור לשמירת הבריאות זה דווקא לא מהפסוק מ'ונשמרתם' אלא מהפסוק 'השמר לך ושמור נפשך מאוד פן תשכח את הדברים וגו'!!! משם חז"ל לומדים בדרשה ש'שמור נפשך' שצריך לשמור על הבריאות... (רק הסיבה לטעמי למה לא רגילים להשתמש בילפוטא הזו, כי עיקר הדרשה של 'שמור נפשך' זה שמאוד מאוד מסוכן פיזית לשכוח את התורה... כי מי ששוכח את התורה מגיעים אליו כל מיני קללות שהורסות את הגוף ולא מוסיפות לו בריאות... והיות ועיקר הדרשה לשמור על הבריאות היא בהקשר של שמירת התורה, לכן כשמדברים נטו על שמירת גופו, העדיפו להשתמש בפסוק אחר בלשון מושאלת וצ"ע)

וכעת הוראה החמשית והאחרונה של פיקוד העורף:

ונשמרתם מאוד לנפשותיכם--- כי לא ראתים כל תמונה!!! כלומר--- נא להתחיל ביום חמישי הקרוב מסכת עבודה זרה!!! שעוסקת במצוות ונשמרתם... כי לא ראתם... השמרו לכם פן תעשו לכם פסל וגו'... אכן כן... אנחנו ביום החמישי הקרוב מתחילים מסכת עבודה זרה... ותשמע... שבוע שעבר כתבתי כאן בעלון שאין לי מושג מה כתוב שם... וקבלתי כאלו תגובות נלהבות... מה... לא למדת מסכת ע"ז? אם ככה... הכל מובן... בקיצור: קבלתי חשק!!! (במילה אחת אני יכול לומר שמרפרוף מלמעלה נדמה לי שהמסכת מתחלקת לשני חלקים... החלק הראשון עוסק בסוגיה כללית ערכית ועמוקה... מה שנקרא: להיבדל מהגויים!!!!!! כן... להיות יהודי גזעני... לשנא את הגוי... להתנתק ממנו... לרצות פרנציפ להיבדל שונה ממנו... צריך לדעת שעצם הצפת הע"ר... השכוח והמשוכח הזה, הוא נושא חשוב לאין ערוך!!! מי יודע כמה מהצרות שאנחנו סובלים היום מאיראן ומהמאס... וזה בגלל שבטבע שלנו יש לנו נטיה כמה שיותר לעמעם את ההיבדלות שלנו מהגוי... להיראות עדכניים... אופנתיים... להרגיש בעניינים... וזה משהו מאוד מובנה אצלנו... אבל בשבילנו מסכת עבודה זרה זה ממש המתקת הדינים... אנחנו מופיעים עם מסכת ע"ז ואומרים לאבינו שבשמים... זה בסדר... אין צורך להפעיל את שנת אתגריה את היהודי להתכנס

בדד... אנחנו מוכנים לעשות את זה גם בלעדיו בבחירה שלנו!!! איך מישוהו אמר לי? מה יותר גרוע ממסיבה ברעים שהסתיימה בפריצת גדר וטבח נוראי?? יש משהו אחד יותר גרוע מזה!!! שהמסיבה הזו הייתה מתרחשת בתוך!!! בתוך רצועת עזה... ואז שום דבר לא היה קורה כי לא היה למי לקרות... הייתה שם חלילה התבוללות מוחלטת... נו... מה מועד משבע מיליון יהודים במדינת ישראל להתבולל עם 3 מיליון ערבים חנפנים?? הגיה"ד... האינתיפאדה... ולידער ליידער... הטבח הנוראי שהסביר ליהודים בדרך הקשה שבתך לא תתן לבנו...)

תכל'ס... בשבוע זה אנחנו זוכים לעשות סיום על מסכת שבועות וזה סיום מאוד מרגש!!! כי למען האמת זה הסיום הלא רשמי של סדר נזיקין (כי מכאן ואילך זה מסכת ע"ז, עדיות, הוריות, שהקשר שלהם לסדר נזיקין הוא כמו הקשר של נדרים ונשים לסדר נשים) ואם אתה זוכר... את מסכת ב"ק התחלנו ממש ממש בתחילת המלחמה, ואז כבר סידרתי לעצמי בראש שבסוף מסכת ב"ק תחלתי ישראל המלחמה... אבל בסוף התברר שגם למלחמה הזו היה בראש קמא, בבא מציעא ובבא בתרא... אבל מה שבטוח דבר אחד!!!

לאורך השנה וחצי האחרונים חגו לנו מעל הראש המון מטוסים... שרקו לנו מעל הראש אלפי טילים... ואלפי מיירטים... הכל עבר לנו מעל הראש... אבל מסכת בבא קמא, בבא מציעא, בבא בתרא... זה הדבר היחיד שנכנס לתוך הראש!!! זה היומן מלחמה הכי אמיתי שאני יכול לקחת איתי מכל המלחמה הזו... אני לא זוכר איפה בדיוק הייתה האזעקה ביום כ"ו חשוון התשפ"ד... אבל דף ו' במסכת בבא קמא שלמדתי באותו יום, הוא בראש שלי!!! גם אם לא לגמרי בראש... אבל בבית גנזיו של ה' הדף זה בוודאי נמצא... הטיל ממזמן נפל או יורט... אבל את דף ו' במסכת אף אחד לא יוכל לקחת לי... הד"ש הראשון של ה-300 כטבמ"ם שנשלח לנו מאיראן באותו ליל ח' בניסן... זה מאוד הסעיר... ריגש... הציף אותנו... תכל'ס... לא ידוע לי מה יצא לנו מכל הסערה הזו... דבר אחד אני יודע... שביום הזה למדתי פרק הזהב בבבא מציעא!!! ואת הלימוד הזה אף אחד לא יכול לייט לי... זה הדבר היחיד שנוכל לקחת איתנו מההיסטוריה שאנחנו כעת עוברים... אז אנא... בא נהיה מעשיים... כעת אנחנו במלחמה!!! ואתה חייב להגדיר לעצמך איזה יומן אתה בוחר לאמץ... איזה מסכת אתה מתכנן ללמוד ברקע של המלחמה הזו... (אם זה מסכת ע"ז שמתחילים עכשיו בדף היומי, או עמוד היומי של דרשו, או שיטת המזומנים המופלאה שכבשה לאחרונה את עולם התורה... או מי שזכה ולומד בעיון בהיקף של הסוגיות... הלוואי עלי) כי אם לא!!! אתה עלול למצא את עצמך מבלה את המלחמה עם 100 שעות הקשבה לקו קורונה, ו-5000 חיוגים לדיווחי אזעקות (לא כולל חיוג שלא ניתן היה להשלימו) שלא תגיד של אתמול יקר... זה מה שעלול לקרות אם לא תתפוס את העסק חזק לידיים כבר עכשיו...

מלחמה זה מנגנון שמגביר אובססיה!!! אם לא תעצור את זה בזמן יקרה לך מה שקרה לי בתחילת המלחמה במוצאי שמחת תורה...

ולסיום: כמדומני שכעת סופית ניתן להגדיר את כל התקופה שלנו כ-**שגרת ההפתעות!!!!** זו ההגדרה הכי קולעת... התרגלנו להפתעות... זה נהפך לשגרת הפתעות!!! אני כבר לא מופתע משום דבר... כל כך הרבה פעמים קרה לנו- בכמה שנים האחרונות, שהלכנו לישון בלילה עם לו"ז מסוים... והתעוררנו בבוקר בשינוי תכנית במאה שמונים מלעות,

זה לא מתנס... אבל שבשמים בסה"כ עושה לנו פה טסט... הוא מכין אותנו נפשית... ומרגיל אותנו לקראת תרחישים טובים... ואל דאגה... כי ה' דיבר טוב על ישראל... הזוה"ק מבאר שזה עומק העניין של 'אור הגנוז' שה' משתוקק להאיר לישראל באור שבעת הימים שגנוז לצדיקים לעתיד לבא... דא עקא שהאור הזה כ"כ עצום... שאם ה' יאיר אותו בבת אחת אנחנו נסתנוור באור הזה... כמו אדם שהתרגל לחיות בעלטה מוחלטת ובבת אחת פותחים לו את הדלת בפתאומיות!!!! הוא עלול להתעוור מרוב אור פתאומי שחודר לעיניים... (אגב: זה מה שאירע למרן הרב עובדיה זיע"א בצעירותו שלאחר שעות ממושכות שעיין בשו"תיו בלוצר הספרים מתוך חושך כמעט מוחלט, יצא בבת אחת לאור הצהריים וכתוצאה מזה כמעט איבד מאור עיניו, ובניסיון ניסיון זה הסתכם במשקפיים הכהות והמפורסמות שהפכו לסמל ודוגמא של עמל התורה) ואשר על כן אומר הזוה"ק... לכן הקב"ה מאיר לנו לאט לאט... פותח לפנינו אור דקיק ודקיק באופן שהעין שלנו יכולה לקבל ולהתרגל... ואז הוא מגביר את האור אט אט בהתאמה ליכולת הקיבולת שלנו... וכך האור הולך וגובר... וזה עניין אור הגנוז!!! הזוהר הזה בא לידי ביטוי אצלנו בכל מיני ויראציות שאכמ"ל... וגם כאן!!! ה' לאט לאט מנמיך ומרגיל אותנו לקראת עידן חדש... ולאחרונה ה' מתרגל אותנו- להביא אותנו להכרה פנימית שהההלל... הבידור דולקת... העסק פה רוחש ודולק ודורה לאיזושהי מטרה... ההלו... לא לישון... לא לחלום... לא באתם פה לשבת רגל על רגל... נוסעים אנחנו... ואם תשים לב: אנחנו לאט לאט מפנימים את זה ומתרגלים לזה... תנסה להיזכר לפני חמש שנים, בתחילת הקורונה, לראשונה שהתחילו להגיע ההנחיות שמבטלים חתונות... או שסגרו את בתי המדרשות... וחייבים ללכת עם מסיכה... זוכר איך שהיינו בהלם?? לא הבנו מאיפה זה נפל עלינו... מה פירוש... מי מעיז להזיז אותי מהבלטה שעליה אני עומד... בשנה הראשונה שסגרו לנו את מירון היינו פשוט מומומים... אבל לאט לאט למדנו להתרגל שיש פה משהו שהוא קובע את הסדר יום, והוא בתבונה משנה המנהל ומחליף את הזמנים... תסכים איתי שכיום אנחנו כבר הרבה יותר גמישים ופתוחים ובעיקר בעיקר כנועים לתכתובת מלמעלה!!! התרגלנו שעם כל הכבוד לתכניות המרשימות שלנו... סו"ס יש פה אבא שבשמים שהמילה האחרונה אצלו... וזו כבר מטרה בפני עצמה!!! להיות כנוע לרצון ה'... אני יכול להעיד בתור אבא... כשהילד שלי מבטא ניצנה והכרה שאני כאן האבא שמקבל את ההחלטות... יש לציין שזה מאוד מגביר לי את החשק דווקא לפנק אותו... אבל כשהוא לוקח את החוק לידיים וכשלא עומדים בגחמות שלו... הוא בועט ומשתולל ועושה הפגנות... זה... זה... זה לא רק מוציא לי את החשק... אלא גם מאלץ אותי בע"כ להעניש בראש ובראשונה את עצמי ולכבוש את הרצון שלי להרעיף עליו מלא חפניים... ואני נאלץ להציב גבולות ולקבוע עובדות כי אין לי ברירה אחרת!!! בחור יקר... אם לא הבנת מה אמרתי... פרטים נוספים אצל ההורים...

ה' אוהב אותנו כנועים... זה מציק אצלו יותר ויותר אהבה וגעגועים...

לודמיר

מקושרים לצדיק מאז ועד היום

להפצת משנתו ותורתו הבהירה של
הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע
סיפורים ותולדותיו, ותולדות זרעו אחריו

| גליון 236 |

פרשת שלח תשפ"ה

שבוע של חיים

מתורתו של רבינו ותלמידיו הק'

פרשת שלח

ועליהם את ההר (יג, יז). עם
'ההר' - כידוע שיצר הרע נקרא
הר, שתראו שע"י היצר הרע
גופא תעלו הכל להקב"ה כי
ממנו ניקח לעבוד את ה'.

(בית אהרן קטו).

וימלא כבוד ה' את כל הארץ
(יד, כא). אמר הרה"ק רבי
אורי צוק"ל מסטרעליסק,
בשם מורו ר' שלמה מקארלין
זלה"ה: "מלא כל הארץ
כבודו" - פ"י מלא ארציות
וגשמיות הרבה, אז גם הניצוץ
מזה הוא גבוה הרבה מאוד,
אולם מחמת עביותו לא היה
באפשרות להיות הניצוץ הזה
הקדוש עליו מתוקן, לולא
שהשם בעצמו האיר מכבודו.

(שמע שלמה)

וימתו האנשים מוצאי דבת
הארץ רעה (יד, לז). **וברש"י**
באותה מיתה ההגונה להם
מדה כנגד מדה, הם חטאו
בלשון ונשתרבו לשונם
עד טבורם ותולעים יוצאים
מלשונם ובאין לתוך טבורם,
ע"כ. בשם הה"ק ר' שלמה
מקארלין: 'תחת לשוננו עמל
'ואון (תהלים י, ז) ראשי תיבות
תולע, כמרגלים שדברו לשון
הרע ונשתרבו לשונם עד
טבורם ותולעים יצאו מלשונם
ובאים עד טבורם, לומר מי
שדיבר לשון הרע תגמולו הוא
תולעים.

(שמע שלמה)

אל הקדוש פנימה

במהות ההשתמחות על קברי צדיקים

התועלת שבירידת הצדיקים לעולם (ג')

הגה"ח ר' שמעון שפיצער שליט"א

מתוך שיחה שנמסרה בסמוך לציון רבנו הקדוש ביום ההילולא אשתקד

כאלה". שאלו מדוע נתן לראשון, הסביר המוכר: "הוא
קנה אצלי הרבה, אז נתתי לו שומן לסחוב את סחורתו.
אתה לא קנית כלום".
סיים הרה"ק: "היהודי שראית, בא לבקש דרך בעבודת
ה', ולכן ייעצתי לו גם בענייני פרנסה, שיוכל לעבוד את
ה' כראוי. אתה באת רק לבקש פרנסה, מה אעשה ואין
אני מחלק פרנסה".

ההכרה היא תכלית הצרה

אכן, מקום גדול לטעות יש בזה, כי הצדיקים באמת
פעלו ישועות גדולות. אף על מקום ציונו של רבינו
הקדוש מקארלין, יש סיפורים נפלאים של אנשים
שנושעו בכל מיני ישועות. וכאמור, זה מביא את זה.
שניהם אמת. הקב"ה הביא את האדם לעולם שיכיר
במלכותו יתברך. ובכן, כשיש לו לאדם צרה ואח"כ
הוא נושע, עיקר הדבר הוא שהוא מכיר בבוראו. הוא
רואה בבירור שיש אלוקים בעולם שמנהל את הכל.
כל הסוגיא של ישועות בגשמיות, היא אחת מהדרכים
שהאדם נפגש עם הקב"ה.

הבעש"ט הק' זיע"א אמר, שבכל דבר שקיים בעולם יש
סדר של חמשה דברים: צער, תפילה, קבלת התפילה,
ישועה והודאה. בפעם הראשונה שהאדם נקלע למצב
חדש, הוא רואה חסרון ומתמלא צער, וזה מה שגורם לו
לחפש את הקב"ה. הוא מחפש כה ומחפש כה, אולי אצל
צדיק פלוני. הוא מתחיל להבין לאן הוא צריך לפנות,
ואז הוא מתחיל להתפלל. היהודי מתפלל, הוא מאמין
באמונה שלימה שיש כאן חשבון, וזה מה שמקרבו אל
הקב"ה. אם יש אלוקים שיכול לעשות כאלה ישועות,
אם כן אני בוודאי צריך לעבדו. אם הוא יכול להביא לי
צרות וישועות, אני צריך תמיד לעבדו.

ואח"כ יש תפילה וקבלת התפילה, ואז יש לו ישועה,
ואח"כ הוא בא להודות. ההודאה פירושה שהוא מכיר
בזה ואינו שוכח ואין זה נעשה אצלו מצות אנשים
מלומדה, והוא מבין שיש בזה תכלית נפלאה.

(מתוך קונטרס הביניים)

הצדיק מוציא יקר מזולל

יש יהודים שעולים בכל שנה לציונו של רבינו הקדוש
מקארלין. שח אחד מהעולים, שבכל שנה הוא בא
להודות לרבש"ע שהוא יהודי. בעבר הוא היה חלוש
מאוד ביהדותו, והתגלגל פעם לציונו של רבינו הקדוש
וקיבל שם התעוררות עצומה והשתנה מן הקצה אל
הקצה, ולכן הוא מגיע מדי שנה בשנה להודות לצדיק
שעשאו יהודי. עוד יש יהודי בארץ ישראל שעובד עם
אנשים חלשים ביהדות, ומדי שנה בכ"ב בתמוז עורך
להם סעודה גדולה לכבוד ההילולא. מספר היהודי שאין
כזה דבר שעובר כ"ב תמוז ואין בעלי תשובה חדשים.
הנה כי כן, אורו של משיח מאיר ביום הזה, והנשמות
מבקשות לבוא אל תיקונן. הוא אומר שבכל שנה
בסעודת ההילולא, אנשים משתנים מן הקצה אל הקצה.
הרי כבר אמר הגה"צ רבי יוסף חיים זונגפלד זצ"ל: אם
מקוה יכול להפוך גוי ליהודי, הוא בוודאי יכול לעשות
יהודי - ליהודי יותר טוב. ולענייננו, אם כ"ב תמוז יכול
לקחת יהודי רחוק לעשותו שומר תורה ומצוות, מה הוא
יכול לעשות ליהודי שכבר מנסה וכבר אווז בהתחלה
של שמירת תורה ומצוות ומשתוקק להתקדם הלאה.
הצדיק הרי חפץ בכך, כי בשביל זה הגיע לעולם.

הצדיק אינו מחלק פרנסה

אל הרה"ק רבי יחזקאל מקאמיר זיע"א נכנס פעם
יהודי לבקש על פרנסה, אך הצדיק רגז עליו ואמר:
"באים הנה לבקש דרך בעבודת ה', ואתה מטרידיני
בענייני גשמיות?" היהודי נבון. כשראה אחר כך
שהצדיק מדבר עם יהודי אחר בענייני פרנסה, שאל:
"וכי דמו סומק טפי?"

אמר לו הרה"ק אמשול לך משל: מעשה בסוחר שקנה
הרבה סחורה, וביקש מהמוכר מעט שומן לגלגלי
עגלתו. המוכר נתן לו בשמחה. עמד שם אדם
אחר מהצד וביקש גם הוא שומן לגלגלי עגלתו,
אך המוכר סירב - "אין לי גמ"ח לדברים

על הציון של הקדוש הזה, הוא ממש כמו שעומדים לפניו בחיים חיותו. (רבי אשר מסטאלין)

בהשגחה פרטית עדיין אין פרטים השבוע,
בעזרת ה' נערכו מיד כאשר יתאפשר.

בואו ביהכלו של רבינו ביום הישועות המסוגל - כ"ב תמוז
מלא ירידים בישועות ברוחניות ובגשמיות
ההאיר את הנשמה ולהיפטר בישועות מעל לדרך חטב
רבינו ממיתו לבניו אהוביו 'כמו בחיים חיותו'
לטהר יריבם ולהשפיע בני חיי ומוזני

לודמיר - דפוס ספיא פרשת שלח תשפ"ה

שיחה מאלפת מלאת חיוזק ואמונה

עם המשפיע הגה"ח ר' שאול יהודה שידלא שליט"א

העומד בראשות מסע הקודש ושבת ההתאחדות בעיר לודמיר

לאור המצב השורר כעת בארץ אשר מאת ה' היתה זאת שייאלצו כל המשתתפים להמשיך ולשהות על אדמת לודמיר.

להפוך את הידיעה שהקב"ה מנהיג ומוליך אותנו - להרגשה ממשיה, ולחוש זאת באמת!

הן הן הדברים מה שאמר הרבי ר' שלמה אמר: "כשיהיה בא אלי, דבר ראשון אני נוטל ממנו את השכל, שיתחיל לעבוד את ה' באמונה!"

בצל הקודש בשלמות

בפרוש השבת, התחזקנו יחדיו כל משתתפי המסע, שהנה זכינו למעלה גדולה ביותר. שהרי מתאמרא משם הרה"ק רבי מנחם מענדל מרימנוב זי"ע שכאשר באים החסידים לשהות בצילו, מוטב שיבואו על ג' שבתות. שאם באים לשבת אחת, הרי עדיין עייפים בה מהדרך, ואם באים לשתי שבתות, הרי שבשנייה חושבים כל העת על הנסיעה חזור. משא"כ כשנמצאים שלוש שבתות, האמצעית כולה קודש.

אם כן, במקום לשקוע בחששות מה יהיה וכיצד נחזור - הרי לנו לשוש ולשמוח ברווח היקר שהרווחנו שאיננו מיט א פוס ארויס' [רגל בחוץ] שכעת אנו מרגישים כולנו בצל הרבי הקדוש בשלמות!

מח, בעז"ה נוכח לשוב לביתנו בנקל ובלי עיכוב, אך מאידך כעת עלינו לשוב ולשמוח מן הרווח הגדול של הרגשת השלמות תחת כנפיו של רבינו הקדוש.

תפילת שחרית ביום שני השבוע, בבית רבינו

כיצד היא תחושת הציבור?

הקהל שרוי בשמחה עצומה והתרוממות נפלאה. א פרייליכקייט, א לעכטיגקייט. כאלו תפילות נפלאות, בצל קדשו של רבינו שלמה שהכריז: 'זאני תפילה', בעת שהיה קטרוג בשמים ורצו ליטול התפילה מ ישראל, ורבינו הקדוש קרא ואמר שלוקח על עצמו עניין התפילה, כידוע.

אנו מרגישים שהצדיק הזמין אותנו לשהות בצל קדשו, ובפרט ביודענו איך שהצדיק היה מרוצה כל כך ממה שיעלו ויבואו על הציון קדשו. ההשראה בצל הקדוש, זייער לעכטיג. נמצאים בצל קדשו של האי צדיק, שהכניס כוחות קדושה עצומים בכלל ישראל, שכל ווארט שלו הוא בניין אדיר בעבודת ה', כמו מאמר פיו הנורא: 'היצר הגדול ביותר ששוכח שהוא בן מלך'. כל אלו מעוררים אור גדול, געגועים והתקשרות גדולה כלפי הצדיק, רבינו הקדוש ר' שלמה. ה' יתברך סיבב שנשהה עוד כמה ימים באורו של הצדיק, להאיר את נשמותנו מאורו הבהיר. הרי לא באים אל הצדיק בשביל לפעול ישועות, זה רק המתן שכרה בצידה. הטעם האמיתי שנוסעים לצדיק, לרשב"י, לרבי ר' אלימלך מליזענסק, לרבינו שלמה מקארלין ושאר הצדיקים - העיקר זה בשביל להתדבק לצדיק, לעורר את הלב אל הצדיק, להרגיש אותו, ולחיות עמו. צריך להתכונן מבעוד מועד, להתבונן איזו נקודה של הצדיק יכולה לעורר את ליבי לעבודת ה', מה אני רוצה לקנות מאת הצדיק.

יהא רעוא שתהיה המתקת הדינים לכל ישראל בכל מקום שהם, ויהיו שמורים בשמירה עליונה, בלא פחדים, רק באמונה שלמה, ונזכה לפעול ישועות רבות אצל רבינו הקדוש.

(השיחה המלאה, יסודות האמונה, עבודת ההשתטחות בציון הצדיקים ועוד - ניתן לשמוע בקו לודמיר מס' 02-30-111-22-30 שלושה מס' 1)

כיצד היא ההרגשה שלכם ושל חברי מסע הקודש, כאשר כביכול הינכם 'תקועים' בלי יכולת לשוב לביתכם בארץ?

הגאון ר' שאול יהודה: אנו תקועים כאן בלשון חיובי, כלשון הכתוב 'ותקעתי יתד במקום נאמן'. אין יותר טוב מלהיות תקוע במקום שכזה, העיר לודמיר מקום מנוחתו של רבינו שלמה מקארלין, שכל אורו הגדול היה להאיר אמונה ושמחה בליבותם של ישראל. ואורו הבהיר הלזה מאיר עד ימינו. מקום 'נאמן' מקום של אמונה, פשוטו כמשמעו.

ה' זיכנו ותקע אותנו כאן, ואין תקיעה אלא לשון חיבור, שזכינו להתחבר ולהתקשר ולשהות בצילו הגדול של האי צדיק. ההרגשה היא נפלאה ומרוממת ביותר. ובפרט במקום הזה שיש את הבחינה הנוראה שגילו הצדיקים, שלהיות על ציון קדשו זה כמו בחיים חיותו ממש. והרי רבינו הקדוש בעצמו גילה רצונו הטהור בעת שעבר לדור בעיר לודמיר, כי טוב מאוד הוא חבל וואהלין [היא גליציה] לדור בה, שאנשי וואהלין נוהגים לעלות לפקוד קברי הצדיקים, וכן איתא מהרה"ק בעל הבית אהרן מקארלין, בסוף ספרו הקדוש, בשם בנו הרה"ק זי"ע. הרי לנו אפוא שרבינו שלמה רוצה וממתין שיעלו ויבואו אליו!

ובפרט במקום הנפלא הלזה שהעמידו כאן 'הכנסת אורחים לודמיר' עם 'בית רבינו' הנפלא מאוד, עם כל אגפיו וחזריו, המקווה, בתי המדרשות, פינת הקפה וכן הלאה והלאה. מה נפלא המקום הזה!

מתיקות האמונה

איך מתמודדים עם אי הוודאות, מתי תאפשר החזרה הביתה?

ההרגשה שאנו מרגישים כעת היא: מתיקות! העולם רגיל לפרש מהי 'אמונה' - ידיעה והכרה שהקב"ה מנהיג את העולם. אולם, האמונה האמיתית והנכונה היא להיות תלוי וקשור ברבש"ע, להיות מרוצה ושמח במה שאבינו מנהיג אותנו. להגיע לדרגת אמונה זו קשה מאוד, ואי אפשר לבוא לכך, אלא על ידי ניסיון.

הקב"ה ברא בכל אדם מידת 'ישות', האדם מרגיש שהוא עושה הוא פועל, הוא מחליט, יש לו רצונות ורעיונות וכן הלאה. האדם בטבעו רוצה לחוש שהוא מחליט פועל ועושה, וזה גופא מלחמה באמונה בבורא יתברך.

כשיהיה יש לו תשוקה להיות תלוי וקשור בה' יתברך, הוא משתוקק להרגיש באמת את התלות המוחלטת והנהגתו ביד אבינו שבשמים, להשליך עצמו עליו כגמול עלי אמו - הרי אין יותר ערב מזה. אמנם אני לא יודע מה יהיה, איך וכיצד. אך הקב"ה מנהיג אותי, אני בידי, אין יותר טוב מזה! אין יותר מתוק ורגוע מזה! בבוקרו של יום שיש, כאשר נודע לכולנו על פרוץ המלחמה, ועל חסימת הדרכים לחזור לארץ הקודש - נפלה לידינו הזדמנות מיוחדת לקנות את מתיקות וערבות האמונה.

כל יהודי שנקלע לצומת דרכים אפילו מי שלא עמל וטרח להשריש עד כה בליבו אמונה ה' בעמקות - כעת דווקא מתוך הבלבול וחוסר הידיעה, לפני כל מחשבה אחרת, אפשר פשוט להתדבק באמונה הפשוטה שאין מתוקה כמות: **אני בידי של אבי שבשמים המנהיג הרחום! כגמול עלי אמו!**

החיים בלודמיר בעבר ובהווה

באמונה ובטחון מתכוננים להילולא

מתחם בית רבינו בלודמיר

עומדים אנו בימי מלחמה שיד ה' סיבבה, בפתע פתאום, על יושבי ארץ הקודש בהשגחה פרטית מדוקדקת. מאמינים אנו בלב שלם שהכל לטובה גמורה, ושנזכה לראות בקרוב ממש בישועתן של ישראל בלי צער ונזק.

למרות המצב, בטוחים אנו וסמוכים שבס"ד נזכה גם האי שתא לעלות ביום ההילולא לפני רבינו בעיר לודמיר, וכשם שכבר ראינו בשנת תשפ"א, כאשר מדינת אוקראינה הייתה מוגדרת כמדינה 'אדומה' האסורה בנסיעה, וממש שבועיים לפני ההילולא - השתנה הכל לטובה כהרף עין, והנסיעה ללודמיר התאפשרה כרגיל, בחסדי ה'.

כהנכה לקראת ההילולא, הולך ונבנה אוהל גדול לקליטת האורחים ולסעודות הגדולות, וכך גם יושכר מתחם לינה ייחודי, בו תינתן אפשרות שהיה במחיר מוזל, ועוד הכנות רבות כהנה וכהנה.

פינו מלא תפילה, שנזכה לקיים את ההילולא קדישא כראוי וכנכון על הצד היותר טוב!

חידה

היכן מרמז שהמדבר לשון הרע לוקה בתולעים?
הפתרון לחידה מופיע בעלון זה.

כדי לענות על החידה יש לחגג לקו לודמיר 02-3011122, להכנס לשלוחות הילדים - שלושה מספר 0, ולפעל לפי ההוראות. הזוכה יקבל זכוי לרכישת מתנה בסך 50 ש"ח. את התשובה יש להקליט עד ליום ראשון פרשת קרח. הזוכה לפרשת נשא: ישראל צ'לינגולד ביתר עלית

ישועות בלודמיר כמו בחיים חיות

לפקודת השנה

מספר לנו הרב ש. מ. מביתר עילית:

"זכיתי בשנה שעברה לעלות ולבוא לעיר לודמיר ביום היארצייט הגדול, שפכתי שיח יחד עם הקהל הרב בציון, ותפילתי היתה בפי שאזכה לעוד בנים ובנות, אחר שחיכינו להתבשר בבשורות טובות, משחלפו כמה שנים מלידת ילדינו הראשונים. התפללתי מעומק ליבי, ואכן לפקודת השנה, זכינו בלידת הבן בשעה טובה ומוצלחת, ובטוח אני שפעלתי זאת אצל הרבי הקדוש, שכידוע נמצא על ציונו כמו בחיים חיותו, וכפי שאמר עליו הרה"ק בעל התניא: רבי שלמה מקארלין, גם אם יברך אבן שתפקד בזש"ק תתקיים ברכתו..."

חדש על המדף!

ספרי נח רובין

סדרת יועץ הכתר:

STUDIO
חובטר
סטודיו רובין. כל ציור סיפור

072-243-5666

למשלוח
עד הבית:

שירות
ויחס
אישי

כל סוגי
ההפקות
וההדפסות

תוצאות

הדפוס הדיגיטלי והמהיר 'ספיד'
מעניקים לכם איכות ושירות ברמה הכי גבוהה

ומנצחים גם בקטגוריית מהירות האספקה!

• שעות פתיחה: •

ימים א'-ה לפנה"צ 10:00-14:00 אחה"צ 15:00-19:00, יום ו' 10:00-12:00

הצטרפו אלינו לחוות מכשירי למחפשו מהמהירות ולאיכות דפוס ספיד!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים

דוא"ל S025004569@Gmail.com

<< קווי תחבורה למקום: 3, 9, 16, 51, 52, 57, 89 >>

ספיד
דפוס
מהיר
ומתקדם